

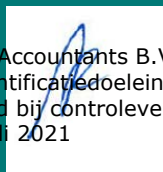
Gemeente Almere

30 juni 2021

Programmarekening 2020

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 7 juli 2021

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	4
1.1	Leeswijzer	4
1.2	Bestuurlijke inleiding.....	7
1.3	Financiële inleiding.....	8
1.4	Jaarresultaat algemene dienst.....	8
1.5	Voorstellen tot resultaatbestemming.....	12
1.6	Financiële gevolgen corona.....	17
1.7	Ontwikkelingen grondbedrijf.....	22
1.8	Vermogenspositie	23
2	OPGAVEN.....	27
2.1	Floriade	27
2.2	Duurzaamheidsagenda.....	27
2.3	Realiseren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven.....	28
2.4	Stadsvernieuwing binnenring Almere Haven en Buiten-centrum	29
2.5	Gezond in Almere.....	30
2.6	Sluitende aanpak personen met verward gedrag	30
2.7	Goud in Almere: het verzilveren van de vergrijzing	30
2.8	Wonen.....	31
2.9	Wonen met zorg	31
3	TOTAALREKENING.....	32
3.1	Bestuur, inwoners en economie	32
3.2	Duurzaam, leefbaar en bereikbaar	40
3.3	Ruimte en wonen	60
3.4	Zorg en welzijn	72
3.5	Werk en inkomensondersteuning en inclusiviteit.....	83
3.6	Onderwijs, sport en cultuur.....	91
3.7	Veiligheid	104
3.8	Bedrijfsvoering.....	108
3.9	Financiën	117
4	PROGRAMMAVERANTWOORDING	124
4.1	Bestuur, inwoners en economie	124
4.2	Duurzaam, leefbaar en bereikbaar	128
4.3	Ruimte en wonen	135
4.4	Zorg en welzijn	141
4.5	Werk en inkomensondersteuning en inclusiviteit.....	149
4.6	Onderwijs, sport en cultuur.....	153
4.7	Veiligheid	160
4.8	Bedrijfsvoering.....	167
4.9	Financiën	170
5	PARAGRAFEN	174
5.1	Risicoparagraaf.....	174

5.2	Lokale heffingen	182
5.3	Grondbeleid	186
5.4	Financiering	202
5.5	Floriade	206
5.6	Verbonden partijen	226
5.7	Bedrijfsvoering	244
5.8	Onderhoud kapitaalgoederen	248
5.9	Interbestuurlijk toezicht (IBT)	255
5.10	Fonds Verstedelijking	257
6	BIJLAGEN JAARVERSLAG	273
6.1	Kostenverhaal Oosterwold	273
6.2	Bestedingsplan groot onderhoud en vervangingen	274
6.3	Opvolging aanvaarde moties en amendementen	280
7	BALANS EN TOELICHTING	282
7.1	Waarderingsgrondslagen	282
7.2	Balans per 31 december 2020	288
7.3	Toelichting op de balans per 31 december 2020	290
7.4	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	363
8	OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	366
8.1	Overzicht per programma	366
8.2	Overzicht per taakveld	367
8.3	Primitieve begroting per programma	369
8.4	Algemene middelen en overhead	370
8.5	Overzicht incidentele en structurele baten en lasten	373
8.6	Wet normering topinkomens	375
8.7	Wachtgeld college	376
9	BIJLAGEN JAARREKENING	377
9.1	Sisa	378
9.2	Gewaarborgde geldleningen	396
9.3	Overzicht begrotingswijzigingen	398
9.4	Overzicht mutaties investerings- en financieringsstaat	398
9.5	Begrotingsrechtmatigheid	399

1 Inleiding

1.1 Leeswijzer

In de programmarekening legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad. We beschrijven hoe wij hebben gewerkt aan onze doelstellingen en wat dit heeft gekost. De programmarekening bestaat uit drie onderdelen: de totaalrekening, het jaarverslag en de jaarrekening.

U kunt de programmarekening op twee manieren lezen:

- via de digitale omgeving. Deze is te vinden via <https://almere.pcportal.nl/>
- via een traditioneel document (pdf bestand)

In de digitale omgeving is meer informatie opgenomen dan in het pdf bestand. Zo treft u in de digitale omgeving bijvoorbeeld detailinformatie aan van verbonden partijen en detailoverzichten van alle reserves. In het pdf bestand zijn hiervan alleen totaaltabellen opgenomen.

We beginnen de programmarekening met een samenvatting van de belangrijkste punten

In de inleiding vindt u een korte [bestuurlijke samenvatting](#) en een [financiële samenvatting](#). In de bestuurlijke samenvatting beschrijven we in het kort hoe Almere ervoor staat en welke belangrijke gebeurtenissen er in 2020 waren. In de financiële samenvatting geven we een toelichting op het jaarresultaat. Wat zijn de grootste voor- en nadelen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting? Dit jaar besteden we ook aandacht aan de (financiële) gevolgen van corona. Ook wordt inzicht gegeven in de zogenoemde voorstellen voor resultaatbestemming. Er wordt aan de gemeenteraad toestemming gevraagd om geld dat in 2020 over is mee te nemen naar 2021. Dit is nodig voor werkzaamheden die in 2020 niet konden worden uitgevoerd of afgerond. Tot slot wordt gekeken naar de ontwikkeling van de grondexploitaties en de financiële positie van de gemeente. Naast de bestuurlijke- en financiële samenvatting wordt in de inleiding ook inzicht gegeven in stand van zaken van de [opgaven](#).

Totaalrekening

Met ingang van 2020 geven we gedetailleerder inzicht in de financiën, via de 'totaalrekening'. Dit hebben we ook zo gedaan in de Programmabegroting 2021 (totaalbegroting). We laten daarin per activiteit zien wat dit in 2020 heeft gekost en opgeleverd. Ook geven we daarin een toelichting op de afwijkingen ten opzichte begroting 2020 (na wijzigingen). Dit noemen we het resultaat. We doen dat als het resultaat van de activiteit groter is dan € 100.000.

Jaarverslag

Het jaarverslag is een verantwoordingsdocument richting de gemeenteraad en de stad. Het jaarverslag bevat de volgende onderdelen:

Programmaverantwoording

De programmaverantwoording bestaat uit negen programma's. Ieder programma bestaat uit de volgende onderdelen:

Ambitie en speerpunten

Per programma beschrijven we in hoeverre we de ambities en bestuurlijke speerpunten uit de begroting 2020 hebben gerealiseerd.

Financiën

Per programma geven wij een totaaloverzicht van de financiën. We presenteren de gerealiseerde lasten en baten en vergelijken dit met de laatst vastgestelde begroting. Het verschil tussen de rekening en de

begroting noemen we het 'resultaat'. In de [Totaalrekening](#) geven we een gedetailleerder inzicht per activiteiten, en verklaren we ook de verschillen (indien groter dan € 100.000).

Indicatoren (alleen in de digitale omgeving)

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft een verplichte set van beleidsindicatoren voor. Deze zijn per programmaonderdeel via het tabblad 'Indicatoren' terug te vinden. Almere wordt waar mogelijk vergeleken met gemeenten met 100.000 tot 300.000 inwoners. Voor de indicatoren gaan we uit van de gegevens die door het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) en via de website waarstaatjegemeente.nl beschikbaar zijn gesteld. Het beschikbare peiljaar kan per indicator verschillen. Wij hebben de laatst beschikbare gegevens opgenomen. Per indicator wordt een korte toelichting gegeven en waar mogelijk de relatie gelegd met het gevoerde beleid.

Risico's

De risico's met een financieel gevolg die de gemeente loopt bij haar activiteiten zijn per programma opgenomen en toegelicht. Een totaaloverzicht is opgenomen in de [risicoparagraaf](#).

Verbonden Partijen

In de programmaverantwoording hebben we informatie over de verbonden partijen opgenomen. In de digitale omgeving geven we per verbonden partij een toelichting. In de toelichting staat bijvoorbeeld hoe een verbonden partij bijdraagt aan het beleid van de gemeente. Een totaaloverzicht van de Verbonden Partijen is te benaderen via de gelijknamige [paragraaf](#).

Beleidsdocumenten

In de digitale omgeving kunt u per programma de belangrijkste beleidsplannen via een link vinden.

Paragrafen

In de negen paragrafen van de programmarekening geven we extra informatie. Dit is extra informatie over een onderwerp, bijvoorbeeld over de Floriade, het grondbeleid en het Fonds Verstedelijking Almere (FVA). Het gaat om onderwerpen die bij meer programma's aan de orde zijn, maar in de paragrafen gebundeld worden. We willen hiermee overzicht en verdieping geven.

Een aantal paragrafen zijn wettelijk verplicht. Dit zijn onder andere de paragraaf lokale heffingen, financiering en bedrijfsvoering. Andere paragrafen, zoals de Floriade en FVA, zijn niet wettelijk verplicht. We voegen deze toe om u inzicht en overzicht te geven over deze onderwerpen.

Bijlagen

Bij het jaarverslag zijn een aantal bijlagen opgenomen die extra inzicht geven in de programmaverantwoording en de afspraken die college en raad met elkaar hebben gemaakt. Dit zijn de volgende bijlagen:

- [kostenverhaal Oosterwold](#);
- [bestedingsplan groot onderhoud en vervangingen](#);
- [opvolging aanvaarde moties en amendementen](#).

Tot slot is een [lijst met afkortingen](#) opgenomen.

Jaarrekening

In de jaarrekening wordt financiële verantwoording afgelegd. Dit doen wij volgens de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De accountant controleert de jaarrekening en geeft hierbij een controleverklaring af. De jaarrekening bevat de volgende onderdelen:

Balans en toelichting

In dit hoofdstuk wordt, aan de hand van de balans, inzicht gegeven in de bezittingen van de gemeente en de wijze waarop deze worden gefinancierd (schulden). Voorbeelden van bezittingen zijn gebouwen en installaties (materiële vaste activa), uitgeleende bedragen (financiële vaste activa) en bouwgronden in

exploitatie (vlottende activa). De waarde van deze bezittingen is per definitie gelijk aan de wijze waarop deze zijn gefinancierd. We financieren met eigen vermogen (reserves), voorzieningen of met geleend geld (lang- of kortlopende schulden). De ontwikkeling van deze balansposten in 2020 wordt stuk voor stuk toegelicht.

Programmaverantwoording beleid en middelen

De verantwoording van het beleid en de middelen, zoals opgenomen in de programmaverantwoording en totaalrekening, maakt ook onderdeel uit van de jaarrekening. Hierin is de financiële verantwoording over 2020 opgenomen.

Overzicht van baten en lasten

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in een aantal specifieke (verplichte) onderdelen.

- het overzicht van baten en lasten per programma en per taakveld;
- de primitieve begroting en totaalbegroting;
- overzicht van algemene middelen, overhead en treasury;
- overzicht van incidentele baten en lasten;
- overzicht wet normering topinkomens;
- overzicht wachtgelden college.

De toelichting op de financiële afwijkingen is opgenomen in de totaalrekening (per activiteit).

Bijlagen

Het BBV schrijft een aantal verplichte overzichten voor die niet zijn opgenomen onder het overzicht van baten lasten. Deze zijn opgenomen in de bijlagen. Dit zijn:

- het overzicht Single Information Single Audit (SiSa). Hierin wordt verantwoording afgelegd over een aantal specifieke uitkeringen, zoals de Rijksbijdrage bijstandsuitkeringen (BUIG)-uitkering waaruit bijstandsuitkeringen worden gefinancierd en het participatiebudget. Deze verantwoording wordt door de accountant onderworpen aan een specifieke rechtmatigheidscontrole.
- Overzicht gewaarborgde geldleningen.
- Overzicht begrotingswijzigingen.
- Overzicht mutaties investerings- en financieringsstaat.
- Begrotingsrechtmatigheid.
- Overzicht verloop kredieten.

Tabellen in de programmarekening

De cijfers in de tabellen tonen we in principe in miljoenen euro's. We ronden daarbij af op honderdduizenden euro's. De optelling van de (sub)totalen in de tabellen wordt gedaan op niet afgeronde bedragen. Hierdoor kunnen er kleine afrondingsverschillen in de tellingen ontstaan.

Sommige tabellen tonen we in duizendtallen of in hele euro's. Dit komt doordat in sommige gevallen er meer detail nodig is om het juiste inzicht te geven. Per tabel is in de kop aangegeven welke weergave van toepassing is.

1.2 Bestuurlijke inleiding

Het jaar 2020 werd door de komst van corona en de lockdown een jaar vol onzekerheid. Tot op de dag van vandaag hebben wij er allemaal mee te maken. Aan het begin van de lockdown misschien de onzekerheid rondom dierbaren en over wat het virus zou kunnen doen in je eigen omgeving. Later in het jaar misschien steeds meer de onzekerheid over of het bestaan van je zaak of baan. En ook de situatie rondom schoolgaande kinderen leidt op allerlei manieren ook tot onzekerheid en uitdagingen.

Maar ondanks alles ging veel van ons werk gewoon door. We probeerden te blijven doen wat nodig was. We zochten elkaar, inwoners en ondernemers op. Niet fysiek maar steeds vaker digitaal. En van het een op het andere moment moesten we onze dienstverlening aanpassen. Nog veel meer op afspraak én op afstand. Niet alleen in het stadhuis maar ook in de stad.

En op veel plekken ging dit goed. Ondanks corona en ondanks de onzekerheid mogen we voorzichtig tevreden terugkijken op 2020. Het meeste van ons werk konden we blijven doen. Het werk aan de balie, gesprekken met inwoners en de projecten in de stad. Soms liepen we daarbij wat vertraging op omdat we ons moesten aanpassen. Maar 2020 was ook het jaar van de uitvoering: het jaar dat ons werk nog meer zichtbaar werd in de stad, bijvoorbeeld met de stedelijke vernieuwing in Almere Haven en Almere Buitencentrum en de verdere ontwikkeling van de Floriade. Maar ook in de uitvoering van de Duurzaamheidsagenda en de vaststelling van de Woonvisie. Allemaal bouwstenen voor de toekomst.

Samen maken we Almere beter en mooier

We leven sinds ruim een jaar in een nieuwe werkelijkheid waarbij een groot deel van het openbare leven stil ligt. Geen concerten en theaters of cafés en restaurant, maar afstand houden, mondkapjes en digitaal vergaderen. En ondanks dat we elkaar maar zo weinig echt kunnen ontmoeten, zien we nog steeds dat mensen de stad maken. De verschillende initiatieven die inwoners en ondernemers het afgelopen jaar opstartte, laten verbondenheid en veerkracht zien. En gezamenlijk boeken we mooie resultaten. Met de Economische Agenda werken we aan ons economisch profiel en zien we de grondverkoop op bedrijventerreinen toenemen. We zetten ons verder op verschillende manieren in om banen in Almere te behouden. En we werken er ook aan om ouderen 'zo veel mogelijk thuis' te kunnen laten wonen. Daarbij gaan we uit van hun wensen en mogelijkheden. Hiervoor zijn in 2020 de eerste stappen gezet. En ondanks corona hebben we op het gebied van sport het afgelopen jaar veel activiteiten georganiseerd en nieuwe contacten gelegd. En met de nieuwe subsidieafspraken rondom cultuur bieden we cultuur in Almere meer zekerheid.

Toch blijft er een hoop onzeker. Veel van ons werk vraagt ook om een lange adem. Bijvoorbeeld de aanpak van de verschillende vormen van criminaliteit, de aanpak van het lerarentekort en de tekorten in het sociaal domein. Dit zijn problemen die niet even snel zijn opgelost. Ook voor wat betreft de economische gevolgen van corona moeten we afwachten, bijvoorbeeld wat dit gaat betekenen voor het aantal inwoners in de bijstand. Maar we zitten niet bij de pakken neer. We zijn hoopvol gestemd omdat we in de afgelopen jaren ook een goede basis hebben gelegd. We kunnen daarbij de aanpak van het coronavirus zelf niet versnellen, maar we kunnen er wel voor zorgen dat we voorbereid zijn op de toekomst. Daar blijven we aan werken.

Financieel sluiten we 2020 af met een positief resultaat

De financiële gevolgen van het coronavirus waren ook lang onzeker. Vanaf het begin van de eerste lockdown liepen we inkomsten mis, bijvoorbeeld uit betaald parkeren en de toeristenbelasting. Ook moesten we extra kosten maken, bijvoorbeeld om ondernemers en de cultuursector te steunen. Voor het grootste deel zijn we hier door het Rijk voor gecompenseerd (exclusief Floriade). Maar tegelijkertijd weten we niet precies welke financiële gevolgen er de komende tijd nog op ons af komen.

De jaarrekening 2020 zelf sluit met een voordeel van € 9,1 miljoen. Voor een bedrag van € 8,7 miljoen komt dat doordat we sommige activiteiten in 2020 niet hebben kunnen uitvoeren of afronden. Dit willen we in 2021 alsnog doen. Hiervoor doen we voorstellen voor resultaatbestemming. Daarna houden we een voordeel over van € 0,4 miljoen. Voor het grondbedrijf was het financieel gezien een succesvol jaar. De

grondprijzen stijgen. De resultaten van onze grondexploitaties verbeteren. Mede daardoor is er in 2020 een resultaat gerealiseerd van bijna € 30 miljoen.

1.3 Financiële inleiding

De gemeente heeft over 2020 een goed financieel jaar achter de rug. Dit is volledig te danken aan de grondverkopen. De winstafdracht bedraagt bijna € 30 miljoen. Op de 'normale' gemeentelijke taken is een klein overschot van € 0,4 miljoen. In de begroting hielden we rekening met een tekort van € 5,3 miljoen. Het verschil komt door eenmalige meevallers. In deze paragraaf gaan we hier nader op in.

1.4 Jaarresultaat algemene dienst

In dit onderdeel presenteren we het jaarresultaat en verklaren we de belangrijkste oorzaken op hoofdlijnen. Een gedetailleerde verklaring per begrotingsactiviteit is opgenomen in de [Totaalrekening](#).

Resultaat op hoofdlijnen

De jaarrekening laat per programma het volgende resultaat zien:

bedragen x € 1.000

programma	resultaat	bestemming	eindtotaal
startbegroting	-5.279	0	-5.279
P01 Bestuur, inwoners en economie	-19	0	-19
P02 Duurzaam, leefbaar en bereikbaar	5.854	-1.289	4.565
P03 Ruimte en wonen	7.326	-754	6.572
P04 Zorg en welzijn	-5.713	-566	-6.279
P05 Werk en inkomensondersteuning en inclusiviteit	6.083	-1.900	4.183
P06 Onderwijs, sport en cultuur	3.428	-1.635	1.793
P07 Veiligheid	-120	-173	-293
P08 Bedrijfsvoering	-245	-1.357	-1.602
P09 Financiën	-2.178	-1.021	-3.199
eindtotaal	9.137	-8.694	443

Voor resultaatbestemming is het resultaat € 9,1 miljoen positief. Dit wordt voor € 8,7 miljoen veroorzaakt doordat we een aantal projecten niet in 2020 hebben kunnen uitvoeren of afmaken. Het geld dat we daardoor overhouden, hebben we in 2021 alsnog hiervoor nodig. Dat heet 'resultaatbestemming'. Bij het onderdeel [Voorstellen tot resultaatbestemming](#) lichten we dit verder toe.

Als we rekening houden met de resultaatbestemming, hebben we in totaal een voordeel van € 0,4 miljoen. Hieronder geven we per programma aan waaruit dit bedrag bestaat.

Startbegroting

In de begroting 2020 hielden we al rekening met een tekort van € 5.279.000.

P01 Bestuur, inwoners en economie

Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt hebben we bij burgerzaken meer moeten inhuren dan verwacht. Hierdoor hebben we € 0,2 miljoen extra moeten uitgeven. Bij economische ontwikkeling hebben we een voordeel van ongeveer € 0,2 miljoen. Dat komt doordat we vacaturruimte niet hebben ingevuld. Verder hebben we minder kennisevents georganiseerd door de corona pandemie.

P02 Duurzaam, leefbaar en bereikbaar

Er is € 4,2 miljoen minder uitgegeven voor stedelijke vernieuwing. Dit komt doordat projecten zijn vertraagd. Daardoor wordt er op het programma financiën ook minder geld uit de reserve gehaald. Per saldo valt dit tegen elkaar weg (neutraal).

Er is een voordeel van € 1,1 miljoen op de afvalinzameling. Dit komt vooral doordat de verwerker van plastic afval een nabetaling heeft gedaan over de jaren 2017 t/m 2019. De tarieven voor de grondstoffen zijn hoger en er is minder plastic afgekeurd. Daar staat tegenover dat we ook € 1,1 miljoen aan extra afvalkosten hebben door corona, maar dat was al in de begroting verwerkt.

In 2020 hebben we ook nog € 0,6 miljoen minder inkomsten uit parkeergeld. In de begroting hielden we al rekening met een tekort van € 2,2 miljoen als gevolg van corona. In totaal hebben we door corona dus € 2,8 miljoen minder parkeerinkomsten.

Tot slot hebben we een nadeel van € 0,3 miljoen op parkeerboetes. Het saldo aan openstaande parkeerboetes is de afgelopen jaren opgelopen tot circa € 1,0 miljoen. We verwachten de vorderingen uit oude jaren niet allemaal te kunnen innen.

Er zijn ook voor € 0,2 miljoen aan overige afwijkingen.

P03 Ruimte en wonen

We hebben een voordeel van € 1,8 miljoen op het Alnovum. De verkoop van het kantoorgebouw is niet doorgedaan. De afgelopen jaren is het gebouw meer waard geworden. De waardestijging verwerken we nu in de boekhouding. Dat betekent een meevaller van € 2 miljoen. Wel moet er nog noodzakelijk onderhoud uitgevoerd worden in 2021. Hiervoor doen we een voorstel voor resultaatbestemming van € 245.000.

Ook hebben we een voordeel van € 3 miljoen op de risico's van IbbA leningen. In het verleden hebben we via vennootschappen leningen aan starters gegeven om een IbbA woning te kunnen kopen. We staan samen met de woningbouwcorporaties garant voor de uitstaande leningen. Voor ons deel van het risico hebben wij geld overgemaakt naar de vennootschappen die de leningen beheren. Destijds was de huizenmarkt erg onzeker. Daarom hebben wij een voorziening getroffen voor het geval het uitstaande geld niet meer terugbetaald kan worden. Inmiddels is de waarde van woningen 50% tot 70% toegenomen. Het risico is daarmee komen te vervallen en de voorziening dus niet meer nodig.

Verder is er op de omgevingsvergunningen een voordeel van € 1 miljoen. In 2020 zijn een aantal bouwprojecten sneller afgerond dan gedacht. Daardoor ontvingen we dit jaar meer leges.

Verder zijn er € 0,8 miljoen aan diverse kleinere voordelen.

P04 Zorg en welzijn

Op de jeugdhulp zonder verblijf is een nadeel van € 2,3 miljoen. De kosten zijn in 2020 met 18% gestegen ten opzichte van 2019. Onze jongeren krijgen steeds duurder behandelingen. Dit komt onder andere doordat de problematiek steeds groter wordt. Waarschijnlijk komt dit voor een deel ook door de corona pandemie.

Op de jeugdhulp met verblijf is ook een tekort van € 2,8 miljoen. Voor de jeugdhulp met verblijf hebben we een meerjarig contract met onze zorgaanbieders. Elk jaar moeten we de zorgaanbieders een vast bedrag betalen. Maar de zorgaanbieders maken veel meer kosten voor:

- jeugdhulp voor kinderen bij zorgaanbieders waarmee de gemeente geen contract heeft;
- groei van het aantal klanten in 2017 en 2018;
- specialistische jeugdhulp;
- pleegzorg voor jeugdigen onder de 18 jaar.
- kosten voor meerzorg

De zorgaanbieders hebben de gemeenten gevraagd om extra geld. Hierover zijn nu afspraken gemaakt.

Op de Wmo komen we € 2 miljoen tekort. Dit komt doordat:

- door corona zijn de kosten van ondersteuningsarrangementen € 0,6 miljoen hoger.
- er € 0,5 miljoen minder eigen bijdragen zijn ontvangen. Door de coronamaatregelen was het lang onduidelijk of de eigen bijdragen doorbetaald moesten worden. Dit is wel het geval. De eigen bijdragen ontvangen we volgend jaar.
- de kosten van de gehandicaptenvoorziening € 0,4 miljoen hoger zijn door een duurder contract en het in één keer plaatsen van deuropeners in een aantal appartementencomplexen.
- de kosten van de persoonsgebonden budgetten € 0,2 miljoen hoger zijn.

Het resterende verschil komt door diverse kleine afwijkingen, zoals vertraagde activiteiten en minder uitgaven voor welzijn. Per saldo een voordeel van € 0,8 miljoen.

P05 Werk en inkomensondersteuning en inclusiviteit

Op de bijstand is er een voordeel van € 2 miljoen. Dit komt doordat de toename van het aantal bijstandsklanten door corona lager is dan gedacht. Verder hebben zelfstandigen een kleiner beroep gedaan op bijstand. Waarschijnlijk komt dat door de steun die het Rijk heeft gegeven aan zelfstandigen. Hier staat een nadeel tegenover doordat we minder onderzoek hebben kunnen doen naar onterechte bijstandsuitkeringen. Dit komt door de coronamaatregelen.

Verder is er een voordeel op re-integratie van € 1,5 miljoen. Dit komt doordat we € 1 miljoen extra btw hebben kunnen terugvragen van de belastingdienst over de afgelopen jaren. Ook hebben we minder personeel ingezet.

Op minimabeleid is er een voordeel van € 0,7 miljoen. Dit komt vooral doordat er minder beroep is gedaan op de schuldhulpverlening. Het Rijk had hier juist extra geld voor beschikbaar gesteld in verband met de corona pandemie. We verwachten de komende jaren wel extra uitgaven voor schuldhulpverlening.

P06 Onderwijs, sport en cultuur

Er is een voordeel van € 0,9 miljoen op onderwijshuisvesting. De sloop van enkele tijdelijke schoolgebouwen is uitgesteld. Ook was er dit jaar weinig glas- en vandalismeschade. Verder zijn voordelen ontstaan door latere oplevering van nieuwe scholen.

En er is een voordeel van € 0,9 miljoen op sportgebouwen en sportvelden. Dit komt vooral doordat we de aanleg en vervanging van sportvelden konden uitstellen. De werkelijke levensduur blijkt langer te zijn dan we hadden gedacht. Ook zijn de gebruikskosten van een aantal sportaccommodaties lager door de tijdelijke sluiting als gevolg van corona.

P07 Veiligheid

Het nadeel op veiligheid heeft te deels te maken met de corona pandemie. We hebben extra ingezet om de (voorzitter van de) Veiligheidsregio Flevoland te ondersteunen. Daarnaast waren er in het afgelopen jaar meer demonstraties, is er meer inzet gepleegd op jeugd.

P08 Bedrijfsvoering

Dit nadeel komt door meer personeelskosten bij het ruimtelijk domein en bij het sociaal domein. Dit komt onder andere door meer stadsgesprekken. Verder zijn er meer kosten door inhuur bij communicatie. Dit heeft onder andere te maken met extra inzet van het klant en contact centrum door de corona pandemie. Ook staan tegenover de hogere apparaatskosten op dit programma lagere apparaatskosten op andere programma's. De totale bedrijfsvoering van de gemeente is nagenoeg neutraal. Dit is toegelicht in het overzicht van overhead en algemene dekkingsmiddelen.

P09 Financiën

Er is € 4,8 miljoen minder geld uitgegeven voor stedelijke vernieuwing en het Fonds verstedelijking Almere, zie hiervoor programma duurzaam, leefbaar en bereikbaar. Daardoor wordt er op het programma financiën ook minder geld uit de reserve gehaald. Per saldo valt dit tegen elkaar weg. Er is wel € 0,7 miljoen meer uit de saldireserve gehaald. In de saldireserve was een risicoreservering opgenomen voor de Jeugdhulp met Verblijf. Dit risico heeft zich voorgedaan, zie programma zorg & welzijn. Om die kosten te dekken is dit bedrag daarom uit de saldireserve gehaald. Ook dit valt per saldo tegen elkaar weg. In werkelijkheid is er dus op dit programma een voordeel van € 0,9 miljoen.

We hebben € 2,1 miljoen meer ontvangen uit het gemeentefonds voor corona dan begroot. Hiervan is € 1,1 miljoen voor het betalen van extra kosten in 2020. Het gaat bijvoorbeeld om: extra zorgkosten, quarantainekosten en lagere Wmo bijdragen. Hier staan dus nadelen tegenover op andere programma's. Daardoor blijft er nog € 1 miljoen over. Dit is nodig voor re-integratie en de aanpak van jeugdwerkloosheid in 2021. Hiervoor doen we voorstellen tot resultaatbestemmingen. In deze inleiding is een apart hoofdstuk voor [corona](#). Hier staat een totaaloverzicht van de middelen die we hebben gekregen corona en waar dit voor is ingezet.

We hebben € 0,3 miljoen voordeel op het reguliere gemeentefonds. Dit valt vrij in het jaarresultaat. Op de rentekosten is er een nadeel van € 0,3 miljoen. Door de lage rentestand mogen we ook minder rentekosten aan het grondbedrijf toerekenen. Verder zijn er nog wat kleinere afwijkingen.

1.5 Voorstellen tot resultaatbestemming

Een aantal activiteiten konden in 2020 niet uitgevoerd of afgerond konden worden. We houden daardoor geld over. Dit geld is in 2021 nodig om deze activiteiten alsnog af te kunnen ronden. We stellen daarom voor dit budget door te schuiven naar 2021. We noemen dat 'resultaatbestemming'. Soms moet dat omdat het geormerkt rijksgegeld is. Of soms kan het niet anders omdat projecten al gestart zijn en er al afspraken zijn gemaakt. We hebben kritisch gekeken naar de voorstellen van resultaatbestemming, omdat we ook willen sparen. Voor onderstaande voorstellen vinden wij resultaatbestemming echter toch noodzakelijk of onvermijdelijk.

Tabel voorstellen voor resultaatbestemming

bedragen x € 1.000

progr.	omschrijving	bedrag
P02	beheer en onderhoud	1010
P02	energietransitie	129
P02	duurzaamheidsagenda	150
P03	onderhoud Alnovum	245
P03	coördinatieteam Oosterwold	173
P03	bestemmingsplannen	111
P03	vergunningverlening en OOV Floriade	225
P04	onafhankelijke clientondersteuning (OC)	159
P04	wonen met zorg	177
P04	lokaal transformatiefonds	230
P05	Regionaal werkbedrijf Flevoland	1593
P05	businesscase BUIG	307
P05	lokale en regionale middelen re-integratie	1020
P06	decentralisatie uitkering laaggeletterdheid	105
P06	steunmaatregelen culturele sector	1330
P06	subsidie Cultuurfonds	200
P07	veiligheid	173
P08	informatievoorziening Zorg & Welzijn	517
P08	verbetering Informatiebeheer en Archivering	479
P08	veranderagenda	143
P08	innovatiefonds	72
P08	huisvesting wijkteams	146
P09	winstneming grondbedrijf 2020	-29434
P09	lagere risicoreservering	-1923
P09	aanvullen van de buffer	31357
	totaal voorstellen voor resultaatbestemming	8.694

Beheer en onderhoud

We voeren jaarlijks circa 80 (grote) projecten uit voor het beheer en onderhoud van de stad. Er zijn meerdere oorzaken waardoor projecten kunnen vertragen. Bijvoorbeeld de beschikbaarheid van aannemers of uitgebreidere inspraak. Ook in 2020 zijn een aantal projecten vertraagd. Deze moeten in 2021 alsnog uitgevoerd worden. We bestemmen meer geld dan dat er is overgebleven. Dat komt omdat wij een deel van het budget hebben moeten uitgeven aan onvermijdelijke knelpunten. We hebben bijvoorbeeld extra kosten moeten maken voor de bestrijding van de eikenprocessierups. Ook hebben wij als gevolg van corona extra kosten moeten maken. Denk aan bewegwijzering, openbare toiletten en het (tijdelijk) afsluiten van gebieden.

Energietransitie

Een aantal projecten met betrekking tot de energietransitie zijn uitgelopen en worden afgerond in 2021. Hiervoor doen wij een voorstel tot resultaatbestemming.

Duurzaamheidsagenda

Voor de duurzaamheidsagenda is de samenwerking met ondernemers en inwoners een belangrijk onderdeel. Op sommige projecten dient dit in persoon te gebeuren met inwoners of ondernemers. Door de coronacrisis is dit simpelweg niet mogelijk. Dit is veel voorgekomen in het afgelopen jaar, waardoor meerdere projecten vertraging op hebben opgelopen. De projecten zijn veelal wel gestart en een aantal werkzaamheden heeft al plaatsgevonden, maar ze zijn nog niet afgerond.

Onderhoud Alnovum

Het Alnovum was verkocht onder voorbehoud. Het gebouw is daardoor de afgelopen jaren op een minimum niveau onderhouden. De koelmachine en regelinstallatie zijn inmiddels in zodanig slechte staat dat deze vervangen moeten worden. Het gebouw is deels verhuurd. De huurders moeten op een aanvaardbaar klimaatniveau gebruik kunnen maken van dit gebouw, anders kan dit tot gezondheidsrisico's leiden. De verkoop is niet doorgegaan. Er moet nog een besluit worden genomen over de toekomstige bestemming. Dit onderhoud moet sowieso plaatsvinden.

Coördinatieteam Oosterwold

Voor het coördinatieteam Oosterwold is incidenteel budget beschikbaar. Een deel van de activiteiten uit 2020 schuift door naar 2021. Deze activiteiten konden niet uitgevoerd/afgerond door de complexiteit van het onderwerp en beperkte capaciteit. Ook is afgesproken om 2 extra fte's voor handhaving aan te stellen. Deze worden specifiek ingezet in Oosterwold, voor een periode van 2 jaar. De werving van deze handhavers heeft langer geduurd dan verwacht. Hierdoor is vertraging in de uitvoering ontstaan. Met deze resultaatbestemming blijft het mogelijk de handhavers 2 jaar lang in te zetten in Oosterwold.

Bestemmingsplannen

Bij de jaarrekening 2019 is een resultaatbestemmingsvoorstel ingediend voor juridische adviezen tbv herziening bestemmingsplan Oosterwold en Floriade alsmede zienswijze en beroep op de bestemmingsplannen van Poort. Voor Bestemmingsplan Poort is de beroepsfase inmiddels afgerond. Voor Oosterwold zijn inmiddels twee planprocedures gestart: een herziening van het bestemmingsplan (fase concept ontwerp) en een wijzigingsplan (fase ontwerp). De activiteiten en lasten voor juridische adviezen gaan dus zeker nog in 2021 komen.

Voor Oosterwold zijn twee planprocedures gestart: een herziening van het bestemmingsplan (fase concept ontwerp) en een wijzigingsplan (fase ontwerp). Voor de plannen is (externe) juridische expertise nodig omdat dit geen standaard bestemmingsplannen en ontwikkelingen zijn. Onder andere voor het aspect stikstof zal extra juridisch advies nodig zijn. Dit geldt ook voor de ontwikkelingen op het Floriadeterrein, die niet passen in het geldende bestemmingsplan.

Vergunningverlening en OOV Floriade

Voor de vergunningverlening van de Floriade is incidenteel budget beschikbaar. Deze kosten kunnen niet gedekt worden uit de standaard leges. De vergunningaanvragen komen later dan was verwacht. Een deel van de geplande werkzaamheden schuift daardoor door naar 2021. Deze vertraging heeft ook gevolgen voor de vergunningen in het kader van openbare orde en veiligheid (OOV). Aan het eind van 2021 moet de opgelopen vertraging ingelopen zijn. Van het geld dat in 2020 over blijft is daardoor in 2021 nog € 225.000 nodig.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Het overschot van de algemene voorzieningen welzijn ontstaat vooral vanwege onderbenutting van het mantelzorgcompliment, Goud in Almere en onafhankelijke cliëntondersteuning. Voor de ontwikkeling van onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO) is een Rijksbijdrage ontvangen. Deze bijdrage is toegekend om verschillende doelen te realiseren. Tegelijk staat de basis van OCO Almere en neemt de omvang van het aantal inwoners dat hierdoor ondersteund wordt geleidelijk toe. Mede door corona lopen enkele deelprojecten wat langer door. Het betreft onder andere de deelprojecten 'ontwikkeling Eigen Plan inwoners', Levenscoach, verbreding naar Sociaal Domein. Om de kosten van deze projecten in 2021 te

kunnen betalen aangezien het een rijksbijdrage betreft, wordt een voorstel tot resultaatbestemming gedaan.

Wonen met zorg

Voor de opgave wonen en zorg heeft het college coalitiemiddelen gereserveerd voor 2020 en 2021. In 2020 is de opgave in beeld gebracht door middel van gesprekken met verschillende partners van de stad. In het addendum op de woonvisie - wonen en zorg - (begin 2021 naar de raad), worden de doelen en resultaten benoemd waar we in 2021 mee aan de slag gaan met een vast projectteam. De coalitiemiddelen worden ingezet om het projectteam te financieren, evenals een aantal inhoudelijke doelen en resultaten (samenwerkingsafspraken Thuis in de Wijk, uitvoeren onderzoek 'huisvestingsbehoefte wonen en zorg'). Omdat 2020 nog een opstartjaar was, zal het merendeel van de coalitiemiddelen in 2021 worden uitgegeven. Om de kosten van de opgave in 2021 te kunnen betalen wordt een voorstel tot resultaatbestemming gedaan.

Lokaal transformatiefonds

Vanwege de coronacrisis en de bijbehorende lockdown is er geen mogelijkheid geweest om te starten met de daadwerkelijk transformatie Lokaal.

Regionaal werkbedrijf Flevoland

Door de coronapandemie is er vertraging in de uitvoering van de werkzaamheden van het regionaal werkbedrijf Flevoland (RWF). Het gaat om:

- € 1.000.000 perspectief op werk
- € 196.000 baankansen kwetsbare jongeren
- € 77.000 versterken arbeidsmarktregio's
- € 306.000 minder uitgaven reguliere begroting RWF
- € 13.000 IPS trajecten

Voor de eerste drie activiteiten hebben we extra geld gehad via de meicirculaire. De planvorming over de inzet van deze middelen is vertraagd. Ook de uitvoering van het reguliere programma is vertraagd. Het geld is nodig voor de uitvoering van vorig jaar. Ook besluiten we regionaal gezamenlijk over de inzet van middelen.

Ook houden we geld over op de IPS trajecten.

Businesscase BUIG

In 2020 wouden we 1.700 klanten screenen. Hiervoor was € 423.000 beschikbaar. Door de coronapandemie is de screening vertraagd en zijn veel minder mensen opgeroepen. Hierdoor is een bedrag van ca. € 307.000 over. Dit bedrag is nodig om in 2021 de opgelopen achterstand bij het screenen in te halen.

Lokale en regionale middelen re-integratie

Lokale en regionale middelen re-integratie

Lokaal:

1. Extra re-integratiemiddelen € 498.000

Regionaal:

2. Regionale mobiliteitsteams en crisisdienstverlening € 192.000

3. Ondersteuningstrajecten zelfstandigen € 27.000

4. Nazorg kwetsbare mbo-ers die in 2020 zijn uitgestroomd € 207.000

5. Regionale aanpak werkloosheid € 96.000

Decentralisatie uitkering laaggeletterdheid

Vanaf 2020 krijgen gemeenten extra budget van het Rijk om de regionale aanpak van laaggeletterdheid te versterken. Vanwege verschillende externe oorzaken is het opstellen van het regionale plan later op gang gekomen dan gepland. Hierdoor is een bedrag van € 105.000 niet uitgegeven. Omdat het Rijksmiddelen betreft moet het geld beschikbaar blijven voor uitvoering in 2021.

Steunmaatregelen culturele sector

We hebben in 2020 van het Rijk € 1.435.000 ontvangen voor de ondersteuning van de lokale cultuur. Zij worden door corona hard geraakt. Hiervan is € 105.000 besteed aan huurverlaging voor het KAF. Er resteert dus nog € 1.330.000. Hiervoor is eind 2020 een plan opgesteld. Het bedrag wordt ingezet via 3 sporen: overleven, overbruggen en transformeren. De cultuursector kon tot 1 februari 2021 een aanvraag indienen. Daardoor is het restantbudget van € 1.330.000 nog niet uitgegeven. Dit zal in 2021 alsnog gebeuren, samen met het tweede steunpakket voor de cultuursector.

Subsidie Cultuurfonds

Er is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor culturele activiteiten op en rond de Floriade. Hiervoor is een subsidie toegekend aan het Cultuurfonds. Volgens de verslaggevingsregels (BBV) moeten wij de kosten verantwoorden in het jaar waarin de activiteiten zijn uitgevoerd. De activiteiten die in 2020 gepland stonden konden niet uitgevoerd worden. Deze activiteiten zullen alsnog worden uitgevoerd in 2021. De kosten van € 200.000 schuiven daardoor door naar 2021.

Veiligheid

Voor het Experiment gesloten coffeeshopketen hebben wij in 2020 geld gekregen van het Rijk. Een deel van het geld is bedoeld voor 2021. Dit geld nemen wij daarom mee. Voor de aanpak Woninginbraken krijgen wij ook geld van het Rijk. Daarnaast betalen we zelf mee, dit noemen we cofinanciering. Geld van het Rijk is doorgeschoven naar 2021 en 2022. Het deel dat wij betalen voor cofinanciering moeten we daarom ook meenemen. Bij het Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland is niet al het geld uitgegeven. Dit geld komt niet alleen van Almere, maar ook van bijvoorbeeld het Rijk en andere gemeenten uit Flevoland. Daarom nemen we dit geld mee naar 2021.

Informatievoorziening Zorg & Welzijn

Door o.a. een tekort aan beschikbare capaciteit heeft het oorspronkelijke project vertraging opgelopen. In 2020 heeft onder leiding van een nieuw management een inventarisatie van taken en projecten plaatsgevonden. De projectorganisatie heeft gekeken naar de scope, juridische uitgangspunten en inrichting van het project. In tegenstelling tot de oorspronkelijke uitgangspunten is gekeken naar een bredere scope en mate van procesoptimalisatie. Dit heeft geleid tot andere uitgangspunten waardoor de doorlooptijd en fasering gewijzigd is. Dit betekent dat de inzet van middelen anders is dan in eerste instantie is gepland.

Verbetering informatiebeheer en archivering

In het programma staat welke resultaten we willen boeken voor het op orde brengen van het archief. De uitvoering van het programma is later gestart. Dit heeft verschillende redenen:

- Het programma had een wisseling van programmamanager in de tweede helft van 2020. Het inwerken van de programmamanager kostte tijd. Ook zijn tijdens zijn inwerkperiode programmaonderdelen veranderd, bijvoorbeeld het opleiden van medewerkers en de scope van onderdelen. Hierdoor moest het uitvoeringsplan aangepast worden.
- Door de coronacrisis werden interne medewerkers eerst ingezet op andere prioriteiten. Daarnaast was overleg door het thuiswerken niet goed mogelijk. Dit had gevolgen voor de planning.
- Om programmaonderdelen volgens de regels te bevestigen zijn adviezen en beoordelingen nodig vanuit het Stadsarchief. In 2020 was er te weinig personeel bij het Stadsarchief, waardoor dit later op gang kwam.
- De aanbesteding van de bewerking van het papieren archief heeft tijd gekost. Hierdoor is dit onderdeel later gestart.

Deze situaties hebben ervoor gezorgd dat voorbereidingen en uitwerkingen verschuiven naar 2021. De deadline van de toezichthouder de provincie Flevoland verandert niet. Het is niet mogelijk het programma in de tijd uit te laten lopen. Dit betekent dat in 2021 een intensivering van activiteiten moet gebeuren om de achterstand van 2020 in te lopen.

Veranderagenda

Vanuit de organisatievisie en de daaruit voortvloeiende organisatieontwikkeling waren er ook in 2020 activiteiten begroot om op te pakken. Door corona is het niet gelukt om deze activiteiten uit te voeren. Met name omdat het jaar een heel ander karakter kreeg door corona, is er voorrang gegeven aan andere activiteiten inzake verbinding en goed werkgeverschap. De uitvoering van de organisatieontwikkeling is daarmee iets naar de achtergrond verdwenen in 2020. De organisatieontwikkeling zal in 2021 weer verder opgepakt worden. Onderdelen hiervan zijn o.a. het rijker verantwoorden, opgavegericht werken verder vorm geven en het concern opleidingsplan opnieuw inrichten.

Innovatiefonds

In 2020 is MS Teams, als gevolg van de coronacrisis, versneld in gebruik genomen. Vanuit informatiebeheerkundig optiek is dit in een tijdelijke omgeving gebeurd. Er is met veel inzet gebouwd aan de definitieve omgeving. Het resultaat wordt begin 2021 opgeleverd. De tijdelijke omgeving kan dan worden afgesloten. Door de complexiteit van het vraagstuk, uitdagingen qua aansturing en druk op interne resources door andere projecten, vindt de oplevering in 2021 plaats (in plaats van de beoogde doelstelling eind 2020).

Huisvesting wijkteams

Er is vanuit de doorontwikkeling van de wijkteam met de clustering van het aantal wijkteams. De activiteiten en kosten voor de clustering en verhuizing zijn niet in alle gevallen uitgevoerd vanwege de coronacrisis. Deze kosten worden doorgeschoven naar 2021. Om deze kosten te kunnen betalen in 2021 wordt een voorstel tot resultaatbestemming gedaan.

Winstneming grondbedrijf 2020

Er is € 29,4 miljoen aan vrije ruimte binnen de reserve van het grondbedrijf. Dit komt doordat:

- er in 2020 € 12,1 miljoen winst wordt genomen
- er in totaal € 7,5 miljoen aan voorzieningen vrijvalt. Dit komt vooral doordat we verwachten meer bedrijventerreinen te kunnen verkopen en de doordat de resultaten va negatieve grondexploitaties zijn verbeterd
- de reservering van € 9,8 miljoen voor te betalen Vpb kan vrijvallen.

Bij de begroting 2022 wordt de winst ingezet.

Lagere risicoreservering

We hebben de risico's op de algemene dienst bijgesteld. We hebben € 1,9 miljoen minder weerstandsvermogen nodig om onze risico's te kunnen dekken. In de risicoparagraaf en in de programmaplannen is dit toegelicht.

Aanvullen van de buffer

De winst van het grondbedrijf over 2020 en de lagere risicoreservering storten wij volgens de reguliere systematiek in de buffer.

1.6 Financiële gevolgen corona

De coronacrisis heeft ons ruim € 66 miljoen gekost in 2020

In dit hoofdstuk geven we inzicht in de financiële gevolgen van corona in 2020. Het gaat hierbij om:

- geld dat we van het Rijk hebben gekregen voor corona en het schrappen van de opschalingskorting
- extra uitgaven die we door de coronacrisis hebben gemaakt
- lagere inkomsten die we hebben ontvangen door de beperkende maatregelen
- lagere uitgaven doordat activiteiten niet volledig door konden gaan door de beperkende maatregelen

We houden in 2020 € 0,9 miljoen over, meerjarig komen we minimaal € 13,5 miljoen tekort

bedragen x € 1 miljoen

	bedrag
ontvangen van het Rijk	67,4
nodig voor extra kosten en lagere inkomsten	-66,5
<i>resultaat 2020</i>	<i>0,9</i>
geld nodig voor steunmaatregelen volgend jaar	-2,6
geld dat we pas in 2021 ontvangen voor meerkosten afval	0,3
hogere kosten jeugdhulp door meer problematiek en in efficiëntere zorg	ntb
tekort Floriade als gevolg van corona	-12,1
tekort inclusief Floriade en jeugdhulp	13,5 + ntb

We hebben in 2020 € 67,4 miljoen van het Rijk ontvangen. Hiervan hebben we € 66,5 miljoen in 2020 nodig voor extra kosten en lagere inkomsten. We houden in de jaarrekening 2020 dus € 0,9 miljoen over. We hebben ook nog € 2,6 miljoen nodig voor activiteiten die doorlopen naar volgend jaar. In de maartbrief van het Rijk is bekend gemaakt dat we in 2021 ook nog € 0,3 miljoen krijgen voor extra afvalkosten in 2020. Per saldo is er dus een tekort van € 1,4 miljoen.

We hebben nog geen geld gekregen voor de Floriade en extra kosten jeugdhulp

Corona heeft ook gevolgen voor de Floriade. Er zijn extra risico's ten aanzien van bezoekersaantallen en sponsoring. Hiervoor hebben we bij de begroting 2021 € 12,1 miljoen apart gezet.

Ook maken we extra kosten voor de jeugdhulp door extra problematiek en minder effectieve zorg. De werkelijke meerkosten zijn moeilijk te bepalen. Het is wel zeker dat dit zich voordoet. Het totale tekort in de jaarrekening op de jeugdhulp is € 4,2 miljoen. Het probleem is door het Rijk onderkent en wordt meegenomen in onderzoeken. Voor beide onderdelen hebben we nog geen geld gehad van het Rijk.

Per onderdeel hebben we het geld als volgt ontvangen en uitgegeven

bedragen x € 1 miljoen

regeling	geld van het Rijk	nodig 2020	resultaat 2020	nodig volgend jaar	totaal resultaat
minder inkomsten	2,2	4,8	-2,6	0,0	-2,6
sociaal domein	3,9	3,7	0,2	0,0	0,2
werk en inkomen	47,8	47,1	0,7	0,0	0,7
extra kosten	11,1	12,7	-1,6	-0,3	-1,3
vertraagde activiteiten		-1,8	1,8	0,2	1,6
re-integratie en cultuur	2,4	0,1	2,3	2,3	0,0
Floriade				12,1	-12,1
eindtotaal	67,4	66,5	0,9	14,4	-13,5

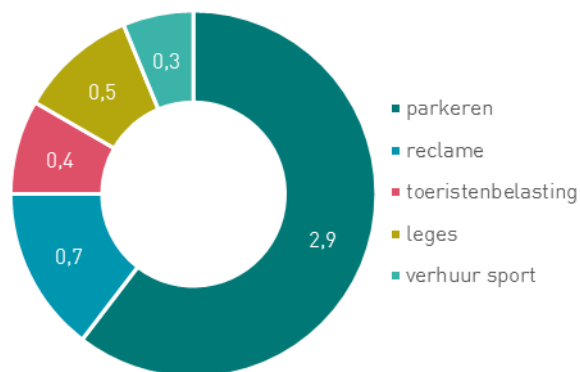
De onderdelen lichten we hieronder verder toe.

Onze inkomsten zijn € 4,8 miljoen lager door corona

bedragen x € 1 miljoen

regeling	geld van het Rijk	lagere inkomsten	resultaat
totaal minder inkomsten	2,2	4,8	-2,6

Landelijk heeft het Rijk € 245 miljoen uitgekeerd. We hebben hiervan € 2,2 miljoen gekregen. We komen dus fors tekort omdat we van het Rijk alleen geld hebben gehad voor een deel van 2020. Het Rijk heeft voor 2020 nog € 250 miljoen extra gereserveerd. Dit geld wordt pas uitgekeerd als de jaarrekening 2020 van alle gemeenten er zijn. Naar verwachting komt het geld daarom pas in september 2021. Als we hetzelfde aandeel krijgen als bij de eerste tranche gaat het om € 2,4 miljoen. Dit is nog onzeker, omdat het Rijk op basis van de jaarrekening 2020 gaat bepalen hoeveel geld gemeenten krijgen. We weten dus niet zeker of we alle lagere inkomsten 1 op 1 vergoed krijgen. Maar we zouden wel ongeveer moeten uitkomen met het geld.

Landelijk heeft het Rijk € 245 miljoen uitgekeerd. We hebben hiervan € 2,2 miljoen gekregen. We komen dus fors tekort omdat we van het Rijk alleen geld hebben gehad voor een deel van 2020. Het Rijk heeft voor 2020 nog € 250 miljoen extra gereserveerd. Dit geld wordt pas uitgekeerd als de jaarrekening 2020 van alle gemeenten er zijn. Naar verwachting komt het geld daarom pas in september 2021. Als we hetzelfde aandeel krijgen als bij de eerste tranche gaat het om € 2,4 miljoen. Dit is nog onzeker, omdat het Rijk op basis van de jaarrekening 2020 gaat bepalen hoeveel geld gemeenten krijgen. We weten dus niet zeker of we alle lagere inkomsten 1 op 1 vergoed krijgen. Maar we zouden wel ongeveer moeten uitkomen met het geld.

Voor het sociaal domein krijgen we genoeg geld om de extra kosten door corona op te vangen

bedragen x € 1 miljoen

regeling	geld van het Rijk	gemaakte kosten	resultaat
Maatschappelijke opvang	2,0	2,0	0,0
Continuïteit van zorg en inhaalzorg	1,0	1,4	-0,3
toename van zorg en minder efficiënte zorg	pm	pm	pm
eigen bijdrage Wmo	0,1	0,2	-0,1
kinderopvang	0,4	0,1	0,3
Buurthuizen en vrijwilligersorganisaties	0,3	0,0	0,3
totaal Sociaal domein	3,9	3,7	0,2

De meeste extra kosten maken we voor maatschappelijke opvang. De maatschappelijke opvang wordt regionaal uitgevoerd voor heel Flevoland. Het geld hebben we daarom 1 op 1 doorgegeven aan de regio. Ook maken we extra zorgkosten voor de jeugdhulp en Wmo. Voor de jeugdhulp gaat het om ongeveer € 0,75 miljoen en voor de Wmo om € 0,6 miljoen. Dit zijn kosten die 1 op 1 komen door corona en een inschatting van extra zorgkosten door de lockdown. Het gaat bijvoorbeeld om :

- financiële compensatie voor inhaalzorg, omdat zorgaanbieders tijdens de lockdown niet alle zorg konden leveren. We hebben tijdens de lockdown de zorgaanbieders wel doorbetaald (zorgcontinuïteit)
- extra kosten van beschermingsmiddelen en hulpmiddelen
- extra behandelkosten door zwaardere problematiek en meer meldingen. Dit is een inschatting. Hiervoor hebben we geen geld gehad van het Rijk.
- extra kosten door extra problematiek en minder effectieve zorg. De werkelijke meerkosten zijn moeilijk te bepalen. Het is wel zeker dat dit zich voordoet. Het totale tekort in de jaarrekening op de jeugdhulp is € 4,2 miljoen. Het probleem is door het Rijk onderkent en wordt meegenomen in onderzoeken

We hebben geld gekregen voor de gratis opvang van kinderen van ouders met een cruciaal beroep tussen 1 maart en 1 juli. Ook hebben we geld gekregen om ouders te compenseren voor de kinderopvangbijdrage die zij hebben betaald terwijl de opvang dicht was. Het gaat hierbij om ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Die ouders zijn rechtstreeks door het Rijk gecompenseerd. De kosten zijn lager dan het geld dat wij hiervoor hebben ontvangen. Het restant hebben we in kunnen zetten voor het tekort op de andere coronakosten in het sociaal domein.

We hebben vrijwel geen extra geld uitgegeven voor buurthuizen en vrijwilligersorganisaties. We hebben de buurthuizen zelf in beheer. Geen of minder gebruik van buurthuizen heeft daarom geen financieel gevolg. De Schoor gebruikt en verhuurt de buurthuizen. De nadelen op de exploitatie van buurthuizen konden door de Schoor zelf worden opgelost door andere voordelen in hun begroting. Ook zijn er nauwelijks aanvragen gedaan door vrijwilligersorganisaties.

De ondersteuning van zelfstandigen is groot, we zien nog geen toename in schulden en bijstand

bedragen x € 1 miljoen

regeling	geld van het Rijk	gemaakte kosten	resultaat
Tozo	46,9	46,9	0,0
Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	0,7	0,7	0,0
schulden en armoede	0,2	-0,5	0,7
Bijzondere bijstand	0,1	0,0	0,1
totaal werk en inkomen	47,8	47,1	0,7

Het grootste steunpakket dat via gemeenten loopt is de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo). Het Rijk betaalt deze regeling, het zelfstandigen loket Flevoland (ZLF) voert de regeling uit voor de regiogemeenten in Flevoland. In totaal hebben we € 42,1 miljoen aan uitkeringen verstrekt aan zelfstandigen. De uitvoeringskosten zijn € 4,8 miljoen. Hiermee hebben we 9.125 zelfstandigen kunnen helpen in hun levensonderhoud. Ook hebben we 833 aanvragers een bedrijfskrediet gegeven.

We hebben ook geld gekregen voor de lagere omzet bij WSW-bedrijven. Dit geld hebben we doorgezet naar de Tomingroep. Zij begeleiden de WSW klanten.

We hebben ook extra geld gekregen voor schulden en armoede en de bijzondere bijstand. In Almere zijn de kosten voor de schuldhulpverlening zelfs gedaald met € 0,5 miljoen. Dit lijkt te komen door de coronamaatregelen. Er zijn in 2020 geen huisuitzettingen gedaan. Ook was het niet mogelijk om afspraken te maken op het stadhuis. De kosten van de bijzondere bijstand zijn € 0,1 miljoen lager dan begroot. Dit heeft zover we kunnen zien geen directe relatie met corona.

We maken € 12,7 miljoen aan andere extra kosten, hiervoor krijgen we € 11,1 miljoen van het Rijk

bedragen x € 1 miljoen

regeling	geld van het Rijk	gemaakte kosten	resultaat
afvalinzameling	0,0	1,1	-1,1
Schrappen opschalingskorting /bedrijfsvoering	0,8	0,9	-0,1
Toezicht en handhaving en verkeersmaatregelen	0,6	0,9	-0,3
extra kosten verkiezingen	0,3	0,3	0,0
openbaar vervoer	9,4	9,4	0,0
Leerlingenvervoer	0,0	0,1	-0,1
totaal extra kosten	11,1	12,7	-1,6

Voor de **afvalinzameling** hebben we € 1,1 miljoen aan extra kosten gemaakt. Het gaat vooral om kosten door meer grofvuil, extra dumping en meer restafval. Hierdoor hadden we ook extra personeel nodig. Hiervoor hebben we in 2020 geen geld gehad van het Rijk. In de maartbrief is bekend gemaakt hoeveel geld

gemeenten krijgen. Voor ons gaat het om ongeveer € 0,3 miljoen. Het geld krijgen we in 2021 en zit daarom niet in de jaarrekening. Het totale tekort is dus € 0,8 miljoen.

Het Rijk heeft de **opschalingskorting** voor 2020 geschrapt. Dit was een efficiencykorting op het gemeentefonds. Wij gebruiken dit geld om extra **bedrijfsvoeringskosten** door corona te betalen. De meeste extra kosten hebben we zelf binnen de bedrijfsvoering opgelost. Bijvoorbeeld door vacatures (tijdelijk) niet in te vullen.

De extra middelen voor **toezicht en handhaving en verkeersmaatregelen** hebben we ingezet voor:

- € 0,5 miljoen voor aanpassingen in de openbare ruimte en het stadscentrum
- € 0,2 miljoen voor stadstoezicht en handhaving
- € 0,1 miljoen voor veiligheidsmaatregelen.

Ook geven we € 9,4 miljoen extra uit aan **openbaar vervoer**. Dit is om het wegvallen van inkomsten bij onze vervoerder en extra kosten voor beschermingsmiddelen, maatregelen en toezicht en handhaving te compenseren.

We maken € 1,8 miljoen minder kosten doordat er activiteiten niet konden doorgaan

bedragen x € 1 miljoen

regeling	geld van het Rijk	minder kosten	resultaat
activiteiten die zijn vertraagd of niet door gingen	0,0	-1,8	1,8

Het gaat om programma's en projecten die niet (geheel) door konden gaan door de beperkende maatregelen. Voorbeelden zijn Goud in Almere, gezond in de stad, schoonmaken van de stad, exploitatie sportaccommodaties, participatietrajecten, wijkbudgetten etc. Het geld dat we hierdoor niet hebben uitgegeven gebruiken we om de extra kosten door corona te betalen. We houden ook € 0,3 miljoen over op de transformatie van de lokale Wmo. Dit geld is nodig voor volgend jaar.

We hebben € 2,4 miljoen gekregen voor cultuur, re-integratie en ondersteuning van jongeren

bedragen x € 1 miljoen

regeling	geld van het Rijk	gemaakte kosten	resultaat
Aanvullende pakket re-integratiekosten	0,5	0,0	0,5
Crisisdienstverlening	0,5	0,0	0,5
cultuur	1,4	0,1	1,3
totaal re-integratie en arbeidsmarkt	2,4	0,1	2,3

Het geld voor cultuur was bij de begroting al beschikbaar. Er is hiervan € 0,1 miljoen uitgegeven aan een huurkorting voor de Kunstlinie. De rest van het geld geven we in 2021 uit. Eind 2020 is het bestedingsplan opgesteld en gepubliceerd. Tot 1 februari 2021 konden er aanvragen worden gedaan. Het geld wordt daarna toegekend.

In december hebben we ook € 1 miljoen extra gekregen voor re-integratie en ondersteuning van jongeren die hun school niet hebben afgemaakt of werkloos zijn geraakt. Hiervoor moeten nog bestedingsplannen worden opgesteld. Het geld wordt pas vanaf 2021 uitgegeven.

Totaaloverzicht corona

bedragen x € 1 miljoen

regeling	geld van het Rijk	nodig	resultaat
minder inkomsten			
<i>Totaal minder inkomsten</i>	2,2	4,8	-2,6
Sociaal domein			
continuïteit en inhaalzorg	1,0	1,4	-0,3
toename van zorg en minder efficiënte zorg	pm	pm	pm
eigen bijdrage Wmo	0,1	0,2	-0,1
Maatschappelijke opvang	2,0	2,0	0,0
kinderopvang	0,4	0,1	0,3
Buurt- en dorpshuizen	0,2	0,0	0,2
Vrijwilligers organisaties	0,1	0,0	0,1
<i>Totaal Sociaal domein</i>	3,9	3,7	0,2
Werk en inkomen			
Bijzondere bijstand	0,1	0,0	0,1
schulden en armoede	0,2	-0,5	0,7
Wsw	0,7	0,7	0,0
Tozo	46,9	46,9	0,0
<i>Totaal werk en inkomen</i>	47,8	47,1	0,7
Extra kosten			
afvalinzameling	0,0	1,1	-1,1
Schrappen opschalingskorting /bedrijfsvoering	0,8	0,9	-0,1
Toezicht en handhaving	0,6	0,9	-0,3
extra kosten verkiezingen	0,3	0,3	0,0
openbaar vervoer	9,4	9,4	0,0
Leerlingenvervoer		0,1	-0,1
<i>Totaal extra kosten</i>	11,1	12,7	-1,6
vertraagde activiteiten			
<i>Totaal vertraagde activiteiten</i>	0,0	-1,8	1,8
re-integratie, aanpak jeugdwerkloosheid en cultuur			
Aanvullende pakket re-integratiekosten	0,5	0,0	0,5
Crisisdienstverlening	0,5	0,0	0,5
Cultuur	1,4	0,1	1,3
<i>Totaal re-integratie, aanpak jeugdwerkloosheid en cultuur</i>	2,4	0,1	2,3
Nodig voor volgende jaren			
Lokaal transformatiefonds Wmo		0,2	-0,2
Aanvullende pakket re-integratiekosten		0,5	-0,5
Crisisdienstverlening		0,5	-0,5
Cultuur		1,3	-1,3
compensatie afvalkosten in 2021		-0,3	0,3
<i>Totaal nodig voor volgende jaren</i>		2,3	-2,3
totaal	67,4	68,8	-1,4

1.7 Ontwikkelingen grondbedrijf

Het grondbedrijf heeft, ondanks de coronacrisis een goed jaar achter de rug. We hebben grond verkocht voor 1.149 woningen. We hebben 28 hectare bedrijventerrein verkocht. De omzet uit grondverkoop bedraagt € 131 miljoen. Het grondbedrijf kan € 29,4 miljoen afdragen aan de gemeentebegroting.

De markt voor woningbouw is op dit moment erg overspannen

Er is te weinig aanbod en veel vraag. De gemiddelde koopsom voor woningen bedraagt in Almere in het vierde kwartaal van 2020 ruim € 343.000 (bron: <https://almere.incijfers.nl/dashboard/wonen/>). Dit is meer dan wat we ooit eerder hebben gezien in Almere. Het is nu bijna onmogelijk om in Almere nog een huis te kopen voor minder dan € 200.000. Mensen met een lager inkomen kunnen alleen nog maar een appartement krijgen. Dit geldt ook voor nieuwbouw. Een huis met een tuin kost nu al meer dan € 300.000. Dit komt ook door nieuwe eisen, zoals klimaatneutraal en gasloos bouwen.

We willen het aanbod verruimen. Als er meer huizen komen, kunnen de prijzen misschien ook wat dalen. Tot 2030 willen we 24.500 huizen bouwen. Dat zijn er dus 2.450 per jaar.

De markt voor bedrijventerreinen gaat op en neer

Dit hangt vooral samen met de stand van de economie. Op dit moment verkopen we veel grote kavels voor logistiek, groothandel en datacentra. We hebben nog genoeg in voorraad om aan de vraag te kunnen voldoen. Als er nog meer vraag komt, kunnen we nog bedrijventerreinen toevoegen. We hebben nog landbouwgrond in voorraad, wat we kunnen omkleuren naar bedrijventerrein.

Er is weinig vraag naar kantoorgebouwen

Dit was voor de coronacrisis al zo. Door het thuiswerken zal deze vraag de komende tijd ook niet snel groeien. We hebben zo'n 10 jaar geleden veel grond voor kantoren afgewaardeerd naar landbouwgrond. Daardoor hebben we nu weinig last van de geringe vraag naar kantoren.

De woningbouw is het afgelopen jaar 30% lager dan gepland

In de tabel hieronder kunt u het verschil zien tussen de geplande grondverkoop voor woningen, bedrijven, kantoren en voorzieningen.

	gepland	realisatie 2020	verschil
woningen (aantal)	1.601	1.149	-452
bedrijventerreinen (hectare)	28	28	1
kantoor (m ² bvo)	10.000	10.000	0
voorzieningen (m ²)	130.679	136.452	5.773

Wat vooral opvalt is dat we veel minder grond voor woningen hebben verkocht. Dit komt door de stikstof problemen. Hierdoor ontstonden twee problemen:

- de gemeente kon een aantal maanden geen bouwvergunningen ('omgevingsvergunningen') afgeven;
- de gemeente kon geen parkeernormen vaststellen.

Daardoor moesten we ook de onderhandelingen met marktpartijen uitstellen. Ook het ontwerpen van nieuwe stadsdelen kwam tijdelijk stil te liggen. Dit gold voor de grondexploitatie Highnote met 150 woningen en voor de grondexploitatie Stadstuinen Poort met 257 woningen.

Ontwikkeling boekwaarde

Het is belangrijk dat de gemeente het geld wat is geïnvesteerd in de grond terugverdient. De gemeente heeft twee soorten grond:

1. grond die we nu in de verkoop hebben (actieve grondexploitaties);
In 2020 is € 140 miljoen verdiend met grondverkoop en andere inkomsten. De kosten bedragen € 105 miljoen. Dat betekent dat de boekwaarde met € 35 miljoen is afgenomen. De boekwaarde van de grond bedraagt € 232 miljoen
2. grond die de we hebben afgeboekt tot landbouwgrond (materiële vaste activa).

Deze grond is € 139 miljoen waard. Op het moment dat hier een markt voor is gaan we die grond alsnog verkopen.

We verwachten in totaal € 29,4 miljoen winst van het grondbedrijf

Deze winstopdracht komt door vijf posten:

1. De winst over de grondverkoop in 2020 bedraagt € 23 miljoen. De grondexploitaties zijn door de hogere grondprijzen aanzienlijk verbeterd. We moeten € 11 miljoen reserveren, in verband met de afspraak dat we pas winst nemen als 50% van de grondexploitatie gerealiseerd is. Per saldo dus een winstafdracht van € 12 miljoen.
2. Ook onze verliesgevende grondexploitaties zijn verbeterd. Dat betekent dat we minder geld hoeven te reserveren voor verliezen. Per saldo valt hieruit € 3,3 miljoen vrij.
3. In de begroting 2021 hielden we rekening met de vrijval van een voorziening voor bedrijventerreinen aan de Stichtsekant van € 12,7 miljoen. Dat geld hadden we nog niet ingezet. Dit bedrag blijkt nu uit te komen op € 11 miljoen. De vrijval komt doordat we afgewaardeerde bedrijventerreinen alsnog kunnen verkopen.
4. Er kan een reservering vrijvallen van € 9,8 miljoen voor te betalen vennootschapsbelasting. We hadden dit geld opzij gezet, omdat we dachten dat we elk jaar bijna € 5 miljoen aan belasting zouden moeten betalen. Inmiddels hebben we afspraken gemaakt met de belastingdienst. Daaruit blijkt dat we tot 2024 helemaal geen belasting hoeven te betalen.
5. We moeten € 6,8 miljoen afboeken op bedrijventerreinen aan de Twentsekant. Een taxatiecommissie heeft de aankoopprijs van de grond vastgesteld. Die ligt aanzienlijk hoger dan wat wij hadden geraamd.

In totaal bedraagt de winstafdracht € 29,4 miljoen. Conform onze afspraken uit het coalitieakkoord reserveren we hiervan € 2 miljoen voor beheer en onderhoud en € 5,9 miljoen (= 20%) voor stedelijke vernieuwing. Daarna blijft er nog € 21,5 miljoen over.

1.8 Vermogenspositie

In dit hoofdstuk laten we zien wat de bezittingen van de gemeente zijn.

We noemen dat de 'activa'. Verder laten we zien hoe de gemeente deze bezittingen heeft betaald. Dit noemen we de 'passiva'. De gemeente kan zijn bezittingen op 2 manieren betalen:

1. met eigen spaargeld, dat noemen we 'eigen vermogen';
2. met geleend geld, dat noemen we 'vreemd vermogen'.

In dit hoofdstuk kunt u dus ook zien hoe hoog het spaargeld is en hoeveel geld de gemeente heeft om tegenvallers op te vangen. Verderop in deze jaarrekening gaan we hier nog dieper op in. Dat doen we in de [risicoparagraaf](#).

Hieronder ziet u de balans. Op de balans staan dus de activa en de passiva per 31 december 2020 en per 31 december 2019.

Balans

bedragen x € 1 miljoen

	31-12-2019	31-12-2020		31-12-2019	31-12-2020
bezittingen die de gemeente lang wil vasthouden			Spaargeld en leningen langer dan 1 jaar		
immateriële vaste activa	6	6	eigen vermogen	295	341
			idem bij		
materiële vaste activa	784	800	grondexploitaties	107	101
waardecorrectie grond	-118	-118	voorzieningen	64	71
financiële vaste activa	35	42	langlopende leningen	430	391
<i>totaal vaste activa</i>	<i>707</i>	<i>730</i>	<i>totaal vaste passiva</i>	<i>896</i>	<i>904</i>
Bezittingen die de gemeente snel wil verkopen			Leningen die korter lopen dan 1 jaar		
grondvoorraden	333	283			
waarde correctie grond	-66	-60			
kortlopende leningen	96	87	kortlopende leningen	134	103
liquide middelen en ov.activa	19	25	overlopende passiva	59	59
<i>totaal vlottende activa</i>	<i>382</i>	<i>335</i>	<i>totaal vlottende passiva</i>	<i>193</i>	<i>162</i>
Totaal	1.089	1.066	Totaal	1.089	1.066
verstrekke borgstellingen en garantstellingen				1.181	1.195

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Dit zijn bijvoorbeeld personeelskosten die we maken om een grondexploitatie voor te bereiden. U kunt hierbij denken aan het maken van een plan voor de campusontwikkeling voor de verkoop van blok 5.2. Als we het plan van uitvoeren, moeten deze kosten betaald worden door de kopers van de grond. Als het plan niet wordt uitgevoerd, moeten we de kosten alsnog uit de algemene middelen betalen.

Materiële vaste activa

Hier staan alle tastbare eigendommen van de gemeente, die de gemeente niet wil verkopen. U kunt hierbij denken aan gebouwen, auto's, wegen en parken. Of grond die de gemeente niet wil verkopen. De waarde van deze bezittingen neemt toe. Bijvoorbeeld omdat de gemeente nieuwe scholen heeft gebouwd.

Financiële vaste activa

De gemeente heeft aandelen in zijn bezit. Verder geeft de gemeente ook langlopende leningen aan bedrijven of burgers.

Vlottende activa: grondvoorraad

Dit zijn de bezittingen die de gemeente weer wil verkopen. De belangrijkste is de grondvoorraad. De is de te verkopen grond voor woningen, bedrijven, kantoren en voorzieningen. De grondvoorraad daalt, doordat we steeds verder komen met het afbouwen van Almere Poort en Nobelhorst. In de paragraaf grondbeleid vertellen we u meer over de grondverkoop.

Passiva: eigen vermogen

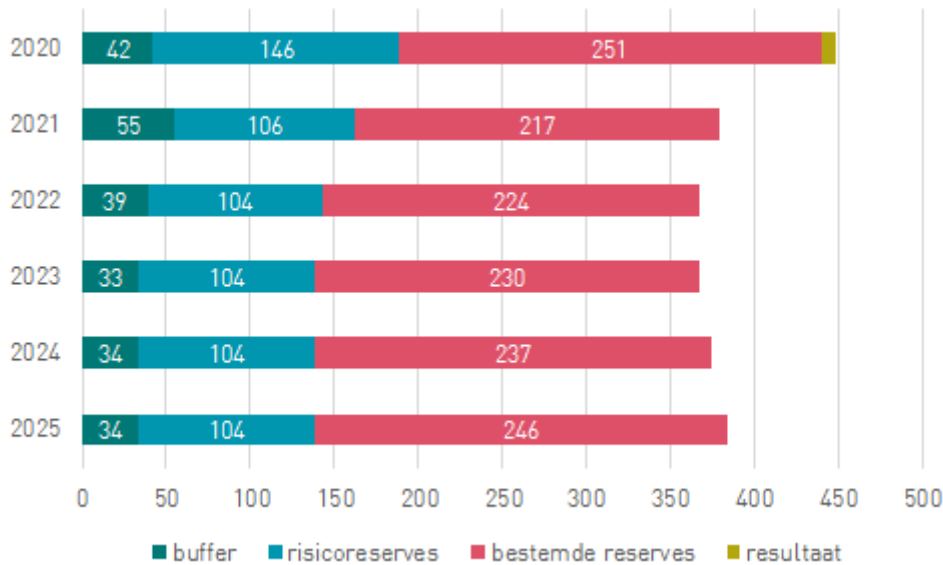
Het eigen vermogen is het 'spaargeld' van de gemeente. Dit valt in 3 onderdelen uiteen:

- buffer voor onbekende risico's;
- risicoreserves voor bekende risico's;
- bestemde reserves.

In 2020 is er ook nog:

- de winst op grondverkoop;
- resultaat uit de jaarrekening 2020.

Per 31 december 2020 zit er € 440 miljoen in onze reserves. Zoals uit de grafiek hieronder blijkt dalen de reserves in de jaren daarna.

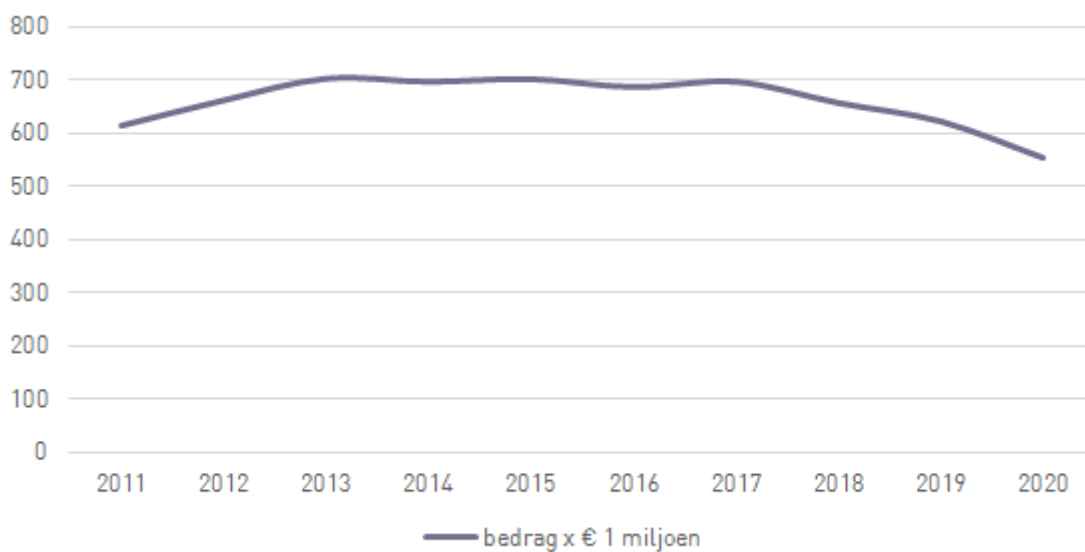

Zoals uit de grafiek blijkt stijgt de buffer in 2021 naar € 55 miljoen. Dit komt door de winstafdracht van het grondbedrijf. We zetten de winst in 2021 weer in om de begroting sluitend te maken. Daardoor daalt de buffer in 2022 weer. Verder daalt ook de risicoreserve, dit komt vooral omdat de winst van het grondbedrijf uit deze reserve wordt overgeheveld naar de buffer. Ook doen sommige risico's zich nu als verlies voor. De belangrijkste post is de jeugdhulp met verblijf, waarover we afspraken hebben gemaakt met de zorgaanbieders.

Overige passiva

Vreemd vermogen

De geldleningen van de gemeente noemen we ook wel het 'vreemd vermogen'. Voor een gemeente is het belangrijk dat de schulden kunnen worden afbetaald. In de grafiek hieronder laten we zien hoe onze schulden zich de afgelopen tijd hebben ontwikkeld.

We zien dat onze schulden in de crisisjaren flink zijn gestegen. Maar vanaf 2017 dalen onze schulden weer. Dit komt door twee oorzaken. In de eerste plaats is de grondverkoop weer goed op gang gekomen. Met de opbrengst van de grond kunnen we leningen aflossen. Verder krijgen we veel geld van het rijk voor het

Fonds Verstedelijking Almere. Dit geld kunnen we niet zo snel weer besteden. Daardoor kunnen we dit geld tijdelijk gebruiken om leningen af te lossen.

Verstreckte borgstellingen en garantstellingen

De gemeente geeft garanties aan banken voor geldleningen van woningbouwverenigingen. Als een woningbouwvereniging zijn schulden niet kan aflossen, kan de bank (uiteindelijk) de gemeente aanspreken. We noemen dat 'borgstellingen en garantstellingen'. De gemeente is 'tertiaire achtervang'. Dat wil zeggen dat de bank eerst aanklopt bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Maar als het waarborgfonds ook niet kan betalen, dan komt de bank bij de gemeente.

De gemeente heeft ook garanties gegeven voor de leningen van de afvalverwerker HVC. De gemeente staat garant naar rato van het aandelenbelang.

Tenslotte hebben we ook nog garanties afgegeven voor leningen van onderwijs-, sport- en cultuurinstellingen. Soms delen we het risico met een waarborgfonds en soms staat de gemeente alleen garant.

Een uitgebreide specificatie hiervan is opgenomen in de [bijlagen](#).

2 Opgaven

2.1 Floriade

Over een jaar opent in Almere de Floriade Expo. Dit is het hoogtepunt van een reis die in 2012 is gestart met de toekenning van de Floriade en die ook na de Expo wordt voortgezet. We zetten onze stad tijdens de Expo op de kaart als groene en gezonde stad, die innoveert en inspireert. En we benutten, zoals we gewend zijn als pioniersstad, de kennis en innovaties bij de verdere ontwikkeling van Almere.

In 2020 is ondanks de coronacrisis door Weerwater CV hard gewerkt aan de inrichting van het terrein. De openbare ruimte wordt voor iedereen toegankelijk (inclusief) ingericht. Het smart thermal grid is aangelegd. Gebouw Flores gaat de hoogte in en wordt voorzien van een aansprekend kunstwerk dat het arboretum verbeeld. De Flevo Campus, het Food Forum van de provincie en het woonzorgcomplex zijn in aanbouw. De circulaire bruggen van cementloos beton en hergebruikte brugonderdelen leveren kennis op die van belang is bij de grote vervangingsopgave van bruggen in heel Nederland. Een groot deel van de arboretumbomen is geplant. Er is gestart met de plant van duizenden vaste planten en heesters. Het terrein wordt medio 2021 overgedragen aan de Expo organisatie om het in te richten voor de Expo.

Het programma van de Expo krijgt steeds meer vorm. Vrijwel alle kavels op de Expo zijn gereserveerd voor internationale en nationale inzendingen. Er is een aansprekend cultuurprogramma aan het ontstaan, waar lokale gezelschappen een belangrijke rol in spelen. Het Almeerse kunstpaviljoen gaat een voorproef geven van het museum. Het rijk geeft met een aanvullende € 10 miljoen een kwalitatieve impuls aan de Expo (onder andere voor een hoogwaardig kassencomplex en Dutch Innovation Experience).

Voor het verbinden van bedrijven was 2020 een moeilijk jaar. Er is belangstelling, maar veel bedrijven hadden het zwaar en de vooruitzichten zijn door de coronacrisis ongewis. Omdat het werk aan het terrein doorgaat heeft Floriade werkbedrijf 34 werkzoekenden op weg geholpen naar een duurzame uitstroom uit een uitkering.

2.2 Duurzaamheidsagenda

Met het programma Groene en Gezonde Stad hebben we in 2020 gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking. Dit doen we omdat we vinden dat duurzaam werken normaal moet zijn in alles wat we doen. Het programma Groene en Gezonde Stad helpt de organisatie daarin. Dit doen ze door bijvoorbeeld voor financiering te zorgen, over het werk te vertellen, samen te werken met onder andere de MRA, G40, VNG en Eurocities.

De afdelingen zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoud van hun werk.

In 2020 hebben we aan twee belangrijke onderwerpen uit de Duurzaamheidsagenda gewerkt: de ontwikkeling van bedrijven en het stimuleren van duurzaam gedrag.

Om mensen enthousiast te maken en te inspireren om zelf werk te maken van duurzaamheid hebben we tien bijeenkomsten georganiseerd. Vanwege corona was dit zowel fysiek als digitaal. De bijeenkomsten hadden verschillende thema's, onder andere bouwen en voedsel.

Om duurzaam gedrag te stimuleren in de organisatie is de duurzaamheidsparagraaf ingevoerd. Dit houdt in dat beleidsvoorstellen langs een duurzame meetlat gelegd worden. De bedoeling is dat we mensen hiermee enthousiast maken over duurzaamheid. Het is niet de bedoeling ze hiermee op de 'vingers te tikken'. Ook buiten de organisatie werken we eraan om mensen te stimuleren meer duurzaam te doen. We hebben daar bijvoorbeeld meerdere projecten voor gedaan. De belangrijkste was 'Fast Fashion onder jongeren'. Dit hebben we gedaan in samenwerking met de Hogeschool van Amsterdam. We zien dat jongeren kleding vaak kort dragen en snel weggooiden. We willen jongeren helpen hier bewuster van te worden en hopelijk inspireren tot het maken van andere keuzes. De Hogeschool van Amsterdam helpt ons hier bij door onderzoek te doen waarom jongeren kleding weg doen.

Naast deze twee pijlers werken we met de duurzaamheidsagenda aan meer. Zo hebben we in 2020 gewerkt aan een handleiding voor duurzame gebiedsontwikkeling. Deze handleiding zal begin 2021 aan u raad worden voorgelegd.

Ook hebben we met geld van Almere 2.0 onderzoek gedaan naar een grondstoffendepot. Dit depot moet helpen gebruikte grondstoffen in de stad op een andere plek weer te gebruiken. In 2021 gaan we dit verder realiseren. We hebben de contracten, bijvoorbeeld die rondom asfalt, verduurzaamd. Verder is ook een kwartiermaker duurzame inkoop in dienst genomen. Deze moet helpen met het opzetten van een expertisecentrum duurzame inkoop. Dit moet de gemeente helpen meer rekening te houden met duurzaamheid bij het afsluiten van nieuwe contracten.

Ook op andere gebieden is in 2020 veel werk verzet.

1. Energie

We hebben in 2020 een aanvraag gedaan voor een opsporingsvergunning voor geothermie. Dit is verplicht. Hier staat in wie waar mag boren. Verder zijn we in 2020 gaan samenwerken met het Energieloket Flevoland. Dit doen we om voorlichting te geven over het besparen van energie en het opwekken van duurzame energie.

We zijn in 2020 begonnen met een pilot in de wijk Hoekwierde. Er zijn 25 huishoudens aangesloten op de app van Earn-E. Deze app laat zien hoeveel stroom en gas je verbruikt. Het doel is om dit te verminderen. Dit moet ook helpen om het gebruik van stroom over de dag te verminderen. Dit is onderdeel van het project 'Balanceren Energienet'.

2. Circulaire bedrijvigheid

We hebben in 2020 veel gedaan rondom het Praktijk- en Innovatiecentrum Circulaire Economie (PRICE). Dit centrum moet helpen meer circulair te doen. Dit betekent dat we grondstoffen niet weggooien maar zoveel mogelijk opnieuw gebruiken. We hebben in 2020 een haalbaarheidsstudie voor PRICE gemaakt en een manager voor dit centrum aangenomen. In 2021 zal hier verder aan worden gewerkt.

Vanuit het Citylab hebben we in februari 2020 het Steiger-Festival georganiseerd. Hier kwamen meer dan 1500 bezoekers op af. Op de Steiger is dat jaar ook een gebiedsregisseur gestart om circulair ondernemerschap nog meer te stimuleren.

3. Voedsel

In 2020 hebben we in samenwerking met Flevofood de Flevour Box ontwikkeld. Met de Flevour Box willen we laten zien welke mooie producten er allemaal in de buurt zijn. We gaan hiermee voedselverspilling tegen. Daarnaast hoeft voedsel ook niet de hele wereld overgevlogen te worden. Elke maand is er een pakket met seizoensproducten uit Flevoland.

In 2020 is de voedselstrategie samen met stakeholders gewerkt aan een concept voedselstrategie. Deze gaat nu langs college en raad.

4. Ecologische Verbindingen

Om ervoor te zorgen dat er veel verschillende bomen en planten zijn hebben we onderzoek gedaan naar de huidige situatie. Het is belangrijk dat er verschillende bomen en planten zijn voor een goed ecosysteem. Met behulp van het onderzoek hebben we een uitvoeringsprogramma gemaakt. Hierin staan de plannen hoe we ervoor zorgen dat er veel verschillend groen in Almere is en blijft.

We hebben ook een uitvoeringsplan gemaakt voor de verbindingen tussen groen in Almere. We hebben daarmee in kaart gebracht hoe we het groen in Almere nog meer met elkaar kunnen verbinden. In 2021 gaan we hier in de praktijk aan werken.

5. Duurzame Mobiliteit

In 2020 is door de gemeenteraad de Mobiliteitsvisie vastgesteld. Hiermee werken we aan duurzame mobiliteit in Almere.

2.3 Realiseren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven

De ambitie om de economische ontwikkeling van Almere te versterken kwam het afgelopen jaar in een ander daglicht te staan. Door de uitbraak van het coronavirus was 2020 een compleet ander jaar. Zo moesten wij als gevolg van de maatregelen onder andere het Ondernemersplein sluiten. Toch deden we wat wij konden om ondernemers te helpen. Ondernemers konden bijvoorbeeld gebruik maken van inkomensondersteuning die wordt aangeboden door het Rijk. Almeerse ondernemers konden hiervoor terecht bij het Zelfstandigenloket Flevoland. Dit is een samenwerkingsverband van de zes Flevolandse

gemeenten. Naast het verlenen van de financiële ondersteuning proberen wij de Almeerse ondernemers waar wij kunnen te helpen. Dit doen wij bijvoorbeeld door hen te wijzen op regelingen die wij als gemeente aanbieden. Naast bestaande regelingen hebben we bijvoorbeeld ook mogelijk gemaakt dat ondernemers die in financieel zwaar weer zitten uitstel kunnen krijgen van het betalen van gemeentebelastingen.

Tegelijkertijd blijven we werken aan de versterking van het bedrijfsleven in Almere. Dit doen we aan de hand van de Economische Agenda. We zien daarin het afgelopen jaar zeker ook lichtpuntjes. Zo merken we dat de verkoop van bedrijfskavels maar beperkt te lijden heeft onder de coronacrisis. Dit sterkt ons in de opvatting dat we met onze inzet op de goede weg zitten.

In de eerste helft van 2021 spreken we uitgebreider met de gemeenteraad over de uitvoering en stand van zaken van de Economische Agenda. Dit doen we aan de hand van een evaluatie. De gemeenteraad heeft aan ons gevraagd met de motie Tussentijdse Evaluatie Economische Agenda (RG-315).

2.4 Stadsvernieuwing binnenring Almere Haven en Buiten-centrum

In mei 2020 is de Visie2040 en de Aanpak 2020-2024 vastgesteld. Dit is het toekomstplan voor Almere Haven 2040. Het is vastgesteld door het Havenverbond. Hierin zitten de bestuurders van maatschappelijke organisaties en de gemeente in Almere Haven. In de drie maanden ervoor is er met Havenaren nagedacht over wat er in de visie moest komen staan. De Visie2040 en de Aanpak 2020-2024 is dus met recht het plan van en voor Almere Haven!

In de tussentijd ging de uitvoering gewoon door. Ondanks corona is de BIZ-organisatie (organisaties van alle ondernemers in centrum Haven) sterker geworden. Er zijn veel kleine ingrepen door ondernemers en vastgoedeigenaren uitgevoerd. Ook is met de ondernemers het evenement Zomer in Haven uitgevoerd. De gemeente heeft ondermeer een aanpassing van de bewegwijzering uitgevoerd en is gestart met de renovatie van de Sluisgarage. Verder zijn voor de opgave Meergronden/Bivak zowel bij de school als bij de gemeente voorbereidende werkzaamheden gedaan. Dit zijn voorbereidingen voor de nieuwbouw van de school, de realisatie van woningbouw en aanpassingen in de infrastructuur in de directe omgeving. Na de vaststelling van de Visie2040 is meteen gestart met de vernieuwing van de Havenkom. Met horecaondernemers en ontwerpers is in de zomer van 2020 nagedacht over een ontwerp. Vervolgens heeft er consultatie plaatsgevonden en is een bouwteam gevormd. De uitvoering van het ontwerp is gestart in 2021.

Voor de woonopgaven uit de Aanpak 2020-2024 hebben de corporaties woningen geselecteerd die bij vrijkomen uit de sociale huurvoorraad worden gehaald. Ook is onderzocht of het bouwen van 2.500 woningen in Haven die recht doen aan het karakter van Haven (zoals in de visie staat) inderdaad haalbaar is. Daarnaast hebben gemeente en corporaties afspraken gemaakt om de woningbouw te versnellen, en is er een veelheid aan transformaties in het centrum gaande en worden diverse nieuwbouwprojecten uitgevoerd.

In Almere Buiten is in overleg met de partners van de Ronde Tafel de visie Almere Buiten Centrum 2030 'Blinkt uit in de kleine dingen' gemaakt. Bij de Ronde Tafel zijn ondernemers, vastgoedbeleggers, woningcorporaties, het MBO College Almere en de gemeente betrokken. De visie is door u raad in oktober 2020 vastgesteld.

In 2020 is begonnen met het herinrichten van het Baltimoreplein. Hierbij wordt ook de ontwikkeling van het hotel op het Baltimoreplein meegenomen. We verwachten dat dit in het voorjaar van 2021 is afgerond. Als onderdeel van de herinrichting van het Baltimoreplein, zijn we ook aan de slag gegaan met het gebouw ExtraVert. Hier zaten al de bibliotheek en het Erfgoedhuis in. We gaan dit nu verder ontwikkelen tot cultuurhuis.

In Almere Buiten is in overleg met de partners van de Ronde Tafel de visie Almere Buiten Centrum 2030 'Blinkt uit in de kleine dingen' gemaakt. Bij de Ronde Tafel zijn ondernemers, vastgoedbeleggers, woningcorporaties, het MBO College Almere, maatschappelijke en culturele partners en de gemeente betrokken. De visie is door de raad in oktober 2020 vastgesteld, evenals de uitvoeringsagenda tot en met 2024

In 2020 is begonnen met het herinrichten van het Baltimoreplein en het vergroenen van de busbaan. Hierbij wordt ook de ontwikkeling van het hotel op het Baltimoreplein meegenomen. We verwachten dat dit in de zomer van 2021 is afgerond. Daarnaast worden de onderdoorgangen van het station in 2021 opnieuw ingericht.

Als onderdeel van de herinrichting van het Baltimoreplein, zijn we ook aan de slag gegaan met het gebouw ExtraVert. Verschillende culturele instellingen gaan gezamenlijk aan de slag en willen het gebouw transformeren tot een culturele huiskamer voor de inwoners van Almere Buiten. In 2021 wordt een flinke stap gezet in het terugbrengen aantal m2 detailhandel. Zo komen op de locatie van de Woondome ca. 220 appartementen en wordt ook de transformatie van het Deltagebouw onderzocht. Voorts wordt in 2021 een ontwikkelingsplan voor kavel 5 (parkeerplaats tegenover de Action) opgesteld en wordt gewerkt aan een meerjarige samenwerking met het MBO College waarbij op verschillende plekken in het Centrum werk-, ontmoeting- en stagemogelijkheden voor de studenten worden gecreëerd.

2.5 Gezond in Almere

Bij de opgave Gezond in Almere werken we aan het verbeteren van de leefstijl en mentale gezondheid van Almeerders. Daarbij hebben we vooral aandacht voor jongeren. We zetten in op de aanpak Gezond Gewicht en Gezonde Scholen. Dit doen we onder andere door ouders te informeren over gezonde voeding en bewegen. Vanwege de coronacrisis hebben we enige vertraging opgelopen. Scholen hadden minder tijd. Dit komt omdat zij druk waren met zich aanpassen aan de coronamaatregelen. De aandacht ging daardoor minder uit naar preventie.

Daarnaast hebben wij verder gewerkt aan het Lokaal Preventie akkoord. Dit doen we samen met maatschappelijke organisatie en bedrijven. We werken bijvoorbeeld samen aan een rookvrije openbare ruimte en een rookvrije generatie.

Daarnaast verkennen we de mogelijkheden die de Omgevingswet ons geeft om gezondheid een nog prominenter plek te geven.

2.6 Sluitende aanpak personen met verward gedrag

We hebben in 2020 gewerkt aan een regionale aanpak voor mensen die verward gedrag vertonen. Daarnaast hebben we de aanbevelingen uit het onderzoek 'Verward in Flevoland' uit 2019 uitgewerkt. Dit moet helpen onze aanpak te verbeteren en deze doelgroep beter te begeleiden.

We hebben een subsidie ontvangen van de Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie (ZonMw). Deze subsidie gebruiken we om een projectleider van te betalen. Op deze manier is er een medewerker fulltime bezig met dit onderwerp.

We hebben het afgelopen jaar ook meer gewerkt aan de aanpak van de overlast in het stadscentrum. Door het verplaatsen van maatschappelijke voorzieningen proberen we de overlast verder te verminderen. Daarnaast werken we aan een nieuwe voorziening in het stadscentrum die juist moet helpen de overlast te verminderen.

Daarnaast maken we een speciale aanpak om personen die vaak overlast veroorzaken te helpen. Het doel hiervan is om overlast verder tegen te gaan.

2.7 Goud in Almere: het verzilveren van de vergrijzing

Waardig oud worden in Almere. Dit is wat centraal staat bij de opgave Goud in Almere.

We hebben in 2020 diverse bijeenkomsten georganiseerd in Almere Haven. We hebben een verkenning gedaan naar de inhoud en haalbaarheid van projecten en initiatieven in Haven. Het resultaat hiervan is de oprichting van een Odensehuis. Het Odensehuis is een inloophuis voor mensen met beginnende dementie, maar ook voor hun mantelzorgers, familie en vrienden. Mensen kunnen hier terecht voor activiteiten en voor informatie. Daarnaast werken we aan het openen van een buurtkamer. Deze buurtkamer zet zich in voor verschillende dingen, bijvoorbeeld voor goed en goedkoop buurtvervoer voor ouderen, een gebruiksvriendelijke website voor ouderen met informatie over de lokale zorg, welzijn, vrije tijd en vervoer. Een ander initiatief waar we aan mee werken gaat over een ontmoetingsplek waar we oudere migranten

beter kunnen bereiken. Dit doen we omdat we deze doelgroep lastig bereiken, maar hen ook willen informeren.

Naast ons werk in Almere Haven, willen we dit ook in andere delen van de stad doen. We hebben daarom een bijeenkomst in Almere Stad georganiseerd om te kijken welke wensen daar leven. Het is de bedoeling dat we leren van wat we nu doen in Almere Haven en dit verder in de stad uitrollen.

2.8 Wonen

De gemeenteraad heeft in juli 2020 de nieuwe woonvisie vastgesteld. In de woonvisie hebben we onze plannen en ideeën opgeschreven. Deze gaan over de periode van 2020 tot 2030. De belangrijkste plannen uit de woonvisie zijn om:

- 10.000 woningen voor middeninkomens
- 8.500 woningen voor lage inkomen, waarvan
 - o 1.500 wooneenheden voor studenten
 - o 2.000 woningen met jongerencontract
 - o 5.000 overig voor lage inkomens
- 6.000 woningen voor hoge inkomens

De Woonvisie hebben we vertaald in een Stedelijk Woningbouwprogramma Almere. Hierin staat welke woningen waar en wanneer in Almere gebouwd gaan worden. Met dit woningbouwprogramma hebben we invloed op de aantallen en kwaliteit van de woningen die in Almere gebouwd moeten worden. Om de doelstellingen tot en met 2030 te halen moeten we sneller dan nu woningen gaan bouwen. Per jaar moeten er gemiddeld 2.225 woningen worden gebouwd. We werken daarom aan het Stadsakkoord versnelling woningbouw Almere. Hierin maken we samen met marktpartijen en woningcorporaties afspraken over het versnellen van woningbouw. We verwachten dat dit akkoord in het voorjaar van 2021 wordt afgerond.

2.9 Wonen met zorg

We willen ervoor zorgen dat inwoners op een prettige en verantwoorde manier 'zo thuis mogelijk' kunnen opgroeien en wonen. Dit geldt voor jeugd en volwassenen, voor de groeiende groep ouderen in de stad en daar horen ook inwoners met een zorg of ondersteuningsvraag bij die uit instellingen terug in de wijk gaan wonen. Om die prettige manier van wonen te realiseren, willen wij als gemeente dat passende hulp en ondersteuning zo veel mogelijk beschikbaar is in de eigen (sociale) omgeving van mensen. Dat willen we bereiken door intensief samen te werken met woningbouwcorporaties en zorginstellingen - zowel lokaal als regionaal. En door zowel inwoners als ondernemers te informeren en betrekken.

In 2020 is de pilot 'Thuis in de Wijk' gestart samen met corporaties en zorgpartijen. In deze pilot worden samenwerkingsafspraken getest tussen over mensen die uitstromen uit een 24-uurs instelling naar een eigen sociale huurwoning. Ook is de pilot 'Samen sterker in de wijk' gestart, waarin verschillende partijen in een wijk met elkaar samenwerken om informele en formele zorg rondom een inwoner snel te kunnen op- en afschalen.

Binnen de gemeente is gewerkt aan het inzichtelijk maken van de behoefte naar wonen en zorg voor verschillende doelgroepen in de woon-zorg programmering. Deze woon-zorg programmering zal via het Addendum Wonen en Zorg op de Woonvisie - in april 2021 - naar de gemeenteraad worden gestuurd.

De wet verplichte GGZ (Wvggz) is per 1 januari 2020 ingevoerd. De Flevolandse gemeenten werken hierin samen. De structuur staat en de uitvoering verloopt goed. Er zijn nog enkele randvoorwaarden die nadere uitwerking vragen. Dit gaat bijvoorbeeld over het uitwisselen van gegevens tussen de GGD, de GGZ en het openbaar ministerie.

3 Totaalrekening

In dit onderdeel is een gedetailleerder verklaring per begrotingsactiviteit opgenomen. We geven een toelichting op de afwijkingen ten opzichte begroting 2020 (na wijzigingen). Dit noemen we het resultaat. We doen dat als het resultaat van de activiteit groter is dan € 100.000.

Het jaarresultaat op hoofdlijnen vind u in het hoofdstuk [Jaarresultaat algemene dienst](#).

3.1 Bestuur, inwoners en economie

bedragen x € 1 miljoen

programmaonderdeel	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Bestuur	4,8		4,8	0,0	0,0
Burgerzaken	6,7	1,8	7,5	2,3	-0,3
City marketing	1,9		1,9		0,0
Economische ontwikkeling	4,7	0,0	4,5	0,0	0,3
Fonds Verstedelijking Almere	0,8	0,8	0,7	0,7	0,0
Gemeenteraad en ondersteuning	4,4		4,3		0,0
Markten	0,2	0,3	0,2	0,3	-0,1
totaal	23,5	3,0	23,9	3,3	0,0

Bestuur

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten College	2,1		2,3		-0,2
Democratische vernieuwingen	0,1		0,1		0,0
Samenwerkingsverbanden	1,7		1,7	0,0	0,0
Internationale betrekkingen	0,2		0,1		0,1
Ombudsman	0,1		0,1		0,0
Vervoerkosten college B&W	0,1		0,1		0,0
Digitale Stad	0,5		0,5		0,0
totaal	4,8	0,0	4,8	0,0	0,0

Apparaatskosten College

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,0		1,0		0,1
inkoop	0,1		0,2		-0,2
voorziening	1,0		1,1		-0,1
totaal	2,1	0,0	2,3	0,0	-0,2

Door een aanpassing van de rekenrente is er een tekort van € 0,1 miljoen op de pensioenvoorziening. De rente is naar beneden bijgesteld, waardoor het toekomstig rendement ook lager wordt. Om in de toekomst aan de verplichtingen te kunnen voldoen moeten we nu extra geld in de voorziening storten.

Het overige verschil van € 0,1 miljoen komt door verschillende kleine afwijkingen.

Democratische vernieuwingen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,0		0,0		0,0
totaal	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0

Samenwerkingsverbanden

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,4		0,3		0,1
inhuur			0,1		-0,1
subsidie	0,3		0,3		0,0
inkoop	1,1		1,0		0,0
totaal	1,7	0,0	1,7	0,0	0,0

Internationale betrekkingen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,0		0,0
subsidie	0,0		0,0		0,0
inkoop	0,1		0,0		0,1
totaal	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1

Door de coronamaatregelen lagen de uitgaande missies en ontvangsten van internationale delegaties een groot deel van het jaar stil.

Ombudsman

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,1		0,1		0,0
totaal	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0

Vervoerkosten college B&W

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,1		0,0		0,0
afschrijving	0,0		0,0		0,0
totaal	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0

Digitale Stad

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,3		-0,3
inhuur			0,1		-0,1
inkoop	0,5		0,1		0,4
totaal	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0

Burgerzaken

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Afgifte documenten	0,5	1,5	0,7	1,6	-0,1
Apparaatskosten	4,7		5,1		-0,5
Basisregistratie personen	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Burgerlijke stand	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1
Callcenter	0,1		0,1		0,0
Contract Licenties burgerzaken	0,8		0,8		0,0
Naturalisatie	0,1	0,1	0,3	0,4	0,1
Verkiezingen	0,5		0,5		0,0
totaal	6,7	1,8	7,5	2,3	-0,3

Afgifte documenten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,5		0,6		-0,1
inkoop	0,0		0,1		0,0
belasting		1,5		1,6	0,1
afschrijving	0,0		0,0		0,0
totaal	0,5	1,5	0,7	1,6	-0,1

Het nadeel van € 0,1 miljoen bestaat uit diverse kleine afwijkingen.

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	4,4		4,0		0,4
inhuur	0,2		1,0		-0,8
inkoop	0,1		0,1		0,0
afschrijving	0,0		0,1		-0,1
totaal	4,7	0,0	5,1	0,0	-0,5

We hebben verschillende openstaande vacatures. Door de coronacrisis is het lastig geweest om deze vacatures in te vullen. We hebben hiervoor moeten inhuren. Omdat ingehuurd personeel duurder is dan vast personeel kosten dit € 0,2 miljoen meer. Daarnaast staan hier lasten van € 0,2 miljoen die gecompenseerd worden door de leges inkomsten op andere activiteiten van burgerzaken. Dit zijn de activiteiten Basisregistratie personen, Burgerlijke stand en Naturalisatie.

De afdeling heeft een taakstelling gekregen van € 70.000 voor de besparing van formatie als gevolg van het implementeren van de e-diensten. Omdat de meeste e-diensten nog niet zijn gerealiseerd, kan de afdeling deze taakstelling nog niet invullen. Er zijn wel enkele diensten online gezet met een workaround die per saldo meer tijd kost maar baliebezoek voorkomt. Voor 2020 leidt dit tot een nadeel van € 0,1 miljoen. Bij afronding van het project e-diensten kan de taakstelling vanaf zomer 2021 deels ingevuld worden en in 2022 volledig.

Basisregistratie personen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,0		0,0		0,0
belasting		0,0		0,1	0,1
totaal	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1

Dit voordeel komt doordat de lasten op de activiteit apparaatskosten staan.

Burgerlijke stand

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
belasting		0,1		0,2	0,1
totaal	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1

Dit voordeel komt doordat de lasten op de activiteit apparaatskosten staan.

Callcenter

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,1		0,1		0,0
totaal	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0

Contract Licenties burgerzaken

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,6		0,6		0,0
afschrijving	0,3		0,3		0,0
totaal	0,8	0,0	0,8	0,0	0,0

Naturalisatie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,1		0,3		-0,2
belasting		0,1		0,4	0,3
totaal	0,1	0,1	0,3	0,4	0,1

De opbrengsten uit leges voor naturalisatie zijn hoger dan begroot (baten). Dit voordeel komt doordat de lasten op de activiteit apparaatskosten staan.

Deze opbrengsten dragen we af aan het Rijk, daardoor is ook de afdracht hoger (lasten). Het afdrachtperscentage is echter lager dan was verwacht. Daardoor is er toch een klein voordeel gerealiseerd (€ 92.000).

Verkiezingen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,2		-0,1
inkoop	0,0		0,1		-0,1
bestemde reserve	0,4		0,2		0,1
totaal	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0

In 2020 is vanuit het Rijk € 0,3 miljoen ontvangen voor compensatie van extra kosten die gemaakt moeten worden voor het coronaproof organiseren van de verkiezingen. In totaal houden we € 0,1 miljoen over in 2020. Omdat de kosten vooral in 2021 zullen worden gemaakt wordt dit overschot terug in de reserve gestort.

City marketing

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Almere City Marketing	1,7		1,7		0,0
Communicatie & Marketing	0,2		0,2		0,0
totaal	1,9	0,0	1,9	0,0	0,0

Almere City Marketing

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	1,7		1,7		0,0
totaal	1,7	0,0	1,7	0,0	0,0

De subsidie aan ACM is in 2020 volledig betaald. Deze middelen zijn een extra impuls voor de marketing, toerisme, evenementen en branding van de stad. Hiervan is € 160.000 vanwege Corona niet uitgegeven. ACM verzoekt om dit bedrag in 2021 in te mogen zetten. 2021 is het laatste jaar voor de start van de Floriade. Aan ACM is gevraagd om inzichtelijk te maken hoe dit bedrag bij kan dragen aan intensivering op de doelen: Zichtbaarheidsplan Floriade in de stad, bijdrage aan een succesvol evenement met spin-off in de stad en het stimuleren van herhaalbezoek (toerisme). Op basis daarvan kan beoordeeld worden of we met dit verzoek kunnen instemmen. ACM zal hiervoor, op basis van de algemene subsidieverordening, een verzoek indienen bij het college.

Communicatie & Marketing

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,2		0,2		0,0
totaal	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0

Economische ontwikkeling

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Economische ontwikkeling	4,5	0,0	4,3	0,0	0,2
Investerings openbare ruimte	0,0	0,0	0,0		0,0
Toerisme en Recreatie	0,2		0,2		0,0
Strategisch evenementenbeleid	0,0		0,0		0,0
totaal	4,7	0,0	4,5	0,0	0,3

Economische ontwikkeling

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	2,5		2,4	0,0	0,1
inhuur	0,2		0,4		-0,3
subsidie	0,0		0,2		-0,2
inkoop	1,8		1,2		0,6
belasting		0,0		0,0	0,0
totaal	4,5	0,0	4,3	0,0	0,2

Door corona is er minder personeel aangenomen, waardoor nog niet alles vacatures zijn ingevuld. Ook zijn er door corona minder kennis events georganiseerd vanuit het ondernemersplein.

Investerings openbare ruimte

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
afschrijving	0,0		0,0		0,0
kapitaallastenreserve		0,0			0,0
totaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Toerisme en Recreatie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,1		0,0		0,0
doorbelasting			0,0		0,0
totaal	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0

Strategisch evenementenbeleid

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,0		0,0		0,0
totaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Fonds Verstedelijking Almere

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Nationaal Park Oostvaardersplassen	0,8	0,8	0,7	0,7	0,0
totaal	0,8	0,8	0,7	0,7	0,0

Nationaal Park Oostvaardersplassen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,1		-0,1
subsidie			0,2		-0,2
inkoop	0,8		0,4		0,4
bestemde reserve		0,8		0,7	-0,1
totaal	0,8	0,8	0,7	0,7	0,0

Er is € 0,1 miljoen minder uitgegeven aan dit project. Deze middelen blijven voor de projecten beschikbaar in de reserve. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere.

Gemeenteraad en ondersteuning

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Accountantskosten	0,2		0,2		0,0
Apparaatskosten Griffie	1,2		1,2		0,0
Programmabudget Raad	0,5		0,5		0,0
Raad en fractievergoedingen	2,0		1,8		0,2
Vergaderkosten Raad	0,4		0,6		-0,2
totaal	4,4	0,0	4,3	0,0	0,0

Accountantskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,2		0,2		0,0
totaal	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0

Apparaatskosten Griffie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,2		1,2		0,0
inkoop	0,0		0,0		0,0
totaal	1,2	0,0	1,2	0,0	0,0

Programmabudget Raad

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,0		0,0
inkoop	0,5		0,2		0,2
bestemde reserve			0,2		-0,2
totaal	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0

Voor de volledige raadsperiode is er een programmabudget beschikbaar voor de raad. In 2020 zijn minder raad-onderzoeken uitgevoerd en minder trainingen gegeven dan verwacht. Aan het einde van het jaar wordt het geld dat niet is uitgegeven weer teruggestort in de reserve.

Raad en fractievergoedingen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,8		1,7		0,1
subsidie	0,1				0,1
inkoop	0,1		0,1		0,0
totaal	2,0	0,0	1,8	0,0	0,2

Dit voordeel ontstaat mede omdat er minder kosten worden gemaakt door Corona. Er zijn bijvoorbeeld minder externe raadbijeenkomsten georganiseerd. Daarnaast is in 2019 het budget verhoogd met € 0,15 miljoen om extra kosten voortkomend uit het rechtsbesluit ambtsdragers op te kunnen vangen. Echter zijn de uitgaven lager dan vooraf was ingeschat.

Vergaderkosten Raad

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,2		0,4		-0,1
toegerekende rente	0,0		0,0		0,0
afschrijving	0,2		0,2		0,0
totaal	0,4	0,0	0,6	0,0	-0,1

Vanwege corona hebben we € 0,1 miljoen extra uitgegeven om het digitale vergaderen van de Raad te verbeteren. Ook zijn extra aanpassingen gedaan in de vergaderruimtes.

Markten

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Markten	0,2	0,3	0,2	0,3	-0,1
totaal	0,2	0,3	0,2	0,3	-0,1

Markten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,2		0,1		0,0
inhuur			0,1		-0,1
inkoop	0,0		0,0		0,0
belasting	0,0	0,3		0,3	0,0
totaal	0,2	0,3	0,2	0,3	-0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door hogere inhuurkosten.

3.2 Duurzaam, leefbaar en bereikbaar

bedragen x € 1 miljoen

programmaonderdeel	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Afval	28,5	34,7	28,5	36,0	1,3
Beheer en onderhoud	55,9	3,4	55,7	4,2	0,9
Floriade	23,3	5,1	22,2	3,8	-0,1
Fonds Verstedelijking Almere	8,2	8,2	5,6	5,6	0,1
Milieu en duurzaamheid	3,8	0,4	3,5	0,3	0,2
Parkeren	10,3	12,3	10,5	11,5	-1,0
Mobiliteit	19,0	17,4	27,1	25,4	-0,1
Wijkontwikkeling	2,7	0,4	2,3	0,0	0,0
Fonds Stedelijk Vernieuwing	8,0		4,0	0,2	4,2
Riolering	13,0	15,2	12,5	15,0	0,3
Opgave Almere Centrum	1,2		1,1		0,0
totaal	174,0	97,1	173,1	102,1	5,9

Afval

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Afvalinzameling en -verwerking	23,5	2,6	23,6	3,5	0,9
Afvalstoffenheffing		31,9		32,0	0,1
Bedrijfsafval	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Campagne- en projectbudget	0,6		0,4		0,2
Ondergronds afval transport	1,5	0,0	1,7	0,2	0,0
Project toekomstbestendig afvalinzamelsysteem (TAS)	0,2		0,0		0,2
Recyclingperrons	0,6		0,6		0,0
Huisvesting, Beleid en ICT	1,6	0,0	1,7	0,0	-0,1
Toezicht & Handhaving Afval	0,3		0,3		0,0
totaal	28,5	34,7	28,5	36,0	1,3

Afvalinzameling en -verwerking

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	4,4		4,3		0,1
inhuur	2,4		3,0		-0,6
inkoop	14,0		13,0		1,0
doorbelasting	1,0		1,0		0,0
belasting			0,1	0,0	-0,1
overig		2,6		3,5	0,9
toegerekende rente	0,1		0,1		0,0
afschrijving	1,7		2,1		-0,4
totaal	23,5	2,6	23,6	3,5	0,9

Er is een voordeel van € 1,0 miljoen op de verwerking en afzet van plastic, metaal en drankenkartons (PMD). Het verwerken en afzetten van ingezamelde PMD wordt in eerste instantie verrekend op basis van voorschottarieven. Eind 2020 is de verwerking en afzet over 2017 tot en met 2020 afgerekend op basis van de definitieve tarieven. Hierdoor is er een voordeel van € 0,8 miljoen.

Ingezamelde PMD dat teveel vervuild is, wordt de door de verwerker afgekeurd. Hiervoor worden afkeurkosten in rekening gebracht. In 2020 heeft er vrijwel geen afkeur plaatsgevonden. Hierdoor is er een voordeel van € 0,2 miljoen.

Op de overige afval- en grondstofstromen is er per saldo sprake van een nadeel van € 0,1 miljoen.

Afvalstoffenheffing

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
belasting		31,9		32,0	0,1
totaal	0,0	31,9	0,0	32,0	0,1

Er betalen meer huishoudens afvalstoffenheffing dan begroot. Dit levert een voordeel op.

Bedrijfsafval

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,1		0,1		0,0
doorbelasting	0,1		0,1		0,0
overig		0,2		0,2	0,0
totaal	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Campagne- en projectbudget

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,2		-0,1
inhuur	0,0		0,1		0,0
subsidie			0,1		-0,1
inkoop	0,5		0,1		0,4
totaal	0,6	0,0	0,4	0,0	0,2

De kosten voor campagnes en projecten zijn € 0,2 miljoen lager dan begroot. Voor een gaat dit om projectkosten voor het Toekomstbestendig en duurzaam AfvalinzamelSysteem (TAS). Deze activiteiten zijn grotendeels doorgeschoven naar 2021. In 2021 is daar budget voor beschikbaar.

Ondergronds afval transport

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,7		0,9		-0,2
doorbelasting	-0,1		-0,1		0,0
belasting	0,0		0,0		0,0
overig		0,0		0,2	0,2
toegerekende rente	0,1		0,1		0,0
afschrijving	0,7		0,8		-0,1
totaal	1,5	0,0	1,7	0,2	0,0

Project toekomstbestendig afvalinzamelsysteem (TAS)

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
toegerekende rente	0,2		0,0		0,2
afschrijving			0,0		0,0
totaal	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2

Door een verlaging van de interne rekenrente is er een voordeel op de kapitaallasten van € 0,2 miljoen. Dit was nog niet in de begroting verwerkt.

Recyclingperrons

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon			0,0		0,0
beheer	0,0		0,0		0,0
inkoop	0,0		0,0		0,0
belasting	0,1		0,1		0,0
toegerekende rente	0,1		0,1		0,0
afschrijving	0,3		0,3		0,0
onderhoudsvorz.	0,1		0,1		0,0
totaal	0,6	0,0	0,6	0,0	0,0

Huisvesting, Beleid & ICT

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon	1,0		0,8		0,2
inhuur			0,4		-0,4
beheer	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,1		0,0		0,0
belasting	0,0		0,0		0,0
overig		0,0		0,0	0,0
toegerekende rente	0,1		0,1		0,0
afschrijving	0,2		0,3		0,0
onderhoudsvorz.	0,1		0,1		0,0
totaal	1,6	0,0	1,7	0,0	-0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Toezicht & Handhaving Afval

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon	0,3		0,3		0,0
totaal	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0

Beheer en onderhoud

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
Apparaatskosten	9,1		8,6	0,1	0,6
Gladheidsbestrijding	0,9		0,8	0,0	0,1
Dagelijks groenonderhoud	11,5	0,1	11,9	0,1	-0,4
Groot onderhoud & vervangingen	19,5	1,5	19,5	1,7	0,1
Dagelijks onderhoud wateren	0,6	0,1	0,6	0,1	0,1
Dag. onderhoud wegen & pleinen	8,8	0,9	8,9	1,0	0,1
Overig beheer	1,5	0,5	1,6	0,8	0,1
Schoon	4,0	0,2	3,8	0,2	0,2
Tuinvergroting	0,0	0,2		0,1	0,0
totaal	55,9	3,4	55,7	4,2	0,9

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	9,0		8,6		0,4
inhuur	0,5		1,6		-1,1
beheer	0,0		0,0		0,0
inkoop	-0,5		0,4		-0,9
doorbelasting	0,0		-2,0		2,0
overig				0,1	0,1
afschrijving	0,1		0,1		0,0
totaal	9,1	0,0	8,6	0,1	0,5

Naast de beheerwerkzaamheden levert de beheerorganisatie ook technische expertise en projectmanagement voor de ontwikkeling van nieuwe gebieden. Door de forse woningbouwopgave is er een groter beroep gedaan op de beheerorganisatie dan gedacht. Omdat deze capaciteit niet zomaar beschikbaar is in een krappe technische markt is dit ten koste gegaan van beheerwerkzaamheden. Hierdoor is er een positief resultaat op het apparaat van beheer.

Gladheidsbestrijding

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,8		0,6		0,2
doorbelasting			0,0		0,0
overig				0,0	0,0
toegerekende rente	0,0		0,0		0,0
afschrijving	0,1		0,1		0,0
totaal	0,9	0,0	0,8	0,0	0,1

De wintermaanden van 2020 waren relatief zacht. Hierdoor zijn er minder strooiacties uitgevoerd dan begroot.

Dagelijks groenonderhoud

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	9,1		9,5		-0,4
inkoop	0,3		0,3		0,0
doorbelasting		0,0			0,0
belasting	0,2		0,2		0,0
grond		0,1		0,1	0,0
bestemde reserve	2,0		2,0		0,0
totaal	11,5	0,1	11,9	0,1	-0,4

Door de raad is vastgesteld op welk niveau het groen in de stad wordt onderhouden. Op onderdelen kunnen we met de beschikbare middelen niet meer voldoen aan het vastgestelde beheerniveau. Dat leidt soms tot extra kosten. Ook hebben we extra kosten moeten maken voor de bestrijding van de eikenprocessierups. Hiervoor was geen budget beschikbaar. Dit heeft in 2020 geleid tot een overschrijding van € 0,4 miljoen op het groenonderhoud.

Groot onderhoud & vervangingen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,3		-0,3
opdrachten			0,2		-0,2
beheer	6,2		6,7		-0,5
inkoop	-0,2		0,5		-0,7
doorbelasting			-0,2		0,2
subsidieontvangst		0,6		0,8	0,2
toegerekende rente	0,1		0,2		-0,1
afschrijving	0,2		0,7		-0,5
bestemde reserve	13,0	0,7	11,0	0,0	1,4
kapitaallastenreserve	0,2	0,3	0,2	0,9	0,6
totaal	19,5	1,5	19,5	1,7	0,1

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen staat op hoofdlijnen welke activiteiten we in 2020 hebben uitgevoerd. Een uitgebreide toelichting per gebied staat in de bijlage Bestedingsplan groot onderhoud en vervangingen 2020. Binnen het jaar kan het voorkomen dat activiteiten om uiteenlopende redenen niet door gaan of uitgesteld worden. Ook kan het voorkomen dat projecten duurder of goedkoper worden. Om snel te kunnen schakelen werken we daarom met een reservelijst. Ook in 2020 hebben we diverse projecten van deze reservelijst uitgevoerd. Het budget is mede daardoor volledig besteed. Maar een deel van de projecten van 2020 moeten nog wel uitgevoerd worden in 2021.

Dagelijks onderhoud wateren

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	0,5		0,4		0,0
inkoop	0,1		0,1		0,0
belasting		0,1	0,0	0,1	0,0
overig		0,0		0,0	0,0
afschrijving	0,0				0,0
totaal	0,6	0,1	0,6	0,1	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Dagelijks onderhoud wegen & pleinen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,0		0,1		0,0
opdrachten			0,0		0,0
beheer	5,7		5,9		-0,2
inkoop	3,0		2,5		0,5
doorbelasting		0,1	0,0		-0,1
subsidieontvangst		0,3		0,1	-0,2
belasting			0,2		-0,2
grond		0,5		0,7	0,2
overig		0,0		0,2	0,2
afschrijving	0,0		0,0		0,0
totaal	8,8	0,9	8,9	1,0	0,1

De coronacrisis heeft ook gevolgen voor de openbare ruimte en het beheer. We hebben maatregelen genomen om de toegang tot delen van de openbare ruimte te beperken of een veilig gebruik van de openbare ruimte mogelijk te maken. Hierdoor maken we € 350.000 aan extra kosten. Hier staat tegenover dat er extra leges zijn ontvangen door de vele vergunningsaanvragen. Hiervoor hoefden we geen extra personeel aan te nemen. Dit leidt dus tot een voordeel.

Overig beheer

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
inhuur			0,0		0,0
beheer	1,1		1,2		-0,2
inkoop	0,4		0,4		0,0
doorbelasting		0,1	-0,1		0,0
subsidieontvangst				0,2	0,2
overig		0,4		0,6	0,2
onderhoudsvoorz.	0,1		0,1		0,0
totaal	1,5	0,5	1,6	0,8	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Schoon

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon	1,1		1,1		0,0
inhuur	0,0		0,1		-0,1
beheer	2,6		3,1		-0,5
inkoop	1,1		0,4		0,6
doorbelasting	-1,0		-1,0		0,0
subsidieontvangst		0,2		0,2	0,0
overig				0,0	0,0
afschrijving	0,1				0,1
totaal	4,0	0,2	3,8	0,2	0,2

Er is een voordeel op het schoonhouden van de stad van € 0,2 miljoen. Als onderdeel van de coronamaatregelen zijn onder andere horeca en winkels tijdelijk gesloten geweest. Het aantal bezoekers in met name het stadscentrum was daardoor flink lager. Hierdoor was ook de inzet voor schoonmaak lager.

Tuinvergroting

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
grond		0,2		0,1	0,0
totaal	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0

Floriade

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	1,5		1,2		0,3
Bijdragen derden				0,3	0,3
Communicatie en making of	1,6		0,9		0,6
Parkeren Floriade	0,8		0,7		0,1
Reserve Floriade	14,8	5,1	15,1	3,6	-1,8
Stelposten	3,9		3,2		0,6
Terreinbeheer	0,8		1,0		-0,3
totaal	23,3	5,1	22,2	3,8	-0,1

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,9		0,4		0,5
inhuur	0,1		0,4		-0,3
inkoop	0,5		0,3		0,2
doorbelasting			0,0		0,0
totaal	1,5	0,0	1,2	0,0	0,3

We hebben minder apparaatskosten gemaakt doordat:

- er werkzaamheden en verantwoordelijkheden die eerst door de programmaorganisatie werden gedaan door andere gemeentelijke zijn uitgevoerd
- er in de loop van 2020 afscheid is genomen van een aantal inhuurkrachten.
- er minder advieskosten zijn gemaakt voor planning en monitoring dan verwacht.

Voor een uitgebreide toelichting op de financiën verwijzen wij naar de [paragraaf Floriade](#).

Bijdragen derden

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
overig				0,3	0,3
totaal	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3

In 2020 zijn een aantal bijdragen van derden ontvangen. Deze bijdragen waren niet voorzien en leveren dus een voordeel op ten opzichte van de begroting.

Voor een uitgebreide toelichting op de financiën verwijzen wij naar de [paragraaf Floriade](#).

Communicatie en making of

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,1		0,1		0,0
inkoop	1,5		0,9		0,6
totaal	1,6	0,0	0,9	0,0	0,7

Het resultaat op deze post is opgebouwd uit meerdere onderdelen. Voor een uitgebreide toelichting op de financiën verwijzen wij naar de [paragraaf Floriade](#).

Parkeren Floriade

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inhuur	0,1		0,1		0,0
opdrachten			0,2		-0,2
inkoop	0,7		0,1		0,5
doorbelasting			0,2		-0,2
totaal	0,8	0,0	0,7	0,0	0,1

Voor de aanleg van de parkeerplaatsen en voorterreinen is iets minder uitgegeven dan begroot. De kosten hebben betrekking op plan- en onderzoekskosten. Volgens de planning zullen de meeste investeringen in 2021 plaatsvinden.

Voor een uitgebreide toelichting op de financiën verwijzen wij naar de [paragraaf Floriade](#).

Reserve Floriade

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
voorziening	1,5		1,6		0,0
algemene reserve	13,3		13,3		0,0
bestemde reserve		5,1	0,3	3,6	-1,8
totaal	14,8	5,1	15,1	3,6	-1,8

Het resultaat op deze post is opgebouwd uit meerdere onderdelen. Doordat er minder is uitgegeven is ook de onttrekking aan de reserve lager dan begroot. Voor een uitgebreide toelichting op de financiën verwijzen wij naar de [paragraaf Floriade](#).

Stelposten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	1,0		0,4		0,6
voorziening	2,9		2,9		0,0
totaal	3,9	0,0	3,2	0,0	0,6

Het resultaat op deze post is opgebouwd uit meerdere onderdelen. Voor een uitgebreide toelichting op de financiën verwijzen wij naar de [paragraaf Floriade](#).

Terreinbeheer

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
opdrachten	0,3		1,0		-0,7
beheer			-0,1		0,1
inkoop	0,4		0,0		0,4
doorbelasting			0,1		-0,1
totaal	0,8	0,0	1,0	0,0	-0,3

Voor een uitgebreide toelichting op de financiën verwijzen wij naar de [paragraaf Floriade](#).

Fonds Verstedelijking Almere

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Proceskosten programmalijnen	4,0	4,0	2,6	2,6	0,0
Citylab stedelijke grondstoffen	1,0	1,0	0,6	0,6	0,0
Energiefonds	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Floriade Dialogue	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Floriade werkt	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0
Stad zonder gas	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0
Competitie upcycle city	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0
Floriade bruggen	2,0	2,0	2,0	2,0	0,1
Groen & waterrijke identiteit			0,0	0,0	0,0
totaal	8,2	8,2	5,6	5,6	0,1

Proceskosten programmalijnen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,5		-0,5
inhuur			0,8		-0,8
inkoop	4,0		1,4		2,6
bestemde reserve		4,0		2,6	-1,3
totaal	4,0	4,0	2,6	2,6	0,0

Er is € 1,3 miljoen minder uitgegeven aan de proceskosten voor programmalijn 3 Energy on upcycling en het handelingsperspectief. Deze middelen blijven voor de projecten beschikbaar in de reserve. Bij het handelingsperspectief moest door de coronacrisis het werkproces in 2020 noodgedwongen worden aangepast en anders ingericht. Een deel van de werkzaamheden en geplande bijeenkomsten - met name de gesprekken met raden, staten en de stad - zijn doorgeschoven naar 2021. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere.

Citylab stedelijke grondstoffen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,1		-0,1
inhuur			0,0		0,0
subsidie			0,1		-0,1
inkoop	1,0		0,4		0,7
bestemde reserve		1,0		0,6	-0,4
totaal	1,0	1,0	0,6	0,6	0,0

Er is € 0,4 miljoen minder uitgegeven aan dit project. De aankoop van de grond voor het ontwikkelen van de circulaire hub is nog niet afgerond. Deze middelen blijven voor de projecten beschikbaar in de reserve. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere.

Energiefonds

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,1		0,0		0,1
toegerekende rente	0,1	0,1		0,0	0,0
bestemde reserve		0,1		0,0	-0,1
totaal	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0

Er is € 0,1 miljoen minder uitgegeven aan dit project. Deze middelen blijven voor de projecten beschikbaar in de reserve. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere.

Floriade Dialogue

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,1		0,1		0,0
bestemde reserve		0,1		0,1	0,0
totaal	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0

Floriade werkt

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,2		0,1		0,0
bestemde reserve		0,2		0,1	0,0
totaal	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0

Stad zonder gas

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inhuur			0,1		-0,1
inkoop	0,2		0,0		0,2
bestemde reserve		0,2		0,1	-0,1
totaal	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0

Er is € 0,1 miljoen minder uitgegeven aan dit project. Deze middelen blijven voor de projecten beschikbaar in de reserve. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere.

Competitie upcycle city

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,0		0,0
subsidie			0,0		0,0
opdrachten			0,1		-0,1
inkoop	0,7		-0,1		0,8
bestemde reserve		0,7		0,0	-0,7
totaal	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0

Er is € 0,7 miljoen minder uitgegeven aan dit project. De marktintroductie en doorontwikkeling van groen beton is nog niet afgerond. Deze middelen blijven voor de projecten beschikbaar in de reserve. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere.

Floriade bruggen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	2,0		2,0		0,0
bestemde reserve		2,0		2,0	0,1
totaal	2,0	2,0	2,0	2,0	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Groen & waterrijke identiteit

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop			0,0		0,0
bestemde reserve				0,0	0,0
totaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Milieu en duurzaamheid

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Aanjaaggelden Energie in Filmwijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dierenwelzijn	0,3		0,4		-0,1
Leefkwaliteit	0,9		1,0	0,1	0,1
Energietransitie	1,5	0,4	1,1	0,2	0,2
Duurzaamheidsagenda	1,1		1,0	0,0	0,1
totaal	3,8	0,4	3,5	0,3	0,2

Aanjaaggelden Energie in Filmwijk

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,0		0,0		0,0
bestemde reserve		0,0		0,0	0,0
totaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

In 2020 was hiervoor nog € 19.000 budget beschikbaar. Dit is ook uitgegeven.

Dierenwelzijn

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,2		0,3		-0,1
totaal	0,3	0,0	0,4	0,0	-0,1

Door de coronacrisis hebben de organisaties die voor ons dieren uit het wild opvangen een zwaar jaar gehad. De kosten van beschermingsmiddelen zijn gestegen en donaties vielen tegen. Ook moesten er professionele krachten worden ingehuurd doordat er minder vrijwilligers beschikbaar waren. Om de organisaties door de crisis te helpen, hebben we ongeveer € 30.000 extra bijgedragen. Voor de egelopvang kwam hier nog een egelziekte bij. Hierdoor moesten ineens veel meer egels worden opgevangen en verzorgd, gescheiden van de niet besmette egels. Voor zo'n € 70.000 hebben wij een noodverblijf laten bouwen. Samen zorgt dit voor een overschrijding van € 0,1 miljoen.

Leefkwaliteit

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,7		0,8		-0,1
inhuur	0,1		0,2		-0,1
inkoop	0,2		0,0		0,2
subsidieontvangst				0,1	0,1
totaal	0,9	0,0	1,0	0,1	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Energietransitie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,6		0,5		0,0
inhuur	0,0		0,1		0,0
inkoop	0,9		0,5		0,4
subsidieontvangst		0,2		0,2	0,0
bestemde reserve		0,2			-0,2
totaal	1,5	0,4	1,1	0,2	0,2

In 2020 is er € 0,2 miljoen minder uitgegeven. Voor € 0,2 zijn dit kosten voor Energie Werkt!. Er is minder uitgegeven omdat de werkzaamheden zijn uitgelopen. Hierdoor hebben we ook € 0,2 miljoen minder uit de reserve Energie Werkt! gehaald. Dit geld blijft beschikbaar voor de uitvoering in 2021. Daarnaast is er € 0,1 uitgegeven aan overige projecten met betrekking tot de energietransitie. De werkzaamheden zijn uitgelopen en worden afgerond in 2021. Voor de uitvoering in 2021 doen wij dan ook een voorstel tot resultaatbestemming. Tot slot is er een nadeel van € 0,1 miljoen door overige kleine verschillen.

Duurzaamheidsagenda

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,0		0,4		-0,4
inhuur			0,2		-0,2
subsidie			0,1		-0,1
inkoop	1,1		0,3		0,7
doorbelasting			0,1		-0,1
subsidieontvangst				0,0	0,0
totaal	1,1	0,0	1,0	0,0	0,1

Voor de duurzaamheidsagenda is de samenwerking met ondernemers en inwoners een belangrijk onderdeel. Op sommige projecten dient dit in persoon te gebeuren met inwoners of ondernemers. Door de coronamaatregelen is dit niet mogelijk. Dit is veel voorgekomen in het afgelopen jaar, waardoor meerdere projecten vertraging op hebben opgelopen. De projecten zijn wel gestart, maar ze zijn nog niet afgerond. Hiervoor doen wij een voorstel tot resultaatbestemming.

Parkeren

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	0,8		0,8		0,0
Fietsparkeren	0,6	0,0	0,6	0,0	0,0
Parkeergarages	4,1		4,1	0,0	0,0
Uitvoering garageparkeren	2,6	7,2	2,5	6,7	-0,4
Uitvoering straatparkeren	1,3	4,3	1,2	4,1	-0,2
Toezicht en handhaving parkeren	0,8	0,8	1,1	0,7	-0,4
Overige uitvoeringskosten	0,2		0,3	0,0	-0,1
totaal	10,3	12,3	10,5	11,5	-1,0

Door de coronacrisis is er veel minder geparkeerd in de stad. In 2020 hebben we hierdoor in totaal € 2,8 miljoen minder parkeeropbrengsten ontvangen. Bij de Programmabegroting 2021 dachten we nog dat dit € 2,2 miljoen zou zijn. Dit hebben we toen al in de begroting verwerkt. Het extra tekort van € 0,6 miljoen is veroorzaakt door de lockdown eind 2020. Dat is normaal gesproken een periode met hoge parkeeropbrengsten (winkelend publiek feestdagen). Door het Rijk zijn we deels voor deze misgelopen opbrengsten gecompenseerd. Ook in 2021 verwachten we minder parkeeropbrengsten. Dit is wel nog lastig in te schatten. Ook weten we nog niet in hoeverre we hiervoor weer gecompenseerd worden door het Rijk. Ook zijn er in 2020 diverse kleine verschillen voor totaal € 0,1 miljoen.

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,8		0,8		0,0
totaal	0,8	0,0	0,8	0,0	0,0

Fietsparkeren

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inhuur	0,4		0,3		0,1
beheer	0,0		0,0		0,0
inkoop	0,1		0,2		-0,1
overig		0,0		0,0	0,0
toegerekende rente	0,0		0,0		0,0
afschrijving	0,0		0,0		0,0
onderhoudsvorz.	0,0		0,0		0,0
totaal	0,6	0,0	0,6	0,0	0,0

Parkeergarages

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	0,3		0,3		0,0
inkoop	0,4		0,4		0,0
belasting	0,5		0,5		0,0
toegerekende rente	0,7		0,8		0,0
afschrijving	1,4		1,4		0,0
onderhoudsvorz.	0,8		0,8		0,0
totaal	4,1	0,0	4,1	0,0	0,0

Uitvoering garageparkeren

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,0		0,0
inhuur			0,0		0,0
beheer	0,7		0,7		-0,1
inkoop	1,3		1,2		0,1
doorbelasting	0,1				0,1
belasting	0,0		0,0		0,0
overig		7,2		6,7	-0,5
toegerekende rente	0,0		0,0		0,0
afschrijving	0,5		0,5		0,0
totaal	2,6	7,2	2,5	6,7	-0,4

Zie voor een toelichting op het parkeerresultaat [programmaonderdeel parkeren](#).

Uitvoering straatparkeren

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
beheer	0,2		0,1		0,1
inkoop	0,6		0,6		0,0
belasting		4,0		3,8	-0,2
overig		0,3		0,3	0,0
toegerekende rente	0,1		0,1		0,0
afschrijving	0,3		0,3		0,0
totaal	1,3	4,3	1,2	4,1	-0,2

Zie voor een toelichting op het parkeerresultaat [programmaonderdeel parkeren](#).

Toezicht en handhaving parkeren

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,8		0,8		0,0
belasting		0,8		0,7	0,0
voorziening			0,3		-0,3
totaal	0,8	0,8	1,1	0,7	-0,4

Niet alle naheffingen (parkeerboetes) die wij opleggen ontvangen wij ook (direct) binnen. Soms willen of kunnen mensen deze boetes niet betalen. Ook zijn het soms buitenlandse kentekens waardoor invordering lastig is.

Afgelopen jaren is het openstaande bedrag aan vorderingen opgelopen tot € 1,0 miljoen. Ondanks onze invorderingsprocessen denken we niet alles meer binnen te krijgen. We hebben daarom een voorziening moeten treffen van € 0,3 miljoen. Tot slot zijn er overige kleine verschillen die optellen tot € 0,1 miljoen.

Overige uitvoeringskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	0,1		0,2		-0,1
inkoop	0,0		0,0		0,0
belasting	0,0		0,0		0,0
onderhoudsvoorz.	0,0		0,0		0,0
totaal	0,2	0,0	0,3	0,0	-0,1

Door de toenemende vergrijzing neemt de vraag naar invalideparkeerplaatsen toe. Hierdoor is er in 2020 een overschrijding van € 0,1 miljoen. Ook de komende jaren verwachten wij een toename van de vraag, en dus extra kosten.

Mobiliteit

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	0,1		0,1		0,0
Openbaar busvervoer	14,6	14,5	23,2	23,2	0,0
Mobiliteit	4,4	2,9	3,8	2,2	-0,1
totaal	19,0	17,4	27,1	25,4	-0,1

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
totaal	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0

Openbaar busvervoer

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,2		0,2		0,0
inhuur	0,3		0,2		0,1
subsidie	13,7		22,6		-8,9
inkoop	0,3		0,1		0,2
doorbelasting	0,1		0,1		0,0
subsidieontvangst		14,5		23,2	8,7
totaal	14,6	14,5	23,2	23,2	0,0

In december 2020 is een voorschot ontvangen van het rijk voor de beschikbaarheidsvergoeding van het openbaar vervoer van € 8,4 miljoen. Deze vergoeding is gegeven om de vervoerders te compenseren voor de geleden schade als gevolg door corona. Bij de programmabegroting is geen rekening gehouden met deze ontvangst.

Mobiliteit

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,5		0,5		0,0
inhuur	0,0		0,0		0,0
subsidie	1,4		1,3		0,1
opdrachten	0,0		0,2		-0,2
inkoop	0,8		0,2		0,6
doorbelasting	0,1		0,1		0,0
subsidieontvangst		0,4		0,1	-0,3
overig		0,3		0,0	-0,2
toegerekende rente	0,3		0,3		0,0
afschrijving	0,7		0,8		0,0
bestemde reserve	0,5	1,2	0,5	1,0	-0,2
kapitaallastenreserve		1,0		1,0	0,0
totaal	4,4	2,9	3,8	2,2	-0,1

Er is € 0,6 miljoen minder uitgegeven aan infrastructuurprojecten uit het MIPA. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door project fietsparkeren NS-station Muziekwijk. Dit project is vervallen. Dit is ook meegenomen in de besluitvorming over het MIPA 2021. Het project is vervallen omdat gebleken is dat deze stalling niet door treinpassagiers wordt gebruikt maar vermoedelijk door bewoners uit naastgelegen appartementen.

We hebben € 0,2 miljoen meer uitgegeven aan de verbreding van de Hogering. Dit is een project van de provincie. Tijdens de werkzaamheden moesten de persleidingen verplaatst worden. Deze kosten kunnen niet bij de Provincie in rekening gebracht worden. Voor de verbreding was in de risicoreservering een bedrag gereserveerd van € 0,2 miljoen.

Wijkontwikkeling

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	1,3		1,4		-0,1
Fonds wijkontwikkeling	1,0	0,4	0,5	0,0	0,2
Gebiedskantoren	0,1		0,2		0,0
Impuls Almere Haven			0,0		0,0
Wijkbudgetten	0,3		0,3		0,0
totaal	2,7	0,4	2,3	0,0	0,0

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,3		1,3		0,0
inhuur			0,1		-0,1
inkoop	0,0		0,0		0,0
totaal	1,3	0,0	1,4	0,0	-0,1

We geven € 0,1 miljoen meer uit door een langdurig zieke medewerker. Om de continuïteit te waarborgen hebben wij hiervoor een medewerker ingehuurd via een andere gemeente.

Fonds wijkontwikkeling

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,0		0,0
inhuur			0,1		-0,1
subsidie			0,0		0,0
inkoop	1,0		0,3		0,7
doorbelasting			0,0		0,0
bestemde reserve		0,4	0,1		-0,4
totaal	1,0	0,4	0,5	0,0	0,2

De projecten uit het Fonds Wijkontwikkeling vertragen door de coronamaatregelen. Hierdoor geven we € 0,5 miljoen minder uit. Sommige projecten lopen door naar 2021. We halen daarom ook € 0,3 miljoen minder uit de reserve. Dit geld blijft beschikbaar voor 2021. € 0,2 miljoen valt vrij in het jaarresultaat.

Gebiedskantoren

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,0		0,0
beheer			0,1		-0,1
inkoop	0,1		0,1		0,0
totaal	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0

Impuls Almere Haven

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop			0,0		0,0
totaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Wijkbudgetten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,3		0,3		0,0
totaal	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0

Fonds Stedelijk Vernieuwing

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Buiten-Centrum	4,5		2,4		2,2
Bedrijventerreinen	0,9		0,3		0,6
Binnenring Almere Haven	1,9		0,7	0,1	1,2
Programma Algemeen	0,7		0,6	0,1	0,2
totaal	8,0	0,0	4,0	0,2	4,2

Buiten-Centrum

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	4,5		1,0		3,5
doorbelasting			0,1		-0,1
algemene reserve			1,3		-1,3
totaal	4,5	0,0	2,4	0,0	2,2

De werkzaamheden in het centrum van Almere-Buiten zijn vertraagd. Hierdoor is er € 2,2 miljoen minder uitgegeven. De herinrichting rondom het Baltimoreplein is in het najaar van 2020 gestart. In het eerste kwartaal van 2021 is het gebouw ExtraVert aangekocht. Het geld dat we in 2020 over houden zullen we in 2021 inzetten voor de verdere ontwikkeling van het cultuurhuis. Er is daarom ook € 2,2 miljoen minder ingezet vanuit de reserve. De reservemutatie staat op het programma Financiën onder de activiteit Reserve mutaties.

Bedrijventerreinen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,9		0,3		0,6
totaal	0,9	0,0	0,3	0,0	0,6

De projecten zijn grotendeels vertraagd en schuiven door naar 2021. Hierdoor geven we € 0,6 miljoen minder uit. Alleen de aanpak van de Grote Vaartweg is wel in 2020 uitgevoerd. De vertraging op de andere projecten komt doordat ondernemers door de coronacrisis andere prioriteiten stellen. Ook is vanwege de bezuinigingen bij de programmabegroting 2021 een aantal projecten doorschuiven naar de volgende jaren. Er is ook minder geld uit de reserve gehaald. De reservemutatie staat op het programma Financiën onder de activiteit Reserve mutaties.

Binnenring Almere Haven

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inhuur			0,2		-0,2
inkoop	1,9		0,4		1,5
doorbelasting			0,2		-0,2
bestemde reserve				0,1	0,1
kapitaallastenreserve			0,1		-0,1
totaal	1,9	0,0	0,7	0,1	1,2

In 2020 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de herontwikkeling van het centrumgebied en de Havenkom. De uitvoering hiervan is vertraagd. Dit heeft onder andere te maken met een uitvoerig participatietraject. Voor de ontwikkeling van het gebied voor De Meergronden zijn in 2020 voorbereidende werkzaamheden gedaan. De uitvoering kon pas starten op het moment dat het budget was toegekend. Dit is gebeurd bij de programmabegroting. Hierdoor zijn nog niet alle activiteiten uitgevoerd. Voor de opgave wonen en zorg werkt de gemeente samen met de corporaties. Deze samenwerking is goed op gang gekomen, maar verliep langzamer dan gepland. Door de coronacrisis zijn er enkele projecten uitgesteld, zoals Havenaren, Leerwerkcentrum, en Singelgracht. In totaal geven we €1,2 miljoen minder uit dan begroot. Er is daarom ook € 1,2 miljoen minder ingezet vanuit de reserve. De reservemutatie staat verantwoord op het programma Financiën onder de activiteit Reserve mutaties.

Programma algemeen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,4		0,6	0,1	-0,1
inkoop	0,4		0,1		0,3
totaal	0,7	0,0	0,6	0,1	0,2

Door vertraging van verschillende projecten geven we ook € 0,2 minder uit aan algemene kosten. Er is daarom ook € 0,2 miljoen minder ingezet vanuit de reserve. De reservemutatie staat verantwoord op het programma Financiën onder de activiteit Reserve mutaties.

Riolering

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Beleid, strategie en samenwerking	0,8	0,3	0,3	0,2	0,4
Dagelijks beheer	0,8		0,6		0,3
Onderhoud & Vervanging	9,0	0,0	9,3		-0,4
Apparaatskosten riolering	2,2		2,1		0,1
Rioolheffing	0,1	14,9	0,1	14,8	-0,1
totaal	13,0	15,2	12,5	15,0	0,3

Beleid, strategie en samenwerking

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,7		0,2		0,5
subsidieontvangst		0,3		0,2	-0,1
totaal	0,8	0,3	0,3	0,2	0,4

In 2020 was € 260.000 begroot voor onderzoek naar de bouw van een waterfabriek op de Floriade. Omdat het subsidieverzoek voor dit project is afgewezen, is dit onderzoek niet uitgevoerd. Ook is het project Almere Meet Water uitgesteld. Door de coronamaatregelen was het niet mogelijk om dit project samen met Almeeders uit te voeren. Hiervoor was € 100.000 begroot.

Dagelijks beheer

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inhuur			0,0		0,0
inkoop	0,8		0,5		0,3
totaal	0,8	0,0	0,6	0,0	0,3

We hebben de aanbesteding van het nieuwe meetnet doorgeschoven naar 2021. Hierdoor worden de werkzaamheden pas in 2021 uitgevoerd en is er in 2020 € 0,3 miljoen niet besteed.

Onderhoud & vervanging

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	3,0		3,7		-0,7
inkoop	1,4		1,0		0,4
overig		0,0			0,0
onderhoudsvoorz.	4,7		4,7		0,0
totaal	9,0	0,0	9,3	0,0	-0,4

We hebben in 2020 € 0,3 miljoen meer uitgegeven aan het onderhoud van het riool en het uitvoeren van reparaties. Dit komt grotendeels door een toename van het aantal schadegevallen door het ouder worden van de riolering en het intensievere gebruik van het stelsel.

Apparaatskosten riolering

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,6		1,3		0,3
inhuur	0,2		0,6		-0,3
inkoop	0,4		0,3		0,1
doorbelasting			0,0		0,0
totaal	2,2	0,0	2,1	0,0	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Rioolheffing

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
belasting		14,9		14,8	-0,1
totaal	0,1	14,9	0,1	14,8	-0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Opgave Almere Centrum

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Uitgaven Opgave Almere Centrum	1,2		1,1		0,0
totaal	1,2	0,0	1,1	0,0	0,0

Uitgaven Opgave Almere Centrum

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,6		0,5		0,0
inkoop	0,6		0,6		0,1
doorbelasting			0,0		0,0
totaal	1,2	0,0	1,1	0,0	0,0

3.3 Ruimte en wonen

bedragen x € 1 miljoen

programmaonderdeel	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Commerciële producten	2,8	3,3	3,5	6,2	2,3
Fonds Verstedelijking Almere	11,8	11,2	6,5	6,4	0,6
Grondexploitatie	157,8	157,6	111,9	112,1	0,3
Ondersteuning grondbeleid	1,6	0,2	1,4	3,0	3,0
Oosterwold	27,0	26,4	28,5	28,0	0,1
Ruimtelijke ordening	4,9	1,4	3,7	0,2	0,0
Stimuleren woningbouw	3,5	1,8	3,4	1,7	0,0
Omgevingsvergunningen	11,0	10,1	10,4	10,5	1,0
Handhaving bezwaar en wonen	1,1	0,1	1,0	0,1	0,0
totaal	221,4	212,1	170,3	168,3	7,3

Commerciële producten

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Commercieel en strategisch vastgoed	1,1	1,2	1,2	3,3	2,1
Huur-, erfpacht- en landbouwexploitatie	0,5	2,1	1,2	2,9	0,0
MVA gronden rentekosten	1,2		1,0		0,2
totaal	2,8	3,3	3,5	6,2	2,3

Commercieel en strategisch vastgoed

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	0,0		0,5		-0,4
inkoop	0,5		0,1		0,4
belasting	0,1		0,1		0,0
overig		0,9		1,1	0,2
toegerekende rente	0,1		0,1		0,0
afschrijving	0,3		0,4		0,0
onderhoudsvorz.	0,1		0,1		0,0
voorziening		0,2		2,2	2,0
bestemde reserve		0,1		0,1	0,0
totaal	1,1	1,2	1,2	3,3	2,1

Het voordelig resultaat wordt voor € 2,0 miljoen verklaard doordat de waarde van het gebouw Alnovum is gestegen. De verkoop van het kantoorgebouw Alnovum is uiteindelijk niet doorgegaan. Volgens de verslaggevingsregels (BBV) moeten wij het gebouw nu voor de huidige waarde in de boeken zetten. Wij hebben het gebouw door een extern deskundige laten taxeren. Daaruit blijkt dat de waarde met € 2,0 is gestegen. Daarnaast zijn er diverse kleine verschillen die samen optellen tot € 0,1 miljoen.

Huur-, erfpacht- en landbouwexploitatie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1				0,1
inhuur			0,1		-0,1
inkoop	0,1		0,2		-0,1
doorbelasting	0,0		0,1		0,0
subsidieontvangst				0,0	0,0
belasting	0,1		0,1		-0,1
grond		0,8		0,9	0,1
overig		1,3		2,0	0,7
toegerekende rente	0,0		0,2		-0,2
afschrijving	0,1				0,1
voorziening			0,0		0,0
bestemde reserve	0,1	0,0	0,5	0,0	-0,4
totaal	0,5	2,1	1,2	2,9	0,0

Het positieve resultaat voor reservemutaties ontstaat omdat er in 2020 geconstateerd is dat bij een aantal huurders voorgaande jaren nog niet was gefactureerd (ongeveer € 0,3 miljoen). Deze facturen zijn alsnog in 2020 verstuurd. Het overige resultaat van € 0,1 miljoen komt doordat er meer opbrengsten zijn gerealiseerd dan begroot. Door het hogere resultaat wordt er € 0,4 miljoen extra gestort in de egaliseringsreserve exploitatie huur, erfpacht en landbouw gronden.

MVA gronden rentekosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
toegerekende rente	1,2		1,0		0,2
totaal	1,2	0,0	1,0	0,0	0,2

De begroting is op dit onderdeel gelijk gehouden aan 2019 en per abuis niet aangepast in 2020. Hierdoor ontstaat een voordelig rente resultaat van € 0,2 miljoen.

Fonds Verstedelijking Almere

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Almere Centrum	0,3	0,3	0,3	0,3	0,0
Proceskosten Almere 2.0	1,0	1,0	1,1	1,0	0,0
Station en omgeving	7,5	7,5	3,6	3,6	0,0
Proceskosten programmalijnen	2,3	1,7	0,8	0,8	0,6
Vernieuwend wonen	0,7	0,7	0,7	0,7	0,0
totaal	11,8	11,2	6,5	6,4	0,6

Almere Centrum

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,3		0,3		0,0
bestemde reserve		0,3		0,3	0,0
totaal	0,3	0,3	0,3	0,3	0,0

Proceskosten Almere 2.0

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,4		0,6		-0,2
inkoop	0,6		0,3		0,3
doorbelasting			0,2		-0,2
bestemde reserve		1,0		1,0	0,0
totaal	1,0	1,0	1,1	1,0	0,0

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere.

Station en omgeving

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,0		0,0
inhuur	0,2		0,3		-0,1
subsidie			1,9		-1,9
inkoop	7,3		1,2		6,1
doorbelasting			0,2		-0,2
bestemde reserve		7,5		3,6	-3,8
totaal	7,5	7,5	3,6	3,6	0,0

Er is € 3,8 miljoen minder uitgegeven aan dit project. Door vertraging in de gunningverlening is later gestart met de uitvoering. De aanneemsom viel hoger uit dan verwacht. Om deze reden is met Prorail en NS overleg geweest om dit tekort terug te dringen. Deze middelen blijven voor de projecten beschikbaar in de reserve. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere.

Proceskosten programmalijnen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,2		0,6		-0,5
inhuur			0,0		0,0
opdrachten			0,0		0,0
inkoop	1,7		0,4		1,3
doorbelasting			0,3		-0,3
algemene reserve				0,1	0,1
bestemde reserve	0,4	1,7	-0,6	0,8	0,1
totaal	2,3	1,7	0,8	0,8	0,6

Dit betreft programmalijn 1 Almere Centrum en programmalijn 5 Vernieuwend wonen. Er is € 0,6 miljoen minder uitgegeven aan de proceskosten voor de projecten van dit programma. Dit komt onder andere doordat een deel van de proceskosten uit gemeentelijke middelen worden betaald. Het gaat hierbij om de salariskosten van de programmamanager, de programmasecretaris en programmasecretaresse. De overgebleven middelen blijven voor de projecten beschikbaar in de reserve. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere. Tegenover dit voordeel staat een nadeel op het programma Financiën onder de activiteit Reserve mutaties.

Vernieuwend wonen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,0		0,0
inhuur			0,0		0,0
inkoop	0,7		0,5		0,2
doorbelasting			0,1		-0,1
bestemde reserve		0,7		0,7	-0,1
totaal	0,7	0,7	0,7	0,7	0,0

Er is € 0,1 miljoen minder uitgegeven aan dit project. Deze middelen blijven voor de projecten beschikbaar in de reserve. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere.

Grondexploitatie

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	0,1		-0,2		0,3
Grondexploitaties	93,0	157,6	105,1	152,4	-17,3
Mutatie boekwaarde grondexploitaties	64,7		7,0	-40,3	17,3
totaal	157,8	157,6	111,9	112,1	0,3

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	6,0		5,1		0,9
inhuur	0,4		2,8		-2,4
inkoop	0,0		0,0		0,0
doorbelasting	-6,4		-8,2		1,8
totaal	0,1	0,0	-0,2	0,0	0,3

Het positieve resultaat wordt met name veroorzaakt omdat er bij de programmabegroting € 0,2 miljoen extra budget is toegekend voor productiviteitsverlies als gevolg van corona. Dit extra budget is uiteindelijk niet nodig gebleken. Daarnaast is er een hogere dekking met betrekking tot het schrijven van uren dan begroot.

Grondexploitaties

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,3		-0,3
inhuur			0,2		-0,2
opdrachten	52,7		38,9		13,9
beheer			0,0		0,0
inkoop	17,5		5,9		11,6
doorbelasting	17,5		13,9	-0,9	2,8
belasting			0,6		-0,6
grond		146,5		131,5	-14,9
overig		11,2		8,1	-3,1
rente				0,1	0,1
toegerekende rente	5,0		5,1		-0,1
voorziening	0,2		0,2	7,9	7,9
algemene reserve			40,0	5,7	-34,2
bestemde reserve			0,1		-0,1
totaal	93,0	157,6	105,1	152,4	-17,3

Mutatie boekwaarde grondexploitaties

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
opdrachten			-1,3		1,3
inkoop	64,7				64,7
doorbelasting			8,3		-8,3
balans				-40,3	-40,3
totaal	64,7	0,0	7,0	-40,3	17,3

Ondersteuning grondbeleid

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Grondzaken	1,4		1,4	0,0	0,0
Exploitatiekosten Ontwikkelgebieden	0,2	0,2	0,0	3,0	3,0
totaal	1,6	0,2	1,4	3,0	3,0

Grondzaken

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,5		1,1		0,4
inhuur	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,0		0,2		-0,2
doorbelasting	-0,2		0,0		-0,2
totaal	1,4	0,0	1,4	0,0	0,0

Exploitatiekosten Ontwikkelgebieden

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,2		0,0		0,2
subsidieontvangst				0,0	0,0
voorziening				3,0	3,0
algemene reserve		0,2	0,0		-0,2
totaal	0,2	0,2	0,0	3,0	3,0

Aan starters zijn via vennootschappen leningen gegeven om een lbbA woning te kunnen kopen. Op die manier konden starters hun huis financieren. De gemeente en woningbouwcorporaties staan garant als deze leningen niet volledig kunnen worden afbetaald. Voor de gemeente en de woningbouwcorporaties zat hieraan dus een risico. We hebben voor ons deel van het risico geld gestort richting de vennootschappen. Destijds was de economie en de huizenmarkt in mineur. Daarom hebben we een voorziening getroffen voor het geval we het uitstaande geld niet meer terug zouden krijgen. Inmiddels is de waarde van de huizen met 50% tot 70% toegenomen. Het risico is daarmee komen te vervallen. De voorziening van € 3 miljoen valt dan ook vrij.

Daarnaast worden op deze activiteit worden kosten verantwoord die volgens de boekhoudregels niet vanuit de GREX betaald mogen worden. Hiervoor wordt elk jaar € 0,2 miljoen gereserveerd binnen het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. In 2020 hebben zich maar beperkt van dit soort kosten voorgedaan.

Oosterwold

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	0,8	0,2	0,4		0,2
Oosterwold: Grondopbrengsten	15,5	15,5	18,6	18,5	-0,1
Oosterwold: Kostenverhaal	10,7	10,7	9,5	9,5	0,0
totaal	27,0	26,4	28,5	28,0	0,1

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,2		-0,2
inhuur			0,0		0,0
inkoop	0,8		0,1		0,7
doorbelasting			0,1		-0,1
overig		0,2			-0,2
totaal	0,8	0,2	0,4	0,0	0,2

Er is een voordelig resultaat van € 0,2 miljoen. Dit komt doordat een aantal activiteiten zijn doorgeschoven naar 2021. Hiervoor was onvoldoende capaciteit beschikbaar, of het bleek complexer dan verwacht. Ook is de handhaving later gestart dan gepland. Als gevolg van corona heeft de werving van de handhavers later plaatsgevonden.

Oosterwold: Grondopbrengsten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop			0,1		-0,1
subsidieontvangst		15,5		18,5	3,0
bestemde reserve	15,5		18,5		-3,0
totaal	15,5	15,5	18,6	18,5	-0,1

2020 was een goed jaar voor de grondverkoop in Oosterwold. Er is € 3,1 miljoen meer grond (standaardkavels) verkocht dan begroot. Deze opbrengsten zijn volgens de afspraken toegevoegd aan de reserve Fonds Verstedelijking Almere. Het nadeel van € 0,1 miljoen is veroorzaakt door de verkoopkosten, die niet waren begroot.

Oosterwold: Kostenverhaal

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidieontvangst		1,9		1,9	0,0
overig		8,8		7,6	-1,2
voorziening	10,7		9,5		1,2
totaal	10,7	10,7	9,5	9,5	0,0

De opbrengsten uit exploitatiebijdragen is van meerdere factoren afhankelijk. Bijvoorbeeld het moment waarop de overeenkomsten worden gesloten, maar ook het type kavel. We zien de laatste tijd dat de kavels gemiddeld steeds kleiner worden. De gemiddelde exploitatiebijdrage is daardoor ook kleiner. De opbrengsten zijn als gevolg daarvan € 1,2 miljoen lager dan begroot. Omdat de ontvangen bedragen toegevoegd worden aan de voorziening Kostenverhaal Oosterwold zijn ook de lasten € 1,2 miljoen lager dan begroot. Per saldo is het resultaat daardoor neutraal.

Ruimtelijke ordening

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	2,1	0,2	2,1	0,1	-0,1
Aanjaaggelden Tiny forests	0,0	0,0			0,0
Aanjaaggelden Wetlands	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Ruimtelijke plannen	1,0	0,0	0,8	0,0	0,2
Strategische aankopen	1,1	1,1	0,0	0,0	0,0
Ruimtelijke kwaliteit	0,6		0,7		-0,1
totaal	4,9	1,4	3,7	0,2	0,0

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,9		0,7		0,2
inhuur	0,1		0,2		-0,1
inkoop	0,2		0,2		0,0
doorbelasting	0,9		1,0		-0,1
overig		0,1		0,1	0,0
afschrijving	0,0		0,0		0,0
bestemde reserve		0,1			-0,1
totaal	2,1	0,2	2,1	0,1	-0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Aanjaaggelden Tiny forests

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,0				0,0
overig		0,0			0,0
totaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Aanjaaggelden Wetlands

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,3		0,1		0,2
doorbelasting	-0,2				-0,2
bestemde reserve		0,1		0,1	0,0
totaal	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0

Ruimtelijke plannen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,8	0,0	0,7	0,0	0,1
inhuur	0,0		0,1		-0,1
inkoop	0,2		0,0		0,1
doorbelasting	0,0	0,0	0,0		0,0
totaal	1,0	0,0	0,8	0,0	0,2

De resultaatbestemmingsgelden uit 2019 voor juridisch advies ten behoeve van de bestemmingsplannen Oosterwold en Floriade voor een bedrag van € 0,2 miljoen zijn niet benut. Deze bestemmingsplannen zijn in 2020 (nog) niet herzien. Dit moet nog wel gebeuren. Om deze reden wordt een voorstel tot resultaatbestemming ingediend.

Strategische aankopen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	1,0				1,0
overig		1,0			-1,0
toegerekende rente	0,0		0,0		0,0
afschrijving	0,0				0,0
bestemde reserve		0,1		0,0	0,0
totaal	1,1	1,1	0,0	0,0	0,0

Ruimtelijke kwaliteit

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,7		0,7		0,0
inhuur			0,0		0,0
inkoop	0,1				0,1
doorbelasting	-0,2		0,0		-0,1
totaal	0,6	0,0	0,7	0,0	-0,1

In 2020 was een medewerker langdurig ziek. Deze medewerker zou gedetacheerd worden. Deze detachering is door de langdurige ziekte niet doorgegaan.

Stimuleren woningbouw

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Aanjaaggelden Ouder worden in Almere	0,1		0,1		0,0
Huisvesting statushouders	0,2		0,3	0,0	0,0
Regels woonruimteverdeling	1,0	0,9	1,1	1,1	0,0
Particulier opdrachtgeverschap	0,5	0,4	0,4	0,1	-0,1
Verstrekking startersleningen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0
Wonen	1,4	0,4	1,3	0,4	0,1
totaal	3,5	1,8	3,4	1,7	0,0

Aanjaaggelden Ouder worden in Almere

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,1		0,0		0,0
inkoop	0,1		0,0		0,0
totaal	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0

Huisvesting statushouders

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	0,2		0,1		0,1
inkoop	0,1		0,2		-0,1
overig				0,0	0,0
totaal	0,2	0,0	0,3	0,0	0,0

Regels woonruimteverdeling

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,9		0,8		0,1
overig		0,9		1,1	0,2
bestemde reserve			0,3		-0,3
totaal	1,0	0,9	1,1	1,1	0,0

Het hogere resultaat voor reservemutaties wordt met name veroorzaakt door hogere inkomsten voor inschrijvingen op Woningnet. Het hogere resultaat wordt gestort in de reserve.

Particulier opdrachtgeverschap

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,4		0,1		0,3
inhuur			0,2		-0,2
inkoop	0,2		0,1		0,1
doorbelasting			0,0	0,1	0,1
overig		0,4			-0,4
totaal	0,5	0,4	0,4	0,1	-0,1

Het negatieve resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door de dekking van de kavelwinkel vanuit de kavelverkopen. Er zijn minder kavels op de markt gebracht en getransporteerd dan begroot. Hierdoor is er een lagere dekking voor de kavelwinkel. Uiteindelijk zijn er 147 kavels getransporteerd in 2020. Het uitgangspunt was 250 kavels, wat in de begroting bijgesteld is naar 175 vanaf 2021.

Verstrekking startersleningen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,0		0,0		0,0
toegerekende rente		0,2		0,2	0,0
bestemde reserve	0,2		0,1		0,0
totaal	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0

Wonen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,8		0,8		0,0
inhuur	0,0		0,0		0,0
subsidie	0,0		0,0		0,0
inkoop	0,6		0,5		0,1
subsidieontvangst		0,2		0,2	0,0
bestemde reserve		0,1		0,1	0,0
totaal	1,4	0,4	1,3	0,4	0,1

In 2020 zijn er minder onderzoeken uitgevoerd dan begroot. Hierdoor blijft er € 0,1 miljoen over het budget.

Omgevingsvergunningen

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Wabo	7,9	10,1	7,4	10,5	1,0
Wabo transitie	1,6		1,7		-0,1
Milieuvergunningen	1,4		1,3		0,1
totaal	11,0	10,1	10,4	10,5	1,0

Wabo

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	3,1		3,2		0,0
inhuur	1,4		1,8		-0,3
inkoop	3,4		2,5		1,0
doorbelasting	0,0		0,0		0,0
belasting		10,1		10,5	0,4
totaal	7,9	10,1	7,4	10,5	1,0

Het voordelig resultaat van € 1,0 miljoen bestaat uit twee onderdelen:

1. Omgevingsvergunningen (€ 0,5 miljoen)
Vergunningstrajecten van grote projecten lopen vaak meerdere jaren. De legesopbrengsten worden daarom naar rato toegerekend aan de jaren waarin de werkzaamheden plaatsvinden. In 2020 zijn een

aantal bouwprojecten sneller afgerond dan verwacht. Dit kon met de bestaande capaciteit worden opgevangen, waardoor er geen extra kosten zijn. Er is daardoor een voordeel van € 0,5 miljoen.

2. Vergunningverlening Floriade (€ 0,5 miljoen)

Voor de extra inspanningen voor de vergunningverlening Floriade en Oosterwold is incidenteel extra geld beschikbaar gesteld. Door vertraging in de vergunningaanvragen voor de Floriade zijn de uitgaven € 0,5 miljoen lager. Een deel van deze werkzaamheden schuift nu door naar 2021.

Wabo transitie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon			0,4		-0,4
inhuur			0,5		-0,5
inkoop	1,3		0,5		0,8
doorbelasting	0,3		0,2		0,1
totaal	1,6	0,0	1,7	0,0	-0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Milieuvergunningen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon	0,4		0,4		0,0
subsidie	1,0		0,8		0,2
inkoop	0,0		0,1		-0,1
totaal	1,4	0,0	1,3	0,0	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Handhaving bezwaar en wonen

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
Apparaatskosten	1,0		0,9		0,0
Overig handhaving en bezwaar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
totaal	1,1	0,1	1,0	0,1	0,0

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon	1,0		0,9		0,0
totaal	1,0	0,0	0,9	0,0	0,0

Overig handhaving en bezwaar

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,1		0,0		0,0
subsidieontvangst				0,0	0,0
belasting		0,0		0,0	0,0
overig		0,1		0,0	-0,1
voorziening			0,0		0,0
totaal	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0

3.4 Zorg en welzijn

bedragen x € 1 miljoen

programmaonderdeel	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Maatschappelijke ondersteuning	39,0	1,0	40,4	0,6	-1,9
Maatschappelijke opvang	76,9	9,3	76,9	9,6	0,2
Welzijn en gezondheid	26,9	2,7	26,3	2,6	0,5
Sociaal domein algemeen	3,6	0,0	3,2	0,0	0,3
Jeugdhulp & Jeugdbescherming	70,1	0,6	75,4	0,9	-5,1
Jeugdwelzijn & Jeugdgezondheidszorg	11,6		11,3		0,2
totaal	228,0	13,7	233,6	13,6	-5,7

Maatschappelijke ondersteuning

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	1,3		1,5		-0,2
Lokale Wmo taken	28,6	1,0	30,0	0,5	-1,9
Wmo gehandicaptenvoorzieningen	6,6	0,0	6,8	0,1	-0,1
Algemene Wmo taken	2,4		2,2		0,2
totaal	39,0	1,0	40,4	0,6	-1,9

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,3		1,0		0,3
inhuur			0,5		-0,5
inkoop	0,0		0,0		0,0
totaal	1,3	0,0	1,5	0,0	-0,2

Het nadeel komt door de vervanging van zieke medewerkers.

Lokale Wmo taken

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	2,3		2,3		0,1
inhuur	0,2		0,5		-0,3
subsidie	0,1		0,1		-0,1
uitkeringen	25,9	1,0	26,5	0,5	-1,1
inkoop	0,1		0,6		-0,5
afschrijving	0,0				0,0
totaal	28,6	1,0	30,0	0,5	-1,9

Het tekort van € 1,9 miljoen heeft een aantal oorzaken:

Hogere kosten persoonsgebonden budgetten (PGB's)

De kosten zijn € 0,3 miljoen hoger. Dit komt zowel door meer verstrekte PGB's als hogere kosten per PGB. De hogere kosten komen doordat er meer zorguren worden gemaakt en er meer professionele zorg is betaald vanuit de PGB's. In vorige jaren zagen we juist een afname van de PGB's en een toename van zorg in natura. Dit lijkt te komen doordat ouders tijdens de coronamaatregelen meer voor informele zorg kiezen in plaats van zorg via een aanbieder.

Door onder andere corona zijn de kosten voor de Wmo ondersteuningsarrangementen hoger

Hierdoor is er een nadeel van € 0,8 miljoen. Het gaat om kosten voor zorgcontinuïteit en extra kosten voor hulpmiddelen, beschermingsmiddelen en ICT-ondersteuning. We krijgen hiervoor geld van het Rijk, dit staat op het programma financiën. Dit kost ongeveer € 0,6 miljoen. Het extra geld is niet genoeg om alle kosten te kunnen betalen. Ook zijn de zorgkosten € 0,2 miljoen hoger dan begroot

Eigen bijdrage Wmo verschuiven naar volgend jaar

In 2020 is € 0,5 miljoen minder aan eigen bijdragen ontvangen. Het is lang onduidelijk geweest of mensen hun eigen bijdrage tijdens de lockdown moesten doorbetalen. Dit is wel het geval. Daarom hebben we in 2020 minder eigen bijdragen ontvangen. We verwachten deze eigen bijdragen in 2021 binnen te krijgen.

Voor de eigen bijdragen gebruiken wij het kasstelsel. In 2021 verwachten we dus een voordeel van € 0,5 miljoen.

We geven € 0,3 miljoen meer uit aan personeel en inhuur

Er is meer personeel bezig geweest met de ondersteuningsarrangementen dan met de gehandicaptenvoorzieningen. Hierdoor is er een verschuiving van kosten.

Wmo gehandicaptenvoorzieningen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,7		1,3		0,3
inhuur			0,1		-0,1
uitkeringen	4,9		5,0	0,1	0,0
inkoop	0,0		0,2		-0,2
subsidieontvangst		0,0			0,0
totaal	6,6	0,0	6,8	0,1	-0,1

We hebben € 0,4 miljoen meer uitgegeven aan gehandicaptenvoorzieningen

Dit komt vooral door een nieuw contract dat in 2019 is ingegaan. De tarieven zijn hoger dan in het oude contract. Ook is er na invoering van het abonnementstarief meer vraag naar dure rolstoel voorzieningen. Verder zijn er burgerinitiatieven geweest om bij wooncomplexen automatische deuropeners te plaatsen. Vanuit de Wmo hebben wij een deel van de kosten betaald.

We hebben € 0,15 miljoen minder uitgegeven aan vervoer en € 0,2 miljoen minder aan apparaat

De vervoerskosten zijn vooral lager omdat er minder dagbesteding is geweest. Dit komt door de coronamaatregelen waardoor er nauwelijks fysieke bijeenkomsten mogelijk waren. Verder is er € 0,2 miljoen minder uitgegeven aan apparaat. Er is meer personeel bezig geweest met de ondersteuningsarrangementen dan met de gehandicaptenvoorzieningen. Hierdoor is er een verschuiving van kosten

Algemene Wmo taken

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,1		-0,1
inhuur	0,1		0,2		0,0
subsidie	0,5		0,3		0,2
uitkeringen	0,4		0,5		-0,1
inkoop	1,4		1,1		0,3
afschrijving	0,0		0,0		0,0
totaal	2,4	0,0	2,2	0,0	0,2

Het voordeel van € 0,2 miljoen heeft twee oorzaken:

- € 0,1 miljoen lagere regiekosten bij zorgaanbieders. Dit komt doordat de zorgaanbieders vrijwel alle zorg zelf leveren. Er wordt bijna geen gebruik gemaakt van onderaannemers. Hierdoor hoeven de zorgaanbieders ook minder regie te voeren
- € 0,1 miljoen lagere onderzoekskosten. We willen de komende jaren meer gaan toetsen om strenger te kunnen toetsen bij de toegang. Dit is onderdeel van de maatregelen om de kosten van de Wmo in de grip te houden.

Maatschappelijke opvang

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
Lokaal maatschappelijke opvang	2,8		2,2		0,6
Mo/Vo regionaal	23,6	0,5	23,2	0,3	0,2
Wmo regionaal opvang en beschermd wonen	50,5	8,8	51,6	9,3	-0,6
totaal	76,9	9,3	76,9	9,6	0,2

Lokaal maatschappelijke opvang

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon			0,1		-0,1
inhuur			0,1		-0,1
subsidie	0,1		0,3		-0,2
beheer			0,0		0,0
uitkeringen	1,9		1,1		0,8
inkoop	0,8		0,6		0,2
totaal	2,8	0,0	2,2	0,0	0,6

We hebben € 0,6 miljoen minder uitgegeven. Dit heeft een aantal redenen:

- € 0,18 miljoen minder uitgegeven aan het Programma wonen met zorg. Doel van het programma is om het woonprobleem op te lossen en om zorgvormen te vinden waarin dit mogelijk is. Hiervoor is in het coalitie akkoord geld beschikbaar gesteld. De uitvoering hiervan verschuift naar 2021. We stellen voor om het geld ook mee te nemen naar 2021.
- € 0,23 miljoen minder uitgegeven aan het lokaal transformatie programma. Er is in 2020 geld beschikbaar gesteld voor de lokale transformatie opgave. Doel is dat er lichtere vormen van zorg komen en er steeds minder mensen beschermd wonen nodig hebben. Door de coronamaatregelen waren fysieke bijeenkomsten niet mogelijk. Hierdoor is het geld ook niet uitgegeven. We gaan in 2021 hiermee verder. We stellen voor om het geld ook mee te nemen naar 2021.
- € 0,2 miljoen lagere uitgaven op de inloop GGZ. Er is minder gebruik gemaakt van de inloop GGZ. Er zijn hierdoor ook minder crisismaatregelen opgelegd.

Mo/Vo regionaal

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,1		1,1		-0,1
inhuur	0,3		0,4		-0,1
subsidie	2,3		2,6		-0,4
uitkeringen	18,4		15,8		2,6
inkoop	1,5		3,1		-1,6
subsidieontvangst		0,5		0,3	-0,2
toegerekende rente			0,0		0,0
afschrijving			0,1		-0,1
totaal	23,6	0,5	23,2	0,3	0,2

We geven € 0,5 miljoen minder uit aan beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang

We halen ook € 0,9 miljoen minder uit de reserve. In totaal een negatief resultaat van € 0,4 miljoen op de regionale activiteiten van de Wmo. Het gaat hierbij om de activiteiten maatschappelijke opvang en vrouwenopvang (€ 0,2 miljoen positief) en beschermd wonen (€ 0,6 miljoen negatief)

Omdat we € 0,5 miljoen minder uitgeven halen we ook € 0,5 miljoen minder uit de reserve

Het overgebleven geld wordt gestort in de reserve voor regionale taken. Het bestuurlijk overleg sociaal domein bepaald hoe het geld volgend jaar worden ingezet. Het bestuurlijk overleg kan ook besluiten om een deel van het geld terug te geven aan de regiogemeenten. De belangrijkste oorzaken voor het overschot zijn:

- € 0,1 miljoen lagere uitgaven voor beschermd wonen. Dit komt door een lagere bezetting van het aantal bedden.
- € 0,4 miljoen hogere eigen bijdragen. Dit komt omdat de eigen bijdragen voor 2020 te laag waren begroot
- € 0,3 miljoen lagere uitgaven voor de transformatie van zorg. Dit komt omdat door de coronamaatregelen geen fysieke bijeenkomsten mogelijk waren
- € 0,6 miljoen lagere uitgaven door de aanpak van dak- en thuisloosheid. We hebben hiervoor in mei 2020 € 2,4 miljoen ontvangen van het Rijk voor de regio Flevoland. Hiervan hadden 0,6 miljoen als uitgaven begroot in 2020. De voorbereidingen en het maken van een bestedingsplan heeft meer tijd gekost. Dit komt onder andere omdat we de zorgaanbieders nauw hebben meegenomen. In 2020 zijn er daarom nog geen uitgaven gedaan.

We hebben op twee onderdelen ook meer geld uitgegeven:

- € 0,4 miljoen hogere uitgaven PGB's. De kosten per PGB zijn hoger. De hogere kosten komen doordat er meer zorguren worden gemaakt en er meer professionele zorg is betaald.
- € 0,5 miljoen hogere uitgaven voor diverse activiteiten. Bijvoorbeeld: indicatiestelling en regionale vrouwenopvang en maatschappelijke opvang. Dit komt onder andere door het wegwerken van wachtlijsten bij Veilig thuis en de verhuizing van de dag en nachtopvang Lelystad

Via het gemeentefonds is er € 0,3 miljoen beschikbaar voor beschermd wonen door corona

Dit geld storten we in de reserve voor de regionale Wmo. Dit is een nadeel op deze activiteit en een voordeel op het gemeentefonds.

Er is € 0,1 miljoen meer uitgegeven aan personeelskosten

Dit komt door vervanging van zieke medewerkers. De extra kosten moeten we als Almere zelf betalen.

Wmo regionaal opvang en beschermd wonen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,2		-0,1
inhuur			0,3		-0,3
uitkeringen	40,1	1,9	40,3	2,3	0,3
inkoop	5,8		5,3		0,5
subsidieontvangst		0,0		0,1	0,0
overig				0,0	0,0
voorziening			0,1		-0,1
bestemde reserve	4,5	6,9	5,4	6,9	-0,9
totaal	50,5	8,8	51,6	9,3	-0,6

Zie de toelichting bij activiteit Mo/Vo regionaal.

Welzijn en gezondheid

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	0,1		0,1		0,0
Buurt-, ouderen- en jongerencentra	1,8	2,7	1,7	2,6	0,0
Gezondheidszorg	5,1		5,0		0,1
Algemene voorzieningen welzijn	19,9	0,0	19,5		0,4
totaal	26,9	2,7	26,3	2,6	0,5

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
totaal	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0

Buurt-, ouderen- en jongerencentra

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	0,2		0,2		0,0
inkoop	0,3		0,1		0,2
belasting	0,1		0,1		0,0
overig		2,7		2,6	-0,1
toegerekende rente	0,2		0,2		0,0
afschrijving	0,7		0,7		0,0
onderhoudsvoorz.	0,4		0,4		0,0
totaal	1,8	2,7	1,7	2,6	0,0

Gezondheidszorg

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,8		0,5		0,3
inhuur			0,3		-0,3
subsidie	4,2		4,0		0,2
inkoop	0,1		0,2		-0,1
doorbelasting	0,0				0,0
totaal	5,1	0,0	5,0	0,0	0,1

Er is € 0,1 miljoen minder uitgegeven omdat de CAO voor GGD medewerkers niet met terugwerkende kracht is ingegaan. Ook krijgen we meer btw terug op gemaakte kosten voor coronamaatregelen.

Algemene voorzieningen welzijn

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,4		0,4		0,0
inhuur			0,2		-0,2
subsidie	16,1		15,2		0,8
uitkeringen	1,8		2,9		-1,0
inkoop	1,6		0,8		0,9
subsidieontvangst		0,0			0,0
totaal	19,9	0,0	19,5	0,0	0,4

Er is € 0,4 miljoen minder uitgegeven. Dit heeft een aantal oorzaken:

- De uitvoering van de mantelzorgcomplimenten is € 0,1 miljoen goedkoper. Dit komt vooral doordat het vanaf 2020 mogelijk was om direct geld over te maken aan mantelzorgers.
- Het opzetten van de onafhankelijke cliënt ondersteuning is nog niet klaar. Er lopen deelprojecten door naar 2021. Het gaat bijvoorbeeld om: ontwikkeling Eigen Plan inwoners', Levenscoach, verbreding naar Sociaal Domein. Hierdoor is er € 0,2 miljoen minder uitgegeven. We betalen dit uit een eerder gekregen Rijksuitkering. We stellen voor om het overgebleven geld door te schuiven naar volgend jaar
- We hebben € 0,1 miljoen minder uitgegeven aan 'Goud in Almere'. Er zijn door corona minder aanvragen geweest voor impulsprojecten.

Sociaal domein algemeen

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	1,8		1,6	0,0	0,2
Sociaal domein algemeen	0,2		0,1		0,0
Adviesraad Sociaal Domein	0,1		0,1		0,0
Diversiteit	0,6	0,0	0,5		0,0
Projekt- & Interventieteam	0,9		0,8		0,1
totaal	3,6	0,0	3,2	0,0	0,3

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,5		1,3		0,1
inhuur	0,1		0,2		-0,1
inkoop	0,2		0,1		0,1
totaal	1,8	0,0	1,6	0,0	0,1

Het voordeel is ontstaan omdat er een aantal vacatures niet zijn ingevuld. Dit is deels door inhuur ingevuld. Per saldo is er een voordeel van € 0,1 miljoen.

Sociaal domein algemeen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
inhuur			0,0		0,0
inkoop	0,1		0,1		0,0
bestemde reserve	0,0		0,0		0,0
totaal	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0

Adviesraad Sociaal Domein

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
subsidie	0,0		0,0		0,0
inkoop	0,1		0,0		0,0
totaal	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0

Diversiteit

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon			0,1		-0,1
subsidie	0,5		0,3		0,2
inkoop	0,0		0,1		-0,1
subsidieontvangst		0,0			0,0
totaal	0,6	0,0	0,5	0,0	0,0

Projekt- & Interventieteam

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon	0,8		0,8		0,0
inhuur			0,0		0,0
inkoop	0,1		0,0		0,1
totaal	0,9	0,0	0,8	0,0	0,1

Het resultaat komt diverse kleine verschillen.

Jeugdhulp & Jeugdbescherming

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
Jeugdhulp zonder verblijf met beschikking	33,6		35,6		-2,0
Jeugdhulp zonder verblijf zonder beschikking	5,9		6,1		-0,2
Jeugdhulp met verblijf	19,2		22,1		-2,9
Top specialistische jeugdhulp(LTA)	2,0		2,1		-0,1
Jeugdbescherming en reclassering	4,3		4,4		-0,1
Aanpak kindermishandeling	1,9		1,9		0,0
Onderzoek & Innovatie	1,2		1,2		-0,1
Apparaatskosten	2,0	0,6	2,1	0,9	0,2
totaal	70,1	0,6	75,4	0,9	-5,1

Jeugdhulp zonder verblijf met beschikking

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen	33,6		35,4		-1,8
inkoop			0,2		-0,2
totaal	33,6	0,0	35,6	0,0	-2,0

De kosten stijgen met circa 18% ten opzichte van 2019, in de begroting hielden we rekening met 12%

Dit komt vooral doordat de kosten per jeugdige met 15% zijn gestegen. Belangrijkste oorzaak is dat de problemen die jeugdigen hebben steeds moeilijker worden. Het aantal kinderen dat jeugdzorg krijgt is met 4% gestegen. Dit lijkt een normalere ontwikkeling. Vooral de grote stijging van de uitgaven in het derde kwartaal was onverwacht. Het effect van de corona epidemie was hier zichtbaar. Tijdens de lockdown periode in maart, april en mei nam de groei van de uitgaven af. In de periode daarna is dit ingehaald. In het vierde kwartaal is de stijging er nog steeds. Hierdoor nemen de kosten met € 2 miljoen toe.

De stijging in het tweede deel van 2020 wordt voor een deel veroorzaakt door corona.

Tijdens de lockdown periode in maart, april en mei groeiden de kosten minder. In deze periode gaven we de zorgaanbieders wel omzetgarantie. In de periode daarna werd deze zorg ingehaald. Dit leidt tot extra kosten. Het effect van corona is moeilijk te bepalen. We schatten in dat de extra corona kosten ongeveer € 0,75 miljoen zijn. We hebben ongeveer hetzelfde bedrag ook van het Rijk ontvangen om deze kosten te kunnen betalen. Deze inkomsten staan op het programma financiën.

De jeugdhulp aanbieders melden dat de complexiteit van de zorg tijdens corona is toegenomen. Ook is de verwachting dat door de coronamaatregelen de zorg minder effectief is geweest.

Er zijn minder persoonsgebonden budgetten uitgekeerd en er zijn zorgkosten verrekend.

- Het voordeel op de persoonsgebonden budgetten is € 0,2 miljoen door een afname van de aanvragen
- We hebben nog € 0,2 miljoen moeten betalen voor jeugdhulp over vorige jaren.

Jeugdhulp zonder verblijf zonder beschikking

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie			0,0		0,0
uitkeringen	5,8		6,0		-0,2
inkoop	0,1		0,0		0,1
totaal	5,9	0,0	6,1	0,0	-0,2

We hebben € 0,2 miljoen hogere kosten doordat de terugvordering van onterechte OJA subsidies ook deels is verrekend via de jeugdhulp zonder verblijf moet beschikking. Er waren OJA subsidie onterecht omdat voor deze kinderen ook individuele jeugdhulp in rekening is gebracht.

Jeugdhulp met verblijf

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen	18,9		21,7		-2,9
inkoop	0,4		0,4		0,0
totaal	19,2	0,0	22,1	0,0	-2,9

Voor de jeugdzorg met verblijf hebben we samen met de Flevolandse gemeenten een meerjarig contract. De zorg wordt geleverd door een aantal aanbieders. Dit noemen we het samenwerkingsband. Jaarlijks moet alle zorg worden geleverd voor een vast bedrag. Het samenwerkingsverband heeft in 2019 en 2020 meer kosten gemaakt dan in het contract is afgesproken. Het gaat bijvoorbeeld om:

- groei van het aantal klanten in 2017 en 2018
- specialistische jeugdhulp (LTA)
- pleegzorg voor jeugdigen ouder dan 18 jaar
- meerzorg bovenop het contract

Over deze extra jeugdzorg en extra kosten is lang gesproken tussen de Flevolandse gemeenten en het samenwerkingsverband. Over 2019 en 2020 betalen wij € 2,9 miljoen extra.

Top specialistische jeugdhulp(LTA)

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen	2,0		2,0		0,0
inkoop			0,0		0,0
totaal	2,0	0,0	2,1	0,0	-0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Jeugdbescherming en reclassering

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen	4,3		4,3		0,0
inkoop			0,1		-0,1
totaal	4,3	0,0	4,4	0,0	-0,1

De € 0,1 miljoen aan extra uitgaven heeft twee oorzaken

- **extra kosten voor jeugdbescherming.** Dit komt doordat de Raad voor de Kinderbescherming sinds juni bezig is met het wegwerken van achterstanden. Ook hadden jongeren tijdens de eerste lockdown meer ernstige en zware problemen thuis. Hiervoor was veel zorg en opvang nodig. De extra kosten hiervan zijn € 0,15 miljoen. Dit wordt betaald uit de egaliseringsreserve van Samen Veilig Midden Nederland.
- **extra kosten voor jeugdreclassering** doordat er meer jongeren de jeugdreclassering ingaan. Dit lijkt te komen door een strakkere aanpak van het openbaar ministerie en de politie. De stijging van het aantal melding neemt sinds het derde kwartaal weer af.

Aanpak kindermishandeling

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen	1,9		1,9		0,0
totaal	1,9	0,0	1,9	0,0	0,0

Onderzoek & Innovatie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,0		0,0		0,0
inhuur	0,1		0,1		0,0
subsidie	0,1		0,2		-0,1
uitkeringen	0,7		0,7		0,0
inkoop	0,3		0,3		0,0
totaal	1,2	0,0	1,2	0,0	-0,1

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,8		1,7	0,0	0,1
inhuur	0,1		0,1		0,1
inkoop	0,0		0,2		-0,2
doorbelasting	0,1		0,1		0,0
subsidieontvangst		0,6		0,9	0,3
totaal	2,0	0,6	2,1	0,9	0,2

Er zijn een aantal functies niet ingevuld in 2020. Dit is onder andere gedaan om de extra overheadkosten op van het sociaal domein te betalen. De overheadkosten van het sociaal domein staan op programma 8 bedrijfsvoering.

Jeugdwelzijn & Jeugdgezondheidszorg

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Publieke jeugdgezondheidszorg	9,1		9,1		0,0
Toegang en coördinatie	0,2		0,2		0,0
Jeugdwelzijn en -preventie	1,7		1,6		0,1
Gezond in de stad	0,4		0,3		0,2
Apparaatskosten	0,1		0,1		0,0
totaal	11,6	0,0	11,3	0,0	0,2

Publieke jeugdgezondheidszorg

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	9,1		9,1		0,0
totaal	9,1	0,0	9,1	0,0	0,0

Toegang en coördinatie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,2		0,2		0,0
totaal	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0

Jeugdwelzijn en -preventie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	1,5		1,5		0,0
inkoop	0,2		0,1		0,1
totaal	1,7	0,0	1,6	0,0	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Gezond in de stad

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,0		0,0
subsidie	0,1		0,2		0,0
inkoop	0,3		0,1		0,2
totaal	0,4	0,0	0,3	0,0	0,2

Er is € 0,2 miljoen uitgegeven aan onder andere voorlichtingen en trainingen. Door de coronamaatregelen waren er bijna geen fysieke bijeenkomsten mogelijk.

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
totaal	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0

3.5 Werk en inkomensondersteuning en inclusiviteit

bedragen x € 1 miljoen

programmaonderdeel	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Re-integratie	15,7	1,0	11,8	0,4	3,4
Participatie	12,7	0,9	12,4	0,6	0,0
Minimabeleid	11,9	0,7	10,8	0,2	0,7
Inkomensondersteuning	151,1	142,7	145,6	139,2	2,0
totaal	191,4	145,3	180,6	140,6	6,1

Re-integratie

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	7,4		6,9	0,0	0,5
Re-integratie			-1,0	0,0	1,0
Jongeren aan het werk	0,7		0,6		0,0
Mensen met een arbeidsbeperking	1,0	0,7	0,8	0,3	-0,2
Mensen met korte en middellange afstand arbeidsmarkt	2,9		2,6		0,3
Mensen met lange afstand arbeidsmarkt	0,5		0,5		0,0
Re-integratie regionaal	2,6	0,3	0,7	0,1	1,6
Ondersteuningskosten	0,7		0,6		0,2
totaal	15,7	1,0	11,8	0,4	3,4

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	6,5		5,6	0,0	0,9
inhuur	0,9		1,3		-0,3
inkoop	-0,1		0,0		-0,1
subsidieontvangst				0,0	0,0
totaal	7,4	0,0	6,9	0,0	0,5

Door de coronacrisis is het aannemen en inwerken van personeel lastig. Daarom zijn niet alle vacatures ingevuld. Hierdoor zijn de loonkosten lager. De niet ingevulde vacatures zijn deels opgevangen door meer in te huren. In totaal is er een voordeel van € 0,5 miljoen.

Re-integratie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop			-1,0		1,0
subsidieontvangst				0,0	0,0
totaal	0,0	0,0	-1,0	0,0	1,0

We verwachten € 1 miljoen extra aan btw terug te krijgen. Hiervoor hebben wij een verzoek ingediend bij de belastingdienst. De belastingdienst moet hier nog mee akkoord gaan. Het gaat om betaalde btw over re-integratie activiteiten vanaf 2015. De Hoge Raad heeft bepaald dat vrijwel alle re-integratie activiteiten vallen onder de overheidstaken. De btw op overheidstaken krijgen wij terug via het btw-compensatiefonds. Tot nu toe werden deze activiteiten gezien als dienstverlening aan één burger. De btw op deze taken kunnen we niet terugkrijgen.

Jongeren aan het werk

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,4		0,4		0,0
uitkeringen	0,3		0,3		0,0
totaal	0,7	0,0	0,6	0,0	0,0

Mensen met een arbeidsbeperking

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie			0,0		0,0
uitkeringen	0,2		0,1		0,1
inkoop	0,8		0,7		0,1
bestemde reserve		0,7		0,3	-0,3
totaal	1,0	0,7	0,8	0,3	-0,2

Het resultaat heeft twee oorzaken:

- Er zijn minder begeleidingskosten gemaakt voor beschut werk dan waarop was gerekend. Dit is een voordeel van ongeveer € 0,15 miljoen. We hebben wel onze doelstelling van het aantal beschut werkplekken gehaald. Begin 2020 hadden we 91 werkplekken, eind 2020 hebben we 108 werkplekken
- We hebben € 0,35 miljoen minder uit de reserve gehaald. Dit komt omdat we ook minder hebben uitgegeven aan re-integratie. De inzet van de reserve voor alle re-integratie activiteiten staat op deze plek begroot.

Mensen met korte en middellange afstand arbeidsmarkt

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,2		0,2		0,0
inhuur	0,7		0,7		-0,1
subsidie	0,3		0,3		0,0
uitkeringen	0,0		0,0		0,0
inkoop	1,7		1,3		0,4
totaal	2,9	0,0	2,6	0,0	0,3

We hebben minder mensen kunnen screenen om te bepalen of ze klaar zijn om begeleid te worden naar werk. Dit komt vooral door de coronamaatregelen waardoor fysieke ontmoeting bijna niet mogelijk was. Hierdoor is er € 0,3 miljoen minder uitgegeven. Het screeningsproces zullen we in 2021 verder gaan uitvoeren. We stellen voor om het niet uitgegeven geld mee te nemen naar 2021.

Mensen met lange afstand arbeidsmarkt

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,1		0,1		0,0
uitkeringen	0,4		0,4		0,0
inkoop	0,0		0,0		0,0
totaal	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0

Re-integratie regionaal

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,0		0,0
inhuur			0,2		-0,2
subsidie	0,1		0,3		-0,2
inkoop	2,3		0,2		2,1
subsidieontvangst		0,1		0,1	0,0
bestemde reserve	0,1	0,2	0,1		-0,2
totaal	2,6	0,3	0,7	0,1	1,6

Er is voor deze activiteit € 1,6 miljoen minder uitgegeven. We stellen voor om het niet uitgegeven geld mee te nemen naar volgend jaar. Dit heeft twee oorzaken:

- Door de coronamaatregelen waren fysieke bijeenkomsten nauwelijks mogelijk. Hierdoor zijn er trajecten, bijeenkomsten en trainingen geschrapt of uitgesteld. Hierdoor is er € 0,5 miljoen minder uitgegeven. Er is hiervoor ook € 0,2 miljoen minder uit de reserve gehaald. Het gaat om het Regionaal Werkbedrijf Flevoland en het Perspectief op Werk.
- We hebben van het Rijk € 1,3 miljoen extra gekregen voor Perspectief op Werk, versterking van arbeidsmarktregio's en vergroting van baankansen voor kwetsbare jongeren. De regio Flevoland moet nog afspraken maken over de inzet het extra geld. Het geld is daarom nog niet uitgegeven.

Ondersteuningskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen	0,3		0,2		0,2
inkoop	0,4		0,4		0,0
totaal	0,7	0,0	0,6	0,0	0,2

Door de coronamaatregelen waren fysieke bijeenkomsten nauwelijks mogelijk. Hierdoor zijn er minder training en cursussen geweest, minder belastbaarheidsonderzoeken gedaan en zijn er minder reiskostenvergoedingen aan klanten uitbetaald. Hierdoor is er € 0,15 miljoen minder uitgegeven.

Participatie

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten inburgering	1,0		1,0	0,0	0,1
Trajecten inburgering	1,5	0,9	1,3	0,6	-0,1
Inclusie-agenda	0,1		0,1		0,0
Wet sociale werkvoorzieningen	10,0		10,0		0,0
totaal	12,7	0,9	12,4	0,6	0,0

Apparaatskosten inburgering

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,4		0,3		0,1
inhuur	0,6		0,7		0,0
inkoop			0,0		0,0
totaal	1,0	0,0	1,0	0,0	0,1

De nieuwe wet Inburgering is uitgesteld. Hierdoor was er minder personeel nodig waardoor er 0,1 miljoen minder is uitgegeven. We halen hiervoor ook minder uit de reserve (zie activiteit trajecten inburgering).

Trajecten inburgering

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,1		0,1		0,0
uitkeringen		0,0		0,0	0,0
inkoop	0,6		0,4		0,2
subsidieontvangst		0,3		0,4	0,1
bestemde reserve	0,9	0,6	0,9	0,3	-0,3
totaal	1,5	0,9	1,3	0,6	-0,1

Er is € 0,2 miljoen minder uitgegeven. Dit komt ten eerste doordat er minder statushouders waren, waardoor er ook minder trajecten nodig waren. Ook hebben we minder geld uitgegeven aan de invoering van de nieuwe wet inburgering. Dit komt omdat de invoering van de wet is uitgesteld. Ook krijgen we € 0,1 miljoen meer subsidie (AMIF).

We hebben ook € 0,3 miljoen minder uit de reserve gehaald. Dit geld is in 2021 nodig om het programmaplan vluchtelingen af te ronden en de nieuwe wet inburgering voor te bereiden.

Inclusie-agenda

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,1		0,0		0,1
inkoop			0,1		-0,1
bestemde reserve			0,0		0,0
totaal	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0

Wet sociale werkvoorzieningen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
subsidie	9,9		9,9		0,0
totaal	10,0	0,0	10,0	0,0	0,0

Minimabeleid

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Schuldhelpverlening	3,8	0,1	3,3	0,0	0,5
Kwijtschelding belastingen	2,7		2,7		-0,1
Apparaatskosten	1,3	0,1	1,3	0,1	0,1
Bestedingsplan Armoede	2,5	0,6	2,0	0,1	0,0
Collectieve ZKV	0,8		0,8		0,0
Staatsbegrafenis	0,1		0,0		0,0
Woonlastenfonds	0,6		0,6		0,0
totaal	11,9	0,7	10,8	0,2	0,7

Schuldhelpverlening

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	1,1		0,3		0,8
uitkeringen			0,7		-0,7
inkoop	2,8		2,3		0,5
overig		0,1		0,0	0,0
totaal	3,8	0,1	3,3	0,0	0,5

Er zijn minder aanvragen schuldhelpverlening ingediend dan verwacht. Dit geldt zowel voor particulieren als zelfstandigen. Hierdoor is er € 0,5 miljoen minder uitgegeven. Dit komt vooral door de coronamaatregelen:

- mensen konden niet naar het stadhuis komen en digitaal aanmelden bleek lastig
- er zijn tijdens de lockdown geen huisuitzettingen en afsluitingen gedaan.
- er zijn minder huisbezoeken gedaan voor vroegsignalering.

Kwijtschelding belastingen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	2,7		1,6		1,1
voorziening			1,1		-1,1
totaal	2,7	0,0	2,7	0,0	-0,1

Door corona is er voor € 0,1 miljoen meer kwijtschelding verleend aan inwoners die in de financiële problemen verkeren.

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,3		1,3	0,1	0,2
inhuur			0,0		0,0
subsidieontvangst		0,1			-0,1
totaal	1,3	0,1	1,3	0,1	0,1

We hebben een medewerker uitgeleend aan een andere organisatie (gedetacheerd). Daarvoor hebben we € 0,1 miljoen ontvangen.

Bestedingsplan Armoede

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
inhuur	0,1		0,2		-0,1
subsidie	1,4		1,2		0,2
uitkeringen			0,0		0,0
inkoop	1,0		0,6		0,4
subsidieontvangst		0,1		0,0	-0,1
bestemde reserve		0,5		0,1	-0,4
totaal	2,5	0,6	2,0	0,1	0,0

We hebben € 0,5 miljoen minder uitgegeven aan armoedebeleid. Omdat we daardoor ook minder geld uit de reserve halen is het saldo neutraal. Dat we minder hebben uitgegeven komt door:

- Minder gebruik van het jeugdfonds sport en cultuur in 2019. In 2020 hebben wij daarom € 0,15 miljoen subsidie terug gekregen.
- Minder subsidieaanvragen voor activiteiten en initiatieven in de wijk als gevolg van corona (€ 0,15 miljoen).
- We zijn later begonnen met de visie voor het nieuwe beleidsplan Armoede & Schulden. Dit komt vooral omdat we druk bezig zijn geweest met de coronacrisis. Hierdoor hebben we € 0,15 miljoen minder uitgegeven.

Collectieve ziektekostenverzekering

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen	0,8		0,8		0,0
inkoop	0,0		0,0		0,0
totaal	0,8	0,0	0,8	0,0	0,0

Staatsbegrafenis

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,1		0,0		0,0
totaal	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Woonlastenfonds

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen	0,6		0,6		0,0
totaal	0,6	0,0	0,6	0,0	0,0

Inkomensondersteuning

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	13,6	5,3	13,6	5,1	-0,2
Besluit bijstand zelfstandigen	1,0	0,8	6,6	6,4	0,0
Individuele inkomenstoelag	0,9		0,9		0,0
Bijstandverlening	129,9	136,5	118,9	127,4	2,0
Bijzondere bijstand	5,8	0,2	5,6	0,2	0,3
totaal	151,1	142,7	145,6	139,2	2,0

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	6,6		5,9	0,0	0,8
inhuur	0,4		1,8		-1,3
inkoop	6,6		6,0		0,6
subsidieontvangst		5,1		4,9	-0,2
overig		0,0		0,0	0,0
bestemde reserve		0,2		0,2	0,0
totaal	13,6	5,3	13,6	5,1	-0,2

Het nadeel van € 0,2 miljoen heeft een aantal oorzaken:

- € 0,5 miljoen hogere personeelskosten door de inhuur van extra inkomensconsulenten. Dit was nodig om het grote aantal aanvragen levensonderhoud binnen de wettelijke termijn af te handelen. Dit als gevolg van corona. Ook de omslag naar thuiswerken heeft extra inzet gekost om de dienstverlening op niveau te houden.
- € 0,3 miljoen lagere uitvoeringskosten voor de Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz). Dit komt vooral doordat er heel veel Tozo aanvragen zijn geweest. Er is daarom minder gebruik gemaakt van de Bbz. We hebben daarom ook een voordeel op de uitvoeringskosten van de Bbz.
- € 0,2 miljoen lagere uitvoeringskosten Tozo De kosten van de Tozo worden volledig door het Rijk betaald. De baten zijn dus ook € 0,2 miljoen lager. Per saldo geen resultaat.

Besluit bijstand zelfstandigen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen		0,8			-0,8
inkoop	0,2		0,0		0,2
subsidieontvangst				5,9	5,9
rente				0,2	0,2
voorziening	0,8		6,6	0,3	-5,5
totaal	1,0	0,8	6,6	6,4	0,0

Individuele inkomens toeslag

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen	0,9		0,9		0,0
totaal	0,9	0,0	0,9	0,0	0,0

Bijstandverlening

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,0		0,0		0,0
uitkeringen	127,7	4,0	116,7	2,0	9,1
inkoop	0,1		0,3		-0,2
subsidieontvangst		132,5		124,5	-8,0
voorziening	2,0		1,9	0,9	1,0
totaal	129,9	136,5	118,9	127,4	2,0

We hebben ten opzichte van de begroting een voordeel van € 2 miljoen op de bijstandsverlening. Bij de begroting hebben hadden we al een voordeel ingeboekt van € 6 miljoen op de bijstand. Dit komt omdat we toen al minder bijstandsklanten verwachtten dan waarvoor we geld krijgen van het Rijk. In totaal dus een voordeel van € 8 miljoen.

Het voordeel van € 2 miljoen ten opzichte van de begroting heeft een aantal oorzaken:

- de toename van het aantal bijstandsklanten is kleiner dan verwacht. Begin 2020 hadden we ongeveer 5.200 bijstandsklanten. De verwachting was dat door corona het aantal klanten zou toenemen naar ongeveer 5.700 eind 2020. Dit komt neer op gemiddeld 5.485 verwachte bijstandsklanten in 2020. Het aantal klanten is in werkelijkheid gestegen naar ongeveer 5.550 eind 2020. Dit komt neer op gemiddeld 5.425 werkelijke bijstandsklanten in 2020. Hierdoor is er voor € 1,5 miljoen minder aan uitkeringen verstrekt.
- door de steunmaatregelen van het Rijk hebben minder zelfstandigen een beroep gedaan op de Bbz. Hierdoor hebben we € 1,0 miljoen minder uitgegeven.
- door de coronamaatregelen was het minder goed mogelijk om onderzoek te doen naar onterechte bijstandsuitkeringen. Het doen van huisbezoeken was bijvoorbeeld niet mogelijk. Hierdoor was er ook

vertraging bij de afronding van lopende onderzoeken. Hierdoor zijn er € 1,9 miljoen minder inkomsten uit terugvordering en verhaal. Doordat er minder is teruggevorderd hoeven we ook € 0,5 miljoen minder te reserveren voor mensen die niet terugbetalen.

- we hoeven minder geld achter te houden voor het niet terugbetalen van onterecht gegeven bijstandsuitkeringen. De voorziening valt hierdoor met € 0,8 miljoen vrij.

Bijzondere bijstand

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen	5,8	0,2	5,4	0,2	0,4
voorziening			0,2	0,1	-0,2
totaal	5,8	0,2	5,6	0,2	0,3

We hebben een voordeel van € 0,3 miljoen op de bijzondere bijstand. Dit heeft een aantal oorzaken:

- € 0,18 miljoen lagere uitgaven bijzondere bijstand, omdat er minder aanvragen zijn. We zien vooral lagere uitgaven voor eenmalig levensonderhoud, aanvullende bijstand jonger dan 21 jaar en kosten voor woninginrichting.
- we hoeven minder geld achter te houden voor het niet terugbetalen van onterecht gegeven uitkeringen. Uit de voorziening voor oninbaarheid kan daarom € 0,1 miljoen vrijvallen.

3.6 Onderwijs, sport en cultuur

bedragen x € 1 miljoen

programmaonderdeel	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Onderwijsbeleid	22,9	16,2	19,8	13,3	0,1
Onderwijsbeleid 0-4 jaar	0,8	0,1	0,6	0,0	0,1
Onderwijshuisvesting	22,8	6,7	22,0	6,8	0,9
Sportbeleid	3,5	0,1	3,5	0,2	0,1
Sportgebouwen en -velden	11,6	3,0	12,1	4,4	0,9
Kunst en Cultuur	20,0	4,8	18,9	5,0	1,4
Bibliotheekwerk	11,0	3,0	11,1	3,1	0,0
Fonds Verstedelijking Almere	6,2	6,2	4,8	4,8	0,0
totaal	98,7	40,1	92,8	37,6	3,4

Onderwijsbeleid

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Aanjaaggelden Onderwijs en arbeidsmarkt	0,3		0,3		0,0
Apparaatskosten	1,6		1,6		0,0
Hoger onderwijs	0,0		0,0		0,0
Internationaal onderwijs	0,1	0,1		0,0	0,0
Leerlingenvervoer	1,9	0,0	2,3	0,0	-0,4
Leerplicht & Startkwalificatie	2,4		2,1		0,2
Volwasseneducatie	2,1	1,8	1,8	1,6	0,1
Voortijdig schoolverlaten	1,7	1,7	1,6	1,6	0,0
Vergroten ontwikkelkansen	0,3		0,2		0,1
Onderwijsachterstand	12,6	12,6	10,0	10,0	0,0
Asschergelden			0,0		0,0
totaal	22,9	16,2	19,8	13,3	0,1

Aanjaaggelden Onderwijs en arbeidsmarkt

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
subsidie	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,2		0,1		0,0
totaal	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,6		1,3		0,2
inhuur	0,0		0,1		-0,1
inkoop			0,1		-0,1
totaal	1,6	0,0	1,6	0,0	0,0

Hoger onderwijs

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,0		0,0		0,0
totaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Internationaal onderwijs

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,1				0,1
subsidieontvangst		0,1		0,0	-0,1
totaal	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0

Leerlingenvervoer

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen	1,8		2,2	0,0	-0,4
inkoop	0,1		0,1		0,0
subsidieontvangst		0,0			0,0
totaal	1,9	0,0	2,3	0,0	-0,4

In 2020 kost het leerlingenvervoer € 0,4 miljoen extra. Dit komt vooral door de nasleep van het faillissement van de busvervoerder. Ook zijn er extra kosten als gevolg van corona, ondanks dat de scholen dicht waren (m.u.v. noodopvang). Het vervoer wat wel doorging was duurder, omdat dit aangepast moest plaatsvinden vanwege het besmettingsgevaar. Daarnaast hebben we een btw correctie over oudere jaren gedaan van in totaal € 0,2 miljoen.

Leerplicht & Startkwalificatie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,6		1,3		0,3
inhuur	0,0				0,0
subsidie	0,7		0,6		0,1
uitkeringen			0,1		-0,1
inkoop	0,1		0,1		-0,1
totaal	2,4	0,0	2,1	0,0	0,2

We hadden verwacht eerder nieuwe medewerkers aan te trekken. Dit is niet gelukt, waardoor er € 0,2 miljoen minder in 2020 is uitgegeven. De werkzaamheden hebben wel doorgang kunnen vinden.

Volwasseneducatie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,8		0,6		0,2
inkoop	1,3		1,2		0,2
subsidieontvangst		1,8		1,6	-0,2
totaal	2,1	1,8	1,8	1,6	0,1

Het Rijk geeft geld voor de versterking van de regionale aanpak laaggeletterdheid. Een deel van de activiteiten uit 2020 schuiven door naar 2021. Het geld dat in 2020 over is hebben we daarvoor in 2021 nodig. We dienen daarom een voorstel voor resultaatbestemming in.

Voortijdig schoolverlaten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
inhuur	0,1		0,1		0,0
subsidie	1,0		1,2		-0,2
uitkeringen	0,3		0,1		0,2
inkoop	0,2		0,2		0,0
subsidieontvangst		1,7		1,6	-0,1
totaal	1,7	1,7	1,6	1,6	0,0

Vergroten ontwikkelkansen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,2		0,1		0,0
inkoop	0,1		0,1		0,0
totaal	0,3	0,0	0,2	0,0	0,1

Dit resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Onderwijsachterstand

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,3		0,3		0,1
subsidie	4,6		4,2		0,4
uitkeringen	7,2		5,2		2,0
inkoop	0,5		0,3		0,2
subsidieontvangst		12,6		10,0	-2,6
totaal	12,6	12,6	10,0	10,0	0,0

Wij ontvangen van het Rijk geld voor de aanpak van onderwijsachterstanden. De huidige regeling loopt tot en met 2022. De rijksbijdrage is sinds 2018 sterk toegenomen. Voor de inzet hiervan hadden we verwacht in 2020 verder te zijn in onze de planvorming, maar vanwege corona is dit vertraagd. Hierdoor schuift de planvorming door naar 2021 en start te implementatie later. Het geld dat we hiervoor van het rijk hebben ontvangen blijft hiervoor beschikbaar.

Asschergelden

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
uitkeringen			0,0		0,0
totaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Onderwijsbeleid 0-4 jaar

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Kinderdagopvang	0,8	0,1	0,6	0,0	0,1
totaal	0,8	0,1	0,6	0,0	0,1

Kinderdagopvang

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,2		0,1		0,1
uitkeringen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
inkoop	0,5		0,5		0,0
belasting		0,1		0,0	0,0
totaal	0,8	0,1	0,6	0,0	0,1

Dit resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Onderwijshuisvesting

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	1,1	0,4	1,2	0,6	0,1
Basisonderwijs	6,2	1,2	5,9	1,3	0,3
Eerste inrichting schoolgebouwen	1,1	1,1	0,9	0,9	0,0
Gym- en sportzalen	2,7	0,0	2,6	0,0	0,1
Kosten geplande scholenbouw	0,2		0,2		0,0
Tijdelijke schoolgebouwen	3,1	1,4	2,9	1,5	0,2
Voortgezet onderwijs	4,7		4,6	0,0	0,1
(Voortgezet) speciaal onderwijs	1,0		1,0	0,0	0,0
Onderhoud schoolbesturen	2,6	2,6	2,6	2,6	0,0
totaal	22,8	6,7	22,0	6,8	0,9

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,5		1,1		0,4
inhuur	0,0		0,1		-0,1
inkoop			0,0		0,0
doorbelasting	-0,4				-0,4
overig		0,4		0,6	0,2
totaal	1,1	0,4	1,2	0,6	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Basisonderwijs

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	0,8		0,9		-0,1
inkoop	1,0		0,6		0,4
doorbelasting	0,0				0,0
belasting	0,8		0,7		0,1
overig		1,2		1,3	0,0
toegerekende rente	1,1		1,0		0,1
afschrijving	2,4		2,5		-0,1
onderhoudsvorz.	0,1		0,1		0,0
totaal	6,2	1,2	5,9	1,3	0,3

Het voordelige resultaat kent meerdere oorzaken.:

- Ieder jaar is er budget voor de sloop van schoolgebouwen. Dit is in 2020 niet nodig gebleken (€ 86.000).
- Er is een voordeel van € 0,1 miljoen door planmatig onderhoud dat we in 2020 hebben doorbelast aan schoolbesturen, maar waarvan de kosten in eerdere jaren vielen.
- De school De Odyssee is later in gebruik genomen dan verwacht. Hierdoor zijn de exploitatiekosten lager dan begroot (€ 0,1 miljoen).

Eerste inrichting schoolgebouwen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	1,1		0,9		0,2
bestemde reserve		1,1		0,9	-0,2
totaal	1,1	1,1	0,9	0,9	0,0

We hebben € 0,2 miljoen minder uitgegeven aan spoedaanvragen voor voorzieningen in de huisvesting. Dit geld blijft beschikbaar in de reserve voor kosten eerste inrichting schoolgebouwen in latere jaren

Gym- en sportzalen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	0,4		0,5		-0,1
inkoop	0,7		0,6		0,1
belasting	0,1		0,1		0,0
overig		0,0		0,0	0,0
toegerekende rente	0,3		0,2		0,0
afschrijving	0,5		0,6		0,0
onderhoudsvorz.	0,6		0,6		0,0
totaal	2,7	0,0	2,6	0,0	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Kosten geplande scholenbouw

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,0		0,0		0,0
beheer	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,1		0,1		0,0
totaal	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0

Tijdelijke schoolgebouwen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	1,2		1,2		0,0
inkoop	0,6		0,4		0,2
doorbelasting	-0,1				-0,1
belasting	0,2		0,2		0,0
overig		1,4		1,5	0,0
toegerekende rente	0,2		0,1		0,0
afschrijving	0,7		0,7		0,0
onderhoudsvoorz.	0,3		0,3		0,0
totaal	3,1	1,4	2,9	1,5	0,2

In 2020 was incidenteel budget (€ 0,2 miljoen) beschikbaar voor de sloop van de schoolgebouwen Bongerdweg en Kastanjeplein. De sloop van deze gebouwen heeft nog niet plaatsgevonden, omdat ze (tijdelijk) anders ingezet zijn.

Voortgezet onderwijs

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,3		0,2		0,1
belasting	0,6		0,6		0,0
overig				0,0	0,0
toegerekende rente	1,0		0,9		0,0
afschrijving	2,9		2,9		0,0
totaal	4,7	0,0	4,6	0,0	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

(Voortgezet) speciaal onderwijs

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,0		0,0		0,0
belasting	0,1		0,1		0,0
toegerekende rente	0,3		0,3		0,0
afschrijving	0,6		0,6		0,0
totaal	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0

Onderhoud schoolbesturen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	2,2		1,9		0,3
inkoop	0,4		0,6		-0,2
belasting			0,1		-0,1
overig		2,6		2,6	0,0
totaal	2,6	2,6	2,6	2,6	0,0

Sportbeleid

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Sportbeleid	0,9	0,1	1,0	0,2	0,0
Buurtsportcoaches	2,5		2,4		0,1
Sportevenementen	0,1		0,0		0,1
totaal	3,5	0,1	3,5	0,2	0,1

Sportbeleid

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,5		0,6		-0,1
subsidie	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,2		0,3		0,0
subsidieontvangst		0,0		0,1	0,1
bestemde reserve		0,1		0,1	0,0
totaal	0,9	0,1	1,0	0,2	0,0

Buurtsportcoaches

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	1,8		1,8		0,0
inkoop	0,7		0,6		0,0
totaal	2,5	0,0	2,4	0,0	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Sportevenementen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,1		0,0		0,1
totaal	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Sportgebouwen en -velden

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Buitensport	3,1	0,5	2,4	0,5	0,7
Sportaccommodaties	8,5	2,5	9,7	3,9	0,2
totaal	11,6	3,0	12,1	4,4	0,9

Buitensport

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	1,4		1,3		0,1
belasting	0,1		0,1		0,0
overig		0,5		0,5	0,0
toegerekende rente	0,1		0,1		0,0
afschrijving	1,6		0,9		0,7
totaal	3,1	0,5	2,4	0,5	0,7

We hebben een incidenteel voordeel van € 0,7 miljoen op de kapitaallasten. Dit komt doordat we kunstgrasvelden later vervangen en renovaties van het sportveld en sportinrichting later uitvoeren. Dit doen we omdat de technische levensduur langer is dan de afschrijvingstermijn.

Sportaccommodaties

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	2,1		2,1		0,0
inhuur	0,1		0,0		0,0
beheer	0,3		0,4		-0,1
inkoop	2,8		3,9		-1,0
doorbelasting	-0,1				-0,1
subsidieontvangst		0,3		1,6	1,3
belasting	0,4		0,4		0,0
overig		2,2		2,4	0,1
toegerekende rente	0,5		0,4		0,0
afschrijving	1,2		1,2		0,0
onderhoudsvorz.	1,3		1,3		0,0
totaal	8,5	2,5	9,7	3,9	0,2

Door de coronacrisis zijn een groot aantal sportaccommodaties tijdelijk gesloten geweest. Hierdoor vallen de lasten voor energie en dagelijks onderhoud € 0,3 miljoen lager uit. Hiertegenover staat een nadeel van € 0,1 miljoen. Dit heeft vooral betrekking op het onderhoud van het zwembad in Almere Buiten. Het zwembad is in de zomer 2020 gerenoveerd. In afwachting daarvan is de afgelopen jaren weinig planmatig onderhoud uitgevoerd. Dit heeft geleid tot meer storingen en dagelijks onderhoud. Ook is er een overschrijding op de onderhoudscontracten als gevolg van prijsstijgingen.

Kunst en Cultuur

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Aanjaaggelden Cultuur	0,9		0,7		0,2
Archeologie en monumenten	0,5		0,6	0,0	-0,1
Kunst en cultuur algemeen	5,1	-0,2	3,7	-0,2	1,4
Cultuureducatie	1,1		1,1		0,0
Cultuurgebouwen	2,3	4,3	2,6	4,5	-0,1
Kunstlinie Almere Flevoland	8,0		8,0		0,0
Overig vastgoed	0,5	0,6	0,6	0,6	-0,1
Stichting Stad en Natuur	1,6	0,1	1,6	0,1	0,0
totaal	20,0	4,8	18,9	5,0	1,4

Aanjaaggelden Cultuur

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,9		0,7		0,2
totaal	0,9	0,0	0,7	0,0	0,2

Door corona is € 0,2 miljoen van het budget cultuurfonds niet uitgegeven in 2020. Dit geld is aanvullend incidenteel beschikbaar gesteld bij de perspectiefnota 2021 en is bedoeld voor de culturele programmering rond de Floriade. Dit jaar is gebruikt voor de voorbereiding en gesprekken met de cultuurpartners. Eind 2020 is de aanvraagprocedure gestart en deze zullen in de loop van 2021 worden behandeld. Voor deze € 0,2 miljoen wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend, zodat na goedkeuring van de aanvragen het geld bij de cultuurpartners terecht komt.

Archeologie en monumenten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,4		0,5		-0,1
inhuur			0,0		0,0
inkoop	0,1		0,1		0,0
totaal	0,5	0,0	0,6	0,0	-0,1

Dit resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Kunst en cultuur algemeen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,5		0,5		0,0
inhuur			0,0		0,0
subsidie	3,4		2,0		1,4
beheer	0,0		0,0		0,0
inkoop	1,2		1,1		0,1
doorbelasting			0,0		0,0
subsidieontvangst		-0,2		-0,2	0,0
totaal	5,1	-0,2	3,7	-0,2	1,4

Het Rijk heeft in 2020 € 1,4 miljoen corona compensatie gegeven om de Almeerse cultuursector te ondersteunen. Hiervan hebben we in 2020 alvast € 0,1 miljoen ingezet voor KAF. Het restant van € 1,3 miljoen gaan we in 2021 inzetten. Hiervoor doen we een voorstel voor resultaatbestemming. In 2021 ontvangen we via het tweede steunpakket nog eens € 2,1 miljoen om de cultuursector te steunen. Hiervoor worden in overleg met de sector nog plannen gemaakt. Het overige voordeel van € 0,1 miljoen is ontstaan door diverse kleine verschillen.

Cultuureducatie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
subsidie	1,1		1,1		0,0
totaal	1,1	0,0	1,1	0,0	0,0

Cultuurgebouwen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
beheer	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,2		0,6		-0,3
belasting	0,1		0,1		0,0
overig		4,3		4,3	0,0
toegerekende rente	0,4		0,4		0,0
afschrijving	1,0		1,0		0,0
onderhoudsvorz.	0,5		0,5		0,0
bestemde reserve				0,2	0,2
totaal	2,3	4,3	2,6	4,5	-0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Kunstlinie Almere Flevoland

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
subsidie	7,9		7,9		0,0
toegerekende rente	0,0		0,0		0,0
afschrijving	0,1		0,1		0,0
totaal	8,0	0,0	8,0	0,0	0,0

Overig vastgoed

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
beheer	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,1		0,1		-0,1
belasting	0,0		0,1		0,0
overig		0,6		0,6	0,0
toegerekende rente	0,0		0,0		0,0
afschrijving	0,1		0,1		0,0
onderhoudsvorz.	0,2		0,2		0,0
totaal	0,5	0,6	0,6	0,6	-0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Stichting Stad en Natuur

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	1,6		1,6		0,0
kapitaallastenreserve		0,1		0,1	0,0
totaal	1,6	0,1	1,6	0,1	0,0

Bibliotheekwerk

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Bibliotheekwerken	9,3		9,3		0,0
Huisvesting bibliotheken	1,7	3,0	1,8	3,1	0,0
totaal	11,0	3,0	11,1	3,1	0,0

Bibliotheekwerken

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	9,0		9,0		0,0
afschrijving	0,3		0,3		0,0
totaal	9,3	0,0	9,3	0,0	0,0

Huisvesting bibliotheken

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	0,1		0,2		0,0
inkoop	0,3		0,3		0,0
belasting	0,1		0,0		0,0
overig		3,0		3,1	0,1
toegerekende rente	0,3		0,3		0,0
afschrijving	0,7		0,7		0,0
onderhoudsvoorz.	0,3		0,3		-0,1
totaal	1,7	3,0	1,8	3,1	0,0

Fonds Verstedelijking Almere

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Proceskosten programmalijnen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0
Flevocampus	4,0	4,0	3,4	3,4	0,0
Internationaal onderwijs	0,9	0,9	0,4	0,4	0,0
Kustzone Almere Poort/Duin	0,6	0,6	0,6	0,6	0,0
Culturele Strategie	0,5	0,5	0,2	0,2	0,0
totaal	6,2	6,2	4,8	4,8	0,0

Proceskosten programmalijnen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,0		0,2		-0,2
inhuur			0,0		0,0
inkoop	0,2		0,0		0,2
bestemde reserve		0,2		0,2	0,0
totaal	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0

Flevocampus

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,0		0,0		0,0
inhuur	0,2		0,2		0,0
subsidie	2,3		2,1		0,2
inkoop	1,5		1,1		0,4
bestemde reserve		4,0		3,4	-0,6
totaal	4,0	4,0	3,4	3,4	0,0

Er is € 0,6 miljoen minder uitgegeven aan dit project. Dit komt door:

- Er is een nieuwe programmadirecteur gestart. Hierdoor is het onderzoeksprogramma herijkt. Hierdoor is € 450.000 minder uitgegeven.
- Op het Floriade terrein wordt een startersfaciliteit (de Village) gerealiseerd. Door de coronacrisis is de vergunningverlening vertraagd. Hierdoor is de realisatie hiervan niet gelukt in 2020. Hierdoor is € 175.000 nog niet uitgegeven.

Deze middelen blijven voor de projecten beschikbaar in de reserve. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf [Fonds Verstedelijking Almere](#).

Internationaal onderwijs

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidieontvangst		0,6			-0,6
bestemde reserve		0,3		0,4	0,1
kapitaallastenreserve	0,9		0,4		0,5
totaal	0,9	0,9	0,4	0,4	0,0

Kustzone Almere Poort/Duin

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,6		0,6		0,0
bestemde reserve		0,6		0,6	0,0
totaal	0,6	0,6	0,6	0,6	0,0

Culturele Strategie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,1		-0,1
inhuur			0,0		0,0
inkoop	0,5		0,1		0,4
bestemde reserve		0,5		0,2	-0,2
totaal	0,5	0,5	0,2	0,2	0,0

Op deze activiteit ontstaat een resultaat voor reservemutaties van € 0,2 miljoen. Dit komt doordat een deel van dit project ordt weergegeven onder de activiteit cultuurgebouwen op dit programma. Op totaalniveau komt het resultaat voor dit project neutraal uit. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf [Fonds Verstedelijking Almere](#).

3.7 Veiligheid

bedragen x € 1 miljoen

programmaonderdeel	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Veiligheid algemeen	1,9	0,1	2,1	0,1	-0,2
Rampenbestrijding en crisisbeheersing	12,3		12,4		0,0
Veilige wijken en georganiseerde ondermijnende criminaliteit	5,9	0,7	5,7	0,4	0,0
Zorg & Veiligheid	1,0	0,2	1,0	0,3	0,1
totaal	21,2	1,0	21,1	0,8	-0,1

Veiligheid algemeen

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	1,9	0,1	2,1	0,1	-0,2
totaal	1,9	0,1	2,1	0,1	-0,2

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,9	0,1	1,9	0,1	0,0
inhuur			0,2		-0,2
inkoop	0,0		0,0		0,0
totaal	1,9	0,1	2,1	0,1	-0,2

Als gevolg van corona en door langdurige ziekte van een medewerker hebben wij extra kosten moeten maken op het gebied van openbare orde en veiligheid. De kosten door corona zijn ondersteuning van de (voorzitter) Veiligheidsregio Flevoland, demonstraties en inzet op jeugd. Hierdoor is er een overschrijding van € 0,2 miljoen.

Rampenbestrijding en crisisbeheersing

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Brandweer	1,1		1,1		-0,1
Veiligheidsregio Flevoland	11,3		11,3		0,0
totaal	12,3	0,0	12,4	0,0	0,0

Brandweer

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
beheer	0,2		0,2		0,0
inkoop	0,3		0,4		-0,1
belasting	0,0		0,0		0,0
toegerekende rente	0,1		0,1		0,0
afschrijving	0,2		0,2		0,0
onderhoudsvorz.	0,2		0,2		0,0
totaal	1,1	0,0	1,1	0,0	-0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Veiligheidsregio Flevoland

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	11,2		11,2		0,0
inkoop	0,1		0,1		0,0
totaal	11,3	0,0	11,3	0,0	0,0

Veilige wijken en georganiseerde ondermijnende criminaliteit

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Veiligheidsbeleid	1,1	0,5	0,7	0,2	0,1
Aanpak straatintimidatie	0,0		0,0		0,0
Evenementen	0,0	0,0		0,0	0,0
Experiment gesloten coffeeshop	0,1		0,0		0,0
Openbare orde en Veiligheid	1,9	0,2	2,1	0,2	-0,1
Stads- en cameratoezicht	2,9	0,0	2,8	0,0	0,1
totaal	5,9	0,7	5,7	0,4	0,0

Veiligheidsbeleid

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,1		-0,1
subsidie	0,2		0,2		0,0
inkoop	0,9		0,5		0,4
subsidieontvangst		0,5		0,2	-0,3
totaal	1,1	0,5	0,7	0,2	0,1

In totaal is er een voordeel van € 0,1 miljoen. Dit komt omdat verschillende projecten vertraging hebben opgelopen als gevolg van corona. Een deel hiervan is geld dat we hebben gekregen van het Rijk. Dit geld moeten we meenemen naar 2021. Hiervoor wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend.

Aanpak straatintimidatie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,0		0,0		0,0
totaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Evenementen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
belasting		0,0		0,0	0,0
totaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Als gevolg van corona hebben er in 2020 nagenoeg geen (grote) evenementen plaatsgevonden. We zijn de initiatiefnemers tegemoet gekomen door al betaalde leges aan ze terug te betalen. Daardoor zijn er in 2020 geen legesopbrengsten. Dit is bij de begroting al bijgesteld.

Experiment gesloten coffeeshop

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,1		0,0		0,0
totaal	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Openbare orde en Veiligheid

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,7		1,7		0,0
inhuur			0,1		-0,1
inkoop	0,1		0,2		-0,1
subsidieontvangst				0,0	0,0
belasting		0,2		0,2	0,0
afschrijving	0,1		0,0		0,0
voorziening			0,0	0,0	0,0
totaal	1,9	0,2	2,1	0,2	-0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Stads- en cameratoezicht

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,4		0,4		0,0
beheer			0,1		-0,1
inkoop	2,4		2,2		0,1
afschrijving	0,1		0,0		0,0
totaal	2,9	0,0	2,8	0,0	0,0

Zorg & Veiligheid

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Nazorg ex-gedetineerden	0,6	0,2	0,6	0,2	0,0
Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland	0,4	0,1	0,4	0,1	0,1
totaal	1,0	0,2	1,0	0,3	0,1

Nazorg ex-gedetineerden

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidie	0,4		0,4		0,0
uitkeringen	0,1		0,1		0,0
inkoop			0,0		0,0
subsidieontvangst		0,2		0,2	0,0
totaal	0,6	0,2	0,6	0,2	0,0

Zorg- en Veiligheidshuis Flevo

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,2		0,3		0,0
beheer			0,0		0,0
inkoop	0,2		0,1		0,0
subsidieontvangst		0,1		0,1	0,1
totaal	0,4	0,1	0,4	0,1	0,1

Gemeente Almere is de beheerorganisatie voor het Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland. De middelen hiervoor betreffen een regionaal budget, dat bestaat uit bijdragen van de Flevolandse gemeenten (waaronder Almere) en andere organisaties uit de zorg- en veiligheidsketen. In totaal blijft er € 0,1 miljoen aan regionale middelen over. Hiervoor wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend.

3.8 Bedrijfsvoering

bedragen x € 1 miljoen

programmaonderdeel	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Bedrijfsvoering	19,9	0,3	20,8	0,7	-0,4
Personeelszaken	6,2	0,8	6,1	0,7	0,1
ICT	20,8	0,3	19,7	0,2	1,0
Overhead primair proces	14,7	0,3	16,3	0,7	-1,3
Vastgoed en facilitaire zaken	12,1	0,9	11,9	1,1	0,4
totaal	73,7	2,5	74,8	3,4	-0,2

Bedrijfsvoering

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Financiën & Control	9,6	0,1	9,4	0,1	0,2
Bestuursondersteuning	4,5		4,7	0,0	-0,1
Communicatie & Callcenter	2,5		2,8	0,1	-0,2
Overige apparaatskosten			0,1		-0,1
Doorbelasting overhead	-6,5		-6,5		0,0
Stadsarchief	0,4		0,4		0,0
Buffer bedrijfsvoering	0,4		0,5		0,0
Directie & Strategie	2,4	-0,1	2,5	0,3	0,3
Subsidiebureau	0,7		0,7		0,0
Juridische zaken	2,6	0,2	2,7	0,2	-0,1
Inkoop & aanbesteding	1,4	0,1	1,5	0,0	-0,2
Klant contact centrum	1,9		2,0	0,0	-0,1
totaal	19,9	0,3	20,8	0,7	-0,4

Financiën & Control

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	8,5	0,1	7,7	0,1	0,8
inhuur	0,1		0,8		-0,7
inkoop	1,0		0,9		0,2
doorbelasting			0,0		0,0
totaal	9,6	0,1	9,4	0,1	0,2

In 2020 hebben we € 0,1 miljoen minder uitgegeven aan loonkosten door openstaande vacatures. Het is lastig geweest om nieuw personeel te vinden. Sommige vacatures hebben daarom lang open gestaan. Dat hebben we op kunnen vangen door in te huren. Door corona hebben medewerkers ook minder opleidingen gevolgd. Hierdoor is er een voordeel van € 0,1 miljoen.

Bestuursondersteuning

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	4,2		4,1	0,0	0,1
inhuur			0,1		-0,1
subsidie	0,0		0,0		0,0
beheer	0,0		0,0		0,0
inkoop	0,3		0,4		-0,1
overig				0,0	0,0
totaal	4,5	0,0	4,7	0,0	-0,1

Het verschil van € 0,1 miljoen wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen.

Communicatie & Callcenter

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	2,3		0,8	0,1	1,6
inhuur			1,7		-1,7
inkoop	0,2		0,3		-0,1
totaal	2,5	0,0	2,8	0,1	-0,2

Het resultaat van € 0,2 miljoen wordt veroorzaakt door extra inhuurkosten. Hiervan heeft € 0,1 miljoen betrekking op extra inzet bij het Klant en Contact Centrum door corona. De overige € 0,1 miljoen is een gevolg van extra inhuur voor de vervanging van langdurig zieken.

Doorbelasting overhead

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
doorbelasting	-6,5		-6,5		0,0
totaal	-6,5	0,0	-6,5	0,0	0,0

Stadsarchief

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,2		0,1		0,1
inhuur			0,1		-0,1
inkoop	0,2		0,2		0,0
afschrijving	0,0		0,0		0,0
totaal	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0

Buffer bedrijfsvoering

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,1		0,1		0,0
inkoop	0,4		-0,1		0,5
doorbelasting			0,5		-0,5
belasting			0,0		0,0
totaal	0,4	0,0	0,5	0,0	0,0

Directie & Strategie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,6	-0,1	0,9	0,3	1,0
inhuur			0,9		-0,9
inkoop	0,8		0,7		0,1
overig				0,0	0,0
totaal	2,4	-0,1	2,5	0,3	0,3

Vanuit de organisatievisie en de daaruit voortvloeiende organisatieontwikkeling waren in 2020 activiteiten gepland. Door corona is het niet gelukt om deze activiteiten uit te voeren. We hebben voorrang gegeven aan andere activiteiten, gericht op verbinding en goed werkgeverschap. Hier is een voordeel van € 0,2 miljoen door ontstaan. De uitvoering van de organisatieontwikkeling is vertraagd en loopt door in 2021. Hiervoor zullen we een voorstel tot resultaatbestemming indienen van € 0,1 miljoen. Het overige voordeel van € 0,1 miljoen wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen.

Subsidiebureau

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,7		0,7		0,0
inkoop	0,0		0,0		0,0
totaal	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0

Juridische zaken

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	2,1		1,8		0,3
inhuur	0,5		1,0		-0,5
inkoop	0,0		-0,1		0,0
bestemde reserve		0,2		0,2	0,0
totaal	2,6	0,2	2,7	0,2	-0,1

We hebben een voordeel op de loonkosten van € 0,3 miljoen door openstaande vacatures. Het is lastig geweest om vast personeel te vinden. Daarnaast was er op een aantal onderwerpen een hoge werkdruk ontstaan. Doordat inhuur over het algemeen duurder is, hebben we in totaal een nadeel van € 0,5 miljoen op inhuur. Het overige voordeel van € 0,1 miljoen komt door diverse kleine verschillen.

Inkoop & aanbesteding

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,4	0,1	1,1	0,0	0,2
inhuur			0,2		-0,2
inkoop	0,0		0,1		-0,1
subsidieontvangst		0,1			-0,1
totaal	1,4	0,1	1,5	0,0	-0,2

Het nadeel bestaat voor € 0,1 miljoen uit extra kosten die gemaakt zijn voor het realiseren van een digitaal leveranciersplatform. Het doel hiervan is om meer opdrachten te gunnen aan lokale partijen. De overige € 0,1 miljoen bestaat uit diverse kleine verschillen,

Klant contact centrum

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,7		1,1		0,6
inhuur	0,1		0,9		-0,7
inkoop	0,1		0,1		0,0
totaal	1,9	0,0	2,0	0,0	-0,1

Het verschil van € 0,1 miljoen wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen.

Personeelszaken

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	3,7		4,2		-0,4
Concernopleidingsbudget	0,7		0,6		0,2
Kosten frictie en mobiliteit	1,0	0,8	0,8	0,7	0,1
Overige personeelszaken	0,8		0,5	0,0	0,3
totaal	6,2	0,8	6,1	0,7	0,1

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	3,6		3,6		-0,1
inhuur	0,0		0,1		-0,1
inkoop	0,1		0,4		-0,2
totaal	3,7	0,0	4,2	0,0	-0,4

Er is een nadeel van € 0,2 miljoen doordat extra HR adviseurs nodig waren voor de ondersteuning van het management. De afdeling HRM werkt aan een plan om dit terug te dringen. Daarnaast hebben we € 0,2 miljoen extra aan overige kosten moeten maken.

Concernopleidingsbudget

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,1		-0,1
inhuur			0,1		-0,1
inkoop	0,7		0,4		0,3
totaal	0,7	0,0	0,6	0,0	0,2

Door de coronacrisis hebben medewerkers minder opleidingen en trainingen gevolgd. Hierdoor is er een voordeel van € 0,2 miljoen.

Kosten frictie en mobiliteit

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,0		0,8	0,1	0,2
inkoop	0,0		0,0		0,0
bestemde reserve		0,8		0,6	-0,2
totaal	1,0	0,8	0,8	0,7	0,1

Door het actief begeleiden van medewerkers naar nieuw werk is er een voordeel op de frictiekosten van € 0,1 miljoen.

Overige personeelszaken

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon	0,3		0,2		0,1
inkoop	0,5		0,4		0,2
overig				0,0	0,0
totaal	0,8	0,0	0,5	0,0	0,3

De gemeente heeft voor de uitvoering van verschillende wetten een Eigen Risico Dragerschap. Dit zijn bijvoorbeeld de wet werkloosheid, ziektewet en Wet gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA). Als een medewerker binnen deze wetten valt betalen we de kosten zelf.

Bij de begroting 2020 hebben we een schatting gemaakt voor de kosten van het Eigen Risico Dragerschap en het ziekteverzuim. Uiteindelijk hebben we € 0,2 miljoen minder uitgegeven dan verwacht. Daarnaast is er een voordeel van € 0,1 miljoen dat uit verschillende kleine afwijkingen bestaat.

ICT

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
Apparaatskosten	9,0	0,0	9,5		-0,5
Contracten & licenties	4,3		4,0		0,3
Projecten	3,0	0,2	1,6	0,2	1,4
Infrastructuur	4,4		4,6		-0,2
totaal	20,8	0,3	19,7	0,2	1,0

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon	8,6		8,4		0,3
inhuur	0,2		1,3		-1,1
inkoop	0,2		0,2		-0,1
doorbelasting		0,0	-0,4		0,4
totaal	9,0	0,0	9,5	0,0	-0,5

Door de krappe arbeidsmarkt kunnen we voor sommige ICT-functies moeilijk vaste medewerkers vinden. We hebben daardoor extra moeten inhuren, wat vaak duurder is.

Contracten & licenties

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
loon	-0,1		-0,1		0,0
inhuur	0,1		0,1		-0,1
inkoop	4,2		3,8		0,3
afschrijving	0,2		0,2		0,0
totaal	4,3	0,0	4,0	0,0	0,3

Contracten & Licenties € 0,1 miljoen V

Er is een voordeel van € 0,1 miljoen gerealiseerd op contracten en licenties.

Netwerkbekabeling € 0,1 miljoen V

Op deze activiteit hebben we een voordeel van € 0,1 miljoen op de kapitaallasten van de netwerkbekabeling. Hier staat een nadeel van kapitaallasten tegenover op andere programma's.

Overig € 0,1 miljoen V

Naast de genoemde voordelen zijn er nog verschillende kleine voor- en nadelen die optellen tot een voordeel van € 0,1 miljoen.

Projecten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inhuur	1,0		0,7		0,3
beheer			0,0		0,0
inkoop	2,0		0,7		1,3
doorbelasting			0,2		-0,2
bestemde reserve		0,2		0,2	0,0
totaal	3,0	0,2	1,6	0,2	1,4

Verbetering Informatiebeheer en Archivering € 0,6 miljoen V

De uitvoering van het programma is later gestart. Door de coronacrisis waren er eerst andere prioriteiten. Daarnaast is de bewerking van het papieren archief vertraagd. Dit komt doordat de aanbesteding tijd heeft gekost. Om het archief in 2021 op orde te brengen zullen we een voorstel tot resultaatbestemming indienen van € 0,5 miljoen.

Vervangingsbudget € 0,2 miljoen V

Dit budget is toegekend om de ICT applicaties te vervangen. In 2020 was dit budget voor het eerst beschikbaar. Er was tijd nodig om een investeringsplanning te maken en de projecten op te starten. Hierdoor is het budget niet volledig besteed.

Business projecten € 0,5 miljoen V

Onder deze categorie valt het project IV Zorg & Welzijn. Door een tekort aan beschikbare capaciteit en ontwikkelingen/werkzaamheden bij/voor de gemeentelijke reorganisatie is het oorspronkelijke project vertraagd. Taken en projecten zijn geïnventariseerd en deze zijn opnieuw beoordeeld en geprioriteerd. Het project loopt door in 2021, en daarvoor zullen we een voorstel tot resultaatbestemming van € 0,5 miljoen indienen.

Innovatiefonds € 0,1 miljoen V

Dit voordeel komt doordat eind 2020 de invoering van MS teams is vertraagd en is daarom nog niet afgerond. We zullen hier een voorstel tot resultaatbestemming indienen van € 0,1 miljoen.

Infrastructuur

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	4,4		4,6		-0,2
totaal	4,4	0,0	4,6	0,0	-0,2

Dit betreft de taakstelling shared savings. Hier staan op andere activiteiten voordelen tegenover die niet meer in de begroting konden worden verwerkt.

Overhead primair proces

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Burgerzaken en Belastingen & Uitkeringen	1,3		1,3	0,0	0,0
Ruimtelijk Domein	10,4	0,3	11,2	0,4	-0,8
Sociaal Domein	3,0	0,0	3,8	0,2	-0,5
totaal	14,7	0,3	16,3	0,7	-1,3

Burgerzaken en Belastingen & Uitkeringen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,1		0,8		0,3
inhuur			0,2		-0,2
inkoop	0,2		0,3		-0,1
totaal	1,3	0,0	1,3	0,0	0,0

Ruimtelijk Domein

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	10,5		9,3	0,1	1,2
inhuur	0,0		1,5		-1,5
inkoop	2,6		2,0		0,6
doorbelasting	-2,8		-1,6		-1,2
overig		0,1		0,1	0,0
afschrijving	0,1		0,0		0,1
bestemde reserve		0,3		0,3	0,0
totaal	10,4	0,3	11,2	0,4	-0,8

Er is € 0,8 miljoen meer uitgegeven dan begroot. Dit komt doordat er:

- € 0,1 miljoen is uitgegeven aan stadsgesprekken. Bestuurlijk was de behoefte gesprekken te voeren met de stad. Voor deze gesprekken is echter geen budget beschikbaar.
- € 0,3 miljoen extra is uitgegeven bij de afdeling Stadsreiniging vanwege de langdurige uitval van MT-leden.
- € 0,4 miljoen extra is uitgegeven bij de afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving. Dit komt vooral door extra capaciteitsinzet als gevolg van corona.

Sociaal Domein

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	2,5	0,0	2,9	0,2	-0,2
inhuur	0,1		0,3		-0,3
inkoop	0,5		0,6		-0,1
totaal	3,0	0,0	3,8	0,2	-0,5

Er is € 0,5 miljoen meer uitgegeven dan begroot. Dit komt doordat er:

- € 0,15 miljoen is uitgegeven voor de inhuur van een interim teammanager door ziekte
- € 0,2 miljoen meer is uitgegeven aan opleidingskosten en de inhuur van juridische experts
- € 0,15 miljoen meer is uitgegeven aan een programmamanager voor de opgave ambulantisering en wonen met zorg en diverse andere kosten.

Vastgoed en facilitaire zaken

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	0,7		0,8		-0,1
Ambtenarenhuisvesting	5,5	0,5	5,6	0,7	0,1
Facilitaire zaken	3,1	0,1	3,0	0,1	0,1
Registratie en beheer vastgoed	2,9	0,3	2,5	0,2	0,3
totaal	12,1	0,9	11,9	1,1	0,4

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,7		0,7		-0,1
inhuur			0,0		0,0
inkoop	0,0		0,0		0,0
totaal	0,7	0,0	0,8	0,0	-0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Ambtenarenhuisvesting

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,1		-0,1
subsidie	0,0		0,0		0,0
beheer	0,8		0,9		0,0
inkoop	1,6		1,5		0,1
doorbelasting	0,0				0,0
belasting			0,1		-0,1
overig		0,3		0,6	0,3
toegerekende rente	0,2		0,2		0,0
afschrijving	1,5		1,4		0,1
onderhoudsvoorz.	1,2		1,2		0,0
voorziening			0,1		-0,1
bestemde reserve	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
totaal	5,5	0,5	5,6	0,7	0,1

In 2020 zijn de wijkteams opnieuw ingedeeld. Het aantal wijkteams is van 16 verminderd naar 9. De verhuizing en inrichting van de wijkteams is in 2020 niet helemaal afgerond. Daarom is er € 0,15 miljoen minder uitgegeven. De kosten worden in 2021 gemaakt. We stellen daarom voor om het overgebleven geld mee te nemen naar 2021.

Daarnaast zijn er diverse kleine verschillen < € 100.000.

Facilitaire zaken

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,2	0,0	1,2		-0,1
inhuur			0,1		-0,1
inkoop	1,9		1,6		0,2
overig		0,1		0,1	0,0
afschrijving	0,1		0,0		0,0
totaal	3,1	0,1	3,0	0,1	0,1

Het resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleine verschillen.

Registratie en beheer vastgoed

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,7		1,6		0,1
inhuur	0,0		0,1		0,0
beheer	0,2		0,2		0,0
inkoop	0,9		0,6		0,3
subsidieontvangst		0,1		0,0	-0,1
overig		0,2		0,3	0,1
afschrijving	0,0		0,0		0,0
totaal	2,9	0,3	2,5	0,2	0,3

Het voordeel wordt vooral veroorzaakt door pensionering van een aantal medewerkers. Dit kon (tijdelijk) opgevangen worden door andere medewerkers. Hierdoor zijn vacatures niet of later ingevuld en dus de salariskosten lager dan begroot. Ook is er een voordeel op de inkoopkosten doordat deze kosten uit andere budgetten zijn betaald.

3.9 Financiën

bedragen x € 1 miljoen

programmaonderdeel	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Gemeentefonds	0,7	424,3		426,0	2,4
Lokale belastingen	3,1	47,1	3,6	47,3	-0,2
Overige vergoedingen en kosten	21,9	22,7	21,9	23,0	0,3
Buffers	0,5	1,4	0,4	1,0	-0,3
Reserve mutaties	53,0	95,5	41,6	79,8	-4,3
totaal	79,2	591,0	67,5	577,2	-2,2

Gemeentefonds

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Doeluitkeringen		27,4		28,1	0,7
Gemeentefonds algemeen		324,9		325,8	0,9
Uitkering sociaal domein		72,0		72,2	0,2
Stelpost accres gemeentefonds	0,7				0,7
totaal	0,7	424,3	0,0	426,0	2,4

Doeluitkeringen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidieontvangst		27,4		28,1	0,7
totaal	0,0	27,4	0,0	28,1	0,7

We krijgen € 0,2 miljoen extra voor de taakmutatie vrouwenopvang en andere taakmutaties

Daarvan is € 0,17 miljoen uit 2020 voor vrouwenopvang. Over de inzet van deze gelden wordt in 2021 een afspraak gemaakt in regioverband. Er is daarom een voorstel tot resultaatbestemming gedaan hiervoor.

We krijgen € 0,5 miljoen voor crisisdienstverlening en jeugdwerkloosheid vanwege corona

Via het 3^e steunpakket is € 0,5 miljoen uitbetaald via de decembercirculaire. Omdat de begroting daarop niet (meer) is bijgesteld, levert dit ook een voordeel op. Het geld is nodig om in volgende jaren activiteiten uit te voeren. Er is daarom een voorstel tot resultaatbestemming gedaan hiervoor.

Gemeentefonds algemeen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidieontvangst		324,9		325,8	0,9
totaal	0,0	324,9	0,0	325,8	0,9

We hebben via het 3e steunpakketten € 1 miljoen ontvangen voor corona

Dit gaat om:

- € 0,5 miljoen voor re-integratie. Het geld is nodig voor activiteiten voor volgende jaren. Hiervoor hebben we een voorstel tot resultaatbestemming gedaan
- € 0,2 miljoen voor extra kosten in 2020 voor schuldenbeleid en bijzondere bijstand. Hiervoor hebben we zelf geen extra kosten gemaakt. Dit geld valt vrij in het jaarresultaat
- € 0,2 miljoen voor extra kosten voor de zorg. Hiertegenover staan ook hogere kosten bij de Wmo en jeugdhulp op het programma Zorg en Welzijn

- € 0,1 miljoen voor quarantaine kosten. Hiervoor zijn extra kosten gemaakt in 2020 op andere programma's.

We hebben € 0,4 miljoen meer gekregen via het 1e en 2e steunpakket voor corona

Dit is vooral extra geld voor Wsw bedrijven, voor eigen bijdragen beschermd wonen en extra geld voor buurthuizen. Hier tegenover staan ook extra kosten. Alleen voor de buurthuizen hebben we geen extra kosten gemaakt.

We krijgen € 0,3 miljoen minder, omdat we moeten meebetalen aan de meerkosten van een aantal landelijke voorzieningen

Aan een aantal landelijke voorzieningen, zoals MijnOverheid; DigiD; GDI en GBA moeten gemeenten meebetalen. De uitgaven hiervoor zijn hoger uitgevallen. Almere moet daaraan € 0,13 miljoen meebetalen. Voorts worden vanaf dit jaar de hulpmiddelen (zoals een rolstoel en een scootmobiel) voor alle cliënten in een Wlz-instelling verstrekt vanuit de Wlz en niet meer vanuit de Wmo 2015. Omdat hiervoor te weinig middelen zijn overgeheveld naar de Wlz, is dat alsnog via het gemeentefonds verrekend. Hierdoor is onze uitkering met € 0,17 miljoen gekort. In totaal is dus sprake van een nadeel van € 0,3 miljoen.

Op onze reguliere ramingen van het gemeentefonds is sprake van een nadeel van € 0,2 miljoen

Dit komt voort uit de definitieve vaststelling van de scores op de verdeelmaatstaven, door het Centraal Bureau voor de Statistiek. En de aanpassing van verdeling van het gemeentefonds hierop, door het rijk. Via de scores op onze maatstaven ontvangen we € 0,6 miljoen minder. En via de aanpassing van de verdeling € 0,4 miljoen meer. Per saldo ontvangen we daardoor € 0,2 miljoen minder.

Uitkering sociaal domein

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
subsidieontvangst		72,0		72,2	0,2
totaal	0,0	72,0	0,0	72,2	0,2

We hebben eind december ook nog € 150.000 extra ontvangen voor beschermd wonen

Kort na het uitbreken van de coronacrisis hebben we al een voorschot van € 2,7 miljoen ontvangen van het Rijk. Dat is ingezet om de zorg te continueren én zorgorganisaties en professionals binnen de Jeugdwet en Wmo 2015 financiële zekerheid en ruimte te bieden. Daarbij is afgesproken dat een onderzoek zou plaatsvinden naar meerkosten daarvan. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek zijn deze meerkosten voor gemeenten nu vastgesteld op € 170 miljoen. Dat is € 26 miljoen meer dan via voorschot is uitbetaald. Als gevolg daarvan wordt de compensatie alsnog met € 150.000 verhoogd.

Stelpost accres gemeentefonds

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,7				0,7
totaal	0,7	0,0	0,0	0,0	0,7

Dit zijn middelen die we vanuit het gemeentefonds ontvangen. Deze stelpost is uiteindelijk niet meer nodig gebleken, waardoor we € 0,7 miljoen over houden. Zoals hiervoor is toegelicht, is op de activiteit gemeentefonds algemeen sprake van een nadeel van € 0,5 miljoen, exclusief corona. Per saldo is dus sprake van een voordeel van € 0,2 miljoen op onze gemeentefondsuitkering.

Lokale belastingen

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Apparaatskosten	1,1		1,3		-0,2
Ozb - Eigenaren niet woningen		11,3		11,4	0,1
Ozb - Eigenaren woningen	0,9	26,6	0,9	26,6	0,0
Ozb gebruikers		8,1		8,0	-0,1
Precariobelasting		0,2		0,3	0,0
Resultaat vervolging		0,7		0,8	0,2
Invorderingskosten	1,1		1,3		-0,2
Dubieuze debiteuren			0,1		-0,1
Toeristenbelasting		0,1		0,2	0,0
totaal	3,1	47,1	3,6	47,3	-0,2

Apparaatskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	1,0		0,8		0,2
inhuur			0,4		-0,4
inkoop	0,0		0,0		0,0
totaal	1,1	0,0	1,3	0,0	-0,2

We hebben voor € 0,2 miljoen extra capaciteit ingehuurd. Door de coronacrisis hebben we meer kwijtscheldingsverzoeken moeten verwerken. Ook heeft de groei in het aantal objecten (woningen en bedrijven) gezorgd we extra capaciteit benodigd waren. Als laatst heeft de invoering van de toeristenbelasting in Almere extra uren gevergd vanwege de implementatie.

Ozb - Eigenaren niet woningen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
belasting		11,3		11,4	0,1
totaal	0,0	11,3	0,0	11,4	0,1

Het voordeel van € 0,1 miljoen bestaat uit diverse kleine afwijkingen.

Ozb - Eigenaren woningen

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon	0,9		0,9		0,0
inhuur			0,0		0,0
belasting		26,6		26,6	0,0
totaal	0,9	26,6	0,9	26,6	0,0

Ozb gebruikers

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
belasting		8,1		8,0	-0,1
totaal	0,0	8,1	0,0	8,0	-0,1

Het nadeel van € 0,1 miljoen komt door diverse kleine afwijkingen.

Precariobelasting

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
grond		0,2		0,3	0,0
totaal	0,0	0,2	0,0	0,3	0,0

Resultaat vervolging

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
belasting		0,7		0,7	0,0
toegerekende rente				0,1	0,1
totaal	0,0	0,7	0,0	0,8	0,2

Vanwege corona hebben we de invordering voor een half jaar stopgezet. Na september is dit weer opgestart. Deze inwoners zijn per brief geïnformeerd waarin de mogelijkheid is gegeven om een betalingsregeling te treffen. Het voordeel van € 0,2 miljoen komt doordat we meer opbrengsten van vorderingen hebben ontvangen dan verwacht. Dit waren vorderingen waarvoor geen betalingsregelingen zijn getroffen.

Invorderingskosten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
loon			0,0		0,0
beheer	0,0				0,0
inkoop	0,5		0,6		-0,1
afschrijving	0,1		0,0		0,0
voorziening	0,5		0,6		-0,1
totaal	1,1	0,0	1,3	0,0	-0,2

We hebben een storting van € 0,1 miljoen gedaan aan de voorziening dubieuze belastingdebiteuren. De storting is nodig geweest omdat we anders niet verwachten de oninbare vorderingen te kunnen bekostigen uit de voorziening. Het overige nadeel van € 0,1 miljoen is ontstaan door diverse kleine verschillen.

Toeristenbelasting

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
belasting		0,1		0,2	0,0
totaal	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0

Ondanks de coronacrisis is het resultaat van de toeristenbelasting neutraal (afgerond). Dat komt doordat wij de begroting tussentijds al met € 0,4 miljoen verlaagd hebben vanwege corona.

Overige vergoedingen en kosten

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Algemene inkomsten		0,0		0,1	0,0
Dividend nutsbedrijven	0,8	0,7	0,8	0,7	0,0
HVC garantstelling provisie		0,4		0,4	0,0
Reclame inkomsten	0,0	0,8	0,0	0,9	0,1
Vennootschapsbelasting	0,3		0,2	0,1	0,2
Bijdrage overheden FVA	20,9	20,9	20,9	20,9	0,0
totaal	21,9	22,7	21,9	23,0	0,3

Algemene inkomsten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
doorbelasting				0,1	0,1
subsidieontvangst		0,0			0,0
totaal	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0

Dividend nutsbedrijven

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
overig		0,7		0,7	0,0
toegerekende rente	0,8		0,8		0,0
totaal	0,8	0,7	0,8	0,7	0,0

HVC garantstelling provisie

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
overig		0,4		0,4	0,0
totaal	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0

Reclame inkomsten

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,0		0,0		0,0
grond		0,8		0,9	0,0
totaal	0,0	0,8	0,0	0,9	0,1

Door de coronacrisis is de reclamemarkt fors gekrompen. Hierdoor hebben wij de geplande aanbesteding voor reclame in de openbare ruimte moeten uitstellen. We hebben afspraken gemaakt met de huidige exploitant. We verlengen het lopende contract tot en met 1 april 2021. De opbrengsten zijn hierdoor wel lager, omdat deze over een langere periode uitgesmeerd worden. Dit was al in de begroting verwerkt. Het voordeel van € 0,1 miljoen is ontstaan door diverse kleine verschillen.

Het is onzeker of de marktomstandigheden per 1 april beter zijn dan nu. Dat betekent dat ook de structurele opbrengsten onzeker zijn. Hiervoor hebben wij een risico opgenomen in de risicoparaagraaf.

Vennootschapsbelasting

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
belasting	0,3		-0,6		0,8
bestemde reserve			0,8	0,1	-0,7
totaal	0,3	0,0	0,2	0,1	0,2

We verwachten dat we pas in 2024 vennootschapsbelasting (Vpb) hoeven te betalen. We gaan daarom:

- de voorlopige belastingaangiften 2018 en 2019 aanpassen. Hiervoor was in vorige jaren een VPB last opgenomen van in totaal € 0,6 miljoen
- de voorlopige belastingaangifte voor 2020 gaan we aanpassen.

Voor 2018, 2019 en 2020 storten we in totaal € 0,75 miljoen in de egalisatiereserve Vpb. Per jaar betekent dit dus € 0,25 miljoen. We kunnen ook € 0,1 miljoen uit de reserve laten vrijvallen, omdat we in vorige jaren te veel hebben gestort.

Bijdrage overheden FVA

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
doorbelasting				0,1	0,1
subsidieontvangst		20,5		20,5	0,0
bestemde reserve	20,9	0,4	20,9	0,4	-0,1
totaal	20,9	20,9	20,9	20,9	0,0

Buffers

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
Rentebuffer	0,1	0,9	0,4	1,0	-0,3
Stelpost onvoorzien	0,5	0,5	0,0		0,0
totaal	0,5	1,4	0,4	1,0	-0,3

Rentebuffer

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	baten	lasten	baten	
inkoop	0,1		0,1		0,0
overig				0,0	0,0
rente	12,4	0,3	12,6	0,6	0,2
toegerekende rente	-12,9	0,6	-12,7	0,3	-0,5
kapitaallastenreserve	0,5		0,5		0,0
totaal	0,1	0,9	0,4	1,0	-0,3

De werkelijk betaalde rente is ongeveer gelijk aan de begrote rentekosten. Het nadeel van € 0,3 miljoen komt door de volgende twee dingen:

- De lage rentestand zorgt ervoor dat we minder rentekosten aan grondexploitaties toerekenen dan begroot
- Er is vertraging in de oplevering van investeringen. We rekenen pas rente aan een investering toe als deze is afgerond.

Stelpost onvoorzien

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
inkoop	0,5		0,0		0,5
algemene reserve		0,5			-0,5
totaal	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0

Reserve mutaties

bedragen x € 1 miljoen

activiteit	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
Mutaties reserves	53,0	95,5	41,6	79,8	-4,3
totaal	53,0	95,5	41,6	79,8	-4,3

Mutaties reserves

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot		rekening		resultaat
	lasten	batens	lasten	batens	
algemene reserve	17,4	62,1	17,4	62,8	0,7
bestemde reserve	35,6	33,4	24,2	17,0	-5,0
totaal	53,0	95,5	41,6	79,8	-4,3

Het nadeel van € 4,3 miljoen is voor € 4,1 miljoen te verklaren door voordelen op andere programma's. Dit zijn:

- **Fonds Stedelijke Vernieuwing:** tegenover het nadeel van € 4,2 miljoen op dit onderdeel staat een even groot voordeel bij programma 2 Duurzaam, leefbaar en bereikbaar. Dit komt omdat er investeringen zijn vertraagd. Bij het onderdeel Fonds Stedelijke Vernieuwing wordt dit toegelicht.
- **Fonds Verstedelijking Almere:** tegenover het nadeel van € 0,6 miljoen op dit onderdeel staat een even groot voordeel bij het onderdeel Fonds Verstedelijking Almere - Proceskosten programmalijnen, van programma 3 Ruimte en Wonen. Een verdere toelichting is opgenomen in de paragraaf FVA.
- **Jeugdhulp:** tegenover het voordeel van € 0,7 miljoen op dit onderdeel staat een even groot nadeel bij het onderdeel Jeugdhulp & Jeugdbescherming van het programma 4 Zorg en welzijn. Een bedrag van € 0,7 miljoen is onttrokken aan de saldireserve om de extra kosten voor Jeugdhulp met Verblijf te dekken. Hiervoor was in de saldireserve een risicoreservering opgenomen. Een verdere toelichting is opgenomen bij het onderdeel Jeugdhulp & Jeugdbescherming.

Per saldo is er dus een nadeel van € 0,2 miljoen. Dit komt door investeringen die zijn gedaan voor de inrichting van het gebied voor de Camping Waterhout. In 2017 is in de vaststellingsovereenkomst Camping Waterhout vastgelegd dat de gemeente investeringen in het gebied doet. De verwachting was dat de investeringen in 2019 zouden worden afgerond. Een deel is pas in 2020 pas afgerond. In 2019 hadden we hierop een voordeel in de jaarrekening. In 2020 leidt dit tot een nadeel.

4 Programmaverantwoording

4.1 Bestuur, inwoners en economie

Ambitie

Almere biedt ruimte aan inwoners en ondernemers. Samen zorgen we ervoor dat het hier plezierig wonen is en er voldoende ruimte is om te ondernemen. We staan blijvend in verbinding met de stad om te horen wat er speelt en wat er nodig is. In onze dienstverlening sluiten we hierop aan door duidelijk en klantgericht te communiceren. Met de Economische Agenda Almere willen we de jonge Almeerse economie verder ontwikkelen tot een meer solide en volwassen economie. Op deze manier dragen we gezamenlijk bij aan de groei van Almere.

Verantwoording

Het afgelopen jaar was totaal anders dan dat we hadden verwacht. De uitbraak van het coronavirus en de lockdown hadden een groot effect op onze dienstverlening en het contact met de stad. Het was, en is soms nog, zoeken naar passende antwoorden. Toch zijn we voortdurend met bedrijven, ondernemers en inwoners in gesprek gebleven. Voor ondernemers doen wij wat wij kunnen. Voor inspraak en participatie hebben we veel van onze gesprekken het afgelopen met de stad digitaal kunnen organiseren. Ook hebben we het mogelijk gemaakt dat een groter deel van onze dienstverlening nu digitaal is. We doen dit om ervoor te zorgen inwoners en ondernemers van ons op aan kunnen. Want alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat het in Almere goed ondernemen en plezierig wonen is, nu en later.

Met elkaar in verbinding

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben in 2020 meer manieren bedacht en uitgevoerd om inwoners te betrekken bij onze plannen. We hebben opgeschreven hoe we democratische vernieuwing en burgerparticipatie mogelijk willen maken. Tegelijkertijd zijn en blijven we actief in gesprek de stad. Zo hebben we onder andere een online gesprekstafette georganiseerd met alle wethouders en de burgemeester. Daarnaast hebben we vanwege corona dit jaar veel gewerkt met online participatie. Dit deden we in samenwerking met het participatieplatform Citizenlab bij tientallen projecten in de stad. De deelnemers aan deze gesprekken konden makkelijk aan het gesprek meedoen. Ondanks de beperkingen van digitaal werken waren dit meestal goede gesprekken. We zien toch ook dat de online-sessies de live-bijeenkomsten niet volledig kunnen vervangen. Er zijn bijvoorbeeld ook inwoners die digitaal niet gemakkelijk meekomen. We zullen daarom zodra het weer kan ook weer de 'gewone' bewonersavond gaan organiseren. Ook veel geplande evenementen van Almere City Marketing (ACM) konden in 2020 niet doorgaan. Zij hebben zich daarom op andere activiteiten gericht. Zo heeft ACM er allerlei initiatieven ondersteund zoals 'Ally Blijft Binnen'. Ook is er een platform opgezet om Almeerders met elkaar te verbinden en inspireren. Dit is het platform 'Almeerders staan sterk'. Dit platform verbindt mensen met een hulpvraag met mensen uit de buurt. We zien dat hier veel gebruik van gemaakt is en dat netwerken van mensen in hun eigen buurt er door versterkt worden.

Als we het hebben over met elkaar in verbinding zijn, werken we ook veel buiten de gemeentegrenzen. Zo zijn we nauw verbonden met de gemeenten in onze regio, onder andere via de MRA. Voor de nieuwe MRA-uitvoeringsagenda, die in 2020 van start is gegaan, is de gemeente Almere voor een aantal thema's de trekker. Dit betekent dat we daar een belangrijke rol in kunnen spelen. Het gaat hierbij om de thema's Verstedelijkingsstrategie, het Programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (schaalsprong mobiliteitssysteem) en Circulaire Economie.

We trekken ook samen op met alle andere Nederlandse gemeenten binnen de VNG. Een van de doelen het afgelopen jaar was om structurele afspraken met het Rijk te maken. Deze afspraken moeten gaan over hoe gemeenten nieuwe taken kunnen voor gemeenten en het geld wat wij hier voor nodig hebben. Almeerse collegeleden spelen hier een actieve rol in. Dit doen zij onder andere door hun werk in het VNG bestuur en

VNG commissies, maar ook via de G40 pijlers en themagroepen en portefeuillehoudersoverleggen. Bij de kabinetsformatie in 2021 zullen de resultaten van bekend worden.

In 2020 is vanuit de Tweede Kamer ook regelmatig aandacht geweest voor het bouwen van woningen in Flevoland. Vanuit Almere hebben we hierover contact met woordvoerders van de politieke partijen in de Tweede Kamer. Wij blijven hierbij benadrukken dat verdere groei alleen mogelijk is als er door het Rijk ook meebetaald wordt. Wat er bijvoorbeeld nodig is zijn investeringen om ervoor te zorgen dat Almere goed bereikbaar blijft. Maar ook investeringen in de economische ontwikkeling en (culturele) voorzieningen zijn nodig.

Verder is het in n 2020 via gezamenlijke lobby ook gelukt om de Podiumkunstsubsidies voor Flevolandse gezelschappen in Almere zoals Suburbia en Vis-a-Vis te behouden.

Wat hadden we gepland (begroting)

Almere maken we samen. We staan daarom blijvend in contact met de stad. Dit doen we onder andere door het voeren van Stadsgesprekken met bewoners, bedrijven, scholen, zorgaanbieders en andere partners in de stad. Tijdens deze gesprekken worden goede ideeën en belangrijke aandachtspunten verzameld die zorgen voor een frisse blik op Almeerse vraagstukken en de stad verder op weg helpen.

Tegelijkertijd zijn we actief buiten onze stadsgrenzen om te werken aan de zichtbaarheid en positionering van Almere als aantrekkelijke gemeente. De stadsmarketing, uitgevoerd door Almere City Marketing, werpt zijn vruchten af. Het verhaal van Almere als innovatieve en groene stad waar het aantrekkelijk is om te wonen en ondernemen wordt buiten onze gemeentegrenzen steeds meer herkend.

Op ambtelijk en bestuurlijk niveau zijn we actief in de MRA waar in 2020 een nieuwe Uitvoeringsagenda van start zal gaan. Als de tweede grootste gemeente binnen de MRA-regio zijn we onder andere nauw betrokken bij de verstedelijkingsstrategie en een plan voor de bereikbaarheid in en van de regio voor de langere termijn. Voor behartiging van Almeerse belangen richting Den Haag werken we samen met de VNG, G40 en MRA. Daarnaast hebben we speciale aandacht voor de lobbythema's Almere 2.0 (in het kader van het nieuwe handelingsperspectief) en de Floriade, richting het Rijk en Parlement (m.n. Tweede Kamer).

De inwoner centraal

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We zijn dit jaar verder gegaan met het herschrijven van de brieven voor de inwoners. De brieven worden zo herschreven dat direct duidelijk moet zijn wat de boodschap is. Dit geldt niet alleen voor brieven, ook de website van de gemeente is aangepakt. Daarnaast is gestart met de verbetering van de toegankelijkheid van de website van de gemeente. Er zijn wettelijke eisen gesteld waaraan de website van de overheid moet voldoen. Ook zijn er voorbereidingen getroffen voor de uitbreiding van Engelstalige teksten op de website. Dit onderdeel zal in 2021 verder worden opgepakt.

We hebben het in 2020 mogelijk gemaakt om online aangifte te doen van een geboorte. Ook kunnen Almeeders vermissing van hun reisdocument online doorgeven. Daarnaast is het doorgeven van een verhuizing of het aanvragen van een uittreksel makkelijker gemaakt. Er zijn in samenwerking met de VNG, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en een aantal grote gemeenten stappen gezet in het ontwikkelen van een gebruiksvriendelijke en vooral veilige manier van digitaal legitimeren. In 2021 werken we hier verder aan. Dit moet het in de toekomst mogelijk maken nog meer producten online beschikbaar te maken.

Wat hadden we gepland (begroting)

Almeeders mogen rekenen op goede dienstverlening. Dit betekent dat we in begrijpelijke taal duidelijk communiceren met onze inwoners. We werken eraan om de gemeentelijke website voor iedereen toegankelijk te maken zodat we voldoen aan de richtlijnen voor toegankelijke overheidswebsites. Ook maken we een start met het beter leesbaar maken van belangrijke documenten als de begroting en de jaarrekening.

Omdat het aantal vragen die via onze online kanalen binnenkomen blijft toenemen, zijn we alert op de vindbaarheid en leesbaarheid van de informatie die we aanbieden, en verbeteren dit waar nodig. Vanwege

Europese wetgeving zullen in 2020 meer pagina's van onze website ook in het Engels aangeboden worden. Behalve dat we telefonisch bereikbaar zijn voor de beantwoording van vragen door de inwoners en bedrijven van Almere, zijn we ook bereikbaar via chat, WhatsApp en social media.

Daarnaast verkennen we hoe we onze digitale dienstverlening uit kunnen breiden. We gaan onderzoeken hoe trouwceremonies in te richten zijn naar de wensen van inwoners. De ontwikkeling van een Trouwapp vormt hier een onderdeel van. Verder gaan we in samenwerking met andere gemeenten, het ministerie van Binnenlandse Zaken en de VNG experimenteren met digitaal legitimeren. We onderzoeken hierbij onder andere hoe een app ingezet kan worden als legitimatiemiddel.

Ruimte om te ondernemen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De ambitie om de economische ontwikkeling van Almere te versterken kwam het afgelopen jaar in een ander licht te staan. Door de uitbraak van het coronavirus was 2020 een compleet ander jaar. Zo moesten wij als gevolg van de maatregelen onder andere het Ondernemersplein sluiten. Toch deden we wat wij konden om ondernemers te helpen. Ondernemers konden bijvoorbeeld gebruik maken van inkomensondersteuning die wordt aangeboden door het Rijk. Almeerse ondernemers konden hiervoor terecht bij het Zelfstandigenloket Flevoland. Dit is een samenwerkingsverband van de zes Flevolandse gemeenten. Naast het verlenen van de financiële ondersteuning proberen wij de Almeerse ondernemers waar wij kunnen te helpen. Dit doen wij bijvoorbeeld door hen te wijzen op regelingen die wij als gemeente aanbieden. Naast bestaande regelingen hebben we bijvoorbeeld ook mogelijk gemaakt dat ondernemers die in financieel zwaar weer zitten uitstel kunnen krijgen van het betalen van gemeentebelastingen.

Tegelijkertijd blijven we werken aan de versterking van het bedrijfsleven in Almere. Dit doen we aan de hand van de Economische Agenda. We zien daarin het afgelopen jaar zeker ook lichtpuntjes. Zo merken we dat de verkoop van bedrijfskavels maar nauwelijks te lijden heeft onder de coronacrisis. Dit sterkt ons in de opvatting dat we met onze inzet op de goede weg zitten.

In de eerste helft van 2021 spreken we uitgebreider met de gemeenteraad over de uitvoering en stand van zaken van de Economische Agenda. Dit doen we aan de hand van een evaluatie. De gemeenteraad heeft aan ons gevraagd met de motie Tussentijdse Evaluatie Economische Agenda (RG-315).

Wat hadden we gepland (begroting)

Het is onze ambitie om de economische ontwikkeling van Almere te versterken zodat een robuuste lokale economie ontstaat die meer werkgelegenheid biedt en minder gevoelig is voor conjuncturele schommelingen. De Economische Agenda Almere gaat hier uitgebreid op in. Ons streven is dat elke Almeerder kans heeft op goed werk in en om Almere. Behoud en doorgroei van het bestaande bedrijfsleven staat centraal, maar daarnaast zetten we stevig in op groei van de stuwende bedrijvigheid (industrie, ICT-Tech en logistiek) en uitstekende dienstverlening en vestigingscondities. Bij de uitvoering van de agenda betrekken we een veelheid aan partners in en om de stad. Dit doen we door onze samenwerking in en met de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en met partners in Flevoland, zoals de nieuwe ontwikkelingsmaatschappij Horizon.

Bestuurlijke speerpunten

Niet van toepassing op dit programma.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	23,1	23,4	-0,3
baten	2,1	2,6	0,5
<i>totaal voor reservemutaties</i>	<i>21,0</i>	<i>20,8</i>	<i>0,2</i>
stortingen	0,4	0,5	-0,1
onttrekkingen	0,8	0,7	-0,1
totaal	20,6	20,6	0,0

Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt hebben we bij burgerzaken meer moeten inhuren dan verwacht. Hierdoor hebben we € 0,2 miljoen extra moeten uitgeven. Bij economische ontwikkeling hebben we een voordeel van ongeveer € 0,2 miljoen. Dat komt doordat we vacature ruimte niet hebben ingevuld. Verder hebben we minder kennisevents georganiseerd door de corona pandemie. Het overige resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleinere verschillen.

Risico's

Op dit programma zijn er geen risico's met een geldgevolg voor de algemene dienst.

4.2 Duurzaam, leefbaar en bereikbaar

Ambitie

De verwachting is dat Almere zal groeien van een stad met 200.000 naar minimaal 300.000 inwoners. Een stad die zich kenmerkt door veel groen en water, waar wordt gesport, gerecreëerd en mensen elkaar ontmoeten. Dit betekent dat een veilige en gezonde openbare ruimte van groot belang is en dat de kapitaalgoederen worden gebruikt waar ze voor bedoeld zijn. Met het beheren van de leefomgeving in Almere willen we van toegevoegde waarde zijn voor de inwoners en bezoekers van onze stad. Zo blijven we werken aan een duurzaam, leefbaar en bereikbaar Almere.

Verantwoording

Almere is de stad waar groen en water altijd in de buurt is. We vinden het belangrijk dit te behouden en waar het kan uit te breiden. Het maakt leven in Almere prettig en gezond. In 2020 hebben we onze plannen over hoe we hier nu en in de toekomst mee om gaan opgeschreven in de Visie openbare ruimte en het beleidskader grootschalig onderhoud (woonwijken en bedrijventerreinen). We moeten hierbij slim zijn en goed nadenken over hoe we dit kunnen blijven betalen. Dit vraagt bijvoorbeeld van ons dat we werkzaamheden op elkaar afstemmen. Ook blijven we werken aan het de bereikbaarheid van Almere. Dit doen we aan de hand van de Mobiliteitsvisie. Op deze manier bouwen we samen verder aan de sterke basis die Almere heeft.

Versterking van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het onderhouden van onze openbare ruimte komt steeds verder onder druk te staan. We zien dat de kosten van beheer toenemen. Als gevolg van de totale financiële situatie van de gemeente bleek het afgelopen jaar nodig om extra te bezuinigen op het beheerbudget. Op korte termijn kan dit alleen door groot onderhoud en vervangingsprojecten uit te stellen. Hierdoor wordt de achterstand van het onderhouden van de stad groter en wordt het steeds ingewikkelder om in de toekomst de openbare ruimte te onderhouden en te beheren. Dit betekent dat de extra middelen voor beheer en onderhoud die zijn vrijgemaakt bij het coalitieakkoord weer zijn ingeleverd.

Na een uitgebreide stadsconsultatie in 2019 hebben we afgelopen jaar gewerkt aan een nieuwe Visie openbare ruimte. Deze wordt medio 2021 aan de raad voorgelegd. In de visie staan onze ambities voor de openbare ruimte van Almere en hoe het beschikbare budget zo goed mogelijk ingezet kan worden. Op de achtergrond blijven we hard werken aan het verder professionaliseren van onze beheerorganisatie. Door bijvoorbeeld verder vooruit te kijken naar wanneer delen van de openbare ruimte aan vervanging toe zijn, kunnen we verschillende werkzaamheden steeds slimmer op elkaar afstemmen. Dit helpt om het beheer betaalbaarder te houden en de overlast voor de stad te beperken.

Wat hadden we gepland (begroting)

Het beheren van de leefomgeving in Almere moeten we zodanig doen dat het beheer van de openbare ruimte betaalbaar blijft. Het bewaken van deze balans vraagt continu aandacht. Zo is bij het coalitieakkoord afgesproken om extra geld beschikbaar te stellen. Dit om knelpunten met betrekking tot het beheer van de openbare ruimte op te lossen en om urgente achterstanden in te lopen. Daarnaast zijn extra middelen vrijgemaakt om gericht te kunnen investeren op plekken die volgens bewoners, ondernemers en bezoekers extra aandacht verdienen.

Naar aanleiding van de recente financiële ontwikkelingen vraagt juist de betaalbaarheid van het beheer weer onze aandacht. In dit kader buigen we ons over mogelijke maatregelen om € 0,9 miljoen te besparen op het beheer van de stad. Voor 2020 voeren we minder groot onderhoud en vervangingen uit. Dit heeft tot gevolg dat het groot onderhoud aan bijvoorbeeld het groen, het ophogen van verzakte straten en het onderhoud aan wegen wordt uitgesteld. De consequenties hiervan zullen voelbaar zijn in de stad, maar zien wij in het licht van de genoemde financiële ontwikkelingen als onvermijdelijk. De precieze invulling voor de

komende jaren wordt uitgewerkt in aanloop naar de Perspectiefnota 2021. Hierbij luisteren wij goed naar wat de stad belangrijk vindt.

Om de balans tussen ruimtelijke kwaliteit en betaalbaarheid van het beheer op de lange termijn te waarborgen is meer nodig. Allereerst werken we aan een vernieuwde visie op het beheer van de Almeerse openbare ruimte om onze stad toekomstbestendig te maken. Hierin krijgen ambities zoals op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en biodiversiteit een plek. We betrekken hierbij ook de resultaten van de eindevaluatie van de bestuursopdracht beheer uit 2015. Daarnaast investeren we in het beter voorzien, afwegen en coördineren van onze werkzaamheden. Op deze manier zorgen we ervoor dat we de beperkte middelen besteden waar dat het meest nodig is, dat we zo min mogelijk worden verrast door onvoorziene ontwikkelingen en dat we verschillende werkzaamheden slim op elkaar af kunnen stemmen.

Dierenwelzijnsbeleid

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Onze dierenwelzijnspartners staan door de coronacrisis enorm onder druk. Uiteindelijk hebben we niet extra financieel hoeven bijspringen bij het dierenasiel. Onze inspanningen in de afgelopen jaren om voor meer stabiele financiën te zorgen, hebben effect gehad.

Daar staat tegenover dat wel extra financiële steun nodig was aan de verschillende wildopvang organisaties waarmee we samenwerken. Partijen zoals de Vogelopvang in Naarden en de Egelopvang in Huizen kregen door de coronacrisis meer kosten terwijl tegelijkertijd inkomsten verminderden. Daar kwam nog eens een flink om zich heen grijpende egelziekte en een beginnende vogelgriep bovenop. Zonder onze (structurele) financiële steun en die van andere gemeenten uit de regio dreigen deze partijen om te vallen. We doen hiervoor dan ook een voorstel bij het begin 2021 te actualiseren dierenwelzijnsbeleid. Hierin wordt ook stilgestaan bij de door de raad uitgesproken ambitie om een wildopvang in Almere te realiseren. Waarmaken van deze ambitie kan alleen wanneer hiervoor ook extra budget beschikbaar wordt gesteld.

Wat hadden we gepland (begroting)

Vorig jaar heeft uw raad ingestemd met het voortzetten van de samenwerking met het Dierenasiel Almere. Hierop is het financiële toezicht geïntensiveerd. Ook wordt het asiel door de gemeente juridisch geadviseerd bij het oplossen van geschillen uit het verleden en de eventuele consequenties hiervan. De continuïteit van de dierenopvang is daarmee op dit moment voldoende geborgd.

Daarnaast is, naar aanleiding van de aangenomen motie RG-228/2018, onderzocht of wilde inheemse dieren die ziek of gewond zijn, meer binnen Almere kunnen worden opgevangen. Hieruit blijkt dat enkele opvangorganisaties interesse hebben om hun activiteiten in Almere onder te brengen. Vervolgstep is om na te gaan welke diergeneeskundige risico's hiermee gepaard zouden gaan, bijvoorbeeld door te kijken of verschillende dieren in elkaars nabijheid kunnen worden opgevangen. Ook wordt nader onderzocht in hoeverre hierin samen opgetrokken kan worden met de provincie Flevoland. Op het onderzoek wordt in 2020 uitgebreider teruggekomen in het kader van de evaluatie van het Dierenwelzijnsbeleid 2016-2020.

Werken aan een schone stad

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het schoonmaken en schoonhouden van de stad was in 2020 een grote opgave. We merkten dat vanwege corona meer mensen thuis waren en hun huis opruimden. Een deel van de overbodige spullen werd naar onze recyclingperrons gebracht, maar niet iedereen deed dit. Zo nam het aantal dumpingen van afval fors toe. We hebben daarom meer vuilniswagens en personeel ingezet om dit op te ruimen. We hebben ook de openingstijden van de recyclingperrons in de stad verruimd.

We hebben in 2020 opgeschreven wat voor inwoners een schoon Almere betekent. Dit heeft invloed op hoe wij in de toekomst de stad willen schoonmaken en -houden. Hiervoor hebben we plannen gemaakt. In 2021 bespreken we dit met u.

Daarnaast blijven we werken aan het hergebruiken van grondstoffen. Het Upcycleperron blijft hier een goed voorbeeld van, maar op veel meer plekken werken we hier aan. Dit stond en staat ook centraal bij het

invoeren van het invoeren van een ander afvalinzamelsysteem. Aan de hand van verschillende onderzoeken, ervaringen van inwoners en financiële mogelijkheden werken we opnieuw aan een voorstel wat we in 2021 met u willen bespreken.

Wat hadden we gepland (begroting)

Het schoonmaken en schoonhouden van de stad is een van onze primaire verantwoordelijkheden en wordt uitgevoerd op basis van een vooraf bepaald kwaliteitsniveau. We gaan in 2020 onderzoeken in hoeverre dit beeld tegemoet komt aan wat bewoners verstaan onder een schone stad en of hier aanpassingen in nodig zijn. De resultaten worden ook opgenomen in de vernieuwde visie op het beheer van de Almeerse openbare ruimte.

Verder blijven we ambitieus op het gebied van winning en distributie van grondstoffen in de stad en het sluiten van de kringlopen van producten en materiaalstromen. We werken aan het zoveel mogelijk (hoogwaardig) terugbrengen van grondstoffen in het economisch systeem. We werken hiervoor aan een nieuw concept om afval en grondstoffen in te zamelen. Hierbij worden de uitkomsten van de evaluatie van de pilot Pmd+ en de verschillende scenario's die mogelijk zijn bij het eventueel invoeren van een gedifferentieerd tarief op restafval meegenomen.

Bereikbaarheid

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De gemeenteraad heeft in 2020 de mobiliteitsvisie vastgesteld. Doordat de mobiliteitsvisie is vastgesteld kunnen we aan de slag met de uitwerking.

De ondertitel van de visie is "verder bouwen op de sterke basis die Almere heeft". We hebben hier voor gekozen omdat de Almeerse infrastructuur goed is. In de visie schrijven we op hoe we het nog beter willen maken.

Dit doen we door:

- de infrastructuur te verduurzamen
- De fiets en wandelverbindingen te verbeteren
- Plannen te maken voor snel openbaar vervoer
- In te zetten op minder gebruik van fossiele brandstoffen.

De eerste uitwerking van de mobiliteitsvisie is het laadpalenbeleid. Met het laadpalenbeleid willen we het voortouw nemen bij het plaatsen van laadpalen in de publieke ruimte. We hebben deze visie eind 2020 aan u raad gestuurd. We willen ook goed kijken naar hoe we met parkeerproblemen om willen gaan. In 2021 komen we daarom met een parkeervisie naar u raad.

Verder hebben we ook meer geld uitgetrokken voor goede fietsverbindingen. Dit is onder andere bedoeld voor het Spoorbaanpad. We zijn ook begonnen met het verbreden van Hogering voor het autoverkeer. We hebben ook mooie resultaten geboekt op regionaal gebied. We hebben besloten meer onderzoek te doen naar de verbreding van de A27 (Eemnes-Almere). We hebben ook onderzoek gedaan naar een IJmeerverbinding. Deze verbinding tussen Almere en Amsterdam is nodig als we in Almere Pampus huizen gaan bouwen. Met de resultaten van dit onderzoek weten we nu meer over de mogelijkheid van een IJmeerverbinding en of we dit kunnen betalen. We vinden dat als er woningen gebouwd gaan worden in Almere Pampus er IJmeerverbinding naar Amsterdam moet komen. Wij kunnen dit niet betalen, dus daarom zal ook het Rijk hier in moeten investeren.

Wat hadden we gepland (begroting)

Mobiliteit is een voorwaarde voor mensen om zich in de maatschappij te kunnen begeven. We reizen allemaal naar ons werk, naar school en naar huis. Door middel van Stadsgesprekken, enquêtes en serious gaming werken we aan een nieuwe visie op mobiliteit. Deze mobiliteitsvisie gaat over vragen die met de groei van de stad en andere technologische en sociaal-economische ontwikkelingen te maken hebben. De kern van de visie vormt de ruimtelijke- en sociaal economische doorontwikkeling van het mobiliteitsbeleid. Dit alles willen we doen op een wijze die duurzaam, veilig, slim, gezond en inclusief is.

Bestuurlijke speerpunten

Versterken van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In het coalitieakkoord werd de hoop uitgesproken om in deze raadsperiode een inhaalslag te maken met betrekking tot het beheer en onderhoud in de stad. Met het extra vrijgemaakte budget konden de opgelopen achterstanden worden ingelopen en zou gericht worden geïnvesteerd. De gemeentebrede financiële situatie heeft ons toch weer tot nieuwe bezuinigingen gedwongen, waardoor we de onderhoudsachterstand weer op zien lopen. Daar komt bij dat we een kostenpiek aan zien komen, omdat straks een groot deel van onze openbare ruimte in een keer aan vervanging toe is. Op dit moment ontbreken de financiële middelen om hier iets aan te doen. Wel kunnen we ons zo goed mogelijk voorbereiden op de toekomstige beheeropgave.

Dit doen we allereerst door in de Visie openbare ruimte medio 2021 een voorstel te doen voor hoe het best afwegingen kunnen worden gemaakt binnen de nu beschikbare budgetten. Daarnaast wordt hard gewerkt om meer zicht te krijgen op welke structurele budgetten precies nodig zijn om de openbare ruimte goed te kunnen blijven beheren. De uitkomsten zullen naar verwachting begin 2022 in het strategisch assetmanagementplan aan de raad kunnen worden gepresenteerd.

Wat hadden we gepland (begroting)

Zoals in de ambitietekst aangegeven versterken we in deze raadsperiode het beheer en onderhoud van Almere. Er zijn bij het coalitieakkoord extra middelen vrijgemaakt om bekende knelpunten met betrekking tot beheer en onderhoud aan te pakken en om technische beheerachterstanden in te lopen. Om de balans tussen ruimtelijke kwaliteit en betaalbaarheid van het beheer op de lange termijn te waarborgen, is echter meer nodig dan alleen middelen. We werken daarom aan een vernieuwde visie op het beheer van de Almeerse openbare ruimte om het beheer van onze stad toekomstbestendig te maken. Hierin krijgen ambities zoals op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en biodiversiteit een prominente plek. Voor 2020 voeren we minder groot onderhoud en vervangingen uit dan gepland vanwege de maatregelen om € 0,9 miljoen te besparen. De precieze invulling voor de komende jaren wordt uitgewerkt in aanloop naar de Perspectiefnota 2021.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	144,9	144,4	0,6
baten	80,1	89,8	9,7
<i>totaal voor reservemutaties</i>	<i>64,8</i>	<i>54,6</i>	<i>10,2</i>
stortingen	29,0	28,7	0,3
onttrekkingen	17,0	12,2	-4,7
totaal	76,9	71,0	5,9

Er is € 4,2 miljoen minder uitgegeven voor stedelijke vernieuwing

Dit komt doordat projecten zijn vertraagd. Daardoor wordt er op het programma financiën ook minder geld uit de reserve gehaald. Per saldo valt dit tegen elkaar weg (neutraal).

Er is een voordeel van € 1,1 miljoen op de afvalinzameling

Dit komt vooral doordat de verwerker van plastic afval een nabetaling heeft gedaan over de jaren 2017 t/m 2019. De tarieven voor de grondstoffen zijn hoger en er is minder plastic afgekeurd. Daar staat tegenover dat we ook € 1,1 miljoen aan extra afvalkosten hebben door corona, maar dat was al in de begroting verwerkt.

In 2020 hebben we € 0,6 miljoen minder inkomsten uit parkeergeld

In de begroting hielden we al rekening met een tekort van € 2,2 miljoen als gevolg van corona. In totaal hebben we door corona dus € 2,8 miljoen minder parkeerinkomsten.

We hebben van het rijk € 8,4 miljoen extra ontvangen voor de beschikbaarheidsvergoeding van het openbaar vervoer

Deze vergoeding is gegeven om de vervoerders te compenseren voor de geleden schade als gevolg door corona. Bij de programmabegroting is geen rekening gehouden met deze ontvangst.

Door vertraging houden we € 1 miljoen over het beheer en onderhoud van de stad

Ook in 2020 zijn een aantal projecten vertraagd. Deze moeten in 2021 alsnog uitgevoerd worden. Voor deze uitvoering reserveren wij het geld dat wij overhouden op dit onderdeel.

Het overige resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleinere verschillen.

Risico's

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (A x B)	risicobedrag PB 2021	verschil
Floriade businesscase	41.600	div	26.600	26.600	
Floriade grondexploitatie	5.281	div	2.051	2.682	-631
Garantstelling Huisvuilcentrale	36.400	pm	pm	pm	
Indexatie beheer en onderhoud	5.000	40%	2.000	2.000	
Overige risico's	1.100	50%	540	540	
Vervallen				223	-223
totaal	89.381	35%	31.191	32.045	-838

Floriade businesscase

Rondom het Floriade evenement zijn diverse risico's te onderscheiden. Deze risico's monitoren we en indien nodig worden beheersmaatregelen getroffen. Op 18 juli 2020 heeft de Raad ingestemd met het scenario doorgaan. Toen zijn ook de risico's op het evenement geactualiseerd, waardoor de reserve is opgehoogd met € 13,3 miljoen. Dit werd voor een belangrijk deel veroorzaakt doordat de risico's met betrekking tot de sponsoropbrengsten en ticketopbrengsten zijn verhoogd. Daarnaast is een risico opgenomen voor onvoorziene kosten bij de BV. Een nadere toelichting op het risico Floriade is terug te vinden in de paragraaf Floriade.

Beheersmaatregelen

Voor de onderliggende deelrisico's gelden verschillende beheersmaatregelen. Hierop wordt in de [paragraaf Floriade](#) een nadere toelichting gegeven.

Floriade grondexploitatie

Het risico van de grondexploitatie Floriade is gebaseerd op:

- de algemene marktrisico's binnen het plan. De algemene marktscenario's die van toepassing zijn, zijn gebaseerd op de laatst bestuurlijk vastgestelde MPGA;
- een totaaloverzicht van het risicoprofiel opgebouwd uit gewogen projectrisico's, gewogen projectkansen en algemene marktrisico's;
- een toelichting op de projectrisico's en projectkansen. Hierbij worden de aard, omvang, kans van optreden en beheersmaatregelen vermeld;
- niet verrekenbare btw in verband met het evenement.

Het risico is met € 0,6 miljoen gedaald ten opzichte van de Programmabegroting 2021. Dit is een resultaat van de actualisatie MPGA 2021. Een nadere toelichting op de overige risico's in de grondexploitatie Floriade zijn terug te vinden in het MPGA 2021.

Beheersmaatregelen

In deze fase van het proces zijn er nog geen beheersmaatregelen getroffen.

HVC

De gemeente Almere bezit 5,9% van de aandelen van de huisvuilcentrale (HVC). De aandeelhouders, waaronder Almere, staan garant voor langlopende leningen van de HVC. Dit is zo afgesproken bij de oprichting van de HVC in 1996. De totale omvang van de leningen op 31 december 2020 is € 617 miljoen. Voor Almere bedraagt het risico daarmee € 36,4 miljoen, op basis van 5,9% van de aandelen.

Het plafond voor alle aandeelhouders samen is € 670 miljoen. Dat betekent dat bij een faillissement het maximale risico voor Almere € 39,5 miljoen is (op basis van 5,9% aandelen).

Beheersmaatregelen

De afgelopen jaren zijn er veel veranderingen in de afvalmarkt geweest. Daarom maakt de HVC op dit moment een omslag door. De aandeelhoudersvergadering van HVC heeft besloten om een aantal beheersmaatregelen door te voeren, zoals:

- een kredietplafond voor de garantstelling van € 670 miljoen;
- diversificatie van de activiteiten. Voor nieuwe investeringen geldt dat alleen de kernactiviteiten van de HVC onder garantstelling vallen. Dit zijn activiteiten die betrekking hebben op de wettelijke taken van het afvalstoffendomein. Voor overige projecten/investeringen zijn aandeelhouders niet verplicht om te mee te doen. Hiervoor dient aparte financiering te worden aangetrokken;
- Een financiële herstructurering; Het doel hiervan is om de financiële positie van HVC te verbeteren. We worden hier jaarlijks over geïnformeerd bij de AvA over de jaarrekening. De afgelopen jaren hebben we ook een verbetering van de financiële positie van HVC gezien;
- In 2017 is besloten dat duurzaamheidsinvesteringen ('van gas los') onder de algemene garantstelling vallen.

De wethouder Financiën neemt namens de gemeente Almere afgevaardigde deel aan de Algemene Leden Vergadering. De voorbereiding doen we samen met andere Flevolandse aandeelhouders. Via de aandeelhoudersvergadering oefent de gemeente Almere invloed uit op het beleid van de HVC.

Financiële inschatting

Het restrisico is gelijk aan de huidige garantstelling. Deze bedraagt € 36,4 miljoen. Het risicobedrag nemen we op als pro memorie (pm). We verwachten de komende jaren geen direct risico. De afgelopen jaren heeft de HVC samen met de aandeelhouders de strategie aangepast en beheersmaatregelen genomen. De HVC laat daardoor een positief resultaat zien en de som van de leningen onder garantstelling daalt.

Indexatie beheer en onderhoud

We lopen het risico dat wij niet aan onze beleidsnormen voor het beheer en onderhoud kunnen voldoen. Dit komt door prijsstijgingen, waardoor we met hetzelfde budget minder kunnen doen. De prijsstijging in de markt is namelijk hoger dan de loon- en prijscompensatie die wij via het gemeentefonds ontvangen.

Beheersmaatregelen

Wij hebben geen directe invloed op de prijsstijgingen, dit is een gevolg van de markt. Het is mogelijk om op twee manieren om te gaan met de hogere indexatie:

- De hogere indexatie oplossen binnen de huidige budgetten. We sturen dan bij op de programmering. Bijvoorbeeld door het aanpassen van kwaliteitsniveaus of het uitstellen van projecten waar dat mogelijk is.

- De budgetten voor beheer en onderhoud verhogen om de prijsstijgingen te kunnen betalen. Dit betekent dat er dan ergens anders meer moet worden bezuinigd.

Financiële inschatting

Als de prijzen zo blijven stijgen leidt dit tot een tekort op het beheer en onderhoud van structureel € 5 miljoen. De kans dat dit zich voordoet is ingeschat op 40%. Het percentage is op hetzelfde niveau ingeschat als bij de programmabegroting omdat we geen veranderingen van de marktontwikkelingen zien.

Overige risico's

De overige risico's zijn risico's waarvan het individuele risicobedrag van beperkte omvang is. Voor dit programma zijn het twee risico's.

- De ontwikkelingen op de afvalmarkt: door verschillende ontwikkelingen krijgen we mogelijk te maken met hogere verwerkingskosten en/of lagere baten.
- Het contract voor gladheidsbestrijding: door een ongunstig contract komen we in 2022 misschien geld tekort. Dit is mede afhankelijk van de winterse omstandigheden. Met ingang van het winterseizoen 2022/2023 zal er een nieuwe overeenkomst moeten worden gesloten. De huidige overeenkomst loopt in het voorjaar van 2022 af. Na de nieuwe aanbesteding weten we of dit structureel opgelost kan worden.

Vervallen

Er zijn twee vertrouwelijke risico's komen te vervallen.

4.3 Ruimte en wonen

Ambitie

Almere is gebouwd op idealen. Een groen-blaauwe woonstad met ruime, betaalbare woningen. We zijn trots op Almere als stad waar het prettig wonen, werken en recreëren is. We constateren wel dat een betaalbare woning in Almere niet voor iedereen meer vanzelfsprekend is. Er is een aanzienlijke behoefte aan sociale huurwoningen en meer woningen in het middensegment. We blijven ons maximaal inzetten voor een woningmarkt die in balans is.

Verantwoording

Met de Woonvisie hebben we in 2020 de basis gelegd voor de komende 10 jaar op het gebied van wonen. We gaan gericht aan de gang met de bouw van woningen voor alle doelgroepen. We bouwen niet alleen in nieuwe gebieden, maar ook in de stad, bijvoorbeeld rond bestaande voorzieningen zoals in en rond het centrum. Dit betekent dat we bijvoorbeeld meer appartementen op deze plekken bouwen. Deze zijn geschikt voor nieuwe doelgroepen zoals ouderen en studenten. Deze groepen kunnen hierdoor gemakkelijker in Almere blijven wonen. Naast de beschikbaarheid van woningen proberen we er ook voor te zorgen dat woningen betaalbaar zijn. Hier gaan wij niet alleen over, maar door te experimenteren en te onderzoeken proberen we manieren te vinden om de bouwkosten laag te houden. Uiteindelijk gaat het erom dat inwoners prettig en betaalbaar kunnen wonen. We blijven daarom werken aan een Almere waar je betaalbaar kan wonen in gemengde en sociaal veilige wijken.

Betaalbaar en bereikbaar

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In juli 2020 heeft de Almeerse gemeenteraad de nieuwe woonvisie vastgesteld. Dit is de visie op wonen voor de periode tot 2030. In de woonvisie hebben we onze plannen en ideeën opgeschreven. Deze plannen en ideeën hebben we niet alleen geschreven. Hier is ook door andere partijen in de stad over nagedacht.

Met de Woonvisie werken we onder andere aan een hoog bouwtempo in nieuwbouw. We willen veel nieuwe woningen bouwen om het tekort aan woningen tegen te gaan. We zetten ook in op transformatie. Dit is bijvoorbeeld het ombouwen van niet-woningen zoals kantoren tot woningen. Deze woningen kunnen bijvoorbeeld geschikt zijn voor studenten die op zoek zijn naar woonruimte in Almere. Verder zoeken we meer dan vroeger naar locaties voor nieuwbouw in de bestaande stad. Dit moeten aantrekkelijke plekken zijn om te wonen waarbij voorzieningen nooit ver weg zijn.

We hebben daarbij veel aandacht voor de betaalbaarheid en kwaliteit van nieuwe woningen. Dit moet bijvoorbeeld mensen met een middeninkomen meer kansen geven op een woning. We zien het voor deze groep nu nog vaak lastig is om een betaalbare woning naar wens te vinden. Om te zorgen dat woningen betaalbaar blijven we onderzoeken hoe we de bouwkosten laag kunnen houden. Het kan bijvoorbeeld dat door innovaties in de manier van bouwen we de kosten kunnen beperken. Dit is gezien de huidige omstandigheden geen gemakkelijke opgave.

Wat hadden we gepland (begroting)

Het tekort aan sociale huur- en betaalbare vrije sector huurwoningen en betaalbare koopwoningen zet de woonzekerheid voor woningzoekenden in Almere en de regio onder druk. Door nieuwbouw en transformatie worden nieuwe woningen toegevoegd aan het steeds diverse wordende Almeerse woningbestand, maar dit is onvoldoende om het tekort in Almere en de regio op korte termijn op te lossen. Het college heeft zich daarom voor de opgave gesteld in de collegeperiode de bouw van 2.000-2.500 sociale huurwoningen mogelijk te maken. Om tot deze aantallen te komen stuurt het college in de programmering en planning van vele bouwprojecten in Almere. Met de Woonvisie, die binnenkort in uw raad besproken wordt, willen we richting geven aan een woningmarkt die in balans is met de groei en vraag van de stad. Naast uitbreiding treffen we ook voorbereidingen voor de inbreiding van woningen rondom de belangrijke knooppunten in de stad. Naast grondgebonden woningen zijn dit ook appartementen waarmee nieuwe doelgroepen (ouderen

en studenten) gemakkelijker in Almere kunnen blijven wonen. We blijven samen met bewoners optrekken om ervoor te zorgen dat obstakels op een verantwoorde en innovatieve wijze weggenomen kunnen worden. Innovatie en experimenteren (bijvoorbeeld klein wonen) blijft hierbij de leidraad. Deze aanpak leidt tot een breed aanbod aan woningen en vormt een belangrijke toevoeging aan het Almeerse woonklimaat.

Duurzaam en toekomstbestendig

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Wij werken aan een leidraad duurzame gebiedsontwikkeling. Dit is ook opgeschreven in de Duurzaamheidsagenda. Deze leidraad is de eerste stap naar een 100% duurzame gebiedsontwikkeling. In de leidraad staat hoe we overgaan naar duurzame gebiedsontwikkeling. Circulair bouwen is hier een belangrijk onderdeel van.

We weten dat ongeveer 60% van de energievraag in Almere van woningen komt. Daarom is het belangrijk te investeren in woningisolatie en in warmtesystemen. Op deze manier werken we ook aan duurzaamheid in de bestaande stad. We willen ervoor zorgen dat dit soort maatregelen ook betaalbaar blijven. Daarin zal de aanpak wel per wijk verschillen. Dit komt omdat de ene wijk in Almere verschilt van de andere. De ene wijk heeft bijvoorbeeld al stadsverwarming terwijl een andere wijk nog volledig op het gasnetwerk is aangesloten. De komende jaren periode zal hier meer duidelijk over worden. Onze duurzaamheidsagenda is daarin leidend

In de bestaande wijken doen we meer samen met bewoners. Zo onderzoeken we samen hoe we de buurt en prettig en veilig houden. We kijken beter naar wat nodig is en of daar ruimte voor is in de wijk. Deze aanpak moet op den duur ook ouderen helpen om bijvoorbeeld langer prettig thuis te kunnen wonen. Hiervoor werken we veel samen met andere partijen in de stad.

Wat hadden we gepland (begroting)

We blijven werken aan duurzame gebiedsontwikkeling en dragen daarmee bij aan een groene en gezonde stad. Naast het verduurzamen van de bouwproductie, denken we na over hoe we omgaan met de bestaande woningvoorraad en hoe toekomstbestendig deze is, mede gelet op de vergrijzing. Ook zal deze bestaande voorraad meer moeten bijdragen aan het realiseren van de klimaatdoelen. Bijvoorbeeld op het gebied van het tegengaan van hittestress, het verwerken van extreme regenval en om op termijn geen gebruik meer te maken van gas. We experimenteren met het oplossen van deze uitdagingen in de stedelijke vernieuwingsprojecten in Almere Haven en het centrum van Almere Buiten. Uiteindelijk zullen per stadsdeel of wijk voorstellen worden gedaan over welke bronnen van duurzame warmte de juiste keuze zijn. De energievraag die resteert zal duurzaam en CO₂-neutraal moeten worden opgewekt. Wat dit voor bewoners op korte en op lange termijn betekent wordt hierbij ook inzichtelijk gemaakt. De betaalbaarheid van het wonen en de risico's op energiearmoede kunnen immers niet los worden gezien van de woonlasten.

Aantrekkelijke wijken; vitaal, divers en inclusief

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We willen ervoor zorgen dat inwoners op een prettige en verantwoorde manier 'zo thuis mogelijk' kunnen opgroeien en wonen. Dit noemen we de ambulantiseringsopgave. We werken hier samen met zorgpartners en woningcorporaties aan.

De wet verplichte GGZ (Wvvgz) is per 1 januari 2020 ingevoerd. De Flevolandse gemeenten werken hierin samen. De structuur staat en de uitvoering verloopt goed. Er zijn nog enkele randvoorwaarden die nadere uitwerking vragen. Dit gaat bijvoorbeeld over het uitwisselen van gegevens tussen de GGD, de GGZ en het openbaar ministerie.

In 2020 hebben we met onze partners in het welzijnswerk een pilot voorbereid. Het doel van de pilot was om de samenwerking in de wijk met de GGZ te verbeteren. Deze pilot moet ook helpen om nieuwe vormen van ondersteuning te ontwikkelen. We willen graag kwetsbare doelgroepen 'zo thuis mogelijk' op kunnen vangen.

Wat hadden we gepland (begroting)

Landelijk en ook in Almere is er het streven dat inwoners op een prettige manier 'zo thuis mogelijk' kunnen wonen en opgroeien. Dit geldt voor jeugd en volwassenen en voor de groeiende groep ouderen in de stad. We willen passende hulp en ondersteuning zo veel mogelijk beschikbaar laten zijn in de eigen sociale omgeving. Die omgeving is vertrouwd en daar gedijen Almeerders het best. In die omgeving is ook vaak hulp van het eigen netwerk van vrienden, familie en burens het beste beschikbaar. We kijken, mede ingegeven door de ambulantiseringsopgave, naar draagkracht van leefbaarheid van de omgeving: wat kan de omgeving aan, en hoe kan de draagkracht worden versterkt en de leefbaarheid toenemen. Het streven is een inclusieve samenleving waarin iedereen zelfstandig zijn of haar plek vindt en mee kan doen. Een eigen woonplek met zorg op maat in de wijk vormt de basis voor goed herstel en deelname aan de samenleving. Sommigen hebben ondersteuning nodig, ook vanuit het woonbeleid. Daarbij is 'gewoon wonen' de doelstelling. Net zo gewoon wonen als zij die zonder ondersteuning hun plek hebben in de samenleving. Het streven is normalisatie en daar zijn maatwerkoplossingen voor nodig.

Bestuurlijke speerpunten

Bestuursopdracht lange termijn verstedelijking

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben in 2020 grote stappen gezet in het actualiseren van de visie op de lange termijn verstedelijking. We hebben nagedacht over de ontwikkeling van de oostflank van de MRA en Almere. Dit noemen we Perspectief Oostflank en Perspectief Almere.

We bedenken niet zomaar wat, maar bouwen voort op de visie RRAAM en Almere 2.0. Ook doen we dit niet alleen maar werken we samen met de gemeente Amsterdam, de provincie Flevoland en het Rijk. In 2021 bespreken we de Perspectieven met de stad en de raad. We hadden dit in eerste instantie gepland voor 2020, maar dit is door corona vertraagd.

Voor het Perspectief Almere hebben we acht strategische interventies benoemd. Dit zijn ingrepen in onderwijs, werkgelegenheid, stedelijke vernieuwing, centrumontwikkeling, Pampus, bereikbaarheid, toekomstbestendige energievoorziening en de ontwikkeling van de IJmeerbaai. Wij denken dat het belangrijk is hier actie op te ondernemen om te zorgen dat onze stad zich verder kan ontwikkelen.

Wat hadden we gepland (begroting)

We willen vroegtijdig nadenken over hoe we op de lange termijn invulling geven aan de verdere ontwikkeling van Almere. De centrale vraag hierbij luidt: hoe gaat Almere als onderdeel van die oostflank zich de komende decennia ontwikkelen? Deze opgave Lange Termijn Verstedelijking wordt uitgewerkt in het Handelingsperspectief Oostflank MRA 2020-2030. In 2019 zijn de eerste verkenningen naar de belangrijkste opgaven verricht door de gemeente Almere en Almere 2.0 in samenwerking met de gemeente Amsterdam, de provincie Flevoland en het Rijk. In 2020 zal verder uitwerking gegeven worden aan de zes vastgestelde opgaven: wonen, economie, mobiliteit, groenblauw landschap, bestaande stad en financiering en governance. De visies voor Almere Centrum en het gebied Rond de Baai worden medio 2020 opgesteld. Naast een verstedelijkingsstrategie behelst dit straks ook een uitvoeringsagenda voor de komende 10 jaar met een concrete set aan afspraken met en tussen partners.

Omgevingswet

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De invoering van de Omgevingswet staat landelijk en in Almere prominent op de agenda.

In 2020 hebben we gewerkt aan de digitale processen. Deze zijn nodig om straks goed te werken met de Omgevingswet. Het gaat daarbij vooral om de aansluiting tussen de Almeerse en de landelijke systemen en processen. Het totaal van de digitale processen noemen we het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarnaast hebben we veel overleg en afspraken gemaakt met onze ketenpartners. Dit zijn de partners met wie we samenwerken als het gaat over de vergunningverlening, bijvoorbeeld de Omgevingsdienst.

In de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet, werken we ook aan de voorbereiding op de Wet kwaliteitsborging. Dit doen we omdat deze wetten veel raakvlakken hebben in de manier van werken. De financiële gevolgen van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging zijn en blijven belangrijke aandachtspunten. Uit onderzoek blijkt dat inkomsten uit leges sterk afnemen. Dit komt doordat er minder aanvragen voor

vergunningen gedaan zullen worden. Op dit moment zijn wij met diverse werkgroepen op gemeentelijk en rijksniveau hierover in gesprek. In 2021 willen we hier graag over spreken met de gemeenteraad.

We hebben de nieuwe procedures en verplichtingen voor de omgevingsplannen in beeld gebracht. Dit geeft ons inzicht in hoe we de samenwerking en afstemming goed kunnen organiseren.. Daarbij hebben we gekeken hoe we invulling kunnen geven aan de nieuwe omgevingsvisie die uiterlijk eind 2024 moet worden vastgesteld door de gemeenteraad. In 2021 willen we samen met de gemeenteraad verkennen hoe we dit proces met elkaar kunnen doorlopen.

Wat hadden we gepland (begroting)

Vanaf 2021 is de nieuwe Omgevingswet van kracht. In deze wet worden 26 bestaande wetten op het gebied van bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur gebundeld. Uitgangspunt is dat het daardoor gemakkelijker wordt om ruimtelijke projecten te starten. Ontwikkelaars hoeven bijvoorbeeld nog maar één (digitale) vergunning aan te vragen. Deze bundeling en centralisatie wordt gezien als een van de grootste wetgevingsoperaties in Nederland. De inzet van de Omgevingswet is om de fysieke leefomgeving beter te beschermen en te benutten. De implementatie van de wet duurt tot 2029.

Vanwege de lengte van dit proces kiezen wij ervoor om al lerend en in interactie met de stad, stap voor stap de Omgevingswet te implementeren. In 2020 werken we aan de digitalisering van bestemmingsplannen en het 'omgevingswetproof' maken van het vergunningverleningsproces. Dit doen we om ervoor te zorgen dat initiatiefnemers vanaf 2012 bij één loket, het Omgevingsloket, hun vergunningaanvraag of melding kunnen doen. Omdat deze binnen 8 weken afgehandeld dienen te worden zullen we ook de achterliggende procedures aanpassen. Ook bestaande verordeningen zullen worden omgezet en worden opgenomen in het nog op te stellen Omgevingsplan.

Taskforce Oosterwold

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Gebiedsontwikkeling Oosterwold

Met de evaluatie Oosterwold en de voorgestelde voorbereiding van de start van fase 2 Oosterwold wordt de gebiedsontwikkeling in Oosterwold een definitieve keuze en is daarmee het experimenteel karakter voorbij. Eind 2020 is daartoe het raadsvoorstel Evaluatie 1ste fase en start 2de fase Oosterwold naar de raad verzonden door het college. De gebiedsorganisatie Oosterwold is verantwoordelijk voor het gehele proces van uitgifte, initiatiefbegeleiding en ook de gebiedsexploitatie.

Taskforce Oosterwold

Voor het soepel laten landen van de reguliere gemeentelijke taken in Oosterwold is een tijdelijke Taskforce Oosterwold neergezet. Deze heeft als hoofdtaak het zorgdragen voor het laten landen van alle gemeentelijke taken in de gemeentelijke afdelingen, met daarbij een continue oog voor de specifieke aspecten die horen bij de organische ontwikkeling van Oosterwold. In 2023 dient dit gerealiseerd te zijn. In 2020 zijn de onderwerpen riolering, wegen en handhaving geborgd in de gemeentelijke organisatie. Een aanvang is gemaakt met de voorzieningen (scholen, openbaar vervoer, natuur/groen). Een aantal economische functies hebben tot ingrijpen (supermarkten) of beleidsafwegingen (datacenters) geleid.

Wat hadden we gepland (begroting)

De organische gebiedsontwikkeling van Oosterwold heeft de afgelopen jaren een enorme vlucht genomen. Met een vooraf vastgestelde set van uitgangspunten en spelregels wordt maximaal ruimte gegeven aan particuliere initiatieven. Deze vorm van gebiedsontwikkeling heeft een groot experimenteel karakter.

De taskforce Oosterwold is verantwoordelijk voor het gehele proces van uitgifte, initiatiefbegeleiding en ook de gebiedsexploitatie. Dit in nauwe samenspraak met bewoners. Daarnaast spelen een flink aantal zaken waarvan de complexiteit sterk verschilt en de taskforce in meer of mindere mate een cruciale rol speelt. Voorbeelden zijn de gemeentelijke zorgplicht afvalwaterzuivering, beheer van de kavelwegen, de eventuele komst van bevolkingsvolgende voorziening zoals een basisschool en gymlokaal, toezicht en handhaving in het gebied en de gemeentelijke belastingen. Dit alles natuurlijk in de geest van de gekozen ontwikkelstrategie.

Ambtelijke inzet MRA

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De MRA Agenda 2020-2024 is vastgesteld en gelanceerd. De raadsbrief van mei 2019 zijn de basis voor onze inzet. In deze raadsbrief zijn de prioriteiten opgeschreven. We hebben in 2020 die prioriteiten vertaald naar acties. Dit zijn de Verstedelijkingsstrategie, Programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (schaalsprong mobiliteitssysteem) en Circulaire Economie. De gemeente Almere levert enkele ambtenaren. Sommige zijn trekkers van MRA-programma's en anderen zitten in de verschillende werkgroepen. Maar ook sommige Almeerse bestuurders zijn als trekker betrokken. Met de bestuurlijke trekkers en de ambtelijke inzet in de MRA bepaalt Almere mede de regionale koers en nemen we onze verantwoordelijkheid als tweede stad binnen de MRA.

We hebben in 2020 ook de samenwerking in de deelregio Almere-Lelystad versterkt. Dit hebben we zowel gedaan op bestuurlijk als ambtelijk niveau. Door gezamenlijk op te trekken, versterken we onze effectiviteit in de regionale samenwerking.

Wat hadden we gepland (begroting)

De Metropoolregio Amsterdam is een belangrijke regio waar Almere aan deelneemt om regionale samenwerking handen en voeten te geven. Veel opgaven op het gebied van werken, wonen, mobiliteit en cultuur overstijgen immers de gemeentegrens. Het benutten van kansen in de regionale samenwerking en het zorg dragen voor een goede positionering van Almere in de regio vergt een continue inspanning. Almere pakt meer en meer de rol op om de manier waarop de regio acteert te verbeteren. Dit gebeurt ook vanuit het besef dat Almere als tweede stad van de metropoolregio Amsterdam, veel te betekenen heeft in het oplossen van deze opgaven.

De inhoudelijke agenda MRA is naar verwachting in 2020 gereed en zal vervolgens verder uitgewerkt en uitgevoerd worden. We willen daarbij de effectiviteit van onze inzet in de metropoolregio vergroten. We zetten ons daarbij extra in voor de Verstedelijkingsstrategie MRA, Samen Bouwen aan Bereikbaarheid en OV-toekomstbeeld.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	205,1	111,4	93,8
baten	200,3	155,8	-44,4
<i>totaal voor reservemutaties</i>	<i>4,9</i>	<i>-44,4</i>	<i>49,3</i>
stortingen	16,3	58,9	-42,6
onttrekkingen	11,9	12,5	0,6
totaal	9,3	1,9	7,3

We hebben een voordeel van € 1,8 miljoen op het Alnovum

De verkoop van het kantoorgebouw is niet doorgegaan. De afgelopen jaren is het gebouw meer waard geworden. De waardeverhoging verwerken we nu in de boekhouding. Dat betekent een meevaller van € 2 miljoen. Wel moet er nog noodzakelijk onderhoud uitgevoerd worden in 2021. Hiervoor doen we een voorstel voor resultaatbestemming van € 245.000.

We hebben een voordeel van € 3 miljoen op de risico's van IbbA leningen

In het verleden hebben we via vennootschappen leningen aan starters gegeven om een IbbA woning te kunnen kopen. We staan samen met de woningbouwcorporaties garant voor de uitstaande leningen. Voor ons deel van het risico hebben wij geld overgemaakt naar de vennootschappen die de leningen beheren. Destijds was de huizenmarkt erg onzeker. Daarom hebben wij een voorziening getroffen voor het geval het uitstaande geld niet meer terugbetaald kan worden. Inmiddels is de waarde van woningen 50% tot 70% toegenomen. Het risico is daarmee komen te vervallen en de voorziening dus niet meer nodig.

Er is een voordeel van € 1 miljoen op de omgevingsvergunningen

In 2020 zijn een aantal bouwprojecten sneller afgerond dan gedacht. Daardoor ontvingen we dit jaar meer leges.

Het overige resultaat wordt veroorzaakt door diverse kleinere verschillen.

Risico's

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (A x B)	risicobedrag PB 2021	verschil
Omgevingswet en Wkb	5.000	60%	3.000	3.000	0
Vervallen				300	-300
totaal	5.000	60%	3.000	3.300	-300

Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging Bouwen

Op 1 januari 2022 treden de Wet Kwaliteitsborging Bouwen (Wkb) en de Omgevingswet (OW) naar alle waarschijnlijkheid in werking. De invoering van beide wetten betekent een grote wijziging van het omgevingsrecht. Ze hebben een groot effect op de wijze waarop de gemeente werkt en samenwerkt met partners en mede-overheden. De invoering heeft ook negatieve financiële consequenties. We moeten meer kosten maken en kunnen minder leges heffen. Op dit moment is nog niet zeker of en hoe het ministerie van Binnenlandse zaken de financiering van het gewijzigde takenpakket zal invullen.

Hierover zijn we (mede op hun verzoek) nadrukkelijk in gesprek met de vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het ministerie van Binnenlandse zaken (BZK).

Beheersmaatregelen

We volgen de ontwikkelingen op de voet en spelen waar mogelijk tijdig in op deze ontwikkelingen. Er is ruimte voor bestuurlijke keuzes om het financieel tekort dat dreigt deels te verkleinen. Dat zal echter niet helemaal lukken. Het financiële tekort dat dreigt is dan nog steeds groot.

Financiële inschatting

De precieze financiële impact van de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) is op dit moment nog steeds onzeker. Het nadeel op de leges wordt ingeschat op circa € 2 miljoen per jaar. Ook zijn we op 1 januari 2022 nog niet klaar met het invoeren van deze wetten. Op 1 januari 2029 moeten beide wetten in volledige omvang zijn ingevoerd. Daarbij gaat het niet alleen om een technische invoering maar ook moet de wijze van werken (in de geest van de wet) in de driehoek stad, organisatie en bestuur goed geborgd worden. Dit zodat voor alle partijen helderheid en transparantie ontstaat in de verwachtingen en ambities die we met elkaar hebben. Dit voorkomt financiële risico's en claims tijdens het realiseren van initiatieven. Voor de invoering tot en met 2024 is budget opgenomen in de Perspectiefnota 2022. Vanaf 2025 is geen budget beschikbaar. Dan volgt de invoering van de tweede fase van de Wkb. Op dit moment is nog niet duidelijk of dit extra geld kost of nog andere onvoorziene financiële effecten met zich meebrengt.

Het totale risico schatten we voor deze perspectiefperiode (4 jaar) in op totaal € 10 miljoen. Omdat we een aantal beheersmaatregelen kunnen inzetten, verwachten we dat het bedrag gehalveerd kan worden. Daarmee komt het risico op € 5 miljoen. De kans van optreden wordt geschat op 60% en is mede afhankelijk van de gesprekken met BZK en de VNG.

Vervallen risico's

Er is een vertrouwelijk risico komen te vervallen.

4.4 Zorg en welzijn

Ambitie

Elke Almeerder loopt weleens aan tegen problemen en tegenslagen. Vaak kunnen gezins- en familieleden, vrienden en buren bijspringen. Of er zijn plekken in de wijk waar mensen terecht kunnen voor advies, een luisterend oor of een helpende hand. De Almeerse samenleving bloeit door de inzet, activiteiten en netwerken van inwoners. Er zijn echter grenzen aan wat mensen zelf, in en met hun eigen omgeving kunnen oplossen. Daarom moeten Almeeders kunnen terugvallen op de overheid in het vertrouwen dat ze de juiste ondersteuning krijgen.

Is er professionele ondersteuning nodig, dan willen we dat deze zo passend mogelijk is. Daarmee bedoelen we: afgestemd op iemands situatie, netwerk, mogelijkheden en behoeften. Passend betekent daarnaast op het juiste moment, voordat problemen verergeren, en waar nodig in samenhang, zodat oplossingen elkaar zo veel mogelijk versterken en vooral niet tegenwerken. De ondersteuning is niet te veel en niet te weinig en versterkt waar mogelijk het eigen probleemoplossend vermogen.

Om bovenstaande ambitie waar te maken, werkt de gemeente met veel andere partijen aan forse veranderingen in het sociaal domein. De ambitie vraagt namelijk veel van het aanbod en van de professionals die (toegang tot) ondersteuning verlenen. Stijgende kosten en afnemende inkomsten maken de ingezette veranderingen des te urgenter. In 2020 leggen we prioriteit bij drie opgaven:

- Het welzijnswerk stimuleert mensen om (weer) actief deel te nemen aan de samenleving, initiatief te nemen en hun problemen zelf aan te pakken. Bovendien draagt het bij aan het verbeteren van de leefbaarheid in wijken. We herzien het welzijnsbeleid om het toekomstbestendig te maken en om het beter te laten aansluiten bij alle veranderingen in het sociaal domein. Hierbij zullen we nadrukkelijk de verbinding leggen met burgerkracht en inzetten op opgave gericht werken in de stad.
- De wijkteams zijn er voor inwoners die iets willen betekenen voor hun buurt of die ondersteuning nodig hebben. Om de teams voldoende ruimte te geven om inwoners te helpen en om effectief op te treden, werken we aan de doorontwikkeling van het Sociaal Stedelijk Team. Hierbij is het nadrukkelijk de bedoeling jeugdhulp beter te laten aansluiten bij inwoners met complexe (combinaties van) problemen.
- We willen dat passende hulp en ondersteuning zo veel mogelijk beschikbaar is in de eigen (sociale) omgeving van mensen. Die omgeving is namelijk vertrouwd en hier gedijen Almeeders vaak het best. Verwijzing naar een 24-uursinstelling (24-uursjeugdhulp, beschermd wonen, maatschappelijke opvang, zwerfjongerenopvang) moet alleen nog plaatsvinden als thuis wonen niet meer gaat, of als dit niet de hele week lukt. Dit vraagt om meer en betere alternatieven voor 24-uursverblijf.

Verantwoording

We hebben ons afgelopen jaar ingezet om ook in deze tijden goede zorg te blijven leveren aan de Almeeders die dat nodig hebben. Dankzij de medewerkers en organisaties waar we mee samenwerken is het gelukt de juiste zorg te garanderen en zijn grote incidenten voorkomen.

Zo hebben we vanwege corona een containerdorp gebouwd voor de opvang van daklozen. We hebben dit gedaan om te voorkomen dat het coronavirus zich verder verspreidt. In de normale opvang wordt namelijk gebruik gemaakt van gedeelde slaapkamers. Ook is er vanwege corona ook een financiële regeling opgezet om zorg te garanderen. Dit is het gevolg van een afspraak tussen het Rijk en de VNG. Het betekent dat eventuele extra kosten door bijvoorbeeld de extra inzet van personeel en/of het werken op alternatieve locaties door het Rijk betaald worden.

Verder hebben opnieuw veel inwoners ondersteuning ontvangen. In 2020 was het aantal meldingen voor ondersteuning op het gebied van de Wmo en de jeugdwet hoger. Vanwege corona was de ondersteuning die zorgaanbieders geven soms wel anders.

Ondersteuning in de wijken

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We willen ervoor zorgen dat kwetsbare groepen zo thuis mogelijk kunnen worden opgevangen. We hebben in 2020 daarom geëxperimenteerd met nieuwe woon-zorgcombinaties. In deze pilots stond onder andere de versterking van de samenwerking met de GGZ centraal. Samen met zorgaanbieders en woningcorporaties blijven we zoeken naar locaties voor passende woonruimte. Dit doen we omdat we zien dat het lastig is om voldoende woonruimte aan te bieden.

Verder zijn afspraken gemaakt met de woningbouwcorporaties. Deze afspraken gaan bijvoorbeeld over de toegankelijkheid van gebouwen. Naar aanleiding van deze afspraken zijn automatische deuropeners geplaatst en is er ruimte gemaakt voor het stallen van scootmobielen. Ook een aantal Verenigingen van Eigenaren heeft geïnvesteerd in het verbeteren van de toegankelijkheid van gebouwen. Hierin trekken we gezamenlijk op. Op deze manier zorgen we ervoor dat ouderen langer prettig thuis kunnen blijven wonen.

Wat hadden we gepland (begroting)

Samen met andere organisaties creëren we voldoende passend aanbod van begeleiding en behandeling in de eigen omgeving. Er is behoefte aan nieuwe woon-zorgcombinaties en aan samenhangende en laagdrempelige vormen van hulp en ondersteuning. We proberen in deze behoefte te voorzien door het stimuleren van initiatieven in de stad voor het realiseren van nieuwe voorzieningen en door het maken van prestatie afspraken met woningbouwcorporaties. Hierdoor blijft het mogelijk om op een prettige en veilige manier (langer) thuis te wonen. Daarbij houden we ook oog voor de draagkracht in de wijken.

Almeeders met lichte veelvoorkomende problemen moeten snel en gemakkelijk ergens terecht kunnen. Voor deze inwoners organiseren we zo veel mogelijk groeps- of wijkgerichte ondersteuning die te gebruiken is zonder verwijzing. Ook voor zwaardere, veelvoorkomende problemen organiseren we oplossingen zo veel mogelijk collectief. Een formele verwijzing (indicatie) is dan alleen nog nodig bij zware problemen waar relatief weinig inwoners mee te maken hebben.

Een kleine groep inwoners en gezinnen kampt langdurig met een stapeling van problemen. Er is bijvoorbeeld sprake van psychische klachten, werkloosheid, armoede, schulden, verslavingen, beperkingen, opvoedproblemen, sociale isolatie of laaggeletterdheid. Voor deze inwoners is samenhang in de ondersteuning essentieel. Het uitgangspunt één gezin, één plan, één aanpak, ook op school moet voor hen werkelijkheid worden.

Naast het bovenstaande blijven we inzetten op een gezonde leefstijl van inwoners (Gezond in Almere), het inspelen op de vergrijzing (Goud in Almere) en de opvang van mensen met verward gedrag. Er is blijvende aandacht voor de acceptatie, zichtbaarheid en veiligheid van alle inwoners, ongeacht wie ze zijn, waar ze vandaan komen en van wie ze houden. Ook verbeteren we de positie van mensen met een handicap. Daarbij blijven we volgen hoe het gaat met de kosten voor dagbesteding, begeleiding en huishoudelijke hulp (ondersteuningsarrangementen Wmo).

Jeugdhulp

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2020 zijn de teams gezinsbegeleiding samengesteld. Het uitgangspunt in dit werk blijft één gezin, één plan, één aanpak. Er zijn afspraken met de uitvoeringpartners gemaakt. Deze uitvoeringpartners zijn onder andere jeugdhulp-, schuldhulp-, Wmo-partners. Verder hebben we de aansturing geregeld en hebben we een systeem gemaakt waarin de resultaten van ons werk worden gemonitord. De teams starten in twee stadsdelen in januari 2021. In deze teams zijn meerdere disciplines aanwezig. Er is bijvoorbeeld kennis over, jeugdhulp, Wmo en schuldhulp. Dit leidt tot één plan voor de aanpak van de verschillende vormen van problematiek waarmee een gezin soms te kampen heeft. Het gezin is de eigenaar van het zorgplan. Dit is wat we de integrale gezinsaanpak noemen.

Wat hadden we gepland (begroting)

Meer dan 8% van de Almeerse jeugdigen maakt gebruik van jeugdhulp. Dat percentage blijft stijgen. Bovendien lijken de problemen van kinderen en gezinnen steeds complexer te worden. Relatief veel jeugdigen wonen in een 24-uursinstelling.

In 2020 komen er alternatieven voor 24-uursverblijf. Bijvoorbeeld gezinstraumabehandeling, een bewezen manier om uithuisplaatsing te voorkomen. We blijven meer pleeggezinnen werven. Daarnaast starten er deeltijd gezinshuizen en andere kleinschalige vormen van opvang in een gezinssetting. Er is speciale aandacht voor jongvolwassenen. Na hun achttiende verjaardag is er een soepele overgang nodig tussen jeugdhulp en ondersteuning voor volwassenen, zodat ze niet tussen wal en schip vallen.

Samenwerking tussen de jeugdhulp en andere domeinen is ook belangrijk als meer leden van één gezin problemen ervaren. Daarom start de jeugdgezondheidszorg (JGZ) Almere met gebiedsgerichte teams voor gezinsbegeleiding. Ook organiseren we de toegang tot jeugdhulp sneller, dichterbij inwoners en in goede verbinding met de wijkteams.

Veilig onderdak

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Als inwoners hulp nodig hebben van de gemeente dan staat hun behoefte en mogelijkheden centraal. Met Samen Sterker in de Wijk een start gemaakt om de regie van kwetsbare inwoners te versterken. Samen Sterker in de wijk is een netwerk van zorg en ondersteuning. De behoefte en mogelijkheden van de inwoner worden opgehaald met het bepalen van wat 'ik kan, ik wil, en ik nodig heb'. Deze opzet wordt in 2021 verder in de praktijk gebruikt.

In 2020 is in Almere Haven en in Stedenwijk het Schakelteam gestart. Het Schakelteam schakelt tussen dat wat er is (van vrijwillig tot professionele zorg) en de kwetsbare inwoner. Medewerkers van het Schakelteam lopen daarvoor herkenbaar op straat. Hiermee zijn ze gemakkelijk benaderbaar. Het Schakelteam kan een luisterend oor bieden, informeren maar ook doorverwijzen naar professionele hulpverlening. Maar ook hier ligt de regie bij de inwoner.

Regie ligt bij de inwoner op de inzet en intensiteit van zorg en ondersteuning. Daarnaast is ook de Wet verplichte ggz (Wvvggz) er onder meer op gericht de kwetsbare inwoner en zijn directe netwerk meer regie te geven.

Dat gebeurt o.a. in het netwerk Samen Sterker in de Wijk. In 2021 brengen we de opzet in praktijk.

Wat hadden we gepland (begroting)

Kwetsbare inwoners met ernstige psychische problemen moeten kunnen wonen waar dat het beste past. Het streven is dat zij steeds vaker wonen in een wijk waarin zij zich thuis voelen en waarin ze onderdeel zijn van de samenleving. Voor wie dat (tijdelijk of nog) niet lukt creëren we meer variatie in de opvang; van logeerplekken en beschermd wonen tot volledig beschermd wonen. Ook kijken we naar de inzet van slimme automatisering in huis. De behoeften en mogelijkheden van mensen zijn het vertrekpunt voor herstel: 'Wat wil ik, wat kan ik en wat heb ik, samen met mijn netwerk, nodig?'. Kwetsbare inwoners en hun netwerk moeten eerder de juiste hulp krijgen en meer eigen regie hebben over hun ondersteuning.

Om instroom in het beschermd wonen en de maatschappelijke opvang te voorkomen is het van belang om problemen snel te herkennen. Het opvolgen van hun signalen maakt snelle interventies mogelijk. Dit vraagt om de samenwerking tussen allerlei organisaties beter te organiseren. Tot slot is het belangrijk dat familie, vrienden en buurtbewoners weten waar ze terecht kunnen met eventuele signalen, vragen en zorgen.

De inwoner als vertrekpunt

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben in 2020 de basis neergezet voor het nieuwe welzijnskader. In 2020 hebben we hier met de stad over gesproken. Deze gesprekken met de stad hebben we volledig coronaproof georganiseerd. We hebben

daarbij aandacht gehad voor het hele traject en in het bijzonder de invulling van de bezuiniging voor 2021. Hiermee is het participatietraject in en met de stad afgerond. Daarnaast hebben we onderzoek gedaan naar het kinder- en jongerenwerk. Deze voorbereidingen leiden tot een voorstel dat in 2021 met uw raad besproken wordt.

Verder hebben we in 2020 gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening. Zo monitoren en sturen we actief op de resultaten. Dit doen we door samen met aanbieders van zorg een pilot effectmeting uit te voeren. Hiermee krijgen we beter inzicht in hoe ondersteuningsarrangementen bijdragen aan het welzijn van de inwoners. Daarnaast is ook een dashboard ontwikkeld waarmee we de inhoudelijk en financiële ontwikkelingen volgen. Op deze manier hebben we actuele informatie waarop we beslissingen kunnen baseren.

We werken daarbij ook samen met de ambulantiseringsofgave. Dit doen we door actief deel te nemen aan onder andere de pilot Thuis in de Wijk en door een structureel overleg te organiseren met de intern en externe betrokkenen op dit gebied.

Wat hadden we gepland (begroting)

De veranderingen in het sociaal domein vragen veel van maatschappelijke organisaties en hulpverleners en soms ook van inwoners. De toetsvragen bij alle veranderingen zijn steeds: wat hebben de Almeerders hier aan? Wat vinden zij van de veranderingen en welk tempo van veranderen is verantwoord?

Het is vaker gezegd: succes in het sociaal domein is geen vanzelfsprekendheid. De samenleving verwacht steeds meer van de overheid. Tegelijkertijd zijn de problemen van mensen steeds complexer. We hebben te maken met jeugdproblemen, lerarentekorten en veranderende wetgeving, zoals de invoering van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgg). Dit vraagt koersvastheid en flexibiliteit tegelijk, in een lerende omgeving waarin we snel kunnen inspelen op veranderingen. Investeren in de deskundigheid van hulpverleners en ze handlingsruimte geven staat daarom voorop in 2020.

Bestuurlijke speerpunten

Onderwijsarrangementen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Vanaf de start van de onderwijs –jeugdhulp arrangementen op een aantal Almeerse scholen voor speciaal onderwijs is de beleidsvraag of de arrangementen op deze wijze voldoende bijdragen aan de transformatie jeugdhulp onbeantwoord gebleven. In 2020 is de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse tot een afronding gekomen met een duidelijke aanbeveling, die inmiddels ook in een besluit is omgezet. Vanaf 2021 bestaan de arrangementen uit een beperkt aantal uren die hulpverleners op school inzetten, maar niet langer de begeleiding van gezinnen thuis.

Om jeugdhulp zo dichtbij mogelijk in te zetten zijn in 2020 gemaakte afspraken met betrekking tot de teams gezinsbegeleiding van groot belang. Dit betreft een majeure reorganisatie van een deel van de Almeerse jeugdhulp, die in 2021 en de jaren daarna tot uitvoer wordt gebracht.

Wat hadden we gepland (begroting)

Geen enkel kind valt tussen wal en schip, dat is ons uitgangspunt in Almere. We zijn er van overtuigd dat het samenspel van opvoeden en opgroeien, voorschoolse voorzieningen, onderwijs en jeugdhulp in de wijk hier aan bijdraagt. Op school komen kinderen en gezinnen dagelijks samen. Hier komen vragen rondom opvoed- en opgroei ondersteuning dus ook naar voren.

Onderwijsarrangementen vormen de toegang tot jeugdhulp JGZ. Door de inzet van onderwijsarrangementen, maken we het mogelijk jeugdhulp zo vroeg en zo dichtbij mogelijk in te zetten. De vroegtijdige inzet van lichtere vormen van ondersteuning kan bovendien de inzet van duurdere jeugdhulp voorkomen.

Verward gedrag

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben in 2020 gewerkt aan een regionale aanpak voor mensen die verward gedrag vertonen. Daarnaast hebben we de aanbevelingen uit het onderzoek 'Verward in Flevoland' uit 2019 uitgewerkt. Dit moet helpen onze aanpak te verbeteren en deze doelgroep beter te begeleiden.

We hebben een subsidie ontvangen van de Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie (ZonMw). Deze subsidie gebruiken we om een projectleider van te betalen. Op deze manier is er een medewerker fulltime bezig met dit onderwerp.

We hebben het afgelopen jaar ook meer gewerkt aan de aanpak van de overlast in het stadscentrum. Door het verplaatsen van maatschappelijke voorzieningen proberen we de overlast verder te verminderen. Daarnaast werken we aan een nieuwe voorziening in het stadscentrum die juist moet helpen de overlast te verminderen. Daarnaast maken we een speciale aanpak om personen die vaak overlast veroorzaken te helpen. Het doel hiervan is om overlast verder tegen te gaan.

Wat hadden we gepland (begroting)

Wij zijn bezorgd over het aantal mensen dat verward gedrag vertoont. De komende periode zetten we in op een betere samenwerking tussen sociaal domein, zorg en veiligheid om te voorkomen dat deze groep mensen tussen wal en schip valt. We investeren vooral in preventie. Dit kan veel leed voor de persoon en de omgeving voorkomen.

De opzet van onze aanpak is tweeledig. We willen het aantal overlastmeldingen waarbij personen met verward gedrag zijn betrokken, verlagen. Daarnaast zetten we in op een adequate zorg- en ondersteuningsstructuur in de wijk. Het effect hiervan is zowel een groter gevoel van veiligheid, als betere zorg dichterbij voor kwetsbare inwoners.

Om dit te bereiken zijn werken we langs drie lijnen:

- Sluitende aanpak personen met verward gedrag
We gaan aan de slag met het aanpakken van de top 67 personen die vaker dan 5 keer zijn gemeld in een tijdsbestek van een jaar. Uit onderzoek blijkt dat dit gaat om een derde van het totaal aan meldingen. Daarnaast starten we met het aanpakken van een deel van de overlast in het centrum en gaan we onderzoek doen of een betere beschikbaarheid van professionals als de crisisfunctie en politie wenselijk is.
- Ambulantiseringsopgave
Het inrichten van adequate zorg en ondersteuningsstructuur is een brede opgave. Met een coalitie van zorgpartners willen we adequate begeleiding en behandeling zo dicht mogelijk bij huis realiseren. Dit vraagt om innovatieve concepten en om laagdrempelige (inloop)voorzieningen. Dit brengt ook met zich mee dat er draagvlak nodig is onder de bewoners van de wijk. Door middel van heldere communicatie en te overleggen met de buurt(vertegenwoordigers) gaan we hier aan werken. Het gezamenlijk overleg in de vorm van een beheergroep in het centrumgebied is hier een goed voorbeeld van.
- Wet- en regelgeving GGZ
De invoering van de Wet verplichte GGZ is een wettelijke taak. De uitvoering ervan vraagt een nauwe samenwerking tussen meerdere partijen en dwingt tot nieuwe samenwerking die hopelijk bijdraagt aan een sluitende aanpak.

Verhogen van de slagkracht van de wijkteams

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het is de bedoeling dat we gaan werken in clusters van tien gebieden. We verwachten dat dit aantal een redelijk evenwicht is. Dit is een evenwicht tussen enerzijds de wens om door clustering de wijkteams te verstevigen. Anderzijds willen we ervoor zorgen dat de wijkteams op een aanvaardbaar niveau nabij zijn in de wijken waar de vraagstukken het grootst zijn. Samen met de convenantpartners zijn we gekomen tot dit aantal. Deze afspraak vormt onderdeel van de doorontwikkeling van de sociale wijkteams. Dit voorstel is in mei 2020 ook aangeboden aan de raad.

Op twee plekken is in 2020 in de stad gestart met een pilot. We experimenteren daar door de Wmo een andere plek te geven in de wijkteams. De evaluatie van de pilot heeft plaats gevonden en de voorlopige resultaten laten

zien dat de samenwerking in de geclusterde teams goed verloopt. De evaluatie liet ook zien dat een andere verdeling van werkzaamheden leidt tot een heldere aanpak.

We implementeren deze werkwijze vanaf begin 2021. Wij hebben u hierover in december 2020 de notitie 'dienstverlening wijkteams, ontwikkelingen en keuzes' ter consultatie aan voorgelegd.

Verder hebben wij in het voorjaar van 2020 een werkgroep opgericht. Deze werkgroep moet helpen de verbinding tussen de wijkteams en inkomensconsulenten te versterken. Dit heeft geleid tot het voorstel om te gaan werken met verbindingsofficieren. We gaan hier begin 2021 verder aan werken.

Wat hadden we gepland (begroting)

De wijkteams hebben een belangrijke functie in het vroeg signaleren van sociaal-maatschappelijke vragen, het versterken van de sociale basis/burgerkracht en het bieden van oplossingen binnen het algemeen toegankelijk aanbod in de wijken (de informele ondersteuning). Daarnaast hebben de wijkteams een rol als toegang tot Wmo-voorzieningen. De wijkteams zijn er voor inwoners die iets willen betekenen voor hun buurt of die ondersteuning nodig hebben. Om de teams voldoende ruimte te geven om inwoners te helpen en om effectief op te treden, is een Sociaal Stedelijk Team ingericht voor inwoners met complexe (combinaties van) problemen. In 2020 ronden we de besluitvorming af over de inrichting en taken van de teams. Hierbij is het nadrukkelijk de vraag hoe jeugdhulp beter kan aansluiten.

De komende jaren zal er een bezuiniging plaatsvinden binnen het welzijnsbeleid die ook de wijkteams zal raken. De verwevenheid van het welzijnswerk en de wijkteams maakt dat besparingsopdrachten elkaar raken en hier en daar overlappen.

De doorontwikkeling van de wijkteams zal in dit brede perspectief vorm moeten krijgen. Keuzes zullen binnen de financiële kaders gemaakt moeten worden, rekening houdend met de majeure opgaven waar we voor staan op het gebied van bijvoorbeeld de ambulantisering van zorg/ondersteuning en de vergrijzing. Hiervoor is een sterke sociale basis nodig, evenals een snelle, effectieve inzet van individuele ondersteuning voor inwoners in een kwetsbare positie. De ontwikkeling van de wijkteams zal hier een bijdrage aan leveren.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	223,5	228,2	-4,7
baten	6,8	6,7	-0,1
<i>totaal voor reservemutaties</i>	<i>216,6</i>	<i>221,4</i>	<i>-4,8</i>
stortingen	4,5	5,5	-0,9
onttrekkingen	6,9	6,9	0,0
totaal	214,3	220,0	-5,7

Op de jeugdhulp zonder verblijf is een nadeel van € 2,3 miljoen.

De kosten zijn in 2020 met 18% gestegen ten opzichte van 2019. Onze jongeren krijgen steeds duurdere behandelingen. Dit komt onder andere doordat de problematiek steeds groter wordt. Waarschijnlijk komt dit voor een deel ook door de corona pandemie.

Op de jeugdhulp met verblijf is ook een tekort van € 2,8 miljoen.

Voor de jeugdhulp met verblijf hebben we een meerjarig contract met onze zorgaanbieders. Elk jaar moeten we de zorgaanbieders een vast bedrag betalen. Maar de zorgaanbieders maken veel meer kosten voor:

- groei van het aantal klanten in 2017 en 2018;
- specialistische jeugdhulp;
- pleegzorg voor jeugdigen onder de 18 jaar.
- meerzorg bovenop het contract

De zorgaanbieders hebben de gemeenten gevraagd om extra geld. Hierover zijn nu afspraken gemaakt.

Op de Wmo komen we € 2 miljoen tekort. Dit komt doordat:

- de kosten van de ondersteuningsarrangementen € 0,9 miljoen hoger zijn. Dit komt voor € 0,6 miljoen door corona.

- er € 0,5 miljoen minder eigen bijdragen zijn ontvangen. Door de coronamaatregelen was het lang onduidelijk of de eigen bijdragen doorbetaald moesten worden. Dit is wel het geval. De eigen bijdragen ontvangen we volgend jaar.
- de kosten van de gehandicaptenvoorziening € 0,4 miljoen hoger zijn door een duurder contract en het in één keer plaatsen van deuropeners in een aantal appartementencomplexen.
- de kosten van de persoonsgebonden budgetten € 0,2 miljoen hoger zijn.

We hebben een voordeel van € 1,4 miljoen vooral door vertraging in activiteiten

Het gaat hierbij voor € 0,6 miljoen om activiteiten die vertraagd zijn en waar het overgebleven geld nodig is om de kosten in 2021 te kunnen betalen. Het gaat om de onafhankelijke cliëntondersteuning, wonen met zorg en het lokaal transformatiefonds. Ook geven we minder geld uit aan welzijn en zijn er diverse andere afwijkingen.

Risico's

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (A x B)	risicobedrag PB 2021	verschil
Volumegroei jeugdhulp en Wmo	8.800	60%	5.280	5.280	
Vervallen				2.400	-2.400
totaal	8.800	60%	5.280	7.680	-2.400

Volumegroei jeugdhulp en Wmo

We lopen het risico dat de kosten van jeugdhulp meer groeien dan begroot. Hiervoor is bij de perspectiefnota 2021 een risico opgenomen. In aanloop naar de programmabegroting 2021 is onderzoek gedaan naar de belangrijkste oorzaken van de groei in 2019 en de mogelijke maatregelen die de gemeente kan treffen om de groei de komende jaren terug te dringen. Deze maatregelen richten zich met name op de wijze waarop de jeugdhulp en de Wmo is georganiseerd tussen gemeente en aanbieders. De maatregelen hebben potentie om de groei de komende jaren te beperken. Bij de Programmabegroting 2021 zagen we een aantal risico's:

- De maatregelen zijn algemeen van aard en nog niet hard. Ze moeten nog worden uitgewerkt naar de Almeerse situatie.
- De maatregelen moeten worden geïmplementeerd. Daarna is pas duidelijk wat het effect is.
- Voor diverse maatregelen zijn voorinvesteringen nodig. Dit legt extra druk op de bezuinigingen.
- Ook is er het risico dat de groei van klanten in de Wmo en Jeugdzorg meer toeneemt dan in de begroting opgenomen (apart risico).

Eind 2020 heeft de raad een voorstel gekregen voor het vaststellen van 10 zoekrichtingen voor het invullen van de bezuiniging voor de jeugdhulp. De raad heeft op 28 januari de zoekrichtingen vastgesteld. De raad heeft besloten geen harde budgetplafonds te willen, maar wel te willen kijken naar administratieve lastenverlichting.

Beheersmaatregelen

Voor de Wmo hebben we een ontwikkelagenda opgesteld. Per zoekrichting zijn wij nu bezig met het uitwerken van maatregelen. De uitwerking is nog niet ver genoeg om nu al maatregelen te kunnen invoeren. Ook kunnen we nog niet per maatregel doorrekenen wat deze oplevert en welke investeringen hiervoor nodig zijn (businesscase). Verder is er een taskforce jeugd bezig die samen met jeugdhulpaanbieders bezig is om vooral korte termijn besparingsmaatregelen in kaart te brengen. We verwachten hierdoor in 2021 al een behoorlijk deel van taakstelling van € 1 miljoen te kunnen invullen. Ook deze maatregelen moeten nog worden ingevoerd. De effecten van de maatregelen worden periodiek gemonitord zodat tijdig kan worden bijgestuurd indien de besparingen niet behaald dreigen te worden.

Financiële inschatting

Gezien alle onzekerheden en omdat er nog geen maatregelen zijn doorgevoerd houden we vast aan de risicoreservering in de Programmabegroting 2021. De risico inschatting blijft daarmee op € 8,8 miljoen tegen een kans van 60%, ofwel een risicoreservering van € 5,3 miljoen.

Vervallen

Er is een vertrouwelijk risico komen te vervallen.

4.5 Werk en inkomensondersteuning en inclusiviteit

Ambitie

In Almere moet voor iedereen de mogelijkheid hebben om mee te kunnen doen. We willen dat Almere een stad is die voor iedereen geschikt is om te wonen, werken en te participeren. We bieden passende ondersteuning aan inwoners die dit nodig hebben. Door de huidige economische situatie en onze gezamenlijke inspanningen neemt het aandeel bijstandsgerechtigden, zowel absoluut als relatief, af. Tegelijkertijd zien we kwetsbare doelgroepen die niet aan het werk komen of financieel onder druk staan. We spannen ons extra in om deze inwoners een duurzaam perspectief te bieden.

Verantwoording

De coronacrisis zorgt ervoor dat werk en financiële zekerheid minder vanzelfsprekend is. Waar de afgelopen jaren het aantal bijstandsgerechtigden afnam, nam dit aantal in 2020 juist toe. We zien dat ondernemers hun kwetsbare medewerkers zo lang mogelijk in dienst houden. Toch verwachten we dat als de financiële steun van de Rijksoverheid afloopt, meer mensen zonder baan komen te zitten. We doen wat we kunnen en zetten ons in om te voorkomen dat mensen lange tijd geen werk hebben.

Werk, schuldpreventie en inkomensondersteuning voor kwetsbare groepen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het aantal mensen dat gebruik maakt van de bijstand is in Almere in 2020 toegenomen. Het gaat om een stijging van 2,7%. In totaal maakten aan het einde van 2020 meer dan 5500 huishoudens gebruik van een bijstandsuitkering. Dit terwijl we aan het begin van 2020 een daling verwachtte.

We zien dat ondernemers hun kwetsbare medewerkers zo lang mogelijk in dienst houden. Dit zijn de mensen uit het doelgroepenregister. Het zijn nu vooral de medewerkers met een tijdelijk contract die hun baan verliezen. We verwachten dat als de financiële steun van de Rijksoverheid afloopt het aantal huishoudens dat gebruik maakt van een bijstandsuitkering sterk zal stijgen.

We willen voorkomen dat mensen lange tijd geen werk hebben. We proberen daarom bijvoorbeeld jongeren zonder diploma te motiveren terug naar school te gaan. Op deze manier kunnen ze een diploma halen. Hierdoor wordt de kans op een baan groter.

Door de coronacrisis zijn in 2020 veel ondernemers in de financiële problemen geraakt. Dit kwam bijvoorbeeld omdat hun winkel, restaurant of café niet meer open kon. De Rijksoverheid heeft daarom geld beschikbaar gesteld voor deze groep. Dit noemen we de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers, in het kort: Tozo. Het verdelen van het geld is uitgevoerd door het Zelfstandigen Loket Flevoland. We hebben hierdoor veel Almeerse zelfstandigen kunnen helpen. Tegelijkertijd hebben we hierdoor ook veel nieuwe contacten gelegd. Om deze groep verder te ondersteunen hebben we ze onder andere de folder Rondkomen in Almere gestuurd. Hiermee kunnen ze zien wat wij voor hen kunnen betekenen als ze verder in financiële problemen raken.

Wat hadden we gepland (begroting)

We willen in 2020 samen blijven optrekken met werkgevers, onderwijsinstellingen en partners in de regio en van elkaar leren als het gaat om schuldpreventie en inkomensondersteuning. Het streven is om gezamenlijk meer mogelijk te maken. Extra aandacht gaat hierbij in 2020 uit naar kwetsbare jongvolwassenen (jonger dan 27 jaar). Dit zijn bijvoorbeeld voortijdige schoolverlaters en jongeren, met kinderen, die afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. We werken aan de integrale aanpak van de problematiek om op die manier verdere verslechtering zoveel mogelijk te voorkomen. Tegelijkertijd zien we steeds vaker dat een baan niet altijd een garantie is voor voldoende inkomsten. We zullen in 2020 daarom extra aandacht besteden aan werkenden die onder financiële druk staan; onder andere zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers), deeltijdwerkers maar ook mensen met meerdere banen. We willen voorkomen dat deze groep in de problemen raakt en dat ze niet in staat is tegenslagen op te

kunnen vangen. In samenwerking met onze partners zullen we hier nieuwe instrumenten voor ontwikkelen en inzetten.

Duurzaam meedoen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We willen voorkomen dat mensen lange tijd geen werk hebben. We motiveren daarom jongeren zonder diploma om terug naar school te gaan. Op deze manier kunnen ze een diploma halen. Hierdoor wordt de kans op een baan groter.

Verder zijn we in 2020 begonnen met het project Jongeren Perspectief Fonds. Met dit fonds helpen we jongeren van hun schulden af te komen. Dit geeft hen de mogelijkheid opnieuw beginnen, bijvoorbeeld door een opleiding af te ronden. Met deze aanpak willen we voorkomen dat jongeren hun leven lang vast zitten in en aan schulden.

In 2020 zijn er nog geen schuldregelingen gemaakt. Dit is vanwege corona, hierdoor hebben we vertraging opgelopen. We hebben wel voldoende jongeren die we gaan meedoen. We hebben van hen de situatie in kaart gebracht.

Wat hadden we gepland (begroting)

In het kader van re-integratie werken we intensief samen om de kansen op de arbeidsmarkt te benutten en te focussen op duurzame uitstroom uit de bijstandsuitkering. Onze inspanningen in 2020 zullen daarom meer gericht zijn op de ondersteuning en begeleiding van werkzoekenden en werkgevers, om personen die niet gemakkelijk aan werk komen perspectief te bieden op een passende match. Dit doen we onder andere door het (her)ontwikkelen van trajecten voor mensen die niet 'job ready' zijn. We willen deze groep actief begeleiden richting vrijwilligerswerk en daarmee de afstand naar betaald werk verkleinen.

Iedereen doet mee

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben in 2020 op verschillende manieren gewerkt aan een inclusieve stad. Dit is een stad waar iedereen mee kan doen. We hebben hiervoor samengewerkt met de werkgroep ViP. Dit is een groep van ervaringsdeskundigen.

We hebben op meerdere plekken in de stad de toegankelijkheid verbeterd. Dit hebben we onder andere gedaan door voetgangersoversteekplaatsen en schoolpleinen aan te passen en door noppentegels te plaatsen. We hebben ook de sociale toegankelijkheid verbeterd. Hiermee bedoelen we de bijvoorbeeld de dienstverlening van de gemeente. Zo hebben we in 2020 vaker een gebarentolk ingezet bij evenementen, hebben we de inclusieagenda vertaald naar eenvoudige taal en braille en hebben we software geïnstalleerd die doven en slechthorenden helpt om met de gemeente te bellen.

We hebben ook gewerkt om mensen bewust te maken. Dit hebben we gedaan rondom mensen met een beperking die zelfstandig mee kunnen doen in onze Almeerse samenleving. Dit hebben we onder andere gedaan door maandelijkse Café op 2-sessies van de werkgroep ViP. We hebben dit ook gedaan door interne bijeenkomsten te organiseren. Op deze manier willen we ook ambtenaren bewust maken van het belang van inclusie.

We werken aan de acceptatie en emancipatie van de LHBTI+ gemeenschap in Almere. In 2020 hebben we een netwerk opgezet van LHBTI+ organisaties. We spreken regelmatig met deze organisaties om te kijken wat er nodig is in de stad.

Er is veel aandacht besteed aan de zichtbaarheid, educatie en dialoog rondom de acceptatie en emancipatie van LHBTI+. Zo is er een documentaire gemaakt over transgender personen in Flevoland, is de Coming Out Dag gevierd, en is er een online Winter Pride Almere gehouden. Ook is aandacht geschonken aan Paarse Vrijdag. Dit hebben we onder andere gedaan door het organiseren van een diversiteitscafé.

In 2020 is ook het actieprogramma vastgesteld. In dit actieprogramma staan de acties die we de komende jaren willen uitvoeren. De bedoeling van dit plan is om hiermee

- de kracht van diversiteit beter te benutten
- uitsluiting tegengaan
- belemmeringen voor een inclusieve samenleving weg te halen.

In 2020 hebben we hier aan gewerkt door:

- het online vlogprogramma Bij Ons in Almere. Hiermee willen we de zichtbaarheid van diversiteit vergroten
- Enkele online Diversity Café's. hiermee willen we de deskundigheid vergroten
- De oprichting van een duurzaam diversiteitsnetwerk van personen en organisaties
- Veringen van onder andere Mensenrechtendag, Ketikoti en Internationale Vrouwendag.

Wat hadden we gepland (begroting)

Iedereen moet de mogelijkheid hebben om mee te doen in Almere. We zetten ons daarom in voor groepen die hier moeite mee hebben. In 2020 zullen we ons daarom verder inzetten om begrijpelijk en laagdrempelig te communiceren, proberen we zoveel mogelijk maatwerk te leveren door bijvoorbeeld meer persoonlijk contact en blijven we ons inzetten voor de fysieke toegankelijkheid van de stad. Omdat gelijkwaardigheid en inclusie nog niet op alle terreinen vanzelfsprekend zijn werken we in 2020 aan de verdere acceptatie en emancipatie van LHBTI-inwoners (lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en intersekse inwoners). Dit is onderdeel van de Regenboogagenda.

Bestuurlijke speerpunten

Niet van toepassing op dit programma.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	190,5	179,7	10,8
baten	143,1	139,7	-3,4
<i>totaal voor reservemutaties</i>	<i>47,4</i>	<i>39,9</i>	<i>7,4</i>
stortingen	1,0	1,0	0,0
onttrekkingen	2,2	0,8	-1,3
totaal	46,2	40,1	6,1

Op de bijstand is er een voordeel van € 2 miljoen.

Dit komt doordat de toename van het aantal bijstandsklanten door corona lager is dan gedacht. Verder hebben zelfstandigen een kleiner beroep gedaan op bijstand. Waarschijnlijk komt dat door de steun die het Rijk heeft gegeven aan zelfstandigen. Hier staat een nadeel tegenover doordat we minder onderzoek hebben kunnen doen naar onterechte bijstandsuitkeringen. Dit komt door de coronamaatregelen.

Er is er een voordeel op re-integratie van € 3,4 miljoen.

Dit komt doordat we € 1 miljoen extra btw hebben kunnen terugvragen van de belastingdienst over de afgelopen jaren. Ook hebben we voor € 0,5 miljoen minder personeel ingezet.

Ook houden we € 1,6 miljoen over door vertraging in activiteiten. Dit komt door corona. Het Regionaal Werkbedrijf heeft € 1,6 miljoen minder uitgegeven en we hebben € 0,3 miljoen minder uitgegeven aan het screenen van onze bijstandsklanten. Het geld dat over is, is nodig om de kosten in 2021 te betalen. Hiervoor doen we een voorstel tot resultaatbestemming.

Op minimeleid is er een voordeel van € 0,7 miljoen.

Dit komt vooral doordat er minder beroep is gedaan op de schuldhulpverlening. Het Rijk had hier juist extra geld voor beschikbaar gesteld in verband met de corona pandemie. We verwachten de komende jaren wel extra uitgaven voor schuldhulpverlening.

Risico's

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (A x B)	risicobedrag PB 2021	verschil
overige risico's	383	20%	77	308	
totaal	383	20%	77	308	-231

Overige risico's

De overige risico's zijn van beperkte omvang. Voor dit programma zijn dat de bestaande risico's voor de borgstellingen sociale zaken (bijstand zelfstandigen).

4.6 Onderwijs, sport en cultuur

Ambitie

Onderwijs, sport en cultuur zijn belangrijke bouwstenen van onze samenleving. Het draagt bij aan persoonlijke groei, talentontwikkeling, gezondheid en welbevinden. We streven daarom naar een hoogwaardig, gevarieerd en toegankelijk aanbod op al deze terreinen waarin we een duidelijk Almeers profiel van groot belang vinden. Waar dit nodig is intensiveren we onze inzet. Zo zetten we sterk in op de bestrijding van laaggeletterdheid. Zo zorgen we ervoor dat iedereen mee kan doen. Nu én later.

Verantwoording

Het onderwijs is in 2020 hard geraakt door corona. Kinderen en scholieren zaten lange tijd thuis en de lessen werden vaak online gegeven. Ook sportverenigingen en cultuurinstellingen hebben te maken met de maatregelen rondom corona. Veel van de geplande activiteiten konden niet doorgaan en liepen vertraging op. Soms werd er daarvoor een passend alternatief gevonden, bijvoorbeeld met extra sportactiviteiten op het Clarence Seedorf Playground. Toch hebben we ondanks alles niet stilgezeten. Zo hebben bij de aanpak van laaggeletterdheid en het lerarentekort en de subsidieverdeling voor cultuur nieuwe stappen gezet.

Investeren in goed onderwijs

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het onderwijs in Almere werd hard geraakt door corona. De sluiting van de scholen in de eerste golf betekende dat scholen moesten overschakelen naar het geven van online onderwijs. Tegelijkertijd moest er opvang en onderwijs geregeld worden voor ouders met een vitaal beroep en leerlingen uit een kwetsbare thuissituatie. We hebben hier als gemeente de scholen bij geholpen. Ook bij het beschikbaar stellen van o.a. laptops voor thuisonderwijs hadden wij een coördinerende rol.

Veel van de plannen die we hadden voor 2020 liepen door corona vertraging op. Rondom onderwijsachterstandenbeleid hebben we er wel zoveel mogelijk aan gedaan om door te kunnen gaan. Zo zijn we begonnen met de verkenning om een wijkgerichte visie op talentontwikkeling in het basisonderwijs te ontwikkelen. Dit noemen we Kansrijk in het PO. Ook is er door Windesheim een onderzoek gedaan naar taalproblemen in Almere. Daarnaast zijn er op zeven voorschoolse locaties pilots gestart. Met deze pilots willen we ontdekken hoe we de voorschoolse locaties verder kunnen professionaliseren. Dit doen we in samenwerking met het basisonderwijs.

De afgelopen jaren hebben we gezien dat het lerarentekort een belangrijke oorzaak is van de achterblijvende onderwijskwaliteit in Almere. De afgelopen jaren hebben we hier bij het Rijk actief voor gelobbyd. Wij hebben ons daarbij aangesloten bij de G4, de vier grootste vier steden van Nederland. Gezamenlijk hebben wij afspraken gemaakt met het Rijk. We hebben afgesproken dat zowel de G4 als Almere de komende vier jaar € 6 miljoen extra per jaar krijgen om het lerarentekort te verminderen. In het noodplan Lerarentekort hebben we opgeschreven hoe wij dit geld inzetten.

In 2020 hebben we samen met de schoolbesturen gewerkt aan het Integraal Huisvestingsplan (IHP). Dit plan geeft een overzicht van alle investeringen op het gebied van onderwijshuisvesting tot 2050. Naast nieuwe schoolgebouwen gaat het ook om renovatie en vervanging van bestaande schoolgebouwen. Het IHP wordt in het 2^e kwartaal van 2021 aangeboden aan u raad.

Wat hadden we gepland (begroting)

Het aantal zwakke scholen in Almere neemt toe en dit baart ons zorgen. Goed onderwijs is immers van essentieel belang om te kunnen deelnemen aan de samenleving. In 2020 zullen we onze uiterste best doen de kwaliteit van het onderwijs over de gehele linie te verbeteren. Hierbij werken we ook aan de uitvoering van het plan van aanpak lerarentekort waarvoor in 2020 extra geld beschikbaar is. We zijn ons ervan bewust dat het lastig is het lerarentekort op te lossen maar willen voorkomen dat er klassen naar huis gestuurd worden omdat er geen leraren zijn. Met de onderwijsachterstandsmiddelen investeren we in de kwaliteit

van onderwijs door, in samenspraak met de scholen, kinderen met een achterstand op het gebied van taal en rekenen extra ondersteuning te bieden. Op deze wijze willen we het onderwijs in Almere over de gehele linie verbeteren.

Daarnaast kijken we ook verder vooruit en denken we na over hoe we in de toekomst om moeten gaan met onze huidige schoolgebouwen in nieuwe en bestaande wijken. Afhankelijk van de vraag uit de wijk en de huidige capaciteit zal er gekozen kunnen worden voor bijvoorbeeld nieuwbouw, renovatie of sloop. Dit zal samen met de schoolbesturen verder uitgewerkt worden.

Aanpak laaggeletterdheid

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Vanwege corona was het in 2020 moeilijker om laaggeletterdheid te bestrijden. Dit kwam omdat de cursussen om dit aan te pakken fysiek worden gegeven. Door corona kon dit niet meer. Een deel van de cursussen werd daarom digitaal gegeven. Dit ging in veel gevallen goed. Wel hadden deelnemers en vrijwilligers meer last van angst en stress door corona. Dit leidde tot meer uitval dan normaal.

Een aantal Almeerse organisaties heeft in 2020 de handen in een geslagen en een Almeers Taalkoord gesloten. We geloven dat dit voor versnelling in de ontwikkelingen gaat zorgen in 2021.

In 2020 zijn wij ook zelf gestart met het beter borgen van laaggeletterdheid. Dit betekent dat we laaggeletterdheid eerder willen herkennen om er dan ook eerder iets aan te kunnen doen. We hebben daarom in 2020 nagedacht met collega's binnen het sociaal hoe we hier gezamenlijk iets aan kunnen doen. Zo is er nu sprake van een eerste verbinding tussen onderwijsachterstandenbeleid en het tegengaan van laaggeletterdheid. We zien dat voor een goede aanpak preventie erg belangrijk is, bijvoorbeeld door laagtaalvaardige ouders beter toe te rusten. Op deze manier voorkomen we ook eerder laaggeletterdheid bij hun kinderen. De komende tijd zal verder gewerkt worden aan het eerder kunnen herkennen en oplossen van laaggeletterdheid.

We hebben ook veel aandacht besteed aan een regionaal plan laaggeletterdheid. Ook hierin staan de thema's taal en werk en taal en gezondheid centraal. Monitoring op regionaal en lokaal niveau is ook een onderdeel van dit plan.

Wat hadden we gepland (begroting)

Het bestrijden van laaggeletterdheid is een belangrijke manier om te zorgen dat mensen mee kunnen (blijven) doen in de samenleving. Onvoldoende kunnen lezen en schrijven en onvoldoende kunnen omgaan met digitale hulpmiddelen leidt tot stress en tot een slechtere gezondheid. Ook neemt met laaggeletterdheid de kans toe om werkloos te raken of in de schulden te komen.

Om laaggeletterdheid te bestrijden is er een gevarieerd aanbod aan taalcursussen. We bedienen daarmee Almeerders met het Nederlands als moedertaal en anderstaligen die het Nederlands als tweede taal leren. In de praktijk blijken inwoners die van huis uit Nederlands spreken lastig te vinden en te motiveren. Daarom willen we daar het komend jaar extra op inzetten. Dit valt samen met de start van het landelijke beleidsprogramma 'Tel mee met Taal', dat loopt van 2020 t/m 2024.

Het komend jaar gaan we ons sterk maken voor een stevige borging van laaggeletterdheid binnen het sociaal domein. We nemen de regie binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. We leggen verbindingen met het onderwijsachterstandenbeleid en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. We verankeren de aandacht voor laaggeletterdheid binnen de werkprocessen van Werk & Inkomen, armoedebeleid, gezondheidsbeleid, inburgering en sociale inclusie. We rusten professionals toe om laaggeletterdheid te herkennen en om daarover het gesprek aan te gaan. We zorgen dat duidelijk is waar zij naar kunnen doorverwijzen.

We gaan scherp kijken naar de opbrengst van cursussen en trajecten. We willen weten wat vervolgstappen van deelnemers zijn. We kijken ook naar de voorkant: door laagtaalvaardige ouders te ondersteunen. We geven hen handvatten om te zorgen voor een taalrijke omgeving voor hun jonge kinderen. We willen zo voorkomen dat een volgende generatie laaggeletterden ontstaat.

Sport en bewegen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

We hebben in 2020 veel contact gehad met de sportaanbieders in de stad. Dit vanwege de coronacrisis. We hebben veel sportaanbieders en -verenigingen geholpen met vragen over wat wel en niet mocht vanwege de coronamaatregelen. Dit heeft er ook voor gezorgd dat we nu veel meer contact hebben met de sportaanbieders en beter weten waar zij tegenaan lopen. Veel sportaanbieders hebben we daardoor ook kunnen wijzen op het 'corona doorstart budget'. Dit is een steuntje in de rug voor sportaanbieders die inkomsten zijn misgelopen. Zij hebben maximaal € 750 gekregen.

Er is door buurtsportcoaches veel extra sportaanbod geleverd op de playgrounds. Hiermee werd het mogelijk dat inwoners toch nog konden sporten en bewegen. We organiseerden dit uiteraard binnen de geldende regels van de noodverordening.

Verder heeft Almere voor het Lokaal Sportakkoord € 120.000 ontvangen. Dit bedrag is niet bestemd voor de gemeente. Het is bedoeld voor sportprojecten in de stad. Wij hebben dit geld van het Rijk ontvangen om verder te verdelen. Met dit budget zijn er onder andere op de Clarence Seedorf Playground in Almere Stad extra sportactiviteiten aangeboden. Met de Multisportclub Stedenwijk heeft Talent in Opleiding in samenwerking met de Almeerse Hockey Club, Almere City FC, Taekwondo Academy Almere, Almere Pioneers, Seedorf Talent Development Group en Joymere activiteiten aangeboden. De activiteiten waren bedoeld om kennis te maken met nieuwe sporten. De activiteiten waren ook bedoeld als extra trainingsavond.

Wat hadden we gepland (begroting)

Voldoende beweging is onderdeel van een gezonde levensstijl. De maatschappelijke impact van sport en bewegen is groot. We willen het sporten voor al onze inwoners zo aantrekkelijk mogelijk maken. Dit doen we bijvoorbeeld met het Almere Kenniscentrum Talent (AKT) en de recent geopende Skills Garden in het Stadswerfpark in Almere Haven. Verder hebben we ook veel aandacht voor sport- en speelruimte in de openbare ruimte. De vanuit het Rijk extra beschikbaar gestelde middelen voor het Nationaal Sportakkoord, zullen in 2020 ingezet worden. Dit komt ten goede aan de continuïteit, professionaliteit en toegankelijkheid van sportverenigingen.

Cultuur dichtbij

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De cultuursector moest vanaf de eerste coronagolf in maart grotendeels op slot. We hebben sindsdien veel contact met de culturele instellingen over hoe wij hen kunnen ondersteunen. Het Rijk heeft ons geld gegeven dat bedoeld is om de cultuursector te ondersteunen. Deze steunmaatregel cultuur bedroeg voor Almere € 1,4 miljoen. We hebben met dit bedrag enig perspectief kunnen bieden aan de Almeerse cultuursector.

Daarnaast hebben we als onderdeel van het Cultuurplan Almere 2019-2024 onze manier van het verdelen van subsidies aangepast. Het belangrijkste verschil is dat er nu voor meerdere jaren afspraken over subsidie gemaakt kunnen worden. Dit betekent dat cultuurinstellingen voor meerdere jaren zeker zijn van een subsidie. Dit biedt hen meer zekerheid en stelt hen in staat om voor langere tijd plannen te maken en uit te voeren. Ook zijn zij hierdoor beter in staat aanvullende fondsen te verwerven. We doen dit omdat we cultuur belangrijk vinden voor Almere én voor Almeeders.

Wat hadden we gepland (begroting)

Cultuur versterkt een levendige en bruisende stad. De nabijheid van culturele voorzieningen is van doorslaggevend belang voor de vestiging van nieuwe bewoners en bedrijven. Cultuur is onmisbaar als ontwerpende en verbindende factor. Met het Cultuurplan 2019-2023 geven we de richting aan die wij de komende jaren voor cultuur voor ogen hebben. Als gemeentelijke organisatie investeren wij mankracht en middelen en zijn we vanuit verschillende sectoren en beleidsterreinen opdrachtgever voor de cultuursector. Wij spreken onze netwerken aan en verbinden deze met cultuur. We zien het als een gemeenschappelijke

taak om de culturele ambities en doelstellingen te realiseren samen met de cultuursector, de bewoners, maar ook scholen, Almere City Marketing (ACM) en het Almeerse bedrijfsleven. Samen maken we de stad.

Bestuurlijke speerpunten

Onderwijsachterstandenbeleid

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De Coronacrisis heeft veel invloed gehad op kinderen en het onderwijs. Scholen moesten plotseling online lesgeven. Ook moesten zij werken aan noodopvang. Deze noodopvang was bedoeld voor de kinderen van ouders met een vitaal beroep en voor kwetsbare kinderen. We konden door deze maatregelen minder goed werken aan het onderwijsachterstandenbeleid.

Toch zijn er binnen de projecten van de Lokaal Educatieve Agenda belangrijke stappen gezet. De hogeschool Windesheim voerde een onderzoek uit naar de stedelijke taalproblematiek. Verder werden er op zeven voorschoolse locaties innovatieve pilots gestart. Daarnaast hebben we in 2020 een verkenning gedaan naar meer wijkgericht samenwerking rondom talentontwikkeling. Dit noemen we Kansrijk in het PO.

We zien dat het door de coronacrisis nog belangrijker is om onderwijsachterstanden aan te pakken. We hebben daarom de zomerschool uitgebreid. Ook hebben we subsidie aangevraagd voor inhaalprogramma's. Door de huidige situatie is en blijft onderwijsachterstandsbestrijding op middellange termijn een blijvend onderwerp van gesprek met de schoolbesturen.

Wat hadden we gepland (begroting)

De door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden van kinderen zullen in samenspraak met scholen ingezet worden. Waarbij afgelopen jaar deze middelen met name bestemd werden voor de voor- en vroegschoolse educatie voor peuters met een mogelijke (taal) achterstand zullen de middelen ditmaal breder ingezet worden. De focus zal meer liggen om kinderen met een achterstand op het gebied van taal en/of rekenen extra te ondersteunen.

Cultuurplan

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Programmaverantwoording

Door de uitbraak van corona was de cultuursector voor het grootste deel van 2020 op slot. Met extra geld van het Rijk konden we veel Almeerse cultuurinstellingen voor even helpen. Ondertussen blijven we werken aan het versterken van het Almeerse cultuurlandschap. Dit doen we aan de hand van het Cultuurplan 2019-2024.

1. Cultuur is voor alle Almeeders dichtbij

Dit is de eerste ambitie van het Cultuurplan. Met de Almeerse organisatie Collage willen we ervoor zorgen dat alle kinderen op school in aanraking komen met cultuur. Collage geeft daarom kunst- en cultuurles. Dit doen ze deels in opdracht van ons. Door deze lessen onderdeel te maken van het lesprogramma komen alle kinderen die in Almere op school zitten in aanraking met kunst en cultuur. Ook op de voorschoolse opvang werken we eraan dat peuters in aanraking komen met cultuur. Hiervoor ontwikkelt 2Turvenhoog een speciaal programma. Een ander zichtbaar resultaat is dat het gebouw ExtraVert in Almere Buiten een cultuurhuis wordt. Naast dat er nu al een bibliotheek, een dansschool en het Erfgoedhuis in dit gebouw zitten, komen er nu ook atelierruimten en een flexibele zaal. We verwachten dat we hierdoor meer inwoners in Almere-Buiten kennis kunnen laten maken met cultuur.

2. Cultuur krijgt de ruimte om te groeien.

De Almeerse cultuursector wordt hard geraakt door de maatregelen rondom corona. In 2020 konden de instellingen hierdoor maar beperkt open zijn. In 2020 hebben we wel ons subsidiebeleid aangepast om instellingen meer zekerheid te kunnen geven. Het grootste verschil is dat we met instellingen voor meerdere jaren afspraken kunnen maken over subsidies. Dit biedt hen meer zekerheid en stelt hen in staat om voor langere tijd plannen te maken en uit te voeren. Ook zijn zij hierdoor beter in staat aanvullende fondsen te verwerven. Tegelijkertijd is hiermee ook de Almeerse Basisinfrastructuur Cultuur (ABC) 2021-2024 vastgesteld. Deze wijziging was een van onze ambities uit het Cultuurplan 2019-2024.

Daarnaast bieden we culturele instellingen ook meer duidelijkheid. Zo is de rol van het Cultuurfonds om professionele- en amateur cultuurmakers eenmalige subsidies te verstrekken, maar ook ondersteuning,

expertise en toegang tot relevante netwerken. De rol van de gemeente is anders. Deze biedt meerjarige subsidies. We hebben gekozen voor deze aanpak omdat we ervan overtuigd zijn dat cultuur zo de ruimte krijgt om te groeien in Almere.

3. Cultuur geeft vorm aan de identiteit van Almere

We werken op meerdere plekken in de stad aan cultuur. Zo ontwikkelen we de kustzone in Almere-Poort verder tot een culturele hotspot. Met StrandLAB is er een start gemaakt met het organiseren van voorstellingen en kunstprojecten. StrandLAB is eind 2019 opgericht en is de culturele broedplaats in dit gebied. De komende jaren zal dit verder uitgebouwd worden, zowel het gebied als de cultuurprogrammering.

Daarnaast blijven we werken aan de voorbereidingen voor de realisatie van het Kunstmuseum Flevoland. Om dit mogelijk te maken werken we nauw samen met andere partijen, zoals de provincie. Het Rijk draagt hier financieel ook aan bij.

Het Rijk heeft blijft voor de periode 2021-2024 ook geld beschikbaar stellen voor Vis à Vis, Suburbia en 2Turvenhoogook. Daarnaast komt er vanuit het Rijk ook geld voor de nieuwe Almeerse gezelschappen Gouden Haas en Ensemble Black Pencil. Naast de gemeentelijke subsidie.

Wat hadden we gepland (begroting)

Vanuit onze cultuurvisie willen we drie ambities realiseren:

1. Cultuur is voor alle Almeerders dichtbij

- Cultuureducatie voor ieder kind: Alle Almeerse kinderen krijgen op de basisschool onderwijs in kunst, cultuur en erfgoed. Vanaf begin 2019 zorgen we dat ook kinderen vanaf 2 jaar op de voorschool al kennismaken met cultuur.
- Elke Almeerder kan meedoen: Cultuur om van te genieten en om zelf te maken moet toegankelijk zijn voor iedereen. Groei van het publiek voor onze cultuurinstellingen is een belangrijke doelstelling. Almeerders die een culturele activiteit willen organiseren worden beter ondersteund bij vergunningen, advies over veiligheid en promotie. We trekken meer geld uit voor bijzondere publieksactiviteiten van amateurkunstenaars.
- Cultuur in elk stadsdeel: We willen in de hele stad meer cultuur stimuleren in parken en op pleinen. Daarnaast heeft ieder stadsdeel zijn eigen wensen op het gebied van cultuur. In Almere Buiten en Almere Poort willen de inwoners graag een cultuurhuis en in Almere Stad is de wens om leegstand voor cultuur in te zetten. Komend jaar maken we voor ieder stadsdeel een eigen plan van aanpak.

2. Cultuur krijgt de ruimte om te groeien

- Almere groeit en cultuur krijgt de ruimte om mee te groeien.
- Versterken wat we hebben: Een krachtige cultuursector is voor de stad van groot belang. Wij maken meerjarige subsidieafspraken met de instellingen, waardoor zij meer zekerheid hebben, meer externe fondsen kunnen werven en ook lange termijnplannen kunnen ontwikkelen. Per instelling is er ruimte voor maatwerk. We werken samen aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor kunstenaars en creatieve makers, met aandacht voor voldoende en betaalbare werkruimtes en broedplaatsen.
- Ruimte voor groei: Het is van belang om ruimte te bieden aan nieuwe initiatieven waarvan de waarde soms nog niet duidelijk in beeld kan worden gebracht. Deze vernieuwing kan zich bijvoorbeeld uiten in nieuwe kunstvormen, nieuwe crossovers of in nieuwe aanpakken. Diversiteit van het aanbod een belangrijk uitgangspunt. Het Cultuurfonds speelt hierbij een stimulerende rol spelen. Het Cultuurfonds Almere wordt opgenomen in het cultuurplan en krijgt een nieuwe meerjarige opdracht.
- Talentontwikkeling: Almere investeert in talent. In 2020 kijken we hoe we het Almere Kenniscentrum Talent (AKT) dat zich op talentontwikkeling in de sport richt, uit kunnen breiden met een culturele poot. We missen voor onze jongeren de aansluiting naar het kunstvakonderwijs en gaan in gesprek met kunstvakopleidingen in het land over de vestiging in Almere van vooropleidingen, zomerclasses en masterclasses.

3. Cultuur geeft vorm aan de identiteit van Almere

- Design van stad en landschap: Almere is een stad waar letterlijk nog ruimte is. Cultuur kan bijdragen aan het versterken van de unieke identiteit van onze stad. Almere profileert zich als een stad waar hoogstaande architectonische, stedenbouwkundige en landschappelijke prestaties zijn en worden geleverd. Waar ruimte is voor landschapskunst en kunst in de openbare ruimte, en waar ook grootschalige kunst een plek kan vinden. In dit kader onderzoeken we samen met de provincie en Almere 2.0 de mogelijkheden om te komen tot een museale voorziening voor grootschalige en multimediale kunst.
- Blijven pionieren, het culturele experiment: Juist in Almere is plek voor het experiment en nieuwe vormen van cultuur. We willen ons als stad hierin onderscheiden en profileren, in de regio, in het land en internationaal. De nieuwe generatie die hier is geboren ontleent zijn identiteit aan Almere. Deze twintigers en

dertigers staan te popelen om de identiteit van de stad vorm te geven. Ze denken veel meer in cross-overs, nieuwe kunstvormen, mixed media. De cultuur van de toekomst ontstaat in Almere. Daarom sluiten we aan bij landelijke regelingen omtrent vernieuwing en bieden we ruimte in subsidiecriteria voor nieuwe vormen en disciplines.

- Cultuur legt verbindingen in de stad en buiten de stad: Almere is de tweede stad binnen de Metropool regio Amsterdam (MRA) en is mede bestuurlijk en ambtelijk trekker van het kunst, cultuur en erfgoedprogramma van de MRA. Met de provincie en de vijf andere Flevolandse gemeenten ontwikkelde Almere het Flevoprofiel. Vanuit beide programma's worden met cofinanciering van OCW in 2019 en 2020 proeftuinen uitgevoerd. Deze culturele samenwerking is van groot belang voor Almere en wordt in de komende jaren geïntensiveerd en uitgebouwd. Ook de verbinding met de oude cultuursteden in onze nabijheid: Utrecht en Zwolle is van belang, juist omdat Almere een cultureel profiel heeft dat complementair is aan deze steden. Wij willen niet investeren in cultuuraanbod dat in deze steden makkelijk bereikbaar is voor Almeerders. Wij willen investeren in onze eigen unieke identiteit. Cultuur heeft veel te bieden voor stadsontwikkeling en omgekeerd. Ook de Floriade kan een versterking voor cultuur betekenen. Wij stimuleren dat topvoorzieningen in het centrum de cultuursector inschakelen om de verbinding met de inwoners van Almere te maken. Op die manier versterkt de top de basis en verrijkt, verbindt en versterkt cultuur Almere.

Respectvolle berging

In oktober 2020 is de berging uit het Markermeer van de Short Stirling, een Engelse bommenwerper uit de Tweede Wereldoorlog, afgerond. Het vliegtuigwrak is geïdentificeerd als de BK716 en tijdens de berging zijn stoffelijke resten gevonden. De gemeente Almere heeft de nabestaanden hierover geïnformeerd. Er is veel persaandacht geweest, zowel nationaal als internationaal.

Het vertellen van het verhaal van de Short Stirling

Samen met de Provincie Flevoland, Batavialand en het Erfgoedhuis Almere ontwikkelden de gemeente Almere diverse activiteiten om het verhaal van de Short Stirling in woord en beeld te brengen.

- Kinderboek Short Stirling: Op 31 september 2020 is het boek 'De nacht van de Stirling' aan Flevolandse scholen uitgereikt. Dit boek is geschreven voor basisschoolleerlingen groep 7/8.
- Documentaire en digitaal monument: De Provincie Flevoland heeft de documentaire 'Vliegen over polderlijnen' laten ontwikkelen, waarin het verhaal van de bemanningsleden en nabestaanden wordt verteld.
- Herdenkingsceremonie: Vanwege de coronomaatregelen is de herdenkingsceremonie uitgesteld naar 2021. Het is voor de gemeente Almere belangrijk, dat de ceremonie in het bij zijn van de nabestaanden kan plaatsvinden.
- Kunstwerk ter nagedachtenis: Een jury heeft een ontwerp uitgekozen voor het kunstwerk ter nagedachtenis, die tijdens der herdenkingsceremonie wordt onthuld.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	97,8	92,4	5,4
baten	33,3	31,6	-1,7
<i>totaal voor reservemutaties</i>	<i>64,5</i>	<i>60,8</i>	<i>3,8</i>
stortingen	0,9	0,4	0,5
onttrekkingen	6,8	6,0	-0,8
totaal	58,6	55,2	3,4

We hebben € 0,4 miljoen meer uitgegeven aan het leerlingenvervoer

Dit komt vooral door de nasleep van het faillissement van de busvervoerder. Ook zijn er extra kosten als gevolg van corona (aangepast vervoer) vanwege het besmettingsgevaar en was er een BTW correctie over oude jaren.

Niet alle onderwijsactiviteiten konden doorgaan in 2020

Dit kwam vooral door corona. Activiteiten zijn hierdoor niet of niet helemaal doorgaan. Daardoor hebben we voor bijvoorbeeld volwasseneneducatie en het onderwijsachterstandenbeleid totaal € 3 miljoen minder

uitgegeven dan begroot. Deze activiteiten betalen we met Rijksgeld. Daardoor zijn ook de baten lager. Het geld dat in 2020 niet is uitgegeven blijft beschikbaar voor latere jaren.

Er is een voordeel van € 0,9 miljoen op onderwijshuisvesting

De sloop van enkele tijdelijke schoolgebouwen is uitgesteld. Ook was er dit jaar weinig glas- en vandalismeschade. Verder zijn voordelen ontstaan door latere oplevering van nieuwe scholen.

Op sportgebouwen en sportvelden is er ook een voordeel van € 0,9 miljoen

Dit komt vooral doordat we de aanleg en vervanging van sportvelden konden uitstellen. De werkelijke levensduur blijkt langer te zijn dan we hadden gedacht. Ook zijn de gebruikskosten van een aantal sportaccommodaties lager door de tijdelijke sluiting als gevolg van corona.

Van het Rijk hebben we geld gekregen om de cultuursector te steunen

We hebben in 2020 totaal € 1,4 miljoen ontvangen. Hiervan hebben we € 0,1 miljoen ingezet voor een huurkorting van de Kunstlinie. Voor het restant kon de cultuursector een aanvraag indienen. Op basis daarvan geven de resterende € 1,3 miljoen in 2021 alsnog uit. hiervoor doen we een voorstel voor resultaatbestemming.

Risico's

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (A x B)	risicobedrag PB 2021	verschil
overige risico's	4.630	22%	1.004	1.109	-105
vertrouwelijke risico's	2.880	40%	1.152	1.080	72
totaal	7.510	28%	2.156	2.189	-33

Overige risico's

De overige risico's zijn risico's waarvan het individuele risicobedrag van beperkte omvang is. Bij het programma Onderwijs, sport en Cultuur zijn dit de volgende risico's:

- garantstellingen voor Corrosia,
- exploitatiegarantie Integraal Kind Centrum (IKC) de Laren
- overige garanties voor andere sport- en cultuurinstellingen.

De kans dat de garantstelling wordt aangesproken is laag (20%) met uitzondering van IKC de Laren (60%).

Vertrouwelijke risico's

De vertrouwelijke risico's zijn toegelicht in de raadsbrief 'vertrouwelijke risico's' die als bijlage bij de programmabegroting is meegestuurd. Openbaarmaking van deze risico's kunnen een negatieve invloed hebben op de onderhandelingspositie van de gemeente.

4.7 Veiligheid

Ambitie

Als achtste gemeente van Nederland zien wij ons steeds meer geconfronteerd met grootstedelijke vraagstukken op sociaal, fysiek en economisch vlak. Dit brengt een uitdaging mee op het gebied van veiligheid.

Grote steden in Nederland hebben meer dan gemiddeld te maken met zogenaamde high impact crimes (overvallen, straatroven, woninginbraken en geweld), jeugdoverlast en -criminaliteit, mogelijke radicalisering en overlast van personen die verward gedrag vertonen. In Almere is het veiligheidsbeeld nog altijd positiever dan de gemiddelde cijfers van de grote steden. Het is onze ambitie om deze positie ten opzichte van de grote steden te behouden en bij voorkeur de veiligheid en de veiligheidsbeleving in Almere te verbeteren. Daar werken we aan via de vier beleidsthema's zoals vastgelegd in het actieplan Veiligheid 2019-2022: veilige wijken, ondermijning & georganiseerde criminaliteit, zorg & veiligheid en rampenbestrijding & crisisbeheersing.

Voor de regio op ons veiligheidsbeleid is informatiegestuurd werken een belangrijk uitgangspunt. In 2020 gaan we meer en diepgaandere fenomeen- en gebiedsanalyses ontwikkelen. Ook werken we aan de overgang van signaalgestuurde aanpak naar een meer risicogestuurde en preventieve aanpak. Om nog beter te kunnen duiden wat er speelt in de stad willen we ook meer gebruik maken van social media.

Verantwoording

Het jaar 2020 stond in het teken van de uitbraak van het coronavirus en de maatregelen om verspreiding tegen te gaan. Dit heeft veel gevraagd van veiligheid aan inzet op rampenbestrijding en crisisbeheersing. Tegelijkertijd had deze situatie ook een grote invloed op bijna alle thema's binnen het veiligheidsdomein. Dat geldt zowel voor de mate als aard van de criminaliteit en overlast.

Over heel 2020 is het aantal geregistreerde misdrijven afgenomen, maar was tegelijkertijd een sterke stijging van online misdrijven zichtbaar.

Veel traditionele vormen van criminaliteit zoals woninginbraken, winkeldiefstal en vernielingen namen wel af in de periodes dat de coronamaatregelen weer strenger werden.

Afgezet tegen het aantal inwoners ligt de geregistreerde criminaliteit in Almere al jaren lager dan gemiddeld in de grote steden. Ook in het bijzondere jaar 2020 bleef het veiligheidsbeeld in Almere nog altijd positiever dan de gemiddelde cijfers van de grote steden.

In de toename van de overlastincidenten is het effect van de coronamaatregelen terug te zien. Doordat bewoners meer thuis waren, werd er meer overlast veroorzaakt maar ook ervaren. Overlast door jeugd en geluidsoverlast zijn de vormen die het sterkst toenamen tijdens de coronaperiode. Hoewel een stijging van de totale overlast van 12% (per 1.000 inwoners) ten opzichte van 2017 voor Almere fors is, is deze toename veel minder sterk dan in de grote steden gemiddeld (+46%).

In het kader informatiegestuurd werken is in 2020 een risicomatrix gebruikt waarmee een aantal bedrijventerreinen zijn geselecteerd waar de kans op ondermijning het grootst is. Voorbereidingen voor fysieke controles op deze terreinen zijn getroffen.

In 2020 is opnieuw gebleken dat social media nodig en belangrijk is om als politie en gemeente een goede informatiepositie te hebben om tijdig op incidenten in de openbare orde te kunnen handhaven.

Veilige wijken

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De coronamaatregelen waardoor veel mensen thuis bleven, hebben eraan bijgedragen dat het aantal woninginbraken in 2020 veel minder was dan in de jaren ervoor. Helaas kan dat niet worden gezegd van het aantal straatroven en overvallen. Gelukkig nam het aantal straatroven in de tweede helft van 2020 wel weer af, maar over heel 2020 zijn het er nog steeds meer dan in de voorgaande jaren. Het aantal overvallen is in

2020 gestegen, waarbij het opviel dat in de laatste maanden van het jaar vaak winkels, met name telefoonwinkels het doelwit waren.

Om de persoonsgerichte aanpak nog beter te kunnen inzetten heeft de driehoek besloten de instroomcriteria van de top X-aanpak uit te breiden met het strafbare feit 'wapenbezit' (op basis van de wet Wapens en Munitie) in combinatie met een hic-feit. In 2020 is het proces van de Almeerse top X-aanpak geëvalueerd. Uit het onderzoek blijkt dat het top X-proces over het algemeen goed verloopt. Vanwege de toename van het aantal straatroven is in 2020 gestart met een specifieke persoonsgerichte aanpak voor minderjarige verdachten van straatroven (PGA 18-).

Vanwege de coronamaatregelen is de voorlichting aan ondernemers, inwoners en bezoekers vooral digitaal ingezet.

Ook bij de jaarwisseling van 2020 naar 2021 speelden de coronamaatregelen een grote rol. Er was landelijk een vuurwerkverbod ingesteld, waardoor de lokale voornemens op pauze zijn gezet.

Het is ondanks de coronamaatregelen een rustige jaarwisseling is geweest in Almere. Het vuurwerkverbod werd weliswaar niet overal nageleefd, maar er hebben zich geen grote OOV incidenten voorgedaan.

In 2020 viel de stijging van cybercriminaliteit op. Criminelen werden inventiever en mensen brachten meer tijd online door. Hierdoor liepen zij meer kans slachtoffer te worden van dit soort misdrijven. Burgers zijn gewaarschuwd voor cybercriminaliteit met verschillende publieksacties. Denk aan de acties tegen whatsapp-fraude (vriend-in-noodfraude). Als gemeente nemen wij ook deel aan een onderzoek naar de beste acties om cybercrime te voorkomen. In dit onderzoek werken wij samen met een aantal andere gemeenten, vier regionale veiligheidsnetwerken, twee hogescholen en het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving.

In 2020 meldden inwoners vaker over overlast door jeugd. Ook dit hangt samen met de coronamaatregelen. Doordat mensen meer thuis waren, en dus ook jongeren, werd er meer overlast veroorzaakt maar ook ervaren. Daarnaast leidde het verbod op samenkomsten er toe dat ook vaker werd gemeld wanneer jongeren in groepjes bijeen werden gezien. Drugs en drankoverlast werden in het afgelopen jaar juist minder vaak ervaren.

Wat hadden we gepland (begroting)

Als dicht bij huis of op het werk criminaliteit en/of overlast plaatsvindt raakt dat mensen direct, is de impact vaak groot en kan dat leiden tot een gevoel van onveiligheid. Een overheid die op dit soort momenten adequaat handelt en persoonlijk en transparant communiceert, wekt vertrouwen en levert een bijdrage aan het vergroten van het veiligheidsgevoel. Daarom heeft de aanpak van de high impact crimes blijvende prioriteit. Via een intensieve informatiegestuurde aanpak richten wij ons met name op preventie, repressie en nazorg. Het doel is een daling van de woninginbraken, en het aantal straatroven en overvallen niet te laten stijgen. De top X-aanpak richt zich zowel op de dader als zijn of haar omgeving (gezin, netwerk, school, werk). Juist om criminele patronen te doorbreken en de oorzaken weg te nemen. De top-X is een lijst van namen van personen en/of groepen welke overlast en/of criminaliteit veroorzaken.

Daarnaast zetten we in op voorlichting aan ondernemers, inwoners en bezoekers. De voorlichting richt zich op hoe zij kunnen voorkomen slachtoffer te worden. We doen een beroep op burgers om verdachte situaties (sneller) te melden. Zo worden bewustwording en zelfredzaamheid gestimuleerd.

Vuurwerkoverlast in aanloop en tijdens de jaarwisseling krijgt steeds meer (politieke) aandacht. Op basis van de uitkomsten van het draagvlakonderzoek onder inwoners en de ervaringen tijdens de komende jaarwisseling wordt in overleg met de raad bepaald wat in 2020 mogelijke volgende stappen zijn. Daarbij houden wij de landelijke ontwikkelingen nauwlettend in de gaten.

Cyberveiligheid is een nieuw onderwerp. Welke rol de gemeente moet en kan spelen op het gebied van cyberveiligheid is nog niet uitgekristalliseerd. We hebben de ambitie om hier als gemeente goed invulling aan te geven. Samen met andere gemeenten en partners als het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, het Nationaal Cyber Security Centrum en de VNG zoeken wij naar een innovatieve uitwerking.

Een daling van de jeugd-, drugs- en drankoverlast op straat is een doel waaraan we werken. De inzet van gemeentelijk toezicht en handhaving en de politie, de maatregelen van het jeugdinterventieteam en de samenwerking met zorgpartners voor personen met verward gedrag zijn hierbij belangrijke schakels.

Ondermijning en georganiseerde criminaliteit

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Net als andere gemeenten werkt de gemeente Almere zowel in regionale overleggen als in een lokaal ondermijningsoverleg aan de bestrijding van ondermijning. In al deze overleggen zijn veel signalen van ondermijnende criminaliteit besproken en ook in 2020 zijn deze waar mogelijk opgevolgd door acties. Zoals bijvoorbeeld een controle van een bedrijventerrein, een sluiting van een bedrijfspand en de tijdelijke sluiting van een notariskantoor.

Op het niveau van de eenheid Midden-Nederland werken wij samen met het RIEC en andere gemeenten aan het eenduidig maken van het beleid. Hiermee willen wij voorkomen dat criminelen gaan 'shoppen' bij verschillende gemeenten en kiezen voor locaties waar de belemmeringen kleiner zijn.

Momenteel vindt een dergelijk traject plaats voor het Bibob-beleid.

Vanwege de coronamaatregelen was het niet mogelijk om bijeenkomsten op locatie met bewoners en ondernemers te organiseren. Wel hebben wij online gecommuniceerd naar bedrijven over de risico's van onbetrouwbare geldschietters via de werkgroepen van het Keurmerk Veilig Ondernemen en de Almeerse afdeling van de Koninklijke Horeca Nederland.

In de tweede helft van 2020 hebben wij, op basis van de risicomatrix die in de eerste helft van het jaar is ingevuld, drie bedrijventerreinen geselecteerd waar de kans op ondermijning het grootst is. Wij hebben voorbereidingen getroffen voor fysieke controleacties in 2021. Zodra de coronamaatregelen het toelaten, starten wij de controles in samenwerking met het RIEC en andere partners.

Wat hadden we gepland (begroting)

Er is een verschuiving gaande van zichtbare criminaliteit naar onzichtbare en ondermijnende criminaliteit. Het gaat hierbij om criminele netwerken, zoals illegale hennep telers of mensenhandelaren, die misbruik maken van bestaande, maatschappelijke structuren. Door bijvoorbeeld drugsgeld wit te wassen, te frauderen met vergunningen, of buurtbewoners onder druk te zetten om criminele activiteiten te ondersteunen. Door deze verschuiving neemt niet alleen de criminaliteit toe, maar verliest men ook vertrouwen in de overheid.

Bij de bestrijding van dergelijke vormen van criminaliteit speelt de gemeente een cruciale rol. Zij beschikt immers over veel informatie en kan alle betrokken partners (zoals politie, Openbaar Ministerie, Belastingdienst) bij elkaar brengen. Na uitbreiding van de gemeentelijke capaciteit op dit vlak en de inrichting van een districtelijk team ondermijning (op Flevolandse schaal), kunnen we met meer kracht werken aan de bewustwording van ondermijning en het signaleren van diverse verschijningsvormen. Ook burgerparticipatie en maatschappelijke coalities zijn belangrijk om ondermijning tegen te gaan. Communicatie is hierbij een belangrijk instrument. Verder investeren we in analysemogelijkheden en het slim combineren van databronnen, waardoor we het arsenaal verder uitbreiden.

Zorg en veiligheid

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Naar aanleiding van de toename van straatroven door jonge verdachten waarbij in veel gevallen een wapen werd gebruikt, is in 2020 de notitie 'trends en ontwikkelingen jeugdcriminaliteit in Almere' ontwikkeld. In deze notitie is ook een maatwerkgerichte aanpak beschreven. Kern van de aanpak is in samenwerking met onze zorg- en onderwijspartners werken aan een gebiedsgerichte, groepsgerichte en persoonsgerichte aanpak. Een van de uitwerkingen van deze aanpak is de actie #AlmereOntwapent. Ook de persoonsgerichte aanpak 18min is een van de maatregelen die wordt ingezet. Daarnaast doet de gemeente ook mee met het landelijke actieplan 'Wapens en jongeren'. En tot slot is bewust gekozen om de samenwerking tussen onderwijs, politie, openbaar ministerie en gemeente te versterken.

Ondanks corona en de maatregelen die bijeenkomsten beperkten is het gelukt om zo'n 10.000 jongeren te bereiken met voorlichtingslessen om hun weerbaarheid tegen groepsdruk, baldadigheid en criminaliteit te vergroten. De trainingen om de deskundigheid op het gebied van radicalisering te vergroten hebben een digitale vorm gekregen. Hierdoor is het mogelijk geweest om ook deze trainingen ondanks de coronamaatregelen te geven.

De coronacrisis zorgde bij veel mensen voor angst, onzekerheid en stress en dit gold nog meer voor kwetsbare personen. Vaste structuren vielen veelal weg en de toegankelijkheid van zorg en hulpverlening nam af. Gecombineerd met het feit dat mensen meer thuis waren, zorgde dit voor een toename van de veroorzaakte én ervaren woonoverlast. De coronamaatregelen maken het contact met betrokkenen lastig. Na het weer strenger worden van de maatregelen in het najaar werden geen huisbezoeken meer afgelegd.

Bij de start van de uitbraak van corona werd een toename van huiselijk geweld verwacht, aangezien door de coronamaatregelen spanningen in huis zouden kunnen ontstaan of toenemen. Dat is echter in de registraties niet gebeurd.

In 2020 is vanuit het actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis' onder andere gewerkt aan veiligheid in de vrouwenopvang en een betere signalering van oudermishandeling door training van professionals.

De overlast van personen met verward gedrag bleef ook in 2020 hoog en legde een flink beslag op de politiecapaciteit.

In 2020 is een subsidie aangevraagd bij ZonMw door de GGD Flevoland voor een pilot waarbij de politie ook buiten kantooruren een beroep kan doen op zorg en ondersteuning voor personen met verward gedrag. De subsidie is toegekend en de pilot start begin 2021.

Wat hadden we gepland (begroting)

Een goede verbinding tussen zorg en veiligheid is van belang ter voorkoming of verergering van onder andere jeugdcriminaliteit, radicalisering, (woon)overlast, huiselijk geweld en kindermishandeling. Het is onze ambitie om met het verder ontwikkelen van de gebiedsgerichte, groepsgerichte en persoonsgerichte aanpak de jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit te verminderen.

We zoeken hierbij actief het onderwijs op want zij heeft een steeds prominentere rol bij het tijdig signaleren van maatschappelijke trends en ontwikkelingen op het gebied van zorg en veiligheid. Daarom zetten we in op het versterken van bestaande netwerken met onze partners in de zorg, veiligheid, onderwijs en binnen de gemeentelijke organisatie. Dan is de kennis en zijn structuren om elkaar snel te vinden beschikbaar. We bieden trainingen aan om de deskundigheid op het gebied van radicalisering bij onderwijspartners verder te bevorderen, zodat zij in staat zijn radicalisering te herkennen en hebben zij handvatten voor het omgaan met polarisatie. Dit met als doel het vergroten van de weerbaarheid bij jongeren en hun omgeving tegen invloeden van het radicaal gedachtengoed.

Het voorkomen dat woonoverlast ontstaat of verergert en het integraal en effectief ingrijpen bij meldingen van woonoverlast staat hoog op de agenda. Om dit te bereiken zetten we buurtbemiddeling en burgerparticipatie in, bijvoorbeeld in de vorm van de pilot met buurtambassadeurs. Daarnaast zetten we de integrale aanpak van woonoverlast in de volle breedte door; van overlast van personen met verward gedrag tot ernstige burenc conflicten.

De aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld is een gezamenlijke opgave van het sociaal domein en veiligheid. De ambitie is om geweld te stoppen en de gezinssituaties veilig te maken. Gezinnen die dat nodig hebben, krijgen hulp. Slachtoffers worden snel en blijvend in veiligheid gebracht. Plegers moeten worden aangepakt; om herhaling te voorkomen, maar ook als signaal naar het slachtoffer. Waar nodig en mogelijk wordt naast straf ook deelname aan een hulpverleningstraject als voorwaarde gesteld.

Het terugdringen van overlast van personen met verward gedrag is een van de acht kernopgaven in het coalitieakkoord 'Liefde voor Almere'. Hieraan werken we met een uitvoeringsplan waarin de aanpak per doelgroep, de crisisketen, deskundigheidsbevordering en preventie zijn uitgewerkt.

Rampenbestrijding en crisisbeheersing

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het jaar 2020 was voor heel Nederland en ook voor Almere het jaar van de coronacrisis, een crisis die in deze omvang en tijdsduur door niemand was voorzien. De in ons Actieplan verwoorde primaire doelstelling “te allen tijde goed voorbereid zijn op een ramp, crisis en calamiteit in het kader van de openbare orde en veiligheid” is op de proef gesteld. De voorbereidingen die wij treffen om met een crisis om te gaan, waren niet gericht op een crisis als deze. Wel heeft de bestaande crisisorganisatie waarbinnen verschillende rollen zijn belegd, piketfunctionarissen zijn opgeleid, getraind en geoefend, geholpen om de crisisstructuur vorm te geven.

Naast de bestrijding van de coronacrisis die de meeste capaciteit heeft gevraagd, is het afgelopen jaar verder gewerkt aan:

Veiligheidsplan Floriade

Een onderdeel van de evenementenvergunning voor de Floriade 2022 is een veiligheidsplan. Het concept strategisch veiligheidsplan is in de tweede helft van 2020 door de Floriade BV opgesteld en eind 2020 aan de raad aangeboden.

Het risicoprofiel en beleidsplan van de Veiligheidsregio Flevoland zijn vastgesteld, na een zienswijzeprocedure. De gemeenteraad heeft zich over het risicoprofiel en het beleidsplan positief uitgesproken. Naar aanleiding van de nog op te stellen evaluatie en landelijke ontwikkelingen rond de coronacrisis en de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's worden gedurende de vierjarige looptijd wel aanpassingen in het beleidsplan verwacht.

De samenwerking tussen de Veiligheidsregio Flevoland en de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek en de beide GGD-organisaties werd in 2020 verder vormgegeven. Deze samenwerking maakte op onderdelen vanwege de coronacrisis een versnelling door. Er is gewerkt met een gezamenlijk operationeel leider en een gezamenlijk interregionaal operationeel beleidsteam. Op andere onderdelen was deze versnelling minder zichtbaar omdat er beperkingen golden voor fysieke bijeenkomsten en tevens omdat de prioriteit het afgelopen halfjaar bij de crisisbeheersing lag.

Wat hadden we gepland (begroting)

De gemeente heeft een belangrijke verantwoordelijkheid als het gaat om de veiligheid van haar inwoners, ook op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. De gemeente Almere is zowel opdrachtgever als partner voor de Veiligheidsregio Flevoland. De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot de regio Flevoland, hebben conform de vereisten uit de Wet veiligheidsregio's, een gemeenschappelijke regeling “Veiligheidsregio Flevoland”. Hiermee zijn de gemeenten gezamenlijk opdrachtgever voor de Veiligheidsregio Flevoland. Daarnaast is de gemeente partner als het gaat om brandpreventie advies, het uitvoeren van de gemeentelijke taken bij een ramp of crisis (piketorganisatie) en eigenaar van de brandweerkazernes.

De Veiligheidsregio Flevoland wordt de komende jaren verder doorontwikkeld om toekomstbestendig te worden. Uit een kwaliteitsmeting en benchmark is vast komen te staan dat er maatregelen nodig zijn om de paraatheid en slagkracht binnen de veiligheidsregio in de toekomst te kunnen blijven garanderen. Hiertoe wordt geïnvesteerd in paraatheid en slagkracht, het doorvoeren van nieuwe eisen op het gebied van vakbekwaamheid en arbeidshygiëne, het aanpassen aan een groter verloop onder vrijwilligers en het investeren in benodigde ICT-systemen.

Naast het op orde brengen van de eigen veiligheidsregio wordt de samenwerking met de veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek en de GGD-organisaties in 2020 verder vormgegeven. De samenwerking heeft als doel om beter voorbereid te zijn op de veranderende risico's (denk aan uitval nutsvoorzieningen, ICT-verstoringen, uitbraak infectieziekten, terroristische aanslagen), de slagkracht van met name de brandweersorganisatie te verbeteren en toekomstige (hogere) kosten te beperken.

In aanloop naar de Floriade in 2022 wordt door de Floriade BV in 2020 een veiligheidsplan geconcretiseerd. De Floriade is een bijzonder evenement dat vraagt om een goede voorbereiding en afstemming met alle partners om de veiligheid van de vele internationale bezoekers, bezoek van hoogwaardigheidsbekleders en de extra (avond)evenementen te kunnen waarborgen. Met de Floriade BV en hulpdiensten wordt vooraf en tijdens de Floriade samengewerkt en afgestemd. Als gemeente adviseren en toetsen we het veiligheidsplan bij de vergunningverlening en adviseren we de Floriade in het voortraject gezamenlijk met de andere partners waaronder de politie, de brandweer de GGD en de GHOR.

Bestuurlijke speerpunten

Extra middelen veiligheid

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Het jaar 2020 stond in het teken van de uitbraak van het coronavirus en de maatregelen om verspreiding tegen te gaan. Dit heeft veel gevraagd van veiligheid aan inzet op rampenbestrijding en crisisbeheersing. Tegelijkertijd had deze situatie ook een grote invloed op bijna alle thema's binnen het veiligheidsdomein. Dat geldt zowel voor de mate als aard van de criminaliteit en overlast.

Over heel 2020 is het aantal geregistreerde misdrijven afgenomen, maar was tegelijkertijd een sterke stijging van online misdrijven zichtbaar.

Veel traditionele vormen van criminaliteit zoals woninginbraken, winkeldiefstal en vernielingen namen wel af in de periodes dat de coronamaatregelen weer strenger werden.

Afgezet tegen het aantal inwoners ligt de geregistreerde criminaliteit in Almere al jaren lager dan gemiddeld in de grote steden. Ook in het bijzondere jaar 2020 bleef het veiligheidsbeeld in Almere nog altijd positiever dan de gemiddelde cijfers van de grote steden.

In de toename van de overlastincidenten is het effect van de coronamaatregelen terug te zien. Door meer aanwezigheid van bewoners in de woonomgeving werd er meer overlast veroorzaakt maar ook ervaren. Overlast door jeugd en geluidsoverlast zijn de vormen die het sterkst toenamen tijdens de coronaperiode. Hoewel een stijging van de totale overlast van 12% (per 1.000 inwoners) ten opzichte van 2017 voor Almere fors is, is deze toename veel minder sterk dan in de grote steden gemiddeld (+46%).

In het kader informatiegestuurd werken is in 2020 een risicomatrix gebruikt waarmee een aantal bedrijventerreinen zijn geselecteerd waar de kans op ondermijning het grootst is. Voorbereidingen voor fysieke controles op deze terreinen zijn getroffen.

In 2020 is opnieuw gebleken dat social media nodig en belangrijk is om als politie en gemeente een goede informatiepositie te hebben om tijdig op incidenten in de openbare orde te kunnen handhaven.

Wat hadden we gepland (begroting)

Als achtste gemeente van Nederland zien wij ons steeds meer geconfronteerd met grootstedelijke vraagstukken op sociaal, fysiek en economisch vlak. Dit brengt een uitdaging mee op het gebied van veiligheid.

Grote steden in Nederland hebben meer dan gemiddeld te maken met zogenaamde high impact crimes (overvallen, straatroven, woninginbraken en geweld), jeugdoverlast en -criminaliteit, mogelijke radicalisering en overlast van personen die verward gedrag vertonen. In Almere is het veiligheidsbeeld nog altijd positiever dan de gemiddelde cijfers van de grote steden. Het is onze ambitie om deze positie ten opzichte van de grote steden te behouden en bij voorkeur de veiligheid en de veiligheidsbeleving in Almere te verbeteren. Daar werken we aan via de vier beleidsthema's zoals vastgelegd in het actieplan Veiligheid 2019-2022: veilige wijken, ondermijning & georganiseerde criminaliteit, zorg & veiligheid en rampenbestrijding & crisisbeheersing.

Voor de regie op ons veiligheidsbeleid is informatiegestuurd werken een belangrijk uitgangspunt. In 2020 gaan we meer en diepgaandere fenomeen- en gebiedsanalyses ontwikkelen. Ook werken we aan de overgang van signaalgestuurde aanpak naar een meer risicogestuurde en preventieve aanpak. Om nog beter te kunnen duiden wat er speelt in de stad willen we ook meer gebruik maken van social media.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	21,2	21,1	0,0
baten	1,0	0,8	-0,2
<i>totaal voor reservemutaties</i>	<i>20,2</i>	<i>20,3</i>	<i>-0,1</i>
stortingen			
onttrekkingen			
totaal	20,2	20,3	-0,1

Op dit programma zijn er geen grote financiële afwijkingen. Door corona hebben we extra kosten moeten maken, bijvoorbeeld om (de voorzitter van) de Veiligheidsregio te ondersteunen. Op andere activiteiten hebben we in 2020 juist minder uitgegeven. Per saldo wijken de werkelijke lasten daardoor niet af van de bijgestelde begroting. Dit komt echter grotendeels door activiteiten die we in 2021 alsnog moeten uitvoeren of afronden. Bijvoorbeeld het experiment gesloten coffeeshopketen en de aanpak woninginbraken. Hierdoor zijn ook de (subsidie-)baten iets lager dan begroot. We doen voor deze activiteiten een voorstel voor resultaatbestemming. Voor resultaatbestemming is er een tekort van € 0,1 miljoen (zie tabel). Na resultaatbestemming bedraagt het tekort € 0,3 miljoen.

Risico's

Op dit programma zijn er geen risico's met een geldgevolg voor de algemene dienst.

4.8 Bedrijfsvoering

Ambitie

We willen een toegankelijke en dienstverlenende organisatie zijn, zowel intern als extern. In onze bedrijfsvoering geven we hier op verschillende manieren invulling aan. We investeren in onze aanpak om waar mogelijk zaken op een klantgerichte wijze op te pakken, af te handelen en te leren van elkaar. We hebben oog voor de diverse stad die Almere is bij onze werving en selectie van nieuw personeel, en werken daarnaast aan onze digitale bereikbaarheid en dienstverlening.

Binden en boeien van personeel

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In het aantrekken van personeel hebben we ook te maken gehad met corona. Zo hebben we tijdens de eerste golf vanwege de onzekerheid minder vacatures uitgezet. Na de zomer trok het aantal vacatures geleidelijk weer aan. Uiteindelijk hebben we in 2020 in totaal 200 vacatures uitgezet. Het grootste deel van deze vacatures konden we tijdig invullen. Slechts tien vacatures konden we niet invullen.

In 2020 hebben we twee medewerkers-tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd. De uitslag laat zien dat onze medewerkers over het algemeen positief zijn over hun werk. De medewerkers van de gemeente Almere zijn daarin positiever dan medewerkers van andere organisaties. Ze voelen zich betrokken bij Almere en zijn tevreden over hun leidinggevende. De medewerker is minder positief over de mate waarin het ons lukt om effectief samen te werken. Daarnaast ervaren veel medewerkers een relatief hoge werkdruk. We hebben hiervoor extra aandacht om te voorkomen dat medewerkers omvallen.

Wat hadden we gepland (begroting)

De krapte op de arbeidsmarkt duurt nog altijd voort. In tegenstelling tot een aantal jaar geleden neemt het aanbod van geschikte kandidaten af. We blijven daarom in 2020 werken aan de verbetering van onze recruitmentfunctie om de juiste kandidaten te vinden en binnen te halen. In plaats van passief af te wachten benaderen we waar mogelijk kandidaten actief. Ook in onze wervings- en selectieprocedure maken we steeds meer gebruik van andere manieren om kandidaten te boeien en verleiden. Tegelijkertijd worden we door de schaarste aan kandidaten ook gedwongen onze eisen soms bij te stellen, staan vacatures langer open en zullen we gebruik moeten blijven maken van inhuur.

Naast het aantrekken en binden van nieuw personeel, investeren we blijvend in de kwaliteit en het ontwikkelpotentieel van onze huidige medewerkers. We willen in 2020 extra aandacht schenken aan de betrokkenheid en tevredenheid van medewerkers. Hiervoor zullen allereerst de bestaande instrumenten die helpen om op een goede manier een gesprek te voeren, ingezet worden om het potentieel en de ontwikkeling van medewerkers beter in beeld te krijgen, maar zullen we ook een nieuwe wijze van meten en versterken van medewerkerstevredenheid in gaan zetten.

We willen de beste persoon op de juiste positie hebben. Daarbij moet elke medewerker, ongeacht geslacht, huidskleur of wat dan ook, zich welkom voelen om hier te werken.

Informele aanpak

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2020 hebben we ondanks corona veel stappen gezet in de informele aanpak en het werken vanuit een vernieuwd bezwaarproces. Met de informele aanpak willen we beter contact maken met inwoners. We willen ook dat onze medewerkers zich verdiepen in de persoon met wie ze spreken. Hiermee proberen we de afstand tussen systeem- en leefwereld te verkleinen. Dit betekent dat we zowel naar de persoon als naar de regels kijken. We zetten hier goede stappen in. Dit blijkt bijvoorbeeld uit onze dienstverleningsmonitor, de rapportage van de bezwarencommissies en toelichtingen in de gemeenteraad van de ombudsman. We blijven hier de komende jaren aan werken om dit nog beter te doen.

Wat hadden we gepland (begroting)

In Almere werken we al een aantal jaar met de informele aanpak. Dit komt erop neer dat we op een natuurlijke en informele manier contact met onze inwoners hebben. Als er een probleem is sturen we geen brief, maar pakken we de telefoon. Bij nieuwe ruimtelijke plannen zoeken we onze inwoners op, om van hen te horen wat ze er van vinden. Kortom we willen denken vanuit de belangen van onze inwoners. We willen deze manier van werken verder uitbreiden. We investeren middels training en scholing in de vaardigheden van medewerkers.

Daarnaast willen we graag blijven leren van de besluiten die we nemen, juist ook wanneer hier bezwaar tegen wordt gemaakt. We toetsen bij geschillen daarom opnieuw of we daadwerkelijk het juiste besluit genomen hebben. De behandeling van een bezwaar zetten we niet in als middel om ons gelijk te halen, maar om de rechtvaardigheid van een besluit nogmaals te toetsen en hiervan te leren. We gaan hierbij de primaire beslisser inzetten i.p.v. dit volledig te beleggen bij een jurist. Deze aanpak moet ons helpen betere beslissingen te nemen en, waar dit nodig is, het bezwaarproces te verbeteren.

ICT

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Voor de invoering en het werken met de Omgevingswet moeten we veel voorbereiden. Een van de grootste voorbereidingen is de ICT. Zo moeten we een nieuw digitaal stelsel maken en de vernieuwde vergunningsprocessen en -verordeningen online beschikbaar maken. In 2020 hebben we hier verder aan gewerkt. Dit doen we aan de hand van het Koersdocument. Ook in 2021 zullen we hier verder aan werken. De uitstel van de Omgevingswet heeft geen invloed op onze planning.

In 2020 heeft de ontwikkeling van een centraal systeem voor Zorg & Welzijn 2021 vertraging opgelopen. Dit heeft ook geleid tot nieuwe inzichten op het gebied van de omvang van de opdracht, de inrichtingsvereisten en het juridisch deel. Dit betekent dat onder andere dat meer onderdelen onderdeel kunnen worden van het centraal systeem, bijvoorbeeld ook wonen en onderwijs. In 2021 zal als eerste, het verbeteren van het proces en de informatievoorziening van gemeentelijke taken worden opgepakt. Vervolgens komt de urgentie te liggen op dienstverlening, rechtmatigheid van systemen en financiën.

Wat hadden we gepland (begroting)

Met de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021 is er vanwege de invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet automatisch een belangrijke taak weggelegd voor de ondersteuning vanuit ICT. Dit digitaal stelsel is de ruggengraat van de Omgevingswet en dient alle informatie te bevatten om omgevingswetbesluiten te kunnen nemen en vergunningaanvragen en meldingen te kunnen ontvangen. Het vervangt daarmee de bestaande toepassingen Omgevingsloket online, Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en ruimtelijkeplannen.nl. Ondanks dat de Omgevingswet meer is dan alleen systemen, vormt dit digitaal stelsel wel de basis. In 2020 zal de tijdige inrichting en koppeling van bestaande systemen ten behoeve van het Digitaal Stelsel Omgevingswet veel van onze aandacht, tijd en capaciteit vragen. Een andere grote opgave waarmee we in 2020 te maken krijgen is de verbetering van de informatievoorziening op het gebied van zorg en welzijn. Waar nu nog gebruik gemaakt wordt van meerdere systemen gaan we in 2020 een start maken met een centraal systeem. Dit moet de informatievoorziening verbeteren die ons uiteindelijk beter helpt te sturen op (de kosten van) te verlenen zorg. Daarnaast zetten we verder in op het minimaliseren van analoge informatiestromen. Met een voorinvestering van € 0,9 miljoen verwachten we onze systemen zo op orde te brengen dat het mogelijk is om structureel € 0,4 miljoen per jaar te besparen.

Bestuurlijke speerpunten

Niet van toepassing op dit programma.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	73,6	74,7	-1,1
baten	0,9	1,9	1,0
<i>totaal voor reservemutaties</i>	<i>72,7</i>	<i>72,8</i>	<i>-0,1</i>
stortingen	0,1	0,1	0,0
onttrekkingen	1,6	1,5	-0,1
totaal	71,2	71,4	-0,2

We hebben € 1,0 miljoen meer kosten gemaakt dan begroot. Dit zijn voornamelijk personeelskosten. Mede door corona was extra inzet nodig, bijvoorbeeld bij het klant en contact centrum. Ook hebben we geld uitgegeven voor het voeren stadsgesprekken, hier was geen budget voor. Tegenover de hogere apparaatskosten op dit programma staan lagere apparaatskosten op andere programma's. Ook zijn de baten op dit programma € 1,0 miljoen hoger dan begroot. Dit is een optelling van diverse verschillen. Vooral extra opbrengsten door medewerkers die we uitgeleend hebben aan andere organisaties. De totale bedrijfsvoering van de gemeente is per saldo nagenoeg neutraal. Dit is verder toegelicht in het [overzicht van algemene middelen en overhead](#).

Risico's

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (A x B)	risicobedrag PB 2020	verschil
vertrouwelijke risico's	100	60%	60	60	
overige risico's	2.500	20%	500	167	333
totaal	2.600	22%	560	227	333

Vertrouwelijke risico's

De vertrouwelijke risico's zijn toegelicht in de raadsbrief vertrouwelijke risico's die als bijlage bij de programmabegroting is meegestuurd. Openbaarmaking van deze risico's kunnen een negatieve invloed hebben op de onderhandelingspositie van de gemeente.

Overige risico's

Voor dit programma hebben we het risicobedrag voor datalekken bijgesteld naar € 2,5 miljoen. We hebben als gemeente een bijstelling gedaan op de omvang van de volgende kosten:

- De basisboete
- Kosten schadeloosstellingen
- Kosten crisisbeheersing
- Kosten van herstel

Door onze inspanningen en beheersmaatregelen schatten we de kans dat het risico optreedt op 20%.

4.9 Financiën

Ambitie

We streven naar gezonde gemeentefinanciën. Een sluitende meerjarenbegroting en een goed gevulde spaarrekening is geen doel op zich. We streven hiernaar, omdat dit op de lange termijn de enige garantie is dat de gemeente voor zijn inwoners dat kan doen wat nodig is. Ook als het financieel tegen zit willen we onze taken naar behoren kunnen uitvoeren.

Verantwoording

In 2020 had corona invloed op onze inkomsten en uitgaven. We geven hier uitgebreid uitleg over in de inleiding.

Verder hebben we in 2020 de meeste bezuinigingen die we bij de Programmabegroting 2020 aankondigden, ingevuld. De bezuiniging op de wijkteams hebben we teruggedraaid. Door de bezuinigingen hebben we bij de begroting 2020 € 2 miljoen gespaard. Dit is minder dan we wilden.

Door de coronacrisis komen minder toeristen naar Almere dan dat we hoopten. De toeristenbelasting, die we per 1 mei 2020 invoerden, levert daardoor minder op. We zijn hiervoor door het Rijk deels gecompenseerd.

Tegenvallende inkomsten

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De meeste bezuinigingen uit de Programmabegroting 2020 zijn ingevuld. Het gaat om een bezuiniging van ruim € 7 miljoen structureel. We hebben hiervoor maatregelen getroffen om minder geld uit te geven. De grootste bezuinigingen zijn doorgevoerd op het beheer en onderhoud van de stad, de overhead en welzijn. De bezuiniging op het welzijnsbeleid van € 1,5 miljoen moeten we nog structureel invullen. Dit doen we door in 2021 het welzijnsbeleid aan te passen. De bezuiniging op de wijkteams is daarentegen teruggedraaid.

Doordat er extra tekorten zijn in het sociaal domein is bij de begroting 2021 opnieuw bezuinigd. Het gaat om een bezuiniging van € 10,5 miljoen structureel. De grootste opgaven liggen bij de jeugdhulp en de Wmo. We verwachten pas vanaf 2022 het meeste te kunnen bezuinigen. Daarom bezuinigen we eenmalig € 15 miljoen op het beheer en onderhoud, stedelijke vernieuwing en de Wmo.

Wat hadden we gepland (begroting)

Het Rijk informeert gemeenten twee keer per jaar uitgebreid over het geld dat ze ontvangen uit het gemeentefonds. In mei verschijnt de Mei-circulaire, in september op Prinsjesdag de Septembercirculaire. Uit deze circulaire blijkt dat Almere per jaar € 4 miljoen minder ontvangt dan geraamd. Deze tegenvallende rijksbijdrage komt door de afspraak tussen Rijk en gemeenten om het gemeentefonds te laten meebewegen met de uitgaven van het Rijk. Wanneer het Rijk meer uitgeeft, ontvangen de gemeenten meer; geeft het Rijk minder uit, ontvangen gemeenten minder. Bovenop deze forse tegenvaller zijn er ook andere ontwikkelingen die maken dat er minder te besteden is. Deze ontwikkelingen dwingen ons kritisch te kijken naar ons uitgavenpatroon. Dat is dan ook de reden voor de bezuinigingsvoorstellen die in deze begroting zijn opgenomen.

Reserve opbouw weerstandsvermogen

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

Door de bezuinigingen hebben we bij de begroting 2020 € 2 miljoen gespaard. Dit is minder dan dat we willen. Het doel is om per jaar minimaal € 10 miljoen te sparen. Bij de begroting 2021 hebben we geen geld gespaard, maar geld uit onze buffer gehaald.

Wat hadden we gepland (begroting)

Het gaat nu weer goed met de economie. Dat zien we ook terug in onze grondverkopen. Je zou bijna vergeten hoe groot de gevolgen waren van de financiële crisis. Maar we weten heel goed dat de situatie ook zo weer kan veranderen. Handelsonoorlogen, Brexit, er zijn veel bedreigingen voor de wereldeconomie. Dit is dan ook de reden waarom de gemeenteraad ons heeft opgedragen om te werken aan meer reservekapitaal. In het coalitieakkoord is dit verankerd. We hebben de opdracht om elk jaar ten minste 50% van de winstafdracht van het grondbedrijf te sparen (met een minimum van € 10 miljoen). Hoewel het dit jaar door de tegenvallende inkomsten van het Rijk tegen zit, gaan we de komende jaren wel door met sparen. We willen aan het eind van deze raadsperiode € 60 miljoen vrije ruimte hebben in onze algemene reserve.

Toegankelijke en begrijpelijke gemeentefinanciën

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

In 2020 hebben we de begrotingsdocumenten beter leesbaar gemaakt. Het doel is dat iedereen de begroting kan lezen en begrijpen. Daarom willen we de inleiding en het programmaplan in begrijpelijke taal opschrijven. Bij de begroting 2021 is dit voor de inleiding gelukt. Het programmaplan is al beter leesbaar, maar nog niet helemaal op het niveau van begrijpelijke taal. We hebben een aantal medewerkers hiervoor opgeleid. Daarnaast zijn we gestart met een onderzoeksgroep die de leesbaarheid van raadsvoorstellen gaat verbeteren. Hier gaan we in 2021 mee verder.

We hebben de digitale begroting ook verbeterd. De grootste verbetering is dat we een totaalbegroting hebben. De begroting is te vinden op de website van de gemeente Almere. De begroting is verder toegelicht op activiteiten. Per activiteit is een budget toegekend. We hebben ook per activiteit opgeschreven wat we hiervoor doen en of het beïnvloedbaar is. We geven voor het eerst ook inzicht in de verschillende kosten. We maken ook voor de jaarrekening een totaal overzicht, waarbij we per activiteit toelichten wat het financiële resultaat 2020 is. In het programmaplan staat op hoofdlijnen wat het programma heeft gekost. Ook zijn we gestart met het project 'inzicht in de begroting'. Doel is om de totaalbegroting te verbeteren. We kijken of de begroting per activiteit klopt en welke risico's er zijn. Ook willen we de raad nog beter inzicht geven in de beïnvloedbaarheid.

Wat hadden we gepland (begroting)

We willen dat de begroting makkelijk leesbaar is voor de gemeenteraad. We waren hier al druk mee bezig. De digitale begroting is hiervan het meest zichtbare resultaat. De gemeenteraad heeft het belang van een begrijpelijke begroting nog een keer onderstreept, door bij de Perspectiefnota een motie aan te nemen. Kortom, het verbeteren van de leesbaarheid blijft de komende jaren een belangrijke uitdaging voor ons. Dit geldt niet alleen voor de begroting, maar voor alle documenten in de budgetcyclus. Dus ook de jaarrekening en de perspectiefnota. Deze klus hebben we niet zomaar geklaard, dit kost jaren. We willen bij elk document weer een nieuwe stap vooruit zetten. Voor deze begroting hebben we ons de volgende doelen gesteld:

- een bestuurlijke en financiële inleiding die voor iedereen goed te volgen is, het liefst op A2 en maximaal op B1 niveau;
- goede leesbaarheid van de andere teksten in de begroting;
- de digitale begroting nog beter doorklikbaar maken, zodat raadsleden makkelijker kunnen afdalen naar de detailinformatie;
- in de digitale begroting wordt inzicht gegeven in de totale budgetten per programma, met op twitterlengte een beschrijving van deze activiteiten;
- in de digitale begroting wordt per programma inzicht gegeven in de veranderingen van budgetten, zodat de gemeenteraad goed kan zien waaraan het college dit jaar meer of minder wil uitgeven.

Toeristenbelasting

Wat hebben we gerealiseerd (verantwoording)

De toeristenbelasting is per 1 mei 2020 ingevoerd. Door de coronacrisis zijn hotels het afgelopen jaar grotendeels dicht geweest. Daardoor verwachten wij minder geld te ontvangen. Het Rijk heeft de gemeente deels gecompenseerd voor het wegvallen van deze inkomsten.

Wat hadden we gepland (begroting)

Bij de Perspectiefnota 2020 is afgesproken om vanaf 2020 toeristenbelasting in te voeren. In lijn met de wens van de raad gaan we daarbij uit van tariefdifferentiatie. We doen dit door een tarief dat is gebaseerd op een percentage van de overnachtingsprijs. De opbrengst komt ten gunste van het perspectief, ter dekking van kosten die verband houden met recreatie en toerisme.

Bestuurlijke speerpunten

Niet van toepassing op dit programma.

Financiën

bedragen x € 1 miljoen

	begroot	werkelijk	resultaat
lasten	4,9	3,8	1,1
baten	494,6	496,8	2,2
<i>totaal voor reservemutaties</i>	<i>-489,8</i>	<i>-493,1</i>	<i>3,3</i>
stortingen	74,4	63,8	10,6
onttrekkingen	96,4	80,3	-16,1
totaal	-511,8	-509,6	-2,2

Er is € 4,8 miljoen minder geld uitgegeven voor stedelijke vernieuwing en het Fonds verstedelijking Almere

Hierdoor halen we ook minder geld uit de reserve. Dit is een nadeel op dit programma. Op het programma duurzaam, leefbaar en bereikbaar staan de lagere kosten. Per saldo valt dit tegen elkaar weg. In werkelijkheid is er dus op dit programma een voordeel van € 1 miljoen.

We krijgen € 2,4 miljoen meer uit het gemeentefonds

- Hiervan is € 1,1 miljoen voor het betalen van extra kosten door corona in 2020. Het gaat bijvoorbeeld om: extra zorgkosten, quarantainekosten en lagere Wmo bijdragen. Hier staan dus nadelen tegenover op andere programma's.
- € 1 miljoen is nodig voor corona kosten in 2021 en verder. Het gaat om re-integratie en de aanpak van jeugdwerkloosheid. Hiervoor doen we voorstellen tot resultaatbestemmingen.
- We hebben € 0,3 miljoen voordeel op het reguliere gemeentefonds. Dit valt vrij in het jaarresultaat.

Er is een nadeel van € 0,4 miljoen, vooral op de toerekening van rente aan het grondbedrijf

Door de lage rentestand mogen we ook € 0,3 miljoen minder rentekosten aan het grondbedrijf toerekenen. Verder zijn er nog wat kleinere afwijkingen van in totaal € 0,1 miljoen.

Risico's

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico	kans	risicobedrag	risicobedrag	verschil
	(A)	(B)	(A x B)	PB 2020	
vertrouwelijke risico's	2.367	60%	1.420		1.420
overige risico's	1.250	60%	750		750
corona risico's			2.000	3.360	-1.360
totaal	3.617	60%	4.170	3.360	810

Vertrouwelijke risico's

De vertrouwelijke risico's zijn toegelicht in de raadsbrief 'vertrouwelijke risico's' die als bijlage bij de programmabegroting is meegestuurd. Openbaarmaking van deze risico's kunnen een negatieve invloed hebben op de onderhandelingspositie van de gemeente.

Corona risico's

In het voorjaar van 2020 kreeg Nederland te maken met de gevolgen van de coronapandemie. De gevolgen voor de gemeente zijn ingrijpend. Zo hebben we onder andere een voorschot van € 8,4 miljoen van het Rijk ontvangen voor de beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer. Echter kunnen we tot op heden met de extra middelen van het Rijk voor corona problematiek binnen de bestaande begroting oplossen. We blijven een risico houden dat we niet volledig gecompenseerd blijven worden vanuit het rijk voor deze tekorten. Deze tekorten ontstaan dan als gevolg van extra kosten die we moeten maken of het krijgen van minder inkomsten. Dit weten we nu nog niet.

Op het moment dat het rijk een besluit neemt om de corona steunmaatregelen af te bouwen, lopen we als gemeente een verhoogd risico om meer te moeten doen op bijv. het gebied van re-integratie, werkgelegenheid of het ondersteunen van lokale ondernemers om faillissementen te voorkomen. We zien ook een risico dat er minder parkeeropbrengsten in het stadscentrum zijn na corona. Mogelijk moeten we ook meer vorderingen kwijtschelden of doen inwoners een groter beroep op de regelingen rondom het kwijtschelden van belastingen.

Voor deze risico als gevolg van de pandemie hebben we € 2 miljoen in onze saldireserve opgenomen.

Om de risico's te bepalen hebben we gekeken naar:

- de kosten die zich in het afgelopen jaar hebben voorgedaan als gevolg van corona
- de risicoanalyse van andere gemeenten

Overige risico's

Het aantal Almeerse inwoners dat in (financiële) problemen raken/geraakt zijn door kinderopvangtoeslag affaire (KOT-affaire) is hoger dan gemiddeld in Nederland. Dit blijkt uit informatie van de Belastingdienst. Begin 2021 is gestart met het benaderen van gedupeerde Almeeders. Op basis van deze inventarisatie kan per individu bepaald worden welk maatwerk nodig is. Met het rijk wordt nog onderhandeld wordt over aanvullende compensatie om deze getroffen groep extra ondersteuning te bieden. Het risicobedrag hebben we opgenomen voor een risicobedrag van € 0,75 miljoen.

5 Paragrafen

5.1 Risicoparagraaf

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de risico's die impact hebben op onze begroting en de reserves die beschikbaar zijn om de risico's op te vangen wanneer deze zich voordoen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen risico's met een eenmalig karakter en risico's met een mogelijk structurele impact. Dit onderscheid wordt aangehouden, omdat de wijze waarop een risico zich voor zou kunnen doen, bepaalt welke financiële beheersmaatregelen nodig zijn.

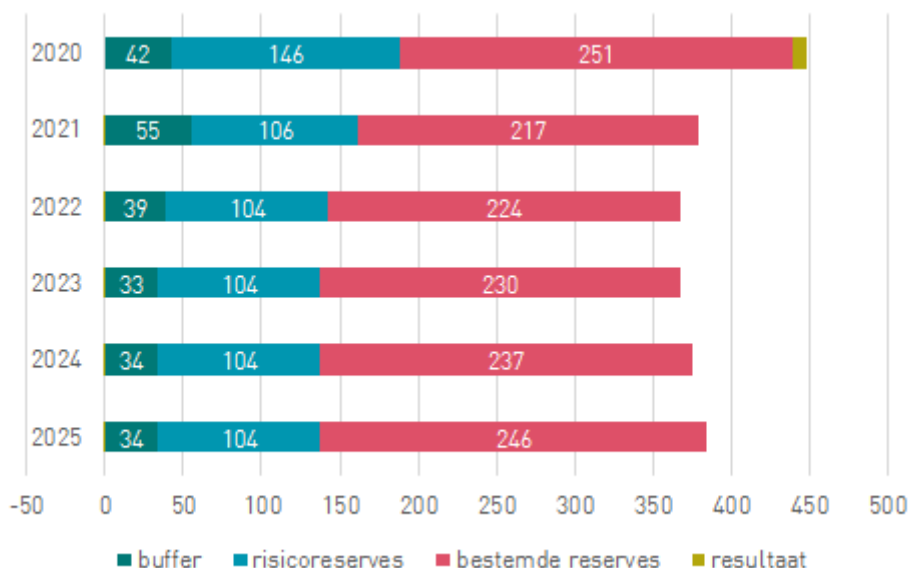
Doorontwikkeling risicomangement en buffers

In het coalitieakkoord 'Een frisse start' is opgenomen om het risicomangement en de financiële buffers door te ontwikkelen. Er dient inzicht te komen tot een heldere indeling van de incidentele en structurele risico's. Daarnaast moet er een helder kader komen waarmee duidelijk wordt op welke wijze de gemeente met haar reserves dient om te gaan en hoe deze in verhouding staan tot het risicoprofiel. Dit nieuwe kader ligt er nog niet

Ook de definitie van wat risico's zijn is onderdeel van deze doorontwikkeling. Zolang er nog geen nieuw kader ligt, houden wij vast aan de huidige werkwijze en definities. In lijn met deze opdracht hebben we net als bij de vorige actualisatie al een aantal begripsaanpassingen doorgevoerd. Daarnaast komen we ook weer terug op de structurele risico's.

Gevormde reserves

De gemeente heeft per eind 2020 circa € 440 miljoen aan reserves. Onze reserves nemen af doordat we tekorten hebben voor de jaren 2021 tot en met 2024. Daarnaast betalen we vastgesteld beleid vanuit de reserves. In de grafiek hieronder is de opbouw van onze reserves per einde van het jaar opgenomen bedragen x € 1 miljoen

Reserves kunnen worden ingedeeld in 'bestemde reserves' (rood), 'risico reserves' (blauw) en de 'buffer' (groen). De buffer en de risicoreserves vormen tezamen de algemene reserves van de gemeente Almere. De risicoreserves zijn bedoeld om de verwachte verliezen (dit noemen wij conform de kadernota risico's) af te dekken. De buffer dient om onverwachte verliezen op te kunnen vangen. Als de omvang van de risicoreserves kleiner is dan de verwachte verliezen hebben we naar verwachting onvoldoende middelen om verliezen in de toekomst op te vangen.

Te zien is dat met name de risicoreserves tussen eind 2020 en eind 2021 afnemen. Dit komt vooral door de winstafdracht van het grondbedrijf van bijna € 30 miljoen en omdat we nog € 10 miljoen uit de saldireserve

halen voor eenmalige uitgaven. De winstneming van het grondbedrijf wordt voor de helft (€ 15 miljoen) gestort in de buffer. Doordat er in 2021, 2022 en 2023 tekorten zijn in de begroting neemt de buffer ook weer af.

Voor de buffer hebben we nog geen benodigde omvang bepaald. De benodigde omvang van de buffer dient bepaald te worden bij de doorontwikkeling van het risicomanagement en de buffers. In het coalitieakkoord is afgesproken dat de buffer aan het einde van de coalitieperiode een omvang heeft van € 60 miljoen. Bij de programmabegroting van 2021 is aangegeven te rekenen met een lager spaardoel van € 48 miljoen. De buffer bevat naar verwachting aan het eind van 2022 € 39 miljoen. Verderop in deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de dekkingsgraad van de algemene reserves,

Begin van 2021 heeft het grootste deel van de reserves heeft een bestemming (€251 miljoen). € 23 miljoen hiervan zijn bekleemde middelen binnen de algemene reserves. De reguliere bestemmingsreserves zijn daarmee € 228 miljoen. Deze reserves kunnen we niet zomaar gebruiken, doordat er voorwaarden zijn om hier gebruik van te maken. Zo hebben we € 104 miljoen gereserveerd voor afschrijvingskosten van reeds gedane investeringen. Daarnaast zit er € 73 miljoen binnen het Fonds Verstedelijking Almere, € 21 miljoen in de reserves stedelijke vernieuwing en infrastructuur (MIPA), € 10 miljoen in de reserve sociaal domein en € 4 miljoen reserve Floriade.

Hoe gezond zijn onze gemeentefinanciën?

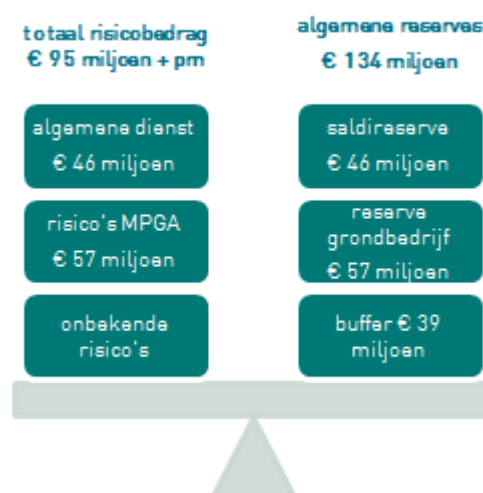
Het totale geldgevolg (maximale risico na het nemen van beheersmaatregelen) van alle geïnventariseerde risico's is ingeschat op € 426 miljoen. Deze risico's kunnen we in drie categorieën indelen:

- € 123 miljoen aan risico's binnen de begroting en die een mogelijk beslag leggen op de algemene midden Deze risico's voorzien wij in de saldireserve
- € 53 miljoen aan risico's bij de negatieve grondexploitaties. Deze risico's leiden tot extra verlies in het grondbedrijf. Deze risico's voorzien wij in de reserve weerstandsvermogen van het grondbedrijf
- € 251 miljoen aan risico's bij de positieve grondexploitaties. Bij het voordoen van deze risico's wordt er minder winst afgedragen. Omdat we de winst niet vooruit begroten leidt dit niet tot nadelen in de begroting. Hiervoor is dus geen reserve nodig.

Omdat nooit alle risico's zich gelijktijdig voordoen, wordt ook een inschatting gemaakt van de kans dat een risico optreedt. Het geldgevolg en de risico's worden met elkaar vermenigvuldigd. Dit leidt tot het risicobedrag, waarvan het totaal aan de linkerkant van de balans is weergegeven. Aan de rechterkant van de balans staan de algemene reserves, waarmee de risicobedragen moeten worden afgedekt.

Te zien is dat we voldoende reserves hebben om de in kaart gebrachte risico's af te dekken. We hebben per eind 2022 ook nog € 39 miljoen in de buffer voor onbekende risico's.

In het vervolg van deze paragraaf lichten we de risico's op de algemene dienst en het grondbedrijf op hoofdlijnen toe. In de programmaplannen wordt dieper ingegaan op de risico's op de algemene dienst. De risico's van het grondbedrijf zijn toegelicht in het MPGA.

Effecten coronapandemie

In het voorjaar van 2020 kreeg Nederland te maken met de gevolgen van de coronapandemie. De gevolgen voor de gemeente zijn ingrijpend. Tot nu toe kunnen we met het extra geld dat we van het Rijk krijgen voor corona de extra kosten of lagere inkomsten grotendeels betalen. Voor de extra kosten die we voor de

Floriade maken en jeugdhulp hebben we nog geen geld gekregen. Dit is toegelicht in de [coronaparagraaf](#) in de inleiding.

Er blijft een risico dat we niet volledig gecompenseerd worden vanuit het Rijk voor de tekorten vanaf 2021.

Op het moment dat het Rijk een besluit neemt om de corona steunmaatregelen af te bouwen, lopen we als gemeente een verhoogd risico om meer te moeten doen op bijv. het gebied van re-integratie, werkgelegenheid of het ondersteunen van lokale ondernemers om faillissementen te voorkomen. We zien ook een risico dat er minder parkeeropbrengsten in het stadscentrum zijn na corona. Mogelijk moeten we ook meer vorderingen kwijtschelden of doen inwoners een groter beroep op de regelingen rondom het kwijtschelden van belastingen. Er is tot nu ook geen duidelijkheid over hoeveel geld we krijgen voor deze misgelopen inkomsten.

Voor de risico als gevolg van de pandemie hebben we een reservering van € 2 miljoen opgenomen.

Om de risico's te bepalen hebben we gekeken naar:

- de kosten die zich in het afgelopen jaar hebben voorgedaan als gevolg van corona
- de risicoanalyse van onze gemeente
- de risicoanalyse van andere gemeenten

Andere gemeenten hebben ook risico's voor corona opgenomen

Dit weten we omdat we opnieuw een korte rondvraag hebben gedaan bij een aantal grote gemeenten. Vergelijken is lastig. We weten bijvoorbeeld niet welke tekorten deze gemeenten hebben opgenomen. We hebben de vergelijking vooral gebruikt om te kijken of we geen risico's missen. Dit is niet het geval.

De andere gemeenten geven ook aan dat het lastig is om bedragen te koppelen aan de risico's. Onduidelijk is hoe lang de pandemie nog duurt. Ook is onduidelijk of het Rijk kosten door corona blijft compenseren en of het Rijk gaat bezuinigen. Verder zijn andere gemeenten net als ons bezorgd om de risico's die optreden na de crisis en waarvoor geen compensatie geboden zal worden.

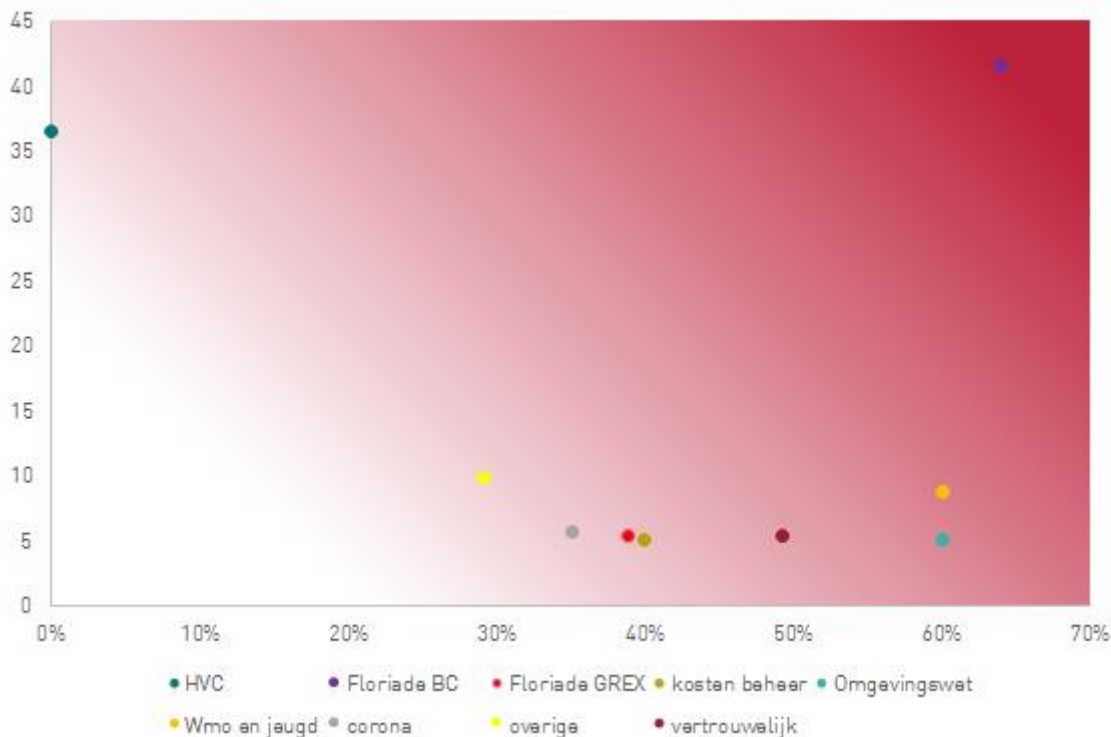
Structurele risico's in de begroting

We hebben nog geen kader hoe we omgaan met structurele risico's. Dit betekent dat op het moment dat zich structurele tekorten voordoen, en we ontvangen geen extra middelen uit het gemeentefonds, we moeten bezuinigen. Of en hoe we een structurele buffer kunnen aanleggen is onderdeel van de doorontwikkeling van de buffers en het risicomangement. Zo lang we geen structurele buffer hebben nemen we onze belangrijkste structurele risico's incidenteel op. Het gaat om de volgende risico's:

- Volumegroei van het sociaal domein
- Invoering van de Omgevingswet en de wet private kwaliteitsborging van circa € 3 miljoen
- Te lage indexatie voor de kosten van beheer en onderhoud van circa € 3 miljoen

Enmalige risico's binnen de algemene dienst

De risico's binnen de algemene dienst zijn risico's die zich voordoen op de uitvoering van de reguliere gemeentelijke taken. Onderstaande grafiek geeft een overzicht van de belangrijkste gemeentelijke risico's. De grootste risico's zijn hier van een nadere toelichting voorzien. Voor een toelichting op de andere risico's wordt verwezen naar de programma-verantwoording.

Te zien is dat de Floriade het grootste risico is. Dit gaat zowel om het organiseren van het evenement (tegenvallende bezoekersaantallen en bijdragen van derden etc.) als voor de gebiedsontwikkeling en programmering.

De Huisvuilcentrale (HVC) is qua bedrag daarna het grootste risico. We staan als gemeente voor € 36,4 miljoen garant. De kans dat deze garantstelling wordt aangesproken beschouwen wij als zeer klein.

Daarom is er geen risicobedrag voor opgenomen.

De belangrijkste structurele risico's zijn de hogere volumegroei in het sociaal domein (Wmo en Jeugdzorg), de indexatie van het beheer en onderhoud, en de invoering van de Omgevingswet en de Wet Private Kwaliteitsborging.

Enmalige risico's binnen het grondbedrijf

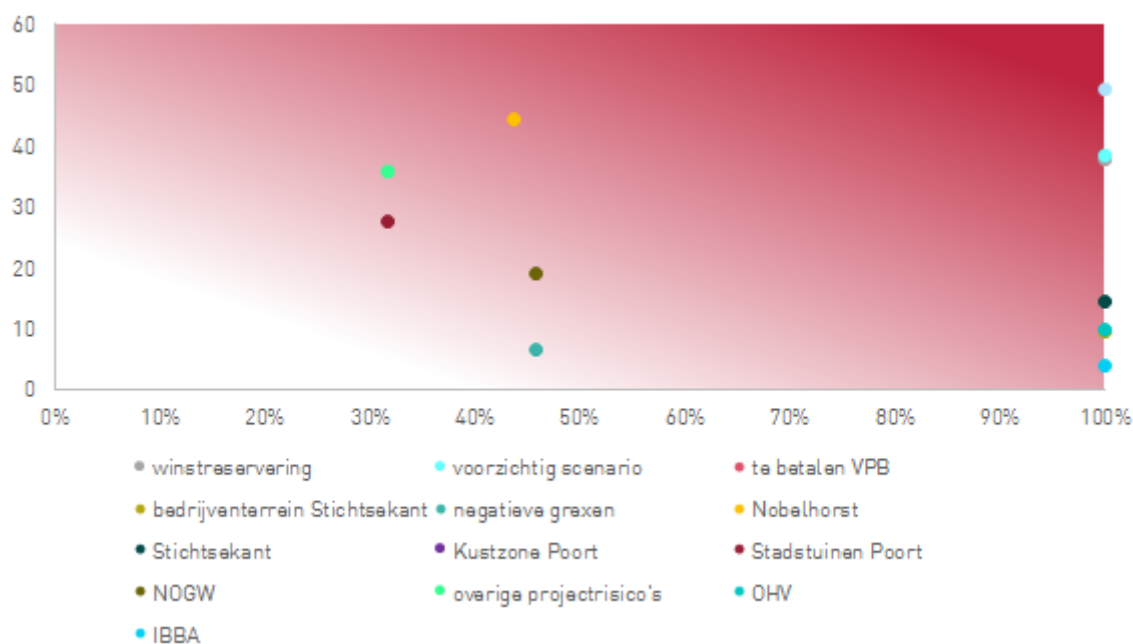
De gemeente Almere heeft een omvangrijk grondbedrijf. We moeten, bovenop de huidige boekwaarde van circa € 283 miljoen, de komende jaren nog ruim € 0,5 miljard investeren en we verwachten nog een opbrengst te realiseren van circa € 1 miljard. Deze omzet is van groot belang, want hiermee moeten we niet alleen de nog te maken kosten terugverdienen, maar ook de huidige boekwaarde (de kosten die we reeds gemaakt hebben). Hierbij speelt deze activiteit zich volledig af in een open economie waar vraag en aanbod vrij spel hebben.

Almere heeft in het verleden vele miljoenen moeten afwaarderen op de grondvoorwaarden. Dit speelde in tijden van economische recessie. Op dit moment verwachten we nog economische groei, er nog geen sprake van, maar dit kan snel veranderen gezien er sprake is van een pandemie. Gelet hierop is het belangrijk om de risico's binnen het grondbedrijf in beeld te hebben.

In onderstaande grafiek geven we een beeld van deze risico's, die zijn onder te verdelen in drie categorieën:

- algemene risico's die voor 100% binnen de reserve van het grondbedrijf worden afgedekt (harde buffer, deze staan helemaal rechts in de grafiek)
- risico's van negatieve grondexploitaties: deze worden voor 100% afgedekt binnen de reserve van het grondbedrijf (harde buffer);
- risico's van positieve grondexploitaties: deze worden niet afgedekt binnen de reserve van het grondbedrijf, maar worden in mindering gebracht op de toekomstige winst (zachte buffer).

Een uitgebreide toelichting van de risico's van het grondbedrijf wordt jaarlijks opgenomen in het MPGA. In de [paragraaf Grondbeleid](#) wordt ingegaan op de omvang van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf en is eveneens een toelichting op de risico's opgenomen. Hieronder is een totaaloverzicht van het geheel van de risico's opgenomen. De belangrijkste risico's worden op hoofdlijnen toegelicht.

Financiële kengetallen

Hieronder wordt gerapporteerd over het verloop van de volgende financiële kengetallen:

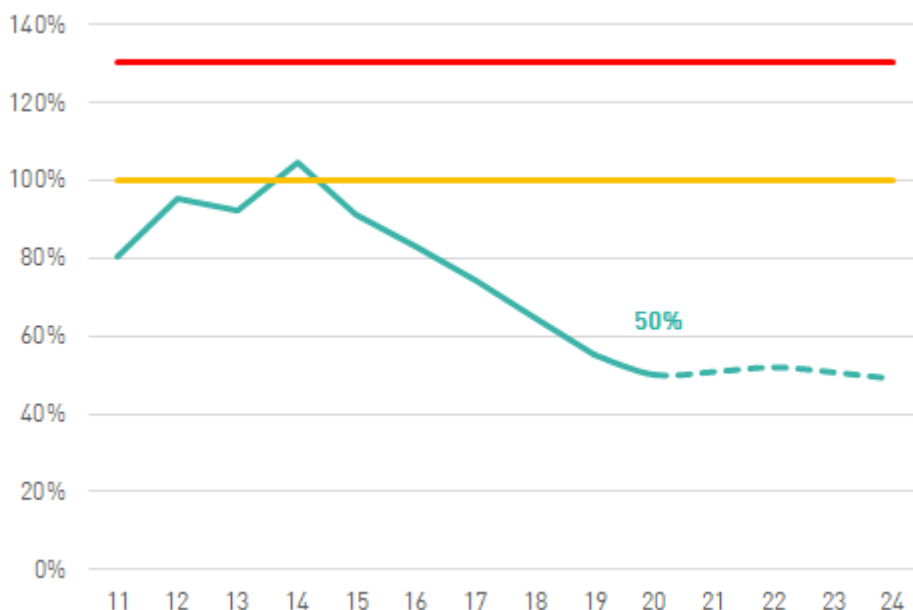
- de netto schuldquote;
- de solvabiliteit;
- de grondratio;
- de structurele exploitatieruimte;
- onderbenutte belastingcapaciteit.

Bij de jaarrekening kijken we terug op het vorige boekjaar. Daarom is het goed om te vermelden dat de laatste twee kengetallen iets zeggen over de ruimte binnen de begroting om eventuele nadelen op te vangen. Gezien het belang van het kengetal 'structurele exploitatieruimte' voor het financieel toezicht is deze wel opgenomen. De onderbenutte belastingcapaciteit is niet opgenomen.

Schuldpositie

Netto schuldquote

De netto schuldquote laat zien wat de omvang is van de schulden ten opzichte van de jaarlijks beschikbare middelen. Hiermee geeft het een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatiebegroting en de aflossing op de schulden. Om de quote te berekenen wordt het totaal van de schulden verminderd met de geldelijke bezittingen. Dit saldo wordt gedeeld door de totale baten. De netto schuldquote wordt tot 100% als voldoende beoordeeld, tussen de 100% en 130% is deze matig en hoger dan 130% wordt deze als slecht beschouwd.

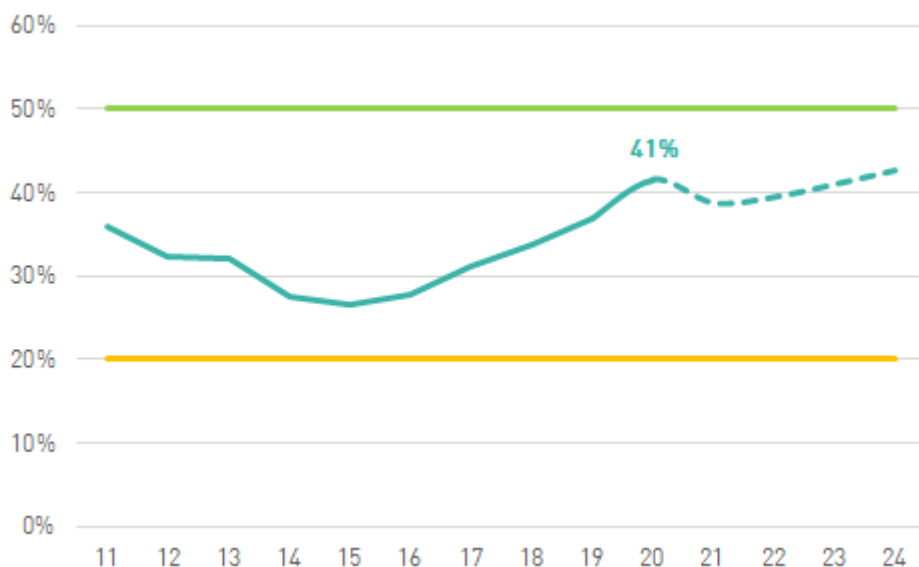

De netto schuldquote is ruim voldoende. Bovenstaande grafiek laat zien dat de schulden eind 2020 lager zijn als eind 2019. De afgelopen jaren zijn de schulden steeds verder afgenomen. De verwachting is dat voor de komende jaren de schulden ongeveer gelijk blijven. De inkomsten uit grondverkoop zijn van doorslaggevend belang voor het afbouwen van de schulden.

Weerstandspositie

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is het percentage dat het eigen vermogen (de reserves) uitmaakt van het balanstotaal. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Een ratio lager dan 20% wordt als onvoldoende beschouwd, tussen de 20 en 50% is deze matig en hoger dan 50% wordt deze als goed gezien.

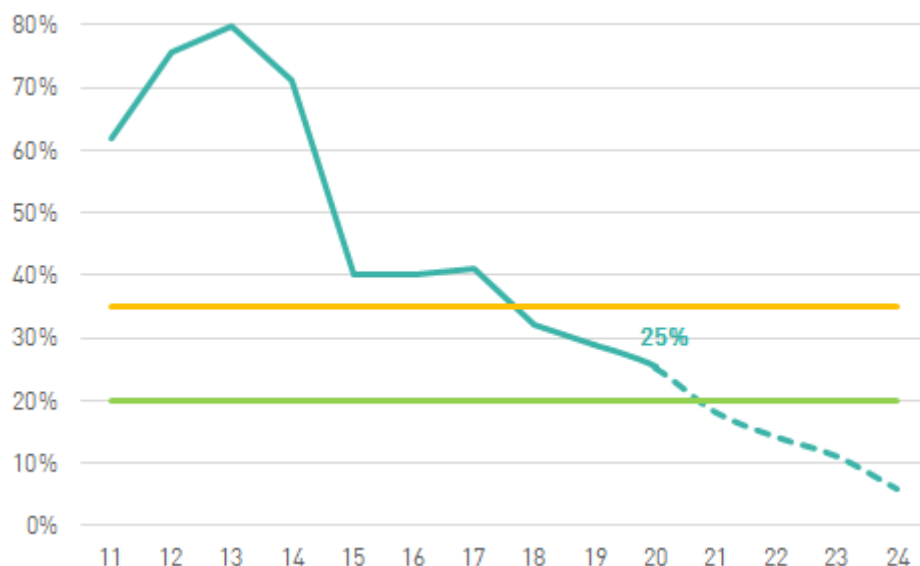

De solvabiliteitsratio van de gemeente Almere is volgens de norm 'matig'. Sinds de maatregelen die in 2014/2015 zijn genomen om grondvoorraden af te boeken neemt de solvabiliteit toe. Ook ten opzichte van 2019 is er een kleine stijging. Het eigen vermogen is echter nog altijd kleiner dan het voor de economische crisis was. Daarnaast zijn er een flink aantal beklemde reserves, zoals reserves voor de afschrijving van investeringen en het FVA. Deze reserves kunnen niet, of met grote structurele kosten tot gevolg, worden aangesproken. De verwachting is dat de solvabiliteit de komende jaren, mede als gevolg van het in het

coalitieakkoord voorgenomen beleid om de reservepositie te versterken, verder zal verbeteren. Dit is echter ook in grote mate afhankelijk van de economische situatie.

Grondratio

De grondratio is de verhouding tussen de totale boekwaarde van de grondvoorraad en de jaarlijkse baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De signaleringswaarde ligt tussen de 20% en 35%.

Eind 2020 komt de grondratio uit op 25% en valt daarmee binnen de gestelde norm. De ingrepen in het grondbedrijf hebben een positief effect gehad op de grondratio, die in 2013 nog bijna 80% was.

Afwaardering van de grondvoorraad, in met name de jaren 2014 en 2015, zorgen voor een lagere boekwaarde zodat de terugverdientaakstelling realistisch is geworden. Volgens het MPGA zal de daling zich de komende jaren doorzetten, zodat de grondpositie flink wordt afgebouwd. De prognose is gebaseerd op het huidige MPGA. Hierdoor is het in exploitatie nemen van gronden die nu de 'MVA' status hebben of verwerving van nieuwe grondexploitatie niet meegenomen.

Meerjarige balans

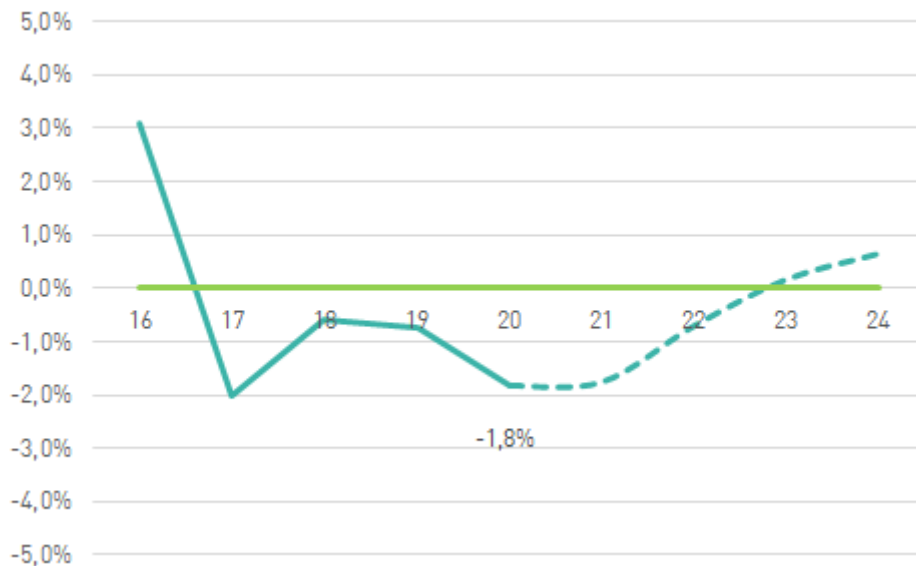
De tabel hieronder geeft de meerjarige balans weer, zoals deze verwacht wordt op basis van de huidige meerjarenramingen:

bedragen x € 1 miljoen

activa	2020	2021	2022	2023	2024	passiva	2020	2021	2022	2023	2024
materiële vaste activa						vaste passiva					
economisch nut	790	804	819	892	935	eigen vermogen	401	448	398	420	442
waardecorrectie	-118	-116	-116	-116	-116	voorzieningen	64	71	68	71	75
financiële vaste activa	35	42	50	50	50	langlopende leningen	430	399	369	364	373
vlottende activa						vlottende passiva					
bouwgronden in exploitatie	333	292	221	187	159	kortlopende leningen	91	46	85	102	83
waardecorrectie gronden	-66	-60	-60	-60	-60	overlopende passiva	102	106	108	108	108
overige vlottende activa	115	108	112	112	112						
totaal activa	1.089	1.071	1.028	1.065	1.081	totaal passiva	1.089	1.071	1.028	1.065	1.081

Structurele exploitatieruimte

Eigenlijk is dit een begrotingskengetal, die aangeeft of de meerjarenbegroting structureel betaalbaar is (duurzaam). De gedachte is dat je bij de jaarrekening dan ook kan meten of het jaarresultaat ook structureel sluitend is. Voor het financieel toezicht is dit kengetal van belang en daarom opgenomen. Het kengetal wordt berekend door het resultaat op de structurele baten en lasten te delen door de totale baten. Een uitkomst van 0% of hoger is voldoende. Een negatieve uitkomst is onvoldoende:

Afhankelijk van het behaalde jaarresultaat fluctueert dit kengetal over de jaren heen. We meten dit kengetal pas vanaf 2016. De begroting in de jaren 2021 en 2022 heeft een structureel tekort, vanaf 2023 is er een beperkt structureel overschot.

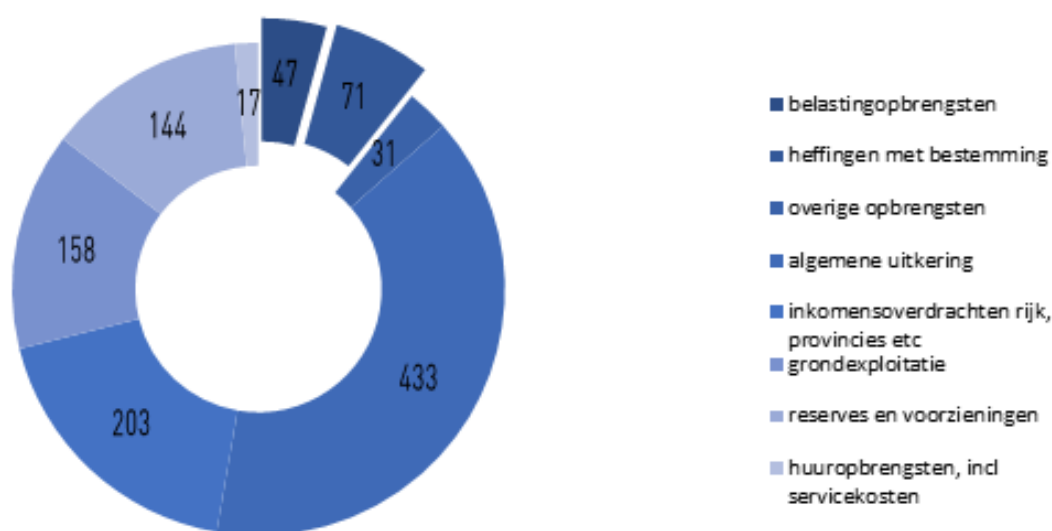
5.2 Lokale heffingen

Inleiding

Jaarlijks bij de begroting worden de lokale heffingen door uw raad vastgesteld. In deze paragraaf schetsen wij u een beeld van onze werkelijke ontvangsten. Daarbij lichten we toe wat we hebben geraamd en wat we uiteindelijk aan belastingen en heffingen hebben ontvangen. De financieel beleidsmatige effecten die uit de programmarekening voortkomen, betrekken wij bij onze tariefvoorstellen voor 2022. De gemeentelijke belastingen en heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeenten. Deze vormen 10,7% van de geraamde baten (circa € 1.106 miljoen) van de gemeente, zoals uit onderstaande grafiek is af te lezen. Het gaat enerzijds om heffingen met een bestemming en anderzijds om belastingopbrengsten zoals de ozb, toeristenbelasting en buitenreclame.

Inkomsten van de gemeente

Onderstaande grafiek geeft aan hoe de inkomsten van de gemeente zijn opgebouwd. bedragen x € 1 miljoen

Belastinginkomsten

Zoals uit de grafiek blijkt is het belastinggebied van de gemeente zeer beperkt. Slechts 4% van onze inkomsten komen uit lokale belastingen. Het gaat om belastingopbrengsten zoals de Ozb, buitenreclame, toeristenbelasting en precariobelasting.

Heffingen met een bestemming

Hieruit komt 6% van onze inkomsten. Heffingen met een bestemming zijn inkomsten die door onze bewoners worden betaald, voor diensten die de gemeente voor hun verricht. Er is dus een direct verband tussen de inkomsten en het werk dat de gemeente er voor doet.

Er is per saldo sprake van een nadeel van € 0,1 miljoen ten opzichte van de bijgestelde begroting

In het vervolg van deze paragraaf worden beide heffingen nader toegelicht. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, vallen de belastingopbrengsten circa € 0,1 miljoen voordeliger uit dan geraamd en de baten uit de bestemmingsheffingen € 0,2 miljoen nadeliger.

Maar eigenlijk is er sprake van een nadeel van € 4,4 miljoen

Dat komt doordat we onze ramingen tussentijds al hebben verlaagd met € 4,3 miljoen, vanwege corona. In onze tabellen hebben we in beeld gebracht bij welke belastingen en/of heffingen we de ramingen al tussentijds bijgesteld hebben.

bedragen x € 1 miljoen

product	aandeel in %	begroting	corona	bijgesteld	rekening	verschil
belastingopbrengsten	4%	-48,3	1,1	-47,2	-47,4	-0,1
bestemmingsheffingen	6%	-74,3	3,2	-71,1	-70,9	0,2
resultaat	0,1	-122,6	4,3	-118,3	-118,3	0,1

Belastingopbrengsten

Tussentijds hebben we de begroting voor de belastingopbrengsten al met € 1,1 miljoen verlaagd als gevolg van corona. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, vallen de belastingopbrengsten circa € 0,1 miljoen hoger uit dan de bijgestelde begroting.

bedragen x € 1 miljoen

product	aandeel in %	begroting	corona	bijgesteld	rekening	verschil
ozb woningen en niet-woningen	4,16%	-46,0	0,0	-46,0	-46,0	0,0
buitenreclame	0,09%	-1,7	0,7	-1,0	-1,1	-0,1
toeristenbelasting	0,01%	-0,5	0,4	-0,1	-0,2	0,0
precariorechten	0,01%	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
subtotaal	4,27%	-48,3	1,1	-47,2	-47,4	-0,1

Onroerende zaakbelasting

Op winkels, bedrijfspanden en kantoorgebouwen etc. die op 1 januari 2020 niet in gebruik zijn, mocht géén aanslag voor de ozb gebruikers niet-woningen worden opgelegd. Of dit wel of niet terecht is, controleren wij. Over 2020 is de opbrengst Ozb niet-woningen € 135.000 hoger uitgevallen. En hebben we voor een bedrag van € 118.000 aan openstaande vorderingen Ozb gebruikers niet-woningen moeten afboeken. Dit komt doordat we de WOZ-waarde van een aantal grote objecten/ gebouwen moesten verlagen. Hierdoor is de opbrengst Ozb niet-woning per saldo € 17.000 hoger uitgevallen. Voorts blijkt uit de rekeningcijfers dat de opbrengst Ozb eigenaren woningen eveneens € 17.000 hoger is uitgevallen dan geraamd. De uitkomsten die gerelateerd zijn aan de hertaxatie zullen wij – conform afspraak met uw raad – in 2022 -betrekken bij de tariefvoorstellen.

Buitenreclame

Deze opbrengsten komen voort uit tarieven die worden geheven voor reclameboodschappen die vanaf de openbaar weg zichtbaar zijn. Door de coronacrisis is de reclamemarkt fors gekrompen. Hierdoor hebben wij de geplande aanbesteding voor reclame in de openbare ruimte moeten uitstellen. We hebben afspraken gemaakt met de huidige exploitant. We verlengen het lopende contract tot en met 1 april 2021. De opbrengsten zijn hierdoor wel lager, omdat deze over een langere periode uitgesmeerd worden. Dit was al in de begroting verwerkt. Het is onzeker of de marktomstandigheden per 1 april beter zijn dan nu. Dat betekent dat ook de structurele opbrengsten onzeker zijn.

Precariobelasting

Toeristenbelasting

In mei 2020 hebben wij de toeristenbelasting ingevoerd. Door de coronacrisis hebben we € 0,36 miljoen minder ontvangen dan oorspronkelijk geraamd. Via het steunpakket van het rijk, hebben we daarvoor € 0,13 miljoen aan compensatie ontvangen. Per saldo is dus sprake van een verlies van € 0,23 miljoen.

Precariobelasting

We hebben € 5.200 meer aan precariobelasting ontvangen dan geraamd.

Heffingen met bestemming

Wat in onderstaande tabel opvalt, is dat de opbrengsten van de bouwleges € 0,4 miljoen hoger uitvallen dan geraamd en de afvalstoffenheffing € 0,1 miljoen.

De meeste andere heffingen vallen lager uit. Dat is veelal een gevolg van de maatregelen voor de coronapandemie, zoals de lockdown aan het eind van het jaar. Hierdoor is alleen al sprake van € 3,1 miljoen aan inkomstenderving op betaald parkeren. En in totaal € 0,2 miljoen op de opbrengsten uit leges burgerzaken, APV, kinderopvang en evenementen. Op al deze heffingen hebben we € 3,1 miljoen minder ontvangen. Via het steunpakket van het rijk, zijn we voor € 2,2 miljoen aan inkomstenderving gecompenseerd. Per saldo is dus sprake van een nadeel van € 1 miljoen.

bedragen x € 1 miljoen

product	aandeel in %	begroting	corona	bijgesteld	rekening	verschil
afvalstoffenheffing (excl. bedrijfsafval)	2,89%	-31,9	0,0	-31,9	-32,0	-0,1
rioolheffing	1,35%	-14,9	0,0	-14,9	-14,8	0,1
bouwleges	0,92%	-10,1	0,0	-10,1	-10,5	-0,4
leges burgerzaken (excl. rijksleges)	0,11%	-1,8	0,6	-1,2	-1,4	-0,2
Leges APV, kinderopvang en evenementen	0,02%	-0,4	0,2	-0,2	-0,2	0,0
parkeertarieven (privaat- en publiekrechtelijk)	1,11%	-14,6	2,3	-12,3	-11,5	0,8
marktgeld	0,03%	-0,3	0,0	-0,3	-0,3	0,0
haven en sluisgeld	0,01%	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
subtotaal	6,43%	-74,3	3,2	-71,1	-70,9	0,2

Inzameling van huishoudelijk afval

Ontwikkelingen op de woningbouw zijn direct van invloed op de opbrengst van deze heffing. Dat komt doordat een eigenaar/bewoner afvalstoffenheffing verschuldigd is vanaf het moment dat gebruik wordt gemaakt van de (nieuwe) woning. Op rekeningbasis hebben we € 72.000 meer ontvangen dan begroot. Dat komt voort uit de afwikkeling van vorderingen uit oude jaren. Over 2020 verwachten we geen resultaat.

Rioolheffing

Bij de rioolheffing zijn de ontwikkelingen van de woningbouw etc van invloed op de heffing. Vanaf het moment dat deze nieuwbouw woningen etc worden aangesloten op het riool wordt al een aanslag opgelegd. In 2020 zijn er circa 250 woningen minder zijn opgeleverd dan geraamd. En werd de oplevering van nieuwbouw ook nog eens vertraagd door corona. Hierdoor is er uiteindelijk € 95.000 minder rioolheffing opgehaald dan begroot (ongeveer 0,6% minder). Omgerekend voor 590 objecten minder. Daarnaast hebben we over oude jaren nog een bedrag van € 24.000 ontvangen. Hierdoor is per saldo € 71.000 minder ontvangen dan geraamd.

Bouwleges

Vergunningstrajecten van grote projecten lopen vaak meerdere jaren. De legesopbrengsten worden daarom naar rato toegerekend aan de jaren waarin de werkzaamheden plaatsvinden. In 2020 zijn een aantal bouwprojecten sneller afgerond dan verwacht.

Leges burgerzaken

Op de afgifte van documenten hadden we tussentijds al een nadeel van € 0,2 miljoen ingeboekt vanwege corona. Als gevolg van de coronamaatregelen en de lockdown eind december is de inkomstenderving opgelopen naar € 0,25 miljoen. Over 2020 is de omzet bij burgerzaken met 20% teruggelopen door corona. Op de overige onderdelen, zoals burgerlijke stand en naturalisatie hebben we € 0,1 miljoen meer leges ontvangen.

Leges APV en kinderopvang

Bij de Programmabegroting 2020 hadden wij de ramingen al met € 180.000 verlaagd, vanwege inkomstenderving door corona. Uiteindelijk is de inkomstenderving bij de kinderopvang nog € 39.000 nadeliger uitgevallen.

Parkeertarieven

Als gevolg van de corona pandemie zijn, op basis van de gerealiseerde cijfers t/m juli, de bij de programmabegroting verwachte parkeeropbrengsten met € 2,3 miljoen verlaagd. Op dat moment werd er rekening mee gehouden dat de parkeeropbrengsten zich op dat niveau zouden stabiliseren. In het najaar werden de coronamaatregelen aangescherpt met als consequenties dat de opbrengsten opnieuw afnamen. Als gevolg van een totale lockdown maatregel vanaf december (onze drukste maand) is het tekort opgelopen naar € 3,1 miljoen.

De verschillen per garage zijn in zijn algemeenheid te verklaren aan de hand van de verschillende doelgroepen die gebruik maken van een specifieke garage. En het effect van de Covid-19 maatregelen hierop. De daling van de parkeeropbrengst in de garages is in totaal circa 28% terwijl de opbrengstdaling op straat in totaal beperkt bleef tot ca. 9%. Kennelijk geven de parkeerders er nu de voorkeur aan om buiten in plaats van binnen te parkeren. Daarnaast is er een onderscheid in garages welke (met name) gebruikt worden door bewoners en zich in de nabijheid van winkels voor dagelijkse levensbehoefte bevinden en overige stadscentrum bezoeker (shopwinkels en horeca). In het stadsdeel Almere Buiten, waar meer dan in het stadscentrum winkels voor dagelijkse levensbehoefte zijn, zien we dit met name terug. In Almere Buiten was de opbrengstdaling ten opzichte van vorig jaar slechts 7%. Dit in tegenstelling tot het Stadcentrum waar de opbrengstdaling ten opzichte van 2019 bijna 25% bedroeg.

5.3 Grondbeleid

In deze paragraaf wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen in de gebiedsontwikkelingen en daarmee de waardering van de grondposities van de gemeente en de risico's die daar bij horen. Deze paragraaf grondbeleid kent de volgende opbouw:

1. Marktsituatie en gebiedsontwikkeling in Almere
2. Algeheel beeld grondbedrijf
3. Realisatie 2020
4. Nieuwe bepaling waarde grondexploitaties (MPGA 2021) en relevante ontwikkelingen
5. De effecten op het weerstandsvermogen

Marktsituatie en gebiedsontwikkeling in Almere

Blijvend grote druk op de Almeerse woningmarkt

Waar de coronacrisis grote gevolgen had voor vele economische sectoren, bleef de Nederlandse woningmarkt nagenoeg onaangetast. Dit was ook in Almere duidelijk te merken: door het achterblijven van het aanbod, is er een daling in de verkopen te zien en tegelijkertijd een stijging in de gemiddelde vraagprijs van koopwoningen. In 2020 zijn er voor het eerst sinds 2013 minder verkopen geregistreerd dan het jaar ervoor. De gemiddelde koopsom van de verkochte woningen in het vierde kwartaal 2020 was ruim € 343.000 (<https://almere.incijfers.nl/dashboard/wonen/>). Dit is hoger dan ooit voor Almere.

De aanhoudende vraag naar woningen in combinatie met een achterblijvend aanbod zorgt voor een prijsopdrijvend effect. In de woonvisie hebben we opgenomen dat we binnen Almere betaalbare woningen mogelijk willen maken. Koopwoningen onder € 200.000 zijn in de bestaande voorraad nauwelijks nog te vinden. Dit merken we ook in de nieuwbouw. Vanwege de stijging van de bouwkosten, onder andere door de BENG-eisen (Bijna Energieneutrale Gebouwen) die inmiddels van kracht zijn, en de hogere marktprijzen is het wel lastig om invulling te geven aan de kwalitatieve behoefte. Het is een uitdaging om nieuwe koopwoningen onder €200.000 te bouwen en nieuwe grondgebonden koopwoningen onder €300.000 zijn ook steeds lastiger te realiseren. Een deel van de huishoudens zal in een ander type woning of op een andere locatie terecht kunnen, dan waar de voorkeur naar uitgaat. Vooral bij de huishoudens die goedkoop willen of moeten kopen, zal de voorkeur voor grondgebonden woningen lastig in te vullen zijn. Deze huishoudens zijn dan aangewezen op (middenhuur) appartementen. Dit is iets wat we zullen moeten accepteren. Zolang de druk op de woningmarkt hoog blijft, zijn er voor deze huishoudens weinig keuzemogelijkheden. Pas als het huishoudeninkomen flink is gegroeid, het vermogen is vergroot (al dan niet door overwaarde), de druk op de woningmarkt afneemt of zelfs sprake is van daling van de huizenprijzen, ontstaan er mogelijkheden om deze huishoudens te laten doorstromen naar een woning die wel de voorkeur geniet.

Naast de wens om de druk op de Almeerse woningmarkt te verlichten, zal de komende jaren ook rekening gehouden moeten worden met een toename van het aantal huishoudens. Dit aantal neemt toe door wijzigingen in de huishoudensamenstelling (geboorte, sterfte, kinderen die het ouderlijk huis verlaten, etc.) en het (positieve) migratiesaldo. In de Woonvisie Almere 2020 wordt dan ook niet alleen ingezet op het bieden van huisvesting aan de 18.200 huishoudens die er tot 2030 bij gaan komen, maar ook op het verlichten van de druk op de woningmarkt en het bieden van ruimte voor de kwalitatieve woningbehoefte. Door in te zetten op het bouwen van 24.500 woningen is de verwachting dat het extra aanbod de druk op de woningmarkt in grote mate zal verlichten en er meer flexibiliteit bestaat in de mogelijkheden om door te stromen.

In het stedelijk woningbouwprogramma (SWPA) geven we aan waar we de komende jaren aan gaan werken in de stad, om dit aantal woningen te kunnen realiseren. Om rekening te kunnen houden met uitval van projecten, hebben we voor 130% van het wenselijke aantal woningen plannen in de pijplijn zitten. Deze 130% betekent een totale plancapaciteit van bijna 32.000 woningen in de komende tien jaar. Een deel van deze plancapaciteit zit in de lopende grondexploitaties van het MPGA, een deel in nog te openen

grondexploitaties, en een groeiend aandeel komt van particuliere projecten zonder grondexploitatie. In totaal zijn 16.000 woningen opgenomen in de lopende grondexploitaties, projecten van derden en Oosterwold tot en met 2030.

De gronden die nu in het MPGA voor woningbouw zijn opgenomen, zijn gelet op de verachte vraag naar woningen daarmee afzetbaar en voorzien in de marktbehoefte. Voor de periode na 2024 geldt dat er nog voldoende mogelijkheden zijn om de woningproductie op peil te houden. Denk bijvoorbeeld aan het verder verdichten van het centrum van Almere en het ontwikkelen van Pampushout. Ieder jaar wordt aan de hand van de nieuwbouwmonitor in de gaten gehouden of de woningproductie nog op peil is en iedere twee jaar wordt middels een actualisatie van het SWPA gekeken welke projecten bijgestuurd, afgestoten of opgepakt moeten worden om de gewenste woningaantallen in 2030 te kunnen behalen. Ook zal ieder jaar de woningbehoefteprognose worden geactualiseerd. Op deze manier houdt Almere grip op de woningmarkt en kan er tweejaarlijks bijgestuurd worden, indien nodig.

Bedrijfsterreinen: veel vraag naar logistiek

Ten opzichte van 2020 is het aanbod bedrijfsruimtes verder afgenomen tot 73.100 m². De krapte op de bedrijfsruimtemarkt is daarmee alleen maar toegenomen. Het aanbod had nog sneller kunnen dalen, als er geen nieuw aanbod was gerealiseerd op Stichtsekant (15.700 m² voor een bedrijfsverzamelgebouw). De bedrijvenmarkt kent een grillig patroon. Tot een aantal jaren geleden was er sprake van een beperkte afname van gronden op bedrijventerreinen. In de jaren tot 2002 lag de uitgifte rond 20 hectare per jaar en zakte toen terug naar gemiddeld 3 hectare per jaar. In 2018 was sprake van 5 hectare uitgifte en in 2019 van circa 10 hectare. Deze groei heeft zich doorgezet naar bijna 23 hectare in 2020. Op basis van de planning in het MPGA en de feitelijke lopende onderhandelingen, mag aangenomen worden dat in 2021 ook sprake zal zijn van een flinke uitgifte van 16 hectare.

Deze cijfers laten zien dat er een verband is tussen economische groei en de uitgifte van gronden op bedrijventerreinen; des te beter het gaat met de nationale economie, des te hoger de uitgiftecijfers. Dit houdt in dat er geen betrouwbare lange termijn vooruitzichten gegeven kunnen worden, waarbij een hogere uitgifte verwacht kan worden dan in de jaren 2002 – 2018. Voor de lange termijn wordt een maximum uitgifte van 3-5 hectare per jaar aangehouden. Omdat dit nog steeds kan leiden tot het vol raken van het huidige areaal aan bedrijfsterrein, is het verstandig om de komende jaren wel rekening te houden met de noodzaak om Twentsekant als bedrijventerrein te gaan ontwikkelen. Hierbij gaat het om 30 hectare voor reguliere bedrijvigheid.

Voor de korte termijn zien we vooral een toename in de behoefte aan grote kavels voor logistiek, groothandel en datacentra. Vooralsnog is er voldoende grond opgenomen in het MPGA om in die behoefte te kunnen voorzien (53 hectare op Stichtsekant). Mocht de uitgifte van de gronden sneller gaan dan nu voorzien op basis van concrete interesse en leads, dan zal via een separaat besluit gronden uit de materiële activa worden gehaald en in de grondexploitatie worden opgenomen. Om het proces rondom uitgifte sneller te kunnen laten plaatsvinden, wordt een nieuw bestemmingsplan voor Stichtsekant voorbereid en in procedure gebracht.

Kantoren: effecten coronacrisis ongewis

In Almere is de behoefte aan kantoorruimte al enkele jaren zeer laag te noemen. De verdringing van kantoren vanuit Amsterdam, als gevolg van grootschalige transformatie van kantoorgebouwen, heeft nog niet geleid tot een grotere marktbehoefte aan kantoren in Almere. Dit betekent dat de kantorenmarkt in Almere zeer lokaal is en vooral voor de eigen lokale behoefte in aanbod voorzien hoeft te worden. De lange termijn-effecten van de coronacrisis op de vraag naar kantoorruimte zijn vooralsnog onzeker.

In de lopende grondexploitaties is slechts 34.000 m² BVO kantoorruimte opgenomen, waarvan 30.000 m² in plangebied Duin. Hiervoor zijn harde leveringsafspraken met Amvest afgemaakt. Het afzetrisico van de kantoren in het MPGA is dan ook vrijwel nul.

Voorzieningen volgen bevolkingsontwikkeling

Het pakket basisvoorzieningen in Poort en Nobelhorst zal stap voor stap uitgebreid worden met onder andere basisscholen. De verwachte behoefte aan scholen in deze gebieden ligt op basis van de leerlingprognoses een stuk hoger dan bij het opstellen van de ontwikkelplannen was voorzien. Hiervoor is in het weerstandsvermogen een voorziening getroffen.

In Olympiakwartier en de Voortuin wordt het cluster van sportieve en educatieve functies verder versterkt met de realisatie van (school-)sportvelden, en een sportief ingerichte openbare ruimte.

Detailhandel

In het MPGA is een beperkt volume detailhandel en horeca opgenomen, dat gedurende 2020 niet is veranderd. Dit programma is vooral te vinden in Stadstuinen/stadsdeelcentrum Poort, Kustzone Poort/Duin, Nobelhorst en Centrum Buiten. Eerder is mede op basis van marktonderzoek het programma in Stadstuinen en Centrum Buiten naar beneden bijgesteld. Ook is besloten de ruimte voor detailhandel in Homeruskwartier en de Kustzone Poort te beperken om zo voldoende marktruimte te behouden voor detailhandel in het toekomstige stadsdeelcentrum Poort.

De in 2020 vastgestelde detailhandelsvisie vormt het kader waaraan plannen voor detailhandel en horeca worden getoetst.

Algeheel beeld grondbedrijf

Het jaar 2020 stond in het teken van twee crises. De coronacrisis vanaf maart 2020 had wel invloed op de manier waarop we hebben gewerkt, maar de marktvraag naar kavels voor met name woningbouw en bedrijfshuisvesting nam niet af. Het stikstof-dossier daarentegen zorgde wel voor serieuze hoofdbreken, en heeft nog steeds het risico in zich dat het leidt tot uitstel of in het ergste geval zelfs afstel van grondleveringen. De woningproductie is dan ook 452 woningen lager uitgekomen dan begroot. Ondanks deze uitdagingen heeft het grondbedrijf een goed productiejaar achter de rug. In 2020 werden kavels voor 1.149 woningen en circa 28,3 hectare bedrijventerrein verkocht, alsmede een bescheiden omvang bouw kavels voor overige bestemmingen.

Het financieel resultaat van het grondbedrijf over het jaar 2020 bedraagt € 29,4 miljoen. Dit is de som van drie componenten: winstneming van het gedurende 2020 gerealiseerde resultaat bij grondexploitaties, de vrijval van eerder genomen verliesvoorzieningen door resultaatverbeteringen van de negatieve grondexploitaties, en de vrijval van een aantal reserves binnen het grondbedrijf.

In de grondexploitaties wordt rekening gehouden met specifieke risico's die voor elk plan relevant zijn. Daarnaast beschikt het grondbedrijf over een algemene reserve voor marktrisico's. Op dit moment is de markt voor met name woningbouw en bedrijfshuisvesting erg goed, maar de ervaring leert dat het ook kan tegenzitten. Op welk moment een economische crisis optreedt, en wat vervolgens de effecten op de vastgoedmarkten en daarmee op de resultaten van het grondbedrijf zullen zijn, is echter lastig te voorspellen. Daarom wordt door middel van scenario's inzichtelijk gemaakt wat het mogelijke financiële effect van een economische crisis is, en in welke mate die effecten binnen het weerstandsvermogen van het grondbedrijf kunnen worden opgevangen.

Ontwikkeling van de boekwaarde gedurende 2020

De boekwaarde van het grondbedrijf bestaat uit de kosten van onder andere verwerving, bouwrijp maken en planontwikkelingskosten die in het verleden zijn gemaakt. Deze kosten moeten, naast de nog te maken kosten, de komende jaren worden terugverdiend met de gronduitgifte. Om deze reden is de ontwikkeling van de boekwaarde van belang. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de boekwaarde weergegeven.

bedragen x € 1 miljoen

	bouwgrond in exploitatie (GREX)	gronden niet in exploitatie (MVA)	totaal grondpositie
bruto boekwaarde ultimo 2019	332	198	530
gerealiseerde opbrengsten 2020	-140		-140
gerealiseerde kosten 2020	67		67
<i>subtotaal bruto boekwaarde ultimo 2020</i>	<i>259</i>	<i>198</i>	<i>457</i>
mutaties MVA gronden 2020	7	-7	0
<i>(Vogelhorst en Hout Midden 1° fase)</i>			
winstneming & afsluitingen 2020	26		26
<i>bruto boekwaarde ultimo 2020</i>	<i>292</i>	<i>191</i>	<i>483</i>
Verliesvoorzieningen (inclusief Floriade)	-60	-111	-171
netto boekwaarde ultimo 2020	232	80	312

In 2020 is voor € 140 miljoen aan opbrengsten gerealiseerd en zijn voor € 67 miljoen kosten gemaakt. Hierdoor is de totale bruto boekwaarde met € 73 miljoen gedaald van € 530 miljoen naar een bedrag van € 457 miljoen.

Een deel van de MVA-gronden ter waarde van € 7 miljoen is in 2020 in exploitatie genomen, waardoor de boekwaarde verschuift van MVA naar GREX. Voor de totale boekwaarde heeft dit geen effect.

De gerealiseerde winst en afsluitingen over het jaar 2020 van € 26 miljoen wordt boekhoudkundig als kosten toegevoegd aan de boekwaarde, waardoor deze weer toeneemt tot € 483 miljoen. De totale voorzieningen voor negatieve grondexploitaties en MVA-gronden bedragen € 171 miljoen (eind 2019: € 178 miljoen), waardoor de netto boekwaarde van het grondbedrijf ultimo 2020 € 312 miljoen bedraagt. Dit was ultimo 2019 nog € 353 miljoen. We zijn onder de streep in 2020 dus in staat geweest een substantieel deel van de boekwaarde terug te verdienen.

Verwachte terugverdiendtijd boekwaarde

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de netto boekwaarde van de bouwgrond in exploitatie (grondexploitaties) op basis van het MPGA 2021 voor de komende jaren weergegeven. Begin 2021 bedraagt de netto boekwaarde van de grondexploitaties € 292 miljoen. Op basis van de verwachte fasering van kosten en opbrengsten in het MPGA zal dit begin 2025 zijn terugverdiend. Echter zal de boekwaarde dan niet op 0 staan. Dit komt omdat we ook tussentijdse winst nemen die wordt bijgeschreven op de boekwaarde. Deze winst kunnen we niet van tevoren bepalen en zijn daarom nog niet meegenomen in de bovenstaande grafiek.

bedragen x € 1 miljoen

Op basis van de verwachte fasering van kosten en opbrengsten in het MPGA zal de huidige netto boekwaarde begin 2025 zijn terugverdiend (blauwe lijn). Echter zal de boekwaarde dan niet op 0 staan. Dit komt omdat we ook tussentijdse winst nemen die wordt bijgeschreven op de boekwaarde. Deze winst kunnen we niet van tevoren bepalen en zijn daarom nog niet meegenomen in de bovenstaande grafiek.

Realisatie 2020

In deze paragraaf worden de verschillen tussen de begrote cijfers van de jaarschijf 2020 uit het MPGA 2020 en de werkelijk gerealiseerde cijfers weergegeven en toegelicht.

Programmatisch resultaat 2020

De begrote en werkelijke gerealiseerde cijfers voor diverse programma's worden in onderstaande tabel weergegeven.

	MPGA 2020 ambitie	realisatie 2020	verschil realisatie-ambitie
woningen (aantal)	1.601	1.149	-452
bedrijventerreinen (hectare)	28	28	1
kantoor (m ² bvo)	10.000	10.000	0
voorzieningen (m ²)	130.679	136.452	5.773

In 2020 zijn vanuit actieve grondexploitaties van de Gemeente Almere voor 1.149 woningen grond verkocht en dit ligt 452 woningen onder de verwachting voor 2020 uit het MPGA 2020. De belangrijkste oorzaken hiervan waren de onduidelijkheid hoe om te gaan met de stikstofproblematiek, waardoor de omgevingsvergunning tijdelijk stil werd gelegd, en het niet tijdig vaststellen van de parkeernormen, waardoor ontwerpprocessen en onderhandelingen werden vertraagd. Vertragingen bedragen veelal enkele maanden, maar in sommige gevallen valt een gronduitgifte over de jaarrand heen. Dat gold in 2020 bijvoorbeeld voor de grondexploitaties Highnote (150 woningen) en Stadstuinen Poort (257 woningen).

Voor bedrijventerreinen is in 2020 28,3 hectare grond verkocht. Dit is conform de verwachting van 27,6 hectare zoals deze in het MPGA 2020 was opgenomen. De gronduitgifte voor kantoren en voorzieningen liggen in lijn met de verwachting voor 2020.

Financieel resultaat bouwgrond in exploitatie 2020

In de onderstaande tabel is het financiële resultaat van 2020 en de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting voor 2020 weergegeven. Door verschuivingen van MVA-gronden naar actieve grondexploitaties bij Vogelhorst, zijn de begrote cijfers (MPGA 2020) en gerealiseerde cijfers niet direct te vergelijken. Daarom zijn in onderstaande tabel de in exploitatie genomen MVA-gronden nog apart vermeld. bedragen x € 1 miljoen

Kosten	begroot jaarschijf 2020	realisatie jaarschijf 2020 excl. MVA	MVA	Opbrengsten	begroot jaarschijf 2020	realisatie jaarschijf 2020 excl. MVA	MVA
verwerving	2,2	0,6	4,8	grondverkopen	146,5	131,3	
investeringen	52,7	38,1	0,1	overige opbrengsten	0,9	8,9	
plankosten	17,5	19,0	0,5				
overige kosten	5,5	4,1	0,1				
rente	5,0	5,0	1,5				
<i>subtotaal</i>	<i>82,9</i>	<i>66,8</i>	<i>7,0</i>				
winstneming		32,1					
afsluitingen		-5,7					
totale kosten	82,9	93,2	7,0	totale opbrengsten	147,4	140,2	

Verwerving

In 2020 is voor € 0,6 miljoen grond verworven voor de ontwikkeling van het stationsplein. Daarnaast kenden de in 2020 geactiveerde MVA-gronden een historische verwervingssom van € 4,8 miljoen.

Investerings

De totale investeringen in 2020 voor bouw- en woonrijp maken zijn uitgekomen op € 38,1 miljoen. Dit is hoger dan in 2019, toen voor € 32 miljoen werd geïnvesteerd. De investeringen liggen evenwel € 14,6 miljoen lager dan begroot. Dat komt voornamelijk doordat onze investeringsplanning te optimistisch was. Enkele grote investeringen zijn niet in 2020 gerealiseerd. We zien dat door de jaren heen het investeringsvolume flink is gegroeid. Dat is ook nodig, want de planning voor met name woningbouw gaat uit van flinke groei van de gronduitgifte. Als we de grond niet bouwrijp kunnen maken, kunnen we die grond ook niet verkopen en wordt de politiek en maatschappelijk gewenste groei van de woningproductie niet gehaald.

Plankosten

Deze post bestaat uit planontwikkelingskosten (POK) en kosten voor voorbereiding, toezicht en uitvoering (VTU). Op totaalniveau zijn de gerealiseerde plankosten € 1,5 miljoen hoger dan begroot.

Bij het onderdeel planontwikkelingskosten zijn de werkelijke kosten circa € 2,1 miljoen hoger geweest dan voor 2020 was verwacht. Dit is veroorzaakt door onder meer:

- De versnelling in de ontwikkeling bij Stichtsekanal en Vogelhorst;
- Versnelling in de planvormingstraject bij Stadstuinen Poort;
- Het lastige inpassingstraject van het programma in Stranddorp bij Kustzone Poort.

Bij het onderdeel VTU bedraagt de onderschrijding € 0,7 miljoen. Dit is veroorzaakt door het lagere investeringsniveau en daarmee ook lagere VTU-lasten.

Overige kosten en niet compensabele btw

De overige kosten en niet compensabele btw zijn circa € 1,4 miljoen lager dan begroot. De grootste mutatie betreft het doorschuiven van de verplaatsingskosten naar latere jaren bij de Grex Kustzone Haven en lagere niet-compensabele btw-lasten door lagere investeringen.

Rentekosten

De rentekosten bedroegen in 2020 € 5,0 miljoen en dit is conform de begroting. Het begrote rentepercentage was 1,50% en de werkelijke rente kwam uit op 1,53%.

Winstneming en afsluitingen

Over 2020 kan er uit een aantal grondexploitaties voor € 32,1 miljoen winst genomen worden.

Verder is in 2020 de grondexploitatie Fanny Blankers-Koenpark afgesloten. Omdat het complex een negatieve boekwaarde heeft, wordt deze ten laste van het weerstandsvermogen gebracht voor een bedrag van € 5,7 miljoen. Hiervoor was reeds een voorziening opgenomen van € 5,2 miljoen.

Winstneming en afsluitingen worden als kosten aan de grondexploitatie (en daarmee ook de boekwaarde) bijgeschreven.

Grondverkoop

De totale grondverkoopopbrengsten zijn in 2020 € 15,2 miljoen lager dan de begroot. In de tabel hieronder zijn de cijfers per bestemming weergegeven.

bedragen x € 1 miljoen

grondverkoppen	MPGA 2020 jaarschijf 2020	realisatie jaarschijf 2020	verschillen
Woningbouw	97,0	83,5	-13,5
Bedrijventerreinen	35,3	37,5	2,2
Kantoren	2,4	2,4	0,0
Voorzieningen	11,8	7,9	-3,9
totaal	146,5	131,3	-15,2

Bij woningbouw zijn de grondverkoppen € 13,5 miljoen lager dan begroot. In de tabel hieronder zijn de grondverkoppen per stadsdeel uiteengezet. De meeropbrengst van stadsdeel Hout is toe te schrijven aan de versnelling bij project Vogelhorst (Hout). Er werd grond voor meer woningen afgezet dan begroot. Bij stadsdeel Poort waren de grondverkoppen lager dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat er vertraging is opgetreden in de levering van grond bij Kustzone Poort en Stadstuinen.

bedragen x € 1 miljoen

grondverkoppen woningbouw	MPGA 2020 jaarschijf 2020	realisatie jaarschijf 2020	verschillen
Haven	10,2	10,1	-0,1
Stad	11,3	12,3	1,0
Buiten	3,1	4,2	1,1
Hout	21,1	27,9	6,8
Poort	51,3	29,0	-22,3
totaal	97,0	83,5	-13,5

Bij de bedrijventerreinen ligt de grondverkoop circa € 2,2 miljoen hoger dan begroot. De versnelling van de afzet komt met name door Stichtsekanal. Gesprekken met bedrijven en grondreserveringen verlopen nog steeds goed, waardoor de verwachtingen voor 2021 en daarna positief zijn.

De lagere opbrengsten door uitgifte van grond voor voorzieningen wordt voor het belangrijkste deel veroorzaakt doordat in een project zorgwoningen abusievelijk in de grondexploitatie als voorzieningen waren opgenomen, terwijl dat onder woningbouw had moeten staan.

Overige opbrengsten

De gerealiseerde overige opbrengsten zijn € 8 miljoen hoger dan begroot. De belangrijkste opbrengstsoorten betreft ontvangen bijdragen uit afkoop parkeren in de openbaar gebieden, ontvangen reserveringsvergoedingen, ontvangen bijdragen uit huisaansluitingen en nabetalingen van projectontwikkelaars door hogere gerealiseerde VON-prijzen.

Bepaling waardes grondexploitaties (MPGA 2021) en relevante ontwikkelingen

Hogere verwachte grondopbrengsten voor woningbouw in de vrije sector

In 2020 was ondanks de coronacrisis sprake van verdere oplopende vrij op naam-prijzen in de woningmarkt. Voor 2021 zijn de verwachtingen dat de prijsstijgingen doorzetten. Hoewel de bouwkosten ook oplopen, leidt tot per saldo tot stijgende grondwaardes.

Voor de raming van de grondopbrengsten in de grondexploitatie wordt onderscheid gemaakt tussen de structurele prijsontwikkeling en de conjuncturele prijsontwikkeling. Op dit moment bevindt de markt zich op een conjuncturele piek. Het is niet reëel om dit huidige prijsniveau langjarig te verwachten en daarmee een te positief beeld te schetsen van de grondopbrengsten.

Bij de jaarlijkse actualisatie wordt telkens de mate en de duur van dit conjuncturele effect bepaald. In het MPGA 2021 is daarom een structureel prijsniveau met een jaarlijkse prijsontwikkeling van 1,5% opgenomen. Voor de verwachte grondopbrengsten van woningbouw in 2021 en 2022 is wel rekening gehouden met een conjunctureel prijsniveau dat circa 25% hoger ligt. De reeds gemaakte reserverings- en contractafspraken en de verwachte prijsstijgingen op de korte termijn vormen de basis hiervoor.

De bijstelling heeft vooral gunstige effecten gehad op de resultaten van de grondexploitaties Stadstuinen, Noorderplassen en Nobelhorst en Stadstuinen.

Financiële gevolgen van de coronacrisis op gebiedsontwikkelingen

De actualisatie van de grondexploitaties heeft plaatsgevonden gedurende de coronacrisis in Nederland. De ervaringen van het grondbedrijf tot op heden is dat de bestaande grondexploitaties nog weinig hinder ondervinden van de coronacrisis en de economische effecten daarvan. Voor de woningbouw geldt dat de afzet in 2021 in lijn ligt met de eerdere verwachtingen en ook de grondprijzen in onderhandelingen op het hoog conjuncturele niveau liggen. Bij de bedrijventerreinen is vooral bij het segment gemengde bedrijven hier en daar enige vertraging ontstaan als gevolg van onzekerheid door corona.

Stikstof problematiek

Het stikstof-dossier blijft in beweging, met eind 2020 een negatieve uitspraak van de Raad van State. De verwachting is dat dit kan leiden tot uitstel bij met name de grotere projecten met een vastgesteld bestemmingplan, maar vooralsnog geen echt afstel. Uitstel kan effect hebben op het resultaat, maar we kunnen nog niet inschatten hoe concreet de problemen worden.

Voor nieuwe bestemmingsplannen wordt het wel lastig om die vast te laten stellen, maar dat raakt de lopende grondexploitaties niet zolang we daar binnen de kaders blijven.

Voor grote bedrijfsmatige gronduitgiften zoals in de logistiek en datacenters bestaat het risico dat de omgevingsvergunning niet verleend kan worden, wat tot uitstel van de grondlevering kan leiden. Dan heeft in verband met de omvang van de transacties direct een substantieel effect. Op dit moment is nog niet in te schatten hoe dit uitpakt.

Verwerking financiële mutaties aangekondigd bij PB 2021

Bij de programmabegroting 2021 zijn verschillende mutaties aangekondigd. Deze zijn verwerkt in het MPGA 2021 en de financiële consequenties worden daarmee betrokken in deze Paragraaf Grondbeleid.

- Het in exploitatie nemen van 10,5 ha van MVA gronden bij Vogelhorst in de actieve grondexploitatie. Aangezien deze gronden op dit moment tegen zogenaamde 'Actuele waarde' (boekwaarde) op de balans staan, leidt dit niet tot vrijval van een verliesvoorziening. Wel is de toekomstige winst van de GREX Vogel-horst toegenomen. Verder was de verwachting dat als gevolg van de toename van de nog te realiseren opbrengsten, het Percentage of Completion weer onder de 50% komt, waardoor circa € 1,2 miljoen van eerder genomen winst teruggeboekt moeten worden. Dit is niet uitgekomen. Door de versnelde gerealiseerde afzet in 2020 is het percentage van de voortgang van de opbrengst uitgekomen op 51%. Hiervoor geldt dat de formele besluitvorming via een raadsbesluit pas na 1 januari 2021 plaatsvond. In overleg met de accountant is de mutatie toch al in het MPGA opgenomen.
- Voor de begeleiding van de kopers bij een PO-kavel is de kavelwinkel opgericht. Vanuit de grondverkoop vindt een afdracht plaats aan de kavelwinkel om deze ondersteuning mogelijke te maken. Mede door de hoge woningprijzen en de druk op de aannemersmarkt ligt de afzet van PO-kavels lager dan geraamd. Daarom wordt voorgesteld om de vergoeding per kavel uit de grondexploitaties te verhogen van € 1.590 naar € 2.115 per kavel. De totale impact voor alle lopende grondexploitaties is ca. € 0,9 miljoen voor de jaren 2020 tot 2030. Deze mutatie is nu verwerkt in de grondexploitaties in het MPGA 2021.

Vennootschapsbelasting

Het grondbedrijf is per 1-1-2016 verplicht vennootschapsbelasting te betalen over de gerealiseerde (fiscale) winst. Om de resultaten van de grondexploitaties te kunnen bepalen ten behoeve van de Vennootschapsbelasting is het vaststellen van de zogenaamde begin balanswaarde noodzakelijk. De belastingdienst en Almere zijn al geruime tijd in gesprek over de hoogte van deze waarde. Recent is overeenstemming bereikt tussen beide partijen, wat geleid heeft tot het sluiten van een Vaststellingsovereenkomst (Vso). Hiermee is zekerheid ontstaan over de waarde van de fiscale beginbalans per 1 januari 2016.

Met die zekerheid kan ook een goede projectie worden gemaakt van de te betalen vennootschapsbelasting. De verwachting is dat de belastingdruk op het grondbedrijf vanaf 2016 tot en met circa 2025 nihil is. Daarom is geen harde financiële buffer meer nodig, waarmee het gereserveerd bedrag in het harde weerstandsvermogen kan vrijvallen.

Op de langere termijn zal wel sprake zijn van te betalen vennootschapsbelasting. Hiervoor zijn de middelen reeds eerder in het zacht vermogen en in het risicoprofiel apart gezet. De Vso geldt niet voor drie parkeerterreinen in het stadscentrum waar op termijn gebiedsontwikkeling kan plaatsvinden, te weten Blok 5.2, Festivalterrein en Hennepveld. Hiervoor wordt nog onderhandelingen met de fiscus gevoerd.

Programmering MPGA 2021

In onderstaande tabel is de verwachte grondverkoop binnen de bestaande grondexploitaties van het MPGA weergegeven. Tevens is dat voor de eerste vijf jaar uitgesplitst.

	MPGA 2021						Totaal 5 jaar	MPGA 2020 5 jaar
	Totaal MPGA 2021	2021	2022	2023	2024	2025		
woningen (aantallen)	9.585	1.809	1.419	1.229	1.757	921	7.135	6.508
bedrijven (ha)	90	16	13	14	15	11	69	65
kantoren (m ² bvo)	33.693	10.000	10.000	12.226	1.467		33.693	33.693
voorzieningen (m ²)	348.917	33.639	36.774	113.399	81.148	32.613	297.573	339.682

In totaal is in de lopende grondexploitaties nog ruimte voor uitgifte van bijna 10.000 kavels woningbouw, 90 hectare bedrijventerrein, alsmede een beperkt volume kantoren en de nodige voorzieningen. De lopende grondexploitaties hebben een resterende looptijd die varieert van enkele jaren tot maximaal tien jaar.

We zien dat het leeuwendeel van de verwachte afzet in de komende vijf jaar plaatsvindt. Wanneer we periode 2021 tot en met 2025 vergelijken met wat in het MPGA 2020 stond, zien we dat de verwachte afzet op vergelijkbaar hoog niveau blijft. De hoge afzet van woningbouwkavels in 2021 komt door het doorschuiven van de niet afgezette woningkavels in 2020. De huidige hoge vraag naar woningen zorgt er voor dat geprobeerd wordt, waar mogelijk, projecten te versnellen.

Vanaf 2025 begint de aantal woningen te dalen doordat de voorraad opraakt. Het is dus van belang om de komende jaren nieuw gebieden in exploitatie te nemen om de voorraad op peil te kunnen houden. Ook bij de bedrijventerreinen wordt de komende jaren een jaarlijks afzet van gemiddeld 13,8 ha verwacht. Belangrijkste aandeel hierin zit vooral op Stichtsekanal.

De fasering is ambitieus, gezien het feit dat op veel plekken in het bouw- en ontwikkelproces sprake is van capaciteitsproblemen. Naast de hoge verwachte afzet in de grondexploitaties is immers sprake van een toenemend aantal projecten op particuliere gronden, die ook vragen om ambtelijke inzet. Om de hoge afzet te kunnen realiseren, is het nodig dat voldoende bouwrijpe grond voorhanden is. Dat betekent dat we voor de komende jaren ook een hoog niveau van investeringen in bouwrijp en woonrijp maken ramen. Ook hiervoor geldt de krappe ambtelijke capaciteit, waarbij ook de capaciteitsgebrek bij nutsbedrijven een rol speelt.

Gehanteerde parameters

De nog te realiseren kosten en opbrengsten in de herziene grondexploitaties zijn geactualiseerd, rekening houdend met de kostprijs- en opbrengstontwikkeling zoals die in 2020 zijn gerealiseerd.

Voor de structurele prijs- en renteontwikkeling gedurende de resterende looptijd van de grondexploitaties zijn onderstaande parameters gehanteerd. Deze waren ook in de Programmabegroting 2021 opgenomen. De rente- en disconteringsvoet zijn conform BBV-regelgeving bepaald.

	2021 – 2030	vanaf 2031
kostenstijging	2%	2%
opbrengstenontwikkeling	1,5%	0%
rente	1,5%	1,5%
disconteringsvoet	2%	2%

Scenarioanalyses marktrisico's

Het voeren van actief grondbeleid met grondexploitaties brengt financiële risico's met zich mee. In het weerstandsvermogen van het grondbedrijf worden reserves getroffen voor deze risico's. In elke grondexploitatie wordt rekening gehouden met specifieke projectrisico's. Daarnaast worden marktrisico's en macro-economische risico's in beeld gebracht om de mogelijke financiële consequenties van tegenvallende marktontwikkelingen op de hele portefeuille aan grondexploitaties op te kunnen vangen.

In totaal zijn drie scenario's berekend te weten: Voorzichtig, Crisis-licht, en Crisis-zwaar. De belangrijkste parameters zijn lagere afzet, lagere grondprijzen en hogere rente. Deze parameters zijn per grondexploitatie doorgerekend. In onderstaande tabel zijn de uitgangspunten en de financiële effecten per scenario weergegeven en afgezet tegen het referentiescenario uit MPG 2021.

componenten scenario	MPGA 2021	scenario	crisis licht	crisis zwaar
gemiddelde afzet woningen per jaar 2021 – 2025 (daarna conform 'Voorzichtig')	1.420	900	2022: 500	2022 – 2025: 500
gemiddelde afzet bedrijven per jaar 2021 – 2025	13,8 ha	7 ha	2021: 7 ha 2022 – 2023: 1 ha 2024 – later: 7 ha.	2021: 7 ha 2022 – 2025: 1 ha 2026 – later: 7 ha.
rente percentage (langjarig gemiddelde)	1,5%	2,0%	2,0%	2,0%
opbrengstontwikkeling percentage	2%	1%	2021: -3% 2022: -5% 2023: 0% 2024: 2% 2025: 4% 2026 – later: 1,5%	2021: -5% 2022: -5% 2023: -3% 2024: 0% 2025: 3% 2026: 5% 2027 – later: 1,5%
kostenontwikkeling percentage	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
financieel effect				
benodigde voorziening negatieve grexen en risico's	€ 47 mln.	€ 54 mln.	€ 63 mln.	€ 122 mln.
beschikbare voorziening in grondbedrijf	€ 44 mln.	€ 44 mln.	€ 44 mln.	€ 44 mln.
beschikbare harde reserves (marktrisico's + winstreservering)	€ 36 mln.	€ 36 mln.	€ 36 mln.	€ 36 mln.
niet afgedekt binnen grondbedrijf				€ 42 mln.

In het *voorzichtige scenario* liggen de afzet van woningbouwkvavels en structureel lager op ongeveer de helft van het referentiescenario. De opbrengststijging ligt met 1,0% lager dan in het referentiescenario, terwijl de rente met 2,0% juist hoger ligt. Op basis van deze parameters hebben de negatieve grondexploitaties een saldo van € 54 miljoen, wat € 7 miljoen hoger is dan in het referentiescenario. Dit bedrag is reeds opgenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

In de scenario's *crisis-licht* en *crisis-zwaar* daalt de afzet van woningbouw naar 500 woningen voor één tot enkele jaren. Bij bedrijventerreinen zakt de afzet naar een niveau van slechts 1 hectare voor enkele jaren. De grondprijzen gaan deze eerst flink dalen en na enkele jaren vindt herstel plaats. Bij het scenario *crisis-licht* leidt dit tot een benodigde voorziening voor negatieve grondexploitaties van € 63 miljoen. In dit bedrag zijn ook extra plankosten opgenomen, omdat er van wordt vanuit uit gegaan dat de afbouw van personeel minder snel gaat waardoor extra plankosten zullen ontstaan. De benodigde voorziening kan worden opgevangen met de reeds eerder getroffen voorzieningen voor de verlieslatende grondexploitaties (€ 44 miljoen) en de harde reserves binnen het weerstandsvermogen van het grondbedrijf (€ 36 miljoen).

Bij het scenario *crisis-zwaar* bedraagt de benodigde voorzieningen € 122 miljoen. Gezien de huidige marktverwachtingen wordt dit scenario onwaarschijnlijk geacht. Het grondbedrijf heeft bij dit scenario onvoldoende reserve om het te kunnen opvangen. Het tekort van € 42 miljoen zal opgevangen moeten worden uit de algemene reserve van de gemeente.

De effecten op het weerstandsvermogen

Door de eerder genoemde bijstellingen in de grondexploitaties is het weerstandsvermogen gewijzigd. In het MPG 2021 worden de effecten en analyses op grondexploitatie niveau en per gebied gepresenteerd en ter vaststelling aan uw raad voorgelegd. In de voorliggende paragraaf Grondbeleid van de Programmarekening 2020 wordt de hoofdlijn weergegeven. Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het beschikbaar vermogen van het grondbedrijf per 31 december 2020 zien.

bedragen x € 1 miljoen

	grondexploitaties	
	PB21	PR20
Reeds gerealiseerd vermogen/harde reserve	12,7	29,4
Op termijn beschikbaar vermogen/zachte reserve	26,1	17,0
totaal beschikbaar vermogen (Hard + Zacht)	38,8	46,4

Op basis van de huidige uitgangspunten en verwachtingen komt het saldo van het harde vermogen (de vrij beschikbare reserve) uit op € 29,4 miljoen en het zachte vermogen (de potentiële winst in de komende jaren) op € 17,0 miljoen. De genoemde saldi zijn na aftrek van risico's en toekomstige bestemmingen en betreffen dus de vrije ruimte binnen het weerstandsvermogen van het grondbedrijf.

De financiële effecten op het weerstandsvermogen van het grondbedrijf zijn exclusief de mutaties in het resultaat en de risico's van de grondexploitatie Floriade Stadswijk. Deze worden in de paragraaf Floriade van de jaarrekening verantwoord.

Gerealiseerd vermogen / harde reserve

In de onderstaande tabel is de stand van de reserve weerstandsvermogen weergegeven, inclusief de benodigde reserveringen en bestemmingen. Daarbij zijn de resultaten (Programmarekening 2020) afgezet tegen de eerder afgegeven prognoses (Programmabegroting 2021).

bedragen x € 1 miljoen

	PB 21	PR 20
Stand 31-12-2019	106,6	106,6
Afdracht programmarekening 2019	-32,2	-32,2
Tussentijdse winstneming 2020		32,1
Mutaties voorzieningen negatieve grondexploitaties		7,8
Mutaties voorziening MVA-gronden		
Diverse verrekeningen	-0,2	1,2
Afsluiting grondexploitatie		-5,7
<i>Subtotaal stand reserve 31-12-2020</i>	<i>74,2</i>	<i>109,8</i>
Eerder vastgestelde bestemmingen	-40,6	-62,9
Reservering voor marktrisico's en macro economische risico's	-7,3	-7,0
Reservering voor specifieke risico's negatieve grondexploitaties	-3,3	-3,1
Reservering voor toekomstig te betalen vennootschapsbelasting	-9,8	0,0
Reservering verwerving Twentsekant	-0,5	-7,3
Nieuwe reservering en dotaties		-0,1
Vrij beschikbaar en af te dragen aan concern	12,7	29,4

De belangrijkste mutaties worden hieronder toegelicht.

Afdracht programmarekening 2019

Bij de Programmabegroting 2021 is besloten tot een afdracht van € 32,2 miljoen aan het meerjarenperspectief van de gemeente. Dit betreft de positieve stand van het harde vermogen bij de programmarekening 2019.

Tussentijdse winstneming 2020

De winstneming voor het jaar 2020 vindt plaats conform de door de BBV vastgestelde systematiek. Over 2020 kan er uit een aantal grondexploitaties voor circa € 32,7 miljoen winst genomen worden. Door de verslechtering van het grondexploitatie resultaat van Kustzone Poort moet circa € 0,6 miljoen eerder genomen winsten terug worden geboekt. Per saldo kan er daarom € 32,1 miljoen winst worden genomen.

Mutaties voorzieningen negatieve grondexploitaties

De totale voorziening van de negatieve grondexploitaties is ten opzichte van de programmarekening 2019 gedaald met € 7,8 miljoen.

- De belangrijkste mutatie betreft de vrijval van de voorziening bij Fanny Blankers-Koen Park door afsluiting van de grondexploitatie.
- Bij Almere Buiten Centrum is het grondexploitatie resultaat verslechterd door het opnemen van de kosten van de herinrichting van de Baltimoreplein en hogere plankosten.
- De grondexploitaties van Europakwartier West en Cascadepark West zijn verbeterd door hogere verwachte grondopbrengsten.
- Bij de Hogekant en Lage kant zijn de grondexploitatie resultaten verslechterd door onder meer bijstelling van de grondprijzen.
- Bij de Vaart IV/VI is het grondexploitatie resultaat verbeterd door een deel van de gronden om te zetten van maatschappelijke functie naar bedrijvenfunctie.
- Ten slotte zijn aantal deelexploitaties binnen de Openbaar gebieden en Verspreide percelen verslechterd door hogere plankosten.

In onderstaande tabel worden de ontwikkelingen per voorziening (op eindwaarde) weergegeven.
bedragen x € 1 miljoen

Grondexploitaties	PR 2019	PR 2020
2.P.2 Fanny Blankers-Koen Park	5,2	0,0
Almere Buiten Centrum	0,6	2,1
Europa kwartier West	11,5	11,0
Cascadepark West	10,8	8,8
Hogekant	11,3	11,9
Lagekant	4,9	5,5
De Vaart IV/VI	4,9	1,7
Verspreide percelen / Openbaar gebieden	2,6	3,0
Totaal	51,8	44,0

Mutaties voorziening MVA gronden

De verliesvoorziening voor MVA gronden is ten opzicht van programmarekening 2019 niet gewijzigd. Een overzicht van de voorziening is hieronder weergegeven.

bedragen x € 1 miljoen

Voorzieningen MVA gronden landbouwwaarde	PR 2019	PR 2020
Overgooi	43,0	43,0
Stichtsekant	9,1	9,1
Twentsekant	35,4	35,4
De Vaart IV/VI	6,1	6,1
Nobelhorst	1,3	1,3
Voortuin	8,0	8,0
Pampushout II	8,5	8,5
Totaal	111,4	111,4

Diverse verrekeningen

Het betreft hier de verrekening met de MIPA aangaande de kosten van de aanleg van de Archillesstraat, de bijdrage aan de plankosten voor het evenementenstrand en de belangrijkste betreft de bijdrage vanuit het Fonds Stedelijke Vernieuwing (FSV) voor de herinrichting van het Baltimoreplein. Deze mutaties vormen samen per saldo een ontvangst van € 1,2 miljoen.

Afsluiting grondexploitatie

Bij deze jaarrekening wordt de grondexploitatie Fanny Blankers-Koenpark afgesloten. De negatieve boekwaarde van € 5,7 miljoen wordt gedekt door de aanwezige voorziening van € 5,2 miljoen en € 0,5 miljoen uit het weerstandsvermogen.

Eerder vastgestelde bestemmingen

In het weerstandsvermogen staan bestemmingen voor verplichtingen van het grondbedrijf die niet in de grondexploitaties kunnen worden verwerkt. De specificatie van deze € 54,2 miljoen is als volgt:

bedragen x € 1 miljoen

Eerder vastgestelde bestemmingen	PB 2021	PR 2020
Reservering gerealiseerde winst ten behoeve van verschil raads kader winstneming en BBV	-18,2	-38,1
Reservering voor risico bedrijventerrein in exploitatie (Stichtsekant)	-7,2	-9,6
Reservering voor risico onrendabel parkeren stadsdeel Poort	-8,2	-8,2
Informatiecentrum Poort	-0,5	-0,5
Stelpost parkmanagement Lagekant	-0,4	-0,4
Dumping, afval en tijdelijk maatregelen	-0,7	-0,7
Reservering grondexploitatie Voortuin	-5,4	-5,4
Totaal eerder vastgestelde bestemmingen	-40,6	-62,9

De belangrijke mutaties zijn:

- Reservering gerealiseerde winst: Op basis van het huidige raads kader ten aanzien van winstneming wordt niet alle winst uit de grondexploitaties die conform de BBV genomen mag worden, daadwerkelijk uitgekeerd. Pas wanneer meer dan 50% van de opbrengsten in een grex zijn gerealiseerd, wordt daadwerkelijk winst als gerealiseerd beschouwd. Per saldo neemt de reservering ten opzichte van de verwachting bij de PB 2021 toe met circa € 20 miljoen. De grootste toename is toe te schrijven aan Stichtsekant door de hoge gerealiseerde omzet in 2020.
- Reservering risico bedrijventerreinen in exploitatie (Stichtsekant): Door het in exploitatie nemen van MVA gronden van Stichtsekant ontstaat vrijval van verliesvoorzieningen. Een deel van de vrijval wordt gereserveerd voor het afzetrisico voor het relatief ruime aanbod aan grond voor bedrijventerreinen in Stichtsekant. Uitgangspunt voor deze reserve is dat op basis van externe onderzoeksrapporten een langjarige afzet wordt voorzien van circa 70 hectare in 10 jaar tijd. Per 01/01/2021 bedraagt het aantal uitgifbare voorraad bedrijventerreinen 90 hectare. Er is daarmee sprake van een 'overmaat' aan gronden van 20 hectare. Voor deze overmaat is een reserve in het weerstandsvermogen gevormd, die aangesproken kan worden indien blijkt dat deze gronden niet tijdig afgezet kunnen worden en er wederom een verliesvoorziening getroffen moet worden. Ten opzicht van Programmabegroting 2021 is de reservering toegenomen met € 2,4 miljoen. Dit komt door de toename van bedrijventerreinen in exploitatie bij de vaart IV/VI door wijziging voorziening functie naar bedrijven.

Reservering voor marktrisico's en macro economische risico's

De reserve voor de financiële consequenties van het 'voorzichtige scenario' is berekend op basis van eerder genoemde uitgangspunten (lagere afzet, hogere rente en lagere opbrengststijging). De noodzakelijk reserve is afgenomen met € 0,3 miljoen. Dit komt doordat de reserve in het 'harde weerstandsvermogen' alleen van toepassing is op grondexploitaties met een negatief saldo. Per 31-12-2020 is de grondexploitatie Fanny Blankens Koen-park afgesloten waarmee er in het harde weerstandsvermogen ook niet langer rekening wordt gehouden met deze grondexploitatie.

Reservering voor specifieke risico's negatieve grondexploitaties

De risico's zijn geactualiseerd. De risico's voor de negatieve grondexploitaties bedragen op eindwaarde € 3,1 miljoen. Dit is een kleine verlaging ten opzichte van de stand bij de programmabegroting 2021. Een aantal relatief kleine risico's zijn vrijgevallen, waaronder het afzetrisico van een aantal bijzondere uitgiftes (waterwoningen en incurante kavels).

Reservering voor toekomstig te betalen vennootschapsbelasting

Afgelopen jaren is deze reserve opgebouwd om de toekomstige aanslagen te kunnen betalen. Uit recente berekeningen is gebleken dat op korte termijn geen vennootschapsbelasting verschuldigd is, waardoor het bedrag kan vrijvallen.

Reservering voor verwerving Twentsekant

Voor de ontwikkeling van Nobelhorst en Twentsekant is het noodzakelijk gronden te verwerven van het Rijk. Bij de verwervingsafpraak zijn de gronden van zowel Nobelhorst als Twentsekant betrokken als een totaal

complex. Dit vloeide voort uit het verleden waarbij beide gebieden zijn samen gebracht tot een grondexploitatie Hout Noord. Het gedeelte van Twentsekant waar nu de verwervingsafpraak voor staat heeft de een zogeheten Materiële Vaste Activa (MVA) gronden status. De boekhoudregels schrijven voor dat deze gronden te worden gewaardeerd tegen landbouwwaarde. De verwervingswaarde moet dan ook worden afgewaardeerd tot landbouw waarde. Hiervoor is een reservering van totaal € 7,2 miljoen benodigd. Bij de programmarekening van vorige jaar is reeds € 0,5 miljoen gereserveerd waardoor nu bij deze jaarrekening € 6,8 miljoen extra reservering is toegevoegd.

Nieuwe reservering en dotaties

Nieuwe reserveringen betreffen:

- Een bijdrage van € 0,3 miljoen aan de business case van Vomar/Sluisgarage tbv stedelijke vernieuwing van Almere Haven.
- Een bijdrage van € 0,2 miljoen voor de afdekking van de gemaakte plankosten door afsluiting van tweetal projecten in de voorbereidende fase te weten de ontwikkeling op Blok 5.2 en Slufterplantsoen. Beide projecten hebben niet geleid tot een grondexploitatie.
- Ten slotte is een bijdrage vanuit het project Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land van € 0,5 miljoen omdat de investering voor de realisering van een fietspad via de grondexploitatie de Vaart IV/VI is uitgevoerd. Per saldo leidt deze drie mutaties tot een mutatie in het weerstandsvermogen van - € 0,05 miljoen.

Op termijn beschikbaar / zachte buffer

De zachte buffer is het nog te realiseren vermogen uit de positieve grondexploitaties. Jaarlijks wordt op grond van de winstnemingsmethodiek een deel van het positieve resultaat genomen en daarmee betrokken bij het gerealiseerde (harde) vermogen. Tegelijk zijn er ook nog risico's of te verwachten algemene kosten (zoals te betalen vennootschapsbelasting) die niet in de grondexploitaties zijn opgenomen. De mutaties van de zachte buffer zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

bedragen x € 1 miljoen

Op termijn beschikbaar / zachte buffer	PB 2021	PR 2020
Stand per 01-01-2021	216,1	250,7
Winstuitname 2020	Pm	-32,1
Eerder vastgestelde bestemmingen	-20,0	-19,1
<i>Op termijn beschikbaar voor risico's en afdrachten</i>	<i>196,1</i>	<i>199,5</i>
Aftrek risico's en algemene kosten:		
Specifieke risico's in positieve grexen	-113,8	-122,9
Marktrisico's en macro-economische risico's	-28,0	-31,5
Financieel effect onzekerheid onderwijshuisvesting	-10,0	-10,0
Reserve te betalen vennootschapsbelasting	-18,1	-18,1
Totaal op termijn beschikbaar / zachte buffer	26,1	17,0

Op basis van de geactualiseerde grondexploitaties in het MPGA 2021 is er een toekomstig te verwachten resultaat voor de positieve grondexploitaties van € 250,7 miljoen. Dit ligt hoger dan bij de Programmabegroting 2021 was voorzien. In het MPGA 2021 worden de mutaties per grondexploitatie toegelicht. De belangrijkste reden voor de toename van het resultaat is toe te schrijven aan de hogere opbrengstramingen door stijgende VON prijzen.

Na aftrek van de winstneming 2020 en de benodigde reserveringen is het verwachte op termijn beschikbare vermogen nog € 17,0 miljoen.

De belangrijkste mutaties worden hier onder toegelicht.

Eerder vastgestelde bestemmingen

Het benodigde vermogen is afgenomen ten opzichte van de stand bij programmabegroting 2021 met € 0,9 miljoen. De mutaties zijn in de tabel hieronder weergegeven.

bedragen x € 1 miljoen

Eerder vastgestelde bestemmingen	PB 2021	PR 2020
Stelpost segmentering / betaalbaarheid voor sociale huur	-3,6	-3,6
Stelpost segmentering / betaalbaarheid voor toekomstige gebieden	-10,0	-10,0
Stelpost PO-kavels	-0,9	0,0
Stelpost duurzaamheid en exploitatiebijdrage Stichtsekant	-0,8	-0,8
Parkeren Voetnoot	-0,7	-0,7
Risicoreservering financieringsrisico IbbA	-4,0	-4,0
Totaal eerder vastgestelde bestemmingen	-20,0	-19,1

Bij de programma begroting 2021 is ten behoeve van de kosten van de kavelwinkel voor de verkoop van PO-kavels een grotere afdracht uit de grondexploitaties voorgesteld. Deze kosten zijn inmiddels bij de betreffende grondexploitaties verwerkt en daarom komt de stelpost te vervallen.

Specifieke risico's in positieve grexen

De risico's zijn verdeeld naar positieve en negatieve grondexploitaties. De risico's voor de positieve grondexploitaties bedroegen bij de Programmabegroting 2021 op basis van eindwaarde € 113,9 miljoen. De risico's zijn nu bij de programmarekening 2020 met circa € 9,1 miljoen toegenomen. De belangrijkste mutaties betreffen:

- Bij Stichtsekant en Kustzone Poort nemen de risico's af door effectuering daarvan in de grondexploitaties.
- Het risico op lagere grondopbrengsten in Noorderplassen wordt hoger geacht.
- In Nobelhorst is het risicoprofiel toegenomen doordat mogelijk de verwerving van de gronden hoger uitvalt.

Marktrisico's en macro-economische risico's

Op basis van de geactualiseerde risicoberekening in het 'voorzichtige scenario' is een bedrag van € 31,6 miljoen gereserveerd voor marktrisico's en macro-economische risico's. Dit is circa € 3,5 miljoen hoger dan bij de programmabegroting 2021. Dit komt doordat de resultaten van de grondexploitaties zijn verbeterd, waardoor het risicoprofiel ook hoger is.

5.4 Financiering

Inleiding

Geld lenen kost geld

Om investeringen te financieren moeten wij geld lenen. We willen verstandig omgaan met het lenen van geld. Daarom hebben we binnen de gemeente de 'treasury functie'. Dit onderdeel van de gemeente zorgt ervoor dat de gemeente niet te veel, maar ook niet te weinig geld leent voor de investeringen die we doen. Ook proberen we om de rentekosten die we betalen en ook de risico's zo laag mogelijk te houden. De gemeente sluit niet voor iedere investering of project een aparte lening af. We kijken naar het totaal van onze uitgaven en inkomsten, en bepalen dan hoeveel geld we wanneer moeten lenen. We moeten dit heel nauwkeurig doen. Als we meer geld lenen dan we nodig hebben, kost dat ons onnodig geld.

We verdelen onze rentekosten over onze investeringen

De rente die wij betalen rekenen we toe aan de investeringen. We doen dat op basis van een vast (intern) rentepercentage, de zogeheten 'rekenrente'. Dit is wettelijk verplicht. Op deze wijze wordt op de verschillende programma's zichtbaar wat de financiering kost, samen met de afschrijvingen (de kapitaallasten). Het verschil tussen de rente die wij toerekenen en de rente die wij werkelijk aan banken betalen noemen we het 'renteresultaat'.

De spelregels voor het lenen en uitlenen van geld staan in de wet

Dat is de wet Financiering decentrale overheden. In Almere hebben we deze regels vertaald in het door de gemeenteraad vastgestelde treasury statuut. In deze paragraaf geven wij inzicht in de treasury activiteiten van 2020. Ook beschrijven we hoe wij verwachten dat de marktrente zich zal ontwikkelen.

Extern rentebeleid

Leningenportefeuille

Op 31 december 2020 hadden we een vaste schuld van € 390 miljoen. Op 1 januari 2020 was dat nog € 430 miljoen. We hebben in 2020 drie leningen afgelost, voor totaal € 40 miljoen.

Treasury beleid

Gemeentes mogen niet speculeren met rente. Dit staat in de wet Financiering decentrale overheden (FIDO). We willen als gemeente natuurlijk zo weinig mogelijk rente betalen, maar ook geen onnodige risico's lopen. Leningen met een korte looptijd zijn gemiddeld 1 procentpunt goedkoper dan leningen met een lange looptijd. Maar de rente van leningen met een korte looptijd kan ook snel stijgen. Daarom schrijft de wet voor dat gemeenten een mix moeten hebben van kortlopende en langlopende leningen. Hiervoor staan 2 normen in de wet:

- de kasgeldlimiet;
- de renterisiconorm.

Ook zijn er regels wat gemeenten moeten doen als ze zelf teveel geld in kas hebben. Ze mogen dit alleen aan mede overheden uitlenen of bij het Rijk onderbrengen. We noemen dat 'schatkistbankieren'. De gemeente Almere heeft geen overschot in kas, dus wij lenen geen geld uit aan mede overheden en hebben geen geld bij het Rijk ondergebracht.

De kasgeldlimiet bedraagt € 83 miljoen

Dit kasgeldlimiet houdt in dat de gemeente maximaal 8,5% van het begrotingstotaal met kortlopende leningen en schulden mag financieren. Het begrotingstotaal was op 1 januari 2020 circa € 975 miljoen. Dit komt neer op een kasgeldlimiet in 2020 van circa € 83 miljoen. We mogen dit limiet maximaal 2 kwartalen op rij overschrijden. Als we ook daarna boven deze grens zitten, moeten we onze toezichthouder informeren. Dat is het college van gedeputeerde staten van Flevoland. In 2020 is dat niet het geval geweest.

ruimte onder c.q. overschrijding van de kasgeldlimiet	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	-19.490	-31.879	17.764	40.846

We zijn binnen de renterisiconorm gebleven

Dit limiet houdt in dat het totaal aan verplichte aflossingen en renteherziening in een jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal mag zijn. Anders loopt de gemeente het risico dat de rentekosten sterk toenemen, als ook de rente sterk is gestegen. Bij het afsluiten van nieuwe langlopende leningen houden we daar dus rekening mee. Bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat die niet allemaal in hetzelfde jaar afgelost moeten worden. In 2020 hebben wij € 40 miljoen (verplicht) afgelost. Daarmee zijn we ruim onder de renterisiconorm van € 195 miljoen gebleven.

Wij baseren onze renteverwachting op de renteverwachting van de BNG

Om de treasuryfunctie goed uit te kunnen oefenen is het belangrijk om een zo goed mogelijke inschatting van de renteontwikkelingen te maken. Dat is niet gemakkelijk. Of de rente gaat stijgen of dalen hangt van veel factoren af. Bijvoorbeeld van de economische groei, het begrotingssaldo van het Rijk, de inflatie, het consumentenvertrouwen, de politieke spanningen in de wereld en de rentevisie van grote banken.

Op dit moment pompt de Europese Centrale Bank (ECB) veel geld in de economie. Dit drukt de rente naar een heel laag niveau, en is soms zelfs negatief. De ECB heeft de herfinancieringsrente ongewijzigd gelaten en bedraagt 0,00%. De rente die de ECB betaalt aan banken is zelfs -0,50%.

De rente voor kortlopende leningen is in 2020 iets verlaagd naar -0,55%. Wij denken dat dit in 2021 ongeveer zo blijft. De rente voor vaste geldleningen met een looptijd van 10 jaar is zelfs fors gedaald, van 0,19% naar -0,26%. We kunnen echter niet direct voor dat percentage geld lenen, omdat de banken een risico-opslag hanteren. We verwachten niet dat de rente op korte termijn (sterk) gaat stijgen.

Intern rentebeleid

Wij rekenen aan alle investeringen rente toe. De wet schrijft voor dat de totaal doorberekende rente ongeveer gelijk moet zijn aan de totale rentelasten die we werkelijk betalen. Het is niet nodig om het rentepercentage ieder jaar bij te stellen, de werkelijke rente mag een klein beetje afwijken (maximaal 0,5%). Op dit moment wordt gerekend met een rentepercentage van 1,5% voor de grondexploitaties en van 1,2% voor de overige investeringen.

Doordat deze rentepercentages niet elk jaar veranderen, ontstaat een klein verschil tussen de te betalen rente en de doorberekende rente. Dit verschil is het noemen we het renteresultaat.

Tabel renteresultaat

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	begroot (PB21)	realisatie	afwijking
rentelasten aangetrokken leningen	-13,0	-13,0	0,0
rentebaten verstrekte leningen	0,4	0,3	0,1
<i>saldo externe rente</i>	<i>-12,5</i>	<i>-12,7</i>	<i>0,1</i>
rentebijdringen reserves	-0,5	-0,5	0,0
rentebijdringen voorzieningen	-1,6	-1,6	0,0
<i>saldo interne rentebijdringen</i>	<i>-2,0</i>	<i>-2,0</i>	<i>0,0</i>
rentetoerekening aan grondexploitatie	5,1	5,1	0,1
rentetoerekening aan algemene dienst	10,1	10,1	0,1
<i>saldo interne rentetoerekening</i>	<i>15,3</i>	<i>15,1</i>	<i>0,1</i>
renteresultaat voor inzet rentebuffer	0,7	0,4	0,2
bijdrage (-) of onttrekking (+) aan perspectief	-0,5	-0,5	0,0
renteresultaat	0,2	-0,1	0,2

Externe rente

Wij betalen rente aan banken voor aangetrokken leningen. We ontvangen rente van banken voor (kortlopende) kasgeldleningen. Op de externe rente is er in 2020 een nadeel ten opzichte van de begroting van € 0,1 miljoen. Dit komt doordat het gemiddelde rentepercentage die wij ontvingen op kasgeldleningen iets lager was dan begroot.

Interne rentebijbeschrijving

Er zijn geen afwijkingen op de interne rentebijbeschrijving.

Rentetoerekening

Zoals hiervoor beschreven rekenen we rente toe aan onze investeringen (materiële vaste activa). Dit doen wij vanaf het jaar na oplevering van de investering. Uiteindelijk zijn in 2019 minder projecten afgerond dan waar in de begroting 2020 rekening mee was gehouden. Door de lage rentestand zijn er ook minder rentekosten toegerekend aan de grondexploitaties. Totaal is er hierdoor een nadeel in 2020 van (afgerond) € 0,1 miljoen.

Renteresultaat

Het verschil tussen de werkelijk betaalde externe rente en de aan investeringen toegerekende interne rente noemen we het renteresultaat. De hierboven toegelichte afwijkingen tellen op tot een nadelig renteresultaat van € 0,2 miljoen.

EMU-saldo

In de Europese Unie (EU) zijn afspraken gemaakt over het begrotingstekort. Landen binnen de EU mogen een begrotingstekort hebben van 3% op het bruto binnenlands product (bbp). Het bbp is de waarde van alle gemaakte goederen en geleverde diensten van een land in één jaar. Gemeenten moeten zich ook aan deze regel houden. In 2020 mogen de uitgaven van Almere maximaal € 34,1 miljoen hoger zijn dan onze inkomsten.

Het EMU-saldo over 2020 is bijna € 100 miljoen positief

Wij dragen dus positief bij aan het landelijke EMU-saldo. Dit is in onderstaande tabel weergegeven: bedragen x € 1 miljoen

	bedrag
resultaat voor reserves	46,9
+ afschrijvingen t.l.v. exploitatie	22,7
+ bruto dotaties aan post voorzieningen t.l.v. exploitatie	37,2
- vrijval voorzieningen	-14,4
- investeringen (im)materiële vaste activa	-45,2
+ niet in exploitatie verantwoorde baten	2,1
+ desinvesteringen (im)materiële vaste activa	0,4
- niet in exploitatie verantwoorde baten desinvesteringen	0
- lasten grondexploitatie	-64,8
+ niet in exploitatie verantwoorde baten grondexploitatie	138,8
- lasten transacties met derden op balanspost voorzieningen	-18,4
- lasten i.v.m. transacties met derden op balanspost reserves	0
- verkoop van effecten	0
saldo	96,6

Het positieve EMU saldo komt vooral door:

- een voordeel op het jaarresultaat zonder reservemutaties van € 40 miljoen. Dit komt vooral door vertraging in investeringen van bijvoorbeeld het FVA en FSV en winstneming van het grondbedrijf. Hierin zit ook ruim € 14 miljoen aan vrijval van voorzieningen. Die wordt in een aparte regel gecorrigeerd omdat dit geen echte inkomsten zijn.
- hogere inkomsten dan kosten op de grondexploitatie. Dit levert een voordeel op van € 74 miljoen.

- De afschrijvingen en de dotaties aan de voorzieningen in 2020 zijn ongeveer even hoog als de investeringen en uitgaven die uit de voorzieningen worden betaald. Dit heft elkaar op.

5.5 Floriade

Inleiding

De raad heeft in december 2019 aangegeven vier maal per jaar geïnformeerd te worden over de geactualiseerde risicoanalyse, een bijgewerkte planning en kritieke paden overzicht (RG-463/2019). Eerder heeft de raad de motie aangenomen halfjaarlijks geïnformeerd te worden over de financiële huishouding van de Floriade (motie RG-112/2014) de budgettaire ontwikkeling en de financiële risico's van de Floriade. Om die reden is ook in deze jaarrekening een paragraaf Floriade opgenomen. Een bredere en meer beleidsmatige rapportage heeft de raad ontvangen in de vorm van de twee aangeboden voortgangsrapportages over 2020.

De paragraaf kent de volgende opbouw:

1. Financiële rapportage Floriade 2020
2. Kritieke Paden
3. Voornemens, afspraken en contracten
4. Risico's Floriade

Financiële rapportage Floriade 2020

Exploitatie Programma Organisatie Floriade (gemeente)

Onderstaande tabel geeft de resultaten weer ten opzichte van de begroting voor de gemeentelijke programma organisatie. In de toelichting op de tabel wordt ingegaan op de grootste verschillen.

bedragen x € 1.000

	begroting 2020	realisatie	saldo tov begroot
Lasten			
Projectorganisatie / Werkbudget Programma	2.212	1.837	375
Werkbudget communicatie	232	163	69
Making of	261	171	90
FVA (Flor werkt, Dialogue, Bruggen, Programmering) ¹	3.183	2.309	874
Onvoorzien	2.871	2.860	11
Beheer	760	1.023	-263
Parkeren	785	701	84
Veiligheidsplan	-	-	-
Innovatiebudget	1.000	561	439
Kwaliteitsimpuls raad	1.000	372	628
Impulsmiddelen	79	34	45
Bijdrage derden	-	-264	264
Totaal exploitatie	12.383	9.767	2.616
Onttrekking reserve Floriade	-5.079	-3.629	-1.450
Onttrekking Fonds verstedelijking Almere	-3.125	-2.248	-877
Storting reserve Floriade	14.830	15.119	-289
Dekking via exploitatierekening	-1.329	-1.329	0
Totaal dekking	5.297	7.913	-2.616
Resultaat Floriade	17.680	17.680	0

¹ De Circulaire bruggen lopen ook via de grondexploitatie Floriade

Projectorganisatie / werkbudget programma

De realisatie van de personele kosten en het werkbudget van de gemeentelijke programma organisatie laten een overschot zien ten opzichte van de begroting.

Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat een aantal verantwoordelijkheden van de zelfstandige programmaorganisatie wordt teruggelegd bij de andere gemeentelijke afdelingen. Hierdoor is in de loop van 2020 afscheid genomen van een aantal inhuurkrachten en deels ingevuld door inzet vanuit de rest van de organisatie wat goedkoper is gebleken. Daarnaast zijn er minder advieskosten gemaakt op planning en monitoring dan verwacht.

Werkbudget communicatie

De realisatie van het werkbudget Communicatie laat een onderschrijding zien ten opzichte van de begroting. Door de coronacrisis konden een aantal fysieke bijeenkomsten, zoals 'Op weg naar de Floriade' niet doorgaan. Daarnaast is het draagvlakonderzoek dit jaar niet uitgevoerd. Dit wordt in 2021 weer opgepakt.

Making of

In 2020 werd geen gebruik gemaakt van het budget voor Internationaal beleid a € 50.000. Daarnaast werd een deel van de begrote bijdrage aan de Urban Greeners niet uitbetaald. Dit deel was bestemd voor de ondersteuning van de te organiseren evenementen. Door corona zijn deze evenementen niet doorgegaan.

FVA (Floriade werkt, Dialogue, Bruggen, Programmering)

Op de projecten van het Fonds Verstedelijking Almere is minder uitgegeven dan dat er was begroot. Dit heeft voornamelijk betrekking op de uitgaven van Floriade Programmering. Hiervoor moesten nog aanvullende afspraken worden gemaakt met de Provincie. Tijdens de Verkenning Floriade 2022 (RV-31 Resultaat Bestuurlijke verkenning Floriade Expo 2022) heeft dit proces enige tijd stil gelegen. Nadat de gemeenteraad heeft besloten dat de Floriade door zou gaan in 2022, zijn de gesprekken met de Provincie over de invulling weer hervat. Door deze vertraging verschuiven de uitgaven en inkomsten betreffende Floriade Programmering door naar 2021 en verder.

Beheer

De kosten voor het beheer en onderhoud van het terrein zijn fors hoger dan dat er begroot was. Dit wordt met name veroorzaakt door extreme weersomstandigheden tijdens de aanplant in 2020: Enerzijds extreme droogte in het voorseizoen waardoor veel water gegeven moest worden en anderzijds veel regenval in het najaar waardoor extra kosten zijn gemaakt voor drainage. Tenslotte zijn ook extra kosten gemaakt voor het beheer van de bomen in het airportdepot.

Parkeren

De kosten voor de aanleg van de parkeerplaatsen en voorterreinen laten een lichte onderschrijding zien ten opzichte van de begroting. Er zijn dit jaar merendeel plan- en onderzoekskosten gemaakt. Volgens de planning zullen de meeste investeringen volgend jaar plaatsvinden.

Innovatiebudget

Op het Innovatiebudget wordt dit jaar een bedrag van € 0,4 miljoen minder uitgegeven. De uitgaven die dit jaar hierop zijn gedaan betreffen voor het grootste deel bijdragen om het Smart Thermal Grid mogelijk te maken. Daarnaast zijn er glasvezelbuizen aangelegd om verdere digitalisering mogelijk te maken.

Kwaliteitsimpuls raad

Van de begrote uitgaven van € 1 miljoen is nog een restant budget over van € 0,6 miljoen. Dit jaar zijn er op dit budget kosten gemaakt voor het kunstontwerp op de glasgevel van toren 2 en de bijdrage om deze glasgevel te realiseren.

Bijdrage derden

Betreffen bijdrage voor onder andere de digitale Floriade/gemeenschappelijke dataomgeving.

Exploitatie Floriade BV

Onderstaande tabel geeft de resultaten weer ten opzichte van de begroting voor Floriade Expo 2022 BV.
bedragen x € 1.000

	begroting 2020	realisatie	saldo tov begroot
kosten			
Projectorganisatie	4.368	4.228	140
Deelnemers	736	800	-64
Evenementen	162	70	92
Floriade Park	915	793	122
Commercie	235	129	106
Marketing en Communicatie	685	868	-183
Exploitatie	1.035	1.208	-173
Financiering	284	286	-2
Onvoorzien	-	-	-
Totale kosten	8.420	8.382	38
Opbrengsten			
Kaartverkoop	-90	-28	-62
Exploitatie Derden	0	0	0
Sponsoring	0	-50	50
Floriade Business Club	-118	-80	-38
Provincie Flevoland	-250	0	-250
Totale opbrengsten	-458	-158	-300
Resultaat	7.962	8.224	-262

Ten opzichte van de begroting is de realisatie € 262.000 negatief uitgevallen over 2020. Dit wordt veroorzaakt doordat de kosten voor het beregeningssysteem naar voren zijn gehaald. Dit wordt gedaan om meerwerk te voorkomen (het er weer uit halen van de bestrating). Daarnaast zijn op het gebied van Marketing en Communicatie extra kosten gemaakt voor beeldmateriaal voor presentaties. Bij de opbrengsten blijft de kaartverkoop van het Previewcentre achter op de begroting door een latere opening dan beoogd en door aangescherpte maatregelen op de coronacrisis. De gesprekken rond de bijdragen vanuit de Provincie Flevoland verlopen constructief, maar de eerste bijdragen worden pas in 2021 verwacht.

Grondexploitatie Floriade

bedragen x € 1.000

	MPGA 2021	MPGA 2020	Vershil
Plansaldo eindwaarde 31-12-2024	-16.122	-14.525	-1.598

De actualisatie van het MPGA 2021 laat een eindwaarde zien van € 16,1 miljoen negatief (eindwaarde per 31-12-2025). Ten opzichte van het MPGA 2020 is het saldo verslechterd met € 1,6 miljoen op eindwaarde.

De wijziging in eindwaarde wordt met name veroorzaakt door hogere investeringen voor de aanleg van het Arboretum, inpassing van de jachthaven in het gebied en meerwerk op de circulaire bruggen. Anderzijds is er ook een stijging in de plan- en ontwikkelingskosten. De begeleiding van het Arboretum en het contract met Weerwater CV is intensiever dan gedacht. Tot slot is ook de grondexploitatie met een jaar verlangd, omdat het meeste vastgoed is doorgeschoven naar de periode na de expo. Deze extra investeringen staan tegenover een gelijkblijvende opbrengst. Voor een volledige toelichting wordt verwezen naar het MPGA 2021.

Balansposten Floriade

Lening BV Floriade

bedragen x € 1.000

Saldo per 01-01-2020	13.403
Lening 2020	8.237
Aflossing 2020	-
Saldo lening Floriade BV 31-12-2020	21.640

In 2020 heeft de gemeente een lening verstrekt aan de Floriade BV van € 8,2 miljoen. Hiermee komt de totale lening aan de Floriade BV op € 21,6 miljoen. De leningen worden verstrekt op basis van de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) goedgekeurde jaarbegroting en meerjarenbegroting van de Floriade BV, passend binnen het financiële kader dat is meegegeven door de raad.

De aflossing van de lening wordt verwacht in 2022, wanneer de Floriade BV opbrengsten genereert door onder andere de kaartverkoop en sponsoring.

Waardecorrectie voorziening lening Floriade BV

Tegenover de hiervoor genoemde lening staat een waarde correctie voorziening. Deze is bij de jaarrekening 2019 gevormd en in 2020 verhoogd bij het raadsvoorstel Resultaat bestuurlijke verkenning Floriade 2022. Onderstaande tabel geeft de mutatie in 2020 weer.

bedragen x € 1.000

Saldo per 01-01-2020	5.800
Ophoging voorziening	2.850
Saldo waardecorrectie voorziening lening Floriade BV 31-12-2020	8.650

Reserve Floriade

bedragen x € 1.000

	begroting 2020	realisatie	saldo tov begroot
Saldo reserve Floriade 01-01-2020	7.849	7.849	
Storting 2020	447	264	-183
Onttrekking t.b.v. exploitatiekosten 2020	-5.079	-3.603	1.476
Saldo reserve Floriade 31-12-2020	3.217	4.510	1.293

De storting betreft een bijdrage voor onder andere de gemeenschappelijke dataomgeving / digitale Floriade.

De onttrekking bestaat uit € 3,6 miljoen ter dekking van de exploitatiekosten.

Gerelateerde projecten Floriade

Het hier opgenomen project heeft geen financiële relatie met Floriade maar heeft wel een directe invloed op de planning van de Floriade.

bedragen x € 1.000

	begroting 2020	realisatie	saldo tov begroot
Rondje Weerwater	11.351	9.053	2.298

De beleidsmatige toelichting en de toelichting op de financiële afwijkingen van deze projecten zal in respectievelijk het MPG-A en de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere plaatsvinden.

Kritieke paden

In onderstaand schema wordt voor verschillende programmaonderdelen de planning en kritieke paden weergegeven per **1 maart 2021**. De onderdelen die extra aandacht en beheersmaatregelen vragen omdat ze de basisvoorwaarden voor de expo en de Floriade stadswijk raken en op een kritiek pad liggen, zijn oranje/rood weergegeven. Onder de tabel worden de pijlen toegelicht die van kleur zijn veranderd ten opzichte de voortgangsrapportage 2020-2 (peildatum 1 december 2020) en de pijlen die geel of rood zijn.

Standlijn 1 maart 2021	Eigenaar									
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	GA	BV	AM	PF
1 Evenement										
Uitwerking thema's voeding en gezondheid										X
Innovatieve inzendingen							X	X	X	
Subsidies							X	X		X
Sponsorships/partnerships										X
Betrokkenheid rijk							X	X		
Internationale participanten										X
Vergunningen tijdelijke paviljoens										dierde
Cultureel / entertainment programma										X
Uitvoeringsplan Ticketing										X
Contracten touroperators										X
Keartverkoop										X
Contractering operationeel management										X
Opleiding en Training										X
Aanvraag evenementenvergunning										X
Uitvoeringsplan Veiligheid							X	X		
Uitvoeringsplan Bereikbaarheid							X	X		
Uitwerking Innovatief vervoersconcept										X
Ontwikkeling / realisatie Bevegwijzering										X
Contracteren Pendelvervoer										X
Ontwikkeling / realisatie parkeerplaatsen							X			
Ontwikkeling / realisatie entreegebied							X			
Ontmantelen Floriade expo										X
2 Economische spin off: Floriade Werkbedrijf							X			Ran dierde, UWW
3 Sociaal maatschappelijke spin of: Making Of							X			
4 Gebiedsontwikkeling										
Terreinrichting / aanleg infrastructuur										X
Inrichting Floriadeterrein t.b.v. Evenement										X
Aanplanten bomen							X	X		
Bos- en haagplanten							X	X		
Overige beplanting							X	X		
Circulaire bruggen							X			X
Vergunningen permanent vastgoed										dierde
Bouw permanente bebouwing Weerwater CV										X
Bouw Food Forum										X
Bouw Flevocampus										Acras
Vervolg realisatie vastgoed Weerwater CV										X

Legenda

- Verloopt volgens planning
- Wijkt licht af, verdient extra aandacht omdat risico op afwijkingen toeneemt
- Wijkt af, vraagt extra aandacht/ maatregelen noodzakelijk
- Afgelopen half jaar afgerond

- GA Gemeente Almere
- BV Floriade Almere 2022 BV
- AM Amvest Vastgoed BV
- PF Provincie Flevoland

Evenement

Subsidies / Bijdragen derden

Beoogd doel:

Subsidies koppelen aan de kosten in de begroting

Stand van zaken:

In de gemeentelijke business case is een subsidiebijdrage ingerekend van € 2,5 miljoen. Het is tot op heden (praktisch) niet gelukt om via subsidies of bijdragen derden deze ingerekende dekking te genereren ten

gunste van de begroting. Op MRA-niveau wordt nog gekeken om via de MRA-investeringsagenda een gezamenlijke aanvraag in te dienen bij een Europese subsidie. Of dit vóór de expo kan worden gerealiseerd is nog niet duidelijk.

In het 1e kwartaal van 2020 heeft Floriade Expo organisatie een overeenkomst gesloten met subsidieadviesbureau Haute Equipe. In de verdere toekomst zullen overige projecten geschikt voor subsidiëring geïdentificeerd worden en zal bij voldoende rijpheid van het project ook een subsidietraject ingezet worden in samenwerking met Haute Equipe. Hierbij worden nadrukkelijk ook kosten die op de gemeentelijke begroting rusten betrokken, zoals handhaving openbare orde, handhaving leefomgevingskwaliteiten, crowdmanagement en veiligheid en dynamisch verkeersmanagement. Dit is een doorlopend proces.

De tijd om deze bijdrage te realiseren, wordt steeds krappere. Steeds minder mogelijkheden blijven over om deze bijdragen te realiseren, doordat simpelweg de tijd verstrijkt en de ingerekende kosten worden uitgegeven. Veel subsidies kunnen slechts worden aangevraagd op toekomstige uitgaven. De kleur van de pijl wordt daarom op rood gezet en ook de risicoreserve wordt hierop aangepast.

Kleur:

Rood (was: geel)

Sponsorships / partnerships

Beoogd doel:

De ingerekende bijdrage vanuit sponsoring binnenhalen

Stand van zaken:

In november 2020 is het eerste partnership ondertekend. Ondernemersvereniging Stadscentrum Almere sponsort € 0,1 miljoen voor de bootverbinding tussen het centrum en het Floriadeterrein.

Een groot aandeel van de partijen waarmee de afgelopen periode werd gesproken, verkeert door de coronacrisis in zwaar weer. De sponsorwerving van de Floriade Expo organisatie heeft een doorontwikkeling doorgemaakt waarin de focus ligt op het contracteren van een groter aantal partijen met de nadruk op bedrijven die profiteren van de coronacrisis. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan supermarkten, bouwmarkten en telecombedrijven. Daarnaast is er een integrale taskforce in werking gezet binnen de Floriade Expo organisatie waarin onderzoek wordt gedaan naar de meest kansrijke sponsorpartijen. Merendeel van de gesprekken die op dit moment worden gevoerd hebben betrekking op een combinatie van sponsoring en kaartverkoop. Daarnaast worden gesprekken gevoerd over combinaties met barterdeals (deels in levering diensten en producten).

Ook hier zien we dat de tijd dringt. De periode waarin de sponsordoelstelling kan worden gerealiseerd wordt steeds korter. De coronacrisis maakt het moeilijk om deals te sluiten rondom sponsoring. Hier moet veel meer energie in worden gestoken dan een paar jaar geleden het geval was. De kleur van de pijl wordt daarom op rood gezet en ook de risicoreserve wordt hierop aangepast.

Kleur:

Rood (was: geel).

Vergunningen tijdelijke paviljoens

Beoogd doel:

Tijdig vergunningen afgeven voor de (tijdelijke) bebouwing tijdens het evenement en toezien op veilige realisatie van deze bouwwerken.

Stand van zaken

Er wordt voorzien dat veel vergunningen voor tijdelijke paviljoens pas in een laat stadium aangevraagd worden. De Taskforce Vergunningen van de gemeente Almere beoogt samen met de Floriade Expo organisatie om zoveel mogelijk vergunningen al in een vroeg stadium gereed te krijgen en zo te veel stapeling van werk te voorkomen. De aanvragen van de Floriade Expo zouden in het eerste kwartaal van

2021 worden ingediend, maar zijn vertraagd en nu voorzien in kwartaal 2. De aanvragen van participanten zijn nu voorzien in kwartaal 3 en 4. Er wordt op dit moment gekeken tot welke knelpunten deze vertraging leidt. Hierover houden we in de Taskforce nauw contact. De gesprekken over de richtlijnen voor toetsing van tijdelijke bouwwerken lopen voorspoedig, en zullen binnenkort tot vastgelegde afspraken leiden.

Kleur:
geel (was: geel)

Uitvoeringsplan ticketing

Beoogd doel:
Een uitgewerkt plan op basis waarvan de ticketvormen, prijzen en verkoopwijzen bepaald kunnen worden.

Stand van zaken:
Het plan is gereed. In het voorjaar start de verkoop van tickets.

Kleur:
grijs (was: blauw)

Uitvoeringsplan bereikbaarheid / contracteren pendelvervoer

Beoogd doel:
Vaststellen van het bereikbaarheidsplan als onderdeel van de evenementen vergunning. Afspraken maken over het vervoer van bezoekers van parkeerterreinen en station Almere Centrum naar Floriade terrein en vice versa.

Stand van zaken:
De stikstofproblematiek en de wens om voorzieningen in de stad te kunnen laten meeprofiteren van het bezoek van twee miljoen mensen aan Almere heeft geleid tot het sturen op een groter aandeel treinbezoekers (40%) en een lager aantal bezoekers dat met de auto komt (30%). De treinbezoekers gaan met pendelvervoer (bus) en of een bootverbinding vanaf Esplanade naar het Floriade terrein. De autobezoekers worden met pendelvervoer van het parkeerterrein op Twentsekant naar de entree gebracht. De uitwerking van het bereikbaarheidsplan is nagenoeg klaar. Het contract met Keolis wordt komende maand ondertekend. Doordat de kosten van het pendelvervoer wat hoger liggen dan gebudgetteerd en daarnaast de bootverbinding tussen Esplanade en Floriadeterrein niet was opgenomen in de business case valt het kostenplaatje hoger uit dan dat in de begroting is meegenomen (zie ook de risico's). Om deze extra kosten te dekken wordt gekeken naar subsidie, bijdragen van derden en is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om een bijdrage van de bezoeker te vragen. Het totaalbeeld is begin tweede kwartaal bekend.

Kleur:
Uitvoeringsplan bereikbaarheid: geel (was: geel)
Contracteren pendelvervoer: blauw (was: geel)

Gebiedsontwikkeling

Terreininrichting, inrichting voor het evenement

Beoogd doel:
Terreininrichting tijdig klaar voor het evenement

Stand van zaken:
Floriade Expo organisatie en Weerwater CV hebben eind 2020 afspraken gemaakt over de overdracht van het terrein. Dit gebeurt per 1 juli, waarbij voor een aantal deelgebieden een latere datum is afgesproken. Dit betreft met name de inrichting van (een deel van) het centrale plein waar de bouw van toren 2 nog tot eind 2021 doorloopt en delen van de Alleezone waar onder andere nieuwbouw voor de Aeres Hogeschool en de Zorggroep wordt gerealiseerd.

De pijl blijft geel vanwege de korte tijd die de Floriade Expo organisatie beschikbaar heeft om na de overdracht van het terrein dit in te richten voor de opening van de Expo op 14 april 2022.

Kleur:
Geel (was: geel)

Aanplanten bomen en onderbeplanting

Beoogd doel:
Realisatie van het Arboretum

Stand van zaken:

De aanplant van de onderbeplanting, waar het nu met name om gaat, is qua logistiek omvangrijker maar gaat sneller dan de bomen. De samenwerking met alle uitvoerende partijen op het terrein blijft cruciaal voor het groen. Het overleg dat hiertoe is ingesteld leidt tot de gewenste nauwkeurige afstemming en oplossingen. De planning blijft krap, maar er is goede voortgang geboekt. In 2020 is het risico management en het toezicht op de uitvoering en op de nakoming van contracten versterkt. Waar nodig worden schades verrekend.

Kleur:
Aanplant van bomen: blauw (was: blauw)
Aanplant van bos- en haagplanten: geel (was: geel)
Aanplant van overige planten: geel (was: geel)

Beleidsvoornemens, afspraken en contracten

Beleidsvoornemens

Werk en participatie

Floriade Werkbedrijf is de samenwerking van de gemeente Almere, het UWV en Randstad om zoveel mogelijk kandidaten, door middel van de Floriade, vanuit de uitkering te bemiddelen naar werk. Basis hiervoor is SROI (social return on investment). De doelstelling voor 2020 was 30 a 40 plaatsingen. Er zijn in 2020 34 kandidaten geplaatst. In totaal heeft het Werkbedrijf 89 werkzoekenden geplaatst. Daarvan zijn 34 mensen inmiddels doorgeplaatst naar fase 2 (vervolgwerk van drie maanden aansluitend aan het half jaar op basis van SROI). 91% daarvan is doorgeplaatst naar fase 3 (in totaal een jaar aan het werk). Van de werkzoekenden die aan de slag zijn gegaan via het Werkbedrijf heeft 85% na 3 jaar nog een betaalde baan. In totaal is er een cumulatieve besparing op de uitkeringen van € 2,5 miljoen voor gemeente en UWV samen. Het Floriade Werkbedrijf ligt op koers om de afgesproken 340 mensen uit een uitkering tijdelijk te plaatsen en zo veel mogelijk door te leiden naar een vaste baan.

Terreininrichting (grondexploitatie)

In 2020 is ondanks de coronacrisis door Weerwater CV hard gewerkt aan de inrichting van het terrein. De openbare ruimte wordt voor iedereen toegankelijk (*inclusief*) ingericht. Het smart thermal grid is aangelegd. Gebouw Flores gaat de hoogte in en wordt voorzien van een aansprekend kunstwerk dat het arboretum verbeeld. De Flevo Campus, het Food Forum van de provincie en het woonzorgcomplex zijn in aanbouw. De circulaire bruggen van cementloos beton en hergebruikte brugonderdelen leveren kennis op die van belang is bij de grote vervangingsopgave van bruggen in heel Nederland.

Er is eind 2020 vertraging opgelopen in het beschikbaar stellen van arboretumstroken. Er vinden veel werkzaamheden gelijktijdig plaats. De planning heeft continu aandacht, knelpunten worden in intensief overleg tussen partijen opgelost. Het Groenteam werkt er samen met de groenaannemer hard aan om de achterstand in de eerste drie maanden van 2021 in te lopen. Er worden flinke stappen gezet in de aanplant van het arboretum. Doordat op een deel van de kavels alle soorten zijn aangeplant (op de éénjarige na),

ontstaat een eerste indruk van het eindbeeld van het arboretum: gevarieerde kwaliteitsbeplanting, op een unieke manier ontworpen en gerangschikt op alfabet.

Innovaties gebiedsontwikkeling

Het Smart thermal grid en gelijkspanning voor de openbare verlichting zijn aangelegd. Toekomstige aansluiting van gebouwen en andere voorzieningen op gelijkspanning is mogelijk. Er zijn sensoren geplaatst om geluid te meten. Over de plaatsing van sensoren die luchtkwaliteit meten moet nog een besluit worden genomen. De klimaat adaptieve, inclusieve en met circulaire materialen uitgevoerde openbare ruimte wordt gerealiseerd. De circulaire bruggen van cementloos beton zijn in aanbouw.

Making of

De Making of bestaat uit een veelheid aan activiteiten om in aanloop naar de Floriade Expo de duurzame, groene doelstellingen van Almere met Almeerders en partners in de stad te realiseren. Hoewel door het coronavirus een aantal activiteiten in 2020 anders is georganiseerd, konden veel onderdelen gewoon plaatsvinden. Een greep uit de activiteiten: de actie Zet Almere in bloei, tegel er uit, plantje er in heeft in het najaar 2000 tegels opgeleverd. De Dutch Food Week heeft coronaproof plaatsgevonden. Er zijn 60 Groene burens van start gegaan, die hun buurtgenoten enthousiasmeren om hun tuin te vergroenen. De klankbordgroep Floriade Inclusief adviseert de gemeente en Expo organisatie over toegankelijkheid, communicatie en sanitaire voorzieningen. Er zijn 104 Growing Green spelden uitgereikt. Het aantal spelddragers bedraagt nu 701. Er zijn 25 Floriade Parade aanvragen gehonoreerd. Deze hebben een financieel zetje in de rug gekregen. Het gaat bijvoorbeeld om een Floriade duofiets, Escaperoom, lespakketten voor scholen, duurzame sieraden en verschillende kleurrijke initiatieven in de openbare ruimte.

Veiligheid

Het veiligheidsplan ziet toe op alle directe gevolgen van het evenement op het evenemententerrein, maar ook in de omgeving en de toestroom van bezoekers (aankomst en vertrek). De Floriade Expo organisatie is als organisator van het evenement verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het veiligheidsplan. Het plan bestaat uit een strategisch en operationeel deel en bevat verschillende bijlagen, waaronder een mobiliteitsplan. In 2020 hebben overleggen plaatsgevonden met de gemeente, hulpdiensten en veiligheidsregio. Dit heeft geresulteerd in een concept strategisch veiligheidsplan. Een eerdere versie hiervan is in januari 2021 in de gemeenteraad besproken. Het veiligheidsplan maakt onderdeel uit van de evenementenvergunning die door de Expo organisatie wordt aangevraagd. Verder is in het vierde kwartaal van 2020 gestart met de uitwerking van een plan voor toezicht en handhaving op het evenement en in de openbare ruimte. Hierin komen de gemeentelijke taken, benodigde inzet en bijbehorende kostenraming aan de orde.

Parkmanagement

Om het Arboretum ook na het evenement in stand te houden, worden in overleg tussen Weerwater CV en gemeente afspraken gemaakt over het beheer en onderhoud. In Voortgangsrapportage 2020-2 hebben wij gemeld dat dit een ingewikkeld vraagstuk is waar wij nog niet met de ontwikkelingscombinatie over uit zijn. Het toekomstig beheer moet geregeld zijn als de Expo is afgelopen. De raad wordt in elk geval geïnformeerd op welke wijze het beheer van het arboretum na de Expo wordt geregeld.

Governance

Eind 2020 is Zelfstandige programmaorganisatie Floriade doorontwikkeld naar een regieprogramma, zoals toegelicht in de raadsbrief van 17 november 2020. Een deel van de taken van de ZPO is teruggelegd bij de afdelingen, zodat zij optimaal in positie zijn om bij te dragen aan een succesvol evenement in 2022, het betrekken van Almeerders en partners in de stad via de Making of en op het zo groot mogelijk maken van de maatschappelijke en economische baten via de Expo en het Legacy programma. De oorspronkelijke governance van de Floriade is bij deze doorontwikkeling niet gewijzigd.

Afspraken en contracten

De raad heeft expliciet uitgesproken geïnformeerd te willen worden over de belangrijke afspraken en contracten die gemaakt worden en die bepalend zijn voor de Floriade. In Programmabegroting 2021 zijn de contracten opgenomen die in de eerste helft van 2020 zijn gesloten. In onderstaande tabel is weergegeven welke afspraken en contracten er in de tweede helft van 2020 zijn aangegaan.

onderdeel	activiteiten	doel	inhoud en ontwikkeling van de afspraken
Rijksbijdrage	Beschikking bijdrage € 10 miljoen	Realiseren van een viertal innovatieve projecten	Bijdrage in de volgende projecten: - Floriade Dutch Innovation Xperience - Floriade Kassencomplex - Floriade Agroforestry - Floriade kennisprogramma

Risico's

Onderstaand treft u de risico's met een financiële impact rondom de Floriade. De risico's zijn opgedeeld in risico's die betrekking hebben op het evenement en risico's die betrekking hebben op de gebiedsontwikkeling.

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (A x B)	risicobedrag PB 2021	verschil
belangrijkste risico's					
Floriade businesscase	42.000	div	26.600	26.600	
Floriade grondexploitatie	5.281	div	2.051	2.682	631

Floriade businesscase

In onderstaande tabel worden de deelrisico's op de Floriade expo benoemd inclusief het bedrag waarvoor een reservering is opgenomen. Onder de tabel wordt per deelrisico een toelichting gegeven.

Onderstaande analyse geeft op een aantal deelrisico's wijzigingen weer ten opzicht van de inschatting bij de voortgangsrapportage 2020-2. Zo wordt het risico op het (deels) niet binnenhalen van subsidies en sponsoring hoger ingeschat dan bij de voortgangsrapportage 2020-2. Dit is ook al te zien aan het pijlschema bij de kritieke paden. Hierop zijn deze risico's aangepast. Daarnaast worden wijzigingen in de risico's op het aantal bezoekers en op de bijdrage vanuit de provincie gezien. Ook deze wijzigingen zijn hieronder verwerkt in de tabel. Per saldo wordt het totaal van de reservering door deze wijziging iets verlaagd. Omdat op dit moment een totale integrale risico analyse wordt uitgevoerd, wordt ervoor gekozen dit bedrag voor nu als 'achtervang' in de reserve te laten zitten.

bedragen x € 1 miljoen

	Omvang	Kans	PR 2020	VGR 2020-2
Bijdrage subsidie /derden komt niet tot stand tgv business case	-2,0	80%	-1,6	-1,2
Bijdrage Prov. Flevoland komt niet tot stand tgv de business case	-1,6	60%	-1,0	-1,2
Tegenvallende bezoekers kaartverkoop / parkeren	-10,4	80%	-8,3	-10,4
Sponsorbijdragen vallen tegen	-8,0	80%	-6,4	-4,8
Tenderopbrengsten vallen 30% tegen	-1,2	40%	-0,5	-0,5
Beheerbudget niet toereikend	-1,5	40%	-0,6	-0,6
Diverse kleine risico's	-1,3	20%-40%	-0,2	-0,2
Veiligheidskosten	-1,0	60%	-0,6	-0,6
Bouwvergunningen	-1,0	40%	-0,4	-0,4
Kwaliteit evenement	-1,0	60%	-0,6	-0,6
Avondprogrammering	-3,3	60%	-2,0	-2,0
Busvervoer	-5,0	40%	-2,0	-2,0
Onvoorzien Expo organisatie	-1,8	60%	-1,1	-1,1
Exploitatierisico Toren 2	-2,0	40%	-0,8	-0,8
Risico bijdragen derden	-0,5	40%	-0,2	-0,2
Achtervang			-0,3	
Totaal risico's Floriade	-41,6	div.	-26,6	-26,6

Subsidie / bijdrage derden

In de business case is gerekend op een bijdrage van € 2,5 miljoen (excl. indexatie) vanuit subsidie, dan wel vanuit bijdragen van derden (bijvoorbeeld Amsterdam/MRA).

Risico beschrijving:

Doordat de periode steeds korter wordt tot aan het evenement en de mogelijkheid om subsidie aan kostenposten te koppelen in de business case hiermee steeds krappere wordt, bestaat de kans dat er geen subsidies aan de investeringen in de business case kunnen worden gekoppeld. Dit leidt tot een te kort in de begroting.

Voortgang:

Het is tot op heden (praktisch) niet gelukt om via subsidies of bijdragen derden deze ingerekende dekking te genereren ten gunste van de begroting.

Op MRA-niveau wordt nog gekeken om via de MRA-investeringsagenda een gezamenlijke aanvraag in te dienen bij een Europese subsidie. Of dit vóór de expo kan worden gerealiseerd is nog niet duidelijk.

De tijd om deze bijdrage te realiseren, wordt steeds krappere. Steeds minder mogelijkheden blijven over om deze bijdragen te realiseren, doordat simpelweg de tijd verstrijkt en de ingerekende kosten worden uitgegeven. Veel subsidies kunnen slechts worden aangevraagd op toekomstige uitgaven.

Risico inschatting:

Bij de kwantificering van het risico wordt rekening gehouden dat een groot deel van deze bijdragen niet kan worden gerealiseerd (namelijk € 2,0 miljoen). Op dit moment wordt het risico hoger ingeschat dan een half jaar geleden. De tijd is immers nog korter geworden om de bijdrage binnen te halen. Hierdoor wordt rekening gehouden met een verhoogde kans van optreden (80%). Er wordt daarom in de risicoreservering een bedrag van €1,8 miljoen gereserveerd.

Het is primair de verantwoordelijkheid van de gemeentelijke Programma Organisatie om de subsidie, dan wel de bijdrage van derden, ten gunste van de business case binnen te halen.

Beheersmaatregelen:

Bij dit risico kan als kans worden gezien om eventuele in kind bijdrage vanuit de MRA / gemeente Amsterdam te koppelen aan de business case.

Provinciale bijdrage

De provincie Flevoland heeft in 2012 € 10 miljoen cofinanciering toegezegd aan de wereldtentoonstelling Floriade. De door de provincie voor de Floriade geormerkte gelden zijn afkomstig uit de tweede tranche van het Investeringsprogramma Flevoland-Almere (IFA). Deze cofinanciering loopt via het Fonds Verstedelijking Almere en dit betekent dat Almere en Flevoland samen bestedingen in de jaarprogramma's van het Fonds Verstedelijking Almere opnemen. Tot op heden is € 5,55 miljoen toegewezen aan de volgende projecten:

- € 2,0 miljoen aan het economisch programma Floriade Werkt!
- € 3,35 miljoen aan het programma Circulaire Bruggen
- € 0,2 miljoen aan de Floriade Dialogues

Risico beschrijving:

Als gevolg van de eisen/doelen die de Provincie stelt aan de besteding van de toegezegde bijdrage aan de Floriade bestaat de mogelijkheid dat de middelen niet kunnen worden gekoppeld aan de investeringen die zijn opgenomen in de business case van de Floriade. Dit leidt tot een tekort in de begroting.

Voortgang:

Voor de resterende € 4,45 miljoen provinciale cofinanciering is door Almere en de provincie een gezamenlijke menukaart opgesteld met een vijftal mogelijke activiteiten. De zoektocht was en is om activiteiten te vinden die zo goed mogelijk passen bij zowel de gemeentelijke kaders (bijdragen aan ontlasten van de business case Floriade) als de provinciale kaders (economische structuurversterking, innovaties, gastheerschap, regionale uitstraling). Voor het jaarprogramma 2020 van het Fonds Verstedelijking Almere is een voorstel tot invulling gehonoreerd. Het voorstel gaat in op een aantal te onderzoeken onderwerpen en is hiermee nog steeds niet heel concreet. De te onderzoeken onderwerpen betreffen:

1. Cultuur;
2. Attracties,
3. Floriade in de regio en congressen
4. Innovaties.

Afgelopen periode zijn diverse constructieve gesprekken met de Provincie gevoerd over een concrete invulling van de middelen. Hierbij zitten gemeente en Floriade Expo organisatie niet overal op één lijn met de Provincie; niet iedere invulling van deze bijdrage is namelijk één-op-één te koppelen aan de business case. Inschatting is dat begin 2021 overeenkomsten worden opgesteld, waarbij de invulling van de onderzochte onderwerpen een nadere verdiepingsslag krijgt. Op dit moment wordt ingeschat dat de koppeling van zo'n € 1,6 miljoen aan de geplande uitgaven in de business case van de Floriade lastig wordt.

Risico inschatting:

Bij de kwantificering van het risico is rekening gehouden dat € 1,6 miljoen van de resterende bijdrage van de provincie niet kan worden gelabeld. Er wordt hierbij rekening gehouden met een grote kans van optreden (60%). Er wordt daarom in de risicoreservering een bedrag van € 1,0 miljoen gereserveerd.

Het is primair de verantwoordelijkheid van de gemeentelijke Programma Organisatie en de Floriade Expo organisatie om de provinciale bijdragen ten gunste van de business case binnen te halen.

Beheersmaatregelen:

Vanuit gesprekken met de Provincie komt naar voren dat ook de Provincie de urgentie heeft om de bijdragen concreet vast te stellen op de verschillende daarvoor benoemde activiteiten. Hierover heeft de afgelopen maanden bestuurlijk afstemming plaatsgevonden. Insteek aan de gemeentelijke zijde was en is om zo veel als mogelijk te matchen met de opgenomen kosten in de business case van de Floriade. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheid om het deel van de bijdrage van de Provincie dat niet te matchen is, binnen de begroting op te lossen.

Bezoekersaantallen - kaartverkoop en parkeren

In de business case van de Floriade Expo organisatie is een opbrengst van ruim € 40 miljoen (netto) ingerekend vanuit kaartverkoop. Voor de opbrengsten vanuit parkeren is in de begroting van de gemeentelijke Programma Organisatie € 4,4 miljoen ingerekend.

Risico beschrijving:

Het risico bestaat dat de opbrengst vanuit de kaartverkoop en parkeren lager is dan verwacht. Uitgangspunt in de business case is 2 miljoen *betalende* bezoekers. Vele oorzaken kunnen ten grondslag liggen aan de komst van minder of meer bezoekers. Een deel van deze oorzaken wordt als apart risico opgenomen. Deze oorzaken kunnen worden onderverdeeld in de kwaliteit van het evenement, de marketing van het evenement en een aantal exogene factoren, zoals concurrerende evenementen, economische situatie (in de landen waar de bezoekers vandaan komen), weersomstandigheden en veiligheidsissues.

Omdat de elementen waarop de Floriade organisatie kan sturen als aparte risico's zijn opgenomen in deze analyse heeft dit risico alleen betrekking op de exogene factoren.

Een tegenvallend aantal bezoekers leidt niet alleen tot tegenvallende inkomsten vanuit de kaartverkoop en lagere parkeerinkomsten, maar ook tegenvallende spin-off inkomsten (bv. hotelovernachtingen) en een imagooverlies voor de gemeente Almere.

Voortgang:

Bij de Verkenning Floriade 2022 in de zomer van 2020 is dit risico fors opgehoogd door het extra risico dat corona met zich meebrengt. Destijds ging het college er vanuit dat er medio 2021 een vaccin zou zijn (ook op basis van berichten van het RIVM), terwijl het college zich ook realiseerde dat hier geen absolute zekerheid over was. Zij hield er rekening mee dat het organiseren van de Floriade zou moeten voldoen aan de anderhalve meter samenleving. De gridstructuur en het 60 hectare grote terrein boden uitkomst hiervoor.

Nu ruim een half jaar verder zijn er diverse werkende vaccins tegen corona (een half jaar eerder dan verwacht). De verwachting is nu dat in Nederland begin juli iedereen die dat wil, kan zijn gevaccineerd met in ieder geval de eerste prik. Er worden diverse onderzoeken gedaan naar snel testen bij evenementen, theater en musea bezoek. Ook in de ons omringende landen (waar de meeste buitenlandse bezoekers vandaan komen) wordt op grote schaal gevaccineerd.

Risico inschatting:

Deze positieve wending in de bestrijding van het virus geeft ook een positieve wending aan het risico op de bezoekersaantallen. De omvang van het risico wordt gelijk gehouden (20% minder bezoekers), alleen het risicopercentage wordt lager ingeschat (80% ipv 100%).

Het is primair de verantwoordelijkheid van de Floriade Expo organisatie om de opbrengst kaartverkoop te realiseren. De verantwoordelijkheid voor de opbrengsten vanuit het parkeren liggen primair bij de gemeente.

Beheersmaatregelen:

Door contracten af te sluiten met touroperators, groepsarrangementen en voorverkoop van kaarten te realiseren, wordt meer zekerheid verkregen rondom de kaartverkoop.

Sponsoring / partnering

In de business case Floriade wordt een sponsorbijdrage ingerekend van bijna € 10 miljoen.

Risico beschrijving:

Als gevolg van onvoldoende interesse vanuit de markt in het Floriade evenement en/of de trends die we zien in de sponsoring van bedrijven (sponsoring in de vorm van grote financiële bijdragen loopt steeds verder terug) en een mogelijk verslechterde economische situatie, bestaat de kans dat de sponsoring onvoldoende van de grond komt, waardoor de ingerekende sponsorbijdrage niet (geheel) wordt behaald.

Voortgang:

Ook het risico op de sponsoring werd bij het Verkenning Floriade 2022 flink verhoogd. Door de coronacrisis is het binnenhalen van de € 10 miljoen sponsoring moeilijker doordat potentiële bedrijven het lastig hebben in de crisis.

Nu ruim een half jaar later is de situatie nog meer verslechterd. Door de harde lockdown vanaf december hebben bedrijven het nog lastiger gekregen. Er zijn nog steeds (bijna) geen sponsorgelden binnen gekomen. De tijd tot aan het evenement wordt steeds krappere en hiermee ook de tijd om de € 10 miljoen binnen te halen. Ten opzichte van de situatie rondom de sponsoring ten tijden van de Verkenning is het risico hierdoor groter geworden dat de sponsordoelstelling niet wordt gerealiseerd.

Risico inschatting:

In de risicoreserve wordt rekening gehouden met een bedrag aan tegenvallende partnerbijdragen van maximaal € 8 miljoen. Dit leidt tegen een vergrote kans van optreden (80%) tot een risicoreservering van € 6,4 miljoen.

Het is primair de verantwoordelijkheid van de Floriade Almere 2022 BV om de sponsoropbrengsten te realiseren.

Beheersmaatregelen:

Binnen de sponsoropbrengsten zijn drie categorieën benoemd:

- Focus op lokale en regionale partijen: kleinere sponsorpakketten van € 5.000. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de inzet (kennis en contacten) van afdeling EZ van de gemeente.
- Focus op strategische partners en integrale samenwerkingen: sponsorpakketten tussen € 5.000 en € 500.000 (ook in de vorm van barterdeals en combinaties van B2B arrangementen)
- Focus op nationaal en multinational: sponsorpakketten boven € 500.000

Tenderopbrengsten

In de business case is een bedrag opgenomen van € 4,0 miljoen voor concessieopbrengsten.

Risico beschrijving:

Als gevolg van de keuze voor een specifieke samenwerkingspartner, lokale ondernemers, duurzaamheidseisen, de wijze waarop de afrekening plaatsvindt, lagere bezoekersaantallen en/of de kwaliteit van de diensten (bijvoorbeeld catering en merchandise), bestaat de kans dat de opbrengsten lager zijn dan verwacht.

Voortgang:

In een aantal voorgaande Floriades was de catering een zwak punt. Om de kwaliteit van de catering omhoog te brengen is in de samenwerkingsovereenkomst (2016) met de Floriade Expo organisatie het target voor concessieopbrengsten reeds met € 1,0 miljoen verlaagd. In de komende periode worden keuzes gemaakt ten aanzien van het cateringsconcept en de wijze van afrekening: vast bedrag of percentage.

Aandachtspunten hierbij zijn:

- Hoge prijzen heeft een negatief effect op je bezoekersaantallen
- Prijzen moeten over het gehele terrein in lijn zijn met elkaar (deelnemers, partners, cateraar).
- Kwaliteit moet op hele terrein gelijk zijn.
- Liquiditeit aanbieder
- Zelfde sfeer en klantbeleving op het gehele terrein
- Aanbod in lijn met thema's (anders klopt het verhaal niet)

Risico inschatting:

Bij de kwantificering van het risico is rekening gehouden met 30% minder opbrengsten vanuit de catering, wat leidt tot € 1,2 miljoen minder opbrengsten. Er wordt rekening gehouden met een middelmatige kans van optreden (40%). Er wordt daarom vanuit de risicoreservering een bedrag van € 0,5 miljoen gereserveerd.

Het is primair de verantwoordelijkheid van de Floriade Expo organisatie om de concessie opbrengst te realiseren.

Beheersmaatregelen:

Bij de contractering zal op dit aspect de geïnventariseerde aandachtspunten moeten worden meegenomen in de keuzes die gemaakt gaan worden. In het 2e kwartaal van 2021 zullen de eerste contracten worden afgesloten.

Beheerbudget / parkmanagement

In de business case is een bedrag opgenomen van € 2,0 miljoen voor beheer van het terrein tot en met 2022.

Risico beschrijving:

Het risico bestaat dat de uitgangspunten die bij de berekening van de beheerkosten zijn gehanteerd in de praktijk niet haalbaar zijn en/of dat de kosten van het beheer voorafgaand aan en tijdens de Floriade hoger zijn dan inschat.

Voortgang:

Voor het beheer van het Floriade terrein is een bedrag opgenomen in de business case. Dit bedrag is extern getoetst. Echter, er is geen rekening gehouden met het definitief ontwerp van het arboretum. Het structureel beheer van het Arboretum is onderdeel van het definitief Ontwikkelingsplan dat met de samenwerkingspartner is opgesteld. Er wordt een parkmanagementorganisatie hiervoor ingesteld. In overleg met alle betrokken partijen is besloten om deze parkmanagementorganisatie pas na het evenement in te stellen. Nu en tijdens het evenement wordt het beheer opgepakt door gemeente, Floriade BV en Weerwater CV. Of het opgenomen budget in de business case hiervoor toereikend is, is nog niet duidelijk.

Risico inschatting:

Bij de kwantificering van het risico is rekening gehouden met € 1,5 miljoen extra kosten voor beheer en onderhoud. Er is rekening gehouden met een middelmatige kans van optreden (40%). Er wordt daarom vanuit de risicoreservering een bedrag van € 0,6 miljoen gereserveerd.

Het is primair de verantwoordelijkheid van de gemeentelijke programma organisatie en de Floriade Expo organisatie om zorg te dragen voor het beheer en onderhoud voorafgaand aan en tijdens de expositie.

Beheersmaatregelen:

Er zal strak gestuurd moeten worden op de kosten die berekend en ingeschat worden voor het beheer voor en tijdens de Expo.

Veiligheid

Voor het opstellen van een beveiligingsplan en coördinerende werkzaamheden is € 933.000 ingerekend in de business case van de gemeentelijke programma organisatie. In de business case van de Floriade Expo organisatie is € 1.600.000 opgenomen voor de beveiliging op het Floriadeterrein zelf.

Risico beschrijving:

De Floriade Expo organisatie is verantwoordelijk voor de veiligheid op het terrein en legt dit vast in het veiligheidsplan dat als basis dient voor de evenementenvergunning. Dit veiligheidsplan ziet toe op alle directe gevolgen van het evenement op het evenemententerrein, maar ook in de omgeving en de toestroom van bezoekers (aankomst en vertrek). Het budget wat de Floriade Expo organisatie hiervoor heeft, € 1.600.000, lijkt hiervoor toereikend.

Als gevolg van de huidige terrorisme dreiging, de beperkte kennis binnen de gemeente Almere van de beveiliging van een evenement met dergelijke omvang, het grote aantal regeringsleiders en de relatie met omliggende gebieden bestaat de kans dat aanvullende eisen worden gesteld om de veiligheid 'buiten de hekken' te garanderen. Wat extra kosten met zich mee kan brengen.

Voortgang:

Bovengenoemde aanvullende eisen kunnen leiden tot extra inzet aan de kant van de veiligheidsregio of gemeente. Op basis van het strategische veiligheidsplan dat in samenwerking met Floriade Expo organisatie, Politie, Brandweer, GHOR, Omgevingsdienst en diverse interne afdelingen binnen de gemeente (Verkeer, VTH, etc.) is opgesteld, wordt een plan voor toezicht en handhaving op het evenement en in de openbare ruimte uitgewerkt. Hierin komen de gemeentelijke taken, benodigde inzet en bijbehorende kostenraming aan de orde. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in de actualisatie van de risico reserve bij de Voortgangsrapportage 2021-1.

Risico inschatting:

Uitgaande van een bedrag tussen de €1 miljoen en € 2 miljoen en wetende dat er binnen de begroting van de gemeentelijke Programmaorganisatie Floriade nog ruimte is van circa € 900k wordt bij de risico inschatting rekening gehouden met additionele kosten van €1 miljoen tegen een hoge kans van optreden (60%). Er wordt daarom vanuit de risicoreserve een bedrag van € 0,6 miljoen gereserveerd voor veiligheid.

Beheersmaatregelen:

De (financiële) gevolgen vanuit het plan voor toezicht en handhaving op het evenement en in de openbare ruimte worden in het eerste kwartaal van 2021 in beeld gebracht en meegenomen in de actualisatie van de risicoreserve in de voortgangsrapportage 2020-1.

Bouwvergunningen

Risico beschrijving:

Als gevolg van de gewenste innovatieve investeringen die voor de Floriade zijn vereist bestaat de kans dat het vergunnings-verleningsproces hier (nog) niet klaar voor is. Tevens bestaat de kans dat vergunningen onder grote tijdsdruk en met onvoldoende kwaliteit aangevraagd worden. Met als gevolg vertraging in de vergunningverlening, dan wel niet verkrijgen van de juiste vergunningen. Dat kan er uiteindelijk toe leiden dat partijen afhaken, omdat het proces te lang duurt, te veel inspanning vergt en/of ze niet de vergunning verkrijgen die ze graag hadden gezien of dat er extra inzet moet worden geleverd op de behandeling van de vergunningen en het toezicht op de bouw

Voortgang:

Inmiddels is voor de bouwvergunningen een TaskForce ingesteld. Dit betreft een overlegvorm tussen gemeente, Floriade Expo organisatie, Amvest/Dura, Omgevingsdienst en waterschappen. Hier worden voornamelijk de voorbereidende processen in beeld gebracht en uitgelijnd. Daarnaast wordt in beeld gebracht welke gebouwen wanneer gerealiseerd worden. Deze worden dan in tijd teruggerekend (planning), zodat ingeschat kan worden wanneer bepaalde vergunningen zullen worden aangevraagd. Er staat een aantal vaste medewerkers klaar om deze vergunningen door te geleiden. Eventueel wordt er extra ingehuurd.

Er kan dan bij vergunningen een keuze worden gemaakt, tussen een:

- aanvraag met een gecertificeerde verklaring. Dat maakt het proces bij gemeente korter, namelijk binnen 4 weken;
- aanvraag zonder gecertificeerde verklaring. Normale tijdsduur van max. 14 weken.

Dit risico blijft bestaan bij onverwachte aanvragen of aanvragen kort voor het evenement. Dit kan tot extra druk leiden bij de afdeling VTH om betreffende vergunningsaanvragen tijdig te beoordelen. Hierbij kan extra inzet nodig zijn om de vergunningen tijdig afgerond te krijgen. Daarnaast wordt het risico gelopen dat op het laatste moment naar veel niet gecertificeerde ipv gecertificeerde aanvragen wordt geschakeld. Gevolg is extra inzet van de afdeling VTH.

Risico inschatting:

Bij de kwantificering van het risico is rekening gehouden met € 1,0 miljoen extra kosten voor de afdeling VTH. Er is rekening gehouden met een middelmatige kans van optreden (40%). Er wordt daarom vanuit de risicoreservering een bedrag van € 0,4 miljoen gereserveerd voor extra inzet op bouwvergunningen.

Beheersmaatregelen:

Er wordt voorzien dat veel vergunningen voor tijdelijke paviljoens pas in een laat stadium aangevraagd worden. De Taskforce Vergunningen van de gemeente Almere beoogt samen met de Floriade Expo organisatie om zoveel mogelijk vergunningen al in een vroeg stadium gereed te krijgen en zo te veel stapeling van werk te voorkomen.

Huidige planning is dat de aanvragen van de Floriade Expo organisatie zelf eerste kwartaal 2021 komen en die van de participanten in kwartaal 2 en 3. Op deze wijze kan de werklast acceptabel verdeeld worden.

Kwaliteit inzending

Risico beschrijving:

In het Expoplan van de Floriade Expo organisatie wordt gesproken over showcasewoningen waarin buitenlandse steden hun "paviljoen" kunnen inrichten. Daarnaast kunnen deelnemers ook met tijdelijke paviljoens deelnemen of gebruik maken van de overige kavels op het terrein.

Er moeten 192 kavels gevuld worden op het terrein ("witte" vlekken zijn niet wenselijk). Als gevolg van te lage kwaliteit van de inzendingen van de deelnemers, te weinig deelnemers of afzeggingen op het laatste moment bestaat de kans dat aanvullende investeringen nodig zijn om de kwaliteit van de expositie te kunnen garanderen.

Risico inschatting:

Bij het kwantificeren van het risico is vooralsnog alleen rekening gehouden met € 1,0 miljoen extra kosten voor een kwaliteitsslag op de inbreng van de deelnemers. Er is rekening gehouden met een hoge kans van optreden namelijk 60%. Er wordt daarom vanuit de risicoreservering een bedrag van € 0,6 miljoen gereserveerd.

De kwaliteit van de inzendingen is primair de verantwoordelijkheid van de Floriade Expo organisatie.

Beheersmaatregelen:

Er is altijd een kans dat een deelnemer op het laatste moment afzegt. Het blijft zaak om goed in gesprek te blijven met de verschillende deelnemers over hun bijdrage aan de expositie.

Avondprogrammering

Risico beschrijving:

In de bieding van samenwerkingspartner Amvest wordt uitgegaan van het aanbieden van overnachtingen tijdens het evenement. Een vereiste hiervoor is een goede (avond)programmering. Voor de invulling hiervan worden extra kosten gemaakt, hiertegenover worden ook extra inkomsten verwacht vanuit de overnachtingen (kaartverkoop voor twee dagen; horeca- en merchandise opbrengst etc.). Dit is nu neutraal ingerekend in de business case van de Floriade Expo organisatie. Amvest rekent op een bezetting van 70% van de aangeboden logies.

Als gevolg van het niet behalen van een bezettingsgraad van 70% op de overnachtingen op het terrein door Amvest bestaat de kans dat de (avond)programmering en de daarmee gemoeide kosten niet worden terugverdiend, waardoor een negatieve kostenpost hierop resulteert.

Voortgang:

Er is nog geen duidelijkheid over de invulling van de Flores-woontoren en aanvullende logiesmogelijkheden. Duidelijkheid hierover wordt in Q1 2021 verwacht waarna de besluitvorming over een eventuele avondprogrammering op het Expo-terrein zal plaatsvinden.

Afgelopen kwartaal is de programmering uitgewerkt op basis van het beschikbare budget van € 2,0 miljoen. Hiervoor is een goede basisprogrammering neergelegd. Voor een kunst & cultuur programmering dat past bij de omvang van een Floriade ligt de ambitie hoger, daarom wordt de komende periode via subsidiewerving en sponsoring getracht het budget te verhogen.

Risico inschatting:

Bij de kwantificering van het risico is rekening gehouden met € 3,3 miljoen extra kosten die nodig zijn om een goed programma voor kunst en cultuur neer te zetten. Er is rekening gehouden met een hoge kans van

optreden, namelijk 60%. Er wordt daarom vanuit de risicoreservering een bedrag van € 2,0 miljoen gereserveerd.

Het is primair de verantwoordelijkheid van de Floriade Expo organisatie om een goede (avond)programmering neer te zetten.

Beheersmaatregelen:

Wanneer de definitieve programmering bekend, kan het risico beheerst worden door:

- extra middelen te regelen vanuit subsidies, fondsen en sponsoring op cultureel gebied.
- de mogelijkheid om de programmering af te schalen

Busvervoer

In de business case van de Floriade Expo organisatie is €1,2 miljoen ingerekend voor het busvervoer van bezoekers vanaf de parkeerlocaties en de NS naar het Floriade-terrein.

Risico beschrijving:

In eerste instantie werd rekening gehouden met één parkeerlocatie buiten de stad, parkeren op loopafstand naast het Floriade terrein en parkeren in de stad (danwel bezoekers reizend met het openbaar vervoer). De parkeerlocaties zijn nu gewijzigd in één locatie aan de rand van de stad, waarvoor busvervoer moet worden geregeld. Enerzijds is er dus een uitbreiding van benodigd busvervoer, terwijl anderzijds ook wordt geconstateerd dat de inkoopkosten voor het vervoer zijn gestegen. Er bestaat een kans dat de ingerekende €1,2 miljoen niet toereikend is.

Voortgang:

Uit een eerste offerte uitvraag blijkt dat de €1,2 miljoen niet toereikend is voor het busvervoer van NS en de beoogde parkeerplaats naar het terrein. Inmiddels zijn verschillende gesprekken met de vervoerder gevoerd en is de eerste offerte naar beneden bijgesteld. Nog steeds is dit bedrag ruim hoger dan in de begroting is meegenomen. Er wordt hierbij nog gekeken naar allerlei mogelijkheden om dit tekort in te perken.

Risico inschatting:

Bij de kwantificering van het risico is rekening gehouden met €5,0 miljoen extra kosten voor het busvervoer van NS / parkeerplaatsen naar het terrein. Er wordt rekening gehouden met een middelmatige kans van optreden (40%). Er wordt daarom vanuit de risicoreservering een bedrag van € 2,0 miljoen gereserveerd. Het is primair de verantwoordelijkheid van de Floriade Expo organisatie om het vervoer vanaf station, dan wel vanaf de parkeerplaats te organiseren.

Beheersmaatregelen:

Er wordt onderzoek gedaan welke consequenties er zijn wanneer een bijdrage wordt gevraagd aan de bezoeker voor het busvervoer. Daarnaast wordt nog gekeken naar subsidies en bijdragen van derden.

Onvoorzien BV

In de initiële aanvraag van de Floriade Expo organisatie bij de herijking van de business case 2019/2020 werden extra middelen aangevraagd voor niet voorziene uitgaven. Deze post is niet hard toegezegd, maar is meegenomen in de risicoreservering

Risico beschrijving:

Als gevolg van onvoorziene zaken bestaat de kans dat er kosten moeten worden gemaakt, die niet zijn opgenomen in de huidige business case van de Floriade Expo organisatie.

Risico inschatting:

Bij de kwantificering van het risico is rekening gehouden met € 1,8 miljoen extra kosten tegen een hoge kans voor voorkomen (60%). Daarom is er € 1,1 miljoen meegenomen in de risicoreserve.

Beheersmaatregelen:

Om de uitgaven op de Floriade verder te beheersen wordt strak gestuurd op de financiën. Bij dreigende tekorten zal als eerste gekeken moeten worden of er mogelijkheden zijn om te bezuinigen op andere kostenposten. Daarnaast zal moeten worden onderzocht of er geen mogelijke andere financieringsbronnen, zoals subsidies of bijdragen derden, zijn om het tekort op te lossen. Pas als laatste mogelijkheid zal worden gekeken naar de risicoreserve.

Exploitatie Toren 2

De Floriade Expo organisatie heeft met Weerwater CV de afspraak gemaakt om toren 2 te huren tijdens het evenement. De Floriade Expo organisatie zal de appartementen in deze toren in richten om deze tijdens de expo als overnachtingsmogelijkheid aan te bieden aan de deelnemers van het evenement.

Risico beschrijving:

Als gevolg van een niet kostendekkende huurprijs of als gevolg van leegstand van de appartementen tijdens de expo bestaat de kans dat de kosten die worden gemaakt voor de appartementen niet worden terugverdiend.

Risico inschatting:

Bij de kwantificering van het risico is rekening gehouden met € 2,0 miljoen minder huuropbrengsten tegen een middelmatige kans (40%) van optreden. Hierdoor is er een bedrag opgenomen in de risicoreservering van € 0,8 miljoen.

Risico bijdrage derden

Risico beschrijving:

In de berekening bij de herijking van de business Case van de Floriade Expo organisatie is rekening gehouden dat de Floriade Expo organisatie door in kind leveringen een bedrag van € 0,5 miljoen kan besparen in de business case. Dit is onder andere de verwachting bij het zogenaamde 'WOW'-groen. Er bestaat de kans, door bijvoorbeeld de economische situatie na de coronacrisis, dat deze in kind leveringen niet kunnen worden geëffectueerd.

Risico inschatting:

Bij de kwantificering van het risico is rekening gehouden met € 0,5 miljoen extra kosten tegen een middelmatige kans (40%) van optreden. Hierdoor is er een bedrag opgenomen in de risicoreservering van € 0,2 miljoen.

Beheersmaatregelen:

Om de uitgaven op de Floriade verder te beheersen wordt strak gestuurd op de financiën. Bij dreigende tekorten zal als eerste gekeken moeten worden of er mogelijkheden zijn om te bezuinigen op andere kostenposten. Daarnaast zal moeten worden onderzocht of er geen mogelijke andere financieringsbronnen, zoals subsidies of bijdragen derden, zijn om het tekort op te lossen. Pas als laatste mogelijkheid zal worden gekeken naar de risicoreserve.

Achtervang

Door de wijziging die zijn aangebracht in de risicoreserve zou er € 0,3 miljoen kunnen vrijvallen vanuit de reserve. Op dit moment wordt echter een integrale risico analyse uitgevoerd, waar wellicht nieuwe risico's of andere inschattingen worden gemaakt. Daarom wordt dit bedrag vooralsnog in de reserve gelaten.

Floriade grondexploitatie

Het risico van de grondexploitatie Floriade is gebaseerd op :

- De algemene marktrisico's binnen het plan. De algemene marktscenario's die van toepassing zijn, zijn gebaseerd op de laatst bestuurlijk vastgestelde MPG.
- Een totaaloverzicht van het risicoprofiel opgebouwd uit gewogen projectrisico's, gewogen projectkansen en algemene marktrisico's.

- Een toelichting op de projectrisico's en projectkansen. Hierbij worden aard, omvang, kans van optreden en beheersmaatregelen vermeld.
- Niet verrekenbare btw in verband met het evenement .

De toetsing en kwantificering van de risico's heeft conform de Kadernota Integraal risicomanagement en weerstandsvermogen van de gemeente Almere plaatsgevonden.

Beheersmaatregelen

In deze fase van het proces zijn er nog geen beheersmaatregelen getroffen.

Financiële Inschatting

Binnen deze grondexploitatie zijn er diverse proces – en ontwerprisico's onderkend.

Ongewogen is het risicobedrag € 5,3 miljoen. In totaal is het gewogen risicobedrag op basis van de diverse kans percentages berekend op € 2,1 miljoen. Een nadere toelichting op de risico's in de grondexploitatie Floriade zijn terug te vinden in de geactualiseerde MPGGA 2021

5.6 Verbonden partijen

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaot- of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Bij een financieel belang kan de gemeente financieel worden aangesproken wegens het functioneren van de verbonden partij, of kan de gemeente geld kwijtraken bij een faillissement van de partij.

Deze actualisatie heeft plaatsgevonden op 19 maart 2021. Op deze datum hebben wij nog niet alle cijfers van de verbonden partijen ontvangen. Deze worden toegevoegd zodra ze beschikbaar komen.

Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk beleid is gericht op de beperking van het aantal verbonden partijen, enerzijds uit oogpunt van transparantie van bestuur, anderzijds uit oogpunt van risicobeheersing. De mate van invloed en sturing wordt mede bepaald door de rechtsvorm, de vertegenwoordiging op bestuurlijk en ambtelijk niveau (voorbereidingsgroepen). De beslissing met betrekking tot het aangaan of beëindigen van de samenwerking met een verbonden partij wordt bewust genomen en periodiek heroverwogen. Voor het aangaan van een verbonden partij constructie is een expliciete goedkeuring van de gemeenteraad noodzakelijk. De kaders zijn in 2010 vastgesteld in de kadernota Verbonden partijen.

Overzicht type verbonden partijen

nr.	naam verbonden partij	Programma
Gemeenschappelijke regelingen		
1	Veiligheidsregio Flevoland	Veiligheid
2	GGD Flevoland	Zorg en Welzijn
3	Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek	Ruimte en wonen
4	Gebiedsontwikkeling Oosterwold	Ruimte en wonen
5	Werkvoorzieningsschap Tomingroep	Werk en inkomensondersteuning en inclusiviteit
Vennootschappen		
6	Tomingroep bv	Werk en inkomensondersteuning en inclusiviteit
7	Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC)	Duurzaam, leefbaar en bereikbaar
8	IbbA Lieven de Key	Ruimte en wonen
9	IbbA Ymere	Ruimte en wonen
10	Floriade Almere 2022 bv	Duurzaam, leefbaar en bereikbaar
11	Omala NV	Bestuur, inwoners en economie
12	Omala Airport Garden City CV	Bestuur, inwoners en economie
13	Techofonds Flevoland	Bestuur, inwoners en economie
14	Alliander	Financiën
15	Vitens	Financiën
16	Bank Nederlandse Gemeenten	Financiën

01 Veiligheidsregio Flevoland

Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Veiligheid
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.veiligheidsregioflevoland.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De burgemeester van Almere is voorzitter van het bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De jaarlijkse Almeerse bijdrage aan de Veiligheidsregio Flevoland bedraagt circa € 11 miljoen en wordt bepaald op basis van het aantal inwoners en de oppervlakte per deelnemende gemeente.

Openbaar belang

Het waarborgen van de veiligheid van de inwoners van Almere op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	9,8	10,3	9,4	9,7
vreemd vermogen	10,8	11,7	10,3	10,8
resultaat jaarrekening		1,6		
jaarlijkse bijdrage	11,1	11,1	10,3	10,8

De jaarrekening van de Veiligheidsregio Flevoland sluit met een positief resultaat van € 1,6 miljoen. Dit resultaat komt voort uit verschillende voor- en nadelen uit de diverse kolommen van de veiligheidsregio. Het jaar 2020 stond voor de veiligheidsregio vooral in het teken van covid-19. Financiële voordelen zijn ontstaan door o.a. latere invulling van vacatures, het niet doorgaan van opleidingen en trainingen en voordeel door de samenvoeging van de meldkamers van Flevoland en Gooi en Vechtstreek. Er loopt momenteel een geschillenprocedure over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Met deze wijziging willen de zes gemeenten waar de veiligheidsregio voor werkt een nieuwe methode van kostenverdeling invoeren. In 2021 wordt hierover definitief een besluit genomen.

Risico's en risicobeheersing

De mate waarin de Veiligheidsregio Flevoland in staat is om de ingeschatte risico's financieel op te vangen, wordt zichtbaar gemaakt via de risicoparagraaf en het weerstandsvermogen (algemene reserve). Het totaalbedrag van de risico's bedraagt € 9,8 miljoen, met een gemiddelde 'risicofactor' (kans) van ca. 25%. Dit komt neer op een te reserveren risicobedrag van € 2,6 miljoen. De belangrijkste risico's zijn:

- **Taakdifferentiatie brandweerpersoneel**

Als gevolg van Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren wordt er nu nader gekeken naar een uitwerken van de taakdifferentiatie tussen beroeps en vrijwilligers. Hierbij moet de uitkomst zijn dat er objectief gesteld kan worden dat er een verschil is tussen beroeps en vrijwilligers. De financiële gevolgen hiervan worden geschat op € 7 miljoen. Met een geschatte kans van 30% levert dit een risicoreservering van € 2,1 miljoen op.

- **Opbrengsten openbaar meldsysteem (OMS)**

De veiligheidsregio's ontvangen een vergoeding voor de kosten die het openbaar meldsysteem (OMS) met zich meebrengt. Landelijk wordt gewerkt aan een andere inrichting van het OMS-stelsel. Deze andere inrichting wordt zorgvuldig stap voor stap ingevoerd. Omdat de baten mogelijk wegvallen door het aanpassen van OMS-contracten ontstaat er financieel risico. De omvang van dit risico bedraagt € 0,3 miljoen.

02	GGD Flevoland
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Zorg en welzijn
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.ggdlevoland.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Welzijn, Jeugd, Onderwijs, Ouderen en Gezondheid is voorzitter van het bestuur van de GGD.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Almere neemt samen met de andere gemeenten in de provincie Flevoland deel in de gemeenschappelijke regeling GGD Flevoland.

Openbaar belang

Op basis van de Wet Publieke Gezondheid voert de GGD de preventieve gemeentelijke taken uit op het gebied van de volksgezondheid, te weten jeugdgezondheidszorg 0 tot 19 jarigen, infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en taken ter bevordering van de gezondheid van jong en oud.

Financiële positie

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	7,0	7,3	6,0	6,0
vreemd vermogen	11,4	18,4	8,5	8,5
resultaat jaarrekening		0,4	0	0
jaarlijkse bijdrage	4,4	4,4	4,4	4,4

bedragen x € 1 miljoen

Risico's en risicobeheersing

De mate waarin de GGD in staat is om de ingeschatte risico's financieel op te vangen, wordt zichtbaar gemaakt via de risicoparagraaf en het weerstandsvermogen (algemene reserve). Het totaalbedrag van de risico's bedraagt € 37,6 miljoen, met een gemiddelde 'risicofactor' (kans) van 6%. Dit komt neer op een te reserveren risicobedrag van € 2,2 miljoen. De belangrijkste risico's zijn:

1. **Vraaguitval van plus en markt taken**

Dit betreft een risico over de fluctuatie in taken en subsidie aanvragen. Bij iedere nieuwe/te verlengen aanvraag bestaat het risico dat deze lager uitvalt. De omvang van dit risico bedraagt € 738.000.

2. **Samenwerking Regionale Ambulance Voorziening (RAV) en Regio Gooi & Vechtstreek**

Werkprocessen in de ondersteunende diensten van beide partijen zullen zoveel mogelijk worden samengevoegd. Dit kan leiden tot een (tijdelijk) verhoogd niveau van de kosten voor de ondersteunende diensten van de RAV.

3. **Covid-19**

De GGD heeft een voorschot ontvangen van het VWS voor corona gerelateerde meerkosten. De afrekening hiervan moet nog plaatsvinden. Het risico bestaat dat een deel van het voorschot terugbetaald moet worden indien het VWS niet eens is met de gemaakt kosten door GGD.

4. **Schaalnadeel Meldkamer**

Dit risico is gerelateerd aan het uitstel van de gezamenlijke meldkamer Midden-Nederland. Dit leidt tot een verwacht financieel tekort.

Realisatie:

De GGD Flevoland zet zich voortdurend in voor het bevorderen van een gezonde leefstijl, een goede publieke gezondheid en een veilige leefomgeving voor de bewoners van Flevoland.

De GGD heeft een provinciaal uitvoeringsplan publieke gezondheid 2018-2021 gerealiseerd, gebaseerd op het gemeentelijke gezondheidsbeleid, de lokale behoeften en de gezondheidsstatus van Almere. Aan de aanpak Gezond Gewicht Almere (AGGA) heeft de GGD intensief meegewerkt. GGD Flevoland voert voor de regio's Flevoland en Gooi & Vechtstreek de taken uit rondom het Centrum voor Seksuele Gezondheid en werkt intensief samen met GGD Gooi & Vechtstreek aan de medische milieukunde, algemene infectieziektebestrijding en tuberculosebestrijding. De GGD Flevoland is betrokken bij de implementatie van de Omgevingswet, waaronder een adviserende rol aan de voorkant bij afwegingen over de (her)inrichting, beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Met ingang van 1 januari 2020 is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de veiligheidsregio's Flevoland en regio Gooi & Vechtstreek. Zowel bij de RAV als GGD wordt op verschillende terreinen samengewerkt of wordt de mogelijkheid hiertoe onderzocht. Beide regio's werken vanaf 2019 intensief samen. Deze samenwerking omvat ook de regionale ambulancevoorziening Regionale ambulancevoorziening (RAV) Flevoland en RAV Gooi & Vechtstreek.

03 Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV)

Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Ruimte en wonen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.ofgv.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Openbare Ruimte en Milieu en sinds halverwege 2018 de wethouder Financiën, Wonen, Mobiliteit, Sport en Dienstverlening is afgevaardigde in het algemeen bestuur van de OFGV namens de gemeente Almere.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft 10,2% van het stemrecht in het algemeen bestuur van de OFGV. De Almeerse jaarbijdrage aan de OFGV bedraagt circa € 1,4 miljoen (dit is exclusief de kosten van de resterende wettelijk over te dragen taken). Meerwerk opdrachten zijn mogelijk en zijn als zodanig vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. De gemeente Almere heeft geen inleg gedaan in de vorm van aandelen of verstrekking van leningen. De gemeente Almere heeft geen garantie verstrekt aan de OFGV.

Openbaar belang

Het is noodzakelijk om de kwaliteit en professionaliteit van de vergunningverlening, het toezicht, de handhaving en de samenwerking binnen het omgevingsrecht op een hoger peil te brengen. Burgers vragen dit vanuit de behoefte van veiligheid. Bedrijven verlangen dit vanuit de urgentie van onderlinge gelijke behandeling: duidelijke vergunningen, professioneel toezicht en transparante handhaving. Bovendien is regionale samenwerking sinds de inwerkingtreding van de Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving voorgeschreven.

Financiële positie

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	1,5	1,3	0,7	0,9
vreemd vermogen	4,9	4,9	6,1	4,7
resultaat jaarrekening	0	0,6	0	0
jaarlijkse bijdrage	0,9	0,9	0,9	0,9

bedragen x € 1 miljoen

Het voorlopig rekeningresultaat 2020 is € 0,6 miljoen positief en bestaat uit de volgende componenten: voordelig resultaat op de reguliere budgetten van € 0,3 miljoen, voordelig resultaat uit extra baten € 0,2 miljoen en voordelig resultaat uit directe productie budgetten € 0,1 miljoen. Het positieve resultaat op de reguliere lasten is in belangrijke mate gerelateerd aan de coronapandemie. De extra baten bestaan uit meerwerkopdrachten voor de deelnemende partijen, opbrengsten uit de opleidingen georganiseerd voor derden en afwikkelingsverschillen. De legesopbrengsten vielen in 2020 lager uit dan geraamd. De kosten voor beheergrondwatermeetnet zijn ook lager. Dat heeft geresulteerd in een voordelig resultaat op de directe productiekosten. Eind 2020 is door de gemeente met de OFGV de overeenkomst afgesloten voor de overdracht van de resterende basistaken per 1 januari 2021. Dit is een eis van de provincie in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT).

Risico's en risicobeheersing

De vrije beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt in 2021 naar schatting € 674.160. De benodigde weerstandscapaciteit komt uit op € 721.250. De verhouding tussen het vrije beschikbare en benodigde weerstandsvermogen is 0.93 en valt binnen een afgesproken bandbreedte van 0,8 – 1.2 conform de geactualiseerde Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement van de OFGV.

De OFGV heeft op basis van een interne analyse de belangrijkste risico's bepaald en opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen. De belangrijkste risico's zijn:

1. **Indexering**

In de geactualiseerde Gemeenschappelijk Regeling heeft het algemeen bestuur afspraken gemaakt rondom de indexering van de OFGV begroting. Bij de vaststelling van de begroting wordt de toekomstige kostenstijging geanalyseerd. Ook wordt in de loop van het begrotingsjaar aandacht besteed aandacht besteed en gemonitord of het toegekende indexpercentage toereikend is voor de werkelijke kostenstijging. Indien nodig wordt aan het bestuur gerapporteerd zodat eventuele maatregelen kunnen worden getroffen. Voor dit risico heeft OFGV zelf rekening gehouden met € 0,1 miljoen in het weerstandsvermogen.

2. **Eisen aan de taakuitvoering**

De begroting is gebaseerd op een uniforme VTH-procesgang. Sommige deelnemers leveren papieren dossiers aan. Dit leidt tot lagere efficiency. De tegenvallende efficiency wordt geschat op 2% van de loonsom en komt uit op € 0,2 miljoen. Hiervoor is een risicobedrag van € 0,1 miljoen opgenomen in het weerstandsvermogen van de OFGV.

3. **Taakverandering naar aanleiding van Omgevingswet**

Met de komst van de Omgevingswet gaat er vanaf 1 januari 2021 veel veranderen op bodemgebied. De OFGV gaat er vanuit dat de gemeenten voorsnog deze taken beleggen bij de OFGV en dat deze verandering alleen tot verschuiving in de financiering zal leiden. Vanuit het risicoperspectief: zolang er geen vaste afspraken zijn gemaakt loopt de OFGV een risico. Voor dit risico is een risicobedrag van € 0,3 miljoen gereserveerd binnen het weerstandsvermogen van de OFGV.

Actualiteit 2020

Op dit moment wordt door de OFGV in beeld gebracht wat er nodig is om aan de wettelijke verplichtingen op het gebied van duurzaamheid en energie te voldoen. Het is nog te vroeg om hierover al met zekerheid iets over te kunnen zeggen.

04 Gebiedsontwikkeling Oosterwold

Vestigingsplaats	Almere
Programma	Ruimte en wonen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	www.almere.nl/oosterwold

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De portefeuillehouder Ruimtelijke & Economische ontwikkeling, Onderwijs & Arbeidsmarkt van centrumgemeente Almere is voorzitter van het Bestuurlijk Overleg Oosterwold.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft in totaal € 0,6 miljoen (waarvan de helft vanuit het Fonds Verstedelijking Almere) voorgefinancierd, waarvan nu nog € 0,25 miljoen resteert. Almere neemt samen met de gemeente Zeewolde deel in de gemeenschappelijke regeling Gebiedsontwikkeling Oosterwold. Naast de voorfinanciering vinden er geen dotaties door de gemeente Almere plaats. Indien de voorziening kostenverhaal Oosterwold onverhoopt negatief wordt, dan zullen de deelnemende partijen financieel moeten bijspringen.

Openbaar belang

Oosterwold komt tot stand in een samenwerking met het Rijk (Rijksvastgoedbedrijf; RVB) en de gemeente Zeewolde. Om de ontwikkelstrategie uit te kunnen voeren is een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie in het leven geroepen door middel van het oprichten van een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumgemeenteconstructie: de Gemeenschappelijke Regeling Gebiedsontwikkeling Oosterwold (GRGO). De gebiedsregisseur is de leidinggevende van deze uitvoeringsorganisatie. De portefeuillehouders Ruimtelijke Ordening van de gemeenten Almere en Zeewolde vormen het Intergemeentelijk Overleg. Dit overleg heeft een coördinerende, afstemmende en besluit voorbereidende functie ten aanzien van de uitvoering van de regeling. Naast de gemeenten kunnen het RVB, de provincie Flevoland en het Waterschap Zuiderzeeland worden uitgenodigd voor dit overleg. Alsdan hebben zij een adviserende functie zonder stemrecht. Het intergemeentelijk overleg aangevuld met RVB, de provincie Flevoland en het Waterschap Zuiderzeeland wordt het Bestuurlijk Overleg Oosterwold genoemd. De gemeente Almere fungeert hierbij als centrumgemeente en voert de administratie.

Financiële positie

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	0	0	0	0
vreemd vermogen	12.920	16.747	12.990	13.579
resultaat jaarrekening	0	0	0	0
jaarlijkse bijdrage	0	0	0	0

Risico's en risicobeheersing

Indien de kavelverkoop (het afsluiten van anterieure overeenkomsten door initiatiefnemers) stagneert bestaat de kans dat de uitgaven de inkomsten overstijgen. Aangezien de baten voor de kosten uit gaan, kan er adequaat gestuurd worden op de uitgaven en zijn zodoende de financiële risico's beter beheersbaar. Indien blijkt dat bij de afronding van het project meer exploitatiebijdragen ontvangen zijn dan dat er aan kostenverhaal is uitgegeven dan is er sprake van een terugbetalingsverplichting. Door middel van tussentijdse rapportages wordt de financiële stand van zaken bewaakt. Ook wordt hierbij meerjarig de stand van de voorziening op basis van prognoses in de gaten gehouden. De rapportages worden met de gebiedsmanager besproken. Daarnaast wordt twee keer per jaar de financiële stand van zaken besproken in het Bestuurlijk Overleg Oosterwold. De gemeente Almere fungeert als centrumgemeente. Rapportage over Oosterwold vindt plaats in bijlage Kostenverhaal Oosterwold.

05/06

GR Werkvoorzieningschap Tomingroep en Tomingroep BV

Vestigingsplaats	Hilversum
Programma	Werk en inkomensondersteuning en inclusiviteit
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.tomingroep.nl/over-tomingroep/algemeen-bestuur

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

Ingevolge de GR heeft Almere één zetel in het algemeen bestuur. Op dit moment levert Almere de voorzitter van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur in de persoon van portefeuillehouder Werk & Inkomen, Integratie en Wonen met Zorg. Het Werkvoorzieningsschap Tomingroep is enig aandeelhouder van Tomingroep BV. De stemverhoudingen wijzigen jaarlijks omdat deze gelijk gesteld worden aan een financiële sleutel die ook per jaar muteert, namelijk het gemiddeld aantal sw-ers per deelnemende gemeente dat over de afgelopen tien jaar (voortschrijdend gemiddelde) bij Tomin werkzaam was. Op 31-12-2020 is het aandeel van Almere circa 45%.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Ter uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) verleent Almere het Werkvoorzieningschap jaarlijks een bijdrage die (maximaal) zo groot is als de Wsw doeluitkering van het Rijk. Op grond van de GR waarborgen de gemeenten de leningen en rekening-courant van het schap naar evenredigheid van het aantal inwoners op 1 januari van het jaar waarin de overeenkomst voor de betreffende transactie wordt gesloten. Volgens een samenwerkingsovereenkomst tussen het Werkvoorzieningschap en Tomingroep BV staat het Werkvoorzieningschap borg voor leningen. Krachtens deze overeenkomst garandeert Tomingroep BV een nihil resultaat bij het Werkvoorzieningschap.

Openbaar belang

Het verschaffen van aangepast werk ter uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het Werkvoorzieningschap is verantwoordelijk voor juiste uitvoering van de wet. Tomingroep BV is verantwoordelijk voor een bedrijfseconomisch verantwoorde uitvoering van de wet.

Financiële positie

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	1,9	1,9	1,9	1,9
vreemd vermogen	10,5	10,5	10,4	10,2
resultaat jaarrekening	0	0	0	0
jaarlijkse bijdrage	9,2	9,9	9,2	9,9

Bedragen eind 2020 in de realisatie en begroting zijn inclusief €0,7 miljoen Rijkscompensatie SW-bedrijven in verband met corona.

Risico's en risicobeheersing

1. De omzet van de BV kan terugvallen door verminderde vraag (waaronder verminderde opdrachten vanuit GR gemeentes) onder meer in verband met bezuinigingen. Dat kan een negatieve invloed op het resultaat van de BV hebben.
2. Rijksbezuinigingen op de Wsw leiden tot verminderde inkomsten in het Werkvoorzieningsschap, waardoor het bruto resultaat van het Werkvoorzieningsschap zal verslechteren. De compenserende bijdrage van de BV zal dan opgebracht moeten worden uit opgebouwde reserves waardoor er wordt ingeteerd op het eigen vermogen.
3. De rijkssubsidiebijdrage per Wsw-geïndiceerde daalt naar het wettelijk minimumloon. Dat is duizenden euro's minder dan het huidige subsidiebedrag per Wsw-geïndiceerde. De huidige Wsw-populatie behoudt haar arbeidsrechten (welke zijn vastgelegd in de cao Sociale Werkvoorziening). De negatieve

resultaten die hieruit voortvloeien leiden tot een financieringsvraagstuk en tot de noodzaak om de organisatie te herstructureren. Het eigen vermogen kan het nadelig resultaat compenseren waarna de GR gemeentes verantwoordelijk zijn voor het verlies.

Zes maal per jaar vindt er een vergadering van het dagelijks bestuur of algemeen bestuur plaats, waarin wetswijzigingen, beleidsvoornemens, strategieën, de begrotingen, de jaarrekeningen, management-informatie en lopende zaken worden besproken dan wel vastgesteld.

Om het risico voor de gemeente te beperken zijn de volgende acties ondernomen:

- Op financieel en beleidsniveau wordt structureel en minimaal vier keer per jaar overleg gepleegd om waar nodig bij te sturen.
- Tomingroep heeft een bedrijfsplan uitgewerkt dat de herstructurering inzichtelijk maakt. Er is vertrouwen dat dit bedrijfsplan toereikend is om de kortingen op te vangen. Mede doordat de deelnemende gemeentes (tevens opdrachtgevers) aan de GR Tomin inhoudelijk zeer nauw betrokken zijn bij het proces en de herstructurering.

Actualiteit 2020

In 2017 is de gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningsschap Tomingroep gewijzigd (door gemeenteraad Almere vastgesteld op 18 mei 2017). In deze gewijzigde versie is het specifieke artikel voor de borgstelling voor de rente, aflossing en kosten van de vaste geldleningen alsmede de bankrekening komen te vervallen.

Hiervoor in de plaats is een regeling binnen de gemeenschappelijke regeling van kracht geworden. deze houdt onder meer in dat het algemeen bestuur een extra bijdrage van de deelnemende gemeenten kan vaststellen als de exploitatie niet sluitend blijkt te zijn. Een extra gemeentelijke bijdrage kan eveneens aan de orde zijn als het resultaat van het Werkvoorzieningsschap negatief is en het gezamenlijk eigen vermogen van het werkvoorzieningsschap en Tomin BV onvoldoende is om dit op te vangen.

Tot in 2019 waren er geen signalen dat deze risico's zich zouden kunnen voordoen. Tomin heeft echter - voor het eerst in ruim 25 jaar - over 2019 een tekort van € 2,8 miljoen gerealiseerd voor Tomin BV. Dit tekort werd veroorzaakt door een groot aantal (veelal) incidentele factoren (verliesgevend groenbestek, hoge inhuurkosten i.v.m. uitvallen sleutelfunctionarissen e.d.). Het tekort over 2020 zal nog hoger uitvallen als gevolg van de coronapandemie. De tekorten kunnen worden afgedekt uit het eigen vermogen. Er zit echter volgens Tomin ook een structurele component in het tekort dat veroorzaakt wordt door het (in toenemende mate) werken met P-wetters ter vervanging van SW-ers. Omdat deze meer begeleiding vragen en hogere bijkomende kosten (o.a. bedrijfskleding e.d.) met zich meebrengen, zet dit druk op de exploitatieresultaten. Op basis van deze ontwikkeling wordt door de regiogemeenten momenteel onderzoek gedaan naar het antwoord op de volgende vragen:

1. Op welke wijze willen de regiogemeenten samenwerken bij de uitvoering van hun arbeidsmarktbeleid voor mensen met een (tijdelijke) afstand tot de arbeidsmarkt?
2. Is door ontwikkeling van de huidige sociale werkvoorziening (Tomin) richting een arbeidsontwikkelbedrijf dat zowel SW- als Participatiewet activiteiten uitvoert gewenst, gezien het antwoord op vraag 1 ?
3. In welke vorm is samenwerking tussen de deelnemende gemeentes van de huidige regeling daarbij het meest passend ?
4. Wat is de rol van Tomin daarbij ?

Dit onderzoek loopt nog en zal mede bepalend zijn voor de toekomstige koers van Tomin.

07 Huisvuilcentrale Noord Holland (HVC)

Vestigingsplaats	Alkmaar
Programma	Duurzaam, leefbaar en bereikbaar
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.hvcgroep.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Wonen, Mobiliteit, Sport en Dienstverlening is afgevaardigde in de Algemene Ledenvergadering namens de gemeente Almere en werkt daarbij in de voorbereiding samen met andere Flevolandse aandeelhouders. De gemeente Almere is qua inwonersaantal de grootste gemeentelijke aandeelhouder van de HVC. Qua stemrecht de op één na grootste gemeentelijke aandeelhouder.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft 173 aandelen (van de 2.914) en heeft daarmee 5,9% van het stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van HVC. De aandelen hebben een nominale waarde van € 45,45 per aandeel en staan voor een totaalwaarde van € 7.863 op de balans. Almere staat garant voor de langlopende leningen. De omvang van deze leningen op 31 december 2020 is € 617 miljoen (€ 628 miljoen eind 2019), het aandeel van Almere hierin bedraagt € 36,4 miljoen (€ 37,3 miljoen eind 2019). Bij een faillissement is dit het maximale risico voor de gemeente Almere.

Openbaar belang

HVC verbrandt het huishoudelijk afval uit Almere op een milieuverantwoorde wijze. Almere koopt voor de openbare ruimtes tegen een voordelig aandeelhouderstarief energie in, die wordt teruggewonnen bij de afvalverbranding. Almere werkt samen met HVC aan duurzame initiatieven (zon en wind). HVC acteert als grondstoffen makelaar en verwerker van plastic, metaal en drankkartons als resultaat van een openbare aanbesteding.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	126,5	142,3	126,9	139,7
vreemd vermogen	732,6	694,5	870,5	854,1
resultaat jaarrekening	10,1	15,2	0,01	0,02
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Risico's en risicobeheersing

Het grootste risico is dat bij een faillissement van de HVC Almere wordt aangesproken op haar aandeel van 5,9% van de garant gestelde leningen. De Almeerse garantstelling bedraagt momenteel € 36,4 miljoen, met een maximum van € 39,7 miljoen. Dit risico is opgenomen in de risicoparaagraaf. Het standaard risicoarrangement is van toepassing, de beheersmaatregelen worden minimaal eens in de vier jaar geactualiseerd.

Doorlopende beheersmaatregelen:

1. Sturing bedrijfsvoering via stemrecht
2. Ontwikkelen regionale stemkracht bij besluitvorming
3. Regionale samenwerking op dossier

Voor de beheersmaatregelen is de portefeuillehouder Financiën bestuurlijk verantwoordelijk.

08 IbbA Lieven de Key

Vestigingsplaats	Almere
Programma	Ruimte en wonen
Rechtsvorm	Vennootschap onder Firma
Website	www.ikbouwbetaalbaarinalmere.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

Om kennis te borgen en onnodige kosten te voorkomen, bestaat de directie van de vof IbbA Lieven de Key uit een ambtelijk vertegenwoordiger van Almere en een directielid van Lieven de Key.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere draagt voor de eerste 380 kavels IbbA start/basis 50% van het financieel risico. Voor de start/basis kavels boven de 380 en voor de kaveltypes plus, extra, vrijstaand draagt Almere het gehele financiële risico. Het directe financieel gemeentelijk belang is voor de IbbA start-financieringen 1.0 afgedekt door een naar de vof gestorte risicovoorziening van € 4.250 per kavel, ten laste van de betreffende grondexploitatie. Voor de IbbA plus wordt ten behoeve van het risico een bedrag van € 6.000 per kavel gestort naar de vof vanuit de reserve IbbA plus. Naast het financieringsrisico draagt de gemeente voor 50% risico in de eventuele tekorten die kunnen ontstaan op de bedrijfsvoering van de vof IbbA Lieven de Key. Voor de IbbA plus 2.0 regeling wordt per kavel € 2.000 als 50% risicobijdrage gestort naar de vof. De Key heeft aangegeven dat geen nieuwe IbbA-verplichtingen kunnen worden aangegaan. De 380 woningen grens is bereikt, Almere draagt nu voor 100% het risico. De Almeerse afdracht aan de vof bedraagt nu € 4.000 per kavel.

Openbaar belang

Stimuleren van particulier opdrachtgeverschap voor starters met een inkomensgroep tot het niveau van beneden tot net boven modaal inkomen (circa € 27.000 tot €40.000).

Financiële positie

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen		7,4		
vreemd vermogen		11,6		
resultaat jaarrekening		0,7		
jaarlijkse bijdrage		n.v.t.		

bedragen x € 1 miljoen

*door de vof wordt geen begroting opgesteld. Cijfers zijn gebaseerd op de concept jaarrekening 2020.

Risico's en risicobeheersing

Financiële risico's zijn afgedekt middels voorzieningen binnen de vennootschap onder firma en op de balans van de gemeente. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening een risicoscan gemaakt van de waardeontwikkeling van het vastgoed op basis van taxaties bij de verkoop van tranches versus de ontwikkeling van de schuldpositie.

09 IbbA Ymere

Vestigingsplaats	Almere
Programma	Ruimte en wonen
Rechtsvorm	Vennootschap onder Firma
Website	www.ikbouwbetaalbaarinalmere.nl/over-ibba/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

Om kennis te borgen en onnodige kosten te voorkomen is besloten om een ambtelijk vertegenwoordiger van Almere aan te wijzen als gevolmachtigd directeur in de vof IbbA. Deze aanwijzing is verbreed tot de VOF IbbA Ymere en voor de benodigde acties ter uitwerking, zoals het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst met Ymere.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere en Ymere dragen beide het risico van de IbbA start-financieringen in Nobelhorst. Binnen de grondexploitatie Hout/Noord is een bedrag van € 7.500 per kavel gereserveerd voor maximaal 150 kavels ten behoeve van de gezamenlijke storting in de vof IbbA Ymere. Al naar gelang de fasering van uitgiften zullen stortingen ten laste van de grondexploitatie worden gebracht. Bij een lagere risicodekking per kavel wordt het verschil in een afzonderlijke voorziening bij de gemeente ondergebracht. Bij een hogere risicodekking per kavel dan de afgesproken € 7.500 per kavel zullen beide partijen voor 50% bijdragen aan dit verschil. Op dit moment is het risicoprofiel € 4.000 per kavel, wat betekent dat gemeente Almere € 4.000 per kavel direct in de vof stort en € 3.500 per kavel in de voorziening achterhoudt. Deze laatste voorziening is bij jaarrekening 2019, uitgaande van de risicoanalyse, vrijgevallen.

Openbaar belang

Het stimuleren van het particulier opdrachtgeverschap (PO) voor starters met een inkomensgroep tot het niveau van beneden tot net boven modaal inkomen (circa € 27.000 tot € 40.000).

Financiële positie

	bedragen x € 1 miljoen			
	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen		n.n.b.		
vreemd vermogen		n.n.b.		
resultaat jaarrekening		n.n.b.		
jaarlijkse bijdrage		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

* (concept) jaarrekening 2020 is nog niet beschikbaar

Risico's en risicobeheersing

Periodiek wordt bij de jaarrekening een risicoanalyse gemaakt van de uitwerking van de schuldpositie en de aflossingssituatie en mogelijkheden van leningen aan de deelnemers. Ter afdekking van het risico staat de risicovoorziening. De accountant van de vof IbbA Ymere toetst onder meer deze gegevens inclusief de risicoanalyse bij de controle op de jaarrekening van de vof IbbA Ymere.

10 Floriade Almere 2022 BV

Vestigingsplaats	Almere
Programma	Duurzaam, leefbaar en bereikbaar
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Website	https://floriade.almere.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De Floriade Almere 2022 BV is een uitvoeringsorganisatie met een specifieke taak: het op bedrijfsmatige wijze organiseren en commercieel exploiteren van het evenement Floriade in 2022 en de making of. De BV functioneert in een politieke context, maar wel op afstand. De gemeente is vooralsnog enig aandeelhouder van de Floriade BV. Als zodanig is de Floriade BV een verbonden partij voor de gemeente. De aandeelhoudersrol wordt ingevuld door de wethouder Financiën. De aansturing van de Floriade BV vindt plaats door de directie onder toezicht van de Raad van Commissarissen (RvC). De algemene kaders die de directie meekrijgt zijn geformuleerd in de statuten. Hierin is opgenomen voor welke besluiten de directie goedkeuring nodig heeft van de RvC en welke besluiten moeten worden voorgelegd aan de aandeelhoudersvergadering.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente is enig aandeelhouder van de Floriade Almere 2022 BV (1.000 aandelen à € 1 nominaal). Daarnaast heeft de gemeente leningen verstrekt aan de Floriade BV.

Openbaar belang

De Floriade heeft als doel het maximaliseren van de economische, sociale en maatschappelijke spin off van de Floriade. In andere woorden een langdurige maatschappelijke en economische impact op de omgeving. De Floriade BV heeft tot taak kansen te benutten (projecten, initiatieven en deelnemingen) die het succes van het evenement, de making of en de gebiedsontwikkeling (legacy) bevorderen. Dit kan zij maximaal bereiken door op armlengte van de gemeente als zelfstandige entiteit/ondernemer te opereren.

Financiële positie

	bedragen x € 1 miljoen			
	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	1	0	1	1
vreemd vermogen	13,4	21,6	17,7	22,8
resultaat jaarrekening	0	0	0	0
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Jaarlijks wordt tussen de gemeente en de Floriade BV een leenovereenkomst gesloten. In 2020 is € 8,2 miljoen aan lening verstrekt aan de Floriade BV. Dit bedrag komt overeen met de ondertekende leenovereenkomst voor 2020 en het bijbehorende addendum. In totaal is er nu € 21,6 miljoen aan de BV geleend.

Risico's en risicobeheersing

Regelmatig wordt een extern uitgevoerde risicoanalyse opgesteld en aan de raad aangeboden. De raad wordt vierjaarlijks (bij de programmabegroting en -rekening en via de voortgangsrapportages) geïnformeerd over de voortgang van de voorbereidingen van de Floriade en over de geactualiseerde risico's. Deze risico's worden nader beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen en in de voortgangsrapportages, als ook in de paragraaf Floriade. Verder is medio 2018 een externe midtermreview uitgevoerd, waarvan de uitkomsten aan de raad zijn aangeboden. Naar aanleiding hiervan is de governance herzien en is de samenwerking tussen de gemeente en de BV geïntensiveerd.

11 Ontwikkeling Maatschappij Airport Lelystad Almere NV

Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Bestuur, inwoners en economie
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	http://lelystadairportbusinesspark.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouders Ruimtelijke & Economische Ontwikkeling, Onderwijs-Arbeidsmarkt en Financiën, Wonen, Mobiliteit, Sport en Dienstverlening vertegenwoordigen Almere in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders/Vergadering van Vennoten van OMALA NV.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Van OMALA NV bezit de gemeente Almere 1/3e deel van het aandelenkapitaal. Dit is nominaal € 25.000. In Airport Garden City CV heeft de gemeente commanditair kapitaal van € 1 miljoen gestort. Het bedrag aan uitstaande leningen aan Airport Garden City CV bedroeg eind 2020 nog € 1,3 miljoen. De leningen passen binnen de door de raad gestelde kaders en worden op de overeengekomen data afgelost.

Openbaar belang

OMALA biedt kansen om economische activiteiten en arbeidsplaatsen te realiseren door middel van een bedrijvenpark met unieke vestigingsvoorwaarden, te weten de nabijheid van een luchthaven.

Financiële positie

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	0,2	0,3	0,2	0,2
vreemd vermogen	0,1	1,2	0,1	0,1
resultaat jaarrekening	0	0	0	0
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

bedragen x € 1 miljoen

Cijfers realisatie 2020 zijn gebaseerd op de conceptcijfers (24-02-2021)

Risico's en risicobeheersing

In het jaarplan van OMALA zijn maatregelen voor risicobeheersing opgenomen zoals een strakke cash flow sturing. De risico's voor OMALA zijn sterk afgenomen na de verkoop van de eerste, grote logistieke kavel in 2017 en de samenwerking met Schiphol Real Estate. Bij de verdere ontwikkeling worden geen gronden meer aangekocht, maar wordt de regie gevoerd over de gebiedsontwikkeling en de uitgifte. Het risicobedrag in deze programmabegroting is daarom op nul gehandhaafd.

12 Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City CV

Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Bestuur, inwoners en economie
Rechtsvorm	Commanditaire Vennootschap
Website	http://lelystadairportbusinesspark.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouders Ruimtelijke & Economische Ontwikkeling, Onderwijs-Arbeidsmarkt en Financiën, Wonen, Mobiliteit, Sport en Dienstverlening vertegenwoordigen Almere in de vergadering van vennoten.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Van OMALA NV bezit de gemeente Almere 1/3e deel van het aandelenkapitaal. Dit is nominaal € 25.000. In Airport Garden City CV heeft de gemeente commanditair kapitaal van € 1 miljoen gestort. Het bedrag aan uitstaande leningen aan Airport Garden City CV bedraagt eind 2020 nog € 1,3 miljoen. De resterende leningen passen binnen de door de raad gestelde kaders en worden op de overeen gekomen data afgelost.

Openbaar belang

OMALA biedt kansen om economische activiteiten en arbeidsplaatsen te realiseren door middel van een bedrijvenpark met unieke vestigingsvoorwaarden, te weten de nabijheid van een luchthaven.

Financiële positie

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	3,0	3,0	3,0	3,0
vreemd vermogen	7,2	4,9	7,2	5,4
resultaat jaarrekening	0	0	0	0
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

bedragen x € 1 miljoen

Realisatie cijfers 2020 zijn gebaseerd op de conceptcijfers jaarrekening 2020..

Risico's en risicobeheersing

In het jaarplan van OMALA zijn maatregelen voor risicobeheersing opgenomen zoals een strakke cash flow sturing. De risico's voor OMALA zijn sterk afgenomen na de verkoop van de eerste, grote logistieke kavel in 2017 en de samenwerking met Schiphol Real Estate. Bij de verdere ontwikkeling worden geen gronden meer aangekocht, maar wordt de regie gevoerd over de gebiedsontwikkeling en de uitgifte. Het risicobedrag in deze programmabegroting is daarom op nul gehandhaafd.

13 Technofonds

Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Bestuur, inwoners en economie
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Website	www.mkbfondsen-flevoland.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Ruimtelijke & Economische Ontwikkeling, Onderwijs-Arbeidsmarkt vertegenwoordigt Almere in het Technofonds.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft een aandelenkapitaal van € 1.964.867 ingelegd. Dit zijn 4.330 aandelen.

Openbaar belang

Technofonds is gericht op het risicodragend participeren in technologisch georiënteerde bedrijven in Almere, Lelystad, Dronten, Noordoostpolder en Urk ter versterking en verbreding van de economische structuur in Flevoland. Het Technofonds heeft een revolverend karakter en voorziet in de financieringsbehoefte van bedrijven in een fase van start, groei en ontwikkeling.

Financiële positie

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	5,2	4,4		
vreemd vermogen	0,1	0		
resultaat jaarrekening		-0.7		
jaarlijkse bijdrage	nvt	nvt	nvt	nvt

bedragen x € 1 miljoen

Risico's en risicobeheersing

Er is geen financieel risico omdat het ingebrachte aandelenkapitaal niet op de gemeentelijke balans is gewaardeerd en destijds hard is afgedekt. Aan elke deelname is een geldelijk maximum verbonden. Participaties mogen niet aangegaan worden als er sprake is van verliesfinanciering. Tevens zijn er regels gesteld aan Beheer Flevoland Participaties omtrent het zorgvuldig beheer, waaronder rendementseisen en continuïteitsvoorwaarden. Eventuele winst wordt toegevoegd aan de reserve. Hiermee kunnen eventuele negatieve resultaten gedekt worden.

14 **Alliander**

Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Financiën
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.alliander.com/nl

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Wonen, Mobiliteit, Sport en Dienstverlening is vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft 794.270 aandelen. Dit is een aandelenbelang van 0,58%. De gemeente Almere heeft geen leningen of garantstelling verstrekt aan Alliander.

Openbaar belang

Zorgdragen voor een continue en betaalbare stroomvoorziening door middel van een goedlopend netwerkbedrijf.

Financiële positie

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	4,2	4,3	4,2	4,2
vreemd vermogen	4,6	5,1	4,6	4,6
resultaat jaarrekening		0,2		
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

bedragen x € 1 miljoen

Het resultaat na belastingen van Alliander kwam uit op € 224 miljoen (2019: € 253 miljoen). De daling van het resultaat komt met name door de impact van corona en de hogere tarieven van TenneT.

Risico's en risicobeheersing

De externe accountant van Alliander rapporteert over de financiële risico's, de mate waarin deze worden beheerst en het in control zijn van de organisatie. De uitkomsten worden weergegeven in een accountantsverklaring. Tevens heeft de Raad van Bestuur een corporate governance verklaring afgelegd die bij de jaarrekening 2020 is toegevoegd. De gemeente Almere neemt deel aan het platform Nuval dat de belangen van de aangesloten gemeentes in Flevoland en Gelderland behartigt voor het aandeelhouderschap in Vitens en Alliander.

15	Vitens
Vestigingsplaats	Zwolle
Programma	Financiën
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.vitens.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Wonen, Mobiliteit, Sport en Dienstverlening is vertegenwoordiger in de commissie van aandeelhouders van Vitens.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere bezit sinds juli 2012 in totaal 366.175 aandelen (6,34% van het totaal). Op de balans staan deze aandelen gewaardeerd voor een bedrag van € 15.197.000. De gemeente heeft geen garantiestelling of leningen verstrekt.

Openbaar belang

Vitens heeft als drinkwaterbedrijf een belangrijke maatschappelijke taak en moet de leveringszekerheid van goedkoop drinkwater van goede kwaliteit garanderen. De overheid hecht grote waarde aan de publieke taak van de drinkwaterbedrijven zoals Vitens. Daarom is wettelijk vastgelegd dat de aandelen van drinkwaterbedrijven in publieke handen moeten blijven.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	533	557,1		551,4
vreemd vermogen	1.293	1.340		1.284,8
resultaat jaarrekening		23,9		12,5
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

* (concept) jaarrekening 2020 is nog niet beschikbaar. Cijfers zijn onderhands verstrekt door Vitens

Risico's en risicobeheersing

De externe accountant van Vitens rapporteert over de financiële risico's, de mate waarin deze worden beheerst en het in control zijn van de organisatie. De uitkomsten worden weergegeven in een accountantsverklaring.

De wethouder Financiën wordt, als vertegenwoordiger in de commissie van aandeelhouders, ambtelijk ondersteund door een juridisch- en een financieel adviseur. In de aandeelhoudersvergadering vindt besluitvorming plaats over de vaststelling van de (drinkwater) tarieven, de investeringen, het dividendbeleid en het beloningsbeleid. De gemeente Almere neemt deel aan het platform Nuval, dat de belangen van de aangesloten gemeentes in Flevoland en Gelderland behartigt voor het aandeelhouderschap in Vitens en Alliander.

16 Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats	Den Haag
Programma	Financiën
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.bngbank.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Wonen, Mobiliteit, Sport en Dienstverlening is vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Almere bezit 3.432 aandelen (0,006% van totaal). Dit staat op de balans gewaardeerd voor een bedrag van € 8.580.

Openbaar belang

Behouden van toegang tot geld- en kapitaalmarkt (financiële markten).

Financiële positie

	realisatie		begroting	
	begin 2020	eind 2020	begin 2020	eind 2020
eigen vermogen	4,9	5	n.v.t.	n.v.t.
vreemd vermogen	144,8	155,3	n.v.t.	n.v.t.
resultaat jaarrekening	0,2	0,2	n.v.t.	n.v.t.
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

bedragen x € 1 miljoen

Risico's en risicobeheersing

Bij een faillissement is de waarde van het aandelenkapitaal het maximale risico voor de gemeente Almere. De BNG beschikt over een zogenaamde triple A rating (hoogste kredietwaardigheidscijfer) en valt onder het strenge toezicht van de ECB, waardoor het zeer onwaarschijnlijk is dat de BNG failliet gaat.

5.7 Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

Ondanks corona hebben we in 2020 een 190 van de 200 vacatures succesvol ingevuld. Tijdens de eerste lockdown in het voorjaar van 2020 hebben we minder vacatures uitgezet. De situatie was toen nog erg onzeker. Na de zomer hebben we weer meer vacatures uitgezet.

Verder hebben we in 2020 twee onderzoeken gedaan naar de tevredenheid van de medewerkers. De uitslag laat zien dat onze medewerkers over het algemeen positief zijn over hun werk. Ze voelen zich betrokken bij Almere, zijn tevreden over hun leidinggevende en over de gemeente Almere als werkgever. Er zijn ook aandachtspunten. Zo zijn medewerkers minder positief over de samenwerking. Zij vinden dat samenwerking niet altijd goed lukt. Ook vinden medewerkers de werkdruk hoog. Dit is iets wat we goed in de gaten blijven houden. We willen voorkomen dat medewerkers uitvallen en dat de kwaliteit van ons werk hier onder lijdt.

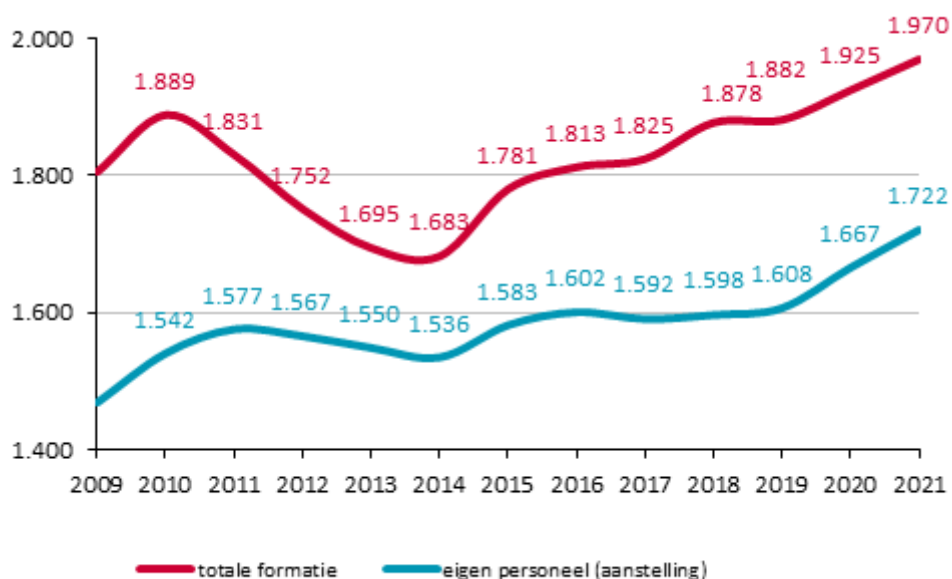
In 2020 hebben we verder gewerkt aan de doorontwikkeling van onze organisatie. Onze organisatievisie blijft hierbij nog steeds ons uitgangspunt. Dit betekent onder andere dat we meer in verbinding met de stad doen en we beter met elkaar samenwerken.

Door corona moesten we onze aanpak wel wijzen. Meerdere trainingen en andere acties konden niet doorgaan. Corona bood ook kansen. Zo is er op veel terreinen samengewerkt met de stad. Door corona moesten en moeten we veel samen optrekken. Ook hebben we in 2020 een start gemaakt met het slimmer en meer agile-werken aan opgaven. Deze manier van werken helpt ons om sneller resultaat te realiseren voor onze stad. Dit maakt onderdeel uit van de veranderagenda en gaan we in 2021 doorzetten.

Ontwikkeling ambtelijk apparaat

Eén keer in de twee jaar informeren wij u bij de programmarekening over de ontwikkeling van de omvang van het ambtelijk apparaat. Tot het ambtelijk apparaat rekenen wij de medewerkers met een 'aanstelling' of waarmee een 'inhuurovereenkomst' is overeengekomen. In grafiek 1 wordt de ontwikkeling van het ambtelijk apparaat weergegeven.

Hieruit blijkt (zie rode lijn in grafiek 1) dat tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2021 de ambtelijke organisatie is toegenomen met circa 45 fte. De toename betreft hoofdzakelijk medewerkers met een aanstelling.

Samenvatting trend tot 2020

In de trendanalyse bij de jaarrekening 2017 is de ontwikkeling tot begin 2018 toegelicht. Voornaamste oorzaak van de organisatorische krimp tot 2014 was de doorvoering van bezuinigingsoperaties op de bedrijfsvoering, de bestuursopdrachten vanuit het vorige coalitie akkoord en de aanhoudende crisis in de bouw- en vastgoedsector. Na 2014 heeft er een organisatorische groei van 242 fte plaatsgevonden. Voornaamste reden hiervan was de transitie van het sociaal domein naar de gemeente per 2015.

Groei 2020 -2021 + 45 fte

De belangrijkste redenen voor de groei van 45 fte zijn de toename bij gebiedsontwikkeling en stedelijk beleid, extra inzet als gevolg van covid-19 en in het sociaal domein.

Inhuur

Het college heeft in 2020 besloten om uitvoering te geven aan de motie "inhuur externe medewerkers" en met ingang van 2021 de inhuurkosten jaarlijks met 1,5 procentpunt terug te brengen. In 2020 was sprake van een toename van 20,1% naar 20,6%. Dat betekent een verzwaring van de opgave voor 2021 om de inhuur te reduceren naar 18,5%.

bedragen x € 1 miljoen

jaar	vast	inhuur	totaal	inhuur	verschil
2018	125,8	34,5	160,4	21,6%	
2019	134,1	33,8	167,9	20,1%	-1,5%
2020	141,9	36,8	178,6	20,6%	0,5%

Informatievoorziening

Het afgelopen jaar is er hard gewerkt aan de infrastructuur, software en apparatuur om thuiswerken mogelijk te maken. Thuiswerken kwam al wel voor, maar is in 2020 de norm geworden. Het was en is een grote opgave om dit in goede banen te leiden. We zijn tevreden over hoe we deze omslag hebben kunnen maken. We blijven dit monitoren en waar nodig verbeteren, bijvoorbeeld door meer capaciteit op onze servers mogelijk te maken.

Een andere grote opgave is de invoering van de Omgevingswet en het digitale stelsel wat daarmee samengaat. Het voorbereiden op de invoering van de Omgevingswet vraagt al een langere tijd een hoop ondersteuning. Voor de invoering van deze wet moeten een aantal zaken digitaal geregeld worden om te kunnen werken met deze nieuwe wet. Zo is er een nieuw digitaal stelsel nodig en verwerken we de vernieuwde vergunningsprocessen en verordeningen in de systemen.. Met de uitstel van de invoering van de wet hebben we hier meer tijd voor. Toch hebben we conform de planning van Koersdocument verder gewerkt. Dit loopt gelijk aan de ontwikkelingen op landelijk niveau. Deze voorbereidingen lopen door tot in 2021. In principe hebben gemeenten tot het jaar 2024 de tijd om de complete beleidscyclus van de Omgevingswet goed te laten draaien.

Informatie- en archiefbeheer

In 2020 zijn we begonnen met de uitvoering van het plan 'Verbetering informatiebeheer en archivering'. Het plan beschrijft hoe wij de informatiebeheer en de archivering op orde willen brengen. De aanpak hiervan begon in 2020 maar zal meerdere jaren duren. We werken hierbij langs drie lijnen.

- Informatiebeheer en archivering in de huidige situatie op voldoende niveau (compliant); 2020-2021
- Digitaal werken en uitsluitend digitaal archiveren; 2020-2023
- Het professionaliseren en verder ontwikkelen van de organisatie. 2020-2023

Communicatie

Door de coronacrisis en de bijbehorende maatregelen voor inwoners en ondernemers hebben wij in 2020 nog meer gecommuniceerd over wat wij doen dan voorheen. Informatie over openingstijden, werkwijze aan de balies en de gevolgen van de corona-maatregelen in de stad zijn hiervan enkele voorbeelden. Dit doen we met de bedoeling om iedereen zoveel mogelijk tijdig op de hoogte te brengen van wat er van hen

verwacht wordt en wat mogelijk is. Daarnaast zijn we blijven werken aan de begrijpelijkheid van onze communicatie. Zo is er in 2020 gewerkt aan de verbetering van de begrijpelijkheid van raadsvoorstellen en standaardbrieven aan onze inwoners. Verder hebben we grote technische inhaalslagen doorgevoerd met betrekking tot het onze website almere.nl en het klantcontactcenter.

En ondanks dat iedereen thuis werkte, heeft het klantcontactcentrum veel inwoners en ondernemers geholpen. Vanwege thuiswerken en meer vragen aan de gemeente ontstond er soms een langere werktijd, maar de kwaliteit van ons werk leed hier niet onder.

Financiën

In 2020 hebben we nog meer slagen gemaakt in het makkelijk leesbaar maken van de begroting en de jaarrekening. We vinden dat iedereen de tekst goed moet kunnen begrijpen en volgen. We hebben ook gezorgd voor meer detailinformatie bij de digitale begroting met het toevoegen van een totaalbegroting. De gemeenteraad kan dan goed zien waar het college geld aan uitgeeft.

In 2020 hebben we ook gewerkt aan het verbeteren van ons risicomanagement. We brengen daarvoor alle risico's opnieuw in kaart. Daarnaast gaan we stap voor stap door de begroting om na te gaan of wij realistische begroten. Dit inzicht moet helpen om bij de groei van de stad verstandige keuzes te kunnen maken. Zodra we klaar zijn met dit project, informeren wij u hierover.

Juridische zaken

In 2020 hebben we veel stappen gezet in het toepassen van de informele aanpak en het werken vanuit een vernieuwd bezwaarproces. De gedachte hierachter is dat we een beter contact maken met inwoners en dat medewerkers zich verdiepen in de persoon. Dit alles vanuit de huidige wet- en regelgeving. Hiermee proberen we de afstand tussen systeem- en leefwereld te verkleinen. Uit meerdere signalen blijkt dat we hier goede stappen, bijvoorbeeld uit onze dienstverleningsmonitor, de rapportage van de bezwarencommissies en toelichtingen in de gemeenteraad van de ombudsman. We blijven hier ook de komende tijd aan werken om dit nog verder te verbeteren.

Inkoop

De uitbraak van corona heeft minimaal invloed gehad op het aantal aanbestedingen met SROI in 2020. Lopende aanbestedingen zijn in 2020 wel vaker verlengd. We hebben ook een aantal opdrachtnemers uitstel gegeven voor de invulling van de SROI.

We willen meer lokaal inkopen en inhuren. Mede daarom hebben we het online inkoopplein Almere gelanceerd. Via inkooppleinalmere.nl geven we lokale ondernemers meer inzicht en mogelijkheden in aanbestedingen. Met het inkoopplein hebben we ook inzicht in welke lokale partijen zijn benaderd. Inmiddels zijn al 750 lokale ondernemers ingeschreven. Daarnaast is een duurzame tenderboard ingericht en een kenniscentrum ontwikkeld.

Dit moet helpen om meer duurzaam in te kopen en in te huren. Het is onze ambitie om in 2030 100% duurzaam in te kopen en aan te besteden. We kunnen met deze platforms nu beter de resultaten meten. We zijn in 2020 gestart met een MRA circulariteitsmeting om te kijken waar we nu precies staan en wat we kunnen verbeteren.

Huisvesting

Wij bezitten meer dan 340 vastgoedobjecten in onze stad. Deze gebouwen maken het voor inwoners mogelijk om naar school te gaan, te sporten en elkaar te ontmoeten. We gaan hier daarom zorgvuldig mee om.

De afgelopen jaren hebben wij succesvol gewerkt aan de verduurzaming van onze gemeentelijke vastgoedportefeuille. Daarmee dragen we waar mogelijk bij aan de ambitie van een energie-neutraal Almere. Uitgangspunten voor de verduurzaming zijn de bestaande gebouwen energiezuiniger maken, lokaal duurzame energie opwekken, inkoop van duurzame energie en nieuwbouw en levensduurverlengende

ingrepen (bijna) energieneutraal. Voor 42% van onze gebouwen, waarvoor het verplicht is, hebben wij een energielabel. De gemiddelde energieprestatie index bedraagt 0,96, wat ongeveer gelijk staat aan label A. We kopen groene, in Nederland opgewekte stroom in voor onze gebouwen en objecten in de openbare ruimte. Voor het lokaal duurzaam opwekken zijn gebouwen voorzien van zonnepanelen die ongeveer 21% van de energie leveren.

De Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed bevat de aanpak voor gemeenten om in 30 jaar hun maatschappelijk vastgoed te verduurzamen. Uitgangspunt is het reduceren van de CO₂-uitstoot met 95%. Daarnaast moeten alle gebouwen aardgasvrij worden gemaakt. De VNG heeft deze sectorale routekaart in juni 2020 vastgesteld. Deze ambities zijn vertaald in een routekaart duurzaam vastgoed Almere. Deze routekaart vormt de basis hoe wij onze gebouwen verder willen verduurzamen.

5.8 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in het uitgevoerde beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen in de stad. Het gaat hierbij om het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, de riolering en het gemeentelijke vastgoed.

Beheer Openbare Ruimte

In 2020 hebben we hard gewerkt om de kwaliteit van de openbare ruimte in Almere te onderhouden op het door de raad vastgestelde beheerniveau. Dat hebben we gedaan in een lastig jaar waar de coronacrisis een grote rol speelde. Dit heeft ook effect gehad op ons werk als beheerder. Zo moesten we ineens in korte tijd aanpassingen doen in de openbare ruimte, draaide de piketdienst overuren en werden bewonersbijeenkomsten anders ingericht.

Daarnaast hebben we ook de reguliere werkzaamheden uitgevoerd. Er is geïnvesteerd in het onderhouden van de kapitaalgoederen zoals wegen, groen, bomen, speelvoorzieningen en water. Ook is geïnvesteerd in bruggen en openbare verlichting. De beheermiddelen zijn besteed aan het dagelijks onderhoud en aan het uitvoeren van projecten voor (groot)onderhoud en vervangingen. In deze paragraaf wordt weergegeven welke kaders we hanteren voor het onderhoud van de openbare ruimte, welke actuele beleidsontwikkelingen er zijn en welke werkzaamheden we waar in de stad uitvoeren.

Financiële ontwikkelingen

Vanwege de financiële situatie van de gemeente hebben we bezuinigingen moeten doorvoeren. Ook op het beheer van onze openbare ruimte. De extra financiële middelen die bij de start van deze raadsperiode werden vrijgemaakt, zijn hiermee helaas tenietgedaan. Ondertussen zien we dat de prijzen voor bijvoorbeeld materialen en de kosten van aannemers die ingehuurd worden sterk stijgen. Via het gemeentefonds ontvangen we hiervoor onvoldoende loon- en prijscompensatie. Hierdoor staan de door de raad vastgestelde beheerniveaus onder druk en loopt de achterstand verder op bij groot onderhoud en vervangingsprojecten.

Hier komt bij dat we op middellange termijn een vervangingspiek zien aankomen. Er zijn straks in één keer veel delen tegelijk aan vervanging toe in de openbare ruimte. Ook zullen de wijken die nu ontwikkelt worden op termijn in beheer moeten worden genomen. We zien dat de ambities hier onverminderd hoog zijn. Dit zorgt ervoor dat het beheer van de nieuwe wijken kostbaar is en niet binnen het beheerbudget past.

Wat al deze financiële ontwikkelingen precies betekenen voor de lange termijn beheeropgave zijn we op dit moment berekend. De uitkomsten van dit onderzoek verwachten we in het voorjaar van 2022 aan de raad aan te kunnen bieden.

Visie & ontwikkelingen

Toekomst bestendig beheer en onderhoud

Met de groei en het ouder worden van de stad staan we de komende jaren voor meerdere grote opgaven. Het ouder worden van de stad betekent dat we de komende jaren in meerdere stadsdelen voor een stedelijke vernieuwingsopgave staan. In het verlengde daarvan zal de komende jaren ook steeds meer de vervangingsopgave zichtbaar worden, omdat grote delen van de openbare ruimte in Almere gelijktijdig zijn aangelegd. Daarnaast is er sprake van een grote klimaats- en duurzaamheidsopgave. Zo staan we aan de vooravond van de energietransitie, en hebben we een opgave om wateroverlast, hitte en droogte in de toekomst te beperken. Ook hebben we een opgave om de biodiversiteit te vergroten en een opgave om zorgvuldiger en circulair met onze grondstoffen om te gaan.

Het beheer van de openbare ruimte is hierin een belangrijke sleutel. Hier hoort echter wel een zoektocht bij hoe het beheer van de openbare ruimte kan bijdragen aan deze opgaven, zonder dat dit ten koste gaat van de belangrijke kerntaak om de openbare ruimte heel en veilig te houden. De zoektocht is onder meer

gericht op de identiteit van de openbare ruimte. Hoe ontwerpen we beheergericht en beheren we ontwerpbewust, zodat de identiteit van Almere behouden kan blijven maar ook betaalbaar blijft.

Coronacrisis

De coronacrisis heeft op heel veel vlakken grote gevolgen voor de samenleving. Ook in de openbare ruimte en het beheer hebben we dat in 2020 teruggezien. Zo hebben we diverse maatregelen getroffen om in de openbare ruimte waar nodig de toegang te beperken of een veilig gebruik van de openbare ruimte te faciliteren. Voor de lange termijn is het nog moeilijk te zeggen welke gevolgen de coronacrisis heeft op het gebruik en het beheer van de openbare ruimte, maar we hebben in een korte periode gezien hoe snel het gebruik hiervan kan wijzigen. De kans is aanwezig dat er voor de toekomst andere eisen gesteld worden aan de openbare ruimte die vragen om aanpassingen aan de inrichting en een ander beheer.

Implementatie assetmanagement

In de afgelopen jaren hebben we steeds beter grip gekregen op de beheeropgave die we vandaag de dag in Almere hebben. In het rekenkameronderzoek, "Lessen beheer en onderhoud openbare ruimte Almere", is geconstateerd dat de gemeente Almere voor een groot deel het onderhoud van de stad op orde heeft. Er wordt probleemoplossend gewerkt en er worden zichtbaar lessen getrokken uit participatietrajecten. In het rekenkameronderzoek is echter ook geconstateerd dat we beter zicht moeten krijgen op de algemene onderhoudsstaat en de levensduur van elementen, en de te verwachten toekomstige onderhoudskosten (assetmanagement). Dit is nodig om ons voor te bereiden op de beheeropgave voor de komende decennia, zodat we de juiste keuzes kunnen maken voor de inzet van de behermiddelen in een ouder wordende stad. Het gaat daarbij steeds om het vinden van de juiste balans tussen kosten, prestaties en risico's.

In 2019 zijn we gestart met de implementatie van assetmanagement. In 2020 hebben we hierin grote stappen gezet. Zo hebben we een beleidshuis ontwikkeld en een start gemaakt met de uitwerking hiervan, zoals het actualiseren van diverse beheerplannen (bijvoorbeeld beheerplan bomen) en de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR). Ook zijn we gestart met het versterken van onze beheerdata waardoor we meer zicht krijgen op de technische staat van onze objecten in de openbare ruimte. Dit is nodig om de vervangingsopgave die de komende jaren op ons afkomt scherper in beeld te krijgen. Om de kosten daarvan goed te berekenen zijn we gestart met het verder ontwikkelen van onze rekenmodule. In 2021 werken we aan het opstellen van het strategisch assetmanagementplan waarin we met name antwoord willen geven op de vraag wat het beheren van de openbare ruimte (in de toekomst) kost.

Verder zijn er in 2020 diverse processen in de beheerorganisatie versterkt, waaronder het opstellen van beheerparagrafen conform het IAGO proces (integrale aanpak gebiedsontwikkeling). Hiermee zorgen we ervoor dat we meer aan de voorzijde van een investering in de openbare ruimte in beeld hebben tot welke structurele beheerkosten dit leidt, zodat het tekort niet verder oploopt.

Programma groot onderhoud en vervangingen 2020

Het programma groot onderhoud en vervangingen is gebiedsgericht opgebouwd, inclusief een aantal stedelijke projecten. De realisatie voor 2020, ingedeeld in gebied en soort uitgaven, staat in onderstaande tabel.

bedragen x € 1.000

Resultaat	totaal	water	vri/ovl	infra	spelen	groen	woonwijken
Buiten/Hout	6.003			1.997		172	3.834
Haven/Poort	896		7	653		150	85
Stad	6.220	22		2.620		952	2.626
Stedelijk	4.735	245	1.034	2.072	1.255	129	
Begroting	17.962	713	990	6.212	1.308	1.656	7.085
Realisatie	17.853	267	1.041	7.342	1.255	1.404	6.545
Resultaat	109	446	-51	-1.132	53	252	540

Hieronder wordt op hoofdlijnen beschreven welke activiteiten in 2020 zijn uitgevoerd. Een uitgebreide toelichting per gebied staat in de bijlage [Bestedingsplan groot onderhoud en vervangingen 2020](#). Binnen het programmajaar kan het voorkomen dat activiteiten om uiteenlopende redenen niet door kunnen gaan. Ook kan het voorkomen dat projecten over- of onderschrijden. Om snel te kunnen schakelen is in het Bestedingsplan groot onderhoud en vervangingen 2020 daarom een reservelijst opgenomen. Ook in 2020 heeft dit zich voorgedaan. Dit betekent dat we diverse projecten van de reservelijst hebben uitgevoerd. Dit betekent ook dat een deel van de projecten van 2020 nog uitgevoerd moet worden in 2021. Hiervoor wordt een voorstel tot resultaatbestemming gedaan. Dit betreffen de volgende projecten:

- Vervangen Michauxbrug
- Vervangen Limburgsebrug
- Natuurvriendelijke oevers Noorderplassen
- Vervangen Breukelenbrug
- Vervangen bomen Westerdreef

Voor een aantal andere projecten geldt dat we dit binnen de jaarschijf 2021 proberen te ondervangen. Dit betreffende de volgende projecten:

- Populieren bosgebied
- Vervangen speeltoestellen Regenboogbuurt en Stedenwijk
- Elementenverharding centrum Haven
- Groot onderhoud Polderpark
- Groot onderhoud bomen Hagevoortdreef (restwerkzaamheden)

Programmering op hoofdlijnen

In 2020 is groot onderhoud uitgevoerd in de wijken Bloemenbuurt, Regenboogbuurt en Stedenwijk Midden/Zuid. De voorbereidingen voor het uitvoeren van groot onderhoud in Muziekwijk-Zuid, de Hoven en de Marken zijn uitgesteld vanwege de doorgevoerde bezuinigingen op het beheer en onderhoud in 2021.

In 2020 hebben we ook werkzaamheden uitgevoerd aan onze infrastructuur. Zo is er groot onderhoud gepleegd aan de Groenekadeweg, de Bostonweg en de Grote Vaartweg. Het asfalt van deze wegen kende scheurvorming en/of verzakkingen. Zo is de bestrating van de Grace Kellystraat verzakt nadat enkele jaren geleden rioolherstel heeft plaatsgevonden. Bij regen blijft het water liggen door de diverse verzakkingen. In 2020 is hier planmatig onderhoud uitgevoerd. Ook hebben we het jaarlijkse onderhoud aan een deel van onze busbanen uitgevoerd, zodat deze voldoen aan de afgesproken beheerniveaus.

Door combinatie van middelen is het Spoorbaanpad opgewaardeerd. Daarnaast is in het kader van de Bestuursopdracht beheer de openbare verlichting verduurzaamd. We hebben circa 3.000 armaturen in Almere omgebouwd naar LED. We hebben in 2020 geïnvesteerd in onze speelbuurten, waarmee we ervoor zorgen dat er geen verdere achterstanden ontstaan of veel speelvoorzieningen gelijktijdig vervangen moeten worden. Door de bezuinigingen die in de Programmabegroting 2021 zijn doorgevoerd zal dit de komende jaren wel het geval zijn.

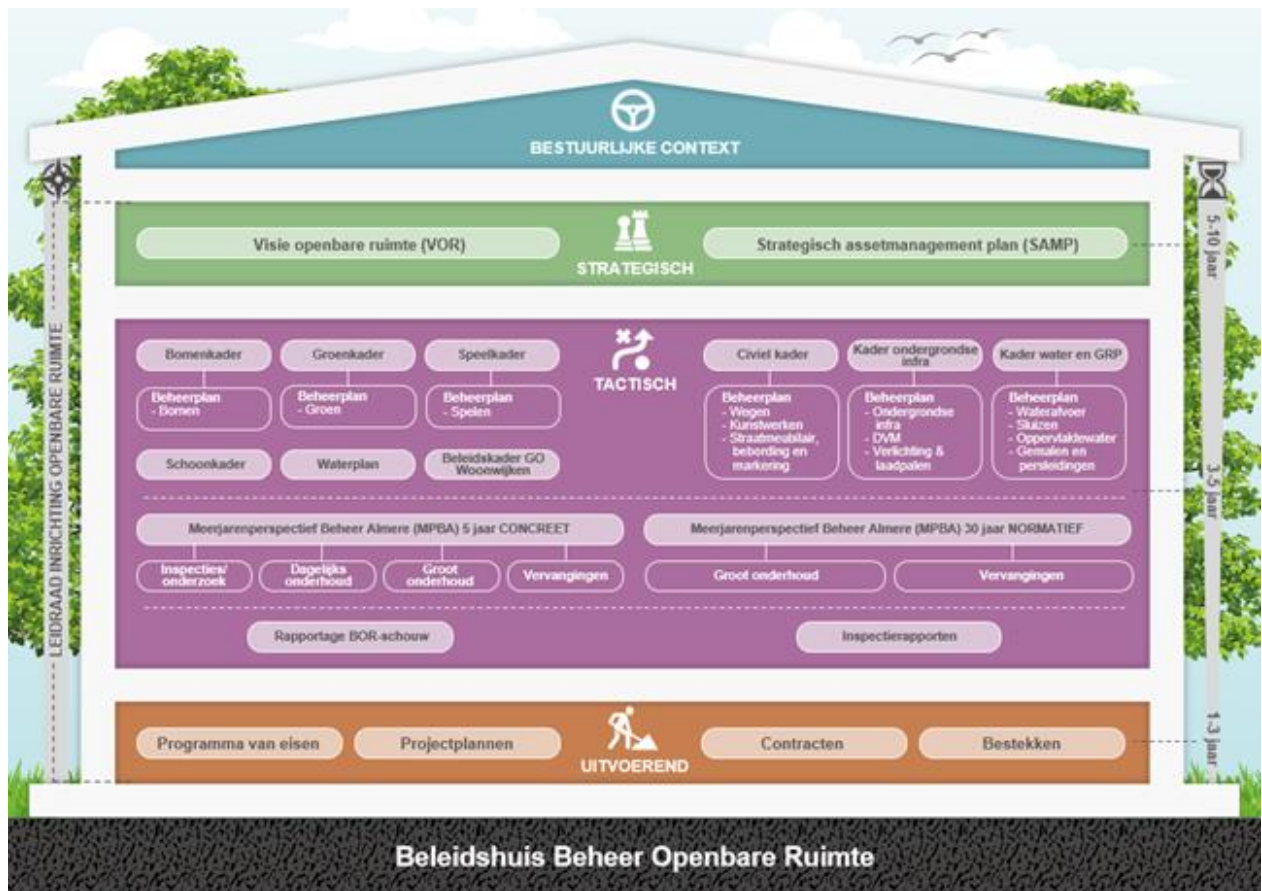
Bij meerdere projecten groot onderhoud zijn werkzaamheden vertraagd. In 2020 is veel aandacht uitgegaan naar de bomen aan de Westerdreef. Vooral omdat wij, evenals bij de Westerdreef, participatie bij deze onderhoudsprojecten heel belangrijk vinden. De capaciteit van de beheerorganisatie is echter beperkt. Dit is één van de redenen waarom dat tot vertraging heeft geleid bij andere werkzaamheden. Dit zal in 2021 alsnog uitgevoerd moeten worden.

Onderhoudsniveau

De rapportage Bestuursopdracht Beheer geeft aan welke elementen en gebieden op welk niveau worden onderhouden. In grote lijnen geldt voor de centrumgebieden het zogenoemde A-niveau (extra) en voor hoofdinfrastructuur en woongebieden B-niveau (basis). Deze niveaus sluiten aan bij de landelijk gehanteerde kwaliteitsnormen van het CROW. Op onderdelen wordt een lager kwaliteitsniveau gerealiseerd. Zo beperken vrijwel alle onderhoudsinspanningen op bedrijventerreinen en in het buitengebied zich tot kwaliteitsniveau C (laag).

Beleidskader

Een van de aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek beheer openbare ruimte uit 2018 was om te onderzoeken welke beleidskaders nodig zijn voor het beheer van de stad. Dit heeft geleid tot onderstaand beleidshuis.

Volgende stap is om de nog ontbrekende kaderstellende documenten uit te werken en ter besluitvorming voor te leggen aan het college en de raad. Op dit moment zijn er al vastgestelde beleidskaders voor het Speelbeleid en Bomenbeleid en hebben we samen met de Provincie en het Waterschap een Waterplan vastgesteld. In 2021 leggen we de nieuwe Visie openbare ruimte (huidige Visie uit 2012) en een Beleidskader grootschalig onderhoud ter besluitvorming voor. De komende jaren volgen in ieder geval beleidskaders voor ons beleid op het gebied van bovengrondse en ondergrondse infrastructuur en groen. Een ander belangrijk document waaraan op dit moment wordt gewerkt, is de Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR). Hierin wordt aangegeven welke eisen worden gesteld aan nieuw te ontwikkelen gebieden.

Riolering

In 2017 is het Waterplan 2017-2022 vastgesteld. Het vigerende beleidsplan 'Stad van het Zuiverste Water' is een trendbreuk in het stedelijk waterbeleid. In een samenwerking tussen gemeente en waterschap Zuiderzeeland en andere betrokkenen is een gezamenlijk plan voor de komende jaren opgesteld. Het beschrijft alle stedelijke wateraspecten van riolering tot waterrecreatie.

Almere is gezegend met een royaal en gezond watersysteem. Inwoners waarderen de groene en waterrijke omgeving. Verschillende regionale en mondiale trends hebben invloed op ons waterbeheer. Zo confronteert klimaatverandering ons vaker met extreme neerslag, hitte en droogte. Het waterplan heeft ruimte gecreëerd voor alternatieve rioeloplossingen (nieuwe sanitatie) en klimaatadaptatie (opvangen van extreme neerslag). Hierdoor zullen in de toekomst mogelijk nieuwe systemen en andere inrichtingsprincipes van de openbare ruimte hun intrede doen.

Beleidskader

De volgende algemene en wettelijke kaders zijn van toepassing op de riolering:

- Waterwet, die gemeenten de zorgplicht geeft voor het inzamelen en verwerken van hemelwater en het voorkomen van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand. Ook voorziet de waterwet in een bekostigingssysteem (verbrede rioolheffing) voor kosten die voortvloeien uit de zorgplicht.
- Wet Milieubeheer, die gemeenten verplicht tot het inzamelen en transporten van stedelijk afvalwater. De hiermee gepaard gaande kosten kunnen worden gedekt uit de verbrede rioolheffing.
- WION, die het registreren van alle ondergrondse (riool)voorzieningen bij het kadaster voorschrijft.

Onderhoudsniveau

Voor het onderhoudsniveau riolering is geen landelijk kwaliteitssysteem beschikbaar. Vooralsnog wordt uitgegaan van niveau basis. Hierbij verkeren de (technische) voorzieningen in deugdelijke staat, kan afvalwater grotendeels ongehinderd afstromen en is de bedrijfszekerheid van rioolgemalen voldoende gewaarborgd.

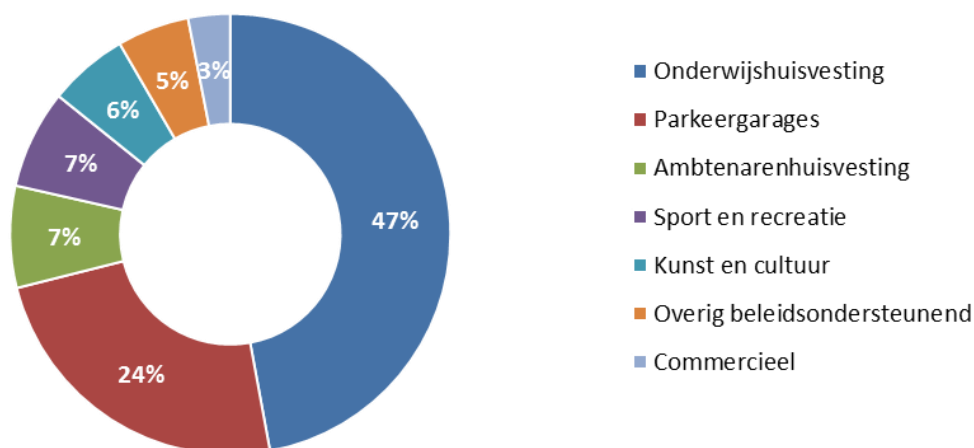
Financiën en programmering

Het beheer en onderhoud van de riolering worden volledig gedekt uit de rioolheffing. Hieruit worden het dagelijks onderhoud en investeringen in groot onderhoud en vervangingen met betrekking tot de riolering betaald. In 2020 hebben we 3 rioolgemalen gerenoveerd. Na inspecties zijn kleine rioolherstelmaatregelen uitgevoerd op diverse locaties in de stad. In de Regenboogbuurt zijn maatregelen voor klimaatadaptatie (voorkomen wateroverlast) gerealiseerd. Er is gestart met groot onderhoud aan persleidingen. Op het gebied van vervanging is gewerkt aan voorbereiding van het vervangen van het gemaal Overture en is een persleiding bij Gooisekant verlengd om stankoverlast te verhelpen.

Zie voor een toelichting op de rioolheffing de paragraaf lokale heffingen. Een toelichting op de rioolvoorzieningen en mutaties is opgenomen in de toelichting op de balans.

Gemeentelijk vastgoed

De gemeente Almere is de trotse bezitter van meer dan 340 vastgoedobjecten in onze stad. Deze hebben een grote financiële en maatschappelijke waarde. Almere investeert, al sinds haar bestaan, in vastgoed om een goed voorzieningenniveau te creëren. Ons vastgoed stelt de inwoners van Almere in staat om onderwijs te volgen, te sporten, te recreëren, elkaar te ontmoeten en te genieten van de natuur in Almere. Daarom heeft de gemeente geïnvesteerd in functionele en beeldbepalende gebouwen die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de stad als geheel. Deze worden goed onderhouden zodat we hier in de toekomst gebruik van kunnen blijven maken. Voor gebouwen die leegkomen zoeken we een nieuwe maatschappelijke functie of proberen we te transformeren. Indien die functie er niet meer is, stoten we die gebouwen af.

Beleidskader

Het beleidskader wordt gevormd door de Kadernota Vastgoedbeleid 2013-2020. We sturen op waardebehoud van de gebouwen. Dat doen we door de beschikbare m² goed te benutten, gebouwen goed te onderhouden en waar nodig levensduur verlengende maatregelen te nemen. Ook doen we dat door de gebouwen energiezuiniger te maken, de gebouwen "bij de tijd te houden" door functionele verbeteringen. Waar nodig zoeken we een nieuwe bestemming waardoor het gebouw opnieuw van waarde wordt. In de 1e helft van 2021 actualiseren we de Kadernota Vastgoedbeleid.

Meerjaren Perspectief Vastgoed Almere (MPVA)

Om zich te houden op ontwikkelingen die van invloed zijn op de vastgoedportefeuille maken wij jaarlijks een Meerjaren Perspectief Vastgoed Almere (MPVA). Ook in 2020 hebben we dit MPVA voorafgaand aan de programmabegroting opgesteld. We hebben daarin de gebouwen geanalyseerd en de plannen van huurders en gebruikers in kaart gebracht. Daarbij hebben we ook zicht gehouden op belangrijke (beleidsmatige) trends en ontwikkelingen. Met behulp van dit MPVA zijn we in staat om te sturen op het behoud van de waarde van ons vastgoed voor de stad.

De vastgoedportefeuille

De vastgoedportefeuille bestaat uit 346 objecten die we in eigendom hebben. Daarnaast worden ook nog 19 objecten gehuurd. Dit geheel vormt een kernportefeuille waarmee een bijdrage wordt geleverd aan diverse gemeentelijke beleidsdoelen. Zoals uit de grafiek blijkt bestaat bijna de helft hiervan uit onderwijsgebouwen.

Leegstand

De leegstand in onze portefeuille bedraagt nog slechts 1,8%. De leegstand heeft grotendeels betrekking op een gedeelte van het gebouw Alnovum, als gevolg van de voorgenomen verkoop. Bij de berekening van dit percentage wordt de onderwijshuisvesting buiten beschouwing gelaten omdat die valt onder de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Door de lage leegstand is er maar beperkte flexibiliteit om nieuwe huisvestingsvragen op te vangen. Onze gebouwen staan nooit volledig leeg. Als het nodig is schakelen we een tijdelijke beheerder in.

De verkoopovereenkomst van gebouw Het Alnovum is in 2020 beëindigd. Hierdoor zijn wij weer volledig beslissingsbevoegd. Voor de toekomst van het Alnovum wordt een heroverweging gemaakt. Zowel de optie van (opnieuw) verkoop als van behoud als gemeentelijk vastgoed wordt bekeken.

Onderhoudsniveau

In de Kadernota Vastgoedbeleid is vastgesteld dat het gemeentelijk vastgoed "conditie gestuurd" wordt onderhouden, conform de NEN 2767 norm.

Financiën

Om de kosten voor planmatig onderhoud te egaliseren werken we met twee voorzieningen voor planmatig onderhoud. Eén voorziening wordt gebruikt voor gymzalen en tijdelijke onderwijshuisvesting. De andere wordt gebruikt voor maatschappelijk vastgoed, parkeren en overige gebouwen. De voorzieningen worden jaarlijks aangevuld door een vaste storting (dotatie).

We hadden in 2020 verwacht om ten laste van beide voorzieningen voor € 8,7 miljoen aan planmatig onderhoud uit te voeren. Dit betrof onder andere binnen- en buitenschilderwerk. Ook gaat het hierbij om de vervanging van en onderhoud aan installatieonderdelen zoals regelapparatuur, groepenkasten, luchtbehandelingskasten, inbraak- en brandmeldinstallaties, liften, vervanging sportvloeren bij gymzalen, vervangen dakbedekking enzovoorts. Niet alle geplande werkzaamheden zijn in 2020 uitgevoerd. De niet uitgevoerde werkzaamheden worden in 2021 en verdere jaren alsnog opgepakt. De hiervoor benodigde middelen blijven beschikbaar in de voorzieningen. Er is echter geen sprake van achterstallig onderhoud. Door het niet uitstellen van onderhoud is geen schade ontstaan die voorkomen had kunnen worden.

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

De afgelopen jaren hebben wij succesvol gewerkt aan de verduurzaming van onze gemeentelijke vastgoedportefeuille. Dit doen wij onder de noemer “roadmap naar energieneutraal vastgoed”. Het werken met deze “roadmap” is zeer succesvol verlopen. In de afgelopen jaren zijn kredieten beschikbaar gesteld om - budgettair neutraal – duurzaamheidsmaatregelen te nemen. Daarmee dragen we waar mogelijk bij aan de ambitie van een energie-neutraal Almere. Uitgangspunten voor de verduurzaming zijn de bestaande gebouwen energiezuiniger maken, lokaal duurzame energie opwekken, inkoop van duurzame energie en nieuwbouw en levensduurverlengende ingrepen (bijna) energieneutraal. Voor 42% van onze gebouwen, waarvoor het verplicht is, hebben wij een energielabel. De gemiddelde energieprestatie index bedraagt 0,96, wat ongeveer gelijk staat aan label A. We kopen groene, in Nederland opgewekte stroom in voor onze gebouwen en objecten in de openbare ruimte. Voor het lokaal duurzaam opwekken zijn gebouwen voorzien van zonnepanelen die ongeveer 21% van de energie leveren. Eind 2020 hebben we twee energieneutrale gebouwen: Upcycle Centrum Almere Haven en de nieuwe sporthal Haven. Daarnaast zijn zeven gebouwen bijna energieneutraal: de sportaccommodatie Trekweg en 6 gymzalen (De Hoven, Jaagmeent, De Gouwen, Lingestraat, Vrijmark en Harderwijkoever). Deze gymzalen zijn verduurzaamd bij de levensduurverlengende ingrepen die we in 2019 en 2020 hebben uitgevoerd. Daarmee is de voorbeeldrol van de gemeente goed ingevuld.

Routekaart duurzaam vastgoed Almere

We zijn nu op een punt aangekomen dat ‘het laaghangend fruit’ geplukt is. Tot nu toe hebben we de genomen duurzaamheidsmaatregelen grotendeels budgettair neutraal kunnen uitvoeren. De tot nu toe genomen maatregelen verdienen zich in pakweg 15 jaar terug, waarbij rekening wordt gehouden met rente en afschrijving.

De Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed bevat de aanpak voor gemeenten om in 30 jaar hun maatschappelijk vastgoed te verduurzamen. Uitgangspunt is het reduceren van de CO₂-uitstoot met 95%. Daarnaast moeten alle gebouwen aardgasvrij worden gemaakt. De VNG heeft deze sectorale routekaart in juni 2020 vastgesteld. Het streven naar een volledig energieneutrale gemeentelijke vastgoedportefeuille in 2050 is een langdurige, complexe en (financieel) omvangrijke opgave. Dit gaat fors verder dan de tot nu toe genomen maatregelen. Deze ambities zijn vertaald in een routekaart duurzaam vastgoed Almere. Deze routekaart vormt de basis hoe wij onze (bestaande) gebouwen verder willen verduurzamen.

5.9 Interbestuurlijk toezicht (IBT)

De provincie houdt toezicht op hoe gemeenten bepaalde taken uitvoert. Het gaat dan over hoe gemeenten de wet- en regelgeving naleven. De provincie houdt daarbij toezicht op de volgende terreinen:

- Financieel toezicht
- Huisvesting statushouders
- Informatie- en archiefbeheer
- Omgevingsrecht
- Ruimtelijke ordening

Op basis van wat wij moeten aanleveren, beoordeelt de provincie hoe wij deze taken uitvoeren. De provincie kan daarbij drie oordelen geven: adequaat, redelijk adequaat en niet adequaat. Dit oordeel ontvangen wij in de vorm van een toezichtsbrief. De meest recente toezichtsbrieven zijn ook terug te vinden

op: <https://www.flevoland.nl/loket/kaarten/interbestuurlijk-toezicht>.

Domein	Meest recente beoordeling
Financieel toezicht	redelijk adequaat
Huisvesting statushouders	adequaat
Informatie- en archiefbeheer	niet adequaat
Omgevingsrecht	redelijk adequaat
Ruimtelijke ordening	adequaat

Financieel toezicht

Almere valt voor 2021 onder repressief toezicht. Dit betekent dat onze begroting 2021 en de begrotingswijzigingen daarop geen goedkeuring van het college van Gedeputeerde Staten nodig hebben. Bij het beoordelen van onze financiën en het bepalen van het toezichtsregime voor 2021 kijkt de provincie naar de jaarrekening 2019 en de begroting 2021. Op basis van het algemene beeld en een aantal ratio's wordt vervolgens het oordeel bepaald.

De provincie constateert onder andere dat in de eerste jaren het negatief begrotingsaldo gedekt wordt uit de algemene reserves. Ook schrijft de provincie dat de tekorten in het sociaal domein ook financiële gevolgen heeft op andere beleidsterreinen. De taakstellingen die we daarvoor opnemen "moet grotendeels nog worden gerealiseerd".

Daarnaast merkt de provincie op dat wij de nodige aandacht geven aan de financiële gevolgen van corona per programma. Wij doen dit om per programma de te verwachten hogere lasten te laten zien. Daarnaast heeft de provincie aandacht voor onze schuldpositie en weerstandsvermogen. De provincie vindt onze schuldpositie op dit moment gunstig. Dit betekent dat het valt binnen de in het financieel toezicht gehanteerde signaleringswaarden. Voor onze weerstandspositie geldt hetzelfde

Huisvesting statushouders

Gemeenten moeten vergunninghouders een passende woning bieden. Op deze manier kunnen de opvangcentra nieuwe mensen opvangen en wordt een snelle integratie bevorderd. Ondanks dat wij de taakstelling in 2020 niet hebben gehaald, beoordeelt de provincie ons nog altijd als adequaat. De provincie Flevoland heeft er begrip voor dat het voor ons door de coronacrisis lastiger is vergunninghouders te huisvesten.

Per halfjaar wordt bepaald hoeveel vergunninghouders een gemeente moet huisvesten. Ook wordt elk halfjaar gemonitord hoeveel vergunninghouders daadwerkelijk een passende woning vinden. Voor heel 2020 moest de gemeente Almere voor 172 vergunninghouders een passende woning bieden. Dit is de optelsom van 65 statushouders in de eerste helft van 2020, 77 statushouders in de tweede helft van 2020 en een achterstand van 30 statushouders uit 2019.

In totaal hebben wij in 2020 152 statushouders een passende woning kunnen bieden. In de eerste helft van 2020 in totaal 53 en in de tweede helft van 2020 99 statushouders. De reden dat wij, met name in de eerste helft van 2020, minder statushouders konden huisvesten heeft te maken met corona. Zo zijn woningcorporaties tijdelijk gestopt met het verhuurproces om een "coronaproof" werkwijze te ontwikkelen. Dit gold ook voor onder meer de IND, het COA en Vluchtelingenwerk.

Informatie- en archiefbeheer

Elk jaar stelt de archiefinspectie een verslag op over de stand van zaken van het informatie- en archiefbeheer binnen de gemeente Almere. Dit Verslag Archiefzorg is een intern inspectierapport en gaat over de mate waarin de gemeente voldoet aan de kritische prestatie indicatoren Archiefbeheer die zijn afgesproken met de VNG. Op basis van het Verslag Archiefzorg 2018 heeft de provincie eind 2019 de prestaties van de gemeente Almere op dit terrein beoordeeld. De provincie beoordeelt de gemeente Almere als niet adequaat . Dit is de meest recente beoordeling van de provincie.

De provincie constateerde op basis van dit verslag dat de gemeente niet kan garanderen dat haar dossiers compleet en in goede, geordende en toegankelijke staat zijn, dat de meeste afdelingen analoge en digitale archieven vernietigen buiten de wettelijke procedure om en dat een overzicht van alle archiefwaarde analoge en digitale bestanden in de organisatie ontbreekt. De provincie plaatst de gemeente voor wat betreft de uitvoering van de Archiefwet daarom onder actief toezicht.

We zetten sindsdien alle zeilen bij om onze archieffunctie te verbeteren. Hiervoor hebben we een Verbeterplan Informatiebeheer en Archivering opgesteld. Het Verbeterplan dekt de aandachtspunten uit het Verslag Archiefzorg. De hoogste prioriteit gaat daarbij nu uit naar compliance aan de Archiefwet. In de recent aan u verstuurd raadsbrief Verslag Archiefzorg 2020 delen we het interne inspectierapport. Hierin laten we zien dat we in 2020 vorderingen gemaakt hebben in het verbeteren van onze archieffunctie.

Omgevingsrecht

De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving van diverse regels in de fysieke leefomgeving. Het gaat daarbij om werkzaamheden op het gebied van bouwen, slopen, brandveiligheid, bestemmingsplannen en milieu.

Het laatste oordeel van de provincie op dit terrein gaat over het jaar 2019. Voor dat jaar beoordeelde de provincie als redelijk adequaat. In de toezichtsbrief van de provincie stonden enkele verbeterpunten. Dit waren onder andere het evalueren van het handhavingsbeleid, het opstellen van een jaarverslag en het doen van een mededeling aan de gemeenteraad over de naleving van de kwaliteitscriteria van de verordening VTH. Als deze punten worden opgepakt, verwacht de provincie ons voor 2020 te beoordelen als adequaat.

Ruimtelijke ordening

De beoordeling van de medebewindstaak ruimtelijke ordening richt zich op de actualiteit en gebiedsdekkendheid van bestemmingsplannen en structuurvisies en het voldoende verwerken van wettelijke normen en eisen.

De laatste beoordeling op het gebied van Ruimtelijke Ordening gaat over het jaar 2018. De gemeente Almere is door de provincie als adequaat beoordeeld. Dit houdt in dat wij als gemeente beschikken over geactualiseerde bestemmingsplannen en structuurvisies. Bij de vorige beoordeling over 2017 werden we nog beoordeeld als redelijk adequaat.

5.10 Fonds Verstedelijking

In deze paragraaf schetsen we de plek van het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) binnen de totale verstedelijkingsopgave van de noordelijke randstad. Eerst wordt een bestuurlijke inleiding weergegeven. Daarna wordt ingegaan op de financiën. Vervolgens wordt per programmalijn een beeld gegeven van de voortgang van de projecten die uit het fonds worden betaald.

Inleiding

De afgelopen jaren hebben het Rijk, provincie Flevoland, gemeente Almere en gemeente Amsterdam intensief met elkaar opgetrokken om op de oostflank van de MRA de condities te scheppen voor het versterken van de internationale concurrentiepositie van de Noordvleugel. De gezamenlijk geformuleerde ambitie is verankerd in de Rijksstructuurvisie RRAAM (2013). Hierin staat beschreven welke opgaven er in de regio liggen op het vlak van ecologie, bereikbaarheid en verstedelijking. In de bijbehorende Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 zijn afspraken gemaakt onder welke condities Almere met 60.000 woningen kan groeien.

De afgelopen jaren is Almere 2.0 volop gericht geweest op de uitvoering van de gemaakte afspraken. En met resultaat. De gebiedsontwikkeling Oosterwold draait op volle toeren. De eerste resultaten van sleutelprojecten die (deels) bekostigd worden uit het Fonds Verstedelijking Almere zijn zichtbaar in de stad. Toen in maart 2020 duidelijk werd dat we te maken hadden met een wereldwijde pandemie was het ongewis wat dit zou gaan betekenen voor de uitvoering van projecten. Terugkijkend kunnen we met elkaar concluderen dat het coronavirus niet heeft gezorgd voor groot oponthoud in de werkzaamheden die in de verschillende sleutelprojecten voor dit jaar gepland stonden. 2020 was ook het jaar dat het nieuwe Meerjarenprogramma voor het Fonds Verstedelijking Almere voor de periode 2021-2025 is vastgesteld. In dit Meerjarenprogramma wordt de ambitie voor de periode 2021-2025 geschetst, met bijbehorende (nieuwe) sleutelprojecten. Tevens zijn in 2020 het Perspectief Oostflank MRA voor de periode 2020-2030 en de Ontwikkelstrategie voor Amsterdam Bay Area vastgesteld. In 2020 is de vernieuwde website www.almere20.nl gelanceerd. Hierop zijn onder meer filmpjes van enkele sleutelprojecten te zien.

Dit doen we niet alleen. Het programma Almere 2.0 kan alleen slagen in nauwe samenwerking met de betrokken overheden. Met het Rijk, provincie Flevoland, gemeente Amsterdam. Met omliggende overheden en maatschappelijke organisaties. Maar zeker ook met de gemeente Almere en de stad zelf! In dit jaarverslag kunt u alle concrete resultaten teruglezen. Er wordt inzicht geboden in de onderliggende programma's en sleutelprojecten. Ook wordt gerapporteerd over de activiteiten in het kader van het Handelingsperspectief.

De geformuleerde ambities en thema's zijn geoperationaliseerd in vijf programmalijnen. Deze programmalijnen bevatten, naast reguliere beleidsmatige inzet, ook een aantal (sleutel)projecten. De sleutelprojecten worden (deels) mogelijk gemaakt met een bijdrage vanuit het door Rijk, provincie en gemeente gezamenlijk ingerichte Fonds Verstedelijking Almere. Hier wordt in navolgende hoofdstukken verslag van gedaan.

Financiën

In dit onderdeel wordt ingegaan op de uitgaven, de inkomsten en de stand van de reserve Fonds Verstedelijking Almere.

bedragen x € 1.000

	begroting	realisatie	resultaat
inkomsten	35.951	39.097	3.147
Proceskosten Almere 2.0 en handelingsperspectief	3.559	2.979	580
Hart van de stad	26.609	14.908	11.701
Leer- en werkomgeving	4.691	4.161	530
Energy on upcycling	3.585	1.589	1.996
Cultuur, recreatie en toerisme	5.474	4.611	863
Vernieuwend wonen	974	1.060	-86
Beheer en onderhoud, risicobuffer	702	402	300
totaal uitgaven	45.593	29.709	15.884

Uitgaven

In 2020 is ruim 65% van de begroting gerealiseerd. De onderschrijding van 35% (€ 15,8 miljoen) duidt op vertragingen als gevolg van bijvoorbeeld het zorgvuldig afhandelen van procedures, latere gunningen, coronamaatregelen, etc. Onderstaand wordt ingegaan op de grootste verschillen:

- Station en stationsomgeving € 6,6 miljoen: door een vertraagde gunning is ook de start van de verbouwingwerkzaamheden later gestart.
- Rondje Weerwater € 2,3 miljoen: de onderschrijding wordt verklaard doordat een deel van het project in 2021 wordt uitgevoerd i.p.v. 2020, onder andere verbeteren Limburgbrug, deel track zuidoever, groenvoorziening Maastrichtkwartier.
- Almere Centrum € 1,7 miljoen: wordt veroorzaakt door latere start herinrichting van de stadhuispromenade.
- Floriade € 0,9 miljoen: De onderschrijding is vooral te verklaren doordat bij de Floriade Programmering nog nadere afstemming nodig was tussen provincie en gemeente over de invulling hiervan. Door het onderzoek van de verkenners werden gesprekken tijdelijk stil gelegd tussen maart en het zomerreces. Toen na het zomerreces duidelijk werd dat de Floriade zou doorgaan, zijn deze gesprekken weer opgepakt.
- Programmasturing lijn Hart van de Stad € 0,3 miljoen: de salariskosten van de programmamanager, de programmasecretaris en programmasecretaresse worden vanaf 2019 gefinancierd uit gemeentelijke middelen.
- Handelingsperspectief € 0,6 miljoen: vanwege COVID 19 moest het werkproces in 2020 noodgedwongen worden aangepast en anders ingericht.
- Competitie upcycle city € 0,7 miljoen: de marktintroductie en doorontwikkeling van groen beton is nog niet afgerond..
- Duurzaamheidsagenda € 0,7 miljoen: de onderschrijding betreft een optelsom van kleinere bedragen in de deelprojecten Groen Bauw, Circulaire stad, de stad als batterij en het lectoraat 'Innovatie & Groenstedelijke ruimte'.
- Citylab € 0,4 miljoen: de aankoop van de grond voor het ontwikkelen van de circulaire hub is nog niet afgerond
- Kustzone Poort /Duin € 0,6 miljoen: bezwaren voor de verbreding van het strand zijn door de rechtbank afgewezen. In juni is gestart met de uitvoering van werkzaamheden tot vergroten van het strand. Het is een groot werk dat een periode van driekwart jaar in beslag neemt en doorloopt tot en met het eerste kwartaal 2021.
- Niet gebruikte risicobuffer € 0,3 miljoen.
- Overige kleinere afwijkingen € 0,7 miljoen.

Leeswijzer

Bij de programmarekening is het gebruikelijk dat de verschillen die groter zijn dan € 100.000 worden verklaard. Deze verschillen betreffen veelal onderschrijvingen, die duiden op vertragingen als gevolg van bijvoorbeeld het zorgvuldig afhandelen van procedures, coronamaatregelen, etc. Onderschrijvingen zijn niet perse negatief. Voor het goede begrip is het ook belangrijk te kijken naar de omvang van de realisatie van het projectbudget. Neem bijvoorbeeld het project Kustzone Poort/Duin, 81% van het resultaat is behaald. De laatste 19% wordt in het eerste kwartaal 2021 behaald. Deze kleine vertraging was het gevolg van het zorgvuldig afhandelen van de bezwaarprocedure op de vergunning die voorjaar 2020 speelde.

Inkomsten

Het Fonds Verstedelijking Almere wordt gevuld met bijdragen van gemeente Almere, provincie Flevoland en het Rijk.

bedragen x € 1.000

omschrijving	begroting	realisatie	resultaat
Bijdrage gemeente Almere	8.676	8.779	103
Bijdrage provincie Flevoland	11.731	11.775	44
Grondverkopen Rijk	15.500	18.481	2.981
Revolverende middelen	44	63	19
totaal inkomsten	35.951	39.097	3.147

Bijdrage gemeente Almere

Eind 2020 heeft het ministerie van BZK besloten om de decentralisatie uitkering vanaf 2021 om te zetten in een specifieke uitkering. Deze uitkering wordt vastgesteld op € 8,9 miljoen plus een nog nader te bepalen indexering voor loon- en prijscompensatie.

Het resultaat ad € 0,1 miljoen wordt veroorzaakt door de verkoop van niet begrote eigen grond in Oosterwold.

Grondverkoop Rijk

De bijdrage van het Rijk is afkomstig van de opbrengst van de verkoop van standaardkavels in Oosterwold. De feitelijke realisatie bedraagt € 18,4 miljoen. Deze bijdrage is al gestort in het Fonds Verstedelijking Almere en is beschikbaar bij het opstellen van de jaarprogramma's 2021 en verder.

Stand van de reserve Fonds Verstedelijking Almere

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de stand van de reserve FVA per 31 december 2020.

bedragen x € 1.000

bestemmingsreserve Fonds Verstedelijking Almere	2020
Stand per 1 januari	63.556
Stortingen	39.097
Onttrekkingen	-29.709
stand per 31 december	72.943

Het FVA is 4 jaar onderweg. De komende jaren worden de projecten afgerond. De reserve ad € 73 miljoen dient onder andere ter dekking van de uitvoering van projecten in de komende jaren, conform het Meerjaren Programma 2021-2025.

Proces en handelingsperspectief

De proces- en organisatiekosten worden conform de afspraken ten laste van het fonds gebracht.

bedragen x € 1.000

	begroting	realisatie	resultaat
Proceskosten Almere 2.0	1.200	1.201	-1
Handelingsperspectief	2.359	1.777	581
	3.559	2.979	580

Proceskosten Almere 2.0

Dit budget is geheel ingezet voor de programmaorganisatie (programmanager, programmacontroller, communicatieadviseur, planner).

Handelingsperspectief

In 2020 is gewerkt aan het Handelingsperspectief Oostflank MRA 2020-2030. Hierin wordt met hernieuwde scherptheit gekeken naar het Rijk-Regioprogramma Amsterdam Almere Markermeer (RRAAM) waar Almere 2.0 onderdeel van uit maakt. Er worden afspraken gemaakt voor de periode 2020-2030 over de Regionale Bereikbaarheid, de Ecologie van het IJmeer- Markermeer en de Verstedelijking van Almere.

Vanwege COVID 19 moest het werkproces in 2020 noodgedwongen worden aangepast en anders ingericht. Een deel van de werkzaamheden en geplande bijeenkomsten - met name de gesprekken met raden, staten en de stad - zijn doorgeschoven naar 2021. De onderschrijving in 2020 van € 0,6 miljoen is overgeheveld naar 2021. In 2021 wordt verder gewerkt aan de vaststelling van het Perspectief Almere en aan de nadere uitwerking van de acht strategische interventies om te komen tot een uitvoeringsagenda.

Resultaten 2020

Perspectief Oostflank MRA 'klaar voor de toekomst'

In 2020 is het Perspectief Oostflank MRA vastgesteld. Het perspectief bestaat uit zes onderdelen:

- Voldoende woningen in onderscheidende woon- en leefmilieus
- Uitstekend ondernemersklimaat en een rijk voorzieningenniveau
- Sterke en veerkrachtige samenleving
- Bereikbaar naar alle windstreken
- Landschappen van wereldklasse
- Klimaatbestendige, circulaire en energieleverende regio

Perspectief Almere verkend

Er is gewerkt aan een aanzet tot een perspectief voor de verstedelijkingskoers van Almere. Naast de huidige beleidskaders is kennis benut uit de gevoerde gesprekken en interviews met sleutelfiguren in Almere. Ook is hierover het gesprek binnen het College van Almere gestart.

Onderzoek alternatieve bekostiging mogelijke IJmeerverbinding

De mogelijkheden voor alternatieve bekostiging van een mogelijke IJmeerverbinding zijn onderzocht. Het resultaat is een technische inventarisatie van zoekrichtingen en een verkenning van mogelijkheden. Deze mogelijkheden worden in vervolgstudies ingebracht en daar op hun merites, (on)mogelijkheden om opties te stapelen en bestuurlijke wenselijkheid gewogen.

Ontwikkelstrategie Amsterdam Bay Area (ABA)

Er is een samenwerking gestart tussen het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBAB) en Almere 2.0 om onderzoeken uit te voeren. Dit heeft erin geresulteerd dat het BO MIRT het eindrapport 'naar een ontwikkelstrategie voor Amsterdam Bay Area' heeft vastgesteld op 25 november.

Hart van de Stad

Om Almere op de lange termijn een rol als onderscheidende kern binnen de grootstedelijke regio Amsterdam te laten vervullen, krijgt het hart van de stad de komende jaren een forse verstedelijkingsimpuls. Ook in de economische structuurversterking van Almere speelt het centrum een voorname rol. Er wordt toegewerkt naar een voorzieningenniveau en functiemix die horen bij een stad van 200.000 tot 300.000 inwoners. Het gebied wordt zichtbaar en voelbaar als hart van de stad, zal een sterkere regionale betekenis krijgen en wordt dé ontmoetingsplek voor zowel bewoners als bezoekers.

Projecten

bedragen x € 1.000

	begroting	realisatie	resultaat
Programmasturing lijn 1	414	150	264
Station (en omgeving)	9.445	2.837	6.608
Almere Centrum	2.424	768	1.656
Rondje weerwater	11.351	9.053	2.299
Floriade	2.975	2.100	875
	26.609	14.908	11.701

Proceskosten programmaliijn

Deze middelen worden ingezet voor onder meer de programma manager, programmasecretaris, secretariële ondersteuning, communicatie, control en voorbereidende activiteiten voor mogelijk nieuwe sleutelprojecten. De onderschrijding wordt veroorzaakt doordat eerst de gemeentelijke middelen worden ingezet. De FVA middelen worden overgeheveld naar 2021, omdat de verwachting is dat bedrijfsdrukke zal toenemen.

Station en omgeving

Almere Centrum is het grootste intercitystation aan de Flevolijn en heeft daarmee een belangrijke functie in het openbaar vervoer netwerk van de regio. De verblijfswaarde, ontmoetingswaarde en daarmee ook de economische waarde van het stationsgebied blijven echter achter bij de groei in reizigersaantallen en de ontwikkeling van de stad. Met het oog op de ontwikkelingen in Almere Centrum en de Floriade in 2022 wil de gemeente, in samenwerking met partners, het station en het omliggende gebied transformeren tot visitekaartje van de stad.

Station

Gemeente Almere, provincie Flevoland, ProRail en NS hebben de handen ineengeslagen om een stationscomplex te realiseren waar reizigers zich prettig en veilig voelen, hun fiets makkelijk en veilig kunnen parkeren, dat de barrière opheft tussen de noord- en zuidzijde van het centrum en een moderne uitstraling heeft met voorzieningen.

In maart 2020 heeft ProRail van een aannemer voor het station (Hegeman) gecontracteerd. Daarnaast heeft ProRail aannemer West gecontracteerd voor de kap. De gunning heeft door besluitvorming omtrent contract iets later plaatsgevonden dan oorspronkelijk gepland, daardoor is de start van de verbouwingswerkzaamheden ook wat later geworden. Dit verklaart ook de onderschrijding. Oplevering en besteding middelen station en stationsomgeving zal plaatsvinden in december 2021, mogelijke uitloop naar het eerste kwartaal in 2022.

Daarnaast wordt ook gewerkt aan toevoeging van kunst aan het station (onderdeel Groene Loper in het sleutelproject Almere Centrum). Tevens is het lichtontwerp van het busstation op een hoger peil gebracht. Dit wordt ook onderzocht voor de luifel op het Stationsplein.

Stationsomgeving

Het Definitief Ontwerp (DO) is in 2020 opgeleverd en online gepresenteerd. Het nieuwe ontwerp voor het Mandelaplein is nu definitief en zorgt voor een ander gevoel op het plein. Het wordt een plek die - door

toevoeging van groen, zitelementen en een nieuwe inrichting - fijn voelt en uitnodigt om langer te blijven dan je van plan was. Het DO is verder uitgewerkt naar een uitvoeringsontwerp. De werkzaamheden voor aanpassing van het riool en de kabels en leidingen zijn inmiddels opgestart.

Rondje Weerwater

Met het Rondje Weerwater worden de noordoever (Almere Centrum) en de zuidoever van het Weerwater met elkaar verbonden.

Track Rondje Weerwater

In 2020 is de track aangelegd langs de gehele oever van de Stedenwijk tussen het stadscentrum en de Limburgbrug. Daarbij hoort ook de verlichting en ander straatmeubilair zoals banken. Het ontwerp voor de Limburgbrug is in 2020 vastgesteld en opgedragen voor uitvoering in 2021. Afgelopen jaar is ook het ontwerp voor de track langs de Zuidoever Weerwater opgesteld. Dit stuk van de track verbindt Stedenwijk met de Floriade.

Esplanade

Het werk aan de Esplanade is in 2020 gereed gekomen. Daarnaast is een ontwerp gemaakt voor een strand aan de oever van de Esplanade. Met dit ontwerp voor een stadsstrand wordt beoogd de gebruikswaarde van de Esplanade verder te verhogen. Ook is een initiatief voor een horecapaviljoen vertaald naar een ontwerp voor een locatie op de Esplanade. Opening hiervan is voorzien in 2021. Ten slotte is het ontwerp gemaakt voor een aantal drijvende steigers in de Fantasiehaven voor afvaarten van een veerverbinding tussen de Esplanade en de Floriade.

Weerwaterbrug

De aanleg van de Weerwaterbrug is gestart en eind 2020 zijn de contouren van de brug zichtbaar aan het worden. In 2020 is ook het ontwerp aangescherpt van de aanlandingen (hoogteaanpassingen) van de weerwaterbrug op het Floriadeterrein en het Lumièrepark. De uitvoering loopt door tot halverwege 2021.

De onderschrijving van € 2,3 miljoen voor het Rondje Weerwater wordt verklaard doordat een deel van het project in 2021 wordt uitgevoerd i.p.v. 2020, onder andere verbeteren Limburgbrug, deel track zuidoever, groenvoorziening Maastrichtkwartier. Voltooiing van Limburgerbrug en groenvoorziening vindt plaats in de eerste kwartaal van 2021

Almere Centrum

Almere Centrum groeit uit tot een kloppend hart voor bewoners en bezoekers uit stad en regio door:

- Toevoeging van sterke publiekstrekkende winkels, evenementen en het versterken van de verblijfs- en belevingswaarde.
- Verbetering van de routing in het centrum om het publiek te verleiden het hele centrum te laten beleven en langer te laten verblijven (loper en pleinenstrategie).
- Een zeer goede bereikbaarheid per auto, ov en fiets.
- Toevoegen van programma's zoals woningbouw.

Vanuit het FVA is vooral de focus gericht op realisatie van de Groene Loper, versterking van routing en pleinen/ hotspots die Stationskwartier verbindt met de Floriade (zuidoever Weerwater), via de Esplanade.

Herinrichting Stadhuispromenade

Het Definitief Ontwerp uit 2019 is in eerste periode van 2020 verder uitgewerkt naar een uitvoeringsontwerp. Vlak voor kerst is de aanbesteding afgerond. De realisatie vindt in de eerste maanden van 2021 plaats.

Groene Loper

De structuurversterking van het centrum richt zich op het verbeteren van de belevingswaarde van het centrum en het versterken van de route door het centrum. Dit vereist een aanpak over de lengte van 800

meter: van het station tot aan het Weerwater via een Groene Loper. In 2020 is een uitvoeringsplan gemaakt voor twee kunstwerken nabij het station.

Communicatie, marketing, en organisatie Almere Centrum

Door de maatregelen in verband met de coronacrisis konden de meeste geplande evenementen niet doorgaan. In plaats daarvan is er ingezet op crowdcontrol en signalering, zodat de bezoeker op basis van de 1,5 meter economie toch de binnenstad kon blijven bezoeken.

Floriade

In het vastgestelde Masterplan Floriade is rekening gehouden met een door provinciale staten goedgekeurde provinciale bijdrage van € 10 miljoen. De uitkering van deze middelen loopt via het Fonds Verstedelijking Almere.

Circulaire bruggen

In 2020 is het vergunningen proces van de twee winnende ontwerpen van de challenge Circulaire bruggen afgerond. De bouw van de bruggen is medio 2020 gestart.

De Bruggencampus heeft in 2020 twee bruggencolleges georganiseerd. College 1 ging over de Tweede leven bruggen. Het 2e college ging over de Gemeenschappelijke Data Omgeving.

Floriade Dialogues

Het doel van deze dialogues is het stimuleren van positieve effecten op duurzame groene stedelijke ontwikkeling, adequate en veilige voedselproductie en een evenwichtig gebruik van de natuur binnen de grenzen van natuurlijke hulpbronnen.

De Floriade Dialogues worden georganiseerd door Flevo Campus (zie hierna).

Floriade Programming

In 2020 is in nauwe samenwerking tussen Provincie, Floriade BV en gemeente Almere gesproken over de concrete invulling en nadere uitwerking van het laatste deel van de provinciale bijdrage. Daarbij wordt gedacht aan de onderdelen: Cultuur, Attracties, Flevoland / Congressen, Duurzaamheid en Voortbouwen op succes / Subsidies.

In de zomer van 2020 is de bouw van het provinciale paviljoen op de Floriade, Food Forum, gestart. Een deel van de middelen wordt gereserveerd voor de programmering in het Food Forum en het maken van een expositie tijdens de Floriade.

De onderschrijving van € 0,9 miljoen is vooral te verklaren doordat nog nadere afstemming nodig was tussen provincie en gemeente over de invulling hiervan. Door het onderzoek van de verkenners werden gesprekken tijdelijk stil gelegd tussen maart en het zomerreces. Toen na het zomerreces duidelijk werd dat de Floriade zou doorgaan, zijn deze gesprekken weer opgepakt. Begin 2021 zullen nadere afspraken geformaliseerd worden, waarna ook de bedragen kunnen worden besteed.

Leer- en werkomgeving

Binnen deze programmalijs wordt ingezet op het stimuleren van kwalitatief goed en aantrekkelijk onderwijs, op talentontwikkeling en op kenniscirculatie tussen onderwijs, kennisinstellingen en bedrijfsleven. Dit doen we met de sleutelprojecten **Flevo Campus**, **Floriade Werkt!** en **Internationale Campus**. En vanaf 2021 komen daar nog twee sleutelprojecten bij namelijk het **Kenniscampus stadshart** en **MBO ICT Field Lab**. Programmalijs Leer- en Werkomgeving heeft het vierde jaar achter de rug. Na een fase van opstarten, zijn nu drie projecten op stoom en twee nieuwe projecten zijn voorbereid. Er is gewerkt aan de voorbereiding van de tweede tranche FVA en een nieuw programmaplan is opgesteld.

Projecten

bedragen x € 1.000

	begroting	realisatie	resultaat
Proceskosten programmalijn 2	248	214	34
Floriade Werkt	150	148	2
Flevo Campus	4.029	3.389	640
Internationale Campus	265	411	-146
	4.691	4.161	530

Proceskosten programmalijn

Deze middelen worden ingezet voor onder meer de programma manager, programmasecretaris, secretariële ondersteuning, communicatie, control en voorbereidende activiteiten voor mogelijk nieuwe sleutelprojecten. Het restant bedrag van € 34.000 valt vrij in het fonds.

Floriade Werkt!

De doelstellingen van Floriade Werkt! zijn het stimuleren van de economische ontwikkeling en het versterken van de economische structuur van de regio door het lokale en regionale bedrijfsleven te helpen bij innovatie en ontwikkeling. In 2020 is gestart met de voorbereiding van de derde en laatste Floriade challenge. Die zou aanvankelijk begin 2021 starten, maar is vanwege corona uitgesteld naar de tweede helft van 2021. In 2020 is een vervolg gegeven aan de teelt van verse Flevolandse soja onder de gezamenlijke naam Dutch Edamame. Het gaat niet alleen om de teelt door een aantal samenwerkende boeren, maar ook om gezamenlijk een merk te creëren en de volgende stappen in de keten 'from farm to fork' te organiseren.

Flevo Campus

moet leiden tot nieuwe kennis, producten en diensten over stedelijke voedselvoorziening. In 2020 is de onderzoeksagenda opgesteld met experimenteren en innoveren als kernactiviteiten.

Flevo Campus als fysieke locatie

Op het Floriadeterrein is een fysieke locatie in ontwikkeling waar opleiden, onderzoek, ontwikkelen en ondernemen tegelijkertijd plaats kunnen vinden. Concreet gaat het nu om drie nieuwbouwprojecten die straks samen Flevo Campus vormen: het Food Forum van provincie Flevoland, de nieuwe hogeschool van Aeres en de startersfaciliteit de Village. Een vierde project, het Low Food Lab / Low Food Gastronomy College (LFGC) is in ontwikkeling. De aanbesteding voor de bouw van de Village is gestart. Het officiële startmoment met de nieuwe 'bewoners' van de Village heeft in december plaatsgevonden tijdens Flevo Campus Live en was een groot succes.

Flevo Campus als kennishub

De kennisinstellingen binnen Flevo Campus hebben in 2020 grote stappen gezet in de ontwikkeling van topkennis over stedelijke voedselvoorziening. Het programma Kennisstad wordt voortgezet als lectoraat stedelijke voedselvoorziening. De Hogeschool heeft het programma Researchers in Residence beëindigd. In plaats daarvan is gestart met een nieuw programma: Research Fellows. De ontwikkeling van een professionele master is inhoudelijk afgerond. Er is overeenstemming over het ontwikkelen van een unieke gastronomie opleiding op Hbo-niveau. De Chefs Academy in 2020 is voorbereid. Het gaat hier om masterclasses voor toekomstige topchefs. De denktanks blijven zeer aantrekkelijk voor jonge professionals.

Onderzoek en innovatie hebben in 2020 veel aandacht gehad. Het gaat om de volgende projecten: Vouchers, Toegepast economisch onderzoek, Onderzoek stedelijk voedselsysteem, Vestigingsonderzoek, Essays, Living Lab Almere, Low Food Labs, Living lab Agroforestry, Living lab Veggs, Actieonderzoek.

Flevo Campus als programma

Flevo Campus organiseert een scala aan projecten, activiteiten en evenementen om verbindingen te leggen, kennis uit te wisselen en naamsbekendheid op te bouwen. Van een film over agro-forestry en pionierende boeren tot meet ups waarin actuele vraagstukken worden bediscussieerd. De productie van films kon in

COVID-jaar 2020 gewoon doorgaan, maar live discussies zijn nagenoeg allemaal omgezet in online bijeenkomsten of uitgesteld.

Het positieve resultaat van ruim € 0,6 miljoen bestaat uit:

- het minder uitputten van het budget voor onderzoek ter grootte van circa € 450.000 veroorzaakt door herijking van het onderzoeksprogramma in 2020 als gevolg van de start van de nieuwe programmadirecteur en
- het minder uitputten van het budget voor 'ondernemen en activiteiten van circa € 175.000 veroorzaakt door het realiseren van de Village in het eerste kwartaal van 2021 in plaats van het vierde kwartaal van 2020. Vergunning- en opdrachtverlening alsmede corona maakte de planning van het 4e kwartaal 2020 voor de Village niet haalbaar.

Internationale Campus

Medio 2020 zijn volgens de Europese aanbesteding vijf gegadigden geselecteerd. De uitvraag is gedaan met een vastgesteld budget. De schetsontwerpen vielen dan ook binnen het budget en de toetsing betrof dan ook het aspect kwaliteit. De ingediende ontwerpen zijn beoordeeld door een commissie met vertegenwoordigers vanuit de gemeente en de schoolbesturen. Het winnende ontwerp van team Van Norel is op 24 september 2020 feestelijk onthuld op de bouwtevel in het Anna Park. Gelijktijdig zijn alle omwonende geïnformeerd over de stand van zaken middels een brief. Helaas was een grootschalige bijeenkomst gezien corona niet mogelijk.

Het voorontwerp is vervolgens uitgewerkt en volgens planning eind 2020 afgerond. In het ontwerp is de mogelijkheid opgenomen het gebouw in de toekomst uit te breiden met 300 leerlingen.

De ruimtelijke procedure volgens de uitgebreide Wabo-procedure is conform planning doorlopen en eind 2020 is de vergunning van wijziging bestemmingsplan verleend.

De overschrijding van € 0,1 miljoen is administratief van aard, er is geen overschrijding op het totale budget dat beschikbaar is voor de campus.

Energy on upcycling

In de groeiopgave voor de stad, ziet Almere kansen voor duurzame en innovatieve ontwikkelingen op het gebied van onder andere energie, afval en circulaire economie. Binnen dit programma worden twee sporen onderscheiden. Opwaarderen Reststromen (met een groot aantal deelprojecten) en de Energieneutrale stad.

Projecten

bedragen x € 1.000

	begroting	realisatie	resultaat
Proceskosten programmalijn 3	250	248	2
Citylab Stedelijke Grondstoffen	989	585	404
Competitie Upcycle City	659	6	654
Gezond voedsel/ Terugdringen voedselverspilling	50	33	17
Energiefonds	101	-4	105
Stad zonder gas / Ultradiepe geothermie	185	94	91
Duurzaamheidsagenda	1.350	626	724
	3.585	1.589	1.996

Proceskosten programmalijn

Deze middelen worden ingezet voor onder meer de programma manager, programmasecretaris, secretariële ondersteuning, communicatie, control en voorbereidende activiteiten voor mogelijk nieuwe sleutelprojecten.

Opwaarderen reststromen

Citylab Stedelijke Grondstoffen

Het Citylab Stedelijke Grondstoffen is een gecontroleerde regelluwe testomgeving voor nieuwe economische activiteiten rond het opwaarderen van reststromen.

Steiger Festival

In de week van de circulaire economie in februari heeft Citylab voor het eerst het Steiger Festival georganiseerd op De Steiger, om circulair ondernemen en circulaire producten onder de aandacht te brengen.

MeerMin

In 2020 zijn mogelijke locaties verkend voor MeerMin: een warenhuis voor circulaire producten. Circa 25 ondernemers hebben interesse getoond om hieraan deel te nemen.

Maatwerk en stimulering circulaire bedrijven

Het stimuleringsfonds wordt ingezet voor o.a. circulaire scans van bedrijven en cofinanciering van circulaire innovaties. Vanaf januari 2020 is het stimuleringsfonds anders ingericht dan voorheen. Dit heeft het afgelopen jaar 15 aanvragen en 4 subsidieverstrekkings opgeleverd, drie aanvragen zijn in het laatste kwartaal binnengekomen, en zullen begin 2021 beoordeeld worden.

Daarnaast zijn de circulaire scans actief onder de aandacht gebracht via een social media campagne. Er is gestart met het opstellen van een gebiedsvisie voor De Steiger. In de gebiedsvisie wordt gekeken hoe de functie van circulaire hub goed vastgelegd kan worden. Ook is er een plan van aanpak voor een pilot opgezet om reststromen van het Upcycle centrum beschikbaar te stellen aan meer ondernemers.

Circulaire hub

Er is een stuk grond op De Steiger verkend dat eigendom was van Rijkswaterstaat. Na taxatie is eind dit jaar de aankoop van de grond in gang gezet. De onderschrijving van € 0,4 miljoen wordt veroorzaakt doordat de aankoop van de grond voor het ontwikkelen van de circulaire hub is 2020 nog niet is afgerond.

Er is een programmamaker Pakhuis De Steiger gestart, om ondernemers samen te brengen en kennis en reststromen uit te laten wisselen.

Tegelijkertijd hebben zes Almeerse ondernemers een plan opgesteld rondom een circulair voedsel concept waarin ze samenwerken en ook horeca- en ontmoetingsmogelijkheden creëren: FoodHally. In oktober is het businessplan hiervan opgeleverd, waarbij ze zeer geïnteresseerd zijn in De Steiger als vestigingslocatie. Tot slot is er een Horizon 2020 subsidie gehonoreerd voor het project HOOP, waarbij Almere als één van de acht Europese *lighthouse cities* actief is. Het project richt zich op het ontwikkelen van grootschalige stedelijke circulaire omgevingen.

Circulaire transformatie De Steiger

Om circulair ondernemerschap te stimuleren, is er eind september een gebiedsregisseur gestart op De Steiger. Daarnaast is geïnvesteerd in de openbare ruimte van het terrein. Er is tevens een inventarisatie geweest waarbij nog een aantal aanvullende maatregelen en acties zijn geïdentificeerd om de openbare ruimte te verbeteren.

Competitie Upcycle City

In 2020 is de businesscase en het uitvoeringsplan van deelplan 5 uitgewerkt: de marktintroductie en doorontwikkeling van groen beton. In juni is hiervoor een eerste plan aangeleverd, waarna meerdere gesprekken hebben plaatsgevonden om het plan aan te scherpen en tot een sluitende businesscase te komen. De definitieve afronding zal in 2021 plaatsvinden.

De onderschrijving van € 0,7 miljoen betreft de afronding van het Deelplan 5.

Stad zonder gas

Energiefonds

Via het Energiefonds kunnen bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties voor hernieuwbare energieprojecten (aanvullende) financiering aanvragen in de vorm van een lening. Hierbij werkt de gemeente Almere samen met de Stichting Volkshuisvesting Nederland (SVN) en WOAB Woningabonnement als fondsbeheerders. Het administratief beheer wordt uitgevoerd door het subsidiebureau van de gemeente Almere.

Door de coronacrisis is in 2020 maar één aanvraag afgerond (onderschrijving € 0,1 miljoen).

Ultradiepe geothermie

Dit project is een onderzoeksprogramma toewerkend naar de toepassing van ultradiepe geothermie om het bestaande stadswarmtenet te verduurzamen.

In 2020 zijn de inspanningen erop gericht geweest het vervolgonderzoek te begeleiden. Dit 2D-seismisch onderzoek is nodig om meer inzicht te geven in mogelijke locaties voor een proefboring. Van september 2019 tot maart 2020 zou het onderzoek door het Rijk uitgevoerd worden in het traject Nijmegen-Almere-Haarlem. Omdat dit onderzoek door de stad heen zal lopen, heeft Almere gezorgd voor goede afstemming met alle relevante afdelingen. Helaas is het onderzoek iets uitgelopen, waardoor het onderzoek in Almere niet voor het broedseizoen kon plaatsvinden. Het onderzoek is gestart vanaf het derde kwartaal. Dit heeft geleid tot een onderschrijving van € 0,1 miljoen.

Doorontwikkeling programmalijn (duurzaamheidsagenda)

Het programma Duurzaamheid van de gemeente Almere is breder dan de programmalijn Circulaire Economie en Energie. Op een groot aantal onderdelen sluit het programma aan op de doelstellingen van Almere 2.0. In 2020 is met budget uit het FVA een aantal onderdelen uit het programma Duurzaamheid uitgewerkt, in aanloop naar het meerjarenprogramma FVA 2021-2025. De onderschrijving van in totaal € 0,7 miljoen betreft voor € 0,2 miljoen Groen Bauw. Het restant van € 0,5 miljoen betreft Circulaire stad, de stad als batterij en het lectoraat 'Innovatie & Groenstedelijke ruimte'.

Circulaire stad

De gemeente Almere wil in 2030 50% minder primaire grondstoffen gebruiken. Circulaire bedrijvigheid draagt daar aan bij. Om de doelstellingen te kunnen halen, worden bestaande pilotprojecten opgeschaald en nieuwe projecten opgestart. In 2020 is in dit kader gewerkt aan vijf projecten: sorteer- en verwerkingscentra, ontwikkelingen bedrijventerreinen, Grondstoffen Collectief Almere (GCA), Praktijk- en Innovatiecentrum Almere (PRICE) en Grondstoffendepot.

Om daadwerkelijk te komen tot een lokale circulaire economie, is de beschikking over opslag-, sorteer- en verwerkingsmogelijkheden met een fysieke locatie in Almere randvoorwaardelijk. Hiervoor is onder andere gewerkt aan de ontwikkeling van een sorteercentrum op bedrijventerrein De Vaart, een plasticfabriek en een circulair ambachtscentrum op De Steiger.

Gezond voedsel / terugdringen voedselverspilling

Gezond voedsel is een van de zes thema's binnen de Almeerse duurzaamheidsagenda. Hierop worden diverse projecten en initiatieven ontwikkeld. Doelstellingen zijn: Terugdringen van voedselverspilling; Omzetten restromen uit voedsel tot nieuwe grondstoffen en producten waar ook minimumhuishoudens van kunnen profiteren; Verduurzamen voedselomgeving Almere; Het voedselproces transformeren naar een circulaire voedselketen.

In 2020 is het nieuwe sleutelproject *stedelijk voedselsysteem* uitgewerkt, dat opgenomen is in het Meerjarenprogramma FVA 2021-2025. Voor de verduurzaming van de voedselomgeving Almere Centrum is een samenwerking gestart met Greendish en Smaackmakers. Er is een samenwerking aangegaan met de Taskforce Korte Ketens, in plaats van zelf een Foodcyclecentrum ontwikkelen. Samenwerkingspartner in Flevoland is Vereniging FlevoFood. Met een subsidie aan FlevoFood hebben zij ingezet op uitbreiding van de afzet van local2local in Flevoland en MRA, het samenwerken met andere regio's en het inspringen op de vraag naar lokaal voedsel die was ontstaan. Aanvullend is tijdens de Dutch Food Week in samenwerking

met verschillende partners het verhaal over 'wat eten wij in Almere' verteld, om meer trots voor het Flevolandse product te creëren en de lokale economie te versterken. In november is gestart met het project Boeren voor Buren.

De stad als batterij: balanceren elektriciteitsnet

Voor uitvoering van het Klimaatakkoord zal er een verschuiving plaats moeten vinden van gebruik van gas in woningen naar duurzame elektriciteit en warmtevoorziening. Daarbij is de netcapaciteit beperkend, ook in Almere. De beperkingen op het elektriciteitsnet kunnen aangepakt worden door vraag en aanbod van elektriciteit beter op elkaar af te stemmen. Dat kan bijvoorbeeld met slim inzetten van auto-accu's, buurtaccu's, zonnepanelen en windenergie en grote stuurbare elektriciteitsverbruikers in huis. Om hierop voor te sorteren, wordt een pilot voorbereid. Door de coronacrisis was het lastig om participanten voor de pilot te werven. Er zijn slechts beperkte mogelijkheden voor fysieke bijeenkomsten met bewoners.

Klimaatadaptatie: lectoraat 'Innovatie & groenstedelijke ruimte'

Almere wil de openbare ruimte in de stad nog efficiënter inzetten om de gevolgen van klimaatverandering het hoofd te bieden. Met het oog hierop worden een aantal activiteiten ontwikkeld. Zo wordt er bijvoorbeeld een lectoraat opgezet op het gebied van ecologie, circulaire economie en klimaatadaptatie onder de noemer 'Innovatie & Groenstedelijke Ruimte'. De lector voor het lectoraat Innovatie & Groenstedelijke ruimte is later gestart dan oorspronkelijk gehoopt. Een deel van het beschikbare budget is doorgeschoven naar 2021.

Groen blauw

De uitwerking van GroenBlauw was in 2020 onderdeel van de doorontwikkeling van programmalijn Circulaire economie en Energie. In 2020 is het Meerjarenperspectief GroenBlauw ontwikkeld, met bijbehorende uitvoeringsprogramma. In het nieuwe meerjarenprogramma FVA 2021-2025 is besloten dat GroenBlauw een zelfstandige programmalijn wordt. De resterende middelen uit 2020 ad € 174.470 voor het onderdeel GroenBlauw worden daarom overgeboekt van deze programmalijn naar de nieuwe programmalijn Groene en waterrijke identiteit. In 2021 vindt de verdere uitwerking van de verschillende projecten plaats.

Cultuur en toerisme

Met de programmalijn Cultuur en toerisme worden plekken in de stad gecreëerd waar zowel inwoners als bezoekers graag naartoe gaan, waar ze met plezier verblijven en waar ze trots op zijn. Iconen die mensen nieuwsgierig maken en verrassen worden gerealiseerd.

Cultuur is onlosmakelijk verbonden aan de economische ontwikkeling van de stad en de regio. Een bruisend cultureel klimaat draagt bij aan een slimme en innovatieve stad. De verdere ontwikkeling van de culturele infrastructuur van Almere in relatie tot de regio (MRA en provincie) en het Rijk is uitgewerkt in de culturele strategie. In deze programmalijn zijn de volgende projecten opgenomen: **Kustzone Almere Poort / Duin, Museale voorziening en Nationaal Park Nieuw Land – Almeerse Poort.**

Projecten

bedragen x € 1.000

	begroting	realisatie	resultaat
Proceskosten programmalijn 4	250	270	-21
Kustzone Poort/Duin	3.936	3.188	748
Museale voorziening	460	440	20
Nationaal Park Nieuw Land – Almeerse Poort	828	712	115
	5.474	4.611	863

Proceskosten programmalijn

Deze middelen worden ingezet voor onder meer de programma manager, programmasecretaris, secretariële ondersteuning, communicatie, control en voorbereidende activiteiten voor mogelijk nieuwe sleutelprojecten.

Kustzone Poort/Duin

Kustzone Almere Poort/Duin is een unieke plek in de regio waar strand, water(sport) en cultuur hand in hand gaan. Vanaf de Hollandse Brug is dit de entree van Almere. Doelstellingen zijn: realiseren van een evenementenlocatie die ruimte biedt aan grootschalige evenementen; opstellen van een gezamenlijke evenementenkalender/culturele programmering; versterken van de toeristisch recreatieve mogelijkheden, waarmee binnen de Noordvleugel een attractief gebied en verblijfsplek wordt gecreëerd; aantrekkingskracht van Kustzone Poort / DUIN op regionale schaal creëert kansen voor werkgelegenheid.

Almeerderstrand en Meerstrand

De bezwaren voor de verbreding van het strand zijn door de rechtbank afgewezen. In juni is gestart met de uitvoering van werkzaamheden tot vergroten van het strand. Het is een groot werk dat een periode van driekwart jaar in beslag neemt en doorloopt tot en met het 1e kwartaal 2021. De onderschrijding van € 0,7 miljoen wordt vooral veroorzaakt door een iets latere start van de aanleg van het strand in verband met het zorgvuldig afronden van bezwarenprocedures. Medio 2020 heeft ook de verwerving van de grond van het Rijksvastgoedbedrijf plaatsgevonden waarop het strand wordt aangelegd.

StrandLAB

StrandLAB is de culturele broedplaats in Kustzone Almere Poort. In april 2020 leverde StrandLAB een inspiratiedocument/leidraad met een tijdslijn voor de fysieke broedplaats en de ruimtelijke inbedding. De verschillende typen ruimten en plekken die nodig zijn voor exploitatie en accommodatie van de activiteiten worden daarin beschreven. Met de realisatie van het Atelier StrandLAB heeft StrandLAB sinds juni 2020 een (eerste) fysieke plek op het Almeerderstrand voor de komende vijf jaar. De locatie werd in september feestelijk geopend.

Museale voorziening

De ontwikkeling van een museale voorziening is onderdeel van het Cultuurplan Almere, het Regioprofiel Flevoland en past binnen de ambities van de door de Raad van Cultuur gepresenteerde beleidsvisie 2021-2025. De museale voorziening richt zich op toegankelijke en aansprekende kunst die past bij Almere en Flevoland. De nadruk ligt op grootschalige kunst in de openbare ruime, mediakunst-educatie en hedendaagse kunst.

De kwartiermaker voor de museale voorziening is in maart 2020 aan de slag gegaan om de museale voorziening zakelijk, financieel en inhoudelijk van een kader te voorzien en uit te werken tot een businesscase. De kwartiermaker zal als boegbeeld de weg vrij moeten maken naar investeerders, kunstenaars en collegae musea in binnen- en buitenland.

Op Prinsjesdag (15 september 2020) is door de minister bekendgemaakt dat de museale voorziening deel gaat uitmaken van de nieuwe Culturele Basis Infrastructuur. Voor Almere en Flevoland betekent dit dat de museale voorziening voor de periode 2021-2024 jaarlijks een bedrag van € 250.000 subsidie ontvangt. De subsidie is bedoeld voor (aanvullende) publieksactiviteiten. Het museum heeft tot 1 juni 2021 de tijd om de aanvraag op een aantal punten te concretiseren en aan te vullen.

Medio 2019 is het idee ontstaan om een eerste stap richting de museale voorziening te presenteren op Floriade Expo 2022. Publicitair, maar ook qua planning is dit een mooi moment om deze nieuwe pijler van de culturele infrastructuur van Almere-Flevoland te presenteren. De museale voorziening positioneert zich binnen de MRA en krijgt een internationaal karakter. Het Kunstpaviljoen dient als kleinere en tijdelijke voorproef van het later te ontwikkelen nieuwe kunstmuseum. In 2020 is, in samenwerking met het vastgoedbedrijf Almere, OCAD en de Floriade B.V., het concept van een drijvend kunstpaviljoen aan het centrale plein van de Floriade (en de latere woonwijk Hortus) ontstaan. Het ontwerp voor het Kunstpaviljoen (werktitel) is inmiddels bekend gemaakt. Het paviljoen wordt ten minste vijf jaar door het toekomstige museum als tijdelijke dependance in gebruik genomen. Het Kunstpaviljoen wordt een plek om te

experimenteren, het concept te toetsen en een plek waar inwoners en bezoekers van Almere en Flevoland het nieuwe kunstmuseum alvast kunnen ervaren. Dit wordt ook de plek om enthousiasme en betrokkenheid te creëren bij potentiële financiers en overige stakeholders.

Nationaal Park Nieuw Land - Almeerse Poort

Het Nationaal Park Nieuw Land bestaat uit de Oostvaardersplassen, Lepelaarsplassen, Marker Wadden en een deel van het Markermeer. Doelstellingen zijn: verbinden van stad en het Nationaal Park Nieuw Land met aan de Almeerse kant de Oostvaarderplassen; verhogen gebruiks- en belevingswaarde van de Oostervaarderplassen voor recreatie en toerisme, waarbij de natuur niet wordt verstoord.

Voor het gehele Nationaal Park Nieuw Land is een ontwikkelingsvisie opgesteld, waarin de Almeerse plannen zijn opgenomen. De eerste fase van het project Almeerse poort is in de uitvoeringsfase.

Gebeurtenissen rond de grote grazers en discussies rond het natuurbeheer liepen door in 2020 en hebben nog steeds gevolgen voor de planning van de uitvoering. Dit heeft tot gevolg dat middelen voor de realisatie van de 'hardware' niet uitgegeven worden (onderschrijding van € 0,1 miljoen). Investerings in groen en infrastructuur zijn volop aan de orde geweest. Inmiddels zijn duizenden bomen en struweel aangeplant in het Oostvaardersbos en zijn vele paden verbeterd en uitgebreid. De provincie heeft eind van het jaar via een complementaire investering een nieuwe rotonde in de Buitenring gerealiseerd. Daardoor is het natuurbelevingscentrum (NBC) De Oostvaarders beter en veiliger bereikbaar geworden. De gemeenteraad heeft in het kader van de programmabegroting middelen beschikbaar gesteld voor de exploitatie van het NBC De Oostvaarders. Daarmee is voldoende zekerheid ontstaan om over te gaan tot feitelijke realisatie van de uitbreiding van het gebouw. Er is een gezamenlijk plan van de gemeente en het project Almeerse poort opgesteld voor het completeren van de verbinding tussen Oostvaardersplassen en Lepelaarsplassen (Randzone De Vaart).

Vernieuwend wonen

Opzet van de programmalijn Vernieuwend Wonen is enkele innovatieve woonmilieus, woonconcepten en bouwmethoden te realiseren die Almere op de kaart zetten en waardevolle inzichten bieden voor de woningbouwproductie in de stad, regio en elders in het land. Hiertoe wordt jaarlijks gewerkt aan een aantal langlopende experimenten die moeten leiden tot feitelijke realisatie in de ruimtelijke ontwikkeling. De projecten volgen ontwikkelingen in techniek, markt en samenleving, maar dienen bovenal nieuwe perspectieven te schetsen op actuele opgaven die om oplossingen vragen.

Projecten

bedragen x € 1.000

	begroting	realisatie	resultaat
Experiment Vernieuwend Wonen	974	1.060	-86

Het jaarbudget is overschreden, mede als gevolg van onverwachte, extra kosten in het WikiHouse experiment wat betreft constructie, ontwerp en werving van deelnemers. Een deel betreft ook voorfinanciering die in 2021 terug komt. Hiernaast is binnen de programmalijn in 2020 geïnvesteerd in extra mankracht op communicatie, waardoor de personele kosten zijn toegenomen. De overschrijding wordt ten laste gebracht van het budget 2021.

Prijsvraag Who Cares

In 2017 deed de gemeente Almere mee met de prijsvraag Who Cares. De prijsvraag beoogde vernieuwende concepten voor wonen en zorg binnen de context van wijkvernieuwing te oogsten. De prijsvraag heeft geresulteerd in één lopend project, genaamd Binnenhaven (voorheen BloemkoolBurenbond/Eigentijds Hof). Ondanks dat het experiment al enige tijd loopt, heeft de ambitie van Who Cares niets aan actualiteitswaarde ingeboet. In bestaande wijken nieuwe woonvormen creëren tussen intramurale zorg enerzijds en geen zorg anderzijds, is nog steeds hard nodig en komt niet zonder actieve interventies tot stand. In de zomer van 2020 is een Almeers kader voor het initiatief vastgesteld. In 2020 zijn enkele presentaties gegeven. Hierdoor is de landelijke interesse voor de lessen en resultaten van Who Cares in Almere duidelijk gewekt.

Digitale zelfbouw Wikihouse

WikiHouse is een betaalbaar, duurzaam en digitaal geproduceerd houtskelet bouw pakket op basis van een open source systeem waarmee iedereen zelf een huis kan ontwerpen en bouwen.

2020 was een druk jaar voor WikiHouse in Almere. In de eerste maanden werd een intensief proces doorlopen richting de bouw van de eerste 13 woningen. Ondanks dat door corona een aantal deelnemers moest afhaken en er diverse kinderziekten naar boven kwamen, zijn 9 zelfbouwers sinds de zomer bezig met de bouw van hun WikiHouse. Parallel hieraan is de werving voor de tweede fase (met 18 woningen) opgestart. Naast enige standaardisering in het bouwconcept is een huur – koop constructie geïntroduceerd in samenwerking met Stichting Steenvlinder INC. Verder is er gewerkt aan het H4.0E platform en de integratie van de WikiHouse modules hierop, dat als een soort IKEA keukenplanner voor woningen moet gaan functioneren.

Bouwen door de buurt

Bouwen door de buurt is een pilot die ruimte geeft aan een kleinschalige, fijnmazige en bottom up-woningbouw. Daarbij zijn de wijkbewoners zelf aan zet. In 2020 is het startdocument Doel en Aanpak voor het experiment ontwikkeld. Verschillende wijken zijn onderzocht als mogelijke pilotwijk. De keuze is gevallen op Kruidenwijk vanwege de daar aanwezige gezinsverdunning, de vergrijzing, het grote aandeel eigenwoningbezit én vanwege het gegeven dat de bewoners zich er bovengemiddeld thuis voelen. In het najaar van 2020 is de pilot voorgelegd aan tien actieve buurtbewoners. Met de corporaties die bezit hebben in Kruidenwijk heeft afstemming plaatsgevonden. Zij staan in beginsel positief tegenover het mogelijke verzoek om samen met initiatiefnemers, die behoren tot hun doelgroep, woningen te ontwikkelen in de sociale huur of koop.

Duurzame transformatie kantoren en maatschappelijk vastgoed

Het idee om transformatie van leegstaande gebouwen meer van onderop, met de gebruiker centraal, tot stand te laten komen, bleek eind 2019 een brug te ver. In 2020 is gewerkt aan een publicatie om de geleerde lessen te ontsluiten. Het digitale magazine 'Transformatie, een experiment?' laat verschillende deskundigen en ervaren partijen aan het woord die terugblikken op het concept en de ervaringen in het project, alsmede hun licht laten schijnen over de context van het thema in Nederland. De publicatie is aangeboden aan een brede groep betrokkenen bij het Woningbouwatelier en diverse media, wat heeft geleid tot enkele doorplaatsingen. Om ook de effecten van corona en mogelijke kansen voor vervolg te verkennen, is een digitale break-out-sessie op Building Holland georganiseerd en een opinieartikel voor Vastgoedmarkt.nl geschreven.

Floriade duurzaam en digitaal

Almere heeft met de Floriade in 2022 hoge ambities op het gebied van toekomstbestendigheid, duurzaamheid en bijzondere architectuur. Ambities die de basis vormen van het experiment 'Duurzaam en digitaal bouwen op de Floriade'. Het experiment draait om innovaties in de verduurzaming van bouwen en gebiedsontwikkeling en circulaire economie. De Floriade vormt daarvoor een geschikte proeftuin. Begin 2020 werd duidelijk dat de Green Embassies niet gerealiseerd zouden worden, waarna met de Floriade BV gezocht is naar andere mogelijkheden om Vernieuwend Wonen te laten landen op de expo. Besloten is het experiment voort te zetten bij de Dutch Innovation Experience (DIX) en het Circulair Paviljoen. Om de ambitie het meest biobased gebouw van de wereld te ontwikkelen, heeft het Woningbouwatelier twee biobased experts voor de DIX aangetrokken. Zij hebben het bouwteam voorzien van gedetailleerde materialenkennis, die is gebruikt in het komen tot een ontwerp. Vanwege de hoge kosten en uitblijven van een investeerder, heeft de Floriade BV besloten om de DIX als tijdelijk gebouw te ontwikkelen – waarbij de opgedane biobased kennis zoveel mogelijk wordt ingezet. Deze kennis is ook beschikbaar voor een toekomstig experiment/bouwexpo rond dit thema.

Het ontwikkelproces van het Circulair Paviljoen is pas eind 2020 opgestart. Er liggen eerste ontwikkel- en ontwerpuitgangspunten, die in 2021 verder uitgewerkt worden. Inzet van het Woningbouwatelier richt zich daarbij op circulair bouwen.

Overige

bedragen x € 1.000

	begroting	realisatie	resultaat
Beheer en onderhoud	402	402	0
Risicobuffer	300	0	300
	702	402	300

Beheer en onderhoud

Dit betreft de reservering voor kosten van beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Afgesproken is dat deze kosten de eerste 5 jaar gedekt worden vanuit het FVA. Daarna vindt dekking plaats via de reguliere begroting.

Risicobuffer

De risicobuffer is in 2020 niet aangesproken. Dit budget blijft staan voor toekomstige risico's.

6 Bijlagen Jaarverslag

6.1 Kostenverhaal Oosterwold

Voor de ontwikkeling van het gebied Oosterwold is een gemeenschappelijke regeling Oosterwold opgericht. Dit is een samenwerking tussen de gemeente Almere en gemeente Zeewolde. Daarnaast zijn het Rijk, de provincie Flevoland en het waterschap deelnemende partijen. Voor de financiering van de ontwikkelkosten van Oosterwold is de voorziening kostenverhaal Oosterwold ingesteld. Iedereen die een kavel koopt in Oosterwold moet een exploitatiebijdrage betalen. Deze bijdragen worden in de voorziening gestort. Uit deze voorziening betalen we onder andere de programmaorganisatie Oosterwold en voorzieningen in het gebied (NOGW Hout). Ook betalen we hieruit de kosten voor stedelijke bereikbaarheid en onderzoeken. Voor een toelichting op het kostenverhaal, en een overzicht van het verloop van de voorziening wordt verwezen naar de [toelichting op de balans](#).

De kosten gaan voor de baten uit. Daarom hebben het Rijk, de gemeente Almere en de gemeente Zeewolde in totaal € 3,3 miljoen voorgefinancierd. Dit wordt terugbetaald uit de ontvangen exploitatiebijdragen, zodra er voldoende geld in de voorziening zit. Vanaf 2017 is dit het geval. In 2017 is daarom gestart met de terugbetaling van de voorfinanciering. Voor de terugbetaling zijn vaste percentages afgesproken. Hierdoor is de terugbetaling aan iedere partij op hetzelfde moment afgerond (verwacht in 2023). De jaarlijkse terugbetaling is afhankelijk van de voortgang van de ontwikkeling. Het terugbetalingspercentage wordt toegepast op de in het voorgaande jaar ontvangen exploitatiebijdragen. In 2020 is op basis hiervan € 692.587 terugbetaald. Het nog terug te betalen bedrag bedraagt eind 2020 nog € 1.391.733.

bedragen x € 1.000

	Voorinves- tering tot en met 2016	percentage terug-betaling	terug-betaling 2017	terug-betaling 2018	terug-betaling 2019	terug-betaling 2020	saldo terug- betalings- verplichting
RVB	2.100	5,0%	119	295	360	441	886
Zeewolde	600	1,4%	34	84	103	126	253
Almere	300	0,7%	17	42	51	63	127
Almere (FVA)	300	0,7%	17	42	51	63	127
	3.300		186	464	566	693	1.392

6.2 Bestedingsplan groot onderhoud en vervangingen

Inleiding

In het Bestedingsplan groot onderhoud en vervangingen 2020 is de programmering voor groot onderhoud en vervangingen in de openbare ruimte voor 2020 opgenomen. In deze jaarrekening kijken we terug op hoe de projecten zijn verlopen. Onderlegger voor het bestedingsplan 2020 was het Meerjarenperspectief Beheer Almere (MPBA). In 2015 heeft de raad – met het vaststellen van de Programmabegroting – ingestemd met de ontwikkeling van dit instrument. Het MPBA is een transparant afwegingskader, waarin naast technische grondslagen (veiligheid, functionaliteit), ook signalen vanuit de stad en bestuurlijke keuzes worden gewaardeerd en geprioriteerd in relatie tot de beschikbare middelen.

Per gebied (Buiten/Hout, Haven/Poort, Stad en Stedelijk) wordt toegelicht welke projecten er in 2020 zijn uitgevoerd, vertraagd of anderszins vermelden waard is.

Afwegingskader MPBA

Het afwegingskader bestaat uit een aantal door het college vastgestelde criteria, op zowel technisch alsook sociaal, economisch en maatschappelijk vlak. Elk criterium heeft een bestuurlijke wegingsfactor meegekregen. De criteria tellen dus niet allemaal even zwaar.

De groot onderhoud- en vervangingsprojecten die worden afgewogen op basis van genoemde criteria zijn van technische aard of komen voort uit wensen uit de stad. Het MPBA 2020 - 2023 bevat daarnaast een indicatief programma- voor de jaren 2021 tot en met 2023, waarbij duidelijk is welke activiteiten wij wel en niet (kunnen) uitvoeren.

Doorontwikkeling MPBA

Bij Programmabegroting 2017 is afgesproken dat we de komende jaren werken aan de doorontwikkeling van het MPBA. Hierbij hebben we aangegeven dit te doen door onder andere meer scherp te brengen in de vertaling van de bestuurlijke koers binnen het stelsel van criteria en hun onderlinge weging. In 2019 zijn de criteria door het college aangepast en in lijn gebracht met de huidige bestuurlijke koers. Op basis van het hernieuwde afwegingskader zijn de projecten in het MPBA afgewogen. Dit heeft geleid tot het Bestedingsplan 2020, welke als bijlage bij de Programmabegroting wordt aangeboden.

In oktober 2019 heeft de raad, na een technische uitleg, in een interactieve werksessie kennis en ervaring opgedaan met de methodiek van het MPBA, en met het hernieuwde afwegingskader en de wegingsfactoren in het bijzonder.

Kaders

Het Bestedingsplan is in lijn met de geldende (beheer)kaders opgesteld. Dit betekent dat we het Bestedingsplan opstellen en uitvoeren in het kader van de Almere Principles, de beleidsambities Growing Green Cities, de Visie beheer openbare ruimte (2012), de Bestuursopdracht beheer en de overige vigerende beleidskaders (zoals het Bomenkader en het speelbeleid).

Met de projecten in het Bestedingsplan zorgen we voor een (sociaal) veilige en leefbare stad. Bij de uitvoering van onze werkzaamheden zullen we onze werkzaamheden veilig en efficiënt uitvoeren, waarbij we onze werkzaamheden afstemmen met andere werkzaamheden en activiteiten in de stad. Een voorbeeld hiervan is dat we in het stadscentrum van 15 november tot en met 1 januari geen (grote) werkzaamheden meer uitvoeren.

De projecten hebben we getracht uit te voeren binnen het financiële kader voor groot onderhoud en vervangingen € 17.964.000 (baten en lasten). Dit zijn kosten derden, exclusief apparaatskosten. Hierbij is voorrang gegeven aan de afspraken die zijn gemaakt binnen het MIPA en maatregelen naar aanleiding van de Bestuursopdracht Beheer. Waar mogelijk hebben we de projecten met cofinanciering uitgevoerd.

Verantwoording Bestedingsplan 2020 op hoofdlijnen

Met het vaststellen van het bestedingsplan bij programmabegroting is ook de reservelijst vastgesteld. Binnen het programmajaar kan het voorkomen dat activiteiten om uiteenlopende redenen niet door kunnen gaan. Ook kan het voorkomen dat projecten over- of onderschrijden. Om snel te kunnen schakelen is in het Bestedingsplan groot onderhoud en vervangingen 2020 daarom een reservelijst opgenomen. Ook in 2020 heeft dit zich voorgedaan. Dit betekent dat we diverse projecten van de reservelijst hebben uitgevoerd. Dit betekent ook dat een deel van de projecten van 2020 nog uitgevoerd moet worden in 2021. Gelet het totale resultaat van beheer en onderhoud (€ 1,0 miljoen positief exclusief aanleg invalideparkeerplaatsen en corona gerelateerde kosten) en de forse bezuiniging die is doorgevoerd in 2021 zijn hiervoor onvoldoende middelen beschikbaar. Voor een deel van deze projecten wordt een voorstel tot resultaatbestemming gedaan. Dit betreffen de volgende projecten:

- Vervangen Michauxbrug
- Vervangen Limburgsebrug
- Vervangen Breukelenbrug
- Vervangen bomen Westerdreef

Voor een aantal andere projecten geldt dat we dit binnen de jaarschijf 2021 proberen te ondervangen. Dit betreffende volgende projecten

- Populieren bosgebied
- Vervangen speeltoestellen Regenboogbuurt en Stedenwijk
- Elementenverharding centrum Haven
- Groot onderhoud Polderpark
- Groot onderhoud bomen Hagevoortdreef (restwerkzaamheden)

Financiën

Het programma is gebiedsgericht opgebouwd, en daarnaast onderscheiden we een aantal stedelijke projecten. Het resultaat voor 2020 staat in onderstaande tabel.

bedragen x € 1.000

Resultaat	totaal	water	vri/ovl	infra	spelen	groen	woonwijken
Buiten/Hout	6.003			1.997		172	3.834
Haven/Poort	896		7	653		150	85
Stad	6.220	22		2.620		952	2.626
Stedelijk	4.735	245	1.034	2.073	1.255	129	
Begroting	17.962	713	990	6.212	1.308	1.656	7.085
Realisatie	17.853	267	1.041	7.342	1.255	1.404	6.545
Resultaat	109	446	-51	-1.132	53	252	540

Almere Haven / Poort

Groot Onderhoud Wijken

In 2020 hebben we een vervolg gegeven aan de voorbereidingen voor het groot onderhoud aan de Hoven en de Marken. Gedurende het jaar hebben we deze werkzaamheden stilgelegd omdat de projecten voor 2 jaar zijn uitgesteld in het kader van de financiële situatie van de gemeente Almere. In 2023 vervolgen we de voorbereiding en gaan we over tot uitvoering.

We zijn in 2020 wel gestart met de eerste rioolwerkzaamheden. Dit zetten we de komende jaar voort zodat dit goed aansluit op de beheerwerkzaamheden.

Infra

In 2020 hebben we de 2^e fase groot onderhoud aan de Oosterdreef in Almere Haven uitgevoerd. De Oosterdreef was door het intensieve autogebruik toe aan een opknapbeurt. Door gewijzigde geluidswetgeving moest daarbij ook rekening worden gehouden met het geluidsniveau en de geluidswering. Daarnaast hebben we herstelwerkzaamheden aan de Strandweg uitgevoerd. Deze weg kende scheurvorming en herstel was noodzakelijk in het kader van de veiligheid. Ook hebben we de Elektronweg vervangen. Deze weg leidt naar het gronddepot en was van bijzonder slechte kwaliteit. Ondanks dat deze weg niet veel gebruikt wordt was vervanging in het kader van de veiligheid noodzakelijk.

Verder zijn de armaturen van de straatverlichting in meerdere wijken vervangen voor de duurzamere LED variant en zijn veiligheidsaanpassingen gedaan aan bruggen en brugleuningen zodat deze voldoen aan de wet- en regelgeving. Ook hebben we de betaalautomaten voor de elektra in de Havenkom vernieuwd.

Groen

Het groot onderhoud aan de bomen aan de Westerdreef is, in afwachting van de besluitvorming hierover, uitgesteld naar 2021. Ook de werkzaamheden aan de bomen aan de Brikweg zijn vertraagd. De laatste fase wordt in 2021 uitgevoerd.

Water

De werkzaamheden aan de binnenring van Almere Haven zijn in 2020 verder vormgegeven. Met name het ontwerp heeft veel aandacht en tijd gevegd. In 2021 zullen de werkzaamheden worden uitgevoerd. Doelstelling is om het kwaliteitsniveau van de binnenring te verhogen. Dat betekent vanuit beheer investeren in de functionaliteit van onder meer steigers, verlichting en watersystemen. Maar ook in beleving, sfeer en aantrekkelijkheid wordt geïnvesteerd. Dit gebeurt in samenwerking met de opgave stedelijke vernieuwing.

Almere Buiten / Hout

Groot Onderhoud Wijken

In 2020 is verder gewerkt aan het groot onderhoud in de wijken Bloemenbuurt en Regenboogbuurt. Dit groot onderhoud wordt in samenspraak met de bewoners uitgevoerd. Ten aanzien van de Regenboogbuurt is het streven de kleurstelling van deze wijk te behouden, ook in het groot onderhoud. Daarnaast wordt het groot onderhoud Regenboogbuurt waar mogelijk circulair uitgevoerd en wordt er aandacht besteed aan wateroverlast, hittestress en bodemdaling. We lopen daarin wel tegen de grenzen van onze beheermiddelen aan. Of en in welke mate we deze ambities in het vervolg van het groot onderhoud een plek kunnen geven wordt nader onderzocht.

Infra

Door scheurvorming en verzakking van de Spectrumdreef was groot onderhoud noodzakelijk om de veiligheid van de weg te kunnen waarborgen. In 2020 hebben we het asfalt vervangen. Verder is er in onderhoud gepleegd aan de Bostonweg, de Watersnipweg, de Leeuwerikweg, de Groenekadeweg en de Grote Vaartweg. Bij deze 2 laatste projecten heeft door samenwerking met de afdeling Gebiedsontwikkeling en Economische Ontwikkeling en Grondzaken de uitvoering kunnen plaatsvinden. Door de aanwending van Stedelijke vernieuwingsgelden zijn in het Centrum Buiten wat verbeteringen uitgevoerd. Door scheurvorming, gaten en verzakking van de weg was groot onderhoud noodzakelijk om de veiligheid van de weg te kunnen waarborgen. In Danswijk richting de Kraanvogelbrug hebben we onderhoud gepleegd teneinde scheuren en het wegzakken van het asfalt te herstellen. In de Lombokstraat hebben we veiligheidsmaatregelen getroffen vanwege losliggende klinkerverharding en zijn de laatste werkzaamheden aan het Globeplein uitgevoerd.

In 2020 zijn we gestart met het ontwerp en het verwijderen van de Michauxbrug. In het eerste kwartaal van 2021 wordt de nieuwe brug geplaatst. Dit was nodig vanwege de slechte technische staat, waardoor de

functionaliteit in het geding kwam. Uit de inspecties bleek de liggers vervangen moeten worden en dat de constructie op onderdelen niet meer voldeed. De vertraging is ontstaan door het feit dat de Michauxbrug een beeldbepalend object is en daarmee welstandsplichtig. Daarnaast dient de brug beweegbaar te zijn, wat meer voorbereidingstijd vergt.

Het gezondheidscentrum Molenwiek is verhuisd naar de Bouwmeesterbuurt, waardoor de parkeerdruk fors is toegenomen in deze omgeving. Om die reden zijn enkele extra parkeerplaatsen aangelegd. Op de oude locatie van het gezondheidscentrum zijn woningen worden gerealiseerd. Hiervoor is openbare ruimte heringericht. Vanuit beheer hebben wij in 2020 bijgedragen aan deze gebiedsontwikkeling. Daarnaast zijn de armaturen van de verlichting in meerdere wijken vervangen voor de duurzamere LED variant en zijn veiligheidsaanpassingen gedaan aan bruggen en brugleuningen zodat deze voldoen aan de wet- en regelgeving.

Groen

De werkzaamheden aan de bosvakken in de Stripheldenbuurt bestaan uit 3 fases. In 2019 zijn we gestart. De laatste werkzaamheden worden in 2020 en 2021 uitgevoerd teneinde het achterstallig onderhoud in te lopen, het bomenbestand te verduurzamen en de veiligheid te waarborgen. In 2020 hebben we de werkzaamheden conform planning uitgevoerd.

De vervanging van de elzen aan de J. Duikerstraat gaat door het besluit van de raad niet door. Het onderhoud aan het Polderpark, de bomen aan de Splijtbalkweg, de Middachtenlaan zijn vertraagd. Dit kent diverse oorzaken. Het onderhoud aan het Polderpark is vertraagd omdat er voor gekozen is meer aandacht te besteden aan participatie. Dit vergt meer ambtelijke capaciteit en leidt derhalve tot vertraging in de werkzaamheden.

Water

In 2020 is geen groot onderhoud uitgevoerd.

Almere Stad en Stadscentrum

Groot Onderhoud Wijken

In 2020 is verder uitvoering gegeven aan fase 3 en 4 van het groot onderhoud Stedenwijk Midden en Zuid. Daarnaast zijn de voorbereidingen van het groot onderhoud in Muziekwijk Zuid voortgezet wat heeft geleid tot een succesvolle aanbesteding. In 2021 wordt gestart met de uitvoering van het groot onderhoud, zij het in een lager tempo naar aanleiding van de bezuiniging op het beheer. Desondanks betekent dit een kwaliteitsinjectie van de wijken voor de komende tientallen jaren. We zorgen voor het ophogen van verzakkingen, kwaliteitsverbetering van het groen, verduurzamen van openbare verlichting, oplossen van parkeerproblematiek en het verhogen van de sociale veiligheid.

Infra

In 2020 hebben we de werkzaamheden aan het Chinees graniet in het Stadscentrum voortgezet. We hebben een deel van de voegen vervangen voor flexibele voegen. Daarnaast is het groot onderhoud aan de Hollandsedreef voortgezet en afgerond in 2020, in verband met de technische staat van het asfalt. Het asfalt bevatte scheuren en verzakkingen en was in het kader van de veiligheid toe aan groot onderhoud. Dit gold ook voor de Oorweg. Het onderhoud is in 2020 afgerond. Vanuit het MIPA is het Spoorbaanpad verbreed. Vanuit beheer hebben we hier aan bijgedragen.

In de wijken waar nog geen groot onderhoud gepland staat zullen we de meest ernstige en onveilige situaties aanpakken. Zo is de bestrating van de Grace Kellystraat verzakt nadat enkele jaren geleden rioolherstel heeft plaatsgevonden. Bij regen blijft het water liggen door de diverse verzakkingen. In 2020 is hier planmatig onderhoud uitgevoerd.

De toegangsweg naar de parkeerplaatsen Veluwsekant is in 2018 wegens procedure aanpassing bestemmingsplan uitgesteld. Met de aanleg is in 2019 gestart. In 2020 is dit werk afgerond. Ook is in plaats van in 2019 in 2020 de Marathonlaan heringericht op verzoek van bewoners, scholen en bedrijven. De huidige situatie voldoet niet meer aan de wijze van gebruik, waardoor er onveilige situaties ontstaan. Verder is er groot onderhoud gepleegd aan (de rotonde van) de Parkwijklaan en is het fietspad van Laterna Magikapark vernieuwd.

De Limburgsebrug wordt in verband met de slechte staat waarin deze verkeert vervangen. Dit wordt gedaan in combinatie met het rondje Weerwater, zodat we werk met werk kunnen maken. Ook draagt beheer bij aan het opnieuw plaatsen van de dynamische stadsafsluiting Esplanade in verband met de werkzaamheden aan de Esplanade. Door vertragingen in de uitvoering van dit project bij Fonds Verstedelijking Almere heeft slechts een gedeeltelijke bijdrage vanuit beheer kunnen plaatsvinden in 2020. Voor het resterende bedrag is een voorstel tot resultaatbestemming gedaan.

De Breukelenbrug is aanbesteed en gegund. De uitvoering zal plaatsvinden eind 2021 begin 2022. De Cruquiusbrug is in verband met de slechte technische staat vervangen door een dam/duiker. Vanwege de slechte staat van de Beitelbrug en Von Draibrug zijn deze in 2020 vervangen.

Ook zijn de armaturen van de verlichting in meerdere wijken vervangen voor de duurzamere LED variant en worden veiligheidsaanpassingen gedaan aan bruggen en brugleuningen zodat deze voldoen aan de wet- en regelgeving. Meerdere (verkeers)borden zijn in 2020 vervangen vanwege de slechte staat (verouderd, voldeden niet meer aan regelgeving).

Groen

Het groot onderhoud aan de bomen in het Lumièrepark (Fongerspad) is uitgesteld naar 2021. Een deel van de bomen in het Lumièrepark wordt, in afwachting van de besluitvorming over de Westerdreef, mogelijk verplaatst naar de Westerdreef. Deze werkzaamheden worden in 2021 uitgevoerd. In 2020 zijn eiken verplant van de Hagevoordreef naar de Godendreef. Aan de Hagevoordreef stonden veel eiken die niet volledig konden uitgroeien. De populieren aan de Strubbeweg en de Hoge Vaart aan de zijde van de Veluwsekant waren aan het einde van de levensduur en zijn vervangen.

We hebben de populieren langs de Palmpolstraat vervangen, omdat deze tot ernstige overlast leidde voor de omliggende bedrijven en hun bedrijfsvoering schade toebrengen. De laatste werkzaamheden in het groen van het Beatrixpark zijn in 2020 uitgevoerd. Daarnaast zijn de bomen aan de Hogering vervangen vanwege einde levensduur en gevaarstelling. Hiermee zorgen we voor een verdere verduurzaming van ons bomenbestand.

Water

Er worden natuuroevers aangelegd in de Noorderplassen en het Weerwater zodat wij voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water. In 2019 zijn we gestart met de eerste werkzaamheden. In 2020 hebben we de werkzaamheden vervolgd. In 2021 worden de werkzaamheden naar verwachting afgerond.

Stedelijke opgaven

Infra

Het onderhoud van de busbanen vindt jaarlijks plaats. In 2020 hebben we geïnvesteerd in het onderhoud aan de busbanen om de technische achterstand in te lopen. Verder zijn bij het groot onderhoud asfalt de detectielussen ten behoeve van de verkeersregelinstallaties hersteld. Diverseabri's zijn vervangen, zodat deze weer een goede en veilige wachtplaats voor reizigers zijn. Daar waar het vanuit veiligheidsoogpunt noodzakelijk was om onderhoud uit te voeren aan bruggen hebben we dit in 2020 gedaan.

In het kader van de bestuursopdracht, verduurzamen openbare verlichting zijn er in 2020 circa 3000 armaturen in geheel Almere omgebouwd naar LED. Ook zijn verschillende VRI's aan dreven vervangen door

iVRI's. Dit bevordert de doorstroming en voorkomt onnodige opstoppen. Daarnaast hebben we enkele voedingskasten van de openbare verlichting vervangen, hiermee voorkomen we dat de verlichting uitvalt door storingen in verouderde voedingskasten.

Groen

De oprukkende essentaksterfte is in heel Nederland een probleem en leidt ook in Almere tot een versneld vervangingsprogramma voor essen, zowel als laanboom als in de bosvakken. De essentaksterfte vormt een risico voor de veiligheid. 70% van de geraamde kosten van de eerste twee jaar worden afgedekt door een voorziening. De overige 30% wordt vanuit het Bestedingsplan groot onderhoud en vervangingen gefinancierd. We zijn gestart met het verwijderen en vervangen van deze essen in 2018. In 2019 en 2020 hebben we dit voortgezet en ook in 2021 loopt dit vervangingsprogramma door. Hierbij volgen we het ritme van de ziekte. In 2020 is het Bomenkader en de aanpak essentaksterfte geëvalueerd en dat heeft niet geleid tot wijzigingen van de aanpak. Ook hebben we het omvormen van de populierenopstanden in de bosgebieden voortgezet. Deze populieren hebben het einde van hun levensduur bereikt en worden vervangen. Verder is er achterstand ontstaan in enkele bosgebieden, welke (evenals in 2019) verder is ingelopen. We hebben in 2020 ook in kaart gebracht wat de onderhoudstoestand is van de beplantingsvakken, zodat we het programma voor de komende jaren kunnen opstellen.

Water

Diverse bebording bij sluizen was verouderd. In 2020 zijn deze (deels) vervangen.

Spelen

In 2019 is het speelbeleid door de raad vastgesteld. Met dit beleid als uitgangspunt is er in 2020 onderhoud gepleegd aan meerdere speelplekken in de gehele stad uitgevoerd. Hierbij zijn werkzaamheden uitgevoerd aan speeltoestellen, ondergronden van speeltoestellen en natuurlijke speelelementen.. Een aantal speeltoestellen waren aan het einde van de levensduur. Deze zijn deels vervangen en – in het kader van de besparingsmaatregelen Bestuursopdracht Beheer – deels weggehaald en niet teruggeplaatst. Op een aantal locaties zijn natuurlijke speelelementen toegevoegd. Daarmee wordt de fantasie van kinderen geprikkeld. Als gevolg daarvan dragen deze speellandschappen bij aan de sociale en motorische ontwikkelingen van kinderen. De speeltoestellen waar we in 2020 groot onderhoud aan hebben gepleegd zijn:

- Speelbuurt 20 in de Gouwen
- Speelbuurt 22 in de Hoven
- Speelbuurt 30 in de Grienden
- Speelbuurt 139 en 97 in de Regenboogbuurt (realisatie 2021) samen met Groot Onderhoud Wijken
- Speelplek in buurt Muzenpark en Hannie Schaftpark
- Speelbuurt 126, 127, 128 Literatuurwijk
- Speelbuurt 134 in Stedenwijk (realisatie 2021) samen met Groot Onderhoud Wijken
- Speelbuurt 40 en 43 in Filmwijk
- Speelbuurt 49 in Parkwijk
- Speelbuurt 131, 132 en 133 in Muziekwijk-Zuid, samen met Groot Onderhoud Wijken
- Waterwijk 2
- Speelbuurt Stripheldenbuurt 1,2 en 5

6.3 Opvolging aanvaarde moties en amendementen

Het is onze gewoonte dat wij uw raad met een raadsbrief informeren over de wijze waarop invulling is en wordt gegeven aan de aanvaarde moties en amendementen bij financiële producten.

In onderstaand overzicht, leest u welke amendementen en moties inmiddels zijn uitgevoerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op moties die nog opvolging behoeven.

Programmabegroting 2021 (vastgesteld op 12 november 2020)

Amendement: (Interactieve) uiting grondwet (RG312/2020)

Met het amendement worden de middelen beschikbaar gesteld voor een uiting van Artikel 1 van de Grondwet op een gevel bij de entree van het stadhuis en een interactieve uiting van de Grondwet in de hal van het stadhuis.

Bij de Programmabegroting is geld beschikbaar gesteld voor een uiting van Artikel 1 van de Grondwet. Hierin zullen circa zes Almeerders vertellen wat de Grondwet voor hen betekent. Het moment van realisatie en onthulling is vanwege corona onzeker. We gaan er nu van uit dat de onthulling in september kan plaatsvinden.

Tussentijdse Evaluatie Economische Agenda (RG315/2020)

De motie vraagt om de tussentijdse evaluatie van de Economische Agenda voorafgaand aan de Perspectiefnota 2022 te bespreken.

Wij hebben u inmiddels een agendavoorstel gestuurd. Aan de hand van dit agendavoorstel gaan we in op het verzoek van de raad. In de Tussenevaluatie Economische Agenda 2021 komt de stand van zaken over de uitvoering van de Economische Agenda themagewijs en de impact van corona aan de orde. In dit agendavoorstel gaan we tevens in op de gevolgen van de voorgenomen bezuinigingen voor de ambities uit de Economische Agenda. Hiermee geven we uitvoering aan de motie.

Inventarisatie noodzakelijke ondersteuning dierenartskosten minima (RG316/2020)

De motie vraagt om te onderzoeken bij hoeveel minima behoefte is aan ondersteuning voor de noodzakelijke dierenartskosten. Daarnaast vraagt de motie in kaart te brengen hoe andere gemeenten minima ondersteunen en te kijken welke werkwijze het beste bij Almere aansluit. Er wordt verder gevraagd de raad over de uitkomsten van deze inventarisatie in het begin van het nieuwe jaar te informeren.

We willen dit onderzoek gaan uitvoeren, maar hebben nu te maken met de gevolgen van corona. Dit slokt veel tijd op. We zullen het in het tweede en derde kwartaal van 2021 oppakken. We kunnen u daarom niet al in het begin van het nieuwe jaar informeren over de uitkomsten van de inventarisatie.

Perspectiefnota 2021 (vastgesteld op 25 juni 2020)

Inhuur externe medewerkers bij gemeente Almere (RG122/2020)

De motie verzoekt om vanaf 2021 minimaal 1,5% per jaar te besparen op de kosten van inhuur, zodat de besparing in 2024 uiteindelijk 6% bedraagt, de raad uiterlijk 01 juni 2021 te informeren over de voortgang, en zich maximaal inspant om aan de norm van 10% te voldoen.

Op 17 november 2020 hebben wij u met een raadsbrief geïnformeerd over hoe wij uitvoering geven aan deze motie. In de raadsbrief worden concrete maatregelen beschreven, waarmee wij de voor 2021 en 2022 beoogde inhuurreductie kunnen realiseren door een deel van de inhuur te vervangen door vaste medewerkers. Jaarlijks gaan wij u in de jaarrekening informeren over de uitvoering van de motie. Op basis van de jaarrekening 2022 gaan wij evalueren wat de effecten zijn van de in 2021 en 2022 genomen maatregelen. Op basis van deze evaluatie willen wij op dat moment met u in gesprek over de vraag welke andere maatregelen u als raad in uitvoering wil nemen om de inhuur verder terug te brengen.

Zero Based Budgeting (RG127/2020)

De motie verzoekt om bij begrotingsbespreking 2021 een overzicht van begrotingsposten te presenteren waarbij zero based budgeting kan worden toegepast. Daarnaast een pilot project 'Zero based budgeting' voor een fors overschreden begrotingspost uit te voeren, bijvoorbeeld binnen het sociaal domein. En daarnaast om reserves en begrotingsposten waar geen activiteiten op zijn uitgevoerd op basis van zero based budgeting te motiveren.

Wij hebben bij de Programmabegroting 2021 via een aparte totaalbegroting inzicht gegeven in alle uitgaven en inkomsten van de gemeente. Verder hebben we ook aangegeven dat de begrotingsbespreking 2021 te vroeg kwam voor een pilot project, maar dat we als onderdeel van het onderzoek frisse blik op de begroting wel de reserves en begrotingsposten doorgenomen hebben. Hiermee hebben we uitvoering gegeven aan de motie.

Programmabegroting 2020 (vastgesteld op 14 november 2019)

Afvalstoffenheffing (RG301/2019)

De motie roept ons op om naar de organisatie van onze stadsreiniging te kijken. Ons wordt gevraagd te kijken of wij het ophalen van het afval goedkoper zouden kunnen uitbesteden. Ook wordt gevraagd om knoppen waarmee de hoogte van het tarief beïnvloedt kan worden.

Met de raadsbrief Verkennend onderzoek IPR-Normag naar het functioneren en presteren van de Stadsreiniging van 9 november 2020 hebben we u geïnformeerd over het onderzoek naar het functioneren, presteren de bedrijfsvoering en andere organisatievormen van onze afvalinzameling. Het eerder toegestuurde raadsvoorstel voor een nieuw afvalinzamelsysteem bevatte al de door u gevraagde knoppen om het tarief te beïnvloeden. Hiermee is uitvoering gegeven aan de motie.

Welzijnskader 2020 (RG328/2019)

De motie roept op om eerst de bespreking van het Welzijnskader 2020 met de daaraan verbonden besluitvorming af te wachten, alvorens definitieve besluiten te nemen met betrekking tot de nu voorgenomen besparingen vanaf 2021 op welzijn.

Vanwege corona is er vertraging ontstaan in de bespreking van het Welzijnskader 2020. Met het agendavoorstel 'Voortgang herziening welzijnsbeleid' van 24 september 2020 bent u geïnformeerd over de oorzaken van de vertraging van de bespreking van het Welzijnskader 2020 en het voorgestelde vervolgproces.

We hebben u inmiddels het raadsvoorstel Welzijnskader 'WELzijn in Almere' toegestuurd. In het welzijnskader 'WELzijn in Almere' beschrijven wij onze visie op het welzijnswerk voor de langere termijn. Hiermee geven wij invulling aan de motie.

7 Balans en toelichting

7.1 Waarderingsgrondslagen

Algemeen

In dit hoofdstuk zijn de waarderingsgrondslagen opgenomen voor het opstellen van de Programmarekening 2020.

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Voor een nadere uitwerking van de BBV-regels heeft de gemeenteraad de volgende kadernota's vastgesteld:

document	vaststellingsdatum
kadernota Vaste activa beleid	15-dec-16
kadernota Reserves en voorzieningen	9-feb-17
kadernota Integraal risicomanagement en Weerstandsvermogen	15-dec-16

Ook wordt voldaan aan de verplichtingen van de ministeriële regeling Single Information Single Audit (SiSa). Op basis van deze regeling legt de gemeente via een bijlage bij de jaarrekening verantwoording af over een aantal specifieke uitkeringen. Deze bijlage maakt deel uit van de jaarrekening en valt daarom ook onder de strekking van de controleverklaring.

Primitieve begroting

De primitieve begroting is de begroting zoals die is vastgesteld door de gemeenteraad voorafgaand aan het begrotingsjaar. Dit is niet hetzelfde als het boekwerk waarover de gemeenteraad heeft besloten. Het gaat om meer. In de primitieve begroting zijn ook verwerkt:

- de begrotingswijzigingen waarover de gemeenteraad separaat heeft besloten, tussen het moment van het opstellen van de begroting en 1 januari van het begrotingsjaar;
- de amendementen en moties die de raad heeft aangenomen bij de besluitvorming over de begroting.

CAK eigen bijdragen

Op basis van de overzichten van het Centraal administratiekantoor (CAK) kan de gemeente Almere de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen aan de hand van de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is, om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat de gemeente Almere geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan verkrijgen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente Almere is verplicht, op grond van de kadernota rechtmatigheid, deze onzekerheid te noemen in de jaarstukken, ook al ligt de oorzaak niet bij ons. Dit geldt overigens voor alle gemeenten.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente belastingplichtig geworden voor de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor zover het ondernemingsactiviteiten betreft ('door de ondernemerspoort gaan'). Één en ander is vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst met de belastingdienst. In deze vaststellingsovereenkomst zijn specifieke bepalingen opgenomen met betrekking tot de waardering van posten op de fiscale openingsbalans en de wijze van resultaatneming. De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor

belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-afrekbare kosten. Inmiddels is een overeenstemming bereikt met de belastingdienst. Het enige wat nog ontbreekt is de formele handtekening. Op basis van deze overeenkomst hoeft Almere in ieder geval tot en met 2020 geen Vpb te betalen.

Vergelijkende cijfers

Voor vergelijkingsdoeleinden is er een aanpassing in de beginbalans (31-12-2019) doorgevoerd. Per saldo is dit neutraal. Het betreft de volgende balanscategorieën.

- Activa, rekening courant verhoudingen met niet-financiële instellingen: +/- € 303.000
- Activa, overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen: € 226.000
- Passiva, overige schulden: € 72.000
- Passiva, overlopende schulden: € 4.000

De overige vergelijkende cijfers sluiten aan met de definitieve Programmarekening 2019.

Schattingswijzigingen

Er zijn in 2020 geen schattingswijzigingen doorgevoerd.

Continuïteitsparagraaf

We hebben in 2020 te kampen gehad met de gevolgen van het 'coronavirus'. We hebben minder inkomsten, bijvoorbeeld voor de toeristenbelasting, reclameopbrengsten en uit parkeeropbrengsten. Ook hebben we extra kosten moeten maken, bijvoorbeeld voor schuldhelpverlening en de verwerking van extra afval. Voor een groot deel zijn we hiervoor gecompenseerd door het Rijk. De financiële schade valt daardoor mee. We weten echter nog niet wat de toekomst brengt. We zien als gevolg van corona bijvoorbeeld extra risico's, bijvoorbeeld ten aanzien van bezoekersaantallen en sponsoring van de Floriade. Hiervoor hebben we in de begroting € 12 miljoen apart gezet. Hier worden wij voorsnog niet voor gecompenseerd door het Rijk.

De financiële positie van de gemeente is voorsnog sterk genoeg om de gevolgen op te vangen. Deze staat echter wel onder druk. In de begroting hebben wij maatregelen moeten treffen om de stijgende kosten op te vangen. In de Perspectiefnota 2022 (voorjaar 2021) hebben wij ons financieel perspectief opnieuw geactualiseerd. We presenteren daarin een structureel sluitende meerjarenbegroting. In de eerste jaren zijn er echter nog wel (grote) tekorten, en er zijn nog veel onzekerheden. We maken ons daarbij ook hard voor extra steun van het Rijk. Dit wij niet alleen voor de gevolgen van corona, maar bijvoorbeeld ook voor de alsmaar stijgende kosten van de jeugdzorg en Wmo.

Door onze buffer, de doorgevoerde kostenbesparingen en de steun van het Rijk zien wij geen continuïteitsrisico voor de gemeente als gevolg van corona. De in deze jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Resultaatbepaling

Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Bij goederen is dit het jaar van levering en bij diensten het jaar waarin de diensten zijn verricht.

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

De algemene uitkering wordt opgenomen volgens de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling van de Rijksoverheid.

Winstneming grondexploitatie

In maart 2017 heeft de commissie BBV de winstnemingsregels voor grondexploitaties aangescherpt. Winstneming moet sindsdien plaatsvinden naar rato van de realisatie van kosten en baten, verminderd met project specifieke risico's. Voor die wijziging hanteerden wij een voorzichtiger uitgangspunt, waarbij winst pas werd genomen als 50% van de opbrengsten daadwerkelijk gerealiseerd was. Hiermee werd voorkomen dat winst weer teruggenomen moest worden als de opbrengsten later toch tegenvielen. Omdat dit op basis van het BBV niet meer toegestaan is houden wij deze winst beschikbaar in de reserve van het grondbedrijf en wordt deze pas afgedragen aan de algemene dienst nadat 50% van de opbrengsten gerealiseerd is.

Verliesvoorziening grondexploitatie

Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Van een verlies bij de bouwgronden in exploitatie is sprake als de nominale waarde vermeerderd met rente en prijsontwikkelingen (eindwaarde) van de te verwachten opbrengsten verminderd met de te verwachten kosten, plus de boekwaarde van een complex op balansdatum negatief is. Indien de eindwaarde van een grondexploitatie negatief is wordt er direct een verliesvoorziening getroffen tegen eindwaarde.

Activa

De activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend. In dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Immateriële vaste activa

Met uitzondering van de bijdrage aan activa in eigendom van derden, worden de immateriële vaste activa niet geactiveerd tenzij hiertoe een expliciet raadsbesluit wordt genomen. Met ingang van 2019 geldt dit voor de voorbereidingskosten van grondexploitaties, die voorheen werden gedekt uit de reserve Fonds initiële ontwikkelingen en met ingang van 2019 worden geactiveerd als immaterieel vast actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de bijdrage, verminderd met afschrijvingen. Waardering van de overige immateriële vaste activa vindt plaats tegen de verkrijgingsprijs dan wel de vervaardigingsprijs.

Materiële vaste activa met een economisch nut

Materiële vaste activa met een economisch nut moeten worden geactiveerd, met uitzondering van kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde en geïsoleerde incidentele investeringen met een waarde kleiner dan € 50.000. Deze grenswaarde is niet van toepassing op activa, waarvoor een wettelijke registratie geldt, zoals bij het kadaster en voor kentekens. De waardering vindt plaats op verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Uitzondering hierop zijn (overeenkomstig het BBV):

- gronden in eeuwigdurende erfpacht, deze worden gewaardeerd tegen registratiewaarde van € 1 per contract.
- gronden in tijdelijke erfpacht, deze worden gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs.

Bijdragen aan investeringen

Op de materiële vaste activa met een economisch nut worden geen bijdragen uit reserves in mindering gebracht. Deze bijdragen worden afzonderlijk op de balans vermeld onder een bestemmingsreserve waaruit de jaarlijkse kapitaallasten bekostigd worden. Eventuele investeringsbijdragen van derden worden wel op de boekwaarde in mindering gebracht.

Gronden en terreinen

Conform het wijzigingsbesluit BBV van 5 maart 2016 en conform de notitie grondexploitatie van de commissie BBV is de balanscategorie 'Niet in exploitatie genomen gronden' opgeheven. Deze

grondvoorraden zijn sindsdien gerubriceerd onder de maatschappelijke vaste activa (MVA), onder de categorie 'gronden en terreinen'. We hebben deze activa tegen marktwaarde gewaardeerd. Een deel is als landbouwgrond gewaardeerd en een deel is als op termijn te ontwikkelen grond gewaardeerd tegen de indirecte opbrengstwaarde.

Eventuele verschillen in de waardering als gevolg van verwachte verliezen zijn via een voorziening waardecorrectie in mindering gebracht op de betreffende balanspost.

Investerings in uitvoering

Het is niet altijd mogelijk gedurende de uitvoering van een investeringsproject eenvoudig een adequate toedeling naar de te onderscheiden balanscategorieën te maken. Een geforceerde toedeling op balanscategorieën zou leiden tot extra administratieve lasten en verminderd inzicht in de administratie. Deze investeringen worden om die reden verantwoord onder de (tijdelijke) balanscategorie materiële vaste activa in uitvoering. Bij oplevering van het investeringsproject wordt de juiste toedeling verwerkt.

Materiële vaste activa met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

Op grond van het BBV moeten de activa waarvoor een heffing kan worden geheven, afzonderlijk in de balans worden gepresenteerd. Dit betreft de activa met betrekking tot de volgende producten:

- Burgerzaken (leges paspoorten, rijbewijzen etc.)
- Parkeren (parkeerbelasting, -vergunning en -gelden)
- Binnenhavens en Waterwegen (haven- en sluisgelden)
- Handel en Ambacht (marktgeld)
- Afvalverwijdering en -verwerking (afvalstoffenheffing)
- Riolering (rioolbelasting)
- Milieubeheer (bouwleges)

Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut

Een wijziging van het BBV in 2016 heeft ertoe geleid dat investeringen in materiële vaste activa met maatschappelijk nut sindsdien geactiveerd moeten worden. Voorheen werden overheden hierin vrijgelaten en koos de gemeente Almere ervoor om deze investeringen niet te activeren. Conform de kadernota Vaste Activa beleid zijn de investeringen binnen deze categorie niet met terugwerkende kracht alsnog geactiveerd. Investerings vanaf het begrotingsjaar 2017 worden geactiveerd.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen en leningen worden opgenomen tegen nominale waarde, eventueel verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Onder de overige leningen worden de vorderingen uit hoofde van eeuwigdurende erfpachtcontracten met een jaarlijkse canon opgenomen tegen contante waarde.

Participaties in het aandelenkapitaal van een NV of een BV ('kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen.

Vorderingen onder verband van krediethypothek zijn opgenomen tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Gezien de aard van de vorderingen op particulieren uit (onterechte) uitkeringen, wordt de waardering bepaald op basis van hetgeen verwacht wordt nog te ontvangen in de komende jaren, afgaande op de ervaringscijfers van de afgelopen jaren. De bedragen die de komende 10 jaar nog als ontvangst worden verwacht, zijn als vordering opgenomen en leiden tot bijstelling van de voorziening. Bij de bepaling van de hoogte van de voorziening wordt ten slotte rekening gehouden met het feit dat er een hypothecaire zekerheid is gesteld, indien van toepassing.

Afschrijvingen

De gehanteerde afschrijvingsmethoden zijn lineaire afschrijvingen en annuïtaire afschrijvingen. Op grond wordt niet afgeschreven. De afschrijvingstermijnen voor vaste activa volgens uit de Kadernota vaste activa en bedragen:

Tabel afschrijvingstermijnen

soort investering	afschrijvingstermijn
gronden	geen afschrijving
schoolgebouwen	40 jaar
tijdelijke onderwijshuisvesting met permanente bouwaard	30 jaar
noodlokalen zonder tijdelijke vergunning	15 jaar
noodlokalen met tijdelijke vergunning	5 jaar
semipermanente gebouwen	20 - 25 jaar
overige gebouwen	40 jaar
gww-bouwkundige werken met econ. nut (kunstgrasvelden, parkeerterreinen, etc.)	5 - 15 jaar
gazondelen, sierplantsoen en hagen	15-25 jaar
laanbomen en bos	40-50 jaar
halfverharding	10-15 jaar
overige verhardingen	20-35 jaar
houten kunstwerken	30-35 jaar
betonnen kunstwerken	80 jaar
beschoeiingen, steigers, trailerhellingen en houten damwanden	30-40 jaar
kademuren, stortsteen, blokkenmatten en stalen damwanden	70-90 jaar
sluisdeuren	40 jaar
drainage, riolen, persleiding en gemalen (bouwkundig)	50-60 jaar
pompen, binnenwerk en machineonderdelen van gemalen	25-30 jaar
bedrijfswagens	6 - 10 jaar
overige vervoermiddelen	3 - 5 jaar
installaties in gebouwen	20 jaar
overige machines en installaties met economisch nut	3-10 jaar
lichtmasten	40-50 jaar
speeltoestellen	10-20 jaar
overige machines en installaties met maatschappelijk nut of voor riolering	10-25 jaar
ICT hardware	2-10 jaar
ICT software	3-10 jaar
kantoorinventaris	5 - 10 jaar
bijdragen aan activa in eigendom van derden	gebruiksduur investering
kosten van onderzoek & ontwikkeling	maximaal 5 jaar
kosten verbonden aan geldleningen	maximaal looptijd van de lening
saldo van agio en disagio	maximaal looptijd van de lening

Annuitair afschrijven

Op 6 januari 2014 heeft de gemeenteraad besloten om gebouwen met een afschrijvingstermijn hoger dan 20 jaar annuitair af te schrijven. De overige activa worden lineair afgeschreven (RV-12/2014). De afschrijving vangt aan in het jaar na oplevering van het activum. In specifieke gevallen kan het voorkomen dat wordt afgeweken van bovenstaande afschrijvingstermijnen.

Vorraden

De gronden van de gebieden met exploitatiebegroting zijn gewaardeerd tegen de inbrengwaarde, vermeerderd met de bestede bedragen en verminderd met de gerealiseerde opbrengsten wegens uitgifte, gecorrigeerd met het voorlopig resultaat (bij gronden met exploitatiebegroting). Eventuele verschillen in de waardering als gevolg van verwachte verliezen worden via een voorziening waardecorrectie in mindering gebracht op de betreffende balanspost. Zie voor een verdere toelichting de waarderinggrondslagen met betrekking tot resultaatbepaling.

Vorderingen

Vorderingen, waaronder de vorderingen sociale zaken, worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Gezien de aard van de vorderingen op particulieren uit (onterechte) uitkeringen, wordt de waardering bepaald op basis van hetgeen verwacht wordt nog te ontvangen in de komende 10 jaar afgaande op de ervaringscijfers van de afgelopen jaren. Voor de vorderingen binnen het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz), welke een andere financieringssysteem kennen, wordt 100% als voorziening gehanteerd omdat deze vordering geheel oninbaar is.

Liquide middelen en overlopende activa

Liquide middelen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Onder de overlopende activa zijn ook de nog te verhalen kosten in het kader van facilitair grondbeleid (anterieure overeenkomsten) opgenomen.

Passiva

De passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van enkele voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd. De voorzieningen wegens oninbaarheid, waarde correcties van de materiële vaste activa en bouwgrondexploitaties worden met de boekwaarde van de betreffende actiefpost gesaldeerd. Balanscategorieën die niet van toepassing zijn bij de gemeente Almere, worden omwille van de leesbaarheid niet weergegeven.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves en bestemmingsreserves.

Binnen de grondexploitaties is er een reserve voorlopige resultaten die is gebaseerd op de tussentijdse resultaatbepaling per complex. Rentebaten en –lasten worden via de resultaatbestemming jaarlijks respectievelijk bij- en afgeschreven. Na afsluiting van een complex/grondexploitatie wordt het werkelijke resultaat overgeboekt naar het gerealiseerd weerstandsvermogen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden in beginsel gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. In afwijking van deze algemene regel wordt de pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders op de contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De voorzieningen zijn gebaseerd op de jaarlijkse dotaties via resultaatbepaling vermeerderd met een jaarlijkse inflatiecorrectie en verminderd met onttrekkingen gedurende het boekjaar.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de aflossingen.

De waardering van de verplichting uit hoofde van financial lease van vervoermiddelen vindt plaats tegen contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen zijn opgenomen onder de niet uit de balans blijken verplichtingen en zijn gewaardeerd tegen de waarde waarvoor een borg- of garantstelling is verstrekt.

7.2 Balans per 31 december 2020

Activa

bedragen x € 1.000	31-12-2020	31-12-2019
VASTE ACTIVA		
<u>immateriële vaste activa</u>		
kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	964	494
bijdragen aan activa in eigendom van derden	5.483	5.766
totaal immateriële vaste activa	6.447	6.260
<u>materiële vaste activa</u>		
investeringen met een economisch nut	486.896	490.043
investeringen economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	93.646	95.795
investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte	101.702	80.452
totaal materiële vaste activa	682.244	666.290
- waarvan, in erfpacht	14.096	13.535
<u>financiële vaste activa</u>		
kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	15.271	15.271
kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen	3.991	1.000
<i>subtotaal kapitaalverstrekkingen</i>	<i>19.262</i>	<i>16.271</i>
leningen aan deelnemingen	12.990	7.603
leningen aan overige verbonden partijen	600	600
<i>subtotaal leningen</i>	<i>13.590</i>	<i>8.203</i>
overige langlopende leningen	9.239	10.415
bijdragen aan activa in eigendom van derden		
<i>subtotaal overige financiële vaste activa</i>	<i>9.239</i>	<i>10.415</i>
totaal financiële vaste activa	42.091	34.889
totaal vaste activa	730.782	707.439
VLOTTENDE ACTIVA		
<u>voorraden</u>		
onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	231.898	266.788
gereed product en handelsgoederen	9	9
totaal voorraden	231.907	266.797
<u>uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
vorderingen op openbare lichamen	45.795	50.083
rekening courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	6.166	7.886
overige vorderingen	31.019	37.313
overige uitzettingen	10	274
totaal uitzettingen	82.990	95.556
<u>liquide middelen</u>	376	9.450
<u>overlopende activa</u>		
van overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	19.263	2.924
overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	5.652	6.624
totaal overlopende activa	24.915	9.548
totaal vlottende activa	340.188	381.352
TOTAAL GENERAAL	1.070.970	1.088.791

Passiva

bedragen x € 1.000	31-12-2020	31-12-2019
VASTE PASSIVA		
<u>eigen vermogen</u>		
reserves		
algemene reserve	210.691	202.057
bestemmingsreserves	228.609	194.169
<i>subtotaal reserves</i>	<i>439.300</i>	<i>396.226</i>
gerealiseerd resultaat	9.137	5.262
totaal eigen vermogen	448.437	401.488
<u>voorzieningen</u>	71.471	64.221
<u>vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</u>		
onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	345.000	370.000
onderhandse leningen van openbare lichamen	20.000	20.000
onderhandse leningen van buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	25.000	40.000
<i>subtotaal onderhandse leningen</i>	<i>390.000</i>	<i>430.000</i>
door derden belegde gelden		0
overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	411	0
waarborgsommen	194	144
totaal vaste schulden	390.605	430.144
<i>totaal vaste passiva</i>	<i>910.513</i>	<i>895.853</i>
VLOTTENDE PASSIVA		
<u>netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
overige kasgeldleningen	54.000	90.800
banksaldi		
overige schulden	49.491	43.326
totaal netto-vlottende schulden	103.491	134.126
<u>overlopende passiva</u>		
verplichtingen	35.241	45.123
ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	21.725	13.690
overige vooruit ontvangen bedragen		0
totaal overlopende passiva	56.966	58.813
<i>totaal vlottende passiva</i>	<i>160.457</i>	<i>192.939</i>
TOTAAL GENERAAL	1.070.970	1.088.791
verstreckte borg- en garantstellingen	1.194.700	1.181.295

7.3 Toelichting op de balans per 31 december 2020

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000

	boekwaarde 01-01-2020	investeringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-2020
Onderzoek Ontwikkeling GREX	494	470		964
OBS Het Meesterwerk	2.481		-85	2.396
OBS De Compositie	2.393		-87	2.306
Oranjehuis	891		-111	780
totaal	6.259	470	-283	6.446

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000

boekwaarde ultimo	2020	2019
investeringen met een economisch nut	486.896	490.043
investeringen met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	93.646	95.795
investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte	101.702	80.452
totaal	682.244	666.289
- waarvan, in erfpacht	14.096	13.535

De gemeente heeft op dit moment twee reserves die worden gebruikt ter afdekking van kapitaallasten, te weten de reserve afschrijving investeringen en de reserve voor investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Voor een nadere specificatie van deze reserves wordt verwezen naar de toelichting bij de bestemmingsreserves.

Investeringen met een economisch nut

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde weer van de activa, waarvoor geen heffing kan worden geheven:

bedragen x € 1.000

	boekwaarde 01-01-2020	her- rubicering	vermeer- deringen	vermin- deringen	bijdrage derden	afschrij- vingen	waarde- correctie	boekwaarde 31-12-2020
gronden en terreinen	143.934	827	1.322	-7.369				138.714
bedrijfsgebouwen	320.395	75	16.096		-736	-12.186	2.195	325.839
grond-, weg-, waterbouw	7.849		622		-84	-963		7.424
vervoermiddelen	1.586		69	-47		-261		1.347
machines, apparaten en installaties	10.520	-16	371		-1	-1.243		9.631
overige materiële vaste activa	4.878	-105	411		1	-1.342		3.959
totaal	489.262	781	18.891	-7.416	-820	-15.995	2.195	486.896
<i>in mindering gebrachte voorz.</i>	<i>-117.803</i>						<i>2.195</i>	<i>-115.608</i>

Onderstaand zal eerst in algemene zin worden ingegaan op de verschillende soorten mutaties (kolommen in de tabel) en de belangrijkste gebeurtenissen hierbinnen. In het vervolg van dit hoofdstuk zullen bij de andere onderdelen alleen de relevante gebeurtenissen worden toegelicht of afwijkingen ten opzichte van het kader. Verder zal nog apart aandacht worden gegeven aan de categorie 'gronden en terreinen'.

Herrubricering

Er heeft een herrubricering plaatsgevonden van categorie gronden en terreinen investeringen waarvoor een heffing kan worden geheven naar categorie gronden en terreinen investeringen waarvoor geen heffing kan worden geheven ad € 827.000.

Vermeerderingen

Dit betreffen de investeringen die in 2020 zijn gedaan.

bedragen x € 1.000

investeringsproject	gronden en terreinen	bedrijfs gebouwen	grond-, weg- waterbouw	vervoer middelen	machines, apparaten en instal.	ov. materiële vaste activa	totaal
Gronden	1.090						1.090
De Verwondering	202	6.233					6.435
Brandweerkazerne Poort	29	511					540
Odyssee		5.079					5.079
Sportgebouw ASC		460					460
Internationale Campus		793					793
Noodlokalen		1.498					1.498
Uitbreiding Paul Kleestraat		723					723
Renovatie kunstgrasvelden			323				323
Ligplaatsen			136				136
Gladheidsbestrijding				70			70
Betaalautomaten havens					181		181
Elektrische laadpalen					88		88
Brandmeldinstallatie buurtcentra					43		43
Mobiele telefoons						222	222
ICT - software						148	148
Overig		796	163		59	41	1.059
totaal	1.322	16.093	622	70	371	411	18.888

Verminderingen

De verminderingen worden veroorzaakt door:

- € 7 miljoen mutaties in de MVA gronden. Deze worden nader toegelicht onder het kopje gronden en terreinen;
- € 0,3 miljoen mutaties erfpachtgronden;
- € 47.000 voor de verkoop van auto's.

Bijdrage derden en afschrijvingen

Afschrijvingen vinden plaats conform de kadernota Vaste activa beleid. Bijdragen van derden worden in mindering gebracht op het activum.

Waardecorrectie

Een voorziening waardecorrectie wordt in mindering op het activum gebracht wanneer de duurzame marktwaarde lager ligt dan de historische boekwaarde. Er heeft een vrijval van € 2,2 miljoen

plaatsgevonden vanuit de voorziening waardecorrectie commercieel vastgoed. Dit komt doordat de taxatiewaarde van het Alnovum hoger is dan onze boekwaarde.

Gronden en terreinen

De gronden, waarvoor geen grondexploitatie is en waarop geen vastgoed voor de publieke dienst is gevestigd, zijn ondergebracht in de materiële vaste activa. Daarbij onderscheiden we twee soorten waarderingen:

- Grond in de materiële vaste activa met een actuele waardering (MVA indirecte opbrengstwaarde). In Almere betreffen dit gronden die pas na 10 jaar in exploitatie (uitgifte) komen. Na deze periode hebben deze gronden nog een doorlooptijd van 10 tot 15 jaar. De waardering is gedaan op basis van exploitatieberekeningen met voorzichtige parameters.
- Grond in de materiële vaste activa met een landbouwwaardering (MVA landbouw). Deze grond heeft geen exploitatieberekening, maar een vaste waardering van € 10,50 per m². Naar huidige inschatting hebben deze gronden geen bestemming tot 2040.

Tabel gronden en terreinen

In de onderstaande tabel is de mutatie van de boekwaarde zichtbaar gemaakt:

bedragen x € 1 miljoen

	boekwaarde 01-01-2020	mutatie	boekwaarde 31-12-2020
<i>bestaande voorraad</i>	56,8	1,9	58,7
actuele waarde			
Overgooi	5,5		5,5
Vogelhorst	11,9	-7,0	4,9
Pampus Hout I&III (rechts)	33,0		33,0
overig	0,4		0,4
<i>subtotaal actuele waarde</i>	50,8	-7,0	43,8
voorziening waardecorrectie (landbouwwaardering)			
landbouwwaarde			
Overgooi	56,2		56,2
Stadscentrum Noord-Oost 2F7	0,8		0,8
Kruidenwijk Z0	-0,5		-0,5
Hout Midden 1e fase	0,7		0,7
OG Hout	0,9		0,9
Voortuin	11,9		11,9
Pampus II	9,3		9,3
Nobelhorst	1,5		1,5
Stichtsekant	13,1		13,1
Twentsekant	42,1		42,1
De Vaart IV/VI	11,6		11,6
<i>subtotaal landbouwwaarde</i>	147,6	0,0	147,6
<i>voorziening waardecorrectie</i>	-111,4		-111,4
<i>totaal bruto boekwaarde</i>	255,2	-5,1	250,1
<i>totaal correctie</i>	-111,4	0,0	-111,4
netto boekwaarde	143,8	-5,1	138,7

Mutaties

De grootste mutatie van € 7 miljoen betreft Vogelhorst. Dit komt doordat er gronden in exploitatie zijn genomen. In de voorziening waardecorrectie zijn geen mutaties geweest.

Voorziening waardecorrectie

bedragen x € 1 miljoen

	boekwaarde 31-12-2020	voorziening	boekwaarde 31-12-2020
<i>bestaande voorraad</i>	58,7		58,7
actuele waarde			
Overgooi	5,5		5,5
Vogelhorst	4,9		4,9
Pampus Hout I&III (rechts)	33,0		33,0
overig	0,4		0,4
<i>subtotaal actuele waarde</i>	43,8	0,0	43,8
landbouwwaarde			
Overgooi	56,2	-43,0	13,2
Stadscentrum Noord-Oost 2F7	0,8	0,0	0,8
Kruidenwijk ZO	-0,5	0,0	-0,5
Hout Midden 1e fase	0,7	0,0	0,7
OG Hout	0,9	0,0	0,9
Voortuin	11,9	-8,0	3,9
Pampus II	9,3	-8,5	0,8
Nobelhorst	1,5	-1,3	0,2
Stichtsekant	13,1	-9,1	4,0
Twentsekant	42,1	-35,4	6,7
De Vaart IV/VI	11,6	-6,1	5,5
<i>subtotaal landbouwwaarde</i>	147,6	-111,4	36,2
netto boekwaarde	248,2	-111,4	138,7

Activa waarvoor een heffing kan worden geheven

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde weer van de activa, waarvoor een heffing kan worden geheven:

bedragen x € 1.000

	boekwaarde 01-01-2020	her- rubricering	vermeer- deringen	vermin- deringen	bijdrage derden	afschrij- vingen	boekwaarde 31-12-2020
gronden en terreinen	5.955	-827					5.128
bedrijfsgebouwen	69.028					-1.681	67.347
grond-, weg-, waterbouw	900		652		-117	-97	1.338
vervoermiddelen	4.952		1.252			-980	5.224
machines, apparaten en installaties	11.128		154			-1.081	10.201
overige materiële vaste activa	4.657		855			-1.104	4.408
totaal	96.620	-827	2.913	0	-117	-4.943	93.646

Herrubricering

Er heeft een herrubricering plaatsgevonden van categorie gronden en terreinen investeringen waarvoor een heffing kan worden geheven naar categorie gronden en terreinen investeringen waarvoor geen heffing kan worden geheven ad € 827.000

Vermeerderingen

Dit betreffen de investeringen die in 2020 zijn gedaan:

bedragen x € 1.000

investeringsproject	grond-, weg- waterbouw	vervoermiddelen	machines, apparaten en instal.	ov. materiële vaste activa	totaal
parkeerterreinen	535				535
riolering	117				117
inzamelvoertuigen		1.000			1.000
meldkamer parkeren			75		75
duurzaamheidsinvesteringen			41		41
inzameldepots (ondergronds en bovengronds)				771	771
overige		252	38	84	374
totaal	652	1.252	154	855	2.913

Materiële vaste activa in erfpacht

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

bedragen x € 1.000

	boekwaarde 01-01-2020	correctie boekwaarde	vermeer- deringen	vermin- deringen	boekwaarde 31-12-2020
gronden en terreinen	13.535		862	-301	14.096
totaal	13.535	0	862	-301	14.096

In 2020 zijn nieuwe erfpachtcontracten aangegaan voor € 0,8 miljoen en is er erfpachtgrond verkocht voor € 0,3 miljoen.

Investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde weer van de activa, investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte:

bedragen x € 1.000

	boekwaarde 01-01-2020	her- rubricering	vermeer- deringen	vermin- deringen	bijdrage derden	afschrij- vingen	boekwaarde 31-12-2020
gronden en terreinen	0		121				121
grond-, weg-, waterbouw	77.910	-13	22.335		-617	-1.347	99.615
machines, apparaten en installaties	2.543	12	853			-95	2.061
overige materiële vaste activa	0						-95
totaal	80.453	-1	23.309	0	-617	-1.442	101.702

Herrubricering

In 2020 heeft geen herrubricering plaatsgevonden voor de activa met een maatschappelijk nut.

Vermeerderingen

Dit betreffen de investeringen die in 2020 zijn gedaan.

bedragen x € 1.000

investeringsproject	gronden en terreinen	grond-, weg- waterbouw	machines, apparaten en instal.	totaal
Kustzone Almere Poort/Duin	121	1.904		2.025
Rondje Weerwater		9.053		9.053
Stedenwijk Midden/Zuid		2.610		2.610
Regenboogbuurt		2.502		2.502
Bloemenbuurt West		1.332		1.332
Spelen 2019-2022		1.255		1.255
Bomen - Essen		611		611
Project Almere Centrum		468		468
PP Avonturijn en Olivijn		312		312
VV Von Draisbrug		321		321
Fietsbrug Ecozone		301		301
Openbare verlichting naar LED			853	853
Overig		1.666		1.666
totaal	121	22.335	853	23.309

Financiële vaste activa

Algemeen

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het boekjaar wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

bedragen x € 1.000

	01-01-2020	vermeerdering	vermindering	waardecorrectie	31-12-2020
kapitaalverstrekkingen aan					
deelnemingen	15.271				15.271
overige verbonden partijen	1.000	2.991			3.991
leningen aan					
deelnemingen	7.603	8.237		-2.850	12.990
overige verbonden partijen	600				600
overige langlopende leningen	10.415	6.821	-5.433	-2.564	9.239
totaal	34.889	18.049	-5.433	-5.414	42.091
<i>hierop in mindering gebrachte voorzieningen</i>	<i>-12.776</i>			<i>-5.414</i>	<i>-18.190</i>

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

De kapitaalverstrekking bestaat uit aandelen in:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
Alliander NV (794.720 aandelen)	40	40
BNG NV (3.432 aandelen; 0,006%)	8	8
Floriade 2022 BV (1.000 aandelen; 100%)	1	1
OMALA NV (25 aandelen; 33,3%)	25	25
Vitens NV (366.175 aandelen; 6,3%)	15.197	15.197
totaal	15.271	15.271

Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen

De kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen zijn:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
C.V. ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City	1.000	1.000
VOF IbbA Ymere	204	
VOF IbbA de Key	2.787	
totaal	3.991	1.000

Er heeft een herrubricering plaatsgevonden van categorie overige langlopende leningen naar deze categorie voor de posten VOF IbbA Ymere en VOF IbbA de Key. In het verleden zijn gelden overgemaakt naar deze instellingen als kapitaalstorting. Deze waren onterecht verantwoord als lening.

C.V. ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City

De gemeente Almere is voor 1/3e aandeelhouder in de CV Airport Garden City (OMALA). De gemeente heeft een aandelenkapitaal gestort van € 1 miljoen en heeft leningen verstrekt, waarbij de grond als (gedeeltelijk) onderpand dient.

VOF IbbA Ymere

De gemeente Almere en Ymere dragen beide het risico van de IbbA start-financieringen in Nobelhorst. Hiervoor is een storting gedaan aan vof IbbA Ymere.

VOF IbbA de Key

Dit betreft een storting aan vof IbbA per kavel om een eventueel verschil tussen waardeinstijging van de woning en het rentepercentage te kunnen afdekken.

Leningen aan deelnemingen

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
Floriade 2022 BV	12.990	7.603
totaal	12.990	7.603

In 2020 heeft de gemeente een lening verstrekt aan de Floriade BV van € 8,2 miljoen. Hiermee komt de totale lening aan de Floriade BV op € 21,6 miljoen. De leningen worden verstrekt op basis van de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) goedgekeurde jaarbegroting en meerjarenbegroting van de Floriade BV, passend binnen het financiële kader dat is meegegeven door de raad.

De aflossing van de lening wordt verwacht in 2022, wanneer de Floriade BV opbrengsten genereert door onder andere de kaartverkoop en sponsoring.

Hierop in mindering gebrachte voorziening

Op de lening die in bovenstaande is opgenomen is de volgende waardecorrectie voorziening in mindering gebracht:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
Floriade 2022 BV	-8.650	-5.800
hierop in mindering gebrachte voorzieningen	-8.650	-5.800

Op 4 juni 2020 is besloten in de raad besloten de organisatie van Floriade in 2022 voort te zetten (RV-31/2020).

Om dit mogelijk te maken is er in totaal € 8,7 miljoen extra werkbudget voor de Floriade BV nodig. Bij de jaarrekening 2019 was hiervoor al € 5,8 miljoen gereserveerd. Bij de programmabegroting 2021 is er nog € 2,9 miljoen aan toegevoegd.

Leningen aan overige verbonden partijen

De verstrekte leningen aan overige verbonden partijen zijn:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V.	600	600
totaal	600	600

In 2011 is de Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V. opgericht, waarin de provincie Flevoland en de gemeenten Lelystad en Almere optreden als commanditaire vennoot. In die hoedanigheid heeft de gemeente Almere leningen verstrekt voor plankosten en de aankoop van grond. De gemeente Almere is juridisch eigenaar van een deel van de grond en de Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V. is economisch eigenaar. In 2020 zijn geen nieuwe leningen verstrekt en geen aflossingen ontvangen.

Overige langlopende leningen

Het openstaande bedrag betreft de volgende leningen:

Tabel langlopende leningen

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
krediethypotheke cliënten	378	387
leningen verstrekt via Zelfstandigen Loket Flevoland (ZLF)	806	556
stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn 2341) Bereikbare Koopwoningen Almere	729	853
SVn 2343 fonds Opstapwoningen Almere	116	118
SVn 2344 startersfonds VROM	1.531	1.893
SVn 2345 startersfonds Almere	1.546	2.030
SVn 2346 duurzaamheidslening	1.605	2.018
SVn 2347 stimuleringslening	125	151
lening lbbA	0	0
lening lbbA+	0	0
lening lbbA Ymere	0	0
lening garantiefonds Plankosten Bouwgroepen	252	259
Kredietbank Nederland	2.150	2.150
Woningabonnement BV	0	0
totaal	9.239	10.415

Tabel hierop in mindering gebracht voorzieningen

Op de leningen die in bovenstaande zijn opgenomen zijn de volgende waardecorrectie voorzieningen in mindering gebracht:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
krediethypotheke cliënten	-42	-47
leningen verstrekt via Zelfstandige Loket Flevoland	-9.147	-3.500
IbbA	0	-1.881
IbbA+	0	-906
IbbA Ymere	0	-292
Woningabonnement BV	-350	-350
totaal	-9.539	-6.976

Krediethypotheke cliënten

Dit zijn de verstrekte krediethypotheke aan de cliënten van Sociaal Domein.

Het saldo aan uitstaande leningen voor krediethypotheke bedraagt ultimo 2020 nominaal € 419.000.

In verband met de samenstelling van de doelgroep is een voorziening oninbaarheid getroffen van € 42.000.

Dit resulteert in een vorderingspositie van € 378.000. In 2020 is een bedrag van € 58.000 aan nieuwe krediethypotheke verstrekt en is € 73.000 aan aflossingen ontvangen. Er zijn geen leningen als oninbaar afgeboekt ten laste van de voorziening.

Leningen verstrekt via Zelfstandigen Loket Flevoland

Via het Zelfstandigenloket Flevoland zijn leningen verstrekt aan cliënten in het kader van de Bbz-regeling. Het saldo aan uitstaande leningen via het Zelfstandigenloket Flevoland bedraagt ultimo 2020 nominaal € 9.954.000. Gelet op de samenstelling van de doelgroep is een voorziening oninbaarheid getroffen van € 9.147.000.

Voor circa € 806.000 worden de openstaande leningen als courant aangemerkt. Verder is in 2020 een bedrag van € 6.763.000 aan nieuwe kredieten verstrekt. Op de uitstaande leningen is aan aflossingen € 865.000 ontvangen en een bedrag van € 445.000 als oninbaar afgeboekt.

SVN-leningen

De via de Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN) verstrekte leningen zijn zogenaamde revolving funds, wat betekent dat in principe vanuit de aflossing van leningen, nieuwe leningen worden gefinancierd. Onder de kop "beschikbaar 31-12-2020" zijn de bedragen vermeld, die per fonds in beginsel beschikbaar zijn voor de verstrekking van nieuwe leningen. Dit saldo is verantwoord onder de balanspost rekening-courant niet-financiële instellingen.

In onderstaande opstelling wordt dit samengevat.

Tabel SVN Fondsen

bedragen x € 1.000

naam fonds	31-12-2019	nieuwe		beschikbaar	
		leningen	aflossing leningen	31-12-2020	31-12-2020
1. fonds Bereikbare Koopwoningen	853		-124	729	348
2. fonds Opstapwoningen	119		-3	116	73
3. startersfonds VROM	1.893		-362	1.531	746
4. startersfonds Almere	2.030		-483	1.547	873
5. duurzaamheidslening	2.018		-412	1.606	1.338
6. stimuleringslening	151		-26	125	267
totaal SVN fondsen	7.063	0	-1.410	5.653	3.645

Toelichting op SVN Fondsen

Vanuit de eerste vier fondsen wordt een (starters)lening verstrekt aan huishoudens met een laag inkomen die financiering van de koop van een huis niet volledig zelf rond kunnen krijgen. De fondsen liggen in elkaars verlengde en lopen via diverse tranches in elkaar over.

De duurzaamheids-/stimuleringslening is onderdeel van het Energiefonds, waarin de Almeerse ambitie is ondergebracht om vanaf 2022 energie neutraal te zijn. Met de duurzaamheidslening kunnen

woningeigenaren, huurders van bestaande woningen en particulier opdrachtgevers van nieuwbouwwoningen, onder voorwaarden, tussen € 2.500 en € 25.000 lenen voor energieverbetermaatregelen. Met de stimuleringslening kunnen scholen, verenigingen en bedrijven, onder voorwaarden, tussen de € 5.000 en € 100.000 lenen voor energieverbetermaatregelen.

lbbA

Dit betreft een lening aan vof lbbA per kavel om een eventueel verschil tussen waarde stijging van de woning en het rentepercentage te kunnen afdekken. Tegenover de uitstaande leningen is een voorziening van gelijke omvang gevormd vanwege het risicoprofiel van deze leningen.

Vanuit de risico-analyse vanuit zowel de gemeente als de VOF's lbbA is de conclusie getrokken dat door de waarde stijging van de woningen de kapitaalverstrekking op termijn terug betaald wordt en de waarde correctie voorzieningen kunnen vrijvallen.

Vanwege de aard van deze posten heeft er een herrubricering plaatsgevonden van deze categorie naar de categorie kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen.

Lening Garantiefonds Plankosten Bouwgroepen

Dit fonds is bedoeld voor de zogenaamde Bouwgroepen (collectief particulier opdrachtgeverschap). In de planfase, die loopt van de start van het initiatief tot het moment dat de bouwvergunning wordt verleend of de grond wordt geleverd, maakt een bouwgroep al behoorlijke kosten zonder dat deze (vanwege het ontbreken van een onderpand) al door een hypotheek kunnen worden gefinancierd. Het saldo van de lening bedraagt ultimo 2020 nominaal € 252.000.

Woningabonnement BV

Dit betreft een lening aan Woningabonnement BV (WOAB) om indien gewenst de mogelijkheid aan particuliere woningeigenaren te geven zonder eigen investering een pakket van energiemaatregelen te nemen. De gemeente heeft in 2019 een achtergestelde lening (risicodragend) beschikbaar gesteld van € 350.000 als (risicodragend) vreemd vermogen welke revolverend kan worden ingezet met een looptijd van 15 jaar tegen 0% rente.

Kredietbank Nederland

Burgers die niet kunnen lenen bij een reguliere bank kunnen op basis van de Participatiewet via de bijzondere bijstand in aanmerking komen voor een leenbijstand. Dit krediet kan de gemeente zelf beschikbaar stellen of laten verstrekken door een kredietbank.

De kredietbank heeft hiervoor aan de gemeente Almere een lening gevraagd van in totaal € 2,15 miljoen, € 0,85 miljoen t.b.v. sociale kredietverlening en € 1,3 miljoen ten behoeve van Bbz-kredieten.

Vlottende activa

Algemeen

De op de balans opgenomen vlottende activa zijn nader onderverdeeld naar:

- voorraden;
- uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar;
- liquide middelen;
- overlopende activa.

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

- onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
- gereed product en handelsgoederen.

In deze toelichting wordt alleen ingegaan op de bouwgronden in exploitatie.

Verloop boekwaarde bouwgronden

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2020 het volgende overzicht worden weergegeven: bedragen x € 1 miljoen

	2020	2019
bruto boekwaarde ultimo voorgaand jaar	333,1	327,2
gerealiseerde opbrengsten	-140,2	-92,2
gerealiseerde kosten	65,6	66,8
<i>subtotaal bruto boekwaarde</i>	<i>258,5</i>	<i>301,8</i>
mutaties MVA gronden	7,0	28,3
winstneming & afsluitingen	26,5	3,0
<i>bruto boekwaarde</i>	<i>292,0</i>	<i>333,1</i>
voorzieningen negatieve grondexploitaties	-60,1	-66,4
netto boekwaarde	231,9	266,8

Toelichting op mutaties

De mutaties betreffen gerealiseerde opbrengsten in 2020, investeringen en winstneming.

Van de nog actieve grondexploitaties heeft alleen Nobelhorst een beperkt langere looptijd dan de wettelijke richtlijn van 10 jaar. Deze grondexploitatie loopt 1 jaar langer door dan de wettelijke richtlijn. Dit is en wordt bij elk MPGA door de gemeenteraad bekrachtigd. De opbrengstenstroom eindigt wel binnen wettelijke termijn. Alleen loopt er nog een klein deel van de kosten een jaar door. Er zijn dan ook geen mitigerende maatregel meer nodig.

In de paragraaf Grondbeleid is een uitgebreide toelichting opgenomen van scenario's inclusief risico's, onzekerheden en onderbouwing van gemaakte keuzes en schattingen. Voor een goed inzicht in de balanspositie is het lezen van deze paragraaf noodzakelijk.

Voorziening negatieve grondexploitaties

De voorziening voor de negatieve grondexploitaties is per saldo verlaagd met € 6,2 miljoen. Dit is met name het gevolg van het afsluiten van de grex Fanny Blankers Koen. Hierdoor valt de verliesvoorziening vrij van € 5,2 miljoen. Daarnaast zijn de grondprijzen voor Cascadepark West gestegen waardoor het verwachte verlies € 2,1 miljoen lager is geworden. Ook zijn er een aantal percelen overgebracht vanuit de MVA gronden op de Vaart. Hierdoor valt er voor deze grex 3, miljoen vrij. Tegenover de vrijvallen staan ook nog aanvullende voorzieningen. De belangrijkste toevoegingen betreffen Almere Buiten centrum en de Floriade. Voor de grex Almere Buiten centrum is de investering aan het Baltimoreplein opgenomen waardoor een extra verliesvoorziening van € 1,6 miljoen nodig is. Voor de Floriade is een extra verliesvoorziening van € 1,5 miljoen opgenomen. Voor een nader toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Floriade.

Tabel voorziening negatieve grondexploitaties

bedragen x € 1 miljoen

grex	01-01-2020	bij	af	31-12-2020
Almere Poort				
Europakwartier West	11,5		-0,6	10,9
Cascadepark West	10,9		-2,1	8,8
Hogekant	11,2	0,5		11,7
Lagekant	4,9	0,6		5,5
Stadstuinen	-0,1	0,1		0
overige grondexploitaties				
verlies 2P2 Fanny Blankers Koenpark	5,2		-5,2	0,0
verbreding A6	0,9	0,0		0,9
De Overloop	0,1	0,0		0,1
Wandellaan	0,7	0,0		0,8
3Q Havenkom	0,2			0,2
De Vaart 4/6	5,0		-3,3	1,7
Almere Buiten centrum	0,6	1,6		2,2
Camping Schateiland	0,2	0,1		0,3
De Vaart	0,1	0,0		0,1
Buitenhout	0,1			0,1
Dubbeldekker	0,1	0,1		0,2
Vomar Centrum Haven	0,0		-0,0	0,0
Internationale school Annapark	0,1	0,1		0,2
Floriade	14,6	1,5		16,2
totaal	66,3	4,8	-11,1	60,1

Ramingen Meerjarenprognose Grondexploitaties Almere (MPGA)

De ramingen zijn gebaseerd op de herziening 2020 met prijspeil 1-1-2021, waarbij de berekende bedragen gebaseerd zijn op basis van het zgn. ambitiescenario. De gehanteerde berekeningswijzen en parameters worden verder uiteengezet in de paragraaf Grondbeleid van deze jaarrekening en in het MPGA 2021

De geraamde nog te maken kosten en opbrengsten

De nog te maken kosten in de lopende grondexploitaties zijn, inclusief rente en fondsvorming, geraamd op € 548 miljoen. De grootste componenten betreffen de civieltechnische investeringen (bouw- en woonrijp maken) € 370 miljoen en de plankosten van € 88 miljoen.

Naar verwachting zal nog € 995 miljoen aan opbrengsten worden gerealiseerd.

Het begrote eindresultaat en wijze waarop de nadelig resultaten zijn opgevangen

Het geraamde eindresultaat van alle lopende grondexploitaties heeft een eindwaarde van € 34,4 miljoen.

Voor de negatieve grondexploitaties zijn voorzieningen getroffen voor € 65,2 miljoen.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

bedragen x € 1.000

soort vordering	saldo 31-12-2020		saldo 31-12-2019	
	nominaal	waarvan inbaar	nominaal	waarvan inbaar
<i>vorderingen op openbare lichamen</i>	45.795	45.795	51.117	50.083
rekening-courant niet-financiële instellingen				
Aankoop Centrale Flevoland	-695	-695	5.070	4.302
Schoolbesturen	-13	-13		
zorgkantoor Stipter	0	0	315	315
parkeereexploitant (P1)	98	98	285	285
Sociale Verzekeringsbank (SVB)				
stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn)	3.796	3.796	2.234	2.234
zelfstandigen Loket Flevoland (ZLF)	2.981	2.981	750	750
<i>rekening-courant niet-financiële instellingen</i>	6.167	6.167	8.654	7.886
overige vorderingen				
gemeentelijke belastingen	14.332	9.279	12.880	8.772
leenbijstand, terugvordering uitkeringen etc.	24.069	4.979	24.571	4.893
restcategorie	20.685	16.761	27.393	23.648
<i>overige vorderingen</i>	59.086	31.019	64.844	37.313
<i>overige uitzettingen</i>	10	10	274	274
totaal	111.058	82.991	124.889	95.556
<i>voorziening oninbaarheid</i>	27.265		27.531	

Vorderingen op openbare lichamen

Onder de vorderingen op openbare lichamen is ultimo 2020 een bedrag opgenomen van € 32,7 miljoen voor de declaratie bij de Belastingdienst op het BTW-compensatiefonds en btw over 2020. Daarnaast is een bedrag opgenomen van € 7,2 miljoen als vordering op het Rijksvastgoedbedrijf voor verkochte gronden in Oosterwold. Deze gronden worden aangekocht van het Rijksvastgoedbedrijf en doorgeleverd aan derden. Periodiek wordt er afgerekend, dit zijn de laatste transacties van 2020.

Rekening-courant niet-financiële instellingen

De rekening-courant verhouding met het SVn is verder toegelicht onder de Overige langlopende leningen.

Overige vorderingen

Onder de restcategorie overige vorderingen (€ 23,7 miljoen nominaal) zijn onder andere vorderingen inzake grondverkoop (€ 9,6 miljoen), Wabo-leges (€ 1,9 miljoen) huurbaten en onderhoud schoolbesturen (€ 2,0 miljoen), Stichting afvalfonds (€ 1,7 miljoen) en kostenverhaal (€ 0,6 miljoen) opgenomen. Het inbare bedrag van de overige vorderingen is berekend door rekening te houden met het risico van (gedeeltelijke) terugbetaling van betwiste, reeds betaalde vorderingen alsmede met het risico van oninbaarheid.

Schatkistbankieren

De Wet verplicht schatkistbankieren schrijft voor dat de (liquide) middelen van decentrale overheden, gerekend over een heel kwartaal, onder een bepaald drempelbedrag moeten blijven. Als het drempelbedrag wordt overschreden, moeten de overtollige middelen worden aangehouden in de schatkist van het Rijk. In 2020 zijn we gedurende het hele jaar onder het drempelbedrag gebleven. Het drempelbedrag is vastgesteld op 0,75% van het begrotingstotaal per 1 januari van het dienstjaar tot € 500 miljoen, plus 0,2% van het deel dat het begrotingstotaal van € 500 miljoen overschrijdt. Voor de gemeente Almere komt dit voor 2020 neer op circa € 4,7 miljoen. Uit onderstaande tabel blijkt dat het gemiddelde banksaldo per kwartaal onder het drempelbedrag heeft gelegen. In 2020 zijn er dan ook geen middelen aangehouden in de schatkist van het Rijk.

bedragen x € 1.000

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
drempelbedrag	4.700	4.700	4.700	4.700
gemiddeld banksaldo	230	0	594	401
ruimte onder het drempelbedrag	4.470	4.700	4.106	4.299

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
kassaldi	8	8
banksaldi	368	9.442
totaal	376	9.450

Overlopende activa

Onder de nog te ontvangen bedragen zijn vorderingen verantwoord, voor geleverde prestaties waarvoor nog geen factuur is verzonden. Ook zijn hier subsidies en bijdragen verantwoord, waarvoor in 2019 nog geen vaststellings- of uitbetalingsbeschikkingen zijn ontvangen. Bij vooruitbetaalde bedragen worden de bijbehorende prestaties later aan de gemeente geleverd.

De post overlopende activa kan als volgt onderverdeeld worden:

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
van overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	18.186	1.590
overige nog te ontvangen bedragen	3.191	3.568
aan overheidslichamen vooruitbetaalde bedragen	1.077	1.334
overige vooruitbetaalde bedragen	2.460	3.056
voorschotten		
totaal	24.914	9.548

Onderstaand is per categorie een specificatie opgenomen.

Van overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
Europese overheidslichamen	775	756
het Rijk	17.226	186
overige Nederlandse overheidslichamen	185	648
totaal	18.186	1.590

Overige nog te ontvangen bedragen

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
aflossing lening Keolis 2018		300
VrL eindafrek. HVV 2018		573
aflossing lening CV Airport		600
afvalverwerking	1.107	237
VPB	580	299
OZB	174	360
bijdrage St.afvalfonds Q4		442
Stipter (2019 is herrubricering)	192	261
Toeristenbelasting	182	
Woningnet	539	
Exploitatievergoeding OV	600	
Beschikbaarheidsvergoeding OV	945	
BTW	-1.600	
overige	472	497
totaal	3.191	3.568

Aan overheidslichamen vooruitbetaalde bedragen

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
Floriade werkt! t.b.v. de innovatie werkplaats	1.077	1.187
proceskosten bruggen	0	147
totaal	1.077	1.334

Overige vooruitbetaalde bedragen

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
ICT contracten en licenties	732	315
support en onderhoud 2020 Capgemini		156
bijdrage omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek Q1	344	205
voorschot GGD		1.098
stichting Flevolandschap		106
nog te ontvangen gelden vanuit Anterieure Overeenkomsten		621
contributie VNG	285	271
Stad en Natuur	330	
Dierenasiel Almere	127	
Stichting Cultuurfonds Almere	200	
Herrubricering Stipter		-35
overige	442	319
totaal	2.460	3.056

Eigen vermogen

Algemeen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerd resultaat 2020.

Het eigen vermogen is als volgt opgebouwd:

bedragen x € 1.000

	saldo	resultaat		onttrekking	onttrekking	resultaat	saldo
	01-01-2020	bestemming	stortingen	afschrijving	overig	2020	31-12-2020
algemene reserves	202.057		71.956		-63.321		210.691
bestemmingsreserves	194.169		118.946	-1.442	-83.065		228.608
gerealiseerd resultaat	5.262	-5.262				9.137	9.137
totaal eigen vermogen	401.488	-5.262	190.902	-1.442	-146.386	9.137	448.437

Algemene reserves

De algemene reserves zijn bedoeld om de risico's van de gemeente op te kunnen vangen. Hieronder vallen de saldireserve en de buffer. Ook het grondbedrijf heeft twee algemene reserves. Deze vormen samen het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Voor een nadere toelichting op de vermogenspositie in relatie tot de risico's wordt verwezen naar de [inleiding](#) van deze Programmarekening en de [Risicoparagraaf](#).

Bestemmingsreserves

Dit zijn reserves die een specifieke bestemming hebben, bijvoorbeeld voor specifiek beleid. Vaak zijn deze tijdelijk van aard. Een aparte categorie hierbinnen zijn de bestemmingsreserves waaruit we kapitaallasten van investeringen dekken.

Gerealiseerd resultaat

Dit betreft het gerealiseerde jaarresultaat over het boekjaar 2020.

Nieuwe reserves

Op 27 februari 2020 (RV-05/2020) heeft de gemeenteraad besloten om voor ontwikkelingen in het ruimtelijk domein de nieuwe reserve "ruimtelijke ontwikkeling" in te stellen.

Opgeheven reserves

Bij de vaststelling van de programmarekening 2020 wordt voorgesteld de volgende reserves, waar geen geld meer in zit, op te heffen:

- Hoger Onderwijs
- Cameratoezicht

Verloopstaat reserves

bedragen x € 1.000

naam reserve	saldo per 01-01-2020	bij: rente	bij: incidenteel	af: afschrijving	af: incidenteel	af: structureel	resultaat boekjaar	saldo per 31-12-2020
<i>Algemene Reserves</i>	95.483	0	30.709	0	25.334	0	0	100.858
Saldireserve	44.798	0	28.709	0	14.718	0	0	58.789
Buffer	50.685	0	2.000	0	10.615	0	0	42.070
<i>Algemene Reserves-grondbedrijf</i>	106.574	0	41.246	0	37.988	0	0	109.832
Voorlopige resultaten GREX	297.014	0	32.067	0	0	0	0	329.081
Gerealiseerd weerstandsvermogen	-190.440	0	9.179	0	37.988	0	0	-219.249
<i>Bestemmingsreserves</i>	194.169	486	118.459	1.442	82.578	486	0	228.609
Afschrijvingen Investerings	0	0	662	0	0	0	0	662
Onderwijs LeerPakket meubilair	2.693	0	0	0	872	0	0	1.820
Egalisatie expl huurgronden ca	772	0	491	0	0	0	0	1.264
Egalisatiereserve Verkiezingen	854	0	216	0	0	0	0	1.071
Hoger Onderwijs	1	0	0	0	1	0	0	0
Fonds Beeldende Kunst	8	0	8	0	8	0	0	8
Cameratoezicht	6	0	0	0	6	0	0	0
Fonds Wijkontwikkeling	821	0	0	0	0	0	0	821
Stadhuis & personele huisvest	1.244	0	117	0	146	0	0	1.215
IBBA+	728	0	0	0	0	0	0	728
Floriade	7.849	0	264	0	3.628	0	0	4.485
MIPA/VSBA	9.609	0	590	0	1.593	0	0	8.606
Opkomst bevordering verkiezing	25	0	25	0	0	0	0	50
Incentive Erfpacht	97	0	0	0	21	0	0	76
Startersleningen	81	0	147	0	0	0	0	227
Fonds Verstedelijking Almere	63.556	0	39.097	0	29.709	0	0	72.944
Reserve Programmabudget Raad	286	0	218	0	0	0	0	504
Reserve Beheer en Onderhoud	985	0	2.402	0	128	0	0	3.259
Reserve Sociaal Domein	11.032	0	5.409	0	6.890	0	0	9.551
Reserve Incidenteel Beleid	4.020	0	1.000	0	2.758	0	0	2.263
Frictiereserve	1.650	0	0	0	801	0	0	849
Egalisatiereserve Vennoot	599	0	750	0	99	0	0	1.250

naam reserve	saldo per 01-01-2020	bij: rente	bij: incidenteel	af: afschrijving	af: incidenteel	af: structureel	resultaat boekjaar	saldo per 31-12-2020
Reserve Energie Werkt!	195	0	0	0	0	0	0	195
Investerings openbare ruimte	60.165	0	22.691	0	32.124	0	0	50.732
Afschrijving investeringen ope	20.287	486	32.124	1.442	0	486	0	50.969
Afschrijving investeringsbijdr	119	0	0	0	57	0	0	62
Reserve huisvestingsverordenin	900	0	255	0	0	0	0	1.154
Fonds Stedelijk Vernieuwing	5.586	0	10.520	0	3.737	0	0	12.369
Reserve Ruimtelijke Ontwikkelin	0	0	1.474	0	0	0	0	1.474
<i>Resultaat</i>	<i>5.262</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>5.262</i>	<i>0</i>	<i>9.137</i>	<i>9.137</i>
Saldo van rekening	5.262	0	0	0	5.262	0	9.137	9.137
totaal	401.488	486	190.415	1.442	151.162	486	9.137	448.437

Toelichting per reserve

002 Saldireserve

naam van reserve	Saldireserve		
code	002		
categorie	Algemene reserve		
beherende afdeling	Financiën & Control		
rentepercentage	Geen		
doel	Een financiële waarborg voor het opvangen van (tijdelijke) schommelingen in de lasten en baten van de gemeente. De saldireserve maakt onderdeel uit van het financieel weerstandsvermogen van de gemeente.		
instellingsbesluit			
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	In de kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen is onder meer voorgeschreven hoe risico's geïnventariseerd en beschreven moeten worden en is er beleid geformuleerd omtrent de omvang van de weerstandscapaciteit. Concreet komt het erop neer dat de omvang van de weerstandscapaciteit (saldireserve) zodanig moet zijn dat het risicoprofiel wordt afgedekt. Daarnaast is er een ondergrens. Deze is bepaald op 3% van de omzet van het lopende begrotingsjaar (totale lasten exclusief mutaties reserves). Het bedrag van € 90 per inwoner geldt als absolute ondergrens.		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	44.798.076	44.798.076	
vermeerderingen	28.709.225	28.709.761	-536
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	28.709.225	28.709.761	
verminderingen	14.718.395	14.473.395	-245.000
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	14.718.395	14.473.395	
saldo 31-12	58.788.906	59.034.442	
toelichting dotaties	De storting heeft voor € 5,3 miljoen betrekking op de toevoeging van het resultaat uit de jaarrekening 2019. Het restant betreft een aanvullende reservering Floriade van € 13,3 miljoen en € 10 miljoen om het tekort uit de begroting af te dekken. Alle mutaties zijn conform de afspraken uit de begroting.		
toelichting onttrekkingen	Uit het positieve resultaat van de jaarrekening 2019 is via resultaatbestemming € 5,2 miljoen beschikbaar gesteld voor doorlopende kosten in 2020. Daarnaast is in 2020 conform het raadsvoorstel Permanent vastgoed Floriade nog € 1,5 miljoen onttrokken. Omdat de stelpost onvoorzien niet is ingezet in 2020, heeft er voor de dekking hiervan geen onttrekking plaatsgevonden. Ook is er in 2020 een bedrag van € 720.000 onttrokken ter dekking van de kosten voor Jeugdhulp met Verblijf. Hiervoor was een risicoreservering opgenomen in de saldireserve. Omdat dit risico zich in 2020 heeft voorgedaan is dit bedrag onttrokken.		

086 Weerstandsvermogen algemene dienst

naam van reserve	Buffer
code	086
categorie	Algemene reserve
beherende afdeling	Financiën & Control
rentepercentage	Geen
doel	Primair als bufferfunctie voor risico's die de gemeente loopt en ter financiering van het RIB. Secundair als onderdeel om weerstandsvermogen af te dragen aan het concern en andere fondsen.
instellingsbesluit	Programmarekening 2016
looptijd	Onbepaalde tijd
onder- en bovengrens	Niet bepaald

	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	50.685.000	50.685.000	
vermeerderingen	2.000.000	2.000.000	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	2.000.000	2.000.000	
verminderingen	10.615.424	10.615.424	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	10.615.424	10.615.424	
saldo 31-12	42.069.576	42.069.576	

toelichting dotaties	Conform de programmabegroting 2020 is € 2 miljoen gespaard in de buffer.
toelichting onttrekkingen	Bij de Perspectiefnota 2021 en Programmabegroting 2021 hebben wij besloten om een bedrag van € 10,6 miljoen in te zetten voor de dekking van voorgenomen investeringen en nieuw beleid. Conform afspraak is dit bedrag in 2020 onttrokken.

003 Voorlopige resultaten grondexploitaties

naam van reserve	Voorlopige resultaten		
code	003		
categorie	Algemene reserve		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling & Grondzaken		
rentepercentage	Geen		
doel	Primair om een stukje resultaat jaarlijks uit de boekwaarde van de grondexploitaties te halen en zodoende tussentijds een resultaat te laten zien. Het genomen resultaat is voorlopig, omdat bij de bepaling onder meer wordt uitgegaan van een voorgerecalculeerde winst op basis van voorgerecalculeerde opbrengsten en kosten. Secundair als onderdeel van weerstandsvermogen af te dragen aan het rekeningssaldo en andere fondsen. Deze reserve moet in samenhang worden gezien (ook qua saldo) met reserve 004 Gerealiseerd Weerstandsvermogen.		
instellingsbesluit	Bij de oprichting van het Grondbedrijf		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	Niet ingesteld		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	297.013.970	297.013.970	
vermeerderingen	32.067.161	0	32.067.161
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	32.067.161	0	
verminderingen	0	0	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12	329.081.131	297.013.970	
toelichting dotaties	De dotatie van € 32,1 miljoen is de resultaatneming in de grondexploitaties uitgaande van de gerealiseerde winst zoals gedefinieerd vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording. In de begroting is deze raming onderdeel van de raming winstafdracht zoals opgenomen in reserve 004 Gerealiseerd weerstandsvermogen.		
toelichting onttrekkingen			

004 Gerealiseerd weerstandsvermogen

naam van reserve	Gerealiseerd weerstandsvermogen		
code	004		
categorie	Algemene reserve		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling & Grondzaken		
rentepercentage	Geen		
doel	Primair als bufferfunctie voor risico's en toekomstige bestedingen met betrekking tot de grondexploitatie. Eventuele vrij ruimte in de reserve fungeert als risicobuffer en algemeen dekkingsmiddel voor de gemeentelijke meerjarenbegroting. Deze reserve moet in samenhang worden gezien (ook qua saldo) met reserve 003 Voorlopige resultaten.		
instellingsbesluit	Bij oprichting van het grondbedrijf		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	Bij afsluiting van grondexploitaties wordt de opgebouwde reserve bij voorlopig resultaat over geboekt naar reserve gerealiseerd weerstandsvermogen.		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	-190.440.332	-190.440.332	
vermeerderingen	9.179.120	0	9.179.120
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	9.179.120	0	
verminderingen	37.987.615	32.400.000	-5.587.615
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	37.987.615	32.400.000	
saldo 31-12	-219.248.827	-222.840.332	
toelichting dotaties	<p>De dotatie van € 9,2 miljoen is voor € 5,2 miljoen de vrijval van de verliesvoorziening als gevolg van de afsluiting van de grondexploitatie Fanny Blankers Koen Park; een verbetering van het resultaat van negatieve grondexploitaties waardoor € 2,7 miljoen verliesvoorziening kan vrijvallen en € 1,3 miljoen bijdragen vanuit gemeentelijke middelen die vanuit regelgeving niet rechtstreeks in de grondexploitatie mogen worden verantwoord. Het gaat hier met name om de bijdrage vanuit Fonds Verstedelijking Almere voor de herinrichting van het Baltimoreplein.</p> <p>In de begroting worden deze mutaties niet geraamd, omdat ze onderdeel zijn van de raming van de verwachte resultaatafdracht, waardoor er een verschil ontstaat tussen raming en realisatie.</p>		
toelichting onttrekkingen	<p>De onttrekking van € 38 miljoen is voor een bedrag van € 32,2 miljoen de afdracht in 2020 van de vrijval in het weerstandsvermogen in 2019 aan de algemene middelen en voor € 5,7 miljoen het gevolg van de afsluiting van de grondexploitatie Fanny Blankers Koenpark. Dit laatste is ook met name de oorzaak van het verschil ten opzichte van de geraamde onttrekking in de begroting.</p>		

008 Afschrijvingen investeringen

naam van reserve	Afschrijvingen investeringen		
code	008		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Financiën en Control		
rentepercentage	1,20%		
doel	Uit deze reserve worden de jaarlijkse kapitaallasten van de via de reserve incidenteel beleid (RIB) gedekte investeringen met een economisch nut afgedekt. Bij de ingebruikname van deze investeringen wordt het bedrag van de aanschafwaarde gestort in deze reserve. Naar rato van de afschrijvingstermijn wordt een bijdrage uit deze reserve aangewend ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten.		
instellingsbesluit	Kadernota vaste activabeleid		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	0	0	
vermeerderingen	661.669	1.063.000	-401.331
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	661.669	1.063.000	
verminderingen	0	0	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12	661.669	1.063.000	
toelichting dotaties	De incidentele storting van € 0,7 miljoen betreft: <ul style="list-style-type: none"> • FVA: internationaal onderwijs € 410.873 • renovatie van de Sluis Garage € 69.634 • betaalautomaten havens € 181.162 		
toelichting onttrekkingen			

013 Onderwijs LeerPakket meubilair

naam van reserve	Onderwijsleerpakketten		
code	013		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Onderwijs, Sport & Cultuur		
rentepercentage	Geen		
doel	De eerste aanschaf van het onderwijsleerpakket en meubilair van het primair- en voortgezet onderwijs wordt rechtstreeks bekostigd door de gemeente. De vervanging van deze investeringen is echter een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur en het rijk. Hierdoor heeft de gemeente geen vervangingsverplichting en is het niet nodig de begroting structureel te belasten. Op grond hiervan wordt de eerste aanschaf bekostigd uit de reserve onderwijsleerpakket.		
instellingsbesluit			
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	2.692.814	2.692.814	
vermeerderingen	0	0	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	872.484	1.114.000	241.516
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	872.484	1.114.000	
saldo 31-12	1.820.330	1.578.814	
toelichting dotaties			
toelichting onttrekkingen	De werkelijke kosten zijn lager uitgevallen dan begroot doordat er minder is uitgegeven aan spoedaanvragen.		

025 Egalisatie expl huurgronden ca

naam van reserve	Egalisatie exploitatie huur, erfpacht en landbouw gronden		
code	025		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling & Grondzaken		
rentepercentage	Geen		
doel	De reserve wordt gebruikt voor de egalisatie van de exploitatie van de in huur, erfpacht en pacht uitgegeven gronden en gebouwen. Conform het bestaande beleid worden na de structurele afdracht aan concernfinanciën de positieve saldi aan de reserve toegevoegd.		
instellingsbesluit	Bij de oprichting grondbedrijf. Om het verloop van de bedrijfsvoering van de te exploiteren gronden inzichtelijk te houden is een aparte egalisatie gecreëerd.		
looptijd	Tot nader besluit van de Raad		
onder- en bovengrens	Niet van toepassing		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	772.336	772.336	
vermeerderingen	491.197	129.000	362.197
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	491.197	129.000	
verminderingen	0	0	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12	1.263.533	901.336	
toelichting dotaties	De hogere dotatie dan begroot wordt veroorzaakt doordat er in 2020 voor € 0,3 miljoen aan facturen zijn verstuurd die betrekking hebben op eerdere boekjaren. Het resterende verschil zijn meer huuropbrengsten dan geraamd en de verkoopopbrengst van een perceel.		
toelichting onttrekkingen			

039 Egalisatiereserve verkiezingen

naam van reserve	Egalisatiereserve verkiezingen		
code	039		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Burgerzaken		
rentepercentage	Geen		
doel	Het budget voor verkiezingen is een jaarlijks gelijkblijvend bedrag. Indien er in enig jaar geen verkiezingen worden georganiseerd wordt een deel (na aftrek van structurele kosten) in de reserve gestort. De reserve wordt gebruikt om fluctuaties als gevolg van wel/geen verkiezing op te kunnen vangen. Deze fluctuaties worden opgevangen door het overblijvend budget in de reserve te storten en het extra benodigd budget aan deze reserve te onttrekken. Periodiek wordt de reserve financieel meerjarig geactualiseerd om de kosten voor de organisatie van de verkiezingen op te vangen.		
instellingsbesluit	Raadsbesluit in januari 2003		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	Niet vastgesteld		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	854.161	854.161	
vermeerderingen	216.397	346.888	-130.491
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	216.397	346.888	
verminderingen	0	0	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12	1.070.558	1.201.049	
toelichting dotaties	De reserve Verkiezingen wordt gebruikt om fluctuaties als gevolg van wel/geen verkiezing op te kunnen vangen. Deze fluctuaties worden opgevangen door het extra benodigd budget aan deze reserve te onttrekken en te laten staan indien er geen extra kosten worden gemaakt voor de verkiezingen. In het jaar 2020 heeft er geen verkiezing plaatsgevonden maar hebben we wel voorbereidingen getroffen voor de Tweede Kamer verkiezingen.		
	Totaal budget voor de Verkiezingen bedraagt € 472.829. De werkelijke lasten zijn € 256.432. Het verschil van € 216.397 wordt gestort in de reserve.		
toelichting onttrekkingen			

043 Hoger onderwijs

naam van reserve	Reserve hoger onderwijs		
code	043		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Onderwijs, Sport & Cultuur		
rentepercentage	Geen		
doel	Uitvoering geven aan het programma ho volgens de in het Bestedingsplan ho 2012-2014 aangegeven vijf programmalijnen: 1. Uitbouw van het ho aanbod; 2. Versterking van Almere als studentenstad; 3. Versterking internationaal ho; 4. Stimuleren van verbinding van de driehoek; 5. Bestendinging rol onderzoeks-en kennisinstituten.		
instellingsbesluit	Het bestedingsplan 2012-2014 hoger onderwijs is geactualiseerd en in de Raad vastgesteld (RV 14) op 29-3-2012		
looptijd			
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	1.425	1.425	
vermeerderingen	0	0	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	1.425	0	-1.425
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	1.425	0	
saldo 31-12	0	1.425	
toelichting dotaties			
toelichting onttrekkingen			

044 Fonds beeldende kunst

naam van reserve	Fonds beeldende kunst		
code	044		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Onderwijs, Sport & Cultuur		
rentepercentage	Geen		
doel	Realiseren van kunstwerken in de openbare ruimte. Behalve de kunstwerken die op stedelijk niveau hun betekenis hebben, zal ook worden geïnvesteerd in de kwaliteit van de openbare ruimte op stadsdeelniveau, wijkniveau en buurtniveau. Deze projecten hebben vaak een lange looptijd en vergen jaarlijks een onderhoudsschouw. Daarom is de instelling van een reserve noodzakelijk. Bijdragen van derden voor de realisatie en het onderhoud van kunstwerken worden ook in deze bestemmingsreserve opgenomen en verantwoord.		
instellingsbesluit	Reserve is ingesteld bij de vaststelling van het Masterplan Beeldende Kunst (juni 2003). Het werkplan 2006 is vastgesteld in maart 2006 door het college van B&W.		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	Niet vastgesteld		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	8.000	8.000	
vermeerderingen	8.000	8.000	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	8.000	8.000	
verminderingen	8.000	8.000	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	8.000	8.000	
saldo 31-12	8.000	8.000	
toelichting dotaties	De dotatie van € 8.000 is bestemd voor het onderhoud aan beeldende kunst.		
toelichting onttrekkingen	De bestedingen bestaan uit de onderhoudskosten voor beeldende kunst.		

050 Cameratoezicht

naam van reserve	Cameratoezicht		
code	050		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Vergunningen, Toezicht & Handhaving		
rentepercentage	Geen		
doel	Via de programmabegroting 2013 is eenmalig bedrag van € 900.000 beschikbaar gesteld voor de aanschaf/aanbesteding van camera's. Conform geldende regelgeving wordt de aanschaf geactiveerd en afgeschreven. De eenmalige middelen zijn in de reserve gestort met als doel de verevening van de jaarlijkse lasten.		
instellingsbesluit	Jaarrekening 2001		
looptijd			
onder- en bovengrens	Bovengrens € 1.250.000		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	5.873	5.873	
vermeerderingen	0	0	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	5.873	6.000	127
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	5.873	6.000	
saldo 31-12	0	-127	
toelichting dotaties			
toelichting onttrekkingen	In 2020 is het restsaldo van de reserve onttrokken ter dekking van de kapitaallasten cameratoezicht. Met deze onttrekking is de reserve leeg. Deze wordt bij de vaststelling van de jaarrekening opgeheven. De kapitaallasten zijn nu structureel opgenomen in de begroting.		

057 Fonds wijkontwikkeling

naam van reserve	Fonds Wijkontwikkeling (FWO)		
code	057		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Bestuur, Veiligheid, Leefbaarheid & Strategie		
rentepercentage	Geen		
doel	Het fonds heeft als belangrijkste doel de doorontwikkeling van de stad. Via fysieke, sociale en economische interventies wordt onder andere ingezet op behoud en verbetering van de leefbaarheid en concurrentiekracht van stadsdelen en wijken. Ook dient er via het fonds flexibel en slagvaardig ingespeeld te worden op maatschappelijke ontwikkelingen en / of marktvragen.		
instellingsbesluit	Raadsbesluit 28 juni 2005 en Programmabegroting 2017		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	Bovengrens € 10 miljoen		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	821.029	821.029	
vermeerderingen	0	0	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	0	426.000	426.000
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	0	426.000	
saldo 31-12	821.029	395.029	
toelichting dotaties			
toelichting onttrekkingen	Dit jaar hebben er geen onttrekkingen plaatsgevonden. Door de komst van corona zijn projecten vertraagd of later in de tijd weggezet. (2021)		

063 Stadhuis & personele huisvesting

naam van reserve	Stadhuis & personele huisvesting		
code	063		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Stadsbedrijf		
rentepercentage	Geen		
doel	De reserve wordt gebruikt voor de renovatie van het stadhuis. Daarnaast worden de huurpenningen van de externe partners in deze reserve gestort. Dit ter afdekking van de kapitaallasten van de gepleegde investering.		
instellingsbesluit	Voorjaarsnota 2012-2015 en RV 22-2013		
looptijd			
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	1.244.370	1.244.370	
vermeerderingen	117.000	117.000	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	117.000	117.000	
verminderingen	146.000	146.000	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	146.000	146.000	
saldo 31-12	1.215.370	1.215.370	
toelichting dotaties	De storting is conform begroting. De extra huurinkomsten van derden worden gestort in deze reserve zodat hieruit de kapitaallasten van de investeringen gedekt kunnen worden.		
toelichting onttrekkingen	De onttrekking is conform begroting ter dekking van de kapitaallasten.		

065 IBBA+

naam van reserve	lbbA+		
code	065		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling & Grondzaken		
rentepercentage	Geen		
doel	<p>Risicobuffer voor het afdekken van de financiële risico's van het product lbbA+ en andere risico's in het kader van lbbA die niet uit de grondexploitatie afgedekt kunnen worden. De gemeente draagt 100% risico.</p> <p>Bij de oprichting van deze reserve is er € 1,5 miljoen vanuit het Weerstandsvermogen gestort en in 2013 nog € 0,5 miljoen vanuit de BWS-reserve.</p> <p>Er zijn op dit moment 3 categorieën:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lbbA+ kavels. Hiervoor wordt een bedrag van € 6.000 per kavel als risicostorting vanuit de reserve naar de vof lbbA Lieven de Key becijferd. Daarnaast wordt € 3.000 per kavel als achtervang gestort in de voorziening lbbA+. • Specifieke lbbA appartementenregeling. Voor maximaal 50 appartementen in Homeruskwartier voor inkomenscategorieën vanaf € 20.000 tot circa € 25.000 bedraagt het aangehouden risicobedrag per woning € 7.000. Hiervan is vooralsnog € 4.000 als risicostorting naar de vof becijferd en wordt € 3.000 per woning in de voorziening gestort. • Overige gestapelde lbbA. Hiervoor wordt de risicostorting ad € 4.000 aan de vof direct ten laste van de grondexploitatie gebracht. Naar de voorziening wordt vanuit de reserve een bedrag van € 3.000 per woning gestort. 		
instellingsbesluit	Najaarsnota 2010		
looptijd	Doorlopend		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	727.860	727.860	
vermeerderingen	0	0	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	0	0	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12	727.860	727.860	
toelichting dotaties			
toelichting onttrekkingen			

069 Floriade

naam van reserve	Floriade		
code	069		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Floriade		
rentepercentage	Geen		
doel	Gemeente Almere levert een bijdrage van € 21,6 miljoen: € 10 miljoen + € 4,4 miljoen (ZPO) + € 7,2 miljoen (Herijking business case bij definitief ontwikkelingsplan) aan de totstandkoming van de wereldtentoonstelling Floriade in Almere. De reserve heeft een looptijd van 2012 tot en met 2023. De gemeentelijke uitgaven verlopen via de reserve Floriade. In deze toelichting wordt inzicht gegeven in het verloop van de stortingen en onttrekkingen over de jaren. In de paragraaf Floriade van de Programmabegroting en de Programmarekening wordt een nadere toelichting gegeven op de uitgaven en inkomsten die via de reserve lopen.		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2013		
looptijd	2023		
onder- en bovengrens	Bovengrens € 21,6 miljoen (gemeentelijke bijdrage aan Floriade)		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	7.848.908	7.848.908	
vermeerderingen	264.000	447.000	-183.000
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	264.000	447.000	
verminderingen	3.628.355	5.078.904	1.450.549
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	3.628.355	5.078.904	
saldo 31-12	4.484.553	3.217.004	
toelichting dotaties	Aan de reserve Floriade is € 264.000 toegevoegd. Dit betreft bijdrage voor met name de digitale Floriade (gemeenschappelijke data omgeving).		
toelichting onttrekkingen	In 2020 werd € 3,6 miljoen aan de reserve Floriade onttrokken ter dekking van de exploitatiekosten. Dit zijn met name kosten voor de projectorganisatie, beheer en onderhoud, aanleg parkeer- en voorterreinen en kosten vanuit de innovatiebudgetten. Een nadere toelichting op deze onttrekking is opgenomen in de paragraaf Floriade.		

070 MIPA/VSBA

naam van reserve	MIPA/VSBA		
code	070		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Stedelijk Beleid		
rentepercentage	Geen		
doel	(Co)financiering van infrastructuur aanpassingen conform het MIPA en het convenant SBA		
instellingsbesluit	Raadsbesluit inzake MIPA 2013-2020 d.d. 18 april 2013		
looptijd			
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	9.608.959	9.608.959	
vermeerderingen	590.000	500.000	90.000
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	590.000	500.000	
verminderingen	1.592.585	2.064.362	471.777
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	1.592.585	2.064.362	
saldo 31-12	8.606.374	8.044.597	
toelichting dotaties	In 2020 is er voor € 0,6 miljoen gestort in de MIPA-reserve. Voor € 0,5 miljoen betreft dit de bijdrage aan de kosten voor de overkapping van busstation t Oor. Daarnaast is ca. € 0,1 miljoen bijgedragen door Stadsruimte in het project hoofd fietsroute Spoorbaanpad, conform het MIPA 2019-2022.		
toelichting onttrekkingen	In 2020 is er € 1,6 miljoen onttrokken aan de MIPA-reserve. Dit is € 0,4 miljoen minder dan begroot. het gaat om: <ul style="list-style-type: none"> • vertraging van een aantal projecten, zoals het aanleggen van rotondes op de Muziekdreef en de Hollandsedreef (€ 0,3 miljoen). • Vervallen van enkele projecten (€ 0,1 miljoen) zoals het project fietsparkeren NS-station muziekwijk, omdat gebleken is dat deze stalling niet door treinpassagiers wordt gebruikt maar vermoedelijk door bewoners uit naastgelegen appartementen. 		

071 Opkomst bevordering verkiezing

naam van reserve	Opkomstbevordering verkiezingen		
code	071		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Raadsgriffie		
rentepercentage	Geen		
doel	Eens in de 4 jaar vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Hiervoor worden opkomst bevorderende maatregelen genomen.		
instellingsbesluit	Voorjaarsnota 2014-2017		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	25.000	25.000	
vermeerderingen	25.000	25.000	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	25.000	25.000	
verminderingen	0	0	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12	50.000	50.000	
toelichting dotaties	Dit jaar heeft conform begroting de dotatie plaatsgevonden. In 2020 waren er geen gemeenteraadsverkiezingen. Om fluctuaties in de lasten te voorkomen sparen we elk jaar hetzelfde bedrag, wat in het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen wordt gebruikt.		
toelichting onttrekkingen			

072 Incentive erfpacht

naam van reserve	Incentive erfpacht		
code	072		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling & Grondzaken		
rentepercentage	Geen		
doel	<p>Compenseren van de verstrekte incentives op de canon. Conform de BBV-voorschriften moet de grondwaarde bij uitgifte in de erfpacht administratie (is algemene dienst) worden opgenomen. De hieruit vloeiende lasten worden normaliter gedekt door de jaarlijkse canon. In het grondprijnsbeleid is het mogelijk gemaakt om onder bepaalde voorwaarden een tijdelijke korting te geven op de jaarlijkse canon. Ten einde een jaarlijks tekort op de erfpacht te vermijden en af te wentelen op de algemene dienst wordt bij de uitgifte de netto contante waarde van de jaarlijkse kortingen ineens ten laste gebracht van de onderliggende grondexploitatie. Jaarlijks wordt de incentive aan de reserve onttrokken ten gunste van de erfpachtexploitatie.</p>		
instellingsbesluit	Jaarrekening 2013		
looptijd	Tot looptijd verstrekte incentives		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	97.013	97.013	
vermeerderingen	0	0	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	20.763	21.000	237
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	20.763	21.000	
saldo 31-12	76.250	76.013	
toelichting dotaties			
toelichting onttrekkingen	De onttrekking heeft betrekking op een tijdelijke korting op de erfpachtcanon.		

073 Startersleningen

naam van reserve	Startersleningen		
code	073		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Stedelijk Beleid		
rentepercentage	Geen		
doel	Vanuit deze reserve worden de kosten en risico's gefinancierd van de tranche starterslening 2013 en 2014. Jaarlijks wordt de reserve gevoed vanuit de renteopbrengsten van de uitstaande startersleningen .		
instellingsbesluit	Programmarekening 2014		
looptijd			
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	80.767	80.767	
vermeerderingen	146.720	178.000	-31.280
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	146.720	178.000	
verminderingen	0	0	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12	227.487	258.767	
toelichting dotaties	De werkelijke dotatie is € 0,15 miljoen. Dit is het saldo van de renteopbrengsten op de uitstaande startersleningen minus de beheerskosten van SVn voor die leningen. De realisatie komt lager uit dan het begrote bedrag van € 0,18 miljoen, doordat er meer dan verwacht is afgelost. Hierdoor zijn minder renteopbrengsten gerealiseerd.		
toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing		

074 Fonds verstedelijking Almere

naam van reserve	Fonds Verstedelijking Almere (FVA)		
code	074		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	InterimBureau Almere		
rentepercentage	Op basis van schatkistbankieren		
doel	Bestedingen in het kader van de uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2015		
looptijd	Onbepaald		
onder- en bovengrens	Niet van toepassing		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	63.556.271	63.556.271	
vermeerderingen	39.097.281	35.951.000	3.146.281
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	39.097.281	35.951.000	
verminderingen	29.709.486	49.788.256	20.078.770
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	29.709.486	49.788.256	
saldo 31-12	72.944.066	49.719.015	
toelichting dotaties	<p>De reserve FVA wordt gevuld met bijdragen van de gemeente Almere, de provincie Flevoland en het Rijk. Daarnaast wordt een bedrag ontvangen vanwege de terugbetaling van de voorfinanciering Oosterwold.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De bijdrage van Almere is afkomstig uit een extra bijdrage gemeentefonds gekoppeld aan de Almere 2.0 opgave en bedraagt € 8,7 miljoen per jaar. Daarnaast is een bedrag van € 0,1 miljoen ontvangen voor de verkoop van gemeentelijk grondbezit in Oosterwold. • De bijdrage van de Provincie bedraagt € 11,7 miljoen. • De bijdrage van het Rijk is afkomstig van de opbrengst van de verkoop van standaardkavels Oosterwold van het RVB en bedraagt € 18,4 miljoen. • De terugbetaling voorfinanciering Oosterwold bedraagt € 0,1 miljoen. <p>Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt doordat in de loop van 2020 een toeloop is ontstaan op gronden in Oosterwold. Dit heeft geleid tot hogere opbrengsten van de standaardkavels van het Rijk.</p>		
toelichting onttrekkingen	<p>Dit betreffen de onttrekkingen i.v.m. de gerealiseerde kosten van de projectorganisatie Almere 2.0, de uitgaven m.b.t. lopende projecten en de proceskosten van de vijf programmalijnen. De onttrekking valt lager uit dan begroot. Dit duidt op vertragingen als gevolg van bijvoorbeeld het zorgvuldig afhandelen van procedures, latere gunningen, coronamaatregelen, etc. Bij het merendeel van de projecten heeft wel planvoorbereiding plaatsgevonden en een aantal is gerealiseerd, maar het grootste gedeelte van de realisatie vanuit het FVA zal op een later moment plaatsvinden. Voor een uitgebreide toelichting per project verwijzen wij U naar de paragraaf Fonds Verstedelijking Almere.</p>		

075 Reserve programmabudget raad

naam van reserve	Reserve Programmabudget Raad		
code	075		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Raadsgriffie		
rentepercentage	Geen		
doel	Gedurende de raadsperiode wordt een eventueel overschot van het programmabudget van de raad bij de jaarrekening gestort in een egalisatiereserve. Hierdoor wordt beter aangesloten bij de vierjaarlijkse cyclus van de gemeenteraad en kan de gemeenteraad beschikken over het volledig bedrag gedurende de raadsperiode. Aan het eind van de zittingstermijn neemt de "oude" gemeenteraad een beslissing of het eventuele saldo van de reserve wordt doorgeschoven naar de nieuwe gemeenteraad of wordt teruggestort in de algemene middelen.		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2015		
looptijd			
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	285.706	285.706	
vermeerderingen	218.034	0	218.034
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	218.034	0	
verminderingen	0	0	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12	503.740	285.706	
toelichting dotaties	Gedurende de raadsperiode wordt eventueel overschot in de egalisatiereserve gestort. In 2020 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 218.034.		
toelichting onttrekkingen			

076 Reserve beheer en onderhoud

naam van reserve	Beheer en onderhoud		
code	076		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Stadsruimte		
rentepercentage	Geen		
doel	Als gevolg van onder andere aanpassing in de fasering van de projecten en bestekken kunnen er financiële schommelingen tussen de jaren ontstaan. Om deze schommelingen op te vangen is deze reserve ingesteld.		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2016		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	Niet vastgesteld		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	984.918	984.918	
vermeerderingen	2.402.000	2.402.000	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	2.402.000	2.402.000	
verminderingen	127.592	728.000	600.408
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	127.592	728.000	
saldo 31-12	3.259.326	2.658.918	
toelichting dotaties	Er is vanuit het FVA € 402.000 gestort voor toekomstige kosten voor beheer en onderhoud van opgeleverde FVA projecten. Daarnaast is € 2.000.000 van de winst van het grondbedrijf van 2019 gereserveerd voor beheer en onderhoud. Dit is zo afgesproken in het coalitiekakkoord 2019-2022.		
toelichting onttrekkingen	De onttrekking bestaat uit werkzaamheden in het kader van de essentaksterfte. De onttrekking is lager dan begroot doordat werkzaamheden zijn doorgeschoven naar 2021.		

077 Reserve sociaal domein

naam van reserve	Sociaal Domein		
code	077		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Zorg & Welzijn		
rentepercentage	Geen		
doel	Het doel van deze reserve is om de overschotten en tekorten op de regionale Wmo taken te egaliseren. Almere is centrumgemeente voor deze taken. De inzet van deze middelen moet worden afgestemd met de regio.		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2015		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens	Niet vastgesteld		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	11.032.203	11.032.203	
vermeerderingen	5.408.632	4.462.000	946.632
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	5.408.632	4.462.000	
verminderingen	6.890.000	6.890.000	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	6.890.000	6.890.000	
saldo 31-12	9.550.835	8.604.203	
toelichting dotaties	De storting in de reserve is afgerond € 1,5 miljoen hoger dan begroot. Dit komt omdat de uitgaven voor de regionale Wmo en het regionale transformatiefonds € 1,1 miljoen lager liggen. Ook hebben we € 0,3 miljoen ontvangen via het gemeentefonds voor coronasteun voor beschermd wonen. Deze middelen zijn ook in de reserve gestort. Dit was niet begroot. De middelen zijn pas bij de decembercirculaire uitgekeerd.		
toelichting onttrekkingen	De onttrekking is conform begroting. De reserve wordt voor € 4 miljoen ingezet voor kosten voor onder andere het regionale transformatiefonds. Er is ook € 2,9 miljoen vrijgevallen		

078 Reserve incidenteel beleid

naam van reserve	Reserve incidenteel beleid (RIB)		
code	078		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Financiën & Control		
rentepercentage	Geen		
doel	De betreffende reserve komt in de plaats van de GIP-reserve die per ultimo 2014 is opgeheven en om een beter beleid uit te kunnen voeren in het reserveren van middelen om de gewenste kwaliteitssprong van het voorzieningsniveau in de stad financieel mogelijk te maken. Uit deze reserve wordt het IB-programma bekostigd die wordt benoemd in de RIB-specificatie.		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2015		
looptijd	Onbepaald		
onder- en bovengrens	In de begroting wordt jaarlijks de IB-investeringen geactualiseerd. Hierbij vinden ook toevoegingen en heroverwegingen van (nieuwe) investeringen en een actualisatie van de dekking plaats.		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	4.020.429	4.020.429	
vermeerderingen	1.000.000	1.000.000	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	1.000.000	1.000.000	
verminderingen	2.757.642	4.089.000	1.331.358
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	2.757.642	4.089.000	
saldo 31-12	2.262.787	931.429	
toelichting dotaties	De dotaties betreffen de projecten invoeringskosten participatiewet (€ 145.000) en het programmaplan vluchtelingen (€ 855.000).		
toelichting onttrekkingen	Zie voor een specificatie van de bestedingen de hierna volgende tabel.		

Specificatie 078 reserve incidenteel beleid (RIB)

bedragen x € 1.000

postnr.	omschrijving project	eindstand 2019	storting	onttrekking	vrijval	eindstand 2020
355	Kunst in de openbare ruimte	32	0	0		32
372	Programma PHV-Stadhuis	435	0	0	-435	0
383	Meerj. invest.plan ICT Innov.fonds	22	0	0		22
391	Strategische aankopen	1.524	0	-1.504	-20	0
403	Wandelpad Meridiaanpark	28	0	0		28
404	Saldireserve GIP 2014 crisis WWB persp.	171	0	-171		0
405	Inzet aanjaaggelden	435	0	-125	-306	4
410	DMS belastingen en burgerzaken	60	0	0		60
411	Inf. beveiliging Nederlandse Gemeenten	74	0	0		74
415	Adviesfunctie vennootschapsbel.	7	0	0	-7	0
418	Invoeringskosten participatiewet	338	145	0		483
423	Alternatieve vormen beschut werken	730	0	-346	-346	38
426	Bedrijventerrein de Vaart	15	0	-15		0
427	Programmaplan vluchtelingen	306	855	-256		905
429	Armoedebeleid	875	0	-58	-364	453
430	Knelpunten sportevenementen	75	0	-50		25
431	Gegevensmanagement Belastingen	232	0	-232		0
	totaal projecten reserve incidenteel beleid	5.359	1.000	-2.757	-1.478	2.124
	niet aan projecten toegewezen	-1.339			1.478	139
	balansstand reserve incidenteel beleid	4.020	1.000	-2.757	0	2.263

080 Frictiereserve

naam van reserve	Frictiereserve		
code	080		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Human Resources Management		
rentepercentage	Geen		
doel	De reserve is ingesteld om de frictie- en begeleidingskosten van boventallige werknemers uit af te dekken.		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2016		
looptijd	De reserve loopt tot en met 2025		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	1.650.188	1.650.188	
vermeerderingen	0	0	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	800.854	952.000	151.146
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	800.854	952.000	
saldo 31-12	849.334	698.188	
toelichting dotaties			
toelichting onttrekkingen	De onttrekking betreft de totale salaris- en begeleidingskosten van de boventallige werknemers en de WW-kosten van ex-werknemers, verminderd met inkomsten uit interne- en externe detacheringen. De werkelijke kosten zijn lager uitgevallen dan verwacht.		

081 Egalisatiereserve vennootschapsbelasting

naam van reserve	Egalisatiereserve Vennootschapsbelasting (vpb)		
code	081		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Financiën & Control		
rentepercentage	Geen		
doel	<p>Winst en verlies bij vpb-plichtige activiteiten kunnen gemeentebreed worden verrekend. Het is te verwachten dat de parkeerexploitatie en de reclameopbrengsten vanaf 2016 leiden tot een vpb-last. We hebben dit geraamd op € 250.000 per jaar. Zolang het grondbedrijf verlies maakt, hoeven we dit echter niet te betalen, omdat we de winst kunnen verrekenen met het verlies van de grondexploitatie.</p> <p>Om ingewikkelde verrekeningen tussen programma's te voorkomen stellen we voor dat we de geraamde vpb-last, zolang deze kan worden verevend met verliezen bij het grondbedrijf, in een egalisatiereserve te storten. Op het moment dat het grondbedrijf dan winst maakt kan als eerste de egalisatiereserve worden aangesproken.</p>		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2016		
looptijd			
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	599.152	599.152	
vermeerderingen	750.000	0	750.000
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	750.000	0	
verminderingen	99.152	0	-99.152
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	99.152	0	
saldo 31-12	1.250.000	599.152	
toelichting dotaties	Op basis van afspraken met de belastingdienst verwachten we pas vanaf 2024 vennootschapsbelasting te betalen. De over de jaren 2018 t/m 2020 vooruit betaalde bedragen (€ 250.000 per jaar) vragen we daarom terug. Dit storten we in de egalisatiereserve.		
toelichting onttrekkingen	Over oude jaren kan een bedrag van € 0,1 miljoen vrijvallen. Daardoor zit er eind 2020 totaal € 1.250.000 in de reserve. Dit is € 250.000 per jaar voor de jaren 2016 tot en met 2020.		

082 Reserve energie werkt!

naam van reserve	Energie Werkt!		
code	082		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Stedelijk Beleid		
rentepercentage	Geen		
doel	De reserve wordt gebruikt voor de dekking van de kosten van het programma Energie Werkt!. De reserve is gevormd vanuit de vrijval van de voorziening Energiefonds Poort en de resterende cRRescendo gelden.		
instellingsbesluit	Jaarrekening 2015		
looptijd	2016-2021		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	195.160	195.160	
vermeerderingen	0	0	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	0	195.000	195.000
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	0	195.000	
saldo 31-12	195.160	160	
toelichting dotaties			
toelichting onttrekkingen	Een aantal projecten vanuit het programma Energie Werkt zijn uitgelopen en worden afgerond in 2021. De geplande onttrekking zal daarom in 2021 plaatsvinden.		

083 Investerings openbare ruimte

naam van reserve	Reserve investeringen openbare ruimte		
code	083		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Financiën & Control		
rentepercentage	Geen		
doel	De door de raad verstrekte kredieten voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden gestort in de reserve 'investerings openbare ruimte'. Nadat de daadwerkelijke investering heeft plaatsgevonden, wordt het bedrag overgeheveld naar de reserve 'afschrijving investeringen openbare ruimte', ter dekking van de meerjarige kapitaallasten.		
instellingsbesluit	RV-84/2016		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	60.165.143	60.165.143	
vermeerderingen	22.691.061	36.624.317	-13.933.256
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	22.691.061	36.624.317	
verminderingen	32.123.972	0	-32.123.972
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	32.123.972	0	
saldo 31-12	50.732.231	96.789.460	
toelichting dotaties	Dit betreft de investeringen in de openbare ruimte voor onder andere het bestedingsplan beheer en onderhoud, investeringsprojecten van het FVA en de Floriade. Als deze investeringen starten, wordt het bedrag hiervoor gestort in de reserve. Na afronding wordt dit bedrag overgeboekt naar de reserve afschrijving investering openbare ruimte. De werkelijke storting is lager uitgekomen dan begroot. Dit komt onder andere doordat een aantal projecten nog niet zijn afgerond of zijn doorgeschoven naar 2021, ook van het FVA. Ook zijn een aantal projecten volgens de verslaggevingsregels als groot onderhoud aangemerkt, in plaats van investering. Die projecten komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie, en lopen dus niet via de reserve.		
toelichting onttrekkingen	Als investeringen zijn afgerond gaat het in deze reserve opgenomen bedrag over naar de reserve afschrijving investeringen openbare ruimte. Daaruit worden dan de toekomstige kapitaallasten gedekt. De onttrekking in 2020 heeft dus betrekking op projecten die in 2020 zijn afgerond (dit wordt niet begroot). Het gaat om: <ul style="list-style-type: none"> • investeringen in het onderliggende wegennet in het kader van de verbreding A6 (€ 15,4 miljoen) • investeringen in de infrastructuur landschapsplan Almere (€ 4,4 miljoen) • groot onderhoud aan de woonwijk De Werven (€ 7,4 miljoen) • diverse kleinere investeringen (€ 4,9 miljoen) 		

084 Afschrijving investeringen openbare ruimte

naam van reserve	Reserve afschrijvingen Investerings Openbare Ruimte		
code	084		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Financiën & Control		
rentepercentage	1,75%		
doel	De lopende investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden gestort in de reserve 'investerings openbare ruimte'. Nadat de daadwerkelijke investering heeft plaatsgevonden, wordt het bedrag overgeheveld naar de reserve 'afschrijving investeringen openbare ruimte', ter dekking van de meerjarige kapitaallasten.		
instellingsbesluit	RV-84/2016		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	20.286.892	20.286.892	
vermeerderingen	32.610.399	485.000	32.125.399
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	486.427	485.000	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	32.123.972	0	
verminderingen	1.927.986	1.351.000	-576.986
- onttrekking afschrijvingen	1.441.559	1.351.000	
- overige structurele onttrekkingen	486.427	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12	50.969.305	19.420.892	
toelichting dotaties	De storting betreft investeringen in de openbare ruimte die in 2020 afgerond zijn. Na oplevering wordt het investeringsbedrag van de reserve 083 Investerings Openbare Ruimte naar deze investeringen. Hieruit worden vervolgens dan de jaarlijkse kapitaallasten gedekt (zie onttrekkingen). Daarnaast heeft er een dotatie € 486.427 plaatsgevonden m.b.t. de rente.		
toelichting onttrekkingen	De onttrekking € 1.927.896 betreft dekking van de afschrijvingslasten (€ 1.441.559) en rente (€ 486.427) van investeringen in de openbare ruimte.		

085 Afschrijving investeringsbijdrage

naam van reserve	Afschrijving investeringsbijdrage		
code	085		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Onderwijs, Sport & Cultuur		
rentepercentage	Geen		
doel	Dekking programmering Klokhuis		
instellingsbesluit	RV14-2017 Kadernota vaste activabeleid		
looptijd	2017 t/m 2021		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	119.000	119.000	
vermeerderingen	0	0	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	0	0	
verminderingen	57.000	57.000	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	57.000	57.000	
saldo 31-12	62.000	62.000	
toelichting dotaties	Niet van toepassing.		
toelichting onttrekkingen	De kosten van de programmering van het Klokhuis worden uit deze reserve betaald. Na de onttrekking in 2021 is de reserve leeg.		

088 Huisvestingsverordening

naam van reserve	Huisvestingsverordening (HVV)		
code	088		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Stedelijk Beleid		
rentepercentage	Geen		
doel	Egalisatie van de gemeentelijke baten en lasten van de Huisvestingsverordening (HVV) inclusief de Urgentieregeling (UR) en de egalisatie van de gemeenschappelijke baten en lasten van de HVV voor Gemeente en corporaties. Dit kunnen ook investeringskosten voor een nieuwe opzet van de HVV betreffen.		
instellingsbesluit	14 februari 2002		
looptijd	Onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	899.763	899.763	
vermeerderingen	254.530	0	254.530
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	254.530	0	
verminderingen	0	0	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12	1.154.293	899.763	
toelichting dotaties	In 2020 vind een niet begrote storting plaats van € 0,3 miljoen. Dit betreft een nog niet gestort voordeel uit de afrekening 2019 met de corporaties (€ 33.000), het resultaat van de urgentieregeling en gemeentelijk deel woningnet (€ 12.000) en de afrekening 2020 met de corporaties (€ 210.000). Ondanks dat het inschrijfgeld voor woningzoekenden in 2020 is verlaagd, zijn door een sterke toename van het aantal woningzoekenden de baten hoger dan begroot. In 2021 staan onttrekkingen begroot uit de reserve ten behoeve van aanpassingen in woningnet en de huisvestingsverordening.		
toelichting onttrekkingen			

089 Fonds stedelijk vernieuwing

naam van reserve	Fonds Stedelijke Vernieuwing		
code	089		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling en Grondzaken		
rentepercentage	n.v.t.		
doel	<p>Het Fonds Stedelijke Vernieuwing is in 2019 in het leven geroepen om een gerichte impuls te geven aan 'de vernieuwing van de stad'.</p> <p>Voor deze raadsperiode richten we ons primair, conform coalitieakkoord en programmabegroting 2019, op de gebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Binnenring Almere Haven; • Buiten-Centrum; en • De revitalisering van specifieke, nog nader te benoemen bedrijventerreinen, waaronder Steiger- Noord. 		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2019		
looptijd	Onbepaald		
onder- en bovengrens	Niet van toepassing		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	5.586.136	5.586.136	
vermeerderingen	10.520.000	10.520.000	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	10.520.000	10.520.000	
verminderingen	3.737.219	7.845.000	4.107.781
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	3.737.219	7.845.000	
saldo 31-12	12.368.917	8.261.136	
toelichting dotaties	Voeding van het Fonds vindt jaarlijks plaats vanuit (een deel van) de winstafdracht van het Grondbedrijf.		

toelichting onttrekkingen

Almere-Buiten

De werkzaamheden in het centrum van Almere-Buiten zijn vertraagd. De herinrichting rondom het Baltimoreplein is in het najaar van 2020 gestart. Het is de verwachting dat in het eerste kwartaal van 2021 het gebouw ExtraVert wordt aangekocht, waarna de verdere ontwikkeling van het cultuurhuis plaatsvindt. Voorgaande geeft een lagere onttrekking van € 2,2 miljoen.

Bedrijventerreinen

Van de geplande werkzaamheden met betrekking tot de Bedrijventerreinen is de Grote Vaartweg gerealiseerd in 2020. De vertraging op de overige deelprojecten komt door de coronacrisis waardoor veel ondernemers hun prioriteiten verleggen. Ook is vanwege de bezuinigingen bij de programmabegroting 2021 op het budget een aantal projecten doorgeschoven naar de volgende jaren. Dit heeft geleid tot een onderuitputting van € 0,6 miljoen.

Almere-Haven

In 2020 is gestart met de voorbereidingen voor de herontwikkeling van het centrumgebied en de Havenkom. De uitvoering hiervan is, mede door een uitvoerig participatietraject, vertraagd.

Voor de ontwikkeling van De Meergronden-kavel zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart, maar kon pas na definitieve vaststelling van de financiering van een nieuw schoolgebouw bij de Programmabegroting, echt versneld worden. Door de coronacrisis zijn er enkele projecten uitgesteld, zoals Havenaren, Leerwerkcentrum en Singelgracht. Dit heeft geleid tot een onderuitputting van € 1,3 miljoen.

090 Reserve ruimtelijke ontwikkeling

naam van reserve	Reserve ruimtelijke ontwikkeling		
code	090		
categorie	Bestemmingsreserve		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling & Grondzaken		
rentepercentage	geen		
doel	<p>Afdekken van risico's rond het sluiten van anterieure overeenkomsten en het doen van strategische aankopen.</p> <p>Bij anterieure overeenkomsten waarmee maximaal een bedrag van € 0,2 miljoen per overeenkomst wordt onttrokken aan de Reserve ruimtelijke ontwikkeling is het college hiertoe bevoegd onder voorwaarde van verantwoording achteraf aan de raad bij de Jaarrekening.</p>		
instellingsbesluit	raadsbesluit xx		
looptijd	onbepaald		
onder- en bovengrens	onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	0	0	
vermeerderingen	1.474.000	1.474.000	0
- resultaat 2019	0	0	
- rentetoevoeging	0	0	
- overige structurele stortingen	0	0	
- overige vermeerderingen	1.474.000	1.474.000	
verminderingen	0	0	0
- onttrekking afschrijvingen	0	0	
- overige structurele onttrekkingen	0	0	
- overige verminderingen	0	0	
saldo 31-12	1.474.000	1.474.000	
toelichting dotaties			
toelichting onttrekkingen			

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen moeten wij treffen voor verplichtingen die in het verleden zijn aangegaan en waarvan de kosten nog niet zijn gemaakt. De voorzieningen zijn ingedeeld in de volgende rubrieken:

bedragen x € 1.000

omschrijving	saldo 01-01-2020	inflatie correctie	dotatie	besteding	vrijval	saldo 31-12-2020
Arbeidskosten gerelateerd	13.373	143	933	-1.069		13.380
Verplichtingen, risico's & bijdragen	19.568		9.675	-5.735	-39	23.469
Onderhoud & vervanging	31.281		10.868	-7.527		34.622
totaal	64.221	143	21.476	-14.331	-39	71.471

Arbeidskosten gerelateerd

Dit zijn toekomstige verplichtingen met betrekking tot arbeidskosten. De grootste voorzieningen hebben betrekking op de pensioen- en wachtgeldverplichtingen van (voormalig) leden van het college van Burgemeesters en Wethouders. Daarnaast is er een voorziening voor ambtelijke frictiekosten die voortvloeien uit bijvoorbeeld reorganisaties of de vervanging van langdurig zieken.

Verplichting, risico's en bijdragen

Dit zijn voorzieningen voor diverse verplichtingen en risico's richting derden. Bijvoorbeeld het kostenverhaal Oosterwold en de parkeeropgave in het Stadscentrum. Het gaat hier om contractueel vastgelegde verplichtingen en bijdragen die de gemeente op enig moment moet kunnen nakomen of waarop zij kan worden aangesproken.

Onderhoud & vervanging

Dit zijn toekomstige verplichtingen met betrekking tot onderhouds- en vervangingskosten van de riolering en het gemeentelijk vastgoed. Voor deze toekomstige verplichtingen wordt jaarlijks een bedrag gespaard in de betreffende voorzieningen. De kosten worden vervolgens gedekt uit deze voorzieningen.

Nieuwe en opgeheven voorziening

Bij de Programmabegroting 2021 is een nieuwe voorziening ingesteld voor boscompensatie. Zie voor een nadere toelichting op deze voorziening het [verloopoverzicht](#). Er zijn in 2020 geen voorzieningen opgeheven.

Verloopstaat voorzieningen

bedragen x € 1.000

code	naam voorziening	saldo per 01-01- 2020	bij: inflatie correctie	bij: overig	af: bestedingen	af: vrijval	saldo 31- 12-2020
	<i>VZ Arbeidskosten gerelateerd</i>	13.373	143	933	1.069		13.380
201	Wachtgeld voormalig wethouders	649	0	211	374	0	486
202	Pensioen voormalig wethouders	11.948	143	722	358	0	12.455
204	Nabestaandenpensioen zwembad	80	0	0	0	0	80
205	Sociaal statuut culturele instellingen	152	0	0	13	0	139
206	Frichtievoorziening	544	0	0	325	0	219
	<i>VZ Onderhoud & Vervanging</i>	31.280		10.868	7.527		34.621
215	Groot onderhoud onderwijsgebouwen	2.236	0	1.032	1.121	0	2.148
217	Vervanging riolering	14.821	0	3.887	117	0	18.591
218	Rioolherstelprojecten	1.495	0	798	1.625	0	668
239	Groot onderhoud gebouwen niet-onderwijs	12.727	0	5.151	4.664	0	13.214
	<i>VZ Bijdragen, Risico's & Verpl</i>	19.568		9.675	5.735	39	23.470
246	Parkeren stadscentrum oost	4.300	0	0	0	0	4.300
252	Kostenverhaal Oosterwold	12.920	0	9.482	5.735	0	16.667
253	Grondopbrengst Oosterwold	708	0	0	0	39	670
257	Juridische risico's	1.640	0	0	0	0	1.640
258	Boscompensatie natuurbescherming	0	0	193	0	0	193
totaal		64.221	143	21.476	14.331	39	71.471

Toelichting per voorziening

201 Wachtgeld voormalig wethouders

naam voorziening	Wachtgelden wethouders		
code	201		
categorie	arbeidskosten gerelateerd		
beherende afdeling	College B&W		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	dekking voor de wachtgeldregeling van de wethouders.		
taakveld	0.1 Bestuur en 0.5 Treasury		
instellingsbesluit			
looptijd	onbepaalde tijd		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	649.072	649.072	
dotaties	211.000	211.000	0
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	211.000	211.000	
verminderingen	373.705	406.000	32.295
- besteding	373.705	406.000	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	486.367	454.072	
toelichting dotaties	De dotatie van € 211.000 is conform begroting en nodig om toekomstige wachtgeldverplichtingen te kunnen bealen.		
toelichting bestedingen	De bestedingen voor het jaar 2020 waren € 373.705. Dit betreft wachtgeld dat uitgekeerd is aan oud-wethouders. Een aanvullende toelichting is opgenomen bij het onderdeel Overzicht van baten en lasten in deze jaarrekening.		
waarde lopende contracten			

202 Pensioen voormalig wethouders

naam voorziening	Pensioen voormalig wethouders		
code	202		
categorie	arbeidskosten gerelateerd		
beherende afdeling	College B&W		
inflatiecorrectie	1,2%		
reden voor het vormen van de voorziening	BBV-verplichting		
taakveld	0.1 Bestuur en 0.5 Treasury		
instellingsbesluit	2004		
looptijd	niet van toepassing		
onder- en bovengrens	niet van toepassing		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	11.947.769	11.947.769	
dotaties	865.373	802.000	63.373
- inflatiecorrectie	143.373	143.000	
- overige dotaties	722.000	659.000	
verminderingen	357.918	400.000	42.082
- besteding	357.918	400.000	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	12.455.225	12.349.769	
toelichting dotaties	Jaarlijks storten we een vast bedrag voor toekomstige pensioenverplichtingen. De dotatie is conform begroting gestort. Aan het eind van het jaar laten we een externe deskundigen berekenen wat de totale hoogte van de voorziening moet zijn. Op basis daarvan heeft er een extra dotatie plaatsgevonden van € 62.801. Dit was nodig omdat de rente is gedaald.		
toelichting bestedingen	In 2020 hebben we € 357.918 uitgaven aan pensioenuitkeringen.		
waarde lopende contracten			

204 Nabestaandenpensioen zwembad

naam voorziening	Nabestaandenpensioen		
code	204		
categorie	arbeidskosten gerelateerd		
beherende afdeling	Onderwijs, Sport & Cultuur		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	Vorming bij Najaarsnota 2009 voor het dragen van het eigen risico op het nabestaandenpensioen. Dekt het risico dat de gemeente zelf heeft op aanvulling nabestaandenpensioen bij het overlijden voor de 65-jarige leeftijd van voormalig personeel zwembaden. Is gerelateerd aan contract met huidige exploitant Optisport. Deze afspraak is na afronding van het aanbestedingstraject exploitatie zwembaden eind 2017 gecontinueerd.		
taakveld			
instellingsbesluit	Najaarsnota 2009		
looptijd	Contractuele afspraak is na afronding van het aanbestedingstraject exploitatie zwembaden gecontinueerd voor vijf jaar met ingang van 2018.		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	80.000	80.000	
dotaties	0	0	0
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	0	0	
verminderingen	0	0	0
- besteding	0	0	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	80.000	80.000	
toelichting dotaties	Niet van toepassing.		
toelichting bestedingen	In 2020 is er geen beroep gedaan op deze voorziening.		
waarde lopende contracten	Er heeft in 2020 geen actuariële herberekening van de contractwaarde plaatsgevonden.		

205 Sociaal statuut Culturele instellingen

naam voorziening	Sociaal Statuut		
code	205		
categorie	arbeidskosten gerelateerd		
beherende afdeling	Onderwijs, Sport & Cultuur		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	De afrekening van de sociaal statuten van de culturele instellingen. Jaarlijkse (verplichte) nabetaling aan de instellingen.		
taakveld			
instellingsbesluit			
looptijd	Jaarlijkse onttrekking tot oud-gemeentepersoneel met pensioen is.		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	152.124	152.124	
dotaties	0	0	0
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	0	0	
verminderingen	12.626	13.000	374
- besteding	12.626	13.000	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	139.498	139.124	
toelichting dotaties	Niet van toepassing.		
toelichting bestedingen	De besteding betreft de betaling van de jaarlijkse garantietoeslag aan de Kunstlinie. Dit is zo afgesproken in het Sociaal Statuut verzelfstandiging Almeerse theaters uit 2003. Het betreft nog 1 medewerker. Naar verwachting zal de laatste onttrekking in 2028 zijn (in verband met pensionering).		
waarde lopende contracten			

206 Frictievoorziening

naam voorziening	Frictievoorziening		
code	206		
categorie	arbeidskosten gerelateerd		
beherende afdeling	Human Resource Management		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	Dekking voor de kosten voortvloeiend uit regelingen gemeentebreed, alsmede de dekking voor kosten van langdurig zieken.		
taakveld	0.4 Overhead		
instellingsbesluit			
looptijd	De laatste onttrekking vindt plaats in 2021.		
onder- en bovengrens			
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	543.907	543.907	
dotaties	0	0	0
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	0	0	
verminderingen	324.910	499.000	174.090
- besteding	324.910	499.000	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	218.997	44.907	
toelichting dotaties	Niet van toepassing.		
toelichting bestedingen	Frictiekosten zijn kosten als gevolg van ontwikkelingen of reorganisaties op korte termijn. Het betreft meestal individuele gevallen zoals afvloeiingsregelingen met voormalig personeel. De huidige frictievoorziening loopt eind 2021 af. In 2020 zijn 5 medewerkers uitgestroomd met een vaststellingsovereenkomst. Deze uitstroom leidt tot een lagere onttrekking van € 132.000. Het resterende bedrag blijft gereserveerd om recent afgesloten afvloeiingsregelingen te kunnen betalen.		
waarde lopende contracten	Niet van toepassing.		

215 Groot Onderhoud Onderwijsgebouw

naam voorziening	Groot onderhoud onderwijsgebouwen		
code	215		
categorie	onderhoud en vervangingen		
beherende afdeling	Stadsbedrijf		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	Het egaliseren van de kosten voor het planmatig onderhoud van de gymzalen en gebouwen tijdelijke onderwijshuisvesting.		
taakveld	4.2 Onderwijshuisvesting		
instellingsbesluit	1999 Decentralisatie onderwijshuisvesting		
looptijd	onbepaald		
onder- en bovengrens	onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	2.236.365	2.236.365	
dotaties	1.032.000	1.032.000	0
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	1.032.000	1.032.000	
verminderingen	1.120.609	1.332.000	211.391
- besteding	1.120.609	1.332.000	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	2.147.756	1.936.365	
toelichting dotaties	De dotatie heeft conform de begroting plaatsgevonden.		
toelichting bestedingen	De bestedingen zijn lager dan begroot. Dit komt doordat een deel van de werkzaamheden is doorgeschoven naar een later jaar. Er was soms meer voorbereidingstijd nodig vanwege de ingewikkelde onderhoudswerkzaamheden. Ook was er onvoldoende capaciteit beschikbaar bij zowel de gemeente als de aannemers. Een deel van het werk is wel opgedragen en gestart maar nog niet afgerond in 2020. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.		
waarde lopende contracten			

217 Vervanging Riolering

naam voorziening	Vervanging riolering		
code	217		
categorie	onderhoud en vervangingen		
beherende afdeling	Stadsruimte		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	Voorziening voor de toekomstige vervanging van het huidige rioolstelsel.		
taakveld	7.2 Riolering		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2007		
looptijd	onbepaald		
onder- en bovengrens	onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	14.820.928	14.820.928	
dotaties	3.887.000	3.887.000	0
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	3.887.000	3.887.000	
verminderingen	117.233	1.560.000	1.442.767
- besteding	117.233	1.560.000	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	18.590.695	17.147.928	
toelichting dotaties	In de Programmabegroting 2007 is besloten om te 'sparen' voor de toekomstige vervanging van het rioolstelsel. Daarmee wordt ook plotselinge stijging in het toekomstige tarief voorkomen. Sinds die tijd stijgt het tarief jaarlijks met 2,5%, exclusief trendmatige correctie. Deze 'extra' inkomsten worden toegevoegd aan de vervangingsvoorziening. Vervangingsinvesteringen kunnen vervolgens uit deze voorziening bekostigd worden. De dotatie is conform de begroting 2020 gerealiseerd.		
toelichting bestedingen	Bij het doorlopen van het proces MPBA 2020-2025 zijn in 2020 ook de rioleringsprojecten meegenomen in het afwegingsproces. De uitkomst hiervan is onder andere een meerjarig plan voor rioolvervanging 2020-2025, wat de basis is voor de bestedingen. In 2020 is zoals begroot het boostergemaal 228_ Ouverture vervangen. De afwijking ten opzichte van de begroting wordt verklaard doordat de verdere aanpak van afstroming Voorstraat door de complexiteit meer voorbereidingstijd vergt (€ 0,72 miljoen). De vervanging van riolering De Vaart is niet uitgevoerd omdat in plaats hiervan is gekozen voor het uitvoeren van groot onderhoud (€ 0,25 miljoen). Het project vervangen vacuüm Almeerderzand is uitgesteld omdat het efficiënt is dit gelijktijdig met de realisatie van de nieuwbouw uit te voeren (€ 0,21 miljoen). Ten slotte is de realisatie van de vuilwaterberging Pocketpark uitgesteld omdat deze gelijktijdig met de aanleg van het nieuwe pocketpark wordt uitgevoerd (€ 0,29 miljoen).		
waarde lopende contracten			

218 Rioolherstelprojecten

naam voorziening	Rioolherstelprojecten		
code	218		
categorie	onderhoud en vervangingen		
beherende afdeling	Stadsruimte		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	Deze voorziening is bedoeld voor de financiering van de rioolherstelprojecten.		
taakveld	7.2 Riolering		
instellingsbesluit	BBV & Tarievennota 2009		
looptijd	onbepaald		
onder- en bovengrens	onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	1.494.784	1.494.784	
dotaties	798.000	798.000	0
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	798.000	798.000	
verminderingen	1.624.670	1.713.000	88.330
- besteding	1.624.670	1.713.000	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	668.114	579.784	
toelichting dotaties	De dotatie van € 798.000 is conform de begroting.		
toelichting bestedingen	In 2020 is groot onderhoud uitgevoerd voor rioleringsprojecten. Er is € 88.000 minder uitgegeven dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de renovatie van gemaal Olstgracht is doorgeschoven naar 2021.		
waarde lopende contracten			

239 Onderhoud Gebouwen Niet-onderwijs

naam voorziening	Groot onderhoud gebouwen niet-onderwijs		
code	239		
categorie	onderhoud en vervangingen		
beherende afdeling	Stadsbedrijf		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	Het egaliseren van de kosten voor het planmatig onderhoud van het gemeentelijk vastgoed inclusief parkeren.		
taakveld	0.4 Overhead/1.1 Crisisbeheersing en brandweer/2.1 Verkeer en Vervoer/2.2 Parkeren/3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur/5.2 Sportaccommodaties/5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie /5.5 Cultureel erfgoed/5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie/6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie/7.1 Volksgezondheid/ 7.3 Afval/ 8.3 Wonen en bouwen		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2012		
looptijd	onbepaald		
onder- en bovengrens	onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	12.727.439	12.727.439	
dotaties	5.151.167	5.078.000	73.167
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	5.151.167	5.078.000	
verminderingen	4.664.204	7.442.000	2.777.796
- besteding	4.664.204	7.442.000	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	13.214.402	10.363.439	
toelichting dotaties	De dotaties hebben conform de begroting plaatsgevonden.		
toelichting bestedingen	De bestedingen zijn lager dan geraamd. Oorzaak hiervan is dat een deel van de werkzaamheden is doorgeschoven naar een later jaar doordat niet al het werk uitgevoerd kon worden. Dit komt deels door een langere voorbereidingstijd om het werk aan te besteden, als gevolg van ingewikkelde onderhoudswerkzaamheden. Ook was er beperkte capaciteit bij zowel de gemeente als bij de aannemers. Ook is een deel van het werk wel opgedragen en gestart, maar nog niet afgerond in 2020. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.		
waarde lopende contracten			

246 Parkeren Stadscentrum Oost

naam voorziening	Parkeren stadscentrum Oost		
code	246		
categorie	verplichtingen, risico's en bijdragen		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling & Grondzaken		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	In de toekomstige ontwikkeling van de Oostkavels in het stadscentrum is mogelijk sprake van een gebouwde parkeervoorziening. Deze is deels (200 plekken) ter compensatie van eerder opgeheven parkeerplaatsen waarvoor een bijdrage van een derde is ontvangen. De ontwikkeling van dit deel van het stadscentrum is voorlopig op de lange baan geschoven. De grondexploitatie waarin de realisatie was opgenomen is in 2013 afgesloten. De verplichting is door de vorming van de voorziening zeker gesteld.		
taakveld			
instellingsbesluit	Jaarrekening 2013		
looptijd	Tot het moment dat de ontwikkeling van de Oostkavels opnieuw aan de orde is.		
onder- en bovengrens	De bijdrage van de derde partij vormt de bovengrens.		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	4.300.000	4.300.000	
dotaties	0	0	0
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	0	0	
verminderingen	0	0	0
- besteding	0	0	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	4.300.000	4.300.000	
toelichting dotaties	Het realiseren van een gebouwde parkeervoorziening is nog niet gerealiseerd. De groei van de stad brengt op termijn ontwikkeling in het stadshart weer in zicht. De voorziening wordt ingezet zodra een parkeergarage ontwikkeld gaat worden. In 2020 hebben er daarom geen mutaties plaatsgevonden.		
toelichting bestedingen	Niet van toepassing. Zie ook de toelichting onder de dotaties.		
waarde lopende contracten			

252 Kostenverhaal Oosterwold

naam voorziening	Kostenverhaal Oosterwold		
code	252		
categorie	verplichtingen, risico's en bijdragen		
beherende afdeling	Interimbureau Almere		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	<p>Bij de gebiedsontwikkeling Oosterwold betalen initiatiefnemers naast de af te nemen grond een opslag voor het kostenverhaal Oosterwold op grond van een anterieure overeenkomst. Gezien de bestedingsplicht en mogelijke terugbetalingsverplichtingen wordt het bedrag gestort in een voorziening. De te maken kosten kunnen dan ten laste van deze voorziening worden gebracht. Indien de voorziening negatief wordt dient deze te worden gerubriceerd naar vorderingen (voor zover verhaalbaar, de rest is exploitatie).</p> <p>De verplichtingen die ten laste van deze post gebracht dienen te worden betreffen: uitgaven in het kader van het bestedingsplan, de betaling aan RVB (claim Uitvoeringsovereenkomst), Almere, Zeewolde (terugbetaling voorgeschoten proceskosten 2013-2016) en de afdracht NOGW. Afspraak is de terugbetaling te effectueren indien er genoeg baten zijn. Vanaf 2017 is hier sprake van.</p>		
taakveld	8.1 Ruimtelijke Ordening		
instellingsbesluit	Jaarrekening 2015		
looptijd	niet bepaald		
onder- en bovengrens	geen bovengrens		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	12.920.016	12.920.016	
dotaties	9.481.535	10.656.000	-1.174.465
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	9.481.535	10.656.000	
verminderingen	5.734.996	9.996.409	4.261.413
- besteding	5.734.996	9.996.409	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	16.666.554	13.579.607	
toelichting dotaties	<p>Exploitatiebijdragen die wij van initiatiefnemers en gondeeigenaren ontvangen worden gestort in deze voorziening. Ook ontvangen bijdragen van initiatiefnemers voor archeologisch onderzoek zijn hierin gestort. Daarnaast zijn de verkoopkosten RVB over de jaren 2018-2020 teruggestort. De totale dotatie is lager dan begroot. Dit verschil is veroorzaakt door lagere exploitatiebaten. Er is een tendens zichtbaar van kleiner wordende kavels waarbij de gemiddelde exploitatiebijdrage ook kleiner wordt.</p>		

toelichting bestedingen

De bestedingen bestaan uit de kosten van de programmaorganisatie Oosterwold, de terugbetaling voorfinanciering partners, de afdracht aan NOGW Hout (t.b.v. de bovenwijkse voorzieningen), voorgeschoten kosten archeologisch onderzoek en investeringen i.v.m. de bereikbaarheid. Alle bestedingen vallen binnen de kaders van het kostenverhaal Oosterwold. Een aantal posten wijkt af van de begroting met een totaal saldo van € 4,3 miljoen:

- Voor de investeringen in de bereikbaarheid van Oosterwold was € 4,1 miljoen geraamd. Er is € 1,6 miljoen uitgegeven. In 2020 zijn een aantal tijdelijke maatregelen uitgevoerd, zoals het opknappen van diverse polderwegen en de aanleg van een tijdelijk fietspad. Ook zijn er weer aansluitingen van kavelwegen op polderwegen aangelegd. Daarnaast zijn de voorbereidingen voor de aanleg van de hoofdinfrastructuur voor de komende twee jaar in gang gezet. De definitieve reconstructie en nieuwe aanleg van polderwegen (Hippias van Elisweg en Harriet Martineauweg) en de aanleg van fietspaden zijn gepland in 2021 en verder. Enkele grote werken die gepland waren voor 2020 zijn vertraagd door langere voorbereidingstijden als gevolg van bijvoorbeeld aanbestedingen en voorbelastingtermijnen. Deze kosten worden de komende jaren alsnog gemaakt. Het geld blijft hiervoor beschikbaar in deze voorziening.
- De post Voorbereiding, Toezicht en Uitvoering hangt samen met de investeringen van de bereikbaarheid. Door de vertraging in de uitvoering is hiervoor in 2020 ook minder uitgegeven.
- De plankosten waren in 2020 lager dan begroot. Dit is voornamelijk veroorzaakt door de post huisvesting en loonkosten. De bouw van het tijdelijke gebiedskantoor schuift door naar 2021 en enkele vacatures zijn niet het gehele jaar ingevuld.
- Daarnaast zijn er nog enkele kleinere afwijkingen, totaal € 0,6 miljoen.

waarde lopende contracten

253 Grondopbrengst Oosterwold

naam voorziening	Afdracht grondopbrengst Oosterwold		
code	253		
categorie	verplichtingen, risico's en bijdragen		
beherende afdeling	InterimBureau Almere		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	In de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 staat dat de gemeente de opbrengst van haar huidige grondbezit in Almere Oosterwold zal inbrengen in het Fonds Verstedelijking Almere. Op de balans van de gemeente stond bij start een boekwaarde voor de gemeentegronden Hout midden: € 1.024.100. Afwaardering is niet aan de orde, want de gronden zijn niet minder waard geworden. Wel is de afdracht verplicht, zodat een voorziening wordt getroffen voor deze verplichting.		
taakveld			
instellingsbesluit	Jaarrekening 2015		
looptijd	Afhankelijk van ontwikkeling Oosterwold.		
onder- en bovengrens	Huidige boekwaarde: € 708.169		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	708.169	708.169	
dotaties	0	0	0
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	0	0	
verminderingen	38.560	0	-38.560
- besteding	0	0	
- vrijval	38.560	0	
saldo 31-12	669.609	708.169	
toelichting dotaties	Niet van toepassing		
toelichting bestedingen	In 2020 zijn op deze locatie 2 initiatieven gerealiseerd. Op basis daarvan is € 39.000 onttrokken aan de voorziening ten behoeve van de afgesproken afdracht.		
waarde lopende contracten			

257 Juridische risico's

naam voorziening	Juridische risico's		
code	257		
categorie	verplichtingen, risico's en bijdragen		
beherende afdeling	Economische ontwikkeling & Grondzaken		
inflatiecorrectie	geen		
reden voor het vormen van de voorziening	De gemeente is aansprakelijk gesteld voor schade. Op basis van een gerechtelijke uitspraak zal de gemeente schade moeten vergoeden.		
taakveld	8.1 Ruimtelijke ordening		
instellingsbesluit	Jaarrekening 2018		
looptijd	niet bepaald		
onder- en bovengrens	geen bovengrens		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	1.640.000	1.640.000	
dotaties	0	0	0
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	0	0	
verminderingen	0	0	0
- besteding	0	0	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	1.640.000	1.640.000	
toelichting dotaties	Niet van toepassing.		
toelichting bestedingen	Niet van toepassing.		
waarde lopende contracten	Er is in 2019 uitspraak gedaan. Hiertegen is de Gemeente in hoger beroep gegaan. Het hoger beroep loopt nog.		

258 Boscompensatie natuurbescherming

naam voorziening	Boscompensatie Natuurbescherming		
code	258		
categorie	verplichtingen, risico's en bijdragen		
beherende afdeling	Stedelijk Beleid		
inflatiecorrectie	Geen		
reden voor het vormen van de voorziening	wettelijke verplichting boscompensatie		
taakveld	5.7 Openbaar groen		
instellingsbesluit	Programmabegroting 2021		
looptijd	Onbepaald		
onder- en bovengrens	Onbepaald		
	werkelijk	begroot	verschil
saldo 01-01	0	0	
dotaties	193.395	232.000	-38.605
- inflatiecorrectie	0	0	
- overige dotaties	193.395	232.000	
verminderingen	0	0	0
- besteding	0	0	
- vrijval	0	0	
saldo 31-12	193.395	232.000	
toelichting dotaties	Voor elke hectare bos (buiten de komgrens o.b.v. de wet natuurbescherming) die wordt gekapt en waarvoor niet direct nieuw bos kan worden aangelegd, wordt de compensatie geregeld via de voorziening boscompensatie. Bedragen worden in de voorziening gestort, en kunnen worden onttrokken voor herplant van nieuw bos. In 2020 is voor € 0,2 miljoen gestort in de voorziening o.b.v. bij de provincie gemelde boskap.		
toelichting bestedingen	Er hebben in 2020 geen bestedingen ten laste van deze (nieuwe) voorziening plaatsgevonden.		
waarde lopende contracten			

Schulden en leningen

Algemeen

De schulden en leningen van de gemeente zijn ingedeeld naar:

- Vaste passiva, schulden met een looptijd langer dan één jaar
- Vlottende passiva, schulden met een looptijd korter dan één jaar
- Overlopende vlottende passiva

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling en het verloop van de vaste schulden wordt in de volgende tabel weergegeven:

bedragen x € 1.000

	saldo 31-12-2019	aan- trekking	af- lossing	saldo 31-12-2020	rentelast 2020
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	370.000		-25.000	345.000	11.763
onderhandse leningen openbare lichamen	20.000			20.000	373
buitenlandse leningen	40.000		-15.000	25.000	826
overige leningen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	0	411		411	
waarborgsommen	144	98	-48	194	
totaal	430.144	509	-40.048	390.605	12.962

We hebben in 2020 drie langlopende leningen afgelost, voor totaal € 40 miljoen. Er zijn geen nieuwe leningen aangetrokken.

De overige leningen hebben betrekking op de bijstandsverlening aan zelfstandigen (Bbz). Wij hebben kredieten verstrekt aan zelfstandigen. Hiervoor hebben wij een bijdrage ontvangen van het rijk. Van deze bijdrage moeten wij 75% terugbetalen in een periode van 5 jaar.

De waarborgsommen zijn ontvangen voor grond en vastgoed dat wij verhuren. Na afloop van het contract moeten wij deze terugbetalen, als alle afspraken zijn nagekomen.

Schulden met een looptijd korter dan één jaar

Hieronder vallen de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000

	2020	2019
Overige kasgeldleningen	54.000	90.800
Banksaldi	0	0
overige schulden (crediteuren)	49.491	43.326
- waarvan openstaande schuld aan zorgcrediteuren/Aankoopcentrale	3.032	0
totaal	103.491	134.126

Kasgeldleningen zijn leningen met een (zeer) korte looptijd. Dit is vaak een momentopname. Eind 2019 was dit 1 lening die op 2 januari 2020 is afgelost. Het saldo eind 2020 bestaat uit een daggeldlening van € 14 miljoen en een kasgeldlening van € 40 miljoen. Deze zijn op respectievelijk 4 januari 2021 en 7 januari 2021 afgelost.

De overige schulden hebben betrekking op nog te betalen facturen van onze leveranciers (crediteuren). Op 31 december 2020 was er tijdelijk sprake van een negatieve rekening-courantverhouding met Stipter (zorginkoop). Daarom is deze nu opgenomen onder de overige schulden. Eind 2019 was het saldo positief en daarom was deze toen opgenomen onder de rekening courant-verhoudingen met niet financiële instellingen aan de activazijde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000

	2020	2019
vooruit ontvangen bijdragen van de EU	321	0
vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk	10.080	3.273
vooruit ontvangen bijdragen van overige overheid	11.324	10.416
overige overlopende passiva	35.241	45.123
totaal	56.966	58.813

De overlopende passiva zijn verplichtingen die in het verslagjaar (of eerder) zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot uitbetaling komen. Onder de vooruit ontvangen bedragen zijn uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel verantwoord, waarvan de ontvangen bedragen nog niet volledig zijn uitgegeven. De besteding van deze middelen zal plaatsvinden in 2021 en volgende jaren. In de volgende tabel is het verloop per regeling opgenomen. Deze worden onderstaand per categorie gespecificeerd.

Vooruit ontvangen bijdragen van de EU

bedragen x € 1.000

regeling	saldo			saldo 31-12-2020
	31-12-2019	toevoegingen	vrijgevallen	
EU-Project HOOP	0	250		250
Vooruit ontvangen bijdrage EU	0	71		71
totaal vooruit ontvangen bijdrage EU	0	321		321

Dit betreft ontvangen subsidies uit Europese fondsen voor projecten die nog lopen of nog moeten starten.

Vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk

bedragen x € 1.000

regeling	saldo		vrijgevallen bedragen	saldo 31-12-2020
	31-12-2019	toevoegingen		
RMC-middelen	0	960	-818	142
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	2.340	10.850	-10.018	3.172
Educatie	203	1.645	-1.610	238
Regionaal aanpak voortijdige schoolverlaters	307	520	-815	12
Aanpak woninginbraken	248	145	-119	274
Geweld hoort nergens thuis	175	82	-86	171
Uitkering stimulering sport	0	4.188	-1.528	2.660
Aanpak radicalisering	0	291	-43	248
Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagen	0	622	-4	617
Floriade SiSa 2020-2022	0	2.500	0	2.500
overige	0	47	0	47
totaal vooruit ontvangen bijdragen Rijk	3.273	21.849	-15.042	10.080

Dit betreft ontvangen rijksmiddelen met een specifiek bestedingsdoel.

Vooruit ontvangen bijdragen van overige overheden

bedragen x € 1.000

regeling	saldo		vrijgevallen bedragen	saldo 31-12-2020
	31-12-2019	toevoegingen		
BDU Verkeer & Vervoer	8.964	1.359	-268	10.055
Uitvoering Verkeer & Vervoer 2018-2021	228	928	-631	525
structurering De Vaart en Gooise Kant	16		-16	0
MRA Intern onderwijs	600		-600	0
ZonMw Verward gedrag	102	112	-72	142
Natuurvriendelijke oevers Weerwater en Noorderplassen	285		-81	204
Samenwerking Afvalwaterketen Flevoland	143		-49	94
Snelfietsroutes 2020-2022	0	285		285
overige	78	1	-60	19
totaal vooruit ontvangen bijdragen overige overheid	10.416	2.685	-1.777	11.324

Dit betreft ontvangen middelen van andere overheden met een specifiek bestedingsdoel. Voor een belangrijk deel betreft dit middelen voor verkeer & vervoer die wij ontvangen van provincie Flevoland.

Overige overlopende passiva

De overlopende passiva bestaat uit overige vooruit ontvangen bedragen en nog te betalen bedragen. De vooruit ontvangen bedragen zijn middelen die wij in 2020 (of eerder) hebben ontvangen voor prestaties die wij in 2021 (of later) nog moeten leveren. De nog te betalen bedragen hebben betrekking op prestaties die al in 2020 (of eerder) zijn geleverd maar die wij nog in 2021 moeten betalen.

Overige vooruit ontvangen bedragen

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
Leges grote projecten	3.073	1.970
Verkopen in roulatie	6.187	4.247
overige	15	0
totaal overige vooruit ontvangen bedragen	9.275	6.217

Nog te betalen bedragen

bedragen x € 1.000

	31-12-2020	31-12-2019
Grondtransacties	0	0
BTW	-296	5.649
Salarissen	274	9.787
Sociale Zaken	0	1.433
Stipter (zorgleveranciers)	5.767	5.624
Rente leningen	7.745	8.742
Afval	105	217
BBZ/BBZ TOZO	5.288	350
Woonlastenfonds	226	395
Zorg jeugd/meerkosten corona	1.401	722
Beschikbaarheidsvergoeding OV	945	0
overige	4.511	5.986
totaal nog te betalen bedragen	25.966	38.905

7.4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Langlopende financiële verplichtingen

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de langlopende financiële verplichtingen van de gemeente. Dit betreft verplichtingen met een looptijd van tenminste 3 jaar en een oorspronkelijke contractwaarde van tenminste € 2,5 miljoen. Concessies (bijvoorbeeld openbaar vervoer) en contracten voor (bouw)werken zijn buiten beschouwing gelaten.

Tabel langlopende financiële verplichtingen

bedragen x € 1 miljoen

Onderwerp toelichting	bedrag
Onderwijshuisvesting	
Huurovereenkomst met woningstichting Ymere voor basisschool De Compositie en gymzaal.	2,6
ICT contracten	
Er zijn diverse software licenties afgesloten met verschillende partijen.	3,4
ICT werkplekken en rekencentrumdiensten	
Het contract met de huidige ICT-dienstverlener Fujitsu Benelux heeft een looptijd tot 2024.	16,4
Het contract heeft een verlengingsoptie van 2 keer 3 jaar waarvan dit de eerste verlenging is.	
Beheer en onderhoud CentralNed voor OAT	
Dit betreft een contract met CentralNed voor beheer en onderhoud OAT (ondergronds afval transport-systeem). De duur van de overeenkomst ging in op 1 februari 2016 en eindigt op 31 december 2025.	2,9
Proceskosten Oosterwold	
Ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Oosterwold voert de gemeente Almere in de centrumgemeente-constructie de administratie voor het kostenverhaal Oosterwold. Vooruitlopend op de gebiedsontwikkeling zijn er tot 2015 proceskosten betaald door de deelnemende partijen (RijksVastgoedBedrijf, Zeewolde en Almere). Deze historische proceskosten worden sinds 2017 jaarlijks naar rato terugbetaald uit het Kostenverhaal Oosterwold.	1,4
Beheer van de parkeergarages	
Contract ten behoeve van de parkeerbeheersdiensten Almere met P1 Off Street Management BV. Het contract loopt na 31-12-2020 nog 31 maanden door tot augustus 2023.	3,5
Buitengewone opsporingsambtenaren	
Het leveren van handhavers die de taken en werkzaamheden uitvoeren voor de gemeente Almere. Het contract is verlengd tot en met februari 2023.	5,9
Verlening van diensten t.b.v. jeugdhulp met verblijf	
Met ingang van 1 januari 2019 wordt de jeugdhulp met verblijf regionaal gefinancierd door middel van een regionale meerjarige aanbesteding van vier jaar, met twee optionele verlengingen van beide twee jaar. De aanbesteding heeft geleid tot een overeenkomst met een samenwerkingsverband van jeugdhulp aanbieders. Deze overeenkomst heeft een looptijd van vier jaar tot eind december 2022.	35,9
Plangroep: Schulddienstverlening	
De gemeente heeft een tot 1 januari 2023 doorlopend contract met de Plangroep voor het uitvoeren van de schulddienstverlening.	4,6
Bouwclaims (vertrouwelijk)	
Ter "afkoop" van schade of "vergoeding" van een prestatie door een partij	2,6
Microsoft Enterprise Agreement Subscription	
Contract met Comparex voor Microsoft Enterprise voor een periode van drie jaar tot 1 juli 2023.	2,2
totaal langlopende financiële verplichtingen	81,4

Verstreckte borgstellingen en garantstellingen

De gemeente Almere staat per 31 december 2020 voor de volgende geldleningen garant:

bedragen x € 1 miljoen

	rente	oorspronkelijk	betaling		
	percentage	bedrag	2020	2019	2020
<i>tertiaire achtervang</i>					
woningbouw	2,3-3,0	1.203,4	1.150,1	1.134,2	-
<i>borgstelling en garantstellingen</i>					
verbonden partijen	nvt	nvt	36,4	37,3	-
schulddienstverlening en bijstand	nvt	nvt	0,4	0,8	-
onderwijs, (sport)verenigingen en welzijnsinst.	3,3-7,1	16,9	7,9	9,0	-
totaal		1.220,3	1.194,7	1.181,4	-

In de kolom "betaling 2020" wordt het bedrag opgenomen, waarvoor de gemeente Almere is aangesproken op de garantiestelling. In 2020 is hier geen aanspraak op gemaakt en hebben er dus geen betalingen plaatsgevonden. Een detailoverzicht van de verstreckte borgstellingen en garantstellingen (art. 57 BBV) is opgenomen als [bijlage](#) bij deze jaarrekening.

Woningbouw

De garantstelling geldleningen woningbouw vindt plaats via een zogenaamde tertiaire achtervang. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (Wsw) verstrekt de borgstelling en heeft hiervoor garantievermogen beschikbaar. Als dit garantievermogen niet toereikend blijkt te zijn, dan zal het Wsw bij het Rijk en de gemeenten aankloppen voor de verstrekking van renteloze leningen aan het Wsw. De verdeling van deze leningsverplichting is: 25% de gemeente waar de lening betrekking op heeft, 50% Rijk en de gezamenlijke gemeenten ook 25%.

Verbonden partijen

De garantstellingen verbonden partijen heeft betrekking op de HVC. De garantstelling voor de HVC volgt uit het aandeelhouderschap van de gemeente Almere en wordt bepaald door enerzijds het aandelenbelang en anderzijds de omvang van de uitstaande geldleningen van de HVC. De omvang van deze leningen op 31 december 2020 is € 613 miljoen, het aandeel van Almere hierin bedraagt € 36,4 miljoen (5,94%). Bij een faillissement is dit het maximale risico voor de gemeente Almere. Het risico op een faillissement wordt op dit moment als (zeer) laag ingeschat, zie hiervoor ook de [Risicoparagraaf](#).

Schulddienstverlening en bijstand

In het kader van schuldhulpverlening heeft de gemeente zich garant gesteld voor particulieren en zelfstandigen in de schuldhulpverlening.

Onderwijs, (sport)verenigingen en welzijnsinstellingen

In het kader van het onderwijs-, sport- en welzijnsbeleid heeft de gemeente zich garant gesteld voor specifieke leningen van deze organisaties. In de [bijlage](#) bij deze jaarrekening is hiervan een specificatie opgenomen, inclusief het doel van de desbetreffende lening (en daarmee de garantstelling). Voor de garanties aan sportverenigingen staat ook de stichting Waarborgfonds Sport (SWS) voor 50% garant.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 30 maart 2021 is de gemeente door de directie van Floriade B.V. geïnformeerd over een kostenraming voor de tijdelijk inrichting van het expo terrein voor een totaalbedrag van € 22 miljoen. In de businesscase is hier een bedrag van € 7 miljoen voor gereserveerd. Er zou hierdoor dus een extra tekort ontstaan van € 15 miljoen. Naar aanleiding hiervan is een onderzoek gestart. Hierbij wordt onder andere gekeken of er nog besparingen te realiseren zijn. Ook wordt onderzocht of er nog andere tekorten verwacht worden. Op het moment van het opstellen van de definitieve Programmarekening 2020 was de uitkomst van dit onderzoek

nog niet bekend. Hierna is pas duidelijk is welke impact dit heeft op de business case van de BV. Op dit moment is nog niet duidelijk of, en voor welke omvang een aanvullende bijdrage aan Floriade B.V. wordt verstrekt. Daarom is in de jaarrekening 2020 geen rekening gehouden met de mogelijke effecten hiervan op met name de waardering van de vorderingen op Floriade B.V.

Tussen het einde van het boekjaar en de vaststelling van de jaarrekening hebben zich geen overige gebeurtenissen voorgedaan, die van belang zijn voor het inzicht van de financiële positie van de gemeente Almere en die niet zijn verwerkt in deze jaarrekening.

8 Overzicht van baten en lasten

8.1 Overzicht per programma

Onderstaand is een totaaloverzicht opgenomen van de gerealiseerde lasten en baten in 2020. Een verklaring voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting is opgenomen in het onderdeel [Totaalrekening](#). bedragen x € 1 miljoen

programma's	begroting			jaarrekening			resultaat
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	
Bestuur, inwoners en economie	23,1	2,1	21,0	23,4	2,6	20,8	0,2
Duurzaam, leefbaar en bereikbaar	144,9	80,1	64,8	144,4	89,8	54,6	10,2
Ruimte en wonen	205,1	200,3	4,9	111,4	155,8	-44,4	49,3
Zorg en welzijn	223,5	6,8	216,6	228,2	6,7	221,4	-4,8
Werk en inkomensondersteuning en inclusiviteit	190,5	143,1	47,4	179,7	139,7	39,9	7,4
Onderwijs, sport en cultuur	97,8	33,3	64,5	92,4	31,6	60,8	3,8
Veiligheid	21,2	1,0	20,2	21,1	0,8	20,3	-0,1
Bedrijfsvoering	73,6	0,9	72,7	74,7	1,9	72,8	-0,1
Financiën	4,9	494,6	-489,8	3,8	496,8	-493,1	3,3
<i>subtotaal programma's</i>	<i>984,6</i>	<i>962,3</i>	<i>22,3</i>	<i>879,0</i>	<i>926,0</i>	<i>-46,9</i>	<i>69,3</i>
totaal resultaatbestemming	126,4	143,5	-17,1	158,8	121,0	37,8	-54,9
eindtotaal	1.111,1	1.105,8	5,3	1.037,8	1.046,9	-9,1	14,4

8.2 Overzicht per taakveld

De activiteiten van de gemeente zijn bij de start van deze raadsperiode verdeeld over 9 raadsprogramma's. Dit is gedaan op basis van de opgaven en beleidsthema's uit het coalitieakkoord. In de administratie zijn deze activiteiten nader gedetailleerd op kostenplaatsniveau. De kostenplaatsen zijn op basis van de aard van de activiteiten ook toegedeeld aan taakvelden. Deze verdeling is gedaan op basis van de verslaggevingsregels van het BBV. Deze geven aan hoe gemeentelijke taken moeten worden toegedeeld aan de taakvelden. Zie hiervoor de website: <https://vraagbaakiv3gemeenten.nl/taakvelden>

Er is dus geen één op één relatie tussen de programma-indeling en de indeling naar taakvelden. De meeste taakvelden komen echter wel maar op 1 programma terug. Er zijn echter ook taakvelden die op meerdere programma's zijn opgenomen, zoals de mutaties reserves, overige baten en lasten, verkeer en vervoer en openbaar groen en openluchtrecreatie.

bedragen x € 1 miljoen

	begroting		jaarrekening	
	lasten	baten	lasten	baten
<i>Bestuur en ondersteuning</i>	94,3	491,6	94,4	495,6
Bestuur	8,6	0,0	8,4	0,0
Burgerzaken	6,5	1,8	7,4	2,3
Beheer overige gebouwen en gronden	1,6	2,1	1,8	2,9
Overhead	70,6	0,6	71,8	1,6
Treasury	0,3	1,9	0,7	2,0
OZB woningen	1,0	26,6	1,2	26,6
OZB niet-woningen	0,0	19,4	0,0	19,4
Parkeerbelasting	0,0	5,1	0,3	4,8
Belastingen overig	2,1	0,9	2,4	1,1
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0,0	433,1	0,0	434,8
Overige baten en lasten	3,2	0,0	0,9	0,1
Vennootschapsbelasting (VpB)	0,3	0,0	-0,6	0,0
<i>Veiligheid</i>	22,2	0,8	22,1	0,7
Crisisbeheersing en brandweer	12,6	0,1	12,6	0,1
Openbare orde en veiligheid	9,6	0,7	9,5	0,5
<i>Verkeer, vervoer en waterstaat</i>	56,5	24,4	66,7	33,5
Verkeer en vervoer	29,8	2,5	31,8	3,3
Parkeren	10,4	7,3	10,3	6,8
Recreatieve havens	0,2	0,0	0,2	0,0
Economische havens en waterwegen	1,6	0,1	1,1	0,2
Openbaar vervoer	14,6	14,5	23,2	23,2
<i>Economie</i>	80,1	1,8	13,7	14,8
Economische ontwikkeling	11,0	0,0	5,5	0,0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	67,0	1,3	6,1	14,3
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0,2	0,4	0,2	0,3
Economische promotie	1,9	0,1	1,9	0,2
<i>Onderwijs</i>	49,9	22,4	45,4	19,2
Onderwijshuisvesting	23,1	5,6	22,3	5,9
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	26,8	16,8	23,1	13,3
<i>Sport, cultuur en recreatie</i>	62,2	12,1	61,1	13,5
Sportbeleid en activering	11,3	3,0	10,3	3,1
Sportaccommodaties	3,8	0,0	5,4	1,5
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	17,3	5,0	15,8	4,8
Musea	1,2	0,0	1,1	0,0
Cultureel erfgoed	0,0	0,0	0,1	0,0
Media	11,1	3,0	11,2	3,1
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	17,4	1,0	17,3	1,1

	begroting		jaarrekening	
	lasten	baten	lasten	baten
<i>Sociaal domein</i>	<i>399,2</i>	<i>149,2</i>	<i>393,4</i>	<i>145,9</i>
Samenkracht en burgerparticipatie	27,1	2,1	25,4	2,1
Wijkteams	3,4	0,0	3,4	0,0
Inkomensregelingen	156,7	142,7	150,7	139,2
Begeleide participatie	10,0	0,0	10,0	0,0
Arbeidsparticipatie	16,3	0,4	12,2	0,5
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	7,3	0,0	7,6	0,0
Maatwerkdienstverlening 18+	40,7	3,0	41,6	2,9
Maatwerkdienstverlening 18-	64,7	0,6	70,2	0,9
Geëscaleerde zorg 18+	66,7	0,4	66,0	0,3
Geëscaleerde zorg 18-	6,2	0,0	6,3	0,0
<i>Volksgesondheid en milieu</i>	<i>64,1</i>	<i>50,3</i>	<i>61,9</i>	<i>51,5</i>
Volksgesondheid	14,6	0,1	14,5	0,1
Riolering	13,0	15,2	12,5	15,0
Afval	28,9	34,7	29,1	36,2
Milieubeheer	7,5	0,2	5,8	0,2
Begraafplaatsen en crematoria	0,1	0,0	0,1	0,0
<i>Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vern.</i>	<i>156,3</i>	<i>209,7</i>	<i>120,3</i>	<i>151,3</i>
Ruimtelijke Ordening	42,1	39,8	33,9	41,6
Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	95,9	157,6	69,4	97,2
Wonen en bouwen	18,2	12,3	17,1	12,5
Totaal exclusief reserves	984,6	962,3	879,0	926,0
Mutaties reserves	126,4	143,5	158,8	121,0
Totaal	1.111,1	1.105,8	1.037,8	1.046,9

8.3 Primitieve begroting per programma

bedragen x € 1 miljoen

programma's	lasten			baten		
	primitief	mutaties	eindstand	primitief	mutaties	eindstand
	0	0	0	0	0	0
Bestuur, inwoners en economie	27	-4	24	7	-4	3
Duurzaam, leefbaar en bereikbaar	151	23	174	101	-4	97
Ruimte en wonen	204	17	221	196	16	212
Zorg en welzijn	215	13	228	9	5	14
Werk en inkomensondersteuning en inclusiviteit	144	48	191	96	50	145
Onderwijs, sport en cultuur	88	11	99	30	11	40
Veiligheid	20	1	21	1	0	1
Bedrijfsvoering	69	5	74	2	1	3
Financiën	56	18	74	534	57	591
totaal	974	131	1.106	976	131	1.106

8.4 Algemene middelen en overhead

In dit hoofdstuk geven wij inzicht in:

- de werkelijke overhead- en bedrijfsvoeringskosten en het verschil met de begroting
- kengetallen over de overhead en bedrijfsvoering en vergelijking met andere gemeenten
- de werkelijk ontvangen algemene middelen en het verschil met de begroting

Dit zijn aparte doorsnedes waarbij er informatie vanuit meerdere raadsprogramma's wordt samengebracht.

bedragen x € 1 miljoen

	begrote lasten	begrote baten	werkelijke lasten	werkelijke baten	resultaat
Bestuur, inwoners en economie	22,6	2,1	22,9	2,6	0,2
Duurzaam, leefbaar en bereikbaar	144,9	80,1	144,4	89,8	10,2
Ruimte en wonen	205,2	200,3	111,4	155,8	49,4
Zorg en welzijn	223,5	6,7	228,2	6,6	-4,7
Werk en inkomensondersteuning en inclusiviteit	190,5	143,1	179,7	139,7	7,4
Onderwijs, sport en cultuur	97,8	33,3	92,4	31,6	3,8
Veiligheid	21,2	1,0	21,1	0,8	-0,1
Bedrijfsvoering	3,5	0,3	3,4	0,3	0,1
Financiën	2,4	12,7	2,6	12,9	-0,1
<i>Totaal programma's</i>	<i>911,6</i>	<i>479,6</i>	<i>806,0</i>	<i>440,2</i>	<i>66,2</i>
Overhead	70,6	0,6	71,8	1,6	-0,2
Algemene dekkingsmiddelen	1,7	482,0	1,7	484,1	2,1
Stelpost onvoorzien	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5
Vennootschapsbelasting	0,3	0,0	-0,6	0,0	0,8
<i>Totaal exploitatie</i>	<i>984,6</i>	<i>962,3</i>	<i>879,0</i>	<i>926,0</i>	<i>69,3</i>
<i>Totaal exploitatie</i>	<i>984,6</i>	<i>962,3</i>	<i>879,0</i>	<i>926,0</i>	<i>69,3</i>
Reservemutaties	126,4	143,5	158,8	121,0	-54,9
Totaal	1.111,1	1.105,8	1.037,8	1.046,9	14,4

We zijn in 2020 nagenoeg binnen het budget voor de overheadkosten gebleven

Dat is te zien op de regel overhead in de tabel hierboven. Onder de overhead vallen alle ondersteunende functies. Het gaat om alle leidinggevenden en om ondersteuning van afdelingen die voor de stad werken. De belangrijkste ondersteunende functies zijn: financiën en control, ICT, HRM, facilitaire zaken, juridische zaken en ambtenarenhuisvesting.

Ook als we naar de totale bedrijfsvoering kijken zijn we in 2020 nagenoeg binnen het budget gebleven.

Naast de overheadkosten bestaan de bedrijfsvoeringskosten ook uit:

- de loonkosten en inhuurkosten van direct personeel
- alle opleidingskosten voor ons personeel

Op de bedrijfsvoeringsbudgetten komen we in totaal € 1,8 miljoen tekort

Als we de resultaatbestemmingen meenemen komen we in totaal € 1,8 miljoen tekort. Dit zijn de kosten die doorlopen naar 2021, waarvoor we het overgebleven budget in 2020 nodig hebben

We hebben € 1,2 miljoen meer uitgegeven aan overhead van het primair proces. Dit is de ondersteuning en het management van de afdelingen die voor de stad werken. Ook geven we € 0,4 miljoen meer uit aan communicatie, het callcenter en bestuursondersteuning. Ver zijn er diverse kleinere afwijkingen

Op programma 8 bedrijfsvoering is dit verder toegelicht.

Er schuiven voor € 1,6 miljoen activiteiten door naar 2021, hiervoor doen we voorstellen tot resultaatbestemming

Het gaat om de volgende voorstellen:

bedragen x € 1 miljoen

voorstel tot resultaatbestemming op de bedrijfsvoering	2021
Verbetering Informatiebeheer en Archivering	-0,5
IV Zorg & Welzijn	-0,5
energietransitie	0,0
Huisvesting wijkteams	-0,1
Veranderagenda	-0,1
Coördinatieteam Oosterwold	-0,2
Innovatiefonds	-0,1
totaal resultaatbestemming bedrijfsvoering	-1,6

Kengetallen overhead

De overheadkosten zijn 7,2% van de totale lasten in 2020. Het aandeel van de overhead in de totale begroting is met 1% gedaald ten opzichte van 2017. In de tabel hieronder zijn de kengetallen voor de bedrijfsvoering opgenomen:

	2017	2018	2019	referentie	2020
Aandeel overhead in totale omzet	8,2%	7,9%	7,3%	9,9%	7,2%
Overhead per inwoner in euro's (per 1 januari)	351	353	334	384	336
Apparaatskosten per inwoner in euro's (per 1 januari)	nb	744	736	nb	751
Bezetting per 1.000 inwoners in fte's (per 1 januari)	9,2	9,2	9,2	7,9	9,2
Aandeel inhuurkosten in totale loonsom	17,5%	21,6%	20,2%	19,0%	18,6%

De referentiegroep zijn gemeenten met 150.000-250.000 inwoners. De openbare realisatiecijfers over 2019 zijn hiervoor gebruikt. Voor de overheadkosten is dit IV3 informatie van CBS Statline. Voor de personele bezetting en inhuur is gebruik gemaakt van de personeelsmonitor 2019 van het A&O fonds. De Almeerse cijfers over 2019 kunnen hiermee worden vergeleken.

Op hoofdlijnen kunnen we de volgende conclusies trekken

- De overheadkosten in Almere dalen sinds 2017. We hebben ook minder overhead dan de meeste andere grote gemeenten. Dit komt door de doorgevoerde bezuiniging op de financiële en juridische functie en de topstructuur.
- We hebben relatief veel personeel per inwoner. Dit lijkt te komen doordat wij veel taken zelf uitvoeren. Voorbeelden zijn het grondbedrijf en de afvalinzameling. Maar we hebben ook een FVA programma en organiseren een Floriade, waar andere gemeenten dit niet hebben.
- Het aandeel van de inhuurkosten ligt rond het gemiddelde.

Algemene dekkingsmiddelen

bedragen x € 1 miljoen

	begrote lasten	begrote baten	werkelijke lasten	werkelijke baten	resultaat
lokale heffingen	0,9	47,1	0,9	47,3	0,3
algemene uitkeringen	0,0	433,1	0,0	434,8	1,7
dividend	0,8	0,7	0,8	0,7	0,0
saldo van de financieringsfunctie	0,0	0,8	0,0	0,9	0,1
overige algemene dekkingsmiddelen	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0
algemene dekkingsmiddelen	1,7	482,0	1,7	484,1	2,1

We krijgen € 2,1 miljoen meer aan algemene dekingsmiddelen. Dit komt vooral door een hogere gemeentefondsuitkering van € 1,7 miljoen. Dit is vooral extra geld voor:

- € 1 miljoen crisisdienstverlening corona. Dit geld hebben we nodig voor volgende jaren
- € 0,3 miljoen voor extra coronakosten regionale Wmo. Dit geld hebben we nodig voor volgende jaren
- € 0,6 miljoen voor andere coronakosten in 2020. De hogere kosten zitten ook in deze jaarrekening
- € 0,1 miljoen extra geld voor laaggeletterdheid. Dit geld hebben we nodig voor volgende jaren
- Ook krijgen we € 0,3 miljoen minder aan algemene uitkering in het gemeentefonds

We ontvangen € 0,3 miljoen meer aan lokale belastingen. Dit gaat vooral om de OZB, toeristenbelasting en inkomsten uit vervolgingen.

Overige onderdelen

Stelpost onvoorzien

De stelpost onvoorzien is niet aangesproken. Het geld valt vrij in het jaarresultaat

Vennootschapsbelasting

Voor de vennootschapsbelasting is over 2018 en 2019 € 0,6 miljoen aan VPB terug ontvangen. Dit komt omdat we wel al een voorlopige aangifte hadden betaald. De verwachting is nu dat we over de voorgaande jaren geen belasting hoeven te betalen. Ook verwachten we over 2020 geen belasting te hoeven betalen. Hiervoor hadden we € 0,25 miljoen begroot. Bij elkaar een voordeel van ruim € 0,8 miljoen. Deze middelen zijn gestort in de reserve vennootschapsbelasting. Hieruit kan dan de vennootschapsbelasting voor de komende jaren worden betaald.

8.5 Overzicht incidentele en structurele baten en lasten

Het reële jaarresultaat over 2020 is € 8,7 miljoen negatief. Dit is een verbetering ten opzichte van de begroting van € 4,9 miljoen. Bij de bepaling van het reële resultaat is het resultaat per programma verminderd met de incidentele baten en lasten en reservemutaties, waarna het reële resultaat op de structurele budgetten overblijft.

Het reële resultaat zegt hierdoor iets over het behaalde resultaat op de structurele budgetten. Het geeft geen inzicht in de structurele doorwerking van het behaalde resultaat op de meerjarenbegroting.

Reëel resultaat

In onderstaande tabel is dit zichtbaar gemaakt:

bedragen x € 1 miljoen

programma	B lasten	B baten	B saldo	R lasten	R baten	R saldo	resultaat
1. Bestuur, inwoners en economie	23,1	2,1	-21,0	23,4	2,6	-20,8	0,2
2. Duurzaam, leefbaar en bereikbaar	144,9	80,1	-64,8	144,4	89,8	-54,6	10,2
3. Ruimte en wonen	205,1	200,3	-4,9	111,4	147,1	35,7	40,6
4. Zorg en welzijn	223,5	6,8	-216,6	228,2	6,7	-221,4	-4,8
5. Werk en inkomensondersteuning	190,5	143,1	-47,4	179,7	139,7	-39,9	7,4
6. Onderwijs, sport en cultuur	97,8	33,3	-64,5	92,4	31,6	-60,8	3,8
7. Veiligheid	21,2	1,0	-20,2	21,1	0,8	-20,3	-0,1
8. Bedrijfsvoering	73,6	1,0	-72,7	74,7	1,9	-72,8	-0,1
9. Financiën	4,9	494,6	489,8	3,8	496,8	493,1	3,2
Totaal exploitatie	984,6	962,3	-22,3	879,0	917,2	38,2	60,6
reservemutaties	126,5	143,5	17,1	150,0	121,0	-29,1	-46,2
totaal begroting	1.111,1	1.105,8	-5,3	1.029,1	1.038,2	9,1	14,4
<i>Af: incidentele baten en lasten</i>							
- incidentele baten en lasten	247,4	225,1	-22,3	138,9	180,2	41,3	63,6
- structureel budget Floriade	-1,3		1,3	-1,3		1,3	
- incidentele reservemutaties	108,7	138,0	29,3	132,3	115,5	-16,8	-46,2
structurele begroting	756,3	742,7	-13,7	-759,2	742,5	-16,7	-3,0

* De kosten van de Floriade zijn in de administratie volledig als incidenteel aangemerkt. De apparaatskosten worden echter voor een deel uit structurele middelen afgedekt. Dit is gecorrigeerd in het overzicht.

We hebben naar de aard van de afwijking op de begroting gekeken

In de begroting 2020 was al een structureel tekort van € 13,7 miljoen op de structurele activiteiten. In de jaarrekening zitten vooral incidentele afwijkingen ten opzichte van de begroting. We hebben de afwijkingen ten opzichte van de begroting ingedeeld naar structurele en incidentele afwijkingen. De structurele afwijkingen zijn ook in de perspectiefnota 2022 meegenomen. De structurele afwijkingen bedragen € 3 miljoen negatief en zijn:

- € 1,2 miljoen hoger kosten voor de jeugdhulp zonder verblijf
- € 0,6 miljoen hogere kosten voor de jeugdhulp met verblijf
- € 0,3 miljoen hogere kosten leerlingenvervoer
- € 0,2 miljoen algemene uitkering gemeentefonds
- € 0,7 miljoen Wmo, dit kan naar verwachting binnen de taakstelling op de Wmo opgevangen worden

Er zijn meer afwijkingen op structurele budgetten, we gaan er vanuit dat deze incidenteel zijn

Te denken valt aan grote voordelen van in totaal ruim € 6 miljoen op de bijstand, re-integratie, bijzondere bijstand of armoedemiddelen. Het is niet verstandig om deze voordelen structureel in te boeken. Onder

andere door corona is het onzeker hoe deze kosten zich gaan ontwikkelen de komende jaren. Van het Rijk krijgen we voor deze onderdelen zelfs extra geld.

Ook hebben we grote voordelen op de afvalinzameling en verwerking en het beheer en onderhoud. De structurele effecten op afval moeten worden verrekend in het tarief van de afvalstoffenheffing. Het voordeel op beheer en onderhoud zijn vooral apparaatskosten en is niet structureel.

Bij onderwijs en sport zijn er forse voordelen op de exploitatiebudgetten voor huisvesting. Dit komt vooral door vertraging in oplevering van nieuwe voorzieningen of omdat kosten in 2020 zijn vertraagd.

8.6 Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op de gemeente Almere van toepassing zijnde regelgeving. Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor de gemeente Almere is € 201.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1

	R. Wielinga	J.D. Pruim
functiegegevens	gemeentesecretaris	raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.010	143.560
Beloningen betaalbaar op termijn	21.096	21.238
<i>subtotaal</i>	<i>162.106</i>	<i>164.798</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
totaal bezoldiging 2020	162.106	164.798
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
gegevens 2019		
	R. Wielinga	J.D. Pruim
functiegegevens	gemeentesecretaris	raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.336	138.678
Beloningen betaalbaar op termijn	20.206	20.336
<i>subtotaal</i>	<i>155.542</i>	<i>159.014</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
totaal bezoldiging 2019	155.542	159.014

Bezoldiging gewezen leidinggevende topfunctionarissen

In 2020 is geen sprake van gewezen topfunctionarissen binnen de gemeente.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

8.7 Wachtgelden college

Wethouders vallen niet onder de werkloosheidwet (WW). Werkloosheid van wethouders is geregeld in Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Deze regeling is als volgt:

De hoogte van de ontslaguitkering bedraagt in het eerste jaar 80%, en de rest van de uitkeringsduur 70%, van de laatstgenoten bezoldiging vermeerderd met de vakantie-uitkering en de eindejaarsuitkering. De uitkering wordt aangepast aan de algemene salaris ontwikkeling en inkomsten van de oud-wethouder. Neveninkomsten worden dus van de uitkering afgetrokken. De uitkeringsduur is afhankelijk van de duur van het wethouderschap, het loopbaanprincipe en de leeftijd van de oud-wethouder. In het onderstaande overzicht is de uitkeringsduur inzichtelijk gemaakt.

loopbaan	maximale uitkeringsduur
korter dan 3 maanden	6 maanden
3 maanden tot 2 jaar	2 jaar
langer dan 2 jaar	de duur van de loopbaan, maar maximaal 3 jaar en 2 maanden

Vier oud-wethouders ontvingen in 2020 wachtgeld. Dat is er één meer dan in 2019. Onderstaand een overzicht van de uitgekeerde wachtgelden aan oud-wethouders:

bedragen x € 1.000

wethouder	bedrag
wethouder 1	87
wethouder 2	124
wethouder 3	82
wethouder 4	80
totaal	374

Voor de wachtgeldverplichtingen houden wij een voorziening aan. Hierin storten wij jaarlijks een vast bedrag. Het wachtgeld betalen wij vervolgens uit deze voorziening. Per jaareinde kijken we of er nog genoeg geld in de voorziening zit om de toekomstige verplichtingen te betalen. Als er een tekort is vullen we dat direct aan, een eventueel overschot laten we vrijvallen. Zie voor het verloop in 2020 de toelichting op de [voorziening wachtgeldverplichting](#).

9 Bijlagen Jaarrekening

9.1 Sisa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

JenV	A5	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/01</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: A5/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: A5/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A5/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/06</i>
		1	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Ja	€ 1.409	€ 1.409	Nee	
		2	Preventie-activiteiten gericht op specifieke kwetsbare doelgroepen;	Ja	€ 35.800	€ 35.800	Nee	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

			3	Evaluëren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, extremisme en terrorisme.	Ja	€ 5.800	€ 5.800		Nee	
			4	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/08</i>					
				Nee	Ja					
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek		Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten		<i>Aard controle R Indicator: B1/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: B1/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: B1/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06</i>	
				0	€ 0	€ 0	€ 3.006	€ 3.006	Nee	
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik		Totaal ontvangen bedrag beschikking	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
		Gemeenten		<i>Aard controle R Indicator: C1/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02</i>					
				€ 180.000	Nee					

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

			Projectnaam/nummer per project <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03</i>	Besteding (jaar T) per project <i>Aard controle R Indicator: C1/04</i>	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/05</i>	Besteding (jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie. <i>Aard controle R Indicator: C1/06</i>
1		Energieadvies voor vergaande verduurzaming	€ 154.260	Ja		
2						
3						
4						
5						
		Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09</i>	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10</i>

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	1	Energieadvies voor vergaande verduurzaming	€ 154.260	Als gevolg van COVID-19 kan het project niet per 31-12-20 afgerond worden, de regeling is verlengd tot 31-12-21. Het niet bestede bedrag in 2020 van € 25.740 zal in 2021 worden uitgegeven.	Nee	
			2					
			3					
			4					
			5					
				Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
	<i>Aard controle R Indicator: D1/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D1/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D1/03</i>					
	€ 817.510	€ 63.247	Nee					
OCW	D1A	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

			Indicator: D1A/01	Indicator: D1A/02	Indicator: D1A/03	Indicator: D1A/04	Indicator: D1A/05
			€ 815.044	€ 0	€ 815.044	€ 366.299	Nee
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	
		Gemeenten	€ 7.006.279	€ 1.991.556	€ 1.020.463	€ 2.340.183	
		Hieronder per regel één gemeentel(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeentel(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05</i>	Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>		
		1					
OCW	D10	Volwasseneneducatie	Verstreckte uitkering (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in jaar T van volgend kalenderjaar (jaar T+1)	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

		Contactgemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D10/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D10/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D10/04</i>		
			€ 1.645.473	€ 1.609.884	€ 238.436	€ 0		
OCW	D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: D11/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D11/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D11/03</i>			
			€ 0	€ 0	Nee			
OCW	D12	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: D12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D12/03</i>			
			€ 0		Nee			
OCW	D12A	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

			<i>Aard controle R Indicator: D12A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D12A/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D12A/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/05</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
lenW	E1	Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020	Naam per concessie zoals gedefinieerd in artikel 1 en benoemd in bijlage 1 van de regeling	Naam concessiehouder zoals gedefinieerd in artikel 1 en benoemd in bijlage 1 van de regeling	Besteding (jaar T) ivm "Kosten van de concessiehouder in verband met de uitvoering van het openbaar vervoer in de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020" zoals in bijlage 2 vd regeling is opgenomen	Besteding (jaar T) ivm "Tussen concessieverlener en concessiehouder overeengekomen maatregelen in de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020 ter voorkoming van verdere verspreiding van het virus dat COVID-19 veroorzaakt" zoals in bijlage 2 van de regeling is opgenomen.	Subsidies concessieverlener conform concessie" zoals in bijlage 3 van de regeling is opgenomen verleend (Ja/Nee)?	Totale opbrengsten conform bijlage 3 (5A OCW-contract studentenkaart) van de regeling
		Concessieverleners	<i>Aard controle n.v.t Indicator: E1/01</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicator: E1/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E1/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E1/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E1/05</i>	<i>Aard controle R 5Indicator: E1/06</i>
		1	Busvervoer Almere	Keolis Nederland	€ 0	€ 0	Ja	€ 0
		2						
		3						
			Kopie naam concessiehouder	Totale opbrengsten conform bijlage 3 (5B Directe opbrengsten van reizigers) van de regeling	Totale opbrengsten conform bijlage 3 (5C Andere opbrengsten) van de regeling	Komt de concessiehouder voor deze concessie in aanmerking voor de 2% extra vergoeding? (Ja/Nee)	Het totaal bedrag in (jaar T) aan teruggevorderd voordeel	
			<i>Aard controle n.v.t Indicator: E1/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: E1/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: E1/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: E1/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: E1/11</i>	
		1	Keolis Nederland	€ 0	€ 0	Ja	€ 0	
		2						

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen
			<p>3</p> <p>Kopie naam concessiehouder</p> <p><i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: E1/12</i></p>	<p>Het bedrag benoemd in de subsidieverleningsbeschikking van de ontvanger van de specifieke uitkering aan de concessiehouder voor de periode 15 mrt t/m aug 2020 (artikel 10 lid 1 sub a van de regeling spuk)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E1/13</i></p>	<p>Het bedrag benoemd in de subsidievestigingsbeschikking van de ontvanger van de specifieke uitkering aan de concessiehouder voor de periode 15 mrt t/m aug 2020 minus het bedrag dat verantwoord is bij indicator 11 (artikel 10 lid 1 sub b van de regeling spuk)</p> <p><i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E1/14</i></p>		
			1 Keolis Nederland	€ 10.549.000	€ 0		
			2				
			3				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicator: E1/15</i>				
			Nee				

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

Provinciale beschikking en/of verordening					Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen
Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E27B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E27B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E27B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E27B/05</i>
1	1736459	€ 105.877	€ 143.537			
2						
3						
4						
5						
Kopie beschikkingsnummer		Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10</i>
1	1736459	€ 2.365.145	€ 1.909.991		Ja	
2						
3						
4						
5						

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting		
			<i>Aard controle R Indicator: F9/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F9/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>		
			1 Extern advies Warmtetransitie/EAW-20-00301826	€ 0	€ 0	Nee			
			2						
			3						
			4						
			5						
			6						
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>						
			Nee						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i>
			€ 73.681.366	€ 1.082.476	€ 4.277.178	€ 29.204	€ 337.743	€ 1.672
		Gemeente	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/12</i>			
€ 809.577	€ 166.220	€ 0	€ 2.340.298	€ 0	Ja			
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

		<p>zelfstandigen (Bbz) 2004</p> <p>Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.</p>						
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 548.360	€ 19.727	€ 516.198	€ 0	€ 0	€ 0
		<p>Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)</p> <p><i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07</i></p>						
		Ja						
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 21.146.481	€ 3.354.388	€ 0	€ 50.206	€ 2.694	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 8.727.208	€ 2.132.589	€ 0	€ 6.852	€ 726	
3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)		€ 6.097.970	€ 714.415	€ 0	€ 3.420	€ 56	
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		5.161	434	€ 217.335	Ja		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		2.233	291		Ja		
3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)		1.731	108		Ja		

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021								
			Kopie regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) <i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing <i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig <i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) <i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) <i>Aard controle R. Indicator: H4/01</i>	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 2.230.004	€ 955.752				
			Projectnaam/nummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>
	1	1.1 Onroerende Zaken Nieuwbouw	€ 10.032	€ 10.032				

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

2	1.2 Onroerende Zaken Renovatie	€ 99.370	€ 99.370			
3	1.3 Onroerende Zaken Onderhoud	€ 424.313	€ 424.313			
4	2.1 Roerende Zaken Aankoop	€ 2.394		€ 2.394		
5	2.2 Roerende Zaken Dienstverlening voor derden	€ 320		€ 320		
6	2.3 Roerende Zaken Beheer&Exploitatie	€ 712.105		€ 712.105		
7	3.1. Mengpercentages (bedrijfsvoeringskosten)	€ 25.718			€ 25.718	
8						
9						
10						
	Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)			
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/11</i>			
1	1.1 Onroerende Zaken Nieuwbouw	€ 10.032	0%			
2	1.2 Onroerende Zaken Renovatie	€ 99.370	4%			
3	1.3 Onroerende Zaken Onderhoud	€ 424.313	19%			
4	2.1 Roerende Zaken Aankoop	€ 2.394	0%			
5	2.2 Roerende Zaken Dienstverlening voor derden	€ 320	0%			

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

VWS	H7	Regeling specifieke uitkering aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	6	7	8	9	10	
			2.3 Roerende Zaken Beheer&Exploitatie	€ 712.105	32%			
			3.1. Mengpercentages (bedrijfsvoeringskosten)	€ 25.718	1%			
	Gemeenten	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Toelichting		
			Zelfstandige uitvoering	Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021 Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie				
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H7/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H7/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/05</i>		
		1	SPUK GHNT Online Platform Trauma 2.0 De Drakentemmers 2021/330767	€ 0	€ 0	Ja		
		2	SPUK GHNT Vroeg signaleren en versterken specialistische aanpak in de wijk bij huiselijk geweld 2020 - 2021 / 330772 - Wijkproject	€ 13.450	€ 13.450	Ja		

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

			3	SPUK GHNT Vroeg signaleren en ingrijpen op school bij huiselijk geweld en kindermishandeling 2020 - 2021 / 330766 - Scholenproject	€ 6.500	€ 6.500	Ja		
			4						
			5						
				Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Projectwerkzaamheden afgerond? (Ja/Nee)				
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H7/07</i>				
				Ja	Nee				
VWS	H8	Regeling Sportakkoord		Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd		
				<i>Aard controle R Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	
				€ 0	€ 117.199	€ 0	€ 117.199	Nee	
LNV	L14	Enmalige bijdrage subsidieverstrekking 4 projecten Floriade		Projectnaam/nummer	Besteding (Jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen per project ten laste van Rijksmiddelen (t/m tot jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie.	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Project afgerond (Ja/Nee)	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12 maart 2021

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: L14/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L14/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L14/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L14/05</i>	
1		Kascomplex Floriade Expo 2022, 'De Reis door de Tuinbouw',/1400011520	€ 0	€ 0	Ja	Nee		
2		Dutch Innovation Xperience,/1400011520	€ 0	€ 0	Ja	Nee		
3		Floriade Agroforestry Experience,/1400011520	€ 0	€ 0	Ja	Nee		
4		Floriade Kennisprogramma 2020-2022/1400011520	€ 0	€ 0	Ja	Nee		

9.2 Gewaarborgde geldleningen

bedragen x € 1 miljoen

geldnemer	doel van de lening	oorspronkelijk bedrag	renteperc. geldlening	stand lening 31-12-2020	stand lening 31-12-2019
woningbouw					
stichting de Alliantie	woningbouw	412,8	2,30	448,8	412,8
woningstichting Goede Stede	woningbouw	417,4	2,50	373,6	388,4
Ymere te Amsterdam	woningbouw	332,2	2,30	293,9	298,6
woonzorg Nederland	woningbouw	30,4	3,00	27,8	28,1
stichting Habion te De Bilt	woningbouw	10,5	2,50	6,0	6,3
totaal woningbouw		1.203,4		1.150,1	1.134,2
borgstellingen verbonden partijen					
HVC	borgstelling HVC Alkmaar	n.v.t.	n.v.t.	36,4	37,3
totaal borgstellingen verbonden partijen				36,4	37,3
borgstellingen schuldhulpverlening					
cliënten	Borgstellingen particulieren			0,4	0,5
cliënten	Borgstelling BBZ Almere			0,0	0,3
totaal borgstelling schuldhulpverlening				0,4	0,8
borgstellingen onderwijsaccommodaties, (sport)verenigingen en welzijnsinstellingen					
Almeerse Hockey Club	bouw clubhuis en kleedkamers	0,1	4,50	0,1	0,1
Almeerse Hockey Club	bouw clubhuis en kleedkamers	0,1	5,00	0,0	0,0
Almeerse Hockey Club	bouw clubhuis	0,1	7,13	0,0	0,0
AS'80	renovatie en uitbreiden clubaccommodatie	0,2	5,30	0,1	0,1
ATC Buiten	aanleg 4 tennisbanen	0,1	5,00	0,0	0,0
ATC Buiten	aanleg tennisbanen	0,1	4,10	0,0	0,0
ATC Buiten	extra gemeentegarantie	0,1	5,30	0,0	0,0
BSC Almere '90	realisatie club en kleedruimte	0,2	5,45	0,1	0,1
LTV tennisvereniging	4 frenchcourt vervangen door redcourt	0,1	5,45	0,0	0,0
naturistenvereniging Chamavi	aankoop recreatieterrein	0,1	3,75	0,1	0,1
ROC Flevoland	nieuwbouw/inrichting accommodatie 3e fase	8,2	5,02	3,4	3,7
ROC Flevoland	nieuwbouw/inrichting accommodatie 4e fase	3,2	3,57	1,4	1,5
roeivereniging Pampus	bouw clubaccommodatie	0,0	5,85	0,0	0,0
roeivereniging Pampus	realisatie tweede botenloods	0,0	5,85	0,0	0,0
stichting Scouting Almere	bouw groepshuis voor de landtak	0,1	6,85	0,0	0,0
stichting Scouting De Meridiaan	bouw accommodatie Bosrand	0,1	5,65	0,0	0,0
stichting Scouting Hannie Schaft Groep	bouw accommodatie Hannie Schaftpark	0,1	5,25	0,0	0,0
stichting Sportaccommodaties Flevoland	bouw Turn- en badmintonaccommodatie	1,0	5,89	0,6	0,6
stichting Sportaccommodaties Flevoland	uitbreiding Parkonhal	0,3	6,01	0,0	0,2
tennisvereniging Koriander	banen vervangen door all-weather	0,1	4,00	0,0	0,0
zorggroep Almere	bouw Gezondheidscentrum "De Binder"	0,9	6,23	0,2	0,3
Jeu de Boules Almere	realisatie hal	0,0	5,10	0,0	0,0
Handboogschutterij Almere	bouw indoorhandboog-accommodatie	0,0	4,35	0,0	0,0

oorspronkelijk renteperc. stand lening stand lening

geldnemer	doel van de lening	bedrag	geldlening	31-12-2020	31-12-2019
Roeivereniging Pampus	realisatie 3e botenloods	0,2	2,75	0,1	0,1
Dierenasiel	garantstelling voor een hypotheeklening	1,3	5,49	0,3	0,4
Dierenasiel	garantstelling voor een hypotheeklening	0,3	3,25	0,3	0,3
Alliantie/Corrosia	betalingsachterstanden huurcontracten			1,2	1,5
<i>totaal borgstelling onderwijsaccommodaties, (sport)verenigingen en welzijnsinstellingen</i>		<i>16,5</i>		<i>7,5</i>	<i>9,0</i>
totaal gewaarborgde geldleningen				1.194,7	1.181,4

9.3 Overzicht begrotingswijzigingen

datum	nummer	omschrijving
27-2-2020	RV-05/2020	Kaderstelling strategische aankopen en anterieure overeenkomsten
18-6-2020	RV-29/2020	Perspectiefnota 2021
2-7-2020	RV-40/2020	Permanent vastgoed Floriade
2-7-2020	RV-43/2020	Vaststelling Programmarekening 2019
12-11-2020	RV-61/2020	Programmabegroting 2021
17-12-2020	RV-77/2020	Begrotingsrechtmatigheid 2020 inkomsten en uitgaven TOZO-regeling

9.4 Overzicht mutaties investerings- en financieringsstaat

datum	nummer	omschrijving
27-2-2020	RV-05/2020	Kaderstelling strategische aankopen en anterieure overeenkomsten
18-6-2020	RV-29/2020	Perspectiefnota 2021
25-6-2020	RV-32/2020	Meerjaren Perspectief Grondexploitatie Almere
2-7-2020	RV-40/2020	Permanent vastgoed Floriade
12-11-2020	RV-61/2020	Programmabegroting 2021

9.5 Begrotingsrechtmatigheid

Algemeen

Bij de rechtmatigheidscontrole door de accountant vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.”

Indien op programmaniveau de gerealiseerde lasten hoger zijn dan de begrote lasten of, in enkele gevallen, de gerealiseerde baten lager zijn dan de begrote baten, is er sprake van een begrotingsafwijking. Voor Almere worden de begrotingsafwijkingen groter dan € 0,1 miljoen relevant geacht en gerapporteerd. Begrotingsonrechtmatigheid kunnen ook veroorzaakt worden door een administratieve fout, bijvoorbeeld onjuiste begrotingswijzigingen. Bij onjuiste begrotingswijzigingen zijn bijvoorbeeld de begrote baten verlaagd in plaats van de lasten verhoogd. Voor het resultaat heeft dit in principe geen gevolgen. Andere overschrijdingen kunnen wel effect hebben op het resultaat, bijvoorbeeld als we door onvoorziene omstandigheden meer geld hebben moeten uitgeven dan begroot.

Per uitgave die heeft geleid tot een begrotingsoverschrijding op programmaniveau dient te worden aangegeven of de uitgaven binnen het door de Gemeenteraad uitgezette beleid passen, dan wel dat er sprake is van strijdigheid met een wettelijke bepaling c.q. met een door de Gemeenteraad genomen beslissing. Onderstaande tabel toont een overzicht van de soorten onrechtmatigheid. Er kunnen zeven verschillende begrotingsoverschrijdingen worden onderscheiden. In onderstaand overzicht wordt aangegeven wat naar de mening van de Commissie BBV de consequentie van betreffende overschrijding moet zijn voor het accountantsoordeel.

Tabel soorten onrechtmatigheid

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende “soor- ten” begrotingsafwijkingen worden onderkend:	onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
1 Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het be- staande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2 Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad		X
3 Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet	X	

4 Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5 Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen		X
6 Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.		
6a - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		X
6b - geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	
7 Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investerings) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.		
7a - jaar van investeren		X
7b - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	

Analyse op begrotingsoverschrijdingen groter dan € 0,1 miljoen

Uit de analyse op de realisatiecijfers 2020 blijkt bij een aantal programma's sprake van een begrotingsoverschrijding van meer dan € 0,1 miljoen. Deze worden hieronder nader toegelicht.

bedragen x € 1 miljoen

programma	lasten begroting	lasten realisatie	afwijking
01 Bestuur, inwoners en economie	23,1	23,4	-0,3
04 Zorg en Welzijn	223,5	226,4	-2,9
08 Bedrijfsvoering	73,6	74,6	-1,0

01 Bestuur, inwoners en economie

De overschrijding op dit programma wordt voornamelijk veroorzaakt door apparaatskosten voor burgerzaken. Door corona konden een aantal vacatures niet op tijd ingevuld moeten worden, en heeft (duurdere) inhuur moeten plaatsvinden. Ook zijn er extra kosten gemaakt voor de Basisregistratie personen, Burgerlijke stand en Naturalisatie. Hier staan ook hogere legesinkomsten tegenover. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt voor het voorbereiden van de Tweede Kamerverkiezingen, rekening houdend met de coronamaatregelen. Hiervoor hebben wij extra geld ontvangen van het Rijk.

Als we rekening houden met de gerealiseerde baten en reservemutaties is er op dit programma per saldo geen afwijking.

04 Zorg en welzijn

De overschrijding op dit programma wordt veroorzaakt door extra kosten voor de Wmo en Jeugdhulp. Dit zijn 'open einde' regelingen. De begroting is tussentijds al bijgesteld, maar bij het opmaken van de programmarekening bleken de kosten toch hoger dan vooraf ingeschat. Voor een belangrijk deel wordt dit

veroorzaakt door de coronamaatregelen. Voor een gedetailleerde toelichting op deze overschrijdingen wordt verwezen naar de [Totaalrekening](#).

08 Bedrijfsvoering

De overschrijding op de bedrijfsvoering is een optelling van veel relatief kleine overschrijdingen. Voor een deel worden deze gecompenseerd door hogere inkomsten.

Er zijn bijvoorbeeld extra kosten gemaakt voor het klant contact centrum en toezicht & handhaving. Door corona was extra inzet nodig. Hiervoor zijn we grotendeels gecompenseerd door het Rijk. Deze inkomsten staan echter op een ander programma (Financiën). Voor een gedetailleerde toelichting op deze overschrijdingen wordt verwezen naar de [Totaalrekening](#).

Analyse op overschrijdingen investeringskredieten

Naast een analyse op de exploitatielasten hebben we ook een analyse uitgevoerd op de gepleegde investeringen in het 2020. Immers, in het geval een investering het investeringskrediet overschrijdt kan dit invloed hebben op de afschrijvingslasten in latere jaren.

Voor de overschrijding op investeringskredieten met economisch nut hanteren we een grens van € 0,1 miljoen. Voor investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut hanteren we een grens van € 0,2 miljoen. Dit is gebaseerd op onze Kadernota vaste activabeleid 2017.

Uit de analyse op de realisatiecijfers 2020 blijkt bij één krediet sprake van een overschrijding. Die wordt hieronder toegelicht.

bedragen x € 1.000

krediet	begroting	realisatie	afwijking
Sporthal Radioweg	0	103	-103

Sporthal Radioweg

Eind 2020 deed zich de gelegenheid voor om een sporthal/aula met parkeerplaatsen aan te kopen aan de Radioweg 33 in Almere. Deze zijn onderdeel van een complex bestaande uit kantoren, zwembad, gymzaal, aula, school en parkeerplaatsen. De eigenaar dreigde failliet te gaan. Daardoor bestond het risico dat deze ruimtes dan niet meer door de school gebruikt konden worden. De gemeente moet dan in het kader van de zorgplicht voor alternatieve huisvesting zorgen. Volgens de huidige normen zou de bouw van een nieuwe gymzaal € 1,4 miljoen kosten. Om nieuwbouw van een gymlocatie te voorkomen, is besloten om de sporthal, aula en parkeerplaatsen te kopen voor € 103.000. Voor achterstallig onderhoud is naar verwachting nog circa € 175.000 nodig. Dit wordt betrokken bij de actualisatie van de onderwijshuisvesting in 2021.